Lalang hu Dios

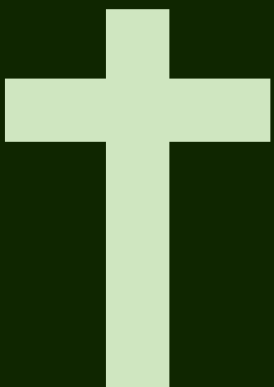

New Testament in Binukid

Lalang hu Dios
New Testament in Binukid

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Binukid

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Binukid

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
8fa6e0c4-d7a6-594c-b954-a81b67f31cf4

Contents

Mateo 1
Marcos 75
Lucas 122
Juan 197
Mga Buhat 253
Taga-Roma 321
1 Taga-Corinto 351
2 Taga-Corinto 379
Taga-Galacia 397
Taga-Efeso 408
Taga-Filipos 418
Taga-Colosas 425
1 Taga-Tesalonica 432
2 Taga-Tesalonica 438
1 Timoteo 442
2 Timoteo 451
Tito 457
Filemon 461
Mga Hebrohanen 463
Santiago 485
1 Pedro 493
2 Pedro 501
1 Juan 506
2 Juan 514
3 Juan 515
Judas 517
Sa Impadayag 520

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Mateo

Sa Kapuun Hi Jesu Cristo
(Mateo 1:1-17; Lucas 3:23-38)

1 Iyan haini mga gin-apuan hi Jesu Cristo. Si Jesus kaliwat
hi David sa kaliwat daan hi Abraham.
2 Si Abraham amay hi Isaac. Si Isaac amay hi Jacob. Si
Jacob amay hi Juda daw hu mga suled din. 3 Si Juda amay hi
Fares daw hi Zara ha iyan inay dan si Tamar. Si Fares amay hi
Esrom. Si Esrom amay hi Aram. 4 Si Aram amay hi Aminadab.
Si Aminadab amay hi Naason. Si Naason amay hi Salmon. 5 Si
Salmon amay hi Boez daw sa inay hi Boez iyan si Rahab. Si
Boez amay hi Obed daw sa inay hi Obed iyan si Rut. Si Obed
amay hi Jese. 6 Si Jese amay hi Harì David.
Si David amay hi Salomon daw sa inay hi Salomon iyan sa
asawa su anay hi Urias. 7 Si Salomon amay hi Roboam. Si
Roboam amay hi Abias. Si Abias amay hi Asa. 8 Si Asa amay hi
Josafat. Si Josafat amay hi Joram. Si Joram amay hi Usias. 9 Si
Usias amay hi Jotam. Si Jotam amay hi Acaz. Si Acaz amay hi
Esekias. 10 Si Esekias amay hi Manases. Si Manases amay hi
Amon. Si Amon amay hi Josias. 11 Si Josias amay hi Jeconias
daw hu mga suled din ha maama. Duun taena ha panahun
inuwit sa mga kaliwatan hi Israel payanaen diyà ta Babilonia.
12 Su diyà en sidan ta Babilonia namatà pa gayed sidan.
Si Jeconias amay hi Salatiel. Si Salatiel amay hi Zorobabel.
13 Si Zorobabel amay hi Abiud. Si Abiud amay hi Eliakim. Si
Eliakim amay hi Asor. 14 Si Asor amay hi Sadoc. Si Sadoc amay
hi Akim. Si Akim amay hi Eliud. 15 Si Eliud amay hi Eleasar.
Si Eleasar amay hi Matan. Si Matan amay hi Jacob. 16 Si Jacob
amay hi Jose ha iyan asawa hi Maria ha inay hi Jesus. Si Jesus
iyan tagngaranan ki Cristo.
17 Sampulù daw haepat ha kaliwatan sugud diyà ki Abra-
ham payanaen en diyà ki David. Sugud daan diyà ki David
payanaen hu pag-uwit kandan diyà ta Babilonia sampulù
daan daw haepat ha kaliwatan. Sugud taena payanaen
hu kabataa ki Jesu Cristo sampulù pa daan daw haepat ha
kaliwatan.

Sa Kabataa Ki Jesus
(Mateo 1:18-25; Lucas 2:1-7)

18 Iyan haini tultulanen mahitenged hu kabataa ki Jesu
Cristo. Sa inay din ha si Maria su makagunan en ki Jose na

su hurà pa sidan makag-asawa agkabedes en haena pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 19 Tumenged ta matareng ha etaw si Jose daw harì din agkabayaan ha magayhaan si Maria nahenhenaan din ha magsuwayà sidan ha harì matun-an hu mga etaw.

20 Ba su taghenhenaayen hi Jose haena huminiwal diyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen "Jose sa kaliwat hi David, harì ka tagduwa-duwa hu pagpangasawa ki Maria ta sa igkabedes din pinaagi dà hu Balaan ha Ispiritu. 21 Saena ku ibatà asem maama gayed daw sa ingaran nu duun iyan si Jesus ta sa mga etaw ha agsunud kandin aglibriyen din duun hu mga salà dan."

22 Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen 23 "Amin asem mabedes ha laga ha sa batà din maama daw sa ingaran duun Emanuel" ha sa kahulugan taena "Uminamul en kanuy sa Dios."

24 Su mapukaw si Jose binuhat din sa inikagi taena ha balinsuguen hu Dios. Inasawa din si Maria 25 ba hurà gayed bul-ug mag-ubay duun ku asawa din su hurà pa haena mag-batà. Su mauma sa panahun ha magbatà en si Maria su batà pigngaranan dayun hi Jose ki Jesus.

2

Sa Mga Matatau Ha Mga Etaw

1 Si Jesus diyà imbatà ta Betlehem ha sakup ta Judea su panahun ha iyan pa harì diyà si Herodes. Hurà tungkay kalugay nakauma diyà ta Jerusalem sa mga etaw ha mga matatau ha napuun diyà ta sinibwalan. 2 Nanginginsà sidan hu "Hindu haena imbatà sa Harì hu mga Judio? Ta naahà day sa bituen diyà ta sinibwalan ha iyan timaan hu kabataa kandin aman duminini kay hu pagsimba kandin."

3 Su mapaliman haena hi Harì Herodes daw hu mga taga-Jerusalem tungkay gayed sidan nasamuk. 4 Aman inamul din dayun sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan daw insai sidan ku hindu igbatà sa Mesiyas. 5 Tuminubag sidan hu "Diyà ta Betlehem ha sakup ta Judea ta iyan haini insulat hu propita ha tagyanaen

6 'Sinyu sa mga taga-Betlehem ha sakup ta Judea, mabantug
gayed sa banuwa nuy labaw hu alan ha mga banuwa
diyan, ta sa magharì hu mga etaw ku ha mga kaliwatan
hi Israel diyan ta inyu agkapuun.' "

7 Dayun su mga matatau ha mga etaw pinaelegan hi Harì Herodes daw su iyan dà sidan ininsaan din ku kan-u dan naahà su bituen. 8 Su matun-an din haena sinugù din dayun sidan ha dumiyà ta Betlehem daw ikagiyi hu "Siguruwa nuy

gayed pan-ahaa su batà. Ku maahà nuy haena ikagiyi a dà inyu ta daw makasimba a daan kandin."

9-10 Su maikagi haena ku harì duminayun su mga matatau ha mga etaw. Su diyà en sidan ta dalan naisab dan dà naahà su bituen ha diyà napuun ta sinibwalan aman tungkay gayed sidan nangalipay. Linupug dan su bituen taman ha tuminaleen haena tenged ku balay ha duun su batà. 11 Dayun sumineled sidan duun ku balay. Su maahà dan su batà daw sa inay din ha si Maria luminuhud sidan daw suminimba taena ha batà. Dayun in-ila dan kandin sa uwiten dan ha bulawan daw mga mahalen ha insenso daw mira. 12 Ba su ag-ulì en sidan inikagiyan sidan hu Dios pinaagi hu damugu ha harì en sidan lumikù diyà ki Herodes, aman duun en sidan uminagi hu lain ha dalan.

Sa Pagpulaguy Diyà Ta Ehipto

13 Su maipus en su mga matatau ha mga etaw huminiwal en paman diyà ki Jose sa balinsuguen hu Dios pinaagi hu damugu ha tagyanaen "Bangun kad, dumaha su batà daw sa inay din daw pulaguy kaw diyà ta Ehipto. Daw kaw en awà diyà ku ikagiyan kud inyu ta agpan-ahaen en iman hi Herodes hayana sa batà ta aghimatayan din."

14 Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw sa inay taena dayun huminipanaw sidan payanaen ta Ehipto bisan ku daleman. 15 Diyà sidan migtimà hangtud ha minatay si Herodes. Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi hu Dios pinaagi hu propita ha tagyanaen "Impalikù ku sa Batà ku ha diyà napuun ta Ehipto."

Sa Kahimatayi Hu Mga Batà

16 Su matun-an hi Herodes ha bà dà binidui ku mga matatau ha mga etaw napauk-pauk gayed haena. Aman insugù din dayun ha panhimatayan sa alan ha mga batà ha maama diyà ta Betlehem daw duun hu mga ubayà din ha banuwa sugud hu daw pa imbatà payanaen hu daruwa en sa tuig din, ta daruwa en daan ha tuig su maahà taena ha mga matatau ha mga etaw su bituen. 17 Pinaagi taena natuman sa inikagi hi Jeremias sa propita ha tagyanaen

18 "Amin mapaliman ha magulub diyà ta Rama tumenged hu
ulahù hi Rakel ta sa mga batà din pinanhimatayan na
hurà en pakapalipay kandin."

Sa Paglikù Diyà Ta Israel

19-20 Su matay en si Herodes ha diyà pa si Jose ta Ehipto huminiwal dà paman sa balinsuguen hu Dios diyà ta kandin pinaagi hu damugu ha tagyanaen "Bangun kad, dumaha su

batà daw sa inay din daw likù kaw en diyà ta bugtà ta Israel ta minatay en su aghimatay tayana ha batà."

21 Aman migbangun si Jose daw dinuma din su batà daw
sa inay taena dayun namanlikù sidan diyà ta bugtà ta Is-
rael. 22 Ba su matun-an hi Jose ha iyan nakailis si Arkelao
ki Amay din ha harì diyà ta probincia ta Judea nahaldek
haena hu pagdiyà. Aman impadamugu kandin hu Dios ha
dumayun sidan diyà ta probincia ta Galilea, 23 dayun diyà
en sidan migtimà ta banuwa ha tagngaranan ta Nazaret.
Pinaagi taena natuman sa inikagi hu mga propita ha si Jesus
ngaranan ha taga-Nazaret.

3

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Duun taena ha panahun amin etaw ha tagngaranan
ki Juan ha Bautista ha nanunultul duun hu pinakabulung-
bulung ha lugar diyà ta Judea 2 ha tagyanaen "Hinulsuli sa
mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios kanuy." 3 Si
Juan iyan su tagsubayen hi Isaias sa propita ha tagyanaen
"Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung
ha lugar ha magyanaen 'Andama sa ag-agiyan hu
Ginuu daw tul-ida sa dalan.' "
4 Sa pinaksuy hi Juan bulbul hu kamilyo daw anis daan sa
bakes din. Sa kalan-enen din talangas daw degà. 5 Madakel
ha mga etaw sa namandiyà ta kandin ha nangapuun diyà
ta Jerusalem daw duun hu alan ha mga banuwa diyà ta
probincia ta Judea daw duun hu ubay ta Wahig ta Jordan.
6 Insugid dan sa mga salà dan aman pigbautismuwan sidan
hi Juan diyà ta Wahig ta Jordan.

7 Ba su maahà hi Juan sa madakel ha mga Fariseo daw mga
Saduceo ha tagpabautismu kandin inikagiyan din sidan hu
"Sinyu sa mga bunsalagan, sin-u sa mig-ikagi inyu ha dumini
kaw ta kanak? Abi nuy gid ha mapulaguyan nuy sa silut
inyu hu Dios. 8 Ku laus ha mighinulsul kaw en hu mga salà
nuy ipaahà nuy haena pinaagi hu maayad ha buhat. 9 Harì
kaw magsalig ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ta ikagiyen
ku inyu ha mahimu hu Dios buhata haini sa mga batu ha
kaliwatan daan hi Abraham. 10 Sa tagpamilay andam en hu
pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha madaet sa bunga din
agpilayen daw bigsuli.

11 "Diyà a ta wahig agpamautismu inyu ha iyan timaan ha
nahinulsulan nuy en sa mga salà nuy. Ba amin pa makadini
ha labaw dì kanak ta bisan sa pag-uwit hu sapatus din kenà
a gayed angayan duun. Sa kandin ha igbautismu iyan sa

paulinan kaw kandin hu Balaan ha Ispiritu daw masunug
sa madaet diyan ta inyu. 12 Agkailing haena hu taggunas ha
sa malinggas iyan din igtagù duun hu bugawan, ba sa ukap
agbigsulan ha harì en mapedengan.”

Sa Pagbautismu Ki Jesus
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

13 Su kamulu pa tagpamautismu si Juan diyà ta Jordan
nakauma si Jesus diyà ta kandin ha diyà napuun ta Galilea ta
tagpabautismu daan. 14 Ba harì ngaay agkabayà si Juan aman
minikagi hu “Harì mahimu ha bautismuwan ku ikaw ta iyan
a ngaay angayan ha bautismuwan nu.”
15 Ba tuminubag si Jesus ha “Buhata haini ta kinahanglan
ha matuman sa alan ha agkabayaan hu Dios.” Aman bin-
autismuwan haena hi Juan.
16 Su mabautismuwan en si Jesus guminaun haena. Dayun
sagunà napuwaan sa langit daw naahà din sa Balaan ha Ispir-
itu ha sinugù hu Dios ha agkailing hu salapati ha migbulus
diyà ta kandin. 17 Amin lageng ha napuun diyà ta langit
ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà ha tigk-
abayà-bayà ku.”

4

Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

1 Inuwit si Jesus hu Balaan ha Ispiritu duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar ta daw masulayan hi Satanas.
2 Suminalang si Jesus hu pagkaen seled hu kapatan ha aldaw
daw daleman, aman su maiwas haena tungkay gayed nauhul.
3 Dayun si Jesus inubayan hu Manunulay daw ikagiyi ha “Ku
Batà ka hu Dios ikagiyi haini sa mga batu ha mabuhat ha
supas.”
4 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en
ha tagyanaen ‘Kenà iyan dà igkauyag hu etaw sa kalan-enen
ta sa lalang hu Dios iyan tag-ila hu kinabuhì.’ ”
5 Dayun si Jesus dinuma hi Satanas duun hu
kinatangkawan ha atep taena ha Timplo diyà ta Jerusalem
6 daw ikagiyi ha “Ku Batà ka hu Dios sabay ka duun taini ta
sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
‘Suguen hu Dios sa mga balinsuguen din hu pagbantay ikaw
daw tamuken ka kandan ta daw harì ka mabugel.’ ”
7 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat en
ha tagyanaen ‘Harì agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.’ ”
8 Aman dinuma en paman si Jesus hi Satanas duun hu
matangkaw tungkay ha bubungan daw ipaahà kandin sa
kadagway hu alan ha mga ginharian ta kalibutan, 9 dayun

inikagiyan din si Jesus hu “Saini ha agkaahà nu iman ig-ila ku ikaw ku lumuhud ka daw sumimba ka kanak.”
10 Ba si Jesus tuminubag hu “Awà ka dini ta kanak, Satanas, ta sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen ‘Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan angayan ha simbahen daw alagaran.’ ”
11 Aman uminawà si Satanas diyà ta kandin, dayun nakauma sa mga balinsuguen hu Dios diyà ki Jesus hu pag-alima kandin.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

12 Su mapaliman hi Jesus ha si Juan ha Bautista napurisu en luminikù haena diyà ta Galilea. 13 Suminagad diyà ta Nazaret daw migtimà diyà ta Capernaum ha kilid hu danaw, saena ha lugar tagngaranan hu Zebulon daw Neftali. 14 Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen
15 “Sa bugtà ta Zebulon daw ta Neftali payanaen en ta dagat
layun ta Jordan iyan sa Galilea ha tagtimaan hu kenà
mga Judio. 16 Duun pa sidan tagtimà hu kasukileman
ha bugtà hu kamatayen ba naahà dan sa tungkay
masiga ha nakailaw kandan.”
17 Sugud taena ha panahun nanunultul si Jesus hu kagi din “Hinulsuli sa mga salà nuy ta madani en sa pagharì hu Dios inyu.”

Sa Pag-umaw Hu Haepat Ha Mamamaling
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)

18 Su taghiphipanaw si Jesus duun hu kilid taena ha Danaw ta Galilea naahà din si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro daw sa suled din ha si Andres. Tagpamaling sidan duun taena ha danaw ta mamamaling man sidan. 19 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Dumuma kaw kanak ta agbuhaten ku inyu ha mamamaling hu mga etaw.” 20 Aman sagunà dan inawaan su mga baling daw duma ki Jesus.
21 Su malugay-lugay naahà hi Jesus sa mga migsuled daan ha iyan si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha tagpamandayan dan su kandan ha baling duma ki Amay dan duun ku barutu. Aman inumaw sidan hi Jesus 22 dayun sagunà dan inawaan si Amay dan duun ku barutu daw duma ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan
(Mateo 4:23-25; Lucas 6:17-19)

23 Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa ha sakup ta Galilea. Duun hu mga simbahan hu mga Judio migtudlù si Jesus hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios daw

naulian din daan sa alan ha mga dalu hu mga etaw. 24 Sa
tultulanen mahitenged kandin nakalekep diyà ta probincia
ta Siria, aman pinan-uwit dan diyà ta kandin sa mga etaw ha
agkangadaluwan hu hurà mag-iling ha dalu daw sa agkan-
gasakitan. Sa duma kandan agkangabidbid daw amin mga
minatay en sa dibaluy ha lawa din daw sa duma pinan-
ulinan en hu mga busaw. Ba alan sidan naulian hi Jesus.
25 Madakel tungkay sa namanduma kandin ha nangapuun
diyà ta Jerusalem daw duun hu mga probincia ta Galilea daw
ta Judea daw duun taena ha lugar ta Decapolis daw hu duma
ha mga banuwa diyà ta layun ta Jordan.

5

Sa Laus Ha Kalipay
(Mateo 5:1-12; Lucas 6:20-23)

1 Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw tuminakedeg
haena duun hu bubungan daw pinuu. Nangaamul-amul diyà
ta kandin sa mga sumusunud din 2 dayun nanudlù kandan ha
tagyanaen

3 "Malipayen gayed sa nakatuen ha ku harì buligan hu Dios
hurà dan mahimu, ta agharian sidan hu Dios.

4 "Malipayen gayed sa tagmagul-anen tumenged hu mga
salà dan ta aglipayen sidan hu Dios.

5 "Malipayen gayed sa mga tagpaubus ta maangken dan sa
panalangin ha insaad hu Dios.

6 "Malipayen gayed sa tungkay agkangabayà hu pagbuhat
hu matareng, ta agbuligan din sidan.

7 "Malipayen gayed sa mga mahid-uwen hu duma dan ta
mahid-uwan daan sidan hu Dios.

8 "Malipayen gayed sa mahimpit sa henà-henà dan ta
maahà dan sa Dios.

9 "Malipayen gayed sa mga tagbuhat hu kalinaw ta maki-
lala sidan ha batà hu Dios.

10 "Malipayen gayed sa tagpasipalahan tumenged hu pag-
buhat dan hu matareng ta agharian sidan hu Dios.

11 "Malipayen kaw gayed ku tameyesen kaw daw ku pasi-
palahan kaw hu mga etaw daw ku daet-daeten kaw pinaagi
hu mga bidù tumenged hu pagsunud nuy kanak. 12 Ikalipay
nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios
diyà ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga
propita.

Sa Asin Daw Sa Sulù
(Mateo 5:13-16; Marcos 4:21; 9:50; Lucas 8:16; 14:34-35)

13 "Iyan kaw asin dini ta kalibutan. Ba ku maawà en sa
kapait hu asin in-inuwen pa paglikù hu nanam taena? Hurà

din en gayed pulus daw bà dà paman iglambeg diyà ta guwà dayun gik-an hu mga etaw.

14 “Iyan kaw daan sulù dini ta kalibutan. Sa banuwa ha
duun pakaluntud hu buntud agkaahà hu bisan sin-u. 15 Hurà
etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag,
ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw
daw mailawan sa seled taena ha balay. 16 Aman ipasiga gayed
sa sulù nuy ta daw maahà hu mga etaw ha maayad sa mga
buhat nuy dayun madayè dan sa Dios ha Amay nuy diyà ta
langit.

Sa Katumanan Hu Kasuguan

17 “Harì kaw maghenà-henà ha sa pagdini ku ta kalibutan
iyan sa pag-awà hu Kasuguan daw hu lalang hu Dios pinaagi
hu mga propita, ta sa pagdini ku iyan sa pagtuman taena.
18 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku duduun pa sa
langit daw sa kalibutan harì gayed mahimu ha maalatan
hu bisan atiyuay sa Kasuguan hangtud ha matuman haena.
19 Bisan sin-u sa makasupak hu tungkay atiyuay duun hu
Kasuguan daw magtudlù ha harì en haena tumanen, saini ha
etaw harì tagharian hu Dios diyà ta langit. Ba bisan sin-u sa
magtuman hu Kasuguan daw magtudlù ha tumanen gayed
haena, saini ha etaw tagharian gayed hu Dios. 20 Ikagiyen ku
inyu ha sa Dios iyan din dà tagharian sa matareng gayed dì
taena ha mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Kapauk

21 “Natun-an nuy en sa kasuguan duun hu mga gin-apuan
nuy ha tagyanaen ‘Harì kaw mangimatay ta ku buhaten nuy
haena mahukuman kaw hu silut.’ 22 Ba ikagiyen ku inyu ha
bisan sin-u sa bà din dà agkapauki sa duma din mahukuman
en daan haena hu silut. Sa tagpaamaniyan din sa duma din
makapanubag duun hu alan ha mga labaw ha punuan. Daw
bisan sin-u sa mag-ikagi duun hu duma din ha ‘Buang-buang
ka’ saena ha tag-ikagi taghipanaw duun hu dalan payanaen
ta Inferno.
23 “Aman ku taghalad kaw duun hu Dios daw mahen-
henaan nuy ha amin diay nabuhat nuy ha igkapauki inyu
hu duma nuy, 24 awaan nuy haena sa ighalad nuy daw pan-
ahaa su etaw ha agkapauk inyu daw makaghusayà kaw. Ku
mapengahan haena human nuy dayuna sa paghalad duun hu
Dios.

Sa Husayen
(Mateo 5:25-26; Lucas 12:57-59)

25 “Ku isumbung kaw hu duma nuy agpasa nuy husaya ha
harì pa makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw

en duun itugyan kaw hu maghuhukum daw ipapurisu kaw gayed kandin. 26 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwà diyà ta purisuwan ku mabayaran nuy en sa alan ha mga salà nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Panapaw

27 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha tagyanaen 'Harì kaw manapaw.' 28 Ba ikagiyen ku inyu ha bisan bà dà kaayati hu maama sa bisan sin-u ha bahi saena ha maama nakapanapaw en. 29 Ku iyan igpakasalà nuy sa kawanan ha mata nuy lugita haena daw ilambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy dì sa daruwa ba makaagbul kaw diyà ta Inferno. 30 Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa kawanan ha alima nuy tampeda haena daw ilambeg, ta maayad pa ha sabuwa dà sa alima nuy dì sa daruwa ba makaagbul kaw diyà ta Inferno.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Mateo 5:31-32; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

31 "Inikagi daan su anay ha 'Ku amin maama ha endaan din sa asawa din ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay.' 32 Ba ikagiyen ku inyu ha ku endaan hu maama sa asawa din ha hurà makasalà, saena ha maama nakasalà ta agbuhaten din ha mananapaw su bahi ku isab dà magpaasawa, daw saena ha mangasawa ku bahi ha inendaan makapanapaw daan.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Panumpà

33 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan duun hu mga ginapuan nuy ha tagyanaen 'Ku manumpà kaw duun hu Dios kinahanglan ha tumanen nuy gayed haena.' 34 Ba ikagiyen ku inyu ha harì kaw gayed manumpà pinaagi hu langit ta iyan haena trono hu Dios 35 daw bisan daan sa kalibutan ta iyan haini gik-ayà din. Daw harì nuy daan ipanumpà sa Jerusalem ta iyan haena banuwa hu gamhanan ha Harì. 36 Bisan pa daan sa buhuk ta ulu nuy harì mahimu ha ipanumpà ta hurà makapaputì hu bisan nangkalegas dà ha buhuk nuy. 37 Ku mag-ikagi kaw sa 'Hee' na 'Hee' gayed daw sa 'Harì' na 'Harì' gayed daan, ta ku isaban nuy pa haena hu duma ha mga lalang diyà en haena agkapuun ki Satanas.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagbales
(Mateo 5:38-42; Lucas 6:29-30)

38 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan ha tagyanaen 'Ku amin etaw ha matumlak din sa mata hu duma din tumlaken daan sa kandin ha mata, daw ku masipù din sa ngipen hu duma din sipuen daan sa kandin ha ngipen.' 39 Ba ikagiyen ku inyu ha harì nuy gayed sukulan sa tagpasipala inyu. Ku amin

etaw ha laparuwen din sa kawanan ha pipi nuy ipalaparu
daan sa dibaluy. 40 Daw ku amin etaw ha isumbung kaw
kandin ta daw matimù din sa pinaksuy nuy, iila en haena
kandin daw isabi pa hu kamisita. 41 Ku amin etaw ha mag-
peges inyu hu pag-uwit hu mga butang din hu nangkakilo-
mitro buligi haena taman hu daruwa ha kilomitro. 42 Ku
amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy daw ku amin agsambay
sambayi nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagpalanggà
(Mateo 5:43-48; Lucas 6:27-28,32-36)

43 "Natun-an nuy en daan sa kasuguan su anay ha
tagyanaen 'Palanggaa gayed sa duma nuy ba magdumut kaw
hu kuntra nuy.' 44 Ba ikagiyen ku inyu ha palanggaa sa mga
kuntra nuy daw iampù nuy haena sa tagpasipala inyu 45 ta
iyan haini timaan ha batà kaw gayed hu Amay nuy diyà ta
langit. Saena agpanalanginan din sa etaw ha matareng daw
sa kenà, iling hu mga pamulahen ha alan din agpaudanan
daw agpasildahan. 46 Harì nuy aghenhenaa ha balesan kaw
hu Dios ku iyan dà palanggaen nuy sa tagpalanggà daan
inyu, ta bisan sa mga limbungan ha manunukut hu buhis
tagbuhaten dan daan haena. 47 Daw ku iyan dà pagsimahen
nuy sa daan nuy en amigu inu man sa igkadayè inyu? Ta
bisan sa mga etaw ha hurà makakilala hu Dios tagbuhaten
dan daan haena. 48 Aman magmahimpit kaw iling hu Amay
nuy diyà ta langit.

6

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkakalalagan

1 "Andama nuy sa pagbuhat hu matareng ha harì nuy bà
dà makapaaluahà hu mga etaw, ta ku iyan hayana harì kaw
balesan hu Amay nuy diyà ta langit.

2 "Aman ku tag-ila kaw duun hu taglised harì nuy haena
tigpaaluahà hu mga etaw bisan duun hu mga simbahan daw
duun hu mga dalan, ta sa iling taena bà dà tagpasibù-sibù ta
daw madayè sidan. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
nadawat dan en sa bales kandan. 3 Ba ku buligan nuy sa
taglised kinahanglan ha harì maahà hu bisan sin-u 4 ta daw
harì matun-an hu mga etaw. Dayun sa Dios ha Amay nuy ha
pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-ampù
(Mateo 6:5-15; Lucas 11:2-4)

5 "Ku mag-ampù kaw harì nuy haena buhaten ha bà dà
pagpaaluahà hu mga etaw iling hu duma ha bà dà tagpasibù-
sibù ha tungkay agkangabayà ku maahà ku tag-ampù duun

hu mga simbahan daw bisan duun hu mga dalan. Laus gayed
sa tag-ikagiyen ku inyu ha nadawat dan en sa bales kandan.
6 Ku mag-ampù kaw dumuun kaw hu lugar ha hurà makaahà
inyu daw mag-ampù kaw duun hu Dios ha Amay nuy ha harì
nuy agkaahà. Dayun sa Dios ha pakaahà hu alan iyan en
magbales inyu. 7 Daw ku mag-ampù kaw harì nuy en sublì-
sublien sa mga lalang iling hu etaw ha hurà pa makakilala hu
Dios ta abi dan ha pinaagi hu pagsublì-sublì taena mapaliman
sidan hu Dios. 8 Harì nuy sidan ilingan ta sa Amay nuy natun-
an din en sa kinahanglanen nuy bisan su hurà kaw pa mag-
ampù.

9 "Iyan haini paagi hu pag-ampù

'Amay day diyan ta langit, tahuren gayed sa ngaran nu.
10 Harii kay ikaw daw sa pagbayà nu iyan matuman
dini ta kalibutan iling daan diyan ta langit. 11 Ilahi kay
iman hu kalan-enen. 12 Pasayluwa kay hu mga salà
day ta pinasaylu day daan sa nakasalà dini ta kanay.
13 Ipadiyù kay ikaw hu panulay daw buligi kay ikaw ta
daw harì kay madaeg hi Satanas.'

14 Ku mapasaylu nuy sa etaw ha nakasalà diyan ta inyu
pasayluwen kaw daan gayed hu Amay nuy diyà ta langit.
15 Ba ku harì nuy mapasaylu sa duma nuy harì kaw daan
pasayluwen hu Dios ha Amay nuy.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen

16 "Ku sumalang kaw hu pagkaen harì kaw tagsamed-engà
iling hu mga etaw ha bà dà tagpasibù-sibù, ta tagbuhaten dan
haena hu bà dà pagpaahà ha tagsalang sidan hu pagkaen.
Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha nadawat dan en sa
bales kandan. 17 Ba ku sumalang kaw hu pagkaen manuwat
kaw daw pangulam-us kaw 18 ta daw harì matun-an hu duma
ha tagsalang kaw hu pagkaen ta iyan dà nakatuen taena sa
Dios ha Amay nuy ha harì nuy agkaahà. Dayun sa Dios ha
Amay nuy ha pakaahà hu alan iyan en magbales inyu.

Sa Mga Katigayunan
(Mateo 6:19-21; Lucas 12:33-34)

19 "Harì nuy dini dà ag-amul-amula sa katigayunan nuy ta
kalibutan ta bà dà haena ketketa daw tangisa daw takawa.
20 Ba amul-amula sa mga katigayunan nuy diyà ta langit ta
harì haena maketket daw harì tangisen daw harì daan haena
matakaw. 21 Ta ku hindu duun makaugsak sa katigayunan
nuy duun en daan taena sa henà-henà nuy.

Sa Sulù
(Mateo 6:22-23; Lucas 11:34-36)

22 “Sa mata iyan sulù hu lawa. Ku maayad sa mata nuy
duun kaw gayed taghipanaw hu mapawà, 23 ba ku peyeng
kaw duun kaw taghipanaw hu kasukileman. Aman ku
madaet sa henà-henà nuy tungkay en daan madaet sa tag-
buhaten nuy.

Sa Mga Kinahanglanen
(Mateo 6:24-34; Lucas 16:13; 12:22-31)

24 “Harì gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din
ta palanggaen din sa sabuwa ba sa sabuwa kuntrahen din,
alimahan din sa sabuwa ba sa sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha
iyan din dà minahal sa katigayunan din harì gayed mahimu
ha mahalen din daan sa Dios.
25 “Aman ikagiyen ku inyu ha harì kaw masamuk ku inu
sa agkan-en daw sa ag-inumen nuy daw sa agbistiyen nuy.
Kenà ba mahinengdanen pa sa kinabuhì nuy dì hu pagkaen?
Daw kenà ba mahinengdanen pa sa lawa nuy dì hu bisti?
26 Henhenaa nuy sa mga tagbis ha taglayang. Harì sidan
tagpamula daw hurà dan daan bugawan ba igpakaen sidan
hu Amay nuy ha diyà ta langit. Kenà ba mahal kaw pa dì hu
mga tagbis? 27 Bisan ku agkatungkayan nuy en agkanugunan
sa kinabuhì nuy ba saena harì nuy en gayed masumpayan.
28 “Daw imbà kaw agkasamuk ku inu sa bistiyen nuy?
Henhenaa nuy sa mga bulak ku agkainu-inu sa pagtubù dan.
Harì sidan tagpanahì hu pinaksuy dan. 29 Ba ikagiyen ku inyu
ha bisan si Harì Salomon su anay sa sapian hurà makagbisti
hu iling kadagway taini ha mga bulak. 30 Ku madagway sa
kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà agkangagangu
daw bigsuli iyan kaw pa kan harì mailahan hu bisti. Imbà
man kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu Dios?
31 “Aman harì kaw gayed masamuk hu kagi nuy ‘Inu gid
sa agkan-en daw sa ag-inumen day daw sa agbistiyen day?’
32 Ta iyan dà agkasamuk sa mga etaw ha hurà pa makakilala
hu Dios. Sa Amay nuy diyà ta langit natun-an din ha agki-
nahanglanen nuy gayed haena. 33 Una hu alan ipagharì nuy
sa Dios diyan ta inyu daw buhaten nuy sa matareng dayun
iila din gayed inyu sa alan ha agkinahanglanen nuy. 34 Aman
harì kaw agkasamuk ku inu sa maul-ulahan ku malugay ta ku
makauma asem haena human nuy en henhenaa. Harì nuy
enà iisab haena hu kasamukan nuy iman.

7

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Paghukum
(Mateo 7:1-5; Lucas 6:37-38,41-42)

1 “Harì nuy aghukumi sa duma ha mga etaw ta daw harì
kaw daan hukuman hu Dios. 2 Ta ku inu sa ighukum nuy hu

duma nuy iyan en daan haena ighukum inyu hu Dios, daw sa kabegat hu ighukum nuy iyan en daan haena kabegat hu ighukum inyu hu Dios.

3 “Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu duma nuy? Hurà nuy ba diay katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu batang? 4 Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa atiyuay ha puling hu duma nuy ha sa inyu ha puling bà daan su batang? 5 Sinyu sa tagpasibù-sibù, unahen nuy gayed awaen sa puling nuy ha bà su batang na ku makaindan kaw en human nuy dayun awaa sa nakapuling duun hu duma nuy.

6 “Harì nuy iila duun hu mga asu sa mga butang hu Dios ta bà kaw dà taena kagata, daw harì nuy daan iglambeg sa mahalen ha perlas duun hu mga babuy ta bà dan dà haena takunai.

Sa Pagpanayù Duun Hu Dios
(Mateo 7:7-12; Lucas 11:9-13)

7 “Panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw gayed kandin, pan-ahà kaw daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw puwaan kaw kandin. 8 Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà daw sa agpangumaw agpuwaan. 9 Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu batu? 10 Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy? 11 Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkatuen kaw tag-ila hu maayad duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit ta ku manayù kaw ilahan kaw gayed kandin hu mga maayad ha agpanayuen nuy.

12 “Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan, ta iyan haena Kasuguan daw lalang hu Dios pinaagi hu mga propita.

Sa Dalan Ta Langit Daw Ta Inferno
(Mateo 7:13-14; Lucas 13:24)

13 “Duun kaw agi hu malig-et ha pultahan ta maluag sa pultahan daw malumu sa dalan payanaen diyà ta Inferno aman madakel sa duun tag-agi. 14 Malig-et sa pultahan daw malegen sa dalan payanaen hu kinabuhì ha hurà din katapusan aman atiyuay dà sa pakatulen duun.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Mateo 7:15-20; Lucas 6:43-44)

15 “Mag-andam kaw hu mga manunudlù ha biduen ta saena dumiyan ta inyu ha bà su mga tumutuu ba sa mga tigtudlù dan makadaet inyu. 16 Makilala nuy sidan ha biduen pinaagi hu tagbuhaten dan. Harì kuy makapanimù hu libas daw hu

bugkà duun hu sampinit. 17-18 Iling taena ha sa maayad ha
kayu pulus dà gayed maayad sa bunga din, ba sa madaet ha
kayu madaet en daan sa mga bunga din. 19 Sa kayu ha madaet
sa bunga din bà dà haena pilaya daw bigsuli. 20 Aman sa etaw
makilala nuy pinaagi hu tagbuhaten din.

Sa Harì Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Mateo 7:21-23; Lucas 13:25-27)

21 "Amin mga etaw ha tag-ikagi hu Ginuu a kandan ba hurà
sidan makalagkes duun hu tagharian hu Dios, ta iyan dà
pakaseled duun taena sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay
ku diyà ta langit. 22 Duun asem hu Aldaw hu Paghukum
madakel sa mag-ikagi hu 'Ginuu, pinaagi hu ngaran nu in-
saysay day sa impaikagi nu daw pigbugaw day sa mga busaw
daw madakel pa gayed ha mga belenganen sa nabuhat day.'
23 Ba bà ku dà sidan ikagiyi hu 'Harì ku inyu agkakilala aman
paman-awà kaw dini ta kanak sinyu sa mga madaet sa buhat
din.'

Sa Daruwa Ha Migbalay
(Mateo 7:24-27; Lucas 6:47-49)

24 "Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang ku daw magtuman
daan taena agkailing hu etaw ha migbalay hu tungkay malig-
en. 25 Su mamagyu daw mamahà hurà gayed haena kapilay
sa balay ta tungkay nalig-enan. 26 Ba saena ha tagpaliliman
hu lalang ku ba harì tagtuman agkailing hu etaw ha bà dà
miglawig. 27 Su mamagyu daw mamahà napilay haena daw
nakagas."

28 Su makapenga si Jesus magtudlù saena ha mga etaw
nangabeleng 29 ta sa kandin ha pagtudlù amin duun gahem
dì ku mga manunudlù hu Kasuguan.

8

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

1 Su tumubang en si Jesus duun ku bubungan madakel
tungkay sa namanduma kandin. 2 Amin daan sanglahen
ha luminuhud diyà ta kandin daw hangyù hu "Ginuu, ku
mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu
ku."

3 Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiyi hu "Agkabayà
a aman maulian ka." Sagunà haena naulian. 4 Dayun
inikagiyan hi Jesus hu "Harì ka manunultul hu bisan sin-u
ba dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi
din ha naulian kad en. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi
Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an hu mga etaw
ha naulian kad en."

Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Mateo 8:5-13; Lucas 7:1-10)

5 Su diyà en si Jesus ta Capernaum amin diyà kapitan hu
sundalu ta Roma ha tuminalagbù ki Jesus daw hangyù hu
6 "Ginuu, agkatungkayan hu dalu sa suluguen ku diyà ta balay
na harì en pakakayug-kayug daw agkasakitan gayed."
7 Tuminubag si Jesus hu "Ahaen ku iman haena ta daw
maulian."
8 Ba saena ha kapitan tuminubag hu "Ginuu, agkagayhà a
ku dumiyà ka ta balay ku aman bà nu dà ikagiya ha maulian
en haena sa suluguen ku. 9 Natun-an ku ha mahimu nu
haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku ha sundalu daw
amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku
sidan agtuu gayed. Bisan inu sa igsugù ku hu suluguen ku
agbuhaten din daan haena."
10 Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed daw inik-
agiyan din su mga etaw ha namanduma kandin hu "Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha hurà ku pa gayed naahà duun
hu mga kaliwatan hi Israel ha agkailing taini sa pagtuu din.
11 Ikagiyen ku inyu ha amin asem madakel ha mga etaw iling
kandin ha kenà Judio ha maamul-amul daw makigsalu diyà
ki Abraham daw ki Isaac daw ki Jacob duun hu tagharian hu
Dios. 12 Ba sa mga Judio ha iyan ngaay pigtaganahan taena
ha tagharian hu Dios ilambeg paman duun hu kasukileman
diyà ta guwà ha duun sidan makag-ulahuay hu kalugul daw
magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan."
13 Dayun inikagiyan hi Jesus haena sa kapitan ha "Umulì
kad en ta saena ha suluguen nu ha agkadaluwan maulian
en tumenged hu pagtuu nu." Aman sagunà dayun haena
naulian.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)

14 Su sumeled en si Jesus diyà ta balay hi Pedro naahà din sa
ugang ha bahi hi Pedro ha harì en pakabangun ta agkagenaw.
15 Inibitan hi Jesus sa alima taena aman sagunà naulian.
Dayun migbangun haena daw sinugbahan din say Jesus.
16 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà
ki Jesus sa mga pinan-ulinan en hu busaw, aman pinamugaw
din sa mga busaw pinaagi hu mga lalang din daw naulian
daan sa alan ha agkangadaluwan. 17 Nabuhat din haena ta
daw matuman sa inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen
"Inawà din sa mga kaluyahen taw daw inuwit din sa mga dalu
taw."

Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus
(Mateo 8:18-22; Lucas 9:57-62)

18 Su maahà hi Jesus sa madakel ha mga etaw ha
nangaamul-amul diyà ta kandin inikagiyan din sa mga tinun-
an din ha lumayun sidan duun taena ha danaw. 19 Amin
manunudlù hu Kasuguan ha uminubay diyà ki Jesus ha
minikagi hu "Manunudlù, agduma a ikaw bisan hindu ka
duun agpayanaen."
20 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa laku amin din tagtimaan
daw sa mga tagbis amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa
Suled hu Kaet-etawan hurà ku himlayà."
21 Amin pa daan sumusunud hi Jesus ha minikagi hu
"Ginuu, harì a pa makaduma ikaw iman ta iglebeng ku pa si
Amay."
22 Ba inikagiyan haena hi Jesus ha "Dumuma kad kanak ta
su mga etaw ha hurà dan pa kinabuhì iyan en maglebeng hu
mga minatay."

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)

23 Si Jesus luminulan hu barutu daw sa mga tinun-an din
luminulan daan. 24 Su taglulan en sidan tigkan namagyu
aman nataguan hu wahig haena sa barutu. Ba si Jesus
tagtiduga hu kandin. 25 Aman pinukaw ku mga tinun-an din
daw ikagiyi hu "Ginuu, luwasa kay ikaw ta agkalened kuy
en."
26 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Imbà kaw man agkanga-
haldek? Harì kaw ba diay agsalig kanak?" Dayun migbangun
si Jesus daw baldenga sa kalamag daw mga baled aman
sagunà migleneng.
27 Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangabeleng ha
tagyanaen "Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw
mga baled agtuu kandin?"

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà
ta ubay ta Gadara amin diyà daruwa ha etaw ha nangapuun
duun hu panlebengà ha inulinan en hu mga busaw. Mga
mabis-ay gayed sidan aman harì pakaagi sa mga etaw duun
taena. Ba su masal-aw dan si Jesus 29 nakapangulahì sidan
ha tagyanaen "Inu sa labet nu kanay sikaw sa Batà hu Dios?
Agpasipalahan kay ba ikaw iman bisan ku kenà pa haini
panahun?"
30 Ubay diyà ta kandan sa madakel tungkay ha mga babuy
ha tagpanuwalà 31 aman pinagayukan hu mga busaw si Jesus
hu kagi dan "Ku agbugawen kay ikaw diyà kay ipaulì tayaa
ha mga babuy."

32 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pamandiyà kaw en.” Aman
sagunà guminuwà su mga busaw duun ku daruwa ha etaw
daw namanagù duun ku mga babuy. Namamulaguy su mga
babuy diyà ta alug daw nangakasabay sidan duun ku danaw
dayun nangamatay. 33 Su mga etaw ha tagbantay ku mga
babuy namamulaguy daan payanaen diyà ta banuwa daw
intultul dan sa nahitabù ku mga babuy daw ku nainu-inu sa
ingkaulii taena ha inulinan hu mga busaw. 34 Dayun inelegan
si Jesus hu mga etaw. Su maahà dan haena pinagayukan dan
ha umawà gayed duun taena ha lugar.

9

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

1 Luminulan si Jesus duun hu barutu daw uminulì duun hu
banuwa din diyà ta layun. 2 Amin mga etaw ha taglanting
hu minatay en sa dibaluy ha lawa din daw inuwit dan haena
diyà ki Jesus. Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig
kandin taena ha mga etaw inikagiyan din su agkadaluwan hu
“Magmalipayen ka ta napasaylu en sa mga salà nu.”
3 Amin daan diyà mga manunudlù hu Kasuguan ha naka-
henà-henà hu “Saini ha etawa tagtameyes gayed hu Dios.”
4 Ba saena ha mga henà-henà dan natun-an hi Jesus
aman inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu
madaet iling tayan? 5 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun
taini ha agkadaluwan? Iyan ba sa ‘Napasaylu en sa mga salà
nu’ daw ku iyan ba sa ‘Bangun ka daw hipanaw kad en’? 6 Ba
iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin
ku kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.”
Aman inikagiyan din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha
lawa din hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw ulì kad
en.” 7 Sagunà haena minangun daw ulì. 8 Su maahà haena
hu mga etaw tungkay sidan nangabeleng daw dinayè dan sa
Dios tumenged ta in-ila din ki Jesus sa kagahem ha iling taena.

Sa Pag-umaw Ki Mateo
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

9 Su dumayun si Jesus naahà din sa tagpinuu ha tagpanukut
hu buhis ha tagngaranan ki Mateo. Inikagiyan din haena ha
“Dumuma ka kanak” aman huminitindeg si Mateo daw duma
kandin.
10 Su tagkaen si Jesus diyà ta balay hi Mateo madakel
ha mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken sa
nakigsalu kandin daw hu mga tinun-an din. 11 Su maahà
haena hu mga Fariseo nanginginsà sidan duun hu mga tinun-
an hi Jesus hu “Imbà sa Manunudlù nuy pakigsalu ku mga

limbungan ha manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?"

12 Su mapaliman haena hi Jesus uminikagi hu "Sa harì agkadaluwan harì daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung. 13 Susiyen nuy ku inu sa kahulugan hu lalang hu Dios ha tagyanaen 'Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta iyan haini tungkay ku agkabayaan dì hu mga halad nuy.' Ta sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà."

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)

14 Amin mga sumusunud hi Juan ha Bautista ha duminiyà ki Jesus daw panginginsà hu "Imbà sikay daw sa mga Fariseo tagsalang hu pagkaen ba sa ikaw ha mga tinun-an harì gayed tagsalang?"

15 Tuminubag si Jesus hu "Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga inimbita maglugul ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed haena mabaluy. Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.

16 "Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u pa sa daan en ha pinaksuy ta su bag-u ha manggad bà dà aglegkè daw su daan ha pinaksuy bà dà daan agkahigbit. 17 Iling daan hu talaguay ha anis, ku daan en haena harì mabaluy ha taguan hu bag-u pa ha binu ta bà dà magbutu daw kahudhud su binu. Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa ha talaguay."

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

18 Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus amin punuan ha nakauma daw luminuhud diyà ta kandin. Dayun minagayuk ki Jesus hu kagi din "Daw pa minatay su laga-laga ku, ba ku dumiyà ka daw dampaen nu haena mabanhaw dà gayed." 19 Aman si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuma ku punuan.

20 Su diyà pa sidan ta dalan amin bahi ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud din. Saena uminubay diyà ta talikudan hi Jesus daw ibiti sa sagayadan hu pinaksuy taena 21 ta nahenhenaan ku bahi ha "Bisan ku bà a dà makaibit duun hu pinaksuy hi Jesus maulian a gayed."

22 Su lumingì si Jesus naahà din haena aman inikagiyan din hu "Pandayai sa gahinawa nu ta sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak." Sagunà naulian su bahi.

23 Su sumeled en si Jesus duun hu balay ku punuan naahà din sa tagpamulalà daw sa madakel ha mga etaw ha ben

kagulub en. 24 Dayun inikagiyan din su mga etaw hu “Paman-
awà kaw dini ta saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.”
Ba bà dan dà agkapatawahi si Jesus. 25 Su maman-awà en su
mga etaw sumineled si Jesus daw ibiti sa alima ku batà aman
nakabangun haena. 26 Saini ha tultulanen nakalekep duun
hu alan ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta

27 Su dumayun si Jesus amin daruwa ha buta ha luminupug
kandin daw pangumaw hu “Sikaw sa Kaliwat hi David, kahid-
uwi kay gayed ikaw.”

28 Su sumeled en haena duun hu balay uminubay diyà ta
kandin su daruwa ha buta, aman ininsaan sidan hi Jesus hu
“Agtuu kaw ba ha mahimu ku ha maulian kaw?”

Tuminubag sidan hu “Hee, Ginuu.”

29 Dayun dinampà hi Jesus sa mga mata dan daw ikagi ha
“Sumalà hu pagtuu nuy maulian kaw en.” 30 Sagunà sidan
nakaindan. Ba binalaudan sidan hi Jesus hu “Harì kaw gayed
manunultul hu bisan sin-u mahitenged hu nahitabù inyu.”
31 Ba su humipanaw en sidan bà dà sidan nasì nanunultul
mahitenged ki Jesus, aman saena nakalekep duun hu alan ha
mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Naemaw

32 Su maipus en su nakaindan ha mga buta amin daan
etaw ha naemaw tumenged ta inulinan hu busaw saena
inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus. 33 Su bugawen hi Jesus su
busaw sagunà nakaikagi su emaw. Sa mga etaw diyà tungkay
nangabeleng hu kagi dan “Dini ta bugtà ta Israel daw pa
gayed nahitabù sa iling taini.”

34 Ba sa mga Fariseo minikagi hu “Agkabugaw din sa mga
busaw pinaagi hu gahem taena ha agalen hu mga busaw.”

Sa Maluag Ha Legtayen

35 Nalekep hi Jesus sa alan ha banuwa daw migtudlù duun
hu mga simbahan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged
hu pagharì hu Dios daw naulian din daan sa alan ha mga
dalu hu mga etaw. 36 Su maahà din sa kaet-etawan nahid-
uwan din gayed sidan ta agkailing sidan hu mga karniro ha
agkangasamuk daw tagkangalaag ta hurà duun magbalan-
tay. 37 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu
“Maluag gayed sa legtayen daw napanday en nahinug ba
atiyuay dà sa agpamanlegtay duun. 38 Aman humangyù kaw
duun hu Dios ha suguen din sa mamanlegtay taini ha uma
din.”

10

Sa Mga Apostoles Ha Sinugù Hi Jesus
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

1 Inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-
an din, dayun pinagaheman din sidan ta daw mabugaw dan
sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw daw maulian
dan daan sa bisan inu ha dalu.
2 Iyan haini ngaran taena ha sampulù daw daruwa ha
apostoles ha sinugù hi Jesus, si Simon ha tagngaranan daan
ki Pedro daw si Andres sa suled din, si Santiago daw si Juan
sa mga batà hi Zebedeo, 3 si Felipe daw si Bartolome, si Tomas
daw si Mateo sa manunukut hu buhis, si Santiago sa batà hi
Alfeo daw si Tadeo, 4 si Simon sa sakup hu Cananiyo daw si
Judas Iscariote ha iyan miglimbung ki Jesus.

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

5 Saena ha sampulù daw daruwa sinugù hi Jesus daw
tinugun sidan hu kagi din "Harì kaw dumuun hu kenà mga
Judio daw hu bisan hindu ha banuwa diyà ta Samaria, 6 ba
duun kaw dà payanaen hu mga kaliwatan hi Israel ta nailing
en sidan hu mga karniro ha nangalaag. 7 Ku tagdiyà kaw
en itultul nuy kandan ha madani en sa pagharì hu Dios.
8 Maulian nuy sa agkangadaluwan daw banhawen nuy sa mi-
natay en. Maulian nuy daan sa mga sanglahen daw bugawen
nuy sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw. Harì kaw
manayù hu bayad duun hu mga etaw ha pigbuligan nuy ta sa
gahem ha in-ila ku inyu hurà din bayad. 9 Harì kaw daan mag-
uwit hu salapì, 10 hu lutù daw hu ilisan nuy, hu sapatus nuy
daw hu sugkud, ta sa tagtalabahu angayan ha ilahan gayed
hu mga kinahanglanen din.
11 "Bisan hindu ha banuwa ha mauma nuy pan-ahaen nuy
sa etaw ha agdawat inyu daw diyà kaw en magtimà hangtud
ha umawà kaw duun taena ha banuwa. 12 Ku agseled kaw en
duun hu balay ikagiyan nuy sidan ha 'Magmalinawen kaw
gayed alan.' 13 Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa
pagtimà dan. Ba ku harì kaw kandan dawaten hurà pulus ku
umikagi kaw ha magmalinawen gayed sidan. 14 Ku makauma
kaw duun hu banuwa ba hurà en dumawat inyu daw harì
daan sidan magpaliliman hu tigtultul nuy, awai haena ha
balay daw ku banuwa. Ba pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta
paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan gayed sidan hu Dios.
15 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu
Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw
diyà ta Sodoma daw ta Gomora dì hu mga etaw duun taena
ha banuwa.

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Mateo 10:16-25; Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

16 "Agkailing kaw hu mga karniro daw agsuguen ku inyu
duun hu mga etaw ha agkailing hu asu ha agpamangagat.
Aman mag-andam kaw ba kinahanglan daan ha harì nuy ma-
pasipalahan sa bisan sin-u. 17 Magbantay kaw ta itugyan kaw
asem duun hu maghukum inyu daw lagkutan kaw pa gayed
kandan duun hu mga simbahan. 18 Ipaatubang kaw daan
kandan duun hu mga gubernador daw mga harì tumenged
hu pagtuu nuy kanak, ba iyan haena paagi ha matultul a inyu
diyà ta kandan daw duun hu kenà mga Judio. 19 Ku dakepen
kaw kandan harì kaw agkasamuk ku inu sa ipanubag nuy.
Duun taena ha panahun sa Dios iyan magtudlù inyu 20 ta sa
ag-ikagiyen nuy kenà inyu ha lalang ba kandin en hu Balaan
ha Ispiritu ha sinugù hu Dios ha Amay nuy.

21 "Duun taena ha panahun itugyan hu etaw sa suled din
ta daw mapatay daw itugyan daan hu amay sa batà din. Sa
mga batà sumukul hu mga laas dan daw pahimatayan dan
daan. 22 Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged kanak, ba
sa harì umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan mailahan
hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 23 Ku pasipalahan kaw
kandan duun hu sabuwa ha banuwa pulaguy kaw duun hu
lain. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì nuy pa
makalekep sa Maayad ha Tultulanen diyà ta Israel lumikù ad
en siak sa Suled hu Kaet-etawan.

24 "Sa tagpatudlù kenà labaw dì hu tagtudlù kandin daw sa
suluguen kenà labaw dì hu agalen din. 25 Ikalipay gayed hu
tinudluan ku mailing daan hu tagtudlù kandin, daw ikalipay
daan hu suluguen ku mailing hu agalen din. Ku pigngaranan
a hu mga etaw ha Yawà ayuwà pa madaet sa ingaran dan inyu
sinyu sa mga sakup ku.

Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw
(Mateo 10:26-31; Lucas 12:2-7)

26 "Harì kaw gayed mahaldek taena ha mga etaw. Sa alan
ha inlilung iman makahiwal dà asem ku malugay, daw sa harì
iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay. 27 Sa mga
lalang ku ha iyan kaw dà nakapaliman duun ipanunultul nuy
gayed duun hu mga etaw. 28 Harì nuy agkahaldeki sa iyan din
dà agkapatay sa lawa nuy ba harì din mapatay sa gimukud
nuy. Ba iyan nuy kahaldeki sa Dios ha makapaagbul hu lawa
nuy daw hu gimukud nuy diyà ta Inferno. 29 Henhenaa nuy
ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis harì agpatay ku harì igtugut
hu Dios. 30-31 Aman harì kaw agkasamuk ta mahal kaw pa dì
hu mga tagbis, ta bisan sa buhuk nuy naiyap en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus
(Mateo 10:32-33; Lucas 12:8-9)

32 “Bisan sin-u haena sa ag-angken kanak duun hu mga
etaw angkenen ku daan duun hu Amay ku diyà ta langit. 33 Ba
sa tag-ikagi duun hu mga etaw ha harì a kandin agkakilala
harì ku daan haena kilalahen duun hu Amay ku diyà ta langit.

Sa Kagubut
(Mateo 10:34-36; Lucas 12:49-53)

34 “Harì nuy aghenhenaa ha sa pagdini ku ta kalibutan
makaila inyu hu maayad ha pagdapità. Hurà a dini ta
daw magmalinawen kaw ba sa pagdini ku makaila inyu hu
kagubut. 35 Tumenged kanak sabaen hu batà ha maama sa
amay din. Sabaen daan hu batà ha bahi sa inay din daw
sabaen hu lagambay sa ugang din. 36 Ta sa kuntra hu etaw
duun dà agkapuun hu pamilya din.

Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus
(Mateo 10:37-39; Lucas 14:26-27)

37 “Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din
daw sa mga batà din dì kanak kenà angayan ha sumusunud
ku. 38 Bisan sin-u haena sa harì agkabayà tag-antus hu
alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen saena kenà
angayan ha sumusunud ku. 39 Bisan sin-u sa agkanugun hu
kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak
bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din
katapusan.

40 “Bisan sin-u sa agdawat inyu agdawat daan kanak, daw
saena ha agdawat kanak agdawat daan hu Dios ha migsugù
kanak. 41 Bisan sin-u sa dumawat hu etaw ha tagsaysay hu
igpaikagi hu Dios daw hu matareng ha etaw saena mailahan
hu bales iling hu madawat taena ha dinawat din. 42 Daw
bisan sin-u sa makapainum hu bisan nangkatasa dà ha wahig
duun hu pinakahudiyanan en ha sumusunud ku, balesan
gayed haena hu Dios.”

11

Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista
(Mateo 11:1-19; Lucas 7:18-35)

1 Su makapenga en si Jesus hu mga panugun din duun
taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an din duminuun
dayun hu nakag-uubayà ha banuwa daw panudlù.

2 Su diyà en ta purisuwan si Juan ha Bautista napaliman
din sa mga binuhat hi Cristo, aman sinugù din sa mga
sumusunud din 3 ha insaan dan si Jesus hu “Iyan kad ba

haena sa intagnà ha makauma dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?"

4 Tuminubag si Jesus hu "Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli
nuy hu napaliman nuy daw hu naahà nuy ha binuhat ku.
5 Saena iyan sa nakaindan sa mga buta daw nakahipanaw sa
mga pigket, nangaulian sa mga sanglahen daw nakapaliman
daan sa mga bengel. Amin en daan nabanhaw ha minatay
daw sa Maayad ha Tultulanen insangyaw en daan duun hu
mga makaluluuy ha mga etaw. 6 Malipayen gayed sa etaw ha
harì tagduwa-duwa hu pagsalig din kanak."

7 Su tag-ulì en haena sa mga sumusunud hi Juan inikagiyan
hi Jesus sa mga kaet-etawan hu "Inu sa tuyù nuy su du-
miyà kaw ki Juan duun taena ha pinakabulung-bulung ha
lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw ha agkailing
hu salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà? 8 Duminiyà
kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha
pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tagpinaksuy hu
madagway duun taw dà agkaahà hu mga balay hu harì.
9 Kenà ba iyan man inahà nuy diyà sa propita? Laus gayed ha
propita si Juan daw labaw pa haena 10 ta iyan en su sinubay
duun hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen

'Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyan
nu.'

11 Laus gayed sa tag-ikagiyen ku inyu ha duun taini ha
kalibutan hurà en labaw dì ki Juan ha Bautista, ba bisan sa
kinaatiyuayan ha tagharian hu Dios labaw pa daan dì ki Juan.
12 Sugud dà duun hu pagtudlù hi Juan ha Bautista sa mga
etaw tagsalapà gayed ha magharì en kandan sa Dios, aman
sa duma agpegesen dan ngaay haena ha magharì en. 13 Ta sa
pagharì hu Dios inikagi en hu mga propita daw bisan duun hu
Kasuguan payanaen ki Juan. 14 Maayad ku tuuwan nuy gayed
ha si Juan iyan katumanan hu tagnà ha makauna si Elias dini
dì hu Mesiyas. 15 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha
inikagi ku.

16-17 "Inu man sa agpailingan ku inyu? Agkailing kaw hu
mga batà ha tag-alù-alù duun hu baligyaanan ha tag-ikagi
duun hu mga duma dan hu 'Tagkanta kay ba bà su hurà nuy
duun labet. Taglugul kay ba harì kaw tag-agalà hu inyu.'
18 Su makauma si Juan sa tagsalang hu pagkaen daw hurà
inum hu binu inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg. 19 Siak
sa Suled hu Kaet-etawan sa harì tagsalang hu pagkaen daw
pag-inum kagi nuy paman 'Ahà kaw tayana ha agapan daw
beleng-beleng, sa mga amigu din mga limbungan ha mga
manunukut hu buhis daw mga masinupaken.' Ba pinaagi hu

maayad ha bunga hu mga buhat day napamatud-an ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios."

Sa Kahukumi Hu Harì Agtuu
(Mateo 11:20-24; Lucas 10:13-15)

20 Hinukuman hi Jesus sa tagtimà duun hu mga banuwa ha pigpaahaan din hu mga belenganen ta hurà sidan maghinulsul. Inikagiyan din sidan hu 21 "Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy gayed ta sa mga belenganen ha binuhat ku diyan ta inyu, ku naahà pa ngaay hu kenà mga Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu mga salà dan. 22 Ba ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon dì hu inyu. 23 Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw en mga matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta Kamatayan, ta sa mga belenganen ha naahà nuy ku iyan pa ngaay nakaahà duun sa mga etaw diyà ta Sodoma harì ngaay haena bigsulan na duduun pa gan haena. 24 Ba ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma dì hu inyu."

Sa Pagpangumaw Hi Jesus
(Mateo 11:25-30; Lucas 10:21-22)

25 Duun taena ha panahun mig-ampù si Jesus hu "Amay ku ha Magbabayà hu alan diyan ta langit daw dini ta kalibutan, adagi sa pagpasalamat ku ikaw ta sa inlilung duun hu mga matatau daw nangakatunghà ha mga etaw impadayag nud en duun hu mga etaw ha harì pa agpakatuen iling hu mga batà. 26 Aman Amay ku, tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu kabuhata nu duun tumenged ta iyan haena agkabayà-bayaan nu."

27 Dayun minikagi si Jesus duun hu mga etaw ha "Insalig en kanak hu Dios ha Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak daw iyan a dà daan nakakilala kandin daw iyan dà daan sa mga etaw ha agkabayaan ku ha makakilala kandin.

28 "Sinyu sa agkapedaan daw agkabegat-begatan, dumini kaw ta kanak ta igpahimlay ku inyu. 29 Buhaten nuy sa igsugù ku inyu daw magtuen kaw dini ta kanak ta daw makahimlay kaw, ta maluluy-en daw tagpaubus a. 30 Sa igsugù ku inyu mahagkap dà tungkay daw kenà malegen ha agbuhaten."

12

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu
uma. Tumenged ta agkangauhul en sa mga tinun-an din na-
manimù sidan hu bunga taena ha mga pamulahen duun daw
kinaen dan. 2 Ba su maahà haena hu mga Fariseo inikagiyan
dan si Jesus hu "Ahaa sa mga tinun-an nu ta nasupak dan
gayed sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay."
3 Ba tuminubag si Jesus ha "Hurà nuy ba diay kabasa haena
sa binuhat hi David su mangauhul sidan hu mga duma din?
4 Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas
ha inhalad duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma
din bisan ku para dà ngaay haena hu mga sinaligan hu
paghalad. 5 Daw hurà nuy pa ba diay daan kabasa duun hu
Kasuguan ha sa mga sinaligan hu paghalad duun hu Timplo
harì daan sidan taghimlay duun hu Aldaw hu Paghimlay? Ba
hurà sidan makasalà. 6 Ikagiyen ku inyu ha amin nakadini
ta inyu ha labaw pa dì hu Timplo. 7 Sa lalang hu Dios
tagyanaen 'Magmahid-uwen kaw hu mga duma nuy ta iyan
haini tungkayan ku agkabayaan dì hu mga halad nuy.' Ku
natun-an nuy pa ngaay haena harì kaw ngaay maghukum hu
mga etaw ha hurà din salà. 8 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan
iyan a tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay."

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

9 Duminayun si Jesus diyà ta simbahan 10 daw amin daan
etaw diyà ha kimay. Diyà daan sa mga etaw ha tagpan-
ahà hu katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman
ininsaan dan hu "Igtugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy
hu agkadaluwan ku Aldaw hu Paghimlay?"
11 Si Jesus tuminubag ha "Ku amin nuy karniro ha mahulug
duun hu bangbang ku Aldaw hu Paghimlay saena butwaen
nuy gayed dì ba? 12 Mahal pa gayed sa etaw dì hu karniro,
aman ku agbulig kuy hu etaw duun hu Aldaw hu Paghimlay
saena harì pakasupak hu Kasuguan."
13 Dayun inikagiyan din haena sa kimay ha "Bunhata sa
alima nu." Aman binunhat din haena dayun sagunà naulian.
14 Su mga Fariseo namangguwà daw miglalang-lalang sidan
ku in-inuwen dan sa kahimatayi ki Jesus.

Si Jesus Sa Pinilì Hu Dios

15 Tumenged ta natun-an hi Jesus sa agbuhaten hu mga
Fariseo minawà haena diyà. Madakel ha mga etaw sa naman-
duma kandin daw naulian din sa alan ha agkangadaluwan,
16 ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan gayed haena
ikagiyen ku sin-u. 17 Nahitabù haena ta daw matuman sa
lalang hu Dios pinaagi ki Isaias sa propita ha tagyanaen

18 “Iyan haini suluguen ha pinilì ku daw tungkay ku gayed
palanggà ha tigkabayà-bayà ku. Paulinan ku haini hu
Balaan ha Ispiritu daw isangyaw din sa matareng ha
paghukum ku duun hu alan ha kaet-etawan. 19 Harì
haini makigsawalà ba manayù-nayù sa pag-ikagi din,
daw harì daan bà dà tagpapalpaliman hu mga etaw.
20 Harì din bà dà agbalia sa sedsed ha nabalukù daw
harì din daan bà dà agpedengi sa sulù ha tagpedek-
pedek en, ba agbuligan din haena sa maluya sa
pagsalig din duun hu Dios ta daw harì sidan bà dà
kalaag. Harì din haena ag-endaan pagbuhat hangtud
ha sa pagkamatareng makalekep en duun hu bisan
hindu. 21 Iyan haini paghinamen hu alan ha kaet-
etawan.”

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Mateo 12:22-32; Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

22 Amin etaw ha nabuta daw naemaw tumenged ta inulinan hu busaw saena inuwit hu mga etaw diyà ki Jesus. Naulian din haena aman sagunà nakaindan daw nakaikagi. 23 Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena tungkay nangabeleng daw nakaikagi sidan hu “Iyan en gid haini su Mesiyas ha intagnà ha Kaliwat hi David.”

24 Ba su mapaliman haena hu mga Fariseo minikagi sidan hu “Sa gahem taini ha etaw hu pagbugaw hu busaw diyà dà napuun ki Beelsebul sa agalen hu mga busaw.”

25 Natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din sidan hu “Sa ginharian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa pamilya daw ku banuwa ba ha magsasabà mabengkag daan haena. 26 Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din mabengkag gayed. 27 Ku laus pa ngaay sa inikagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw taena ha mga busaw in-ila kanak hi Beelsebul, sin-u diay sa mig-ila hu gahem taena ha mga duma nuy ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga buhat dan natun-an taw ha sayep sa tag-ikagiyen nuy. 28 Saini ha gahem ku duun gayed napuun hu Balaan ha Ispiritu. Iyan haena igkatun-i taw ha iman tagharì en sa Dios dini ta kanuy.

29 “Henhenaa nuy ha hurà bisan sin-u ha makaseled duun hu balay hu mabis-ay ha etaw hu pag-agaw hu mga butang din ku harì din unahen bakusen su mabis-ay ha etaw daw human din katimù sa mga butang duun taena ha balay.

30 “Bisan sin-u sa kenà ku duma iyan gayed agsupak kanak, daw saena ha harì agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw.
31 Aman ag-ikagiyen ku inyu ha mabaluy pa ha mapasaylu sa alan ha mga salà hu etaw bisan sa pagtameyes hu duma, ba

sa pagtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì gayed mapasaylu.
32 Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu
Kaet-etawan mabaluy pa ha pasayluwen, ba sa magtameyes
hu Balaan ha Ispiritu harì en gayed mapasaylu iman daw
hangtud hu hurà din katapusan.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Mateo 12:33-37; Lucas 6:43-45)

33 "Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga
din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa bunga din.
Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu bunga din. 34 Sinyu sa
mga bunsalagan, in-inuwen nuy pag-ikagi hu maayad ha mga
madaet kaw man? Ta ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw
iyan daan haena agkaikagi din. 35 Sa maayad ha etaw maayad
daan sa agkaikagi din, ba sa madaet ha etaw madaet daan
sa pag-ikagi din. 36 Ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu
Paghukum sa kada sabuwa inyu agpanubag duun hu Dios
mahitenged taena ha nangaikagi nuy ha hurà din pulus, 37 ta
sa alan ha mga naikagi nuy iyan dà maghukum inyu ku
silutan kaw ba daw ku harì."

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Mateo 12:38-42; Marcos 8:11-12; Lucas 11:29-32)

38 Amin mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha
minikagi diyà ki Jesus hu "Manunudlù, ipaahà kay ikaw hu
timaan ha belenganen."

39 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa mga etaw iman ha madaet
sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios iyan
tagpan-ahà hu mga belenganen. Ba iyan dà makapaahà
ku inyu ha timaan sa naul-ulahan hi Jonas ha propita 40 ta
si Jonas linam-ed hu adagi ha sedà ba duun hu tatulu ha
aldaw imbula dà. Siak sa Suled hu Kaet-etawan makaduun
a daan hu alima hu kamatayen ba sugud taena payanaen
hu tatulu ha aldaw mabanhaw a dà. 41 Asem ku Aldaw hu
Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha mga taga-Ninive
ta mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman dan sa
intultul hi Jonas. Ba iman dini en sa labaw pa dì ki Jonas ba
harì nuy agdawaten. 42 Hukuman kaw daan asem hu silut
taena ha rayna ta Sheba ta saena madiyù sa hinipanawan din
hu pagpaliliman hu katudluanan hi Harì Salomon. Ba iman
dini en sa matatau pa dì ki Salomon ba harì nuy agtuuwan.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din
(Mateo 12:43-45; Lucas 11:24-26)

43 "Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din
aghipanaw haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku harì
en makaahà 44 agkahenhenaan din ha lumikù dà duun taena
ha pigtimaan din su anay. Ku maahà din dà haena ha hurà en

duun tagtimà daw limpyu en 45 agpangembang su busaw hu pitu ha duma din ha ayuwà pa madaet dì kandin daw ulinan dan dà paman haena sa etaw. Aman ayuwà pa malegen sa kahimtang taena ha etaw dì su anay. Iyan daan haena maul-ulahan hu madaet ha mga etaw iman."

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)

46 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi duun taena ha madakel ha mga etaw nakauma si Inay din daw sa mga suled din ta amin dan ag-ikagiyen kandin, ba diyà dà sidan tagtiyadeg ta guwà. 47 Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu "Si Inay nu daw sa mga suled nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta amin dan kun ag-ikagiyen ikaw."

48 Ba si Jesus tuminubag hu "Iman ikagiyen ku inyu ku sin-u sa inay ku daw sa mga suled ku." 49 Dayun intuen din sa mga sumusunud din daw ikagi hu "Taini en sa inay ku daw sa mga suled ku 50 ta bisan sin-u sa tagtuman hu agkabayaan hu Amay ku diyà ta langit iyan en haena inay ku daw mga suled ku."

13

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Duun taena ha aldaw uminawà si Jesus diyà ta balay daw pinuu duun hu kilid ku danaw. 2 Tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw ha nangaamul-amul diyà ta kandin mininuu haena duun hu barutu na sa mga etaw diyà dà ta gaun hu pagpaliliman kandin. 3 Dayun madakel sa mga intudlù din kandan pinaagi hu mga pananglitan ha tagyanaen "Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas. 4 Su isawed din haena sa binhì amin diyà dà nakatanà ta dalan aman pinanukà hu mga tagbis. 5 Amin daan binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen. Saena laus dà lumineteb ta atiyuay dà sa pisà duun, 6 ba su sildahan hu tungkay mapasù sagunà dà haena nangagangu ta hurà man panggamut. 7 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten. Tuminubù daan haena ba naenep dà hu mga sampinit. 8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà. Saena tuminubù daan daw namunga gayed, sa duma duun tignanggatus sa bunga din daw sa duma daan namunga hu tigkaeneman na amin daan namunga hu tigkatluan.

9 "Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku."

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)

10 Uminubay diyà ki Jesus sa mga tinun-an din daw pangin-
ginsà hu "Imbà mga pananglitan sa taggamiten nu ku tag-
tudlù ka hu mga etaw?"
11 Tuminubag si Jesus hu "Sa inlilung su anay mahitenged
hu pagharì hu Dios impadayag en inyu, ba saena hurà katun-
i hu duma ha mga etaw. 12 Sa etaw ha amin en kandin
mailahan hu tungkay pa gayed madakel dì hu kinahanglanen
din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din
dà timuen pa gayed diyà ta kandin. 13 Iyan haini hinengdan
ha mga pananglitan sa taggamiten ku ta
'Tag-ahà sidan ba harì pakaindan, daw tagpaliliman daan
sidan ba harì pakasabut.'
14 Natuman diyà ta kandan sa inikagi hi Isaias sa propita ha
tagyanaen
'Sigi dà sidan tagpalilimanà ba harì sidan pakasabut daw
sigi dà sidan tag-ahaay ba harì sidan pakaindan, 15 ta
inipelan dan sa mga talinga dan daw taglipedengà
sidan daw tungkay gayed madesen sa henà-henà dan.
Ta ku pakaindan pa daw pakasabut ngaay sidan magh-
inulsul gayed hu mga salà dan daw luwasen sidan hu
Dios.'
16 Ba malipayen kaw gayed ta nakaindan kaw daw nakapal-
iman kaw daan. 17 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
madakel ngaay sa mga propita daw matareng ha etaw su
anay ha agkabayà tungkay ag-ahà hu naahà nuy iman daw
agpaliliman ngaay daan hu napaliman nuy iman, ba hurà
dan en gayed haena kahimu.

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

18 "Magpaliliman kaw en ta ag-ikagiyen ku inyu sa kahu-
lugan taena ha pananglitan mahitenged hu namegas. 19 Ku
amin mga etaw ha nakapaliman mahitenged hu pagharì hu
Dios ba hurà makasabut taena, agkailing sidan hu binhì ha
diyà dà nakatanà ta dalan ta sagunà pakauma si Satanas
daw agawen din sa napaliman dan. 20 Su binhì ha duun dà
nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha nakapaliman hu
lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen.
21 Ba tumenged ta harì agpanggamut sa pagtuu dan saena
harì en agkalugay. Ku makauma sa malegen ha alantusen
daw pasipalahan sidan tumenged hu pagdawat dan hu lalang
hu Dios sagunà dà sidan ag-endà hu pagtuu. 22 Su binhì ha
duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha nakapal-
iman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan
dan dini ta kalibutan daw hu kabayà dan ha magsapian sidan
sa lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman harì en haena

agpamunga diyà ta kandan. 23 Ba su binhì ha duun nakatanà
hu balumbun ha bugtà iyan su mga etaw ha nakapaliman hu
lalang hu Dios daw nakasabut taena aman agpamunga. Sa
duma agpamunga hu madakel daw sa duma tumanan dà sa
bunga dan, sa duma atiyù dà daan sa bunga dan."

Sa Impamegas Ha Binhì Daw Sa Hilamunen

24 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen "Sa
pagharì hu Dios agkailing hu etaw ha namegas hu maayad
ha binhì duun hu uma din. 25 Ba su tagtiduga en haena su
daleman nakauma daan sa kuntra din dayun migsawed hu
mga lisu hu hilamunen duun taena ha uma daw awà. 26 Aman
su mamunga en su impamegas ha binhì nakaamul daan duun
sa hilamunen.

27 "Su mga suluguen taena ha etaw duminiyà ta kandin daw
uminikagi hu 'Maayad sa impamegas ha binhì duun taini ha
uma nu. Hindu gid hayana napuun sa mga hilamunen?'

28 "Saena ha etaw tuminubag hu 'Sa kuntra ku migsawed
tayana.'

"Aman minikagi sa mga suluguen din hu 'Agkabayà ka ba
ha baduten day en hayana sa mga hilamunen?'

29 "Ba saena ha etaw tuminubag hu 'Harì nuy pa enà ta
makalagkes kan sa pamulahen taw. 30 Ipatayà en enà taman
hu tilegtay. Asem ku tilegtay ikagiyan ku sa agpamanlegtay
ha unahen dan amulen sa mga hilamunen daw bigsuli daw
human su impamegas daw itagù duun hu bugawan.' "

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios
(Mateo 13:31-35; Marcos 4:30-34; Lucas 13:18-21)

31 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus ha tagyanaen
"Sa pag-adagi hu tagharian hu Dios agkailing hu lisu ha
impamegas duun hu uma. 32 Bisan ku atiyuay gayed tungkay
ha lisu ba ku tumubù en haena mabuhat ha tungkay ki-
naadagiyan ha pamulahen daw sa mga panga din mabuhat
ha dalagpuay daw salagà hu mga tagbis."

33 Amin pa lain ha pananglitan ha inikagi hi Jesus ha
tagyanaen "Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu igpatulin
ha iglamud duun hu madakel ha harina dayun su harina
agtulin."

34 Inikagi haena hi Jesus duun hu mga etaw pinaagi hu mga
pananglitan. Sa alan ha inikagi hi Jesus kandan pinaagi dà
gayed hu mga pananglitan. 35 Aman natuman sa inikagi hu
propita ha tagyanaen

"Mga pananglitan sa aggamiten ku ku tag-ikagi a duun hu
mga etaw. Igtultul ku kandan haena sa inlilung sugud
dà hu katanghagaa ta kalibutan."

Sa Kahulugan Hu Impamegas Daw Hu Hilamunen

36 Su umawà si Jesus duun ku madakel ha mga etaw sumineled haena diyà ta balay. Dayun uminubay diyà ta kandin su mga tinun-an din ha minikagi hu “Saysaya kanay sa kahulugan taena ha pananglitan nu mahitenged hu hilamunen duun hu uma.”

37 Tuminubag si Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a su namegas hu maayad ha binhì. 38 Saena ha uma iyan sa kalibutan daw su maayad ha binhì iyan sa mga tagharian hu Dios. Saena ha mga hilamunen iyan sa mga sakup hi Satanas 39 daw su kuntra ku ha migsawed ku lisu taena ha hilamunen iyan si Satanas. Sa tilegtay iyan sa katapusan hu panahun daw sa agpamanlegtay iyan sa mga balinsuguen hu Dios.

40 “Iling hu hilamunen ha agsakemen daw bigsuli iyan daan haena maul-ulahan hu katapusan hu panahun. 41 Siak sa Suled hu Kaet-etawan agsuguen ku sa mga balinsuguen hu Dios ha amul-amulen dan sa mga etaw ha migbuhat hu madaet daw su mga etaw ha iyan igpakasalà hu mga duma dan 42 daw ipanlambeg sidan diyà ta Inferno ha duun sidan makag-ulahuay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan. 43 Dayun sa mga matareng ha etaw mailing hu aldaw ha magpangaluanlag duun hu tagharian hu Dios ha Amay dan. Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.

Sa Mga Pananglitan Mahitenged Hu Tagharian Hu Dios

44 “Sa tagharian hu Dios agkailing hu bulawan ha nakalebeng duun hu uma. Amin etaw ha nakaahà duun aman tungkay gayed nalipay. Ba bà din dà haena tinambuni daw pauulì. Dayun impamaligyà din sa alan ha mga butang din daw palilikù hu pagpalit taena ha uma.

45 “Sa tagharian hu Dios agkailing daan taena ha agpanapì pinaagi hu pagpamalit hu perlas. 46 Su makaahà haena hu tungkay madagway ha perlas imbaligyà din sa alan ha mga butang din daw palita haena sa madagway ha perlas.

47 “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu baling ha inlabya duun hu danaw. Ku mataguan en haena hu migkalainlain ha sedà 48 guyuden haena hu mamamaling diyà ta gaun. Dayun pamilien dan sa maayad duun daw itagù duun hu talaguay, ba sa mga madaet duun bà dan dà iglambeg. 49 Iyan daan haena maul-ulahan asem duun hu katapusan hu panahun. Igtapid hu mga balinsuguen hu Dios sa madaet ha etaw duun taena ha matareng 50 daw ipanlambeg sa madaet diyà ta Inferno ha duun sidan makag-ulahuay hu kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.”

51 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Nasabut nuy ba sa tag-
ikagiyen ku?”
Tuminubag sidan hu “Hee.”
52 Inikagiyan din sidan hu “Sa manunudlù hu Kasuguan
ha tinudluan mahitenged hu tagharian hu Dios agkailing hu
etaw ha madakel tungkay sa mga butang din diyà ta balay
din, daw saena ha mga butang kenà alan dà karaan ba amin
daan duun mga bag-u.”

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)

53-54 Su mapengahan hi Jesus ikagiya sa mga pananglitan
luminikù duun hu kandin ha banuwa daw migtudlù duun
hu simbahan. Ba sa nakapaliman kandin tungkay nangabe-
leng hu kagi dan “Sin-u gid sa migtudlù kandin daw imbà
pakahimu hu mga belenganen? 55 Kenà ba batà man hayana
hu panday daw sa inay din iyan man si Maria, sa mga suled
din iyan si Santiago daw si Jose, si Simon daw si Judas, 56 daw
dini dà daan tagtimà sa mga atebay din? Imbà din agkahimu
sa mga belenganen?” 57 Tumenged taena hurà dan dawata sa
intudlù din.
Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa propita agtahuran duun
hu bisan hindu ha lugar dì hu kandin ha banuwa daw duun
hu balay din.”
58 Tumenged ta harì en daan sidan agtuu kandin atiyuay dà
sa impaahà din kandan ha mga belenganen.

14

Sa Pagpatay Hi Juan Ha Bautista
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

1 Duun taena ha panahun napaliman hi Harì Herodes sa
mga tultulanen mahitenged ki Jesus, 2 aman inikagiyan din
sa mga sinaligan din hu “Iyan haena si Juan ha Bautista ha
nabanhaw aman agkahimu din sa mga belenganen.”
3 Si Herodes iyan migsugù ha dakepen si Juan daw bakusa
diyà ta purisuwan. Binuhat din haena tumenged ta inasawa
hi Herodes si Herodias sa asawa daan hu suled din ha si Felipe
4 ba inikagiyan hi Juan si Herodes hu “Nasupak nu gayed sa
Kasuguan tumenged ta inasawa nu sa asawa hu suled nu.”
5 Aghimatayan ngaay hi Herodes si Juan ba agkahaldek daan
hu mga Judio ta tinuuwan dan si Juan ha propita gayed.
6 Su aldaw ha agsaulugen hi Herodes sa kabataa kandin
suminayaw sa laga hi Herodias duun hu atubangan taena ha
nangaamul-amul diyà. Tumenged ta tungkay gayed haena
nabayà-bayaan hi Herodes 7 impanumpà din ha iila din sa
bisan inu ha panayuen taena ha suminayaw. 8 Tinudluan

hi Herodias su laga din aman uminikagi haena hu “Iila nu iman kanak sa ulu hi Juan ha Bautista ha iugsak duun hu lampay.” 9 Tungkay gayed ngaay naguul su harì ba tumenged hu panumpà din duun hu atubangan taena ha inimbita din insugù din ha buhaten haena sa pinanayù ku laga. 10 Aman pinungulan si Juan diyà ta purisuwan 11 daw iugsak sa ulu din duun hu lampay. Dayun indawag duun ku laga aman inuwit din haena diyà ki Inay din. 12 Sa lawa hi Juan tinimù hu mga sumusunud din diyà ta purisuwan daw ilebeng. Dayun duminiyà sidan ki Jesus daw itultul haena.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-13)

13 Su mapaliman hi Jesus sa tultul mahitenged hu kamatayen hi Juan luminulan haena duun hu barutu ha iyan dà sidan hu mga tinun-an din daw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Ba su mapaliman hu mga etaw ha tagtimà duun taena ha mga banuwa namanlupug sidan ki Jesus ba diyà sidan uminagi ta gaun. 14 Su kumawas en si Jesus duun ku barutu naahà din sa madakel tungkay ha mga etaw aman nahid-uwan din gayed sidan dayun naulian din sa agkangadaluwan.

15 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din hu “Agkahapun en daw pinakabulung-bulung haini ha lugar. Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu mga banuwa ta daw makapalit sidan hu agkan-en dan.”

16 Ba si Jesus tuminubag hu “Kenà en kinahanglan ha maman-ulì sidan. Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”

17 Minikagi sidan hu “Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà.”

18 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Uwita dini ta kanak.” 19 Dayun impapinuu din su mga etaw ta saena sagbeten ha bugtà. Tinimù din su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun huminangad diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din su supas daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. 20 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena sampulù pa daw daruwa ha ambung. 21 Lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin pa mga bahi daw mga batà.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52; Juan 6:16-21)

22 Impalulan hi Jesus sa mga tinun-an din duun hu barutu ta daw makauna en sidan diyà ta layun ku danaw. Dayun

impaulì din su mga etaw. 23 Su maipus en sidan si Jesus
duminuun hu buntud daw mig-ampù ha sabubuwa dà. Su ag-
panukilem en didiyà pa si Jesus. 24 Ba su barutu ha taglulanan
hu mga tinun-an din diyà en ta taliwarà taena ha danaw daw
saena tagkakiling-kiling en tumenged hu adagi ha baled ta
natalagbù dan sa kalamag.
25 Su madani en agkaaldaw si Jesus luminupug kandan
sa huminipanaw duun taena ha wahig ta ag-amul diyà ta
kandan. 26 Su maahà hu mga tinun-an haena sa bayà-bayà en
taghipanaw diyà ta wahig tungkay gayed sidan nangahaldek,
aman nakapangulahì sidan hu "Kalag en hayana."
27 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Pandayai nuy sa gahi-
nawa nuy daw harì kaw agkangahaldek ta iyan a haini."
28 Dayun minikagi si Pedro hu "Ginuu, ku laus ha iyan ka
hayan ipadiyan a daan."
29 Tuminubag si Jesus ha "Dumini kad en."
Aman uminawà si Pedro duun taena ha barutu daw
hipanaw diyà ta wahig payanaen ki Jesus. 30 Ba su magedam
din sa maseleg ha kalamag nahaldek haena. Aman agkalened
en ngaay ba nakapangulahì hu "Ginuu, buligi a."
31 Sagunà haena inibitan hi Jesus daw ikagiyi hu "Imbà ka
man tagduwa-duwa? Harì ka ba diay agsalig kanak?"
32 Su lumulan en sidan duun ku barutu uminendà daan
sa kalamag. 33 Dayun sa mga tinun-an din duun ku barutu
suminimba ki Jesus hu kagi dan "Batà ka gayed hu Dios."

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Diyà Ta Genesaret
(Mateo 14:34-36; Marcos 6:53-56)

34 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà
ta Genesaret 35 nakilala si Jesus hu mga etaw diyà, aman
pinaelegan dan sa mga agkangadaluwan duun hu ubayà dan
ha mga banuwa. Pinan-uwit haena diyà ki Jesus 36 daw
pinagayukan dan si Jesus ha su agkangadaluwan makaibit
ngaay duun hu sagayadan hu pinaksuy din. Sa alan ha
nakaibit duun nangaulian gayed.

15

Sa Tulumanen Hu Mga Fariseo
(Mateo 15:1-9; Marcos 7:1-13)

1 Amin mga Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha
nangapuun ta Jerusalem ha namandiyà ki Jesus daw ikagiyi
hu 2 "Imbà supaka hu mga tinun-an nu sa tulumanen ha
imbilin kanuy hu mga gin-apuan taw? Ta harì en sidan
agpamangenaw ta alima dan ku agkaen."
3 Ba si Jesus tuminubag hu "Imbà nuy daan supaka sa
Kasuguan hu Dios ta daw iyan nuy dà matuman sa inyu ha

tulumanen? 4 Ta inikagi hu Dios ha ‘Tahura sa mga laas
nuy’ daw ‘Saena ha tagtameyes hu mga laas din kinahanglan
ha himatayan.’ 5 Ba kagi nuy ha agkabaluy ha bà nuy dà
ikagiyi sa mga laas nuy hu ‘Taini ngaay sa igbulig ku inyu ba
ighalad ku duun hu Dios’ aman harì kaw pakabulig hu mga
laas nuy. 6 Saena ha binuhat nuy kenà gayed pagtahud hu
mga laas. Aman tumenged taena ha tulumanen nuy binuhat
nuy ha hurà pulus hu Kasuguan hu Dios. 7 Bà kaw dà gayed
tagpasibù-sibù. Laus gayed sa intagnà hi Isaias mahitenged
inyu ha tagyanaen

8 ‘Saini ha mga etaw tag-ikagi ha tagtahuran a kandan ba sa
henà-henà dan hurà dini ta kanak. 9 Sa pagsimba dan
kanak hurà din pulus daw sa katudluanan dan bà dà
mga tulumanen ha binuhat hu etaw.’ ”

Sa Igpakasalà Hu Etaw
(Mateo 15:10-20; Marcos 7:14-23)

10 Inamul-amul hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi sidan
hu “Magpaliliman kaw gayed daw sabuta nuy haini. 11 Sa
igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din ba iyan sa
mga madaet ha lalang ha agkapuun duun hu bàbà din.”

12 Dayun uminubay diyà ta kandin sa mga tinun-an din hu
kagi dan “Hurà nu ba katun-i ha nangasilag su mga Fariseo
taena ha inikagi nu?”

13 Ba si Jesus tuminubag hu “Aghilamunen sa agtubù ha
hurà ipamula hu Dios ha Amay ku. 14 Bay-ani nuy sa mga
Fariseo ta agkailing sidan hu buta ha tagkipit daan hu duma
din ha buta na bà dà sidan agkangahulug duun hu bang-
bang.”

15 Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Saysaya nu kanay
haena sa pananglitan nu.”

16 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Hurà kaw pa ba diay
daan makasabut? 17 Harì nuy ba diay agkatun-an ha sa
agkangakaen hu etaw bà dà agsagad diyà ta getek din dayun
agkaawà dà haena? 18 Ba sa agkaikagi hu etaw diyà gayed
agkapuun ta gahinawa din daw iyan haena igpakasalà din.
19 Ta duun hu gahinawa agkapuun sa madaet ha henà-henà,
sa pagpangimatay daw sa pagpanapaw, sa pagbuhat hu
malaw-ay daw sa pagpanakaw, sa pagbutang-butang daw sa
pagdaet hu dengeg. 20 Iyan haena igpakasalà hu etaw, ba
saena ha tulumanen hu pagpangenaw ta alima daw human
kaen kenà iyan igpakasalà hu etaw.”

Sa Pagtuu Hu Bahi Ha Kenà Judio
(Mateo 15:21-28; Marcos 7:24-30)

21 Uminawà diyà si Jesus daw duminuun hu lugar ha
ubay ta Tiro daw ta Sidon. 22 Amin diyà bahi ha sa mga
kapuun din su anay taga-Canaan ha duminiyà ki Jesus daw
hangyù hu “Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi a ikaw.
Agkatungkayan sa laga-laga ku ta inulinan hu busaw.”
23 Ba si Jesus hurà en magtubag. Aman sa mga tinun-an din
pinagayukan dan si Jesus hu “Ipaawà hayana sa taglupugà
kanuy ha bahi ta pinakauleg.”
24 Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Iyan dà pinaelegan kanak
hu Dios sa mga kaliwatan hi Israel ta agkailing sidan hu
nangalaag ha mga karniro.”
25 Ba saena ha bahi bà dà luminuhud duun hu atubangan
hi Jesus ha tagyanaen “Ginuu, buligi a gayed ikaw.”
26 Minikagi si Jesus hu “Kenà maayad ku agawen sa tagkan-
en hu batà daw ipakaen hu mga asu.”
27 Tuminubag su bahi ha “Ginuu, laus gayed hayana ba
bisan sa mga asu pakakaen daan hu mumu duun hu lamisa
taena ha agalen dan.”
28 Inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Tungkay gayed adagi
sa pagtuu nu aman sa agpanayuen nu kanak buhaten ku.”
Sagunà naulian su laga-laga ku bahi.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Mga Etaw

29 Minawà si Jesus diyà daw duun minagi ku kilid taena ha
Danaw ta Galilea. Dayun duminuun hu buntud daw pinuu.
30 Namandiyà daan ta kandin sa madakel tungkay ha mga
etaw ha tag-uuwit hu mga pigket daw mga buta, mga piang
daw mga emaw daw amin pa daan madakel gayed ha agkan-
gadaluwan. Impan-ugsak dan haena duun hu atubangan hi
Jesus dayun nangaulian sidan. 31 Su maahà haena hu mga
etaw tungkay sidan nangabeleng ta pakaikagi en su emaw
daw pakahipanaw en daan su pigket, pakaindan en su buta
daw naulian daan su piang. Aman dinayè dan sa Dios ha iyan
Dios hu kaliwatan hi Israel.

Sa Pagpakaen Ku Haepat Ha Libu Ha Mga Etaw
(Mateo 15:32-39; Marcos 8:1-10)

32 Inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu
“Agkahid-uwan ku haini sa mga etaw ta tatulu en ha aldaw
sa pagduma-dumahà dan kanuy daw hurà dan en gayed
agkakaen. Harì ku agkabayaan ha ipaulì ku sidan ha hurà
dan makaen ta kan ku tasien sidan diyà ta dalan.”
33 Ba tuminubag su mga tinun-an din hu “Hindu kay duun
makatimù hu igpakaen kandan ta pinakabulung-bulung
haini ha lugar daw madakel tungkay sidan?”
34 Ininsaan sidan hi Jesus hu “Pila ha buuk sa supas nuy?”

Tuminubag sidan hu "Pitu dà ha buuk daw amin daan atitiyuay ha sedà ha pila dà daan ha buuk."

35 Impapinuu hi Jesus sa mga etaw diyà ta bugtà. 36 Tinimù din su pitu ha supas daw su sedà dayun ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. 37 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena pitu pa ha ambung. 38 Haepat ha libu sa kadakelen hu mga maama ha nangakakaen daw amin pa mga bahi daw mga batà.

39 Su ipaulì hi Jesus su mga etaw luminulan hu kandin duun hu barutu payanaen diyà ta Magadan.

16

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)

1 Amin mga Fariseo daw Saduceo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin, aman hinangyù dan si Jesus ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios.

2 Ba si Jesus tuminubag ha "Ku mapawà sa langit ku daleman pakaikagi kaw hu 'Agsilda asem.' 3 Ku agdaklep ku maselem pakaikagi kaw daan hu 'Ag-udan.' Natun-an nuy sa mga timaan hu panahun, ba imbà nuy harì agkatun-i sa timaan hu agkaula-ula iman? 4 Sa mga etaw iman ha madaet sa mga buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios iyan tagpan-ahà hu mga belenganen, ba iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa naul-ulahan hi Jonas ha propita." Dayun inawaan sidan hi Jesus.

Sa Katudluanan Hu Mga Fariseo Daw Saduceo
(Mateo 16:5-12; Marcos 8:14-21)

5 Su lumayun en say Jesus duun ku danaw nalipat sa mga tinun-an din pag-uwit hu supas. 6 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga Fariseo daw Saduceo."

7 Aman miglalang-lalang sa mga tinun-an din hu "Iyan gid ta hurà kuy makauwit hu supas."

8 Ba saena natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu "Imbà kaw tag-ikagi ha hurà kaw makag-uwit hu supas? Harì kaw ba diay agsalig kanak? 9 Harì kaw pa ba diay pakasabut? Nalipatan nuy en ba diay haena sa lalima ha libu ha mga etaw ha impakaen ku hu lalima dà ha buuk ha supas? Pila man ha ambung sa nasamà duun? 10 Daw nalipatan nuy en ba daan haena sa haepat ha libu ha mga etaw ha impakaen ku hu pitu dà ha buuk ha supas? Pila man daan ha ambung sa

nasamà duun? 11 Imbà nuy harì agkasabut ha kenà supas
sa tagsubayen ku? Ba magbantay kaw hu igpatulin taena ha
mga Fariseo daw Saduceo."
12 Dayun human natun-i ku mga tinun-an hi Jesus ha kenà
diay iyan bantayan dan sa igpatulin duun hu supas ba iyan sa
mga katudluanan hu mga Fariseo daw Saduceo.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)

13 Su makauma say Jesus duun hu lugar ha ubay ta Cesarea
Filipos ininsaan din sa mga tinun-an din hu "Siak sa Suled hu
Kaet-etawan, sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?"
14 Tuminubag sidan hu "Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si
Juan ha Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun
si Elias. Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si Jeremias daw ku
iyan ka ba sa sabuwa duun hu mga propita."
15 Ininsaan sidan hi Jesus hu "Sinyu, sin-u a man duun hu
henà-henà nuy?"
16 Tuminubag si Simon Pedro hu "Iyan ka su Mesiyas sa
Batà hu bubuhay ha Dios."
17 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Simon ha batà hi Juan,
napanalanginan ka ta sa ingkatun-i nu tayana kenà pinaagi
hu etaw dà ta impadayag ikaw hu Amay ku diyà ta langit.
18 Ikagiyen ku ikaw ha iman sa ngaran nu iyan si Pedro
ha tagkahulugan hu Batu. Saena ha inikagi nu mahitenged
kanak iyan daan batu ha malig-en ha duun taena agtukura sa
alan ha tumuu kanak daw saena harì en gayed madaeg bisan
pa hu kamatayen. 19 Iman igsalig ku ikaw sa yawi ta daw
mapuwaan nu sa henà-henà hu etaw ha agharian hu Dios.
Saena ha igbaldeng nu dini ta kalibutan imbaldeng en hu
Dios diyà ta langit, daw sa igtugut nu dini ta kalibutan intugut
en hu Dios diyà ta langit." 20 Dayun binalaudan hi Jesus sa
mga tinun-an din ha harì gayed manunultul ha si Jesus iyan
en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1; Lucas 9:22-27)

21 Sugud taena sinaysay hi Jesus duun hu mga tinun-an
din ha kinahanglan ha dumiyà gayed ta Jerusalem daw mag-
antus hu madakel ha mga pasipala hu mga magulang daw
hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga ma-
nunudlù hu Kasuguan, daw pahimatayan dan gayed ba duun
hu ikatulu ha aldaw mabanhaw dà.
22 Inubayan hi Pedro si Jesus daw baldenga hu kagi din
"Ginuu, harì hayan mahitabù ikaw."

23 Ba sumininalu si Jesus diyà ki Pedro daw ikagi hu “Awà
ka dini ta kanak, Satanas. Agkaelangan a ikaw ta sa henà-
henà nu kenà kandin hu Dios ba kandin dà hu etaw.”
24 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Bisan
sin-u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din
gayed sa kandin ha agkabayaan daw antusen din sa alan ha
mga malegen bisan duun hu kamatayen ta daw makasunud
kanak. 25 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay
dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak bisan duun hu
kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
26 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha
kalibutan ba malaag sa kinabuhì din? Hurà gayed pakapalit
hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 27 Siak sa Suled hu
Kaet-etawan aglikù a dà dini ku malugay duma hu mga
balinsuguen hu Dios daw magpangaluanlag a iling hu Dios
ha Amay ku. Duun asem taena balesan din sa kada sabuwa
sumalà hu mga binuhat dan. 28 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha harì pa matay na
maahà ad en inyu ha Harì.”

17

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Mateo 17:1-13; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

1 Su maiwas en sa haenem ha aldaw dinuma hi Jesus si
Pedro, si Santiago daw sa suled hi Santiago ha si Juan duun
hu matangkaw ha bubungan ha iyan dà sidan. 2 Duun
hu atubangan dan tigkan nahalin si Jesus. Sa weleng din
tagpangaluanlag iling hu aldaw daw sa pinaksuy din ben
kaputì en gayed. 3 Tigkan daan nakahiwal diyà ta kandan si
Moises daw si Elias ha nakiglalang ki Jesus.
4 Dayun minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Ginuu, maayad
ta dini kay. Ku mabayà ka buhatan ku iman inyu hu tatulu ha
lawig ta daw matukid kaw ki Moises daw ki Elias.”
5 Su tag-ikagi pa si Pedro amin tagpangaluanlag ha gabun
ha nakabungkus kandan, daw amin lageng ha napuun duun
ku gabun ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà
ha tigkabayà-bayà ku. Magpaliliman kaw kandin.”
6 Su mapaliman haena ku mga tinun-an nangahaldekan
gayed sidan aman nangakaeb-eb sidan. 7 Ba inubayan sidan
hi Jesus daw pan-ibiti sidan dayun ikagiyi hu “Bangun kaw
daw harì kaw agkangahaldek.” 8 Su humangad sidan iyan
dan dà naahà si Jesus.
9 Su tagtubang en sidan diyà ta alug binalaudan sidan hi
Jesus hu “Harì nuy itultul haena sa naahà nuy hangtud ha
mabanhaw a sa Suled hu Kaet-etawan.”

10 Nanginginsà sa mga tinun-an diyà ta kandin hu "Imbà sa
mga manunudlù hu Kasuguan tag-ikagi ha kinahanglan ha si
Elias makauna gayed dini dì hu Mesiyas?"
11 Si Jesus tuminubag hu "Laus gayed ha mauna dini si
Elias daw mapamandayan din sa alan. 12 Ba ikagiyen ku inyu
ha nakadini en si Elias ba hurà kakilala hu mga etaw aman
bà dan dà pinasipalahi sumalà hu agkabayaan dan. Iling
taena ipaantus a daan kandan siak sa Suled hu Kaet-etawan."
13 Dayun human nasabut hu mga tinun-an din ha iyan din
tagsubayen si Juan ha Bautista.

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43)

14 Su makauma si Jesus daw su tatulu ha tinun-an din
duun hu mga etaw amin daan etaw ha luminuhud duun hu
atubangan din 15 ha minikagi hu "Ginuu, kahid-uwi sa batà
ku ha maama ta agkabidbid daw tag-antus gayed. Kapila en
makaagbul duun hu hapuy daw duun hu wahig. 16 Inuwit
kud en duun hu mga tinun-an nu ba hurà dan gayed kaulii."
17 Minikagi si Jesus hu "Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu
daw suminuway duun hu pagkamatareng, nalugay en sa
pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat
ku ha tumuu kaw kanak? Uwita dini hayana sa batà."
18 Binaldeng hi Jesus su busaw ha uminulin taena ha batà
aman sagunà guminuwà su busaw dayun naulian su batà.
19 Duminiyà ki Jesus sa mga tinun-an din ha iyan dà sidan
daw ininsaan dan hu "Imbà day hurà kabugaw su busaw ha
uminulin ku batà?"
20 Tuminubag si Jesus ha "Hurà nuy haena kabugaw ta
kulang gayed sa pagtuu nuy. Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha ku sa pagtuu nuy iling dà kaatiyù hu lisu hu mustasa
mahimu en ha suguen nuy hayana sa bubungan ha humalin
diyà ta alug na makahalin gayed. Hurà gayed harì nuy
mahimu. 21 Ba saena ha kalasi hu busaw mabugaw pinaagi
dà gayed hu harì agkaelangan ha pag-ampù."

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Ka-
matayen Din
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32; Lucas 9:44-45)

22-23 Su panahun ha naamul si Jesus daw sa mga tinun-an
din diyà ta Galilea inikagiyan sidan hi Jesus hu "Siak sa Suled
hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak
ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà." Tumenged
taena nangaguul sa mga tinun-an hi Jesus.

Sa Buhis Hu Timplo

24 Su makauma en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta
Capernaum ininsaan si Pedro hu mga manunukut hu buhis
ta Timplo hu "Tagbayad ba sa Manunudlù nuy hu buhis taena
ha Timplo?"
25 Tuminubag si Pedro hu "Hee".
Su makaseled en si Pedro diyà ta balay sagunà ininsaan hi
Jesus hu "Simon, inu sa kahenhenaa nu taini? Sin-u ba sa
tagbayad hu buhis duun hu mga harì dini ta kalibutan? Iyan
ba sa mga sakup din daw ku iyan ba sa mga langyaw?"
26 Tuminubag si Pedro hu "Iyan sa mga langyaw."
Si Jesus minikagi ha "Ku iyan hayan harì ngaay magbayad
hu buhis sa mga sakup hu harì. 27 Ba para ha harì ki ma-
paukan taena ha mga manunukut hu buhis pamanuwit ka
diyà tayà ha danaw. Sa una ha sumambat ikaw timuen nu
sa salapì diyà ta bàbà din ta tumanan en haena ha ibayad ta
hu buhis ta Timplo."

18

Sa Labaw Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)

1 Duun taena ha panahun duminiyà ki Jesus sa mga tinun-
an din daw ininsaan dan hu "Sin-u sa labaw duun hu tagha-
rian hu Dios?"
2 Inumaw hi Jesus sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw
ipaatubang din duun hu mga tinun-an din 3 daw ikagi hu
"Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì kaw gayed ma-
harian hu Dios ku harì kaw maghinulsul daw harì kaw
daan mailing hu mga atiyuay ha mga batà. 4 Bisan sin-u sa
magpaubus iling taini ha atiyuay ha batà iyan labaw duun
hu tagharian hu Dios. 5 Daw bisan sin-u haena sa agdawat
hu batà iling taini tumenged kanak agdawat daan kanak.

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Mateo 18:6-9; Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)

6 "Bisan sin-u haena sa iyan agkahimu ha igpakasalà hu
nakatuu en kanak maayad pa ngaay ku ihiket sa lieg din duun
hu adagi ha batu daw leneda diyà ta dagat. 7 Pinakahaluhid-
u gayed sa kaet-etawan tumenged hu panulay ha igpakasalà
dan. Iyan en haena bagad dini ta kalibutan ba kahid-u gayed
taena ha iyan agkahimu ha panulay. 8 Ku iyan igpakasalà
nuy sa alima nuy daw sa paa nuy tampeda en haena daw
ilambeg. Maayad pa ku pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì
ha hurà din katapusan dì sa daruwa sa alima nuy daw sa paa
nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno ha duun sa hapuy ha
harì en agkapedengan. 9 Daw ku iyan daan igpakasalà nuy sa
sabuwa ha mata nuy lugita en haena daw ilambeg. Maayad

pa ha sabuwa dà sa mata nuy ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa ba ilambeg kaw diyà ta Inferno.

Sa Karniro Ha Nalaag
(Mateo 18:10-14; Lucas 15:3-7)

10 “Mag-andam kaw ha harì nuy maminusan haena sa agkailing hu atiyuay ha mga batà, ta ikagiyen ku inyu ha sa balinsuguen hu Dios ha tagbantay kandan harì gayed agsuway duun hu atubangan hu Dios ha Amay ku. 11 Siak sa Suled hu Kaet-etawan duminini a ta kalibutan hu pagpan-ahà daw hu pagluwas taena ha nangalaag.

12 “Inu man sa henà-henà nuy? Ku amin etaw ha amin din nanggatus ha mga karniro daw nalaag sa sabuwa duun, inu gid sa buhaten din? Sa buhaten din iyan sa awaan din su kasiyaman daw siyam duun hu balalayan daw pan-ahaa su sabuwa ha nalaag. 13 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku matulen din en haena sa sabuwa adagi pa gayed sa kalipay din duun dì taena ha kasiyaman daw siyam ha hurà kalaag. 14 Iling daan hu Amay taw diyà ta langit ha harì agkabayà ha amin malaag duun hu mga batà din.

Sa Etaw Ha Nakasalà

15 “Ku amin nu duma ha nakasalà diyan ta ikaw elegan nu haena daw ikagiyi hu salà din ha iyan kaw dà. Ku pagpalimanan ka kandin makag-uliay kaw hu maayad ha pagdapità. 16 Ba ku harì ka kandin palimanan tumimù ka hu sabuwa daw ku daruwa ba ha makapanistigus taena ha inikagi nu diyà ta kandin, ta ku amin sumbung kinahanglan gayed ha amin daruwa daw ku tatulu ha makapanistigus taena. 17 Ku harì pa gayed magpaliliman isumbung haena duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha duma nu. Ku harì pa gayed magpaliliman isipen nuy en haena ha hurà makakilala hu Dios daw iling hu limbungan.

18 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa igbaldeng nuy dini ta kalibutan imbaldeng en hu Dios diyà ta langit, daw sa igtugut nuy dini ta kalibutan intugut en hu Dios diyà ta langit.

19 “Amin ku pa ag-ikagiyen ha ku amin daruwa inyu ha makag-uyun hu agpanayuen nuy duun hu Amay ku diyà ta langit saena iila din gayed. 20 Ta ku amin bisan daruwa dà daw ku tatulu ba ha mag-amul-amul hu pagsimba kanak diyà a daan duma kandan.”

Sa Harì Pagpasaylu

21 Duminiyà si Pedro ki Jesus daw nanginginsà hu “Ginuu, kapila ku ba pasayluwa sa duma ku ha sigi dà pakasalà dini ta kanak? Taman ba hu kapitu?”

22 Tuminubag si Jesus hu “Ikagiyen ku ikaw ha kenà bà dà
kapitu ba pitu ha kapituwan.
23 “Sa pagharì hu Dios agkailing hu harì ha nakahenà-henà
ha husayen din sa mga utang hu mga suluguen din diyà ta
kandin. 24 Aman pinaelegan din su sabuwa ha nakautang hu
sampulù ha libu. 25 Tumenged ta harì gayed pakabayad in-
sugù ku harì ha ibaligyà haena sa nakautang daw sa pamilya
din daw sa mga butang din ta daw mabayaran sa utang din.
26 “Ba su suluguen luminuhud duun hu atubangan taena ha
harì daw pagayuk hu kagi din ‘Ilahi a enà ikaw hu panahun
ta agpan-ahà a pa hu igbayad ku ikaw.’ 27 Nahid-uwan haena
ku harì aman pinanas din sa mga utang taena daw ipaulì.
28 “Ba su tag-ulì en haena nasal-aw din su duma din ha
suluguen ha nakautang daan diyà ta kandin hu pila dà ha
salapì. Pinekel din dayun su suluguen daw ikagiyi hu ‘Bayari
en su utang nu kanak.’
29 “Luminuhud daan haena diyà ta kandin daw pagayuk hu
‘Ilahi a enà ikaw hu panahun ta agpan-ahà a pa hu igbayad ku
ikaw.’
30 “Ba hurà din gayed haena kahid-uwi daw bà din dà pa-
man impapurisu taman ha makabayad. 31 Su maahà haena
hu mga duma din ha suluguen nangapauk gayed sidan aman
insumbung dan duun ku harì.
32 “Dayun pinaelegan ku harì su suluguen din daw ikagiyi
hu ‘Madaet ka gayed ha suluguen ta pinanas kud sa ikaw
ha mga utang dini ta kanak ta migpagayuk ka. 33 Imbà nu
hurà kahid-uwi su duma nu ha nakautang diyan ta ikaw iling
hu kahid-uwi ku ikaw?’ 34 Napauk gayed tungkay haena
sa harì aman impapurisu din haena sa suluguen taman ha
maaminan din mabayaran sa utang din.
35 “Iling daan taena sa buhaten diyan ta inyu hu Amay ku
diyà ta langit ku harì nuy gayed pasayluwen sa duma nuy.”

19

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)

1 Su makapenga si Jesus magtudlù uminawà diyà ta Galilea
daw likù ta Judea layun ta Jordan. 2 Madakel daan sa
agkangadaluwan ha namanduma kandin daw nangaulian
din sidan diyà.
3 Amin daan mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay
kandin aman ininsaan dan hu “Intugut ba hu Kasuguan taw
ha endaan hu maama sa asawa din bisan ku hurà hineng-
dan?”

4 Tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa sa lalang
hu Dios ha tagyanaen ‘Su tanghagaen hu Dios sa alan binuhat
din sa maama daw sa bahi’? 5 Daw tagyanaen daan ‘Iyan
haini hinengdan ha ag-awaan hu maama sa mga laas din
daw duun en ag-amul hu asawa din ta nasabuwa en sidan
sa daruwa ha etaw.’ 6 Pinaagi taena kenà en sidan daruwa
ba sabuwa dà. Aman sa sinabuwa en hu Dios harì gayed
mabaluy ha ipagsuwayà hu etaw.”
7 Ba su mga Fariseo uminikagi hu “Imbà isugù hi Moises
ha sa maama ku agkabayaan din en ag-endai sa asawa din
ilahan din haena hu kasulatan hu pag-endaay dayun human
din ipahipanaw?”
8 Tuminubag si Jesus hu “Intugut hi Moises sa pag-endaay
ta madesen gayed sa henà-henà nuy, ba su tanghagaen hu
Dios sa alan hurà din itugut sa pag-endaay hu mig-asawa.
9 Ikagiyen ku inyu ha saena ha ag-endaan din sa asawa
din ha hurà makasalà na ku mangasawa hu lain ha bahi
makapanapaw.”
10 Uminikagi sa mga tinun-an hi Jesus diyà ta kandin ha
“Ku iyan diay hayana maayad pa hu maama ku harì en
mangasawa.”
11 Ba si Jesus tuminubag hu “Harì hayan agkadawat hu
alan ta iyan dà haena sa daan en pinilì hu Dios ha harì
mangasawa. 12 Amin mga katarengan ha sa maama harì
agpangasawa, sa duma kandin en ha pagkaetaw sa harì ag-
pangasawa, sa duma daan harì en agkabaluy agpangasawa,
daw sa duma harì en agpangasawa ta daw harì maelangan
sa pagsangyaw din mahitenged hu pagharì hu Dios. Saena
ha napilì hu Dios ha harì en mangasawa kinahanglan ha
dawaten din haini.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)

13 Amin mga atiyuay ha mga batà ha inuwit diyà ki Jesus ta
daw madampà din daw maampuan sidan. Saena ha mig-uwit
kandan binaldeng hu mga tinun-an hi Jesus.
14 Ba uminikagi si Jesus hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga
batà daw harì nuy sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha iling
taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios.” 15 Su madampà
din sidan daw ampui uminawà si Jesus diyà.

Sa Sapian Ha Etaw
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)

16 Amin etaw ha duminiyà ki Jesus daw nanginginsà hu
“Manunudlù, inu man sa maayad ha buhaten ku ta daw
mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

17 Tuminubag si Jesus hu “Imbà nu ig-insà ku inu sa
maayad? Iyan dà sa Dios maayad. Ku agkabayà ka hu
kinabuhì ha hurà din katapusan kinahanglan ha tumanen nu
sa Kasuguan hu Dios.”
18 Saena ha etaw tuminubag hu “Inu man ha sugù duun
taena ha Kasuguan?”
Minikagi si Jesus hu “Harì ka mangimatay daw harì ka
manapaw, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-
butang, 19 tahura daan sa mga laas nu daw palanggaa sa mga
duma nu iling hu pagpalanggà nu hu kaugalingen nu.”
20 Ba tuminubag haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana.
Inu pa sa hurà ku kabuhat?”
21 Minikagi si Jesus ha “Ku agkabayà ka ha mahimpit ka
gayed ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun sa halin
taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw magsapian
ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini
daw sunud ka kanak.”
22 Su mapaliman ku etaw su inikagi hi Jesus huminipanaw
haena ha naguul gayed ta madakel tungkay sa mga katigayu-
nan din.
23 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu “Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha malegen tungkay ha mahar-
ian hu Dios sa etaw ha sapian. 24 Ikagiyen ku inyu ha malumu
pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu dagum dì hu
sapian ha maharian hu Dios.”
25 Su mapaliman haena hu mga tinun-an tungkay gayed
sidan nangabeleng daw nanginginsà sidan hu “Sin-u dà diay
sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”
26 Uminahà diyà ta kandan si Jesus daw kagi din “Saena
harì gayed agkabaluy hu etaw ba sa alan agkahimu hu Dios.”
27 Dayun minikagi si Pedro hu “Inawaan day sa alan ta daw
makasunud kay ikaw. Inu man sa igbales nu kanay?”
28 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen
ku inyu ha umuma sa panahun ha bag-uwen sa alan daw siak
sa Suled hu Kaet-etawan minuu a duun hu trono. Sinyu sa
sampulù daw daruwa ha mga tinun-an makapinuu kaw daan
duun hu mga trono daw pagharian nuy haena sa sampulù
daw daruwa ha kaliwatan hi Israel. 29 Sa alan ha inawaan
dan sa mga bugtà dan daw sa balay dan, sa mga suled dan, sa
mga laas dan daw sa mga batà dan tumenged hu pagsunud
kanak, bisan iman ha panahun makadawat en gayed sidan
hu madakel pa dì taena ha inawaan dan daw maangken dan
daan sa kinabuhì ha hurà din katapusan. 30 Madakel iman
ha mga etaw sa tagkauna ba iyan diay mahudiyan, daw amin
daan etaw ha hudiyan iman ba iyan diay mauna.

20

Sa Mga Sinuhulan

1 “Sa pagharì hu Dios agkailing hu etaw ha suminelem nan-
ahà hu agsuhulan din ha magtalabahu duun hu uma din.
2 Su mga etaw ha naahà din pigsabutan dan ha agsuhulan
din sidan hu tigsabuwa ha salapì ta iyan haena naanadan ha
suhul hu sabuwa ha etaw kada aldaw, dayun impatalabahu
din sidan.
3 “Su agliwaraan en sa seselem nan-ahà dà paman haena
hu mga etaw ha bà dà tagtimaay diyà ta baligyaanan.
4 Inikagiyan din sidan hu ‘Magtalabahu kaw daan duun hu
uma ku ta agsuhulan ku inyu hu tumanan ha suhul nuy.’
5 Aman saena ha mga etaw migtalabahu dayun.
“Amin pa daan impatalabahu din su agkaugtu en daw su
agkabalalay en sa aldaw. 6 Su agsalep en sa aldaw minisab
pa gayed nan-ahà hu mga etaw ha bà dà tagtimaay. Aman
ininsaan din hu ‘Imbà kaw bà dà tag-aldaw tagtimaay?’
7 “Tuminubag sidan ha ‘Hurà man tagpatalabahu kanay.’
“Aman inikagiyan din sidan hu ‘Diyà kaw ta uma ku daw
magtalabahu kaw.’
8 “Su agpanukilem en inikagiyan din su sinaligan din hu
‘Amul-amulen sa mga etaw ha migtalabahu daw iyan nu
unahan suhulan su nahudiyan.’
9 “Saena ha daw en migtalabahu su sumalep en sa aldaw
nasuhulan hu tignangkabuuk ha salapì. 10 Aman saena ha
suminelem dà migtalabahu nakahenà-henà ha adagi gayed
sa kandan ha suhul dì su nahudiyan, ba tigsabuwa dà daan
ha salapì sa insuhul kandan. 11 Su matimù dan en haena
sa salapì migtamudmud su nauna duun ku agpanuhul 12 hu
kagi dan ‘Saena ha nahudiyan nangkauras dà sa pagtalabahu
dan, ba sikay sa nangauna minaldaw kay magtalabahu daw
napasù-pasuan kay pa gayed na impag-iling nu dà sa insuhul
nu kanay.’
13 “Ba saena ha tagpanuhul minikagi ha ‘Hurà ku inyu
limbungi ta sa nauyunan taw ha suhulan ku inyu hu tig-
nangkabuuk ha salapì in-ila ku inyu. 14 Timua nuy en haini
daw ulì kaw en. Iyan en pagbayà ku ha sa nahudiyan ilahan
ku daan iling hu insuhul ku inyu. 15 Kenà ba iyan a man
tagbayà hu salapì ku? Imbà kaw agkasina ta kalalagan a?’
16 “Aman sa etaw ha tagkahudiyan iyan diay mauna, daw
madakel sa tagkauna iman ha iyan man diay mahudiyan.”

*Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Ka-
matayen Din*

(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Su tagdiyà si Jesus ta Jerusalem tinabis din sa mga tinun-
an din daw ikagiyi sidan hu 18 “Tagdiyà kuy en iman ta
Jerusalem. Siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun
hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga ma-
nunudlù hu Kasuguan. Hukuman a kandan hu kamatayen
19 daw itugyan a daan kandan duun hu mga etaw ha kenà
Judio ha iyan magtameyes daw maglagkut kanak. Dayun
ilansang a kandan duun hu krus ba duun hu ikatulu ha aldaw
mabanhaw a dà.”

Sa Paghangyù Hu Inay Hi Santiago Daw Hi Juan
(Mateo 20:20-28; Marcos 10:35-45)

20 Sa asawa hi Zebedeo duma hu daruwa ha mga batà
din ha tinun-an duminiyà ki Jesus daw luminuhud duun hu
atubangan din ta amin din aghangyuen.
21 Aman ininsaan hi Jesus hu “Inu man sa agkabayaan nu?”
Tuminubag haena hu “Sa aghangyuen ku ikaw iyan sa ku
magharì ka asem saini ha mga batà ku iyan ipapinuu duun hu
abay nu, sa sabuwa diyan ta kawanan daw sa sabuwa diyan
ta gibang nu.”
22 Ba inikagiyan hi Jesus su daruwa hu “Harì nuy gayed
agkatun-an sa taghangyuen nuy. Maantus nuy ba sa mga
melegen ha maul-ulahan ha madani en makauma dini ta
kanak?”
Tuminubag sidan hu “Hee, maantus day.”
23 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maagiyan nuy gayed sa
malegen ha maul-ulahan iling hu kanak, ba kenà a iyan
tagbayà ku sin-u sa makapinuu dini ta kawanan ku daw ta
gibang ku ta iyan tagbayà taena sa Amay ku.”
24 Su mapaliman haena ku sampulù ha mga duma dan
ha tinun-an napaukan dan gayed su daruwa ha migsuled.
25 Inamul hi Jesus su mga tinun-an din daw ikagiyi hu “Natun-
an nuy en ha sa mga punuan hu kenà mga Judio iyan tagbayà
hu mga sakup dan daw sa mga sinaligan dan iyan tagsugù
hu mga ginsakupan dan. 26 Ba saena harì mahimu diyan ta
inyu ta ku amin inyu agkabayà ha iyan labaw kinahanglan
ha iyan mabuhat ha suluguen nuy, 27 daw ku amin inyu
agkabayà gayed ha iyan tungkay labaw kinahanglan ha iyan
daan ulipen hu alan. 28 Bisan siak sa Suled hu Kaet-etawan
kenà ku iyan indini ta kalibutan ta daw mabuligan a hu mga
etaw, ba sa pagdini ku iyan sa pagbulig daw sa pagpakamatay
ta daw malibri sa kaet-etawan ha naulipen hu salà.”

Sa Pagbulung Hu Daruwa Ha Buta
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)

29 Su tag-awà en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta
Jerico madakel gayed sa mga etaw ha namanduma kandan.

30 Amin daan daruwa ha buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta
dalan. Su mapaliman dan ha aglabay en si Jesus diyà ta
kandan nangulahì sidan hu “Ginuu ha Kaliwat hi David,
kahid-uwi kay ikaw.”
31 Binaldeng sidan hu mga etaw ta igpahagteng dan ngaay,
ba bà dà nasì kadaging sa pangulahì dan ha tagyanaen
“Ginuu ha Kaliwat hi David, kahid-uwi kay man ikaw.”
32 Aman tuminaleen si Jesus daw umawa su mga buta ha
kagi din “Inu man sa agkabayaan nuy ha buhaten ku diyan
ta inyu?”
33 Tuminubag sidan hu “Ginuu, makaindan kay ngaay.”
34 Nahid-uwan gayed sidan hi Jesus aman dinampà din sa
mga mata dan. Sagunà sidan nakaindan daw pamanduma ki
Jesus.

21

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Nakauma si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Betpage
diyà ta Buntud ta Olibo saena ubay en diyà ta Jerusalem.
Sinugù hi Jesus sa daruwa ha tinun-an din 2 ha tagyanaen
“Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw
diyà maahà nuy sa intagkes ha asno daw amin din nati.
Hukada nuy haena daw tuyuka dini ta kanak. 3 Ku amin
manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiya
nuy ha ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu’ dayun sagunà din
haena itugut inyu.”
4 Nahitabù haena ta daw matuman sa lalang hu Dios
pinaagi hu propita ha tagyanaen
5 “Tultuli nuy sa mga taga-Jerusalem hu ‘Sa Harì nuy
pakauma en saena maluluy-en daw taglulan duun hu
nati hu asno.’ ”
6 Huminipanaw haena sa mga tinun-an hi Jesus daw
buhata su insugù kandan. 7 Tinuyuk dan su asno daw sa nati
din daw binalhenan dan haena hu mga bisti dan dayun lu-
minulan si Jesus duun. 8 Madakel ha mga etaw sa migbuklad
hu mga bisti dan daw mga palwa duun ku dalan ha ag-agiyan
hi Jesus. 9 Sa madakel ha mga etaw ha nakalibut diyà ki Jesus
nangulahì ha tagyanaen
“Dayeen gayed sa Kaliwat hi David. Panalanginan haini sa
nakauma ha sinugù hu Dios. Dayeen gayed sa Dios ha
diyà ta langit.”
10 Su makauma en si Jesus diyà ta Jerusalem nabibu sa kaet-
etawan daw migpainsaay sidan hu “Sin-u man hayana?”

11 Tuminubag haena sa namanduma ki Jesus hu “Iyan en
haini si Jesus ha propita ha diyà napuun ta Nazaret ha sakup
ta Galilea.”

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

12 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw pan-abuga sa mga
tagbabaligyà daw sa tagpamalit duun. Pinamantang din sa
mga lamisahan taena ha tagpamaylu hu salapì daw sa mga
pinun-ayà hu tagbabaligyà hu mga salapati 13 daw ikagiyi
sidan hu “Nakasulat en sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa
Timplo ku iyan alampuanan.’ Ba saini binuhat nuy ha kampo
hu mga tulisan.”

14 Duun taena ha Timplo namandiyà ki Jesus sa mga buta
daw sa mga piang aman nangaulian din sidan. 15 Ba sa mga
labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù
hu Kasuguan su maahà dan sa belenganen ha binuhat hi
Jesus daw su mapaliman dan sa mga batà duun hu Timplo
ha tagkulahiay hu “Dayeen sa Kaliwat hi David” nangapauk-
pauk gayed sidan.

16 Ininsaan dan si Jesus hu “Agkapaliman nu ba haena sa
tag-ikagiyen dan?”

Tuminubag si Jesus hu “Agkapaliman ku man. Hurà nuy ba
diay kabasa haena sa lalang hu Dios ha tagyanaen
‘Intudlù hu Dios sa hustu ha pagdayè kandin duun hu mga
batà.’ ”

17 Dayun inawaan sidan hi Jesus diyà ta Jerusalem daw diyà
dà tuminiduga ta Betania.

Sa Pagkagangu Hu Kayu Ha Igira
(Mateo 21:18-22; Marcos 11:12-14,20-24)

18 Su maselem pa tungkay luminikù dà si Jesus diyà ta
Jerusalem. Su diyà pa ta dalan agkauhul gayed. 19 Naahà din
sa kayu ha igira aman duminuun taena ba hurà din naahà ha
bunga. Dayun inikagiyan hi Jesus su kayu hu “Harì kad en
gayed mamunga.” Saena sagunà nagangu.

20 Su maahà haena hu mga tinun-an hi Jesus tungkay
gayed sidan nangabeleng aman minikagi sidan hu “Imbà gid
sagunà dà kagangu su kayu?”

21 Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha ku amin nuy pagsalig duun hu Dios daw harì kaw
gayed magduwa-duwa mabaluy nuy gayed daan haini sa
binuhat ku duun taini ha kayu ha igira. Daw kenà haini iyan
dà ta bisan pa ku ikagiyan nuy hayana sa bubungan hu ‘Agbul
ka diyà ta dagat’ saena matuman gayed. 22 Ku sumalig kaw hu

Dios madawat nuy sa bisan inu ha agpanayuen nuy pinaagi hu pag-ampù."

Sa Katenged Hi Jesus
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)

23 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw su tagpanudlù en duminiyà ta kandin sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang. Ininsaan dan haena hu "Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu kagahem hu pagbuhat taena?"

24 Ba tinubag sidan hi Jesus hu "Ag-insaan ku daan inyu. Ku matubag nuy haini ikagiyen ku inyu sa katenged ku hu pagbuhat taena. 25 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu pagbautismu? Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?"

Miglalang-lalang sidan ha "Ku kagi taw iman ha iyan sa Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan. 26 Ba ku ikagiyen taw daan ha etaw dà mapaukan kuy hu mga etaw ha tuminuu gayed ha propita si Juan." 27 Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa "Hanaw ta."

Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku iyan hayana harì ku daan inyu ag-ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena.

Sa Daruwa Ha Sinugù

28 "Inu man sa kahenhenaa nuy taini? Amin etaw ha daruwa sa malmalaki din. Sinugù din haena sa magulang hu kagi din 'Magtalabahu ka iman diyà ta uma.'

29 "Ba bà dà haena tuminubag sa batà hu 'Harì a agkabayà.' Ba su malugay-lugay nahalin dà sa henà-henà din aman duminiyà dà ta uma.

30 "Dayun si Amay din duminuun daan ku sabuwa ha batà din daw sugua haena diyà ta uma. Minikagi haena hu 'Hee, dumiyà a' ba hurà haena diyà ta uma.

31 "Sin-u man duun taena ha mga batà sa nakatuman hu insugù hu amay dan?"

Tuminubag sidan hu "Iyan haena sa magulang."

Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha saena ha limbungan ha manunukut hu buhis daw su madaet ha mga bahi iyan mangauna dì inyu ha pagharian hu Dios. 32 Ta nakadini si Juan ha Bautista hu pagpaahà inyu hu paagi ha mabuhat kaw ha matareng ba hurà nuy tuuwi. Ba saena ha mga limbungan daw sa madaet ha mga bahi tuminuu kandin. Bisan su maahà nuy en ha namanuu sidan ba hurà kaw gihapun tuu daw hurà kaw daan maghinulsul hu mga salà nuy.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan (Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

33 “Palilimani nuy haini sa pananglitan. Amin etaw ha
amin din uma ha pinamulahan hu paras. Linibut din haena
hu alad daw migbangbang hu pangemesà hu mga bunga din
daw miglawig daan hu timaay taena ha mga tag-alima duun.
Dayun pinaalimahan din haena daw pahiphipanaw duun hu
madiyù ha banuwa. 34 Su bungahan en su paras sinugù din
sa mga suluguen din duun ku mga sinaligan din ha tag-alima
hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. 35 Ba su
mga sinugù din bà dà pinan-ibiti ku mga sinaligan, sa sabuwa
binunalan dan, sa sabuwa hinimatayan dan daw sa sabuwa
binatu dan hangtud ha matay. 36 Dayun impalupug ku tag-
iya ku uma sa madakel pa ha suluguen dì su nauna ba iyan
gihapun haena binuhat kandan.

37 “Sa katapusan iyan din en paman sinugù su batà din ta
sa henà-henà din ‘Tahuran dan gayed haini tumenged ta batà
ku.’

38 “Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang
sidan hu ‘Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta
daw maangken taw en haini sa parasan.’ 39 Aman inuwit dan
diyà ta guwà taena ha parasan daw himatayi.

40 “Ku makauma sa tag-iya taena ha parasan inu man sa
buhaten din duun ku mga sinaligan din?”

41 Tuminubag sidan hu “Panhimatayan din gayed sidan
dayun su parasan paalimahan din hu lain ha iyan mag-ila
kandin hu bahin hu bunga taena.”

42 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Hurà nuy ba kabasa sa
lalang hu Dios ha tagyanaen

‘Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha
hurà din pulus iyan man diay mahinengdanen ta iyan
pakapalig-en hu balay. Belenganen gayed haena ta
iyan sa Dios migbuhat duun.’

43 “Aman ikagiyen ku inyu ha kenà kaw iyan pagharian hu
Dios ta iyan dà sa mga etaw ha tagtuman hu agkabayaan din.
44 Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed,
daw saena daan ha mahulugan taini ha batu mabekbek
gayed.”

45 Su mapaliman hu mga Fariseo daw hu mga labaw ha mga
sinaligan hu paghalad haena sa mga pananglitan hi Jesus
natun-an dan ha iyan en sidan tagsubayen din. 46 Aman nan-
ahà sidan hu paagi ha madakep dan si Jesus, ba nahaldek
sidan hu mga etaw ta si Jesus nakilala dan en ha propita.

22

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan
(Mateo 22:1-14; Lucas 14:15-24)

1 Si Jesus duminayun minikagi duun hu mga etaw pinaagi
hu mga pananglitan ha tagyanaen 2 “Sa tagharian hu Dios
agkailing hu harì ha nangandam hu kaamulan ta sa batà din
agpangasawa. 3 Pinaelegan din sa mga inimbita ha dumiyà
en sidan ba namalibad haena.
4 “Dayun pinaisaban din dà sidan pinaelegan hu lain ha
mga suluguen hu kagi din ‘Ikagiyi su mga inimbita ha nalapà
en su mga baka daw su impalambù ha mga nati daw linamisa
en daan sa pagkaen. Ipaagpas en sidan ipadini.’
5 “Ba saena ha pinan-elegan hurà en magsima ba bà dà
duminayun hu kandan ha mga buluhaten, sa sabuwa dumin-
uun ku uma din daw sa sabuwa duminuun hu patigayun din.
6 Sa duma kandan bà dan dà pinan-ibiti su mga suluguen
ku harì daw pagagayhai dayun panhimatayi. 7 Su matun-an
haena ku harì tungkay gayed napauk, aman pinaelegan din
hu mga sundalu haena sa nangimatay ku mga suluguen din
daw mahimatayan daan sidan dayun pigbigsulan dan daan
haena sa banuwa.
8 “Inikagiyan din sa duma ha mga suluguen din hu ‘Napen-
gahan en sa lamisa ba saena ha pinan-imbita ku kenà an-
gayan ha dumini. 9 Aman pamanduun kaw hu mga dalan
daw pan-imbitaha sa bisan sin-u ha maahà nuy.’ 10 Dayun
namanhipanaw su mga suluguen daw pan-imbita hu bisan
sin-u ha naahà dan sa maayad daw sa madaet, aman napan-
day gayed napunù su balay ku harì.
11 “Ba su makaseled su harì ta ag-ahaen din sa mga etaw
naahà din su maama ha hurà magpinaksuy para hu kaamu-
lan. 12 Inikagiyan din haena hu ‘Imbà ka makaseled dini ha
sa bisti nu kenà man para hu kaamulan?’ Saena ha etaw hurà
gayed makatubag.
13 “Dayun inikagiyan ku harì sa mga sinaligan din hu
‘Bakusa haini daw ilambeg duun hu kasukileman diyà ta
guwà ha duun makag-ulahuay hu kalugul daw magkangget
sa mga ngipen din hu kasakitan.’
14 “Madakel sa inimbita hu Dios ba atiyuay dà sa pinilì.”

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)

15 Naman-awà su mga Fariseo daw miglalang-lalang ku in-
inuwen dan ta daw amin maikagi hi Jesus ha ikasumbung
dan kandin. 16 Aman sinugù dan diyà ki Jesus sa mga sakup
dan daw sa mga sakup hi Herodes. Dayun saena sidan
uminikagi diyà ki Jesus hu “Manunudlù, natun-an day ha

matareng ka gayed daw iyan nu dà tigtudlù sa kamatuuran
mahitenged hu Dios. Harì ka agkauwit hu mga henà-henà hu
mga etaw ta hurà nu kandan igpalabi. 17 Aman ikagiyi kay
ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy hu
buhis diyà ki Cesar."
18 Ba natun-an hi Jesus ha madaet sa tuyù dan aman inik-
agiyan din sidan hu "Sinyu sa bà dà tagpasibù-sibù, imbà a
inyu tagsulay-sulaya? 19 Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad
nuy hu buhis." Inuwit dan su salapì 20 dayun ininsaan sidan
hi Jesus hu "Sin-u ha weleng daw ngaran sa nakaugsak duun
taini ha salapì?"
21 Tuminubag sidan hu "Iyan si Cesar sa Harì ta Roma."
Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku kandin diay haini
kinahanglan ha iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy
daan duun hu Dios sa kandin ha bahin."
22 Su mapaliman dan haena tungkay sidan nangabeleng
dayun inawaan sidan hi Jesus.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

23 Duun taena ha aldaw amin mga Saduceo ha duminiyà
ki Jesus. Saini ha mga etawa harì agtuu ha mabanhaw
sa etaw, 24 aman inikagiyan dan si Jesus hu "Manunudlù,
sa Kasuguan hi Moises tagyanaen 'Ku matay sa maama ba
hurà pa sidan pamatà ki Asawa din kinahanglan ha sa suled
taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalu ta daw ku
magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.'
25 Su anay amin dini pitu ha migsususuled ha pulus maama. Sa
kamagulangan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà
na minatay en. Aman inasawa ku manghud din su bahi ha
nabalu 26 ba saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na
minatay en daan hangtud ha su migsususuled alan nakaasawa
ku bahi ba alan daan minatay. 27 Dayun minatay daan su
bahi. 28 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus
ha asawa ku bahi sa pulus man nakaasawa kandin su pitu ha
migsususuled?"
29 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Maal en sa tag-ikagiyen
nuy tumenged ta hurà nuy katun-i sa insulat ha lalang hu
Dios daw sa pagkagamhanan din. 30 Asem ku mabanhaw en
sa mga nangamatay agkailing sidan hu mga balinsuguen hu
Dios diyà ta langit ha harì en agpangasawa. 31 Mahitenged
hu pagkabanhaw taena ha mga minatay hurà nuy ba diay
kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen 32 'Iyan a Dios ha
tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.' Kenà
haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay."

33 Su mapaliman haena hu mga etaw nangabeleng gayed
sidan hu katudluanan din.

Sa Tungkay Labaw Ha Sugù
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)
34 Su matun-an hu mga Fariseo ha hurà en makatubag
ki Jesus sa mga Saduceo sagunà sidan mig-amul-amul.
35 Amin kandan sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha
nanginginsà daan ki Jesus hu pagsulay kandin ha tagyanaen
36 "Manunudlù, inu man sa labaw gayed duun hu alan ha
Kasuguan?"
37 Tuminubag si Jesus hu " 'Palanggaa nuy gayed sa Dios ha
Magbabayà nuy' 38 ta iyan haena tungkay labaw daw nauna
ha sugù duun hu Kasuguan. 39 Sa ikaduwa ha labaw ha sugù
iyan sa 'Palanggaa sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà
nuy hu kaugalingen nuy.' 40 Sa Kasuguan daw sa lalang hu
Dios pinaagi hu mga propita matuman en ku buhaten nuy
haini sa daruwa ha sugù."

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)
41 Su tag-amul-amul sa mga Fariseo ininsaan sidan hi Jesus
hu 42 "Inu sa kahenhenaa nuy hu Mesiyas? Sin-u man haena
ha kaliwat?"
Tuminubag sidan hu "Saena kaliwat hi David."
43 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku iyan hayana imbà man
makaikagì si David su ulinan hu Balaan ha Ispiritu ha Ginuu
din sa Mesiyas? Ta tagyanaen
44 'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta
kawanan ku hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra
nu." '
45 Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat
din dà paman haena ha kaliwat?"
46 Hurà en gayed agpakatubag ki Jesus daw sugud taena ha
aldaw hurà en uminamel hu pagpanginginsà kandin.

23

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Mateo 23:1-28; Marcos 12:38-40; Lucas 11:39-46,52; 20:45-47)
1 Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw daw sa mga tinun-an din
hu 2 "Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo
iyan sinaligan ha magtudlù hu Kasuguan hi Moises. 3 Aman
kinahanglan ha palilimanan nuy daw tumanen nuy sa alan
ha igsugù dan inyu. Ba harì nuy ilingan sa mga buhat dan ta
harì dan tagbuhaten sa tigtudlù dan inyu. 4 Mabegat gayed sa

mga tulumanen ha igpabuhat dan hu mga etaw ba bisan ganì sidan harì dan daan agkatuman haena.

5 “Tagbuhaten dan sa alan hu pagpaaluahà hu mga etaw. Impamedbed dan sa lalang hu Dios diyà ta tangad dan daw ta alima dan daw tagmagayad daan sidan hu pinaksuy. 6 Ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan ha iyan sidan una igpakaen, daw ku diyà sidan ta simbahan iyan dan daan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà. 7 Agkalipay daan sidan ku tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan daw ikagiyen sidan ha Manunudlù.

8 “Ba harì nuy tugutan sa mga etaw ha umawen kaw kandan ha Manunudlù ta migsusuled kaw dà daw iyan a dà Manunudlù nuy. 9 Daw harì nuy daan ngaranan sa bisan sin-u dini ta kalibutan ha Amay nuy ta sabuwa dà sa Amay nuy ha iyan sa Dios diyà ta langit. 10 Daw harì nuy daan igtugut ha umawen kaw hu Ginuu ta iyan a dà Ginuu siak sa Mesiyas. 11 Saena ha labaw inyu iyan mabuhat ha suluguen nuy 12 ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw.

13 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Harì kaw agkabayà ha maharian kaw hu Dios daw saena ha agkabayà ngaay agbaldengen nuy.

14 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Aglupigan nuy sa mga balu ha bahi daw ag-agawen nuy Baligyaanan sa mga katigayunan dan dayun agtambunan nuy sa madaet ha mga buhat nuy pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut inyu.

15 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasuguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Madiyù gayed sa napayanan-an nuy ta bà nuy en nangalayun sa dagat hu pagkabig hu sabuwa ha etaw, ba sa intudlù nuy taena ha kinabig nuy nakapadaet kandin ha iyan ipaka-Inferno din.

16 “Kahid-u nuy gayed ta agkailing kaw hu buta ha tagkipit hu buta daan. Tag-ikagi kaw ha ‘Ku ipanumpà hu etaw sa Timplo mahimu haena ha harì din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa bulawan duun taena ha Timplo tumanen din gayed haena.’ 17 Mga buang-buang kaw gayed daw mga buta. Hindu man dapit sa mahal? Iyan ba su bulawan daw ku iyan ba sa Timplo? 18 Tag-ikagi kaw daan ha ‘Ku ipanumpà hu etaw sa halaran mahimu haena ha harì din tumanen, ba ku iyan din ipanumpà sa inhalad tumanen din gayed haena.’ 19 Mga buta kaw gayed. Hindu man dapit sa labaw? Iyan ba sa halad daw ku iyan ba sa halaran? 20 Aman sa etaw ha

igpanumpà din sa halaran sa alan ha nakaugsak duun taena
nakalagkes en hu impanumpà din. 21 Daw ku amin etaw ha
igpanumpà din sa Timplo kenà haena iyan dà ta nakalagkes
en daan sa Dios ha tagtimà duun. 22 Daw ku amin etaw ha
iyan din igpanumpà sa langit nakalagkes en daan sa trono
daw sa Dios ha tagpinuu duun.
23 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasug-
uan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Ig-ulì nuy duun
hu Dios sa ikasampulù hu bisan mga atiyuay ha pamulahen
nuy ba iyan nuy agbay-anan sa labaw duun hu Kasuguan
ha iling hu pagkamatareng daw hu pagkamahid-uwen hu
duma nuy daw hu pagkakasaligan. Kinahanglan ha iila nuy
sa mga ikasampulù ba buhaten nuy gayed daan sa duma ha
kasuguan. 24 Iling kaw hu buta ha tagkipit hu duma din ha
buta. Bà su ag-awaen nuy sa langaw duun hu baung ha ag-
inuman nuy ba aglam-eden nuy sa kabayu.
25 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasug-
uan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Agkailing kaw
hu baung daw lampay ha hinenawan sa guwà ba mahugaw
sa seled, ta tagtuman kaw gayed hu mga tulumanen ba
sa henà-henà nuy madaet ta limbungan daw agapan kaw.
26 Sinyu sa mga Fariseo, bà kaw su buta. Kinahanglan ha
unahen nuy henawan sa seled taena ha baung daw lampay
dayun malimpyuwan daan sa guwà.
27 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasug-
uan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Iling kaw hu
madagway ha lungun ha pigpintalan hu maputì sa guwà ba
diyà ta seled mga tul-an daw mga sagu hu etaw. 28 Iling kaw
taena ta ku tag-ahaen kaw hu etaw bà kaw su matareng ba sa
henà-henà nuy bà dà tagpasibù-sibù daw masinupaken gayed.

Sa Silut Hu Mga Fariseo
(Mateo 23:29-36; Lucas 11:47-51)

29 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Ka-
suguan daw mga Fariseo ha bà dà tagpasibù-sibù. Tagbuhat
kaw hu mga madagway ha lebeng para hu mga propita daw
agdayan-dayanan nuy sa mga lebeng hu mga matareng ha
etaw 30 daw kagi nuy 'Ku duduun kay en ngaay su panahun
hu mga gin-apuan day harì day gayed mabuhat sa iling taena
ha pinanhimatayan dan sa mga propita.' 31 Pinaagi hu tag-
ikagiyen nuy pakapaahà gayed ha mga kaliwatan kaw taena
ha mga etaw ha mighimatay hu mga propita. 32 Aman dayuna
nuy en sa mga buhat ha madaet ta hurà haena kapenga hu
mga gin-apuan nuy.
33 "Iling kaw gayed hu mga bunsalagan. In-inuwen nuy gid
ha harì kaw makaagbul diyà ta Inferno? 34 Agsuguen ku sa

mga tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw sa mga matatau ha etaw daw mga manunudlù. Sa duma kandan himatayan nuy daw ilansang nuy duun hu krus, sa duma lagkutan nuy duun hu mga simbahan daw aglasayen nuy sidan bisan hindu sidan agpayanaen. 35 Tumenged taena silutan kaw gayed hu Dios ta pighimatayan nuy sa mga etaw ha matareng sugud ki Abel payanaen en ki Zacarias sa batà hi Barakias ha duun nuy dà pighimatayi hu pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran. 36 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sinyu sa mga etaw iman silutan kaw gayed hu Dios.

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Mateo 23:37-39; Lucas 13:34-35)

37 "Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga propita daw tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan, agtanulen ku ngaay inyu iling hu manuk ha ag-amulen din sa mga piyak din diyà ta pakpak din ba harì kaw man agkabayà. 38 Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy daw mabuhat haena ha pinakabulung-bulung ha lugar. 39 Daw ikagiyen ku inyu ha sugud iman harì ad inyu maahà hangtud asem ha makaikagi kaw en hu 'Panalanginan gayed haini sa pakauma ha sinugù hu Dios.' "

24

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23; Lucas 21:5-24)

1 Su gumuwà en si Jesus duun taena ha Timplo impaahà kandin hu mga tinun-an sa mga balay diyà ta lagidlidan taena ha Timplo. 2 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha "Sulsuliya nuy haini ta laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa ha harì matempag."

3 Su tagpinuu si Jesus diyà ta Buntud ta Olibo uminubay diyà ta kandin sa mga tinun-an din ha iyan dà sidan daw nanginginsà hu "Ikagiyi kay ku kan-u haena agkatuman daw inu sa mga timaan hu paglikù nu daw hu katapusan hu panahun."

4 Tuminubag si Jesus hu "Magbantay kaw ta daw harì kaw malimbungan hu bisan sin-u. 5 Ta madakel asem sa makadini daw mag-ikagi hu 'Iyan a su Mesiyas' dayun madakel gayed ha mga etaw sa malimbungan dan. 6 Mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga agpakauma ha gira ba harì kaw agkasamuk. Kinahanglan ha mahitabù haena ba kenà pa iyan katapusan hu panahun. 7 Ta magsasabà sa mga nasud daw sa mga ginharian, makauma sa kauhul daw maglinug daan duun hu migkalain-lain ha lugar. 8 Saini ha mga hitabù puunaan pa hu mga kasakitan.

9 “Dayun kuntrahen kaw hu alan ha kaet-etawan tumenged
kanak daw itugyan kaw duun hu magpasipala inyu daw
maghimatay inyu. 10 Duun asem taena ha panahun madakel
gayed sa umendà hu pagtuu daw magpalimbung-limbungà
sidan daw magpakuntra-kuntrahà sidan. 11 Makahiwal daan
sa mga biduen ha manunudlù ha maglimbung hu madakel
ha mga etaw. 12 Tumenged ta makalekep sa madaet duun
hu kaet-etawan maawà daan sa gagaw hu mga etaw duun
hu mga duma dan. 13 Ba sa harì umendà hu pagtuu hangtud
hu katapusan mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
14 Sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios
kinahanglan ha isangyaw duun hu alan ha kaet-etawan dini
ta kalibutan dayun makauma sa katapusan hu panahun.
15 “Maahà nuy daan asem sa mahugaw gayed ha humitin-
deg duun hu balaan ha lugar sumalà hu intagnà hi Daniel sa
propita. Saena ha pakabasa taini sabuten din gayed. 16 Duun
asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta Judea mama-
mulaguy duun hu bubungan. 17 Sa mga etaw diyà ta atep hu
balay dan harì en lumugnà hu pagtimù hu mga butang dan.
18 Sa diyà ta uma harì en daan umulì hu pagtimù hu ig-apid
ha pinaksuy dan. 19 Pinakahaluhid-u gayed sa agkangabedes
daw saena ha amin din pa igpasusu duun taena ha panahun.
20 Mag-ampù kaw ha harì haena makatagaed hu lendeng daw
hu Aldaw hu Paghimlay 21 ta saena ha mga pinakahaluhaldek
ha kasamukan labaw pa dì hu nangahitabù en sugud dà su
tanghagaen hu Dios sa kalibutan daw hurà en daan isab
mahitabù ha iling taena. 22 Ku harì pababaan hu Dios haena
ha panahun maamin matay sa mga etaw. Ba tumenged hu
mga pinilì din pababaan din dà haena.
23 “Duun taena ha panahun ku amin umikagi diyan ta inyu
hu ‘Ahà kaw, taini en su Mesiyas’ daw ‘Diyà en’ harì kaw
gayed taena agtuu. 24 Ta makauma sa mga biduen ha mag-
ikagi hu ‘Iyan ad en su Mesiyas’ daw ‘Iyan ad propita’ daw
magpaahà daan sidan hu mga timaan daw belenganen ta
daw bisan sa mga pinilì hu Dios ku mahimu malimbungan
dan pa gayed. 25 Timan-an nuy ta daan kud en haini ag-
ikagiyen inyu.
26 “Aman ku amin umikagi inyu hu ‘Ahà kaw, duun en
haena hu lugar ha pinakabulung-bulung’ harì kaw gayed
dumiyà, daw ku amin daan mag-ikagi hu ‘Dini en haena
agseled’ harì kaw daan tumuu taena. 27 Ta siak sa Suled hu
Kaet-etawan sa paglikù ku agkailing hu kilat ha pakailaw ta
tibuuk ha kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-etawan.
28 Ku hindu duun sa mga minatay duun daan tag-amul-amul
sa mga wakwak.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37; Lucas 21:25-33)

29 "Ku maiwas en haena sa pinakahaluhaldek ha
kasamukan sagunà sumukilem sa aldaw daw harì en
daan umanlag sa bulan, mangahulug daan sa mga bituen
ta agkahuyung sa kalangitan.
30 "Duun asem taena maahà diyà ta langit sa timaan ha
pakauma ad en siak sa Suled hu Kaet-etawan daw maglugul
sa alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan. Maahà a ha magbu-
lus diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag daw maahà
daan sa pagkagamhanan ku. 31 Mapaliman sa lageng hu
trumpita daw suguen ku sa mga balinsuguen hu Dios ha
amulen dan sa mga pinilì ku ha dini agkangapuun ta tibuuk
ha kalibutan.
32 "Timan-i nuy haini sa igtudlù ku inyu mahitenged hu
kayu ha igira. Ku manalingsing en haena daw lumabung en
matun-an nuy ha madani en sa gulabung. 33 Iling daan taena
ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi ku
inyu matun-an nuy ha madani ad en aglikù. 34 Laus gayed
sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay sa mga etaw
maamin en haena matuman. 35 Mahanaw pa sa langit daw
sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed mahanaw.
36 "Hurà nakatuen hu panahun ku kan-u haena agkahitabù
bisan pa sa mga balinsuguen ta langit daw siak, ta iyan dà
gayed sa Dios ha Amay ku nakatuen taena. 37 Sa paglikù ku
asem mailing hu panahun hi Noe 38 ha su hurà pa lenepi
sa tibuuk ha kalibutan sa mga etaw bà dà tagkaenà daw
tag-inumà daw namangasawa hangtud en ha sumineled si
Noe duun ku arka. 39 Hurà gayed sidan tuu ha aglenepan
sa tibuuk ha kalibutan hangtud ha nangalemes sidan. Iling
daan taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.
40 Duun asem taena ku amin daruwa ha maama diyà ta uma
sa sabuwa matimù ba sa sabuwa makatabun. 41 Ku amin
daruwa ha bahi ha tagpanggaling, sa sabuwa matimù ba sa
sabuwa makatabun.
42 "Aman magbantay kaw gayed ta harì nuy agkatun-an
sa panahun ku kan-u a makalikù siak sa Ginuu nuy. 43 Ba
henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa ngaay hu tagibalay
ku kan-u makauma sa takaw magbantay gayed ta daw harì
makaseled su takaw. 44 Aman kinahanglan gayed ha mag-
pangandam kaw ta siak sa Suled hu Kaet-etawan makauma
a dini hu panahun ha harì nuy tagsalapen.

Sa Mga Suluguen
(Mateo 24:45-51; Lucas 12:41-48)

45 “Sa suluguen ha kasaligan iyan ipagbayà hu agalen din
hu pagpakaen taena ha mga duma din ha suluguen duun hu
hustu ha panahun. 46 Ku makaulì sa agalen din malipayen
gayed haena sa suluguen ha migtuman hu alan ha insugù
kandin. 47 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su agalen
igsalig din sa alan ha mga butang din duun ku kasaligan
ha suluguen. 48 Ba ku madaet sa suluguen iyan dà henà-
henà din sa ‘Malugay pa ag-ulì su agalen ku’ 49 aman bà din
dà paman agpamunali sa mga duma din daw bà dà daan
magkaenà daw mag-inumà duma hu mga beleng-beleng.
50 Ku tigkan makauma su agalen din duun hu panahun ha
harì din tagsalapen 51 saena ha suluguen himatayan gayed
ku agalen din daw ipaamul duun taena ha mga etaw ha bà dà
tagpasibù-sibù. Duun taena ha lugar makag-ulahuay sidan hu
kalugul daw magkakangget sa mga ngipen dan hu kasakitan.

25

Sa Sampulù Ha Mga Laga

1 “Duun taena ha panahun sa tagharian hu Dios agkailing
hu sampulù ha mga laga ha natukid hu mga sulù ta tag-angat
hu agpangasawa. 2 Sa lalima kandan buang-buang daw sa
lalima mga matatau. 3 Saena ha mga buang-buang amin dan
sulù ba hurà dan pasubrahi sa tubil din. 4 Ba saena ha mga
matatau amin dan sulù daw amin pa gayed igtutubil dan
ha duun hu butilya. 5 Tumenged ta nalugay nakauma su
agpangasawa nakatiduga sidan.

6 “Ba su maliwarà en sa daleman amin migkulahì hu
‘Nakauma en sa agpangasawa. Dalì kaw en daw talagbua
nuy.’

7 “Dayun napukaw su mga laga daw susiya sa mga sulù dan.
8 Su mga buang-buang ha mga laga minikagi duun ku mga
matatau hu ‘Ilahi kay hu igtubil day ta agkapedengan en sa
kanay ha sulù.’

9 “Ba su mga matatau tuminubag hu ‘Harì mahimu ta
tumanan day dà haini. Bà kaw en diyà ta tindahan daw palit.’

10 “Su taghipanaw pa haena sa mga buang-buang ha mga
laga ta agpalit hu igtubil dan nakauma en haena sa agpanga-
sawa. Su mga laga ha matatau tuminalagbù ku agpangasawa
daw pamaneled duun ku balay ha agkaamulanan dayun
sinirahan haena.

11 “Su malugay-lugay nakalikù en su duma ha mga laga daw
pamangumaw hu ‘Ginuu, puwai kay man.’

12 “Ba saena ha agpangasawa tuminubag hu ‘Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha harì ku inyu agkakilala.’

13 “Aman” kagi hi Jesus “pangandam kaw gayed ta harì nuy
agkatun-an ku kan-u a aglikù.

Sa Tatulu Ha Sinaligan
(Mateo 25:14-30; Lucas 19:11-27)

14 “Sa tagharian hu Dios agkailing daan hu etaw ha
aghipanaw aman inamul din sa mga sinaligan din ta igpiyal
kandan sa mga salapì din. 15 Sinaad din kandan su salapì
sumalà hu mahimu dan ha pagpatigayun, sa sabuwa inilahan
din hu lalima ha libu daw sa sabuwa daruwa daan ha libu
daw sa sabuwa nangkalibu dà. Dayun huminipanaw su etaw.
16 Su sinaligan ha inilahan hu lalima ha libu sagunà din dà
haena impatigayun aman nakaganansiya hu lalima daan ha
libu. 17 Saena ha inilahan hu daruwa ha libu nakaganan-
siya daan hu daruwa ha libu. 18 Ba saena ha inilahan hu
nangkalibu bà din dà inlebeng su salapì ku agalen din.

19 “Su malugay en uminulì haena sa agalen ku mga sinali-
gan hu pagsusi hu mga salapì din. 20 Saena ha sinaligan ha
inilahan hu lalima ha libu inuwit din su in-ila kandin ha
salapì lagkes en sa ganansiya daw uminikagi hu ‘Inilahan a
ikaw hu lalima ha libu na saena impatigayun ku. Ahaa nu,
taini daan sa lalima ha libu ha ganansiya din.’

21 “Inikagiyan haena ku agalen din hu ‘Maayad gayed
tungkay sa binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay
dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa. Sumeled ka dini ta daw
makalagkes ka hu kalipay ku.’

22 “Nakauma daan haena sa sinaligan ha inilahan din hu
daruwa ha libu daw minikagi daan hu ‘Inilahan a ikaw hu
daruwa ha libu. Ahaa nu, taini sa ganansiya din ha daruwa
daan ha libu.’

23 “Inikagiyan daan taena ha agalen hu ‘Maayad gayed
tungkay sa binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay
dà ipiyal ku ikaw sa madakel pa. Sumeled ka dini ta daw
makalagkes ka hu kalipay ku.’

24 “Dayun nakauma daan su sinaligan ha inilahan hu
nangkalibu saena minikagi hu ‘Natun-an ku ha manlulupig
ka ha etaw ta aglegtayen nu sa kenà ikaw ha insawed daw
agtimuen nu daan sa kenà ikaw ha inukapan. 25 Tumenged
ta nahaldek a ikaw bà ku dà inlebeng su salapì nu. Ahaa nu,
taini dà su nangkalibu.’

26 “Ba inikagiyan taena ha agalen din ha ‘Buang-buang ka
gayed daw pugulen ha sinaligan. Natun-an nud man diay
ha aglegtayen ku sa kenà kanak ha insawed daw agtimuen
ku daan sa kenà kanak ha inukapan. 27 Maayad ngaay ku
imbangku nu hayana sa salapì ku ta daw maisaban ku lumikù
a.’

28 “Aman inikagiyan din su lain ha suluguen din hu ‘Timua
nu hayana sa nangkalibu diyà ta kandin daw iila duun taena
ha nakatimù hu sampulù ha libu. 29 Ta sa etaw ha amin
en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel dì hu
kinahanglanen din, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan
su iyan-iyan din dà timuen pa gayed haena diyà ta kandin.
30 Daw ilambeg nu su suluguen ha hurà din pulus duun
hu kasukileman diyà ta guwà ha duun makag-ulahuay hu
kalugul daw magkangget sa mga ngipen din hu kasakitan.’

Sa Igkahukumi Hu Kaet-etawan

31 “Siak sa Suled hu Kaet-etawan ku lumikù a dini ha
tagpangaluanlag duma hu alan ha mga balinsuguen hu Dios
minuu a duun hu trono. 32 Umatubang kanak sa alan ha
kaet-etawan daw bahinen ku sidan iling hu magbalantay hu
karniro ha igtapid din sa kambing duun hu karniro, 33 sa mga
karniro dini dapit ta kawanan ba sa mga kambing dini ta
gibang.

34 “Dayun siak sa Harì umikagi a duun hu mga etaw dini
dapit ta kawanan ku hu ‘Sinyu sa napanalanginan hu Dios
ha Amay ku, dini kaw daw dawata en sa pagharì ku inyu ha
inandam kud en inyu sugud dà su tanghagaen sa kalibutan.
35 Ta su mauhul a impakaen a inyu daw su malauwan a
impainum a daan inyu. Su langyaw a diyan impaseled a inyu
duun hu balay nuy 36 daw su tagkinahanglan a hu pinaksuy
inilahan a inyu. Su madaluwan a pigtanul a inyu daw su
mapurisu a pigbisitahan a inyu.’

37 “Dayun manginginsà su mga etaw ha matareng hu
‘Ginuu, kan-u day ikaw naahà ha nauhul daw ku nalauwan
ba na impakaen day ikaw daw impainum day ikaw? 38 Kan-u
day ikaw impaseled duun hu balay day ta langyaw ka daw ku
kan-u day daan ikaw inilahi hu pinaksuy ta migkinahanglan
ka? 39 Kan-u day ikaw pigbisitahi ta nadaluwan ka daw ku
napurisu ba?’

40 “Duun taena siak sa Harì tumubag a hu ‘Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha bisan inu sa binuhat nuy taena ha
kinaminusan en gayed ha suled ku binuhat nuy en daan
haena dini ta kanak.’

41 “Dayun ikagiyan ku daan sa mga etaw ha dini dapit ta
gibang ku hu ‘Sinyu sa hinukuman en hu Dios, paman-awà
kaw dini daw duun kaw hu hapuy ha harì en gayed agkape-
dengan ha intagana ki Satanas daw hu mga ginsakupan din.
42 Ta nauhul a ba hurà a inyu ipakaen daw nalauwan a ba
hurà a inyu ipainum. 43 Langyaw a diyan ta inyu ba hurà
a inyu ipaseled duun hu balay nuy. Migkinahanglan a hu

pinaksuy ba hurà a inyu ilahi. Nadaluwan a daw napurisu a ba hurà a inyu bisitahi.'

44 "Dayun manginginsà sidan kanak hu 'Ginuu, kan-u day ikaw naahà ha nauhul ka daw ku nalauwan ba daw ku langyaw ka dini ta kanay daw ku migkinahanglan ka hu pinaksuy daw ku nadaluwan ka ba daw ku napurisu ka daan ha hurà day ikaw buligi?'

45 "Duun taena siak sa Harì tumubag a hu 'Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u haena sa hurà nuy buligi duun taena ha kinaminusan gayed ha suled ku iyan ad en hurà nuy kabuligi.'

46 "Dayun saena ha mga etaw ilambeg diyà ta Inferno daw silutan hu hurà din katapusan, ba sa matareng mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan."

26

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Su makapenga en si Jesus magtudlù inikagiyan din sa mga tinun-an din hu 2 "Natun-an nuy ha makaduwa iman iyan en pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay daw siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun hu mga etaw ta daw makalansang a kandan duun hu krus."

3 Mig-amul-amul sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang duun hu balay hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad 4 daw miglalang-lalang sidan ku in-inuwen dan sa pagdakep ki Jesus ha harì matun-an hu mga etaw ta daw mapatay dan. 5 Ba minikagi sidan hu "Harì taw dakepen duun hu pagsaulug ta kan ku magubut sa mga etaw."

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)

6-7 Su tagkaen si Jesus diyà ta Betania duun hu balay hi Simon ha sanglahen su anay amin bahi ha uminubay diyà ki Jesus. Saena ha bahi tag-uwit hu pahumut ha tungkay mahal ha intagù duun hu butilya ha alabastro dayun inhudhud din haena diyà ta ulu hi Jesus.

8 Ba su maahà hu mga tinun-an din napauk gayed sidan ha tagyanaen "Imbà din bà dà kalkali hayana sa pahumut? 9 Maayad pa ngaay ku imbaligyà hayana hu tungkay mahal daw sa halin din in-ila duun hu mga makaluluuy."

10 Ba natun-an hi Jesus sa tagsubayen dan aman inikagiyan din sidan hu "Imbà nuy agsamuka haini sa bahi? Sa binuhat din dini ta kanak madagway tungkay. 11 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu ba siak harì ad en maglugay dini ta

inyu. 12 Binuhat din haini dini ta kanak hu pagpangandam
hu kalebenga kanak. 13 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha
bisan hindu asem duun isangyaw sa Maayad ha Tultulanen
dini ta tibuuk ha kalibutan sa binuhat taini ha bahi harì gayed
malipatan daw itultul daan."

Sa Paagi Hu Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:14-16; Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)

14 Si Judas Iscariote sa sabuwa duun hu sampulù daw
daruwa ha tinun-an duminuun hu mga labaw ha sinaligan
hu paghalad 15 daw nanginginsà hu "Pila sa isuhul nuy kanak
ku itugyan ku diyan ta inyu si Jesus?" Sagunà dan haena
inilahan hu trayinta ha salapì. 16 Sugud taena nan-ahà si
Judas hu paagi ha makatugyan din si Jesus diyà ta kandan.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30)

17 Su mauma en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu
Supas ha Hurà Duun Igpatulin nanginginsà sa mga tinun-an
diyà ki Jesus hu "Hindu sa agkabayaan nu ha elegan day hu
pagpangandam hu igpanihapun taw hu pagsaulug?"

18 Tuminubag si Jesus ha "Dumuun kaw hu sabuwa ha
etaw diyà ta banuwa daw ikagiyi nuy hu 'Sa Manunudlù tag-
ikagi ha ubay en sa natugun ha panahun ha matay aman
agpanihapun haena duma hu mga tinun-an din diyà ta balay
nu hu pagsaulug.' " 19 Binuhat hu mga tinun-an sa insugù
kandan hi Jesus dayun nangandam sidan hu pagkaen taena
ha pagsaulug.

20 Su daleman en mininuu si Jesus daw sa mga tinun-an din
hu pagkaen. 21 Su kamulu pa sidan tagkaen inikagiyan sidan
hi Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa sabuwa
inyu iyan maglimbung kanak."

22 Nangaguul gayed su mga tinun-an din aman sa kada
sabuwa kandan nanginginsà hu "Ginuu, iyan a ba?"

23 Tuminubag si Jesus hu "Iyan sa sabuwa diyan ta inyu
ha nakigsalu kanak. 24 Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay
a gayed sumalà hu insulat ha lalang hu Dios mahitenged
kanak. Ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung kanak.
Maayad pa ngaay ku hurà en haena ibatà."

25 Dayun minikagi si Judas sa miglimbung kandin hu "Ma-
nunudlù, iyan a ba?"

Tuminubag si Jesus hu "Sa inikagi nu na iyan en."

Sa Panihapun Hu Ginuu
(Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; Lucas 22:15-20; 1 Corinto 11:23-25)

26 Su kamulu pa sidan tagkaen tuminimù si Jesus hu supas
daw ampui. Dayun pinangebing din haena daw ipan-ila
duun hu mga tinun-an din ha tagyanaen “Timua nuy haini
daw kan-a ta iyan en haini lawa ku.”
27 Dayun tinimù din sa tasa daw ampui daan haena. In-ila
din diyà ta kandan hu kagi din “Alan kaw inum duun 28 ta iyan
en haini langesa ku ha igpamalas hu mga salà hu kaet-etawan
ha iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-
etawan. 29 Ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum
hu bag-u ha binu duma inyu ku magharì en sa Dios ha Amay
ku.”
30 Su makagkanta en sidan hu pagdayè hu Dios duminiyà
sidan ta Buntud ta Olibo.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

31 Inikagiyan hi Jesus su mga tinun-an din hu “Alan kaw
sumuway kanak taini ha daleman ta sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen ‘Aghimatayan ku sa magbalantay daw
makagsusuwayà sa mga karniro.’ 32 Ba ku mabanhaw ad
umuna a inyu diyà ta Galilea.”
33 Minikagi si Pedro hu “Bisan ku sumuway ikaw sa duma
ba harì a gayed hu kanak.”
34 Ba inikagiyan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
ikaw ha taini ha daleman sa harì pa managauk sa manuk
katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”
35 Tuminubag si Pedro hu “Bisan pa ku himatayan a duma
ikaw ba harì ku gayed hayana ikagiyen.” Iyan daan haena
inikagi hu alan ha mga tinun-an hi Jesus.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Getsemane
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuun hu lugar
ha tagngaranan ta Getsemane daw inikagiyan din sidan hu
“Dini kaw dà taini magpinuu ta agdayun a diyà ta unahan hu
pag-ampù.” 37 Dinuma din si Pedro daw sa daruwa ha batà
hi Zebedeo. Suminakit gayed sa gahinawa din hu kalugul
38 aman inikagiyan din sidan hu “Miglabay gayed kasakit
sa gahinawa ku ha bà su agkabugtù en. Dini kaw dà daw
magbantay kaw duma kanak.”
39 Su makadiyà en si Jesus ta unahan luminuhud daw
dunghuy diyà ta bugtà ha mig-ampù ha tagyanaen “Amay
ku, ku mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga
alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan
sa kanak.”

40 Dayun linikuan hi Jesus su tatulu ha tinun-an din
ba naahà din ha tagtidugahà en sidan. Aman inikagiyan
din si Pedro hu “Imbà kaw harì pakagbantay bisan ngaay
nangkauras dà? 41 Magbantay kaw gayed daw mag-ampù ta
daw harì kaw madaeg hu panulay. Agkabayà ngaay sa henà-
henà nuy ba maluya kaw.”
42 Luminikù dà paman si Jesus daw mig-ampù ha
tagyanaen “Amay ku, ku mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi
duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà
matuman kenà iyan sa kanak.”
43 Su likuan din dà su mga tinun-an din naahà din ha
tagtidugahà gihapun ta harì gayed sidan pakaantus. 44 Aman
inawaan din sidan daw luminikù en paman hu ikatulu ha
mig-ampù iling ku nauna.
45 Dayun linikuan din dà paman sa mga tinun-an din daw
ikagiyi sidan hu “Tagtidugahà kaw pa ba diay? Ahaa nuy,
iyan en haini panahun ha siak sa Suled hu Kaet-etawan
itugyan ad en duun hu mga makasasalà ha etaw. 46 Bangun
kaw ta aghipanaw kuy en. Ahaa nuy, taini en sa etaw ha
taglimbung kanak.”

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

47 Su kamulu pa tag-ikagi si Jesus nakauma en sa sabuwa
duun taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an ha iyan
si Judas duma hu madakel ha mga etaw ha tag-uuwit hu
mga ispada daw mga bunal ta sinugù sidan hu mga labaw
ha sinaligan hu paghalad daw hu mga magulang. 48 Amin
timaan ha inikagi kandan hi Judas ha tagyanaen “Sa hadekan
ku iyan en haena aman dakepen nuy dayun.” 49 Sagunà
inubayan hi Judas si Jesus daw ikagiyi hu “Manunudlù”
dayun hinadekan din.
50 Tuminubag si Jesus hu “Agpasa en sa agbuhaten nu.”
Dayun si Jesus dinakep ku mga etaw. 51 Ba sa sabuwa
duun hu mga tinun-an hi Jesus duminagtù hu ispada din
daw tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad aman nalapungan haena.
52 Ba inikagiyan hi Jesus su tinun-an ha “Isakeb hayana sa
ispada nu ta sa tag-ibit hu ispada ispada daan sa igpatay din.
53 Hurà nu ba katun-i ha ku magpabulig a hu Dios ha Amay ku
sagunà din dà ipadini sa libu-libuwen ha mga balinsuguen
din? 54 Ba ku buhaten ku haena harì gayed matuman sa
insulat ha lalang hu Dios.”
55 Dayun inikagiyan hi Jesus su mga etaw hu “Pangulu a
ba hu mga tulisan imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw

mga bunal hu pagdakep kanak? Aldaw-aldaw migpinuu a diyà ta Timplo daw nanudlù, imbà a hurà inyu dakepa diyà? 56 Ba saena nahitabù ta daw matuman sa insulat hu mga propita." Dayun inawaan si Jesus hu mga tinun-an din ta nangakapulaguy sidan.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Mateo 26:57-68; Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24)

57 Inuwit si Jesus ku mga etaw ha migdakep kandin diyà ta balay hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta diyà en tag-amul-amul sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga magulang. 58 Si Pedro taglupug daan kandan ba madiyù dà daw diyà dà nataman ta lama. Uminamul haena duun hu mga bantay ha tagpinuu diyà ta ag-ahaen din ku inu sa maul-ulahan hi Jesus.

59 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà gayed hu mga bidù ha katarengan ta daw mahimatayan dan si Jesus. 60 Ba hurà dan gayed agkaahà ha katarengan bisan ku madakel en sa nanistigus.

Su malugay-lugay amin daruwa ha 61 minikagi hu "Sayana ha etaw agkagasen din kun haini sa Timplo hu Dios ba duun hu tatulu ha aldaw agbalayen din dà."

62 Dayun huminitindeg su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw insai si Jesus hu "Inu sa makatubag nu taini ha sumbung dan ikaw?" 63 Ba si Jesus hurà en magtubag.

Minikagi dà paman su tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha "Duun hu atubangan hu Dios ha bubuhay ipanumpà nu daw ikagiyi kay ku iyan kad ba su Mesiyas ha Batà hu Dios."

64 Tuminubag si Jesus hu "Iyan ad en su inikagi nu. Ba ikagiyen ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a asem inyu ha minuu a duun hu kawanan taena ha gamhanan ha Dios daw maahà a daan inyu ha makabulus diyà tayà ha gabunan."

65 Su mapaliman haena hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad pigyahà din su pinaksuy din ta tungkay napauk ha tagyanaen "Hurà en kinahanglan ha amin pa manistigus ta napaliman taw en sa lalang din ha pigtameyes din gayed sa Dios. 66 Inu man sa inyu ha henà-henà?"

Tuminubag sa mga etaw hu "Angayan hayan ha silutan hu kamatayen."

67 Dayun inileban dan sa weleng hi Jesus daw sinumbag dan. Sa duma miglaparu kandin 68 daw minikagi hu "Sikaw sa Mesiyas, tagnai ku sin-u kanay sa miglaparu ikaw."

Sa Paglimud Hi Pedro
(Mateo 26:69-75; Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

69 Su tagpinuu si Pedro diyà ta lama amin bahi ha suluguen
ha uminubay diyà ta kandin daw ikagiyi hu “Iyan ka man
diay duma hi Jesus ha taga-Galilea.”
70 Ba duun hu atubangan taena ha mga etaw miglimud si
Pedro hu “Harì ku agkatun-an ku inu sa tagsubayen nu.”
71 Dayun guminuwà si Pedro payanaen diyà ta pultahan.
Amin lain en paman ha bahi ha nakaahà kandin daw minik-
agi duun hu mga etaw diyà hu “Iyan haini duma hi Jesus ha
taga-Nazaret.”
72 Ba si Pedro miglimud en paman daw nanumpà hu kagi
din “Harì ku agkakilala ku sin-u hayana.”
73 Su malugay-lugay inikagiyan si Pedro ku mga etaw ha
tagtiyadeg diyà ha “Duma ka gayed tayaa ta agkatun-an ta
duun hu inikagiyan nu.”
74 Nanumpà gayed si Pedro hu kagi din “Harì ku agkakilala
ku sin-u hayana.”
Dayun tuminagauk sa manuk. 75 Sagunà nahenhenaan hi
Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha “Ku harì pa managauk sa
manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”
Aman guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

27

Sa Pag-uwit Ki Jesus Diyà Ki Pilato
(Mateo 27:1-2; Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28)

1 Su maselem en sa alan ha mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw sa mga magulang miglalang-lalang daw mig-
uyun ha himatayan dan si Jesus. 2 Aman binakus dan haena
daw itugyan diyà ki Pilato ha gubernador.

Sa Pagbasul Hi Judas
(Mateo 27:3-10; Mga Buhat 1:18-19)

3 Su matun-an hi Judas ha si Jesus hinukuman en hu ka-
matayen nakagbasul gayed haena hu paglimbung din. Aman
luminikù duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw
mga magulang ta iglikù din ngaay haena sa trayinta ha salapì
4 daw minikagi hu “Nakasalà a gayed ta piglimbungan ku sa
etaw ha hurà din salà.”
Ba saena ha mga punuan tuminubag ha “Hurà day en labet
ta ikaw dà hayana ha kasamuk.”
5 Aman inlambeg hi Judas su salapì diyà ta Timplo daw awà
diyà dayun mighiket.
6 Su matimù hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad su
salapì minikagi sidan hu “Masupak taw sa Kasuguan ku saini

ha salapì iugsak taw duun hu talaguay hu salapì dini ta Timplo ta saini imbayad en para hu paghimatay hu etaw.” 7 Aman nauyunan dan ha saena ha salapì ipalit dan hu bugtà taena ha mamumuhat hu tadyaw ta agbuhaten ha panlebengà hu mga langyaw. 8 Iyan haena hinengdan ha pigngaranan hu Bugtà ha Pigbayaran hu Langesa hangtud iman ha panahun. 9 Aman natuman sa lalang hu Dios ha impaikagi din ki Jeremias sa propita ha tagyanaen “Tinimù dan su trayinta ha salapì ta iyan haena nauyunan hu mga kaliwatan hi Israel 10 daw impalit dan hu bugtà taena ha mamumuhat hu tadyaw.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato

(Mateo 27:11-14; Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)

11 Su diyà en si Jesus ta atubangan ku gubernador ininsaan din si Jesus hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”

12 Su magsumbung sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang diyà ki Pilato hurà en magtubag si Jesus. 13 Dayun inikagiyan haena hi Pilato hu “Harì nu ba agkapaliman sa alan ha mga sumbung dan mahitenged ikaw?” 14 Ba hurà en gayed magtubag si Jesus aman su gubernador tungkay gayed nabeleng.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39 - 19:16)

15 Ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan naanadan hu gubernador sa amin sabuwa ha purisu ha aglibriyen din sumalà hu agpanayuen hu mga etaw. 16 Duun taena ha panahun amin nabantug ha purisu ha tagngaranan ki Barabas. 17 Aman su maamul-amul en sa mga etaw ininsaan sidan hi Pilato hu “Sin-u sa agkabayaan nuy ha libriyen ku? Iyan ba si Barabas daw ku iyan ba si Jesus sa tagngaranan daan ki Cristo?” 18 Natun-an hi Pilato ha si Jesus intugyan hu mga punuan diyà ta kandin tumenged hu kasina dan kandin.

19 Su duun en si Pilato taena ha pinun-ayà hu maghuhukum nakauma daan sa sulat hu asawa din ha tagyanaen “Harì ka maglabet-labet taini ha etaw ha hurà din salà ta ganina ha daleman mig-antus a hu damugu ku mahitenged kandin.”

20 Ba pigdasig sa mga kaet-etawan taena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw mga magulang ha iyan dan panayuen si Barabas ha libriyen daw himatayan si Jesus.

21 Minisab nanginginsà su gubernador hu “Sin-u duun taini ha daruwa sa agkabayaan nuy ha libriyen ku?”

Sa mga etaw tuminubag hu “Iyan si Barabas.”
22 Nanginginsà dà paman si Pilato hu “In-inuwen ku diay si
Jesus sa tagngaranan daan ki Cristo?”
Alan sidan tuminubag hu “Ilansang hayana duun hu krus.”
23 Ba minikagi si Pilato hu “Imbà nuy igpalansang hayana?
Inu diay sa nabuhat din ha madaet?”
Ba bà dà nasì uminiseg sa kulahì hu mga etaw ha “Ilansang
hayana.”
24 Su matun-an hi Pilato ha hurà en pulus hu pag-ikagiyà
din ta agkagubut en sa mga etaw tuminimù haena hu wahig
daw henawi sa alima din duun hu atubangan taena ha mga
etaw hu kagi din “Inyu en haini ha salà aman sa langesa taini
ha etaw diyan en ta alima nuy ta nangenaw ad en hu kanak.”
25 Tuminubag sa alan ha mga etaw hu “Iyan kay en ag-
panubag tayana daw sa mga kaliwatan day.”
26 Dayun impaguwà hi Pilato si Barabas. Ba si Jesus
pinalagkutan din daw itugyan duun hu mga etaw ta daw
makalansang dan duun hu krus.

Sa Pagpasipala Ki Jesus Hu Mga Sundalu
(Mateo 27:27-31; Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)

27 Impaseled si Jesus hu mga sundalu duun ku balay
hi Pilato dayun inamul-amulan haena hu kasundaluwan.
28 Linebasan dan si Jesus daw pinaksuyi hu maligà ha mang-
gad. 29 Tuminimù daan sidan hu gawed ha dugiyen ha
binangkulà daw insuup dan diyà ta ulu hi Jesus. Dayun
impabalabad dan sa kawanan ha alima din hu sugkud daw
luminuhud sidan diyà ta kandin hu pagtameyes kandin ha
naman-ikagi hu “Mabuhì sa Harì hu mga Judio.” 30 Inileban
dan si Jesus daw binunalan dan sa ulu din ku sugkud din.
31 Su mapengahan dan en sa pagtameyes ki Jesus inawà
dan dà su maligà ha manggad daw ilikù diyà ta kandin su
pinaksuy din. Dayun inuwit dan si Jesus duun hu lugar ha
duun dan iglansang hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

32 Su diyà en sidan ta dalan nasal-aw dan sa etaw ha
taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon, dayun pineges dan ha
tiangen din su krus hi Jesus. 33 Nakauma sidan duun hu lugar
ha tagngaranan hu Golgota ha sa kahulugan taena Tul-an hu
Ulu hu Etaw. 34 Diyà igpainum dan ngaay si Jesus hu binu ha
inamulan hu bulung ha mapait, ba su mananam din haena
hurà din en inuma. 35 Su ilansang dan en si Jesus duun hu

krus binahin taena ha mga sundalu sa pinaksuy din pinaagi hu ripa.

36 Dayun mininuu sidan daw binantayan dan si Jesus.
37 Sa sampaw ta ulu din sinulatan hu sumbung mahitenged kandin ha tagyanaen “Iyan haini si Jesus ha Harì hu mga Judio.” 38 Inlansang daan sa daruwa ha tulisan duma ki Jesus, sa sabuwa diyà dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang din.

39 Sa mga etaw ha agpamanagad tagkuyeng-kuyengà hu pagtameyes ki Jesus ha tagyanaen 40 “Kagi nu man ha agkagasen nu sa Timplo ta agbalayen nu dà duun hu tatulu ha aldaw. Ku laus ka ha Batà hu Dios libriya sa kaugalingen nu daw lugnà ka duun tayan ha krus.”

41 Iling daan taena sa pagtameyes hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan daw mga magulang hu kagi dan 42 “Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw ba sa kandin ha kaugalingen harì din agkalibri. Ahaen taw hayana sa Harì hu mga kaliwatan hi Israel ku lumugnà ba iman duun tayan ha krus daw makatuu kuy kandin. 43 Iyan man kun hayan Batà hu Dios daw tagsalig duun hu Amay din. Aman ku agkabayaan hu Dios ipalibri en kandin.” 44 Saena ha mga tulisan ha inlansang duma kandin migtameyes en daan kandin.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

45 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibutan hu tatulu ha uras. 46 Su agkabalalay en sa aldaw nangulahì si Jesus hu madaging ha tagyanaen “Eli, Eli, lama sabaktani?” ha tagkahulugan hu “Dios ku, imbà a ikaw bayani?”

47 Su mapaliman haena hu duma ha mga etaw ha tagtiyadeg diyà ta ubay din minikagi sidan hu “Tag-umawen din gid si Elias sa propita.”

48 Sa sabuwa kandan sagunà tuminimù hu manggad ha inteleb duun hu sukà daw ibedbed duun hu panga dayun insungit din ki Jesus. 49 Ba sa duma ha mga etaw minikagi hu “Bay-ani hayan ta ag-ahaen taw pa ku makahiwal ba si Elias hu paglibri kandin.”

50 Uminisab nangulahì si Jesus dayun nabugtù sa gahinawa din.

51 Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo sagunà naliwarà nayahà sugud ta sampaw payanaen ta sagayadan taena. Miglinug daan daw nangabengkag sa mga adagi ha batu. 52 Sa mga liyang ha panlebengà nangapuwaan

daw amin nangabanhaw ha mga etaw hu Dios. 53 Su mabanhaw en si Jesus su mga etaw ha nangabanhaw daan namandiyà ta Jerusalem daw madakel sa nakaahà kandan diyà.

54 Su mga sundalu daw sa kapitan dan ha migbantay ki Jesus nangahaldek gayed su magedam dan sa linug daw su maahà dan sa duma pa ha nahitabù daw nakaikagi sidan hu "Laus gayed ha Batà haini hu Dios."

55 Madakel sa mga bahi ha tagbantay ki Jesus ba diyà dà sidan ta madiyù. Duminuma sidan ki Jesus ha nangapuun ta Galilea hu pag-alima kandin. 56 Sa duma kandan iyan si Maria Magdalena daw si Maria ha inay hi Santiago daw hi Jose daw sa asawa hi Zebedeo.

Sa Paglebeng Ki Jesus

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

57-58 Su mahapun en duminiyà ki Pilato sa sabuwa ha sumusunud hi Jesus ha iyan si Jose sa sapian ha taga-Arimatea daw panayua sa lawa hi Jesus. Insugù hi Pilato ha saena iila kandin ta daw makalebeng din. 59 Aman tinimù hi Jose sa lawa hi Jesus daw bungkusi hu bag-u daw maputì ha manggad 60 daw itagù din duun hu bag-u din pa pinabang-bangi ha dampiyas. Inipelan din haena hu adagi ha batu dayun minipanaw. 61 Si Maria Magdalena daw su sabuwa ha Maria tagpinuuwà sidan atbang taena ha lebeng.

Sa Pagbantay Hu Lebeng

62 Su maisab ha aldaw daw Aldaw en hu Paghimlay namandiyà ki Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo 63 hu kagi dan "Natiman-an day sa inikagi taena ha limbungan su bubuhay pa ha mabanhaw dà kun ku maiwas sa tatulu ha aldaw. 64 Aman palig-eni nu haena sa lebeng din taman hu tatulu ha aldaw ta daw harì matakaw sa lawa din hu mga tinun-an din, ta kan ku ikagiyan dan sa mga etaw ha nabanhaw dà daw dayunan dan limbungan sa mga etaw labaw pa dì su anay."

65 Tuminubag si Pilato ha "Dumaha nuy sa mga sundalu daw lig-eni gayed su lebeng." 66 Aman inelegan dan haena sa lebeng daw lig-eni pinaagi hu pag-ugsak hu timaan duun ku batu daw pinabantayan hu mga sundalu.

28

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1 Su maiwas en sa Aldaw hu Paghimlay daw kaaldawen en
hu Dominggo si Maria Magdalena daw sa sabuwa ha Maria
duminuun ku piglebengan ki Jesus ta ag-ahaen dan haena.
2 Tigkan miglinug hu tungkay mabis-ay ta amin migbulus
ha balinsuguen hu Dios ha mig-awà ku batu ha in-ipel ku
lebeng hi Jesus daw pinuu duun. 3 Sa kadagway taena ha
balinsuguen tagpangaluanlag iling hu kilat daw sa pinaksuy
din tungkay maputì. 4 Sa mga sundalu ha tagbantay ku
lebeng pighugdunan hu kahaldek dan daw nangailing sidan
hu minatay.
5 Ba inikagiyan ku balinsuguen haena sa mga bahi hu "Harì
kaw agkangahaldek ta natun-an ku ha tagpan-ahaen nuy si
Jesus sa inlansang duun hu krus. 6 Hurà en dini ta nabanhaw
en sumalà hu inikagi din inyu. Ahaa nuy haini sa naugsakan
din. 7 Aman agpasa nuy elegi sa mga tinun-an din daw ikagiyi
sidan ha nabanhaw en si Jesus ba ag-una en kandan diyà ta
Galilea. Maahà nuy haena diyà. Timan-i nuy haini sa inikagi
ku."
8 Su mga bahi nangahaldek ba adagi daan sa kalipay dan,
aman inawaan dan su lebeng daw pulalaguy ta agtultulan
dan sa mga tinun-an hi Jesus. 9 Su diyà pa sidan ta dalan
tigkan huminiwal si Jesus diyà ta kandan daw inikagiyan
din sidan hu "Magmalinawen kaw." Inubayan ku mga bahi
daw inibitan dan sa paa din hu pagsimba kandin. 10 Dayun
inikagiyan sidan hi Jesus hu "Harì kaw agkahaldek. Ikagiyi
nuy sa mga suled ku ha dumiyà sidan ta Galilea ta maahà a
kandan diyà."

Sa Tultul Hu Mga Bantay

11 Su humipanaw en su mga bahi sa duma ha mga bantay
duminiyà ta Jerusalem daw nanunultul hu nahitabù duun
ku mga labaw ha sinaligan hu paghalad. 12 Su maglalang-
lalang su mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga
magulang mig-uyun sidan ha ilaban dan hu madakel ha
salapì su mga sundalu 13 daw inikagiyan dan ha "Tultulan
nuy sa mga etaw ha su daleman en nakatiduga kaw aman
tinakaw hu mga tinun-an hi Jesus sa lawa din. 14 Daw harì
kaw agkasamuk ku mapaliman haena hu gubernador ta iyan
kay en ag-ikagi kandin." 15 Aman dinawat ku mga sundalu su
salapì daw tinuman dan sa inikagi kandan. Bisan iman iyan
pa haini tagtuuwan hu mga Judio.

Sa Mga Tugun Hi Jesus

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)

16 Su sampulù daw sabuwa ha tinun-an hi Jesus duminiyà
ta Galilea duun taena ha bubungan ha inikagi din ha elegan
dan. 17 Su maahà dan en si Jesus sinimba dan ba amin kandan
tagduwa-duwa. 18 Dayun uminubay si Jesus diyà ta kandan
daw minikagi hu “In-ila kanak sa kagahem hu pagharì diyà
ta langit daw dini ta kalibutan. 19 Aman hipanaw kaw duun
hu bisan hindu daw tultuli nuy sa mga etaw duun hu alan
ha mga nasud ta daw mabuhat sidan ha sumusunud ku.
Bautismuwi nuy sidan pinaagi hu ngaran hu Dios ha Amay
daw hu ngaran ku siak sa Batà din daw hu ngaran hu Balaan
ha Ispiritu, 20 daw tudluan nuy daan sidan hu pagtuman
taena ha insugù ku inyu. Harì nuy aglipati ha sigi a magduma
inyu hangtud hu katapusan hu panahun.”

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Marcos

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Marcos 1:1-8; Mateo 3:1-12; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

1 Iyan haini puunaan hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Jesu Cristo sa Batà hu Dios.
2 Insulat hu propita ha si Isaias sa inikagi hu Dios su anay
diyà ki Jesus ha tagyanaen
"Amin ku igpauna dì ikaw ta daw makapangandam
hu ag-agiyan nu. 3 Saena magkulahiay duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar ha magyanaen
'Andama sa ag-agiyan hu Ginuu daw tul-ida sa dalan.' "
4 Aman nakauma si Juan ha Bautista duun taena ha
pinakabulung-bulung ha lugar daw tagpanunultul ha
tagyanaen "Maghinulsul kaw ta daw mapasaylu sa mga
salà nuy daw magpabautismu kaw." 5 Madakel ha mga etaw
sa namandiyà ta kandin ha nangapuun ta Jerusalem daw
duun hu mga banuwa ha sakup ta Judea. Insugid dan sa mga
salà dan aman pigbautismuwan sidan hi Juan diyà ta Wahig
ta Jordan. 6 Sa pinaksuy hi Juan bulbul hu kamilyo daw anis
daan sa bakes din. Sa kalan-enen din talangas daw degà.
7 Iyan haini tultulanen din ha tagyanaen "Amin pa makadini
ha labaw dì kanak ta bisan sa paghukad hu sapatus din kenà
a gayed angayan duun. 8 Diyà a ta wahig agpamautismu inyu
ba sa kandin ha igbautismu iyan sa paulinan kaw kandin hu
Balaan ha Ispiritu."

Sa Pagbautismu Daw Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Marcos 1:9-13; Mateo 3:13 - 4:11; Lucas 3:21-22; 4:1-13)

9 Duun taena ha panahun nakauma si Jesus sa napuun diyà
ta Nazaret ha sakup ta Galilea dayun binautismuwan hi Juan
diyà ta Wahig ta Jordan. 10 Su taggaun pa si Jesus duun ku
wahig naahà din ha napuwaan sa langit daw migbulus diyà ta
kandin sa Balaan ha Ispiritu ha agkailing hu salapati. 11 Amin
lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen "Iyan ka gayed
pinalanggà ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku."
12 Dayun inuwit si Jesus hu Balaan ha Ispiritu duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar 13 daw pigsulayan hi Satanas
seled hu kapatan ha aldaw. Amin daan diyà mga mananap ha
agpamangagat hu etaw, ba sa mga balinsuguen hu Dios iyan
mig-alima kandin.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Marcos 1:14-15; Mateo 4:12-17; Lucas 4:14-15)

14 Su mapurisu en si Juan luminikù si Jesus diyà ta probincia ta Galilea daw migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
15 ha napuun duun hu Dios ha tagyanaen "Iyan en haini
panahun ha madani en sa pagharì hu Dios aman maghinulsul
kaw daw tuuwi sa Maayad ha Tultulanen."

Sa Pag-umaw Hu Haepat Ha Mamamaling
(Marcos 1:16-20; Mateo 4:18-22)

16 Su taghiphipanaw si Jesus duun hu kilid taena ha Danaw
ta Galilea naahà din si Simon daw sa suled din ha si Andres
ha tagpamaling duun taena ha danaw ta mamamaling man
sidan. 17 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Dumuma kaw kanak ta
agbuhaten ku inyu ha mamamaling hu mga etaw." 18 Sagunà
dan inawaan su baling dan daw duma ki Jesus.

19 Su malugay-lugay naahà hi Jesus su mga migsuled daan
ha iyan si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha
tagpamandayan dan su mga baling dan duun ku barutu.
20 Aman inumaw sidan hi Jesus dayun inawaan dan si Amay
dan ha si Zebedeo duun ku barutu duma hu mga sinuhulan
dan daw duminuma sidan ki Jesus.

Sa Etaw Ha Inulinan Hu Busaw
(Marcos 1:21-28; Lucas 4:31-37)

21 Namandiyà si Jesus daw sa mga tinun-an din ta Capernaum. Su Sabado ha iyan Aldaw hu Paghimlay sumineled si
Jesus duun ku simbahan hu mga Judio daw panudlù. 22 Sa
mga etaw diyà nangabeleng ta sa kandin ha pagtudlù amin
duun gahem dì ku mga manunudlù hu Kasuguan. 23 Diyà ta
simbahan amin etaw ha inulinan hu busaw 24 ha tagkulahiay
ha tagyanaen "Jesus ha taga-Nazaret, inu sa labet nu kanay?
Duminini ka ba hu pagsilut kanay? Agkakilala ku ikaw ha
sinugù ka hu Dios."

25 Ba binaldeng haena hi Jesus hu kagi din "Hagteng ka daw
awà ka diyan tayan." 26 Pinaagi hu gahem ku busaw nabidbid
su etaw ha nakapangulahì dayun guminuwà su busaw.

27 Sa alan ha mga etaw diyà nangabeleng gayed daw
migpainsaay hu "Bag-u ba gid haini ha katudluanan? Ta
saini ha etaw amin din gahem ha bisan sa mga busaw agtuu
kandin." 28 Sagunà nakalekep sa tultul mahitenged ki Jesus
duun hu alan ha mga banuwa ha sakup ta Galilea.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Marcos 1:29-34; Mateo 8:14-17; Lucas 4:38-41)

29 Sagunà uminawà si Jesus diyà ta simbahan daw duminiyà ta balay hi Simon daw hi Andres duma ki Santiago

daw ki Juan. 30 Sa ugang ha bahi hi Simon harì en pakabangun ta agkagenaw daw tinultulan dan si Jesus taena. 31 Aman inubayan din haena daw ibiti sa alima din daw ipabangun. Sagunà haena naulian aman sinugbahan din dayun say Jesus.

32 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà ki Jesus sa alan ha agkangadaluwan daw sa pinanulinan en hu busaw. 33 Sa mga etaw duun taena ha banuwa nangaamul-amul duun hu atbang taena ha balay 34 dayun naulian hi Jesus sa madakel ha hurà mag-iling sa dalu dan. Pinamugaw din daan sa mga busaw ba binaldeng din sidan ha harì mag-ikagiyà ta nakakilala en sidan kandin.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Mga Simbahan
(Marcos 1:35-39; Lucas 4:42-44)

35 Su madani en agkaaldaw si Jesus duminuun hu pinakabulung-bulung ha lugar daw mig-ampù diyà, 36 aman pinan-ahà haena hi Simon daw hu mga duma din. 37 Su maahà dan en si Jesus inikagiyan dan hu "Madakel sa tagpan-ahà ikaw."

38 Ba si Jesus tuminubag ha "Dumuun kuy hu lain ha mga banuwa ha ubay dini ta daw makagtultul a daan diyà, ta iyan haini indini ku ta kalibutan." 39 Aman nalekep hi Jesus sa alan ha mga banuwa ha sakup ta Galilea ha migtudlù duun hu mga simbahan hu mga Judio daw pinamugaw din daan sa mga busaw.

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Marcos 1:40-45; Mateo 8:1-4; Lucas 5:12-16)

40 Amin sanglahen ha luminuhud diyà ki Jesus daw hangyù ha "Ku mabayà ka ngaay bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku."

41 Nahid-uwan haena hi Jesus aman dinampà din su sanglahen daw ikagiyi hu "Agkabayà a aman maulian ka." 42 Sagunà haena naulian.

43 Dayun impahipanaw haena hi Jesus daw binalaudan din hu 44 "Harì ka manunultul hu bisan sin-u ba dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta daw masusi din ha naulian kad. Maghalad ka sumalà hu Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an hu mga etaw ha naulian kad en." 45 Ba su makahipanaw en su etaw bà dà nasì nanunultul duun hu bisan hindu. Aman si Jesus harì en paman pakaduun hu mga banuwa ba duun dà tagtimaay hu pinakabulung-bulung ha mga lugar. Ba bisan taena inelegan si Jesus hu mga etaw ha nangapuun duun hu bisan hindu.

2

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Marcos 2:1-12; Mateo 9:1-8; Lucas 5:17-26)

1 Su pila en ha aldaw ha makalikù si Jesus diyà ta Capernaum napaliman hu mga etaw ha nakaulì en si Jesus.
2 Aman inamul-amulan haena hu mga etaw na harì en sidan
agkaaul bisan ta pultahan, dayun tinultulan sidan hi Jesus
hu lalang hu Dios. 3 Nakadiyà daan sa haepat ha mga etaw
ha taglanting hu minatay en sa dibaluy ha lawa din. 4 Harì
sidan pakaubay diyà ki Jesus ta madakel tungkay sa mga
etaw aman namanahik sidan diyà ta atep daw pusuwi sa
tenged hi Jesus, dayun hinawil dan duun su agkadaluwan
ha taghidegaay duun hu banig. 5 Su matun-an hi Jesus ha
adagi gayed sa pagsalig dan inikagiyan din su agkadaluwan
hu "Napasaylu en sa mga salà nu."

6 Amin daan tagpinuu diyà ha mga manunudlù hu Kasuguan ha nakahenà-henà hu 7 "Imbà iyan din hayan ikagiya?
Tagtameyesen din sa Dios ta iyan dà gayed sa Dios makapasaylu hu mga salà."

8 Ba sa mga henà-henà dan sagunà natun-an hi Jesus aman
inikagiyan din sidan hu "Imbà kaw taghenà-henaay hu iling
tayan? 9 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun taini ha
agkadaluwan? Iyan ba sa 'Napasaylu en sa mga salà nu' daw
ku iyan ba sa 'Bangun kad, luluna sa banig nu daw hipanaw
kad en'? 10 Ba iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaetetawan amin ku kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu
mga salà." Aman inikagiyan din su etaw ha minatay en sa
dibaluy ha lawa din hu 11 "Bangun kad, luluna su banig nu
daw ulì kad en." 12 Sagunà haena minangun daw uwita su
banig din dayun awà diyà ta kandan. Sa alan ha mga etaw
nangabeleng daw dinayè dan daan sa Dios hu kagi dan "Hurà
kuy pa gayed makaahà hu agkailing taini."

Sa Pag-umaw Ki Levi
(Marcos 2:13-17; Mateo 9:9-13; Lucas 5:27-32)

13 Si Jesus duminuun dà paman hu kilid taena ha danaw.
Madakel gayed ha mga etaw sa duminiyà ta kandin aman
nanudlù dayun haena. 14 Su taghipanaw si Jesus naahà din sa
tagpinuu ha tagpanukut hu buhis ha tagngaranan ki Levi sa
batà hi Alfeo. Inikagiyan din haena ha "Dumuma ka kanak"
aman huminitindeg si Levi daw duma kandin.

15 Su tagkaen si Jesus diyà ta balay hi Levi madakel ha mga
manunukut hu buhis daw mga masinupaken sa nakigsalu
kandin daw hu mga tinun-an din ta madakel sa namanlupug
kandin. 16 Su maahà hu mga manunudlù hu Kasuguan ha

sakup hu mga Fariseo ha si Jesus nakigsalu hu mga masinupaken daw hu mga manunukut hu buhis, ininsaan dan su mga tinun-an hu "Imbà hayana pakigsalu hu mga limbungan ha manunukut hu buhis daw hu mga masinupaken?"

17 Su mapaliman haena hi Jesus uminikagi hu "Sa harì agkadaluwan harì daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu mamumulung. Sa pagdini ku kenà para hu mga matareng en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà."

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Marcos 2:18-22; Mateo 9:14-17; Lucas 5:33-39)

18 Amin panahun ha sa mga sumusunud hi Juan ha Bautista daw sa mga Fariseo suminalang hu pagkaen. Amin mga etaw ha duminiyà ki Jesus daw nanginginsà hu "Imbà tagsalang hu pagkaen sa mga sumusunud hi Juan daw sa mga sumusunud hu mga Fariseo ba sa ikaw ha mga tinun-an harì gayed tagsalang?"

19 Tuminubag si Jesus hu "Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga inimbita harì kumaen ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed haena mabaluy. 20 Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.

21 "Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u ha manggad sa daan en ha pinaksuy, ta ku buhaten din haena su bag-u ha manggad bà dà aglegkè daw su daan ha pinaksuy bà dà daan agkahigbit. 22 Iling daan ha hurà etaw ha itagù din sa bag-u pa ha binu duun hu daan en ha talaguay ha anis, ta ku buhaten din haena bà dà magbutu daw kahudhud su binu. Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa ha talaguay."

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Marcos 2:23-28; Mateo 12:1-8; Lucas 6:1-5)

23 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Su taghipanaw sidan namanimù sa mga tinun-an din hu mga bunga taena ha mga pamulahen duun. 24 Inikagiyan hu mga Fariseo si Jesus hu "Ahaa nu, imbà supaka hu mga tinun-an nu sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay?"

25-26 Ba tuminubag si Jesus ha "Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi David su panahun ha si Abiatar iyan pa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad? Su mangauhul si David daw sa mga duma din sumineled si David duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay haena hu mga sinaligan hu paghalad."

27 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Mahinengdanen
gayed sa etaw dì hu Kasuguan ta sa Aldaw hu Paghimlay
intagana hu Dios ha makapaayad hu etaw. 28 Aman siak
sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà bisan hu Aldaw hu
Paghimlay.”

3

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Marcos 3:1-6; Mateo 12:9-14; Lucas 6:6-11)

1 Sumineled en paman si Jesus duun hu simbahan hu mga
Judio daw amin daan etaw diyà ha nakimay. 2 Sa duma ha
mga etaw tagpan-ahà hu katarengan ta daw makasumbung
dan si Jesus aman binantayan dan ku bulungen din ba haena
duun hu Aldaw hu Paghimlay. 3 Inikagiyan hi Jesus su kimay
ha “Dumini ka ta atubangan hu alan.”

4 Dayun ininsaan din daan sa mga etaw hu “Inu sa intugut
hu Kasuguan ha buhaten taw duun hu Aldaw hu Paghimlay?
Iyan ba sa pagbuhat hu maayad daw ku iyan ba sa madaet?
Iyan ba sa pagluwas hu etaw daw ku iyan ba sa pagdaet
kandin?” Ba hurà gayed sidan magtubag.

5 Mighelaw-helaw diyà ta kandan si Jesus ha napauk, ba
naguul daan tumenged ta madesen sa henà-henà dan. Dayun
inikagiyan din su etaw ha nakimay ha “Bunhata sa alima nu.”
Aman binunhat din haena dayun sagunà naulian. 6 Su mga
Fariseo namangguwà daw miglalang-lalang sidan hu mga
sakup hi Herodes ku in-inuwen dan sa kahimatayi ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Duun Hu Danaw
(Marcos 3:7-12; Mateo 12:15-16; Lucas 6:17-19)

7 Uminawà si Jesus diyà duma hu mga tinun-an din
dayun duminuun sidan ku danaw. Namanduma kandan
sa madakel tungkay ha mga etaw ha nangapuun diyà ta
probincia ta Galilea. 8 Su mapaliman hu mga etaw sa mga
binuhat hi Jesus madakel sa duminiyà ta kandin ha nanga-
puun ta probincia ta Judea daw ta Jerusalem daw duun hu
mga banuwa ha sakup ta Idumea daw layun ta Jordan daw
hu mga banuwa ha ubayà ta Tiro daw ta Sidon. 9 Tumenged ta
madakel tungkay sa mga etaw sinugù hi Jesus su mga tinun-
an din ha mag-andam hu barutu ha aglulanan din ta daw
harì malipit hu mga etaw, 10 ta madakel sa nangaulian din
ha nangadaluwan aman sa duma ha tagdadalu agliet gayed
ta ag-ibit ngaay kandin. 11 Su maahà haena hu mga etaw ha
inulinan hu busaw namanluhud sidan duun hu atubangan
din daw namangulahì hu “Iyan ka gayed Batà hu Dios.” 12 Ba
binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan ikagiyen ku sin-u.

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Mga Apostoles
(Marcos 3:13-19; Mateo 10:1-4; Lucas 6:12-16)

13 Duminuun si Jesus hu buntud daw inamul-amul din sa
mga etaw ha agkabayaan din. 14 Dayun pinilì din su sampulù
daw daruwa ha pigngaranan din hu mga apostoles ta daw
makigduma-duma kandin daw masugù din hu pagpanunul-
tul 15 daw magaheman daan hu pagbugaw hu mga busaw
ha uminulin duun hu mga etaw. 16 Iyan haini su sampulù
daw daruwa ha pinilì din, si Simon ha pigngaranan din ki
Pedro, 17 si Santiago daw si Juan sa pigdagnayan din hu
Boarneges ha tagkahulugan hu Mga Etaw ha Agkailing hu
Lugung, saini ha daruwa mga batà hi Zebedeo. 18 Pinilì daan
hi Jesus si Andres daw si Felipe, si Bartolome daw si Mateo,
si Tomas daw si Santiago sa batà hi Alfeo, si Tadeo daw si
Simon sa sakup hu Cananiyo 19 daw si Judas Iscariote ha iyan
miglimbung ki Jesus.

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Marcos 3:20-30; Mateo 12:22-32; Lucas 11:14-23; 12:10)

20 Sumineled si Jesus duun hu balay daw madakel en
paman ha mga etaw sa nangaamul-amul diyà ta kandin,
aman hurà en panahun hi Jesus daw hu mga tinun-an din
hu pagkaen. 21 Su mapaliman haena hu mga kadumahan
din inelegan dan ta agtimuen dan ngaay, ta sa mga etaw tag-
ikagiyà ha agkalibeg en si Jesus.

22 Amin mga manunudlù hu Kasuguan ha nangapuun diyà
ta Jerusalem ha tagyanaen “Inulinan haini hi Beelsebul sa
agalen hu mga busaw aman agkabugaw din sa mga busaw.”

23 Inamul-amul hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi pinaagi
hu mga pananglitan ha tagyanaen “In-inuwen man hu pag-
bugaw hi Satanas hu duma din ha busaw? 24 Ku amin gin-
harian ha tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed,
25 daw ku amin pamilya ha magsasabà mabengkag daan
haena. 26 Aman ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa gin-
harian din mabengkag gayed daw mahanaw. 27 Henhenaa
nuy ha hurà bisan sin-u ha makaseled duun hu balay hu
mabis-ay ha etaw hu pag-agaw hu mga butang din ku harì
din unahen bakusen su mabis-ay ha etaw daw human din
katimù sa mga butang duun taena ha balay. 28 Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha mabaluy pa ha pasayluwen sa alan ha
mga salà hu etaw bisan sa pagtameyes hu duma, 29 ba saena
ha tagtameyes hu Balaan ha Ispiritu harì gayed mapasaylu
hu hurà din katapusan.”

30 Inikagi din haena ta sa duma ha etaw tag-ikagi ha si Jesus
inulinan hu busaw.

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Marcos 3:31-35; Mateo 12:46-50; Lucas 8:19-21)

31 Nakauma si Inay hi Jesus daw sa mga suled din. Diyà
dà sidan tagtiyadeg ta guwà daw pinaelegan dan si Jesus.
32 Madakel ha mga etaw sa tagpinuu ha nakalibut diyà ki
Jesus, aman inikagiyan dan haena hu "Si Inay nu daw sa mga
suled nu diyà ta guwà ta amin dan kun tuyù ikaw."
33 Ba si Jesus tuminubag hu "Iman ikagiyen ku inyu ku sin-
u sa inay ku daw sa mga suled ku." 34 Dayun uminahà haena
duun hu mga etaw ha nakalibut diyà ta kandin daw ikagi hu
"Taini en sa inay ku daw sa mga suled ku, 35 ta bisan sin-u sa
tagtuman hu agkabayaan hu Dios iyan en haena inay ku daw
mga suled ku."

4

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Marcos 4:1-9; Mateo 13:1-9; Lucas 8:4-8)

1 Amin panahun ha si Jesus migtudlù en paman duun hu
kilid taena ha danaw. Tumenged ta madakel tungkay ha
mga etaw sa nangaamul-amul diyà ta kandin mininuu haena
duun hu barutu na sa mga etaw diyà dà ta gaun hu pagpalil-
iman kandin. 2 Dayun madakel sa mga intudlù din kandan
pinaagi hu mga pananglitan ha tagyanaen 3 "Magpaliliman
kaw kanak. Amin etaw ha duminiyà ta uma hu pagpamegas.
4 Su isawed din haena sa binhì amin diyà dà nakatanà ta
dalan aman pinanukà hu mga tagbis. 5 Amin daan binhì
ha duun nakatanà hu batuwen. Saena laus dà lumineteb
ta atiyuay dà sa pisà duun, 6 ba su sildahan hu tungkay
mapasù sagunà dà haena nangagangu ta hurà man pangga-
mut. 7 Amin daan binhì ha duun nakatanà hu sampiniten.
Tuminubù daan haena ba naenep dà hu mga sampinit aman
hurà pamunga. 8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu
balumbun ha bugtà. Saena tuminubù daan daw namunga
gayed, sa duma duun tigkatluan sa bunga din daw amin
daan namunga hu tigkaeneman daw amin daan namunga hu
tignanggatus."
9 Dayun si Jesus minikagi pa hu "Henhenaa nuy gayed sa
napaliman nuy ha inikagi ku."

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Marcos 4:10-12; Mateo 13:10-17; Lucas 8:9-10)

10 Su maman-awà en diyà sa mga etaw sa mga tinun-an hi
Jesus daw sa duma ha mga etaw nanginginsà diyà ta kandin
mahitenged taena ha mga pananglitan. 11 Inikagiyan din
sidan hu "Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu Dios

impadayag en inyu. Ba sa duma ha mga etaw tinudluan ku
pinaagi hu mga pananglitan 12 ta daw
‘Mag-ahà sidan ba harì makaindan daw magpaliliman daan
sidan ba harì makasabut, ta ku pakaindan pa daw
pakasabut ngaay sidan maghinulsul gayed hu mga salà
dan daw pasayluwen sidan hu Dios.’ ”

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Marcos 4:13-20; Mateo 13:18-23; Lucas 8:11-15)

13 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Hurà nuy
ba diay kasabut haena sa pananglitan? In-inuwen nuy sa
pagpakasabut hu duma ha mga pananglitan? 14 Saena ha
insawed ha binhì hu namegas iyan sa lalang hu Dios. 15 Su
binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan iyan su mga etaw ha naka-
paliman hu lalang hu Dios ba sagunà pakauma si Satanas
daw agawen din sa napaliman dan. 16 Su binhì ha duun dà
nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha nakapaliman hu
lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen.
17 Ba tumenged ta harì agpanggamut sa pagtuu dan saena
harì en agkalugay. Ku makauma sa malegen ha alantusen
daw pasipalahan sidan tumenged hu pagdawat dan hu lalang
hu Dios sagunà dà sidan ag-endà hu pagtuu. 18 Su binhì ha
duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha naka-
paliman en hu lalang hu Dios. 19 Ba tumenged hu mga
kasamukan dan dini ta kalibutan daw hu kabayà dan ha
magsapian sidan daw hu kaayat hu madakel ha mga butang,
sa lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman harì en haena
agpamunga diyà ta kandan. 20 Ba su binhì ha duun nakatanà
hu balumbun ha bugtà iyan su mga etaw ha nakapaliman hu
lalang hu Dios daw nakasabut taena aman agpamunga. Sa
duma agpamunga hu madakel daw sa duma tumanan dà sa
bunga dan, sa duma atiyù dà daan sa bunga dan.”

Sa Sulù Duun Hu Ugsakà Ha Matangkaw
(Marcos 4:21-25; Mateo 5:15; 13:12; Lucas 8:16-18)

21 Uminikagi si Jesus ha “Hurà etaw ha tagtutud hu sulù
ha bà din dà agpalangkebi hu bakag daw ku bà din dà
ba daan igpadidalem duun hu katri, ba saena iluntud din
gayed duun hu ugsakà ha matangkaw. 22 Sa alan ha iglilung
iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì iman tag-
ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay. 23 Henhenaa nuy
gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

24 Daw inikagiyan daan sidan hi Jesus hu “Panday kaw
gayed magpaliliman, ta ku inu kadakel sa ig-ila nuy iyan daan
haena kadakel hu ig-ila inyu hu Dios daw labaw pa sa iila
din dì hu kinahanglanen nuy. 25 Sa etaw ha amin en kandin

mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din dà agtimuen pa gayed haena diyà ta kandin."

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pagtubù Hu Binhì

26 Si Jesus uminikagi hu "Sa pagharì hu Dios agkailing taini. Amin etaw ha namegas hu binhì duun hu uma din. 27 Bisan daleman daw ku aldaw, ku tagtiduga su etaw daw ku pupukaw ba su binhì din agtubù gayed bisan ku harì din agkatun-an ku agkainu-inu ha paagi, 28 ta agtubù haena hu kandin dà. Una lumeteb haena dayun mandahun human agpamunga. 29 Ku mahinug en haena legtayen hu tag-iya duun."

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios

(Marcos 4:30-34; Mateo 13:31-32,34; Lucas 13:18-19)

30 Si Jesus minikagi hu "Inu pa sa agpailingan ku hu pagharì hu Dios? 31 Agkailing haena hu atiyuay gayed tungkay ha lisu ha impamegas. 32 Ba ku tumubù en mabuhat ha tungkay kinaadagiyan ha pamulahen daw sa mga panga din mabuhat ha salagà hu mga tagbis."

33 Pinaagi hu madakel ha mga pananglitan sa lalang hu Dios inikagi hi Jesus diyà ta kandan sumalà hu agkasabut dan. 34 Sa alan ha inikagi din kandan pinaagi dà gayed hu mga pananglitan. Ba ku iyan dà sidan hu mga tinun-an din igsaysay din kandan sa kahulugan taena.

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag

(Marcos 4:35-41; Mateo 8:23-27; Lucas 8:22-25)

35 Su mahapun en inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha "Lumayun kuy duun taini ha danaw." 36 Aman inawaan dan sa madakel ha mga etaw dayun impalulan hu mga tinun-an si Jesus duun ku barutu. Amin pa daan mga barutu ha namanduma kandan. 37 Su taglulan en sidan tigkan namagyu aman nataguan hu wahig haena sa barutu na apit en sidan agkalened. 38 Ba si Jesus tagtidugahà duun hu alunà diyà ta pulù taena ha barutu. Aman pinukaw hu mga tinun-an din hu kagi dan "Manunudlù, harì ka ba agkasamuk ku mangalemes kuy?"

39 Migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw mga baled aman sagunà migleneng.

40 Inikagiyan din su mga tinun-an din hu "Imbà kaw man agkangahaldek? Harì kaw ba diay agsalig kanak?"

41 Sa mga tinun-an tungkay gayed nangahaldek daw migpainsaay hu "Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?"

5

Sa Pagbulung Hu Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Marcos 5:1-20; Mateo 8:28-34; Lucas 8:26-39)

1 Si Jesus daw sa mga tinun-an din nakalayun duun ku
danaw ha ubay diyà ta Gadara. 2 Su kumawas en si Jesus
sinal-aw hu etaw ha inulinan hu busaw ha duun napuun hu
panlebengà. 3 Duun haena tagtimà hu mga lebeng daw hurà
bisan sin-u ha pakabakus kandin bisan pa ku kadinahan, 4 ta
kapila en bakusa sa mga paa daw sa mga alima din ba bà
din dà agpamugtua sa kadina. Hurà gayed bisan sin-u ha
pakaegen kandin. 5 Aldaw daw ku daleman taghipanawà
diyà ta panlebengà daw diyà ta bubungan sa tagkulahiay daw
tagbugelaen din sa lawa din hu mga batu.

6 Su matan-aw din si Jesus minulalaguy haena diyà ta
kandin daw luhud duun hu atubangan din. 7 Nangulahì
gayed ha tagyanaen "Jesus sa Batà hu Dios ha iyan Mag-
babayà hu alan, inu sa labet nu kanak? Aghangyuen ku ikaw
ha harì a ikaw pasipalahan." 8 Naikagi din haena ta ag-
ikagiyan hi Jesus ha umawà su busaw.

9 Dayun ininsaan hi Jesus hu "Sin-u sa ngaran nu?"

Tuminubag haena hu "Sa ngaran ku Libu-libuwen tu-
menged ta madakel kay." 10 Su busaw tagpagayukà diyà ki
Jesus ha harì sidan bugawen duun taena ha lugar.

11 Ubay diyà ta kandan sa balalayan ha amin duun madakel
tungkay ha mga babuy ha tagpanuwal. 12 Pinagayukan hu
mga busaw si Jesus ha ipaulì sidan duun ku mga babuy.
13 Tinugutan din en daan sidan, aman guminuwà su mga
busaw duun ku etaw daw namanagù duun ku daruwa ha libu
ha mga babuy. Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw
nangakasabay sidan duun ku danaw dayun nangalemes.

14 Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy namamulaguy
daan payanaen diyà ta banuwa daw duun hu ubayà ha mga
lugar daw intultul dan su nahitabù, aman namandiyà sa mga
etaw ta ag-ahaen dan su nahitabù. 15 Su makauma sidan diyà
ki Jesus naahà dan su etaw ha inulinan hu mga busaw su
anay ha tagpinuuwà diyà ba maayad en sa henà-henà din daw
migpinaksuy en, aman su mga etaw nangahaldek gayed. 16 Su
nakaahà taena nanunultul dayun ku nainu-inu sa ingkaulii
taena ha inulinan hu mga busaw daw sa nahitabù ku mga
babuy. 17 Aman hinangyù hu mga etaw si Jesus ha umawà
gayed duun taena ha lugar.

18 Su taglulan en si Jesus duun ku barutu huminangyù
kandin su naulian ha agduma ngaay. 19 Ba bà dà inikagiyi hi
Jesus ha "Umulì kad duun hu mga kadumahan nu daw itultul
sa binuhat hu Dios daw sa kahid-uwi din ikaw." 20 Aman

huminipanaw su naulian daw panunultul duun hu mga banuwa ta Decapolis ku inu kaadagi sa binuhat kandin hi Jesus. Sa alan ha nakapaliman kandin nangabeleng gayed.

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Marcos 5:21-43; Mateo 9:18-26; Lucas 8:40-56)

21 Su makalikù en si Jesus diyà ta layun inamul-amulan
dà paman hu madakel tungkay ha mga etaw. Su diyà pa
ta kilid ta danaw 22 amin sabuwa ha punuan duun hu sim-
bahan hu mga Judio ha nakauma ha tagngaranan ki Jairo.
Su maahà din si Jesus luminuhud diyà ta atubangan din
23 daw minagayuk ha tagyanaen "Sa laga-laga ku agpatay en
aman dumiyà ka daw dampaa ta daw maulian." 24 Dayun
duminuma kandin si Jesus.

Namanduma daan su madakel tungkay ha mga etaw na agkangalipit en sidan. 25 Amin daan bahi diyà ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud din. 26 Naamin en sa salapì din pagbayad hu mga tagpamulung ba bà dà nasì tag-iseg sa dalu din. 27 Su mapaliman din sa tultulanen mahitenged ki Jesus uminubay haena diyà ta talikudan din daw ibiti sa pinaksuy taena 28 ta nahenhenaan ku bahi hu "Bisan ku bà a dà makaibit duun hu pinaksuy hi Jesus maulian a gayed." 29 Su maibitan din en sa pinaksuy hi Jesus sagunà uminendà sa kahudhud din daw nagedam din ha naulian en.

30 Sagunà natun-an hi Jesus ha amin naulian pinaagi hu gahem din, aman sumininalu duun hu mga etaw daw pangin-ginsà hu "Sin-u sa uminibit hu pinaksuy ku?"

31 Tuminubag sa mga tinun-an din hu "Madakel man ha mga etaw sa agpakalipit ikaw. Imbà ka agpanginginsà ku sin-u sa uminibit ikaw?"

32 Ba mighelaw-helaw si Jesus ku sin-u sa migbuhat taena. 33 Su matun-an ku bahi sa nahitabù kandin luminuhud duun hu atubangan hi Jesus ha taghugdunan hu kahaldek din dayun intultul din sa alan. 34 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak. Ulì ka ha malinawen ta naulian kad en hu dalu nu."

35 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma sa mga etaw ha napuun ta balay hi Jairo su punuan taena ha simbahan ha tagyanaen "Su laga-laga nu minatay en aman harì nud en agsamuka sa Manunudlù."

36 Ba saena hurà en bali-baliya hi Jesus ta inikagiyan din en su punuan hu "Harì ka agkasamuk ba bà ka dà salig kanak."

37 Iyan din dà dinuma si Pedro, si Santiago daw sa suled taena ha si Juan. 38 Su makauma en sidan diyà ta balay taena ha punuan naahà din sa agkangasamuk daw tag-agalaay hu madaging. 39 Sumineled si Jesus duun taena ha balay daw

uminikagi hu “Imbà kaw agkangasamuk daw tag-agalaay? Saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.” 40 Ba bà dan dà agkapatawahi si Jesus.

Su ipaguwà sidan hi Jesus duun taena ha balay dinuma din sa mga laas taena ha batà daw su tatulu ha tinun-an din, daw sumineled sidan duun ku inugsakan taena ha batà. 41 Su makaseled sidan inibitan hi Jesus sa alima ku batà daw ikagiyi hu “Tabita kumi” ha tagkahulugan hu “Sikaw sa batà, bangun kad.” 42 Sagunà minangun su batà daw maghiphipanaw, sampulù en daw daruwa sa tuig taena. Duun taena nangabeleng gayed sidan 43 ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan haena itultul duun hu bisan sin-u. Dayun suminugù si Jesus ha ilahan dan su batà hu pagkaen.

6

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Marcos 6:1-6; Mateo 13:53-58; Lucas 4:16-30)

1 Si Jesus uminawà diyà daw likù duun hu kandin ha banuwa duma hu mga tinun-an din. 2 Su aldaw hu Sabado migtudlù haena diyà ta simbahan ba nangabeleng sa madakel ha mga etaw ha nakapaliman kandin.

Nanginginsà sidan hu “Sin-u gid sa migtudlù kandin daw imbà pakahimu hu mga belenganen? 3 Kenà ba batà hayana hu panday daw sa inay din iyan man si Maria, sa mga suled din iyan si Santiago daw si Jose, si Judas daw si Simon, daw dini dà daan tagtimà sa mga atebay din?” Tumenged taena hurà dan dawata sa intudlù din.

4 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa propita agtahuran duun hu bisan hindu ha lugar dì hu kandin ha banuwa daw hu mga kadumahan din.” 5 Hurà magpaahà diyà hu mga belenganen ba amin pila dà ha etaw ha agkangadaluwan sa nangaulian su dampaen din sidan. 6 Nabeleng gayed si Jesus ta harì sidan agtuu.

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 6:7-13; Mateo 10:5-15; Lucas 9:1-6)

Duminuun si Jesus hu duma ha mga banuwa daw migtudlù diyà. 7 Inamul din su sampulù daw daruwa ha tinun-an din, dayun sinugù din sidan hu tigdaruwa daw pinagaheman din sidan hu pagbugaw hu mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw.

8 Iyan haini panugun din kandan ha tagyanaen “Ku humipanaw kaw iyan nuy dà uwiten sa sugkud daw harì kaw maguwit hu lutù nuy daw hu salapì. 9 Mabaluy ha magsapatus kaw ba harì kaw mag-uwit hu ilisan nuy. 10 Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu duun kaw en magtimà taman

ha umawà kaw duun taena ha banuwa. 11 Ku makauma kaw
duun hu banuwa ba hurà en dumawat inyu daw harì daan
sidan magpaliliman inyu awai haena, ba pugpuga nuy sa
aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan
gayed sidan hu Dios."

12 Aman namanhipanaw su mga tinun-an hi Jesus daw
nanunultul ha kinahanglan gayed ha maghinulsul sa mga
etaw. 13 Binugaw dan daan sa mga busaw daw hinaplasan
dan hu lana sa agkangadaluwan dayun nangaulian.

Sa Pagpatay Hi Juan Ha Bautista
(Marcos 6:14-29; Mateo 14:1-12)

14 Napaliman hi Harì Herodes sa mga tultulanen
mahitenged ki Jesus ta nabantug haena duun hu bisan
hindu. Sa duma ha mga etaw tag-ikagi hu "Iyan kun haena si
Juan ha Bautista ha nabanhaw aman agkahimu din sa mga
belenganen." 15 Sa duma tag-ikagi daan hu "Iyan si Elias sa
propita." Daw sa duma tag-ikagi hu "Propita haena iling hu
sabuwa duun hu nangauna ha mga propita."

16 Ba su mapaliman haena hi Herodes uminikagi hu "Na-
banhaw gid si Juan sa pinapungulan ku."

17 Si Herodes iyan migsugù su anay ha dakepen si Juan daw
bakusa diyà ta purisuwan. Binuhat din haena tumenged ta
inasawa hi Herodes si Herodias sa asawa daan hu suled din
ha si Felipe 18 ba inikagiyan hi Juan si Herodes hu "Nasupak
nu gayed sa Kasuguan tumenged ta inasawa nu sa asawa hu
suled nu." 19 Aman migdumut ki Juan su asawa hi Herodes
ha si Herodias daw agkabayaan din en haena agpahimatayi.
Ba hurà din haena kahimu 20 tumenged ta si Herodes agka-
haldek ki Juan daw pinabantayan din haena ta natun-an din
ha matareng si Juan daw suluguen hu Dios. Su mapaliman hi
Herodes si Juan nalibeg sa henà-henà din ba agkabayaan din
daan tagpalilimani.

21 Su aldaw ha agsaulugen hi Harì Herodes sa kabataa
kandin ginastuwan din sa mga sinaligan din daw sa mga kap-
itan hu mga kasundaluwan daw sa tinahud ha mga etaw diyà
ta Galilea. Duun taena human nakaahà su asawa din ha iyan
si Herodias hu paagi ha mapatay din si Juan. 22 Su sumayaw
su laga din duun hu atubangan taena ha nangaamul-amul
diyà tungkay gayed nabayà-bayaan hi Herodes daw hu mga
pinan-imbita din.

Aman inikagiyan ku harì su laga hu "Bisan inu sa panayuen
nu iila ku gayed ikaw." 23 Daw nanumpà daan hu "Bisan inu
sa panayuen nu bisan ku iyan pa sa liwarà taini ha ginharian
ku iila ku gayed ikaw."

24 Dayun su laga duminiyà ki Inay din daw insai hu “Inu gid
sa panayuen ku?”
Tuminubag si Inay din hu “Panayua nu sa ulu hi Juan ha
Bautista.”
25 Aman sagunà luminikù su laga duun ku harì daw panayù
ha tagyanaen “Agkabayaan ku ha iila nu iman kanak sa ulu hi
Juan ha Bautista ha iugsak duun hu lampay.”
26 Tungkay gayed ngaay naguul su harì, ba tumenged hu
panumpà din duun hu atubangan taena ha inimbita din harì
din en gayed haena mabalibaran. 27 Aman sagunà din sinugù
sa sabuwa ha sundalu hu pagtimù hu ulu hi Juan. Pinungulan
taena ha sundalu si Juan diyà ta purisuwan 28 daw iugsak sa
ulu din duun hu lampay. Dayun indawag duun ku laga aman
inuwit din haena diyà ki Inay din. 29 Su mapaliman haena
hu mga sumusunud hi Juan tinimù dan sa lawa din diyà ta
purisuwan daw ilebeng.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Marcos 6:30-44; Mateo 14:13-21; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-13)

30 Su maisab maamul-amul sa mga apostoles ha sinugù hi
Jesus intultul dan diyà ta kandin sa alan ha nangabuhat dan
daw sa intudlù dan. 31 Madakel tungkay sa mga etaw ha
agpamandiyà ta kandan aman si Jesus daw sa mga tinun-an
din hurà dan panahun hu pagkaen. Dayun inikagiyan din
sidan ha “Dumuun kuy hu pinakabulung-bulung ha lugar ha
iyan kuy dà ta daw makahimlay kuy.”
32 Namanlulan sidan hu barutu payanaen duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar ha iyan dà sidan. 33 Ba
madakel ha mga etaw sa nakaahà su umawà sidan daw
nakakilala daan kandan aman su mga etaw ha napuun duun
hu migkalain-lain ha banuwa namamulaguy daw una sidan
duun ku agpayanan-an hay Jesus. 34 Su kumawas en si Jesus
duun ku barutu naahà din sa madakel tungkay ha mga etaw
aman nahid-uwan din gayed sidan ta agkailing sidan hu mga
karniro ha hurà duun magbalantay. Dayun tinudluan din
sidan hu madakel ha mga katudluanan.
35 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga
tinun-an din hu “Agkahapun en daw pinakabulung-bulung
haini ha lugar. 36 Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun
sidan hu ubayà ha mga banuwa ta daw makapalit sidan hu
agkan-en dan.”
37 Ba bà dà inikagiyi hi Jesus su mga tinun-an din hu “Iyan
kaw en mag-ila kandan hu pagkaen.”
Tuminubag daan sidan hu “Igpapalit kay ba ikaw hu supas
ha igpakaen kandan ha bali hu pila ha gatus?”

38 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Susiya nuy ku pila ha buuk
sa supas.”
Su masusi dan en haena minikagi sidan hu “Lalima dà ha
buuk ha supas daw daruwa dà daan ha buuk sa sedà.”
39 Dayun impapinuu din sidan ha pigpunduk-punduk ta
saena sagbeten ha bugtà. 40 Aman mininuu sidan ha
migpunduk-punduk, sa duma tignanggatus daw sa duma
tigkalimahan. 41 Tinimù hi Jesus su lalima ha supas daw
su daruwa ha sedà dayun huminangad diyà ta langit daw
ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din
su supas daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu
mga etaw. Iling daan ku daruwa ha sedà. 42 Su mangabuhì
en sidan 43 pinangamul hu mga tinun-an su nasamà taena
ha supas daw sedà, saena sampulù pa daw daruwa ha am-
bung. 44 Lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama ha
nangakakaen taena ha supas.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Marcos 6:45-52; Mateo 14:22-33; Juan 6:16-21)

45 Sagunà impalulan hi Jesus sa mga tinun-an din duun
hu barutu ta daw makauna en sidan diyà ta Betsaida ha
layun taena ha danaw, dayun impaulì din su mga etaw. 46 Su
maipus en sidan si Jesus duminuun hu buntud hu pag-ampù.
47 Su agpanukilem en su barutu ha taglulanan hu mga
tinun-an din diyà en ta taliwarà taena ha danaw, ba si Jesus
sabubuwa dà duun ku buntud. 48 Naahà hi Jesus ha taglised
gayed su mga tinun-an din hu pagbegsay ta agkatalagbù dan
sa kalamag. Su madani en agkaaldaw si Jesus luminupug
kandan sa taghipanaw duun taena ha wahig. Aglabayan din
en ngaay sidan 49-50 ba su maahà hu mga tinun-an haena sa
bayà-bayà en taghipanaw diyà ta wahig tungkay gayed sidan
nangahaldek, aman nakapangulahì sidan ta abi dan ha kalag
haena.
Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Pandayai nuy sa gahinawa
nuy daw harì kaw agkangahaldek ta iyan a haini.” 51 Dayun
luminulan si Jesus duun ku barutu daw uminendà daan sa
kalamag. Nangabeleng gayed sidan 52 ta hurà dan kasabut sa
belenganen mahitenged hu pagpakaen hu lalima dà ha buuk
ha supas taena ha lalima ha libu ha mga etaw ta sa mga henà-
henà dan madesen gayed.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw Diyà Ta Genesaret
(Marcos 6:53-56; Mateo 14:34-36)

53 Su makalayun en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà
ta Genesaret inhiket dan su barutu. 54 Su pagkawas dan duun

ku barutu nakilala si Jesus hu mga etaw diyà. 55 Aman pinan-
elegan dan sa mga agkangadaluwan duun hu ubayà dan ha
mga banuwa. Bisan hindu duun si Jesus ku agkapaliman dan
agpanlantingen dan sa agkangadaluwan daw uwita diyà ta
kandin. 56 Bisan hindu duun si Jesus agpakapayanaen bisan
duun hu plasa agpaman-uwitan dan hu agkangadaluwan.
Pinagayukan dan si Jesus ha su agkangadaluwan makaibit
ngaay duun hu sagayadan hu pinaksuy din. Sa alan ha
nakaibit duun nangaulian gayed.

7

Sa Tulumanen Hu Mga Fariseo
(Marcos 7:1-13; Mateo 15:1-9)

1 Sa mga Fariseo daw sa duma ha mga manunudlù hu
Kasuguan ha nangapuun ta Jerusalem mig-amul-amul diyà
ki Jesus. 2 Naahà dan sa mga tinun-an hi Jesus ha namangaen
ba hurà pamangenaw ta mga alima dan. 3 Sa mga Fariseo
daw sa alan ha mga Judio harì gayed agkaen ku harì pa sidan
makapangenaw ta alima dan sumalà hu tulumanen dan ha
imbilin hu mga gin-apuan dan. 4 Bisan ku agkapuun sidan
duun hu baligyaanan harì daan sidan agkaen ku harì pa
makapangenaw, daw madakel pa gayed ha mga tulumanen
sa tagtumanen dan iling hu paghenaw hu mga tasa daw
kaldiru daw hu mga talaguay ha tumbaga.

5 Aman su mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasug-
uan nanginginsà diyà ki Jesus hu "Imbà supaka hu mga tinun-
an nu sa tulumanen ha imbilin kanuy hu mga gin-apuan taw?
Ta harì en sidan agpangenaw ta alima dan ku agkaen."

6 Ba si Jesus tuminubag hu "Sinyu bà kaw dà gayed tagpa-
sibù-sibù. Laus gayed sa insulat hi Isaias mahitenged inyu ha
tagyanaen

'Saini ha mga etaw tag-ikagi ha tagtahuran a kandan ba sa
henà-henà dan hurà dini ta kanak. 7 Sa pagsimba dan
kanak hurà din pulus daw sa katudluanan dan bà dà
tulumanen ha binuhat hu etaw.'

8 Insalikway nuy sa Kasuguan hu Dios daw iyan nuy dà
agpangesegan sa mga tulumanen ha kandin dà hu mga etaw."

9 Daw inikagiyan pa sidan hi Jesus hu "Harì nuy tagbali-
baliyen sa Kasuguan hu Dios ta daw iyan nuy dà matuman sa
inyu ha mga tulumanen. 10 Ta si Moises minikagi hu 'Tahura
sa mga laas nuy' daw 'Saena ha tagtameyes hu mga laas din
kinahanglan ha himatayan.' 11 Ba kagi nuy ha agkabaluy
ha bà nuy dà ikagiyi sa mga laas nuy hu 'Taini ngaay sa
igbulig ku inyu ba ighalad ku duun hu Dios' 12 aman harì
kaw pakabulig hu mga laas nuy. 13 Saena ha binuhat nuy

kenà gayed pagtahud hu mga laas. Aman tumenged taena ha mga tulumanen ha igbilin nuy binuhat nuy ha hurà pulus hu Kasuguan hu Dios, daw madakel pa sa tagbuhaten nuy ha agkailing taena."

Sa Igpakasalà Hu Etaw
(Marcos 7:14-23; Mateo 15:10-20)

14 Inamul-amul dà paman hi Jesus sa mga etaw daw ikagiyi sidan hu "Magpaliliman kaw kanak daw sabuta nuy haini. 15 Sa igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din ba iyan sa agkapuun duun hu gahinawa din. 16 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku."

17 Su umawà en si Jesus duun ku mga etaw duminuun hu balay, dayun ininsaan hu mga tinun-an din ku inu sa kahulugan taena. 18 Inikagiyan din sidan ha "Hurà kaw ba diay daan makasabut ha sa igpakasalà hu etaw kenà iyan sa agkangakaen din? 19 Ta sa agkangakaen hu etaw harì pakadiyà ta gahinawa din ba diyà dà ta getek din dayun agkaawà dà haena." Pinaagi taena impadayag hi Jesus ha maayad gayed sa alan ha kalan-enen.

20 Dayun inikagiyan din sidan hu "Sa agkapuun duun hu gahinawa hu etaw iyan igpakasalà din. 21 Ta duun hu gahinawa agkapuun sa madaet ha henà-henà, sa pagbuhat hu malaw-ay daw sa pagpanakaw, sa pagpangimatay daw sa pagpanapaw, 22 sa pagkaagapan daw sa madaet ha henà-henà duun hu duma, sa paglimbung daw sa pagbuhat hu pinakagalugayhà, sa kasina daw sa pagdaet hu dengeg, sa pagkagalbuwen daw sa pagbinuang. 23 Alan haini duun agkangapuun hu gahinawa hu etaw ha igpakasalà din."

Sa Pagtuu Hu Bahi Ha Kenà Judio
(Marcos 7:24-30; Mateo 15:21-28)

24 Uminawà diyà si Jesus daw duminuun hu lugar ha ubay ta Tiro daw ta Sidon dayun sumineled duun hu balay. Harì din ngaay agkabayaan ha matun-an hu mga etaw ha didiyà ba hurà gayed makaheles. 25 Amin diyà bahi ha sa laga-laga din inulinan hu busaw. Su mapaliman din sa mahitenged ki Jesus inelegan din daw luhud duun hu atubangan taena. 26 Su bahi Griego ha etaw ha imbatà diyà ta Fenice ha sakup ta Siria. Pinagayukan din si Jesus ha bugawen taena su busaw duun ku laga-laga.

27 Ba uminikagi si Jesus hu "Iyan igpauna igpakaen sa mga batà ta kenà maayad ku agawen sa tagkan-en hu batà daw ipakaen hu mga asu."

28 Tuminubag su bahi ha “Ginuu, laus gayed hayana. Ba
bisan sa mga asu pakakaen daan hu mumu duun hu lamisa
taena ha mga batà.”
29 Dayun inikagiyan hi Jesus su bahi ha “Tumenged tayana
ha inikagi nu umulì kad ta su busaw uminawà en duun ku
batà nu.”
30 Uminulì haena daw naahà din ha su batà din ha
taghidegà duun hu katri inawaan en hu busaw.

Sa Pagbulung Hu Ngulit Ha Bengel

31 Uminawà si Jesus diyà ta Tiro daw diyà uminagi ta Sidon
payanaen duun hu Danaw ta Galilea daw taena ha lugar ta
Decapolis. 32 Amin mga etaw ha mig-uwit diyà ta kandin hu
sabuwa ha ngulit daw bengel pa gayed daw pinagayukan dan
si Jesus ha dampaen din haena ta daw maulian.
33 Su ipadiyù hi Jesus haena duun hu mga etaw daw su
iyan dà sidan, tinubluk din sa talinga taena ha bengel. Dayun
inileban hi Jesus sa tuldù din daw tubluka daan sa dilà taena
ha etaw. 34 Huminangad si Jesus diyà ta langit daw gahinawa
hu madalem dayun minikagi hu “Ipata” ha tagkahulugan hu
“Mapuwaan.” 35 Sagunà nakapaliman su bengel daw maayad
en daan sa pag-ikagi din.
36 Binalaudan hi Jesus sa mga etaw ha harì sidan manunul-
tul duun hu bisan sin-u, ba bà dà sidan nasì nanunultul
duun hu bisan hindu. 37 Nangabeleng gayed sa mga etaw ha
tagyanaen “Sa alan ha binuhat din maayad gayed ta bisan sa
bengel nakapaliman daw sa ngulit nakaikagi daan.”

8

Sa Pagpakaen Ku Haepat Ha Libu Ha Mga Etaw
(Marcos 8:1-10; Mateo 15:32-39)

1 Duun taena ha panahun naamul-amul en paman sa
madakel tungkay ha mga etaw. Tumenged ta hurà dan en
agkakaen inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi
sidan hu 2 “Agkahid-uwan ku haini sa mga etaw ta tatulu en
ha aldaw sa pagduma-dumahà dan kanuy daw hurà dan en
gayed agkakaen. 3 Ku ipaulì ku sidan ha hurà dan makaen
kan ku tasien sidan diyà ta dalan ta sa duma kandan madiyù
sa ag-ulian din.”
4 Ba su mga tinun-an tuminubag hu “Hindu kuy duun
makatimù hu ipakaen kandan ta pinakabulung-bulung haini
ha lugar?”
5 Ininsaan sidan hi Jesus hu “Pila ha buuk sa supas nuy?”
Tuminubag sidan hu “Pitu dà ha buuk.”
6 Impapinuu hi Jesus sa mga etaw diyà ta bugtà. Tinimù
din su pitu ha supas daw ampui haena. Su makapenga

en mag-ampù pinangebing din daw sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw. Aman binuhat dan haena. 7 Amin daan atiyuay ha sedà ha pila dà ha buuk daw inampuan din daan haena daw ipan-ila duun ku mga etaw. 8 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su nasamà duun, saena pitu pa ha ambung. 9 Haepat ha libu sa kadakelen taena ha mga etaw. 10 Dayun impaulì hi Jesus su mga etaw daw luminulan hu kandin duun hu barutu duma hu mga tinun-an din payanaen diyà ta Dalmanuta.

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Marcos 8:11-13; Mateo 16:1-4)

11 Amin mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagpakig-sawalà kandin ta agsulayen dan haena, aman hinangyù dan si Jesus ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan ha sinugù haena hu Dios. 12 Miggahinawa si Jesus hu madalem daw ikagi hu "Imbà kaw tagpan-ahà hu belenganen? Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha iman harì kaw gayed makaahà hu belenganen." 13 Dayun inawaan din sidan daw likù duun ku barutu daw luminayun haena.

Sa Katudluanan Hu Mga Fariseo Daw Hi Herodes
(Marcos 8:14-21; Mateo 16:5-12)

14 Sa mga tinun-an hi Jesus nalipat hu pag-uwit hu supas ba amin agà nangkabuuk duun ku barutu. 15 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Magbantay kaw hu igpatulin taena ha mga Fariseo daw hi Herodes."

16 Dayun miglalang-lalang sa mga tinun-an din hu "Iyan gid ta hurà kuy makauwit hu supas."

17 Ba saena natun-an hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu "Imbà kaw tag-ikagi ha hurà kaw makag-uwit hu supas? Harì kaw pa ba diay pakasabut? Madesen ba diay gayed sa henà-henà nuy? 18 Imbà kaw harì pakaindan daw pakapaliman sa amin nuy man ngaay mata daw talinga? Agkalipat kaw ba diay? 19 Pila man ha ambung sa nasamà taena ha lalima ha buuk ha supas ha impakaen ku lalima ha libu ha mga etaw?"

Tuminubag sidan hu "Sampulù daw daruwa ha ambung."

20 Daw ininsaan din pa gayed sidan hu "Pila daan ha ambung sa nasamà taena ha pitu ha supas ha impakaen ku haepat ha libu ha mga etaw?"

21 Tuminubag sidan hu "Pitu daan ha ambung."

Inikagiyan din sidan hu "Harì kaw pa ba diay gihapun agpakasabut?"

Sa Pagbulung Hu Buta Diyà Ta Betsaida

22 Duminiyà say Jesus ta Betsaida dayun amin buta ha inuwit hu mga etaw diyà ta kandin daw pinagayukan dan ha

dampaen din su buta ta daw maulian. 23 Kinipitan hi Jesus su
buta payanaen ta guwà taena ha banuwa. Su maileban din sa
mata ku buta daw dampaa haena ininsaan din hu “Amin nu
ba agkaahà?”
24 Mighelaw-helaw su buta daw tuminubag hu “Pakaahà
a hu mga etaw ba agkailing sidan hu mga kayu ha
taghiphipanaw.”
25 Dinampà en paman hi Jesus sa mata ku buta dayun
naulian haena daw panday en nakaindan. 26 Impaulì hi Jesus
daw ikagiyi ha harì en lumikù diyà ta banuwa.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Marcos 8:27-30; Mateo 16:13-20; Lucas 9:18-21)

27 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminayun duun hu
mga banuwa ha ubay ta Cesarea Filipos. Su taghipanaw sidan
ininsaan din sidan hu “Sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga
etaw?”
28 Tuminubag sidan hu “Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun
si Juan ha Bautista, sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun
si Elias, sa duma tag-ikagi ha sabuwa ka kun duun hu mga
propita.”
29 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Sinyu, sin-u a man
duun hu henà-henà nuy?”
Tuminubag si Pedro hu “Iyan ka su Mesiyas.”
30 Binalaudan hi Jesus su mga tinun-an din ha harì gayed
sidan manunultul duun hu bisan sin-u mahitenged kandin.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Marcos 8:31-38; Mateo 16:21-28; Lucas 9:22-27)

31 Tinudluan hi Jesus sa mga tinun-an din ha kinahanglan
ha sa Suled hu Kaet-etawan mag-antus hu madakel ha
mga pasipala daw pagtameyesen hu mga magulang daw
hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga ma-
nunudlù hu Kasuguan, daw kinahanglan daan ha pahi-
matayan dan gayed ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw
dà. 32 Mapayag gayed sa pag-ikagi din kandan mahitenged
taena, aman inubayan hi Pedro daw baldenga.
33 Ba uminahà si Jesus duun hu mga tinun-an din, dayun
binaldeng din si Pedro ha tagyanaen “Awà ka dini ta kanak,
Satanas, ta sa henà-henà nu kenà kandin hu Dios ba kandin
dà hu etaw.”
34 Dayun inamul-amul hi Jesus sa mga etaw duma hu
mga tinun-an din daw inikagiyan din sidan hu “Bisan sin-
u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din
gayed sa kandin ha agkabayaan daw antusen din sa alan ha
mga malegen bisan duun hu kamatayen ta daw makasunud
kanak. 35 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay

dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak daw tagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 36 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din sa tibuuk ha kalibutan ba malaag sa kinabuhì din? 37 Hurà gayed pakapalit hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 38 Duun taini ha panahun nakadiyù en sa etaw duun hu Dios daw tagbuhat en sidan hu mga madaet. Bisan sin-u haena sa ikagayhà din sa pagsunud kanak daw sa mga lalang ku siak sa Suled hu Kaet-etawan ikagayhà ku daan asem haena ku lumikù a dini ha magpangaluanlag iling hu Dios ha Amay ku daw hu mga balinsuguen din.”

9

1 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin tagtiyadeg inyu dini iman ha harì pa matay na maahà dan en sa gamhanan ha pagharì hu Dios.”

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Marcos 9:2-13; Mateo 17:1-13; Lucas 9:28-36)

2 Su maiwas en sa haenem ha aldaw dinuma hi Jesus si Pedro, si Santiago, daw si Juan duun hu matangkaw ha bubungan ha iyan dà sidan. Duun hu atubangan dan tigkan nahalin si Jesus. 3 Sa pinaksuy din tagpangaluanlag ha hurà en gayed agkailingan taena hu kaputì. 4 Tigkan daan nakahi-wal diyà ta kandan si Elias daw si Moises ha nakiglalang ki Jesus.

5 Dayun minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Manunudlù, maayad ta dini kay. Buhatan day iman inyu hu tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki Moises daw ki Elias.” 6 Ba hurà katun-i hi Pedro ku inu sa tag-ikagiyen din ta tungkay gayed sidan nangahaldekan.

7 Dayun amin gabun ha nakabungkus kandan daw amin la-geng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen “Iyan en haini Batà ku ha pinalanggà aman magpaliliman kaw kandin.”

8 Su maghelaw-helaw sidan iyan dan dà naahà si Jesus.

9 Su tagtubang en sidan diyà ta alug binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan itultul haena sa naahà dan duun hu bisan sin-u hangtud ha mabanhaw sa Suled hu Kaet-etawan. 10 Pigtiman-an dan gayed haena daw miglalang-lalang sidan ku inu sa kahulugan taena ha pagkabanhaw hu minatay.

11 Ininsaan dan si Jesus hu “Imbà sa mga manunudlù hu Kasuguan tag-ikagi ha kinahanglan ha si Elias makauna gayed dini dì hu Mesiyas?”

12 Si Jesus tuminubag hu “Laus gayed ha mauna dini si Elias ta daw mapamandayan din sa alan. Hurà nuy ba diay katun-i sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa Suled hu

Kaet-etawan kinahanglan gayed ha mag-antus hu madakel ha mga pasipala daw pagtameyes.' 13 Ba ikagiyen ku inyu ha nakadini en si Elias daw pinasipalahan dan haena sumalà hu agkabayaan dan, ta iyan en haena intagnà duun hu insulat ha lalang hu Dios mahitenged kandin."

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Marcos 9:14-29; Mateo 17:14-21; Lucas 9:37-43)

14 Su makauma say Jesus duun hu duma ha mga tinun-an naahà dan sa madakel tungkay ha mga etaw ha nakalibut ku mga tinun-an daw sa mga manunudlù hu Kasuguan ha nakigsawalà kandan. 15 Su maahà hu mga etaw si Jesus nangabeleng gayed sidan aman inagpas dan haena sinal-aw hu pagdawat kandin.

16 Dayun ininsaan hi Jesus su mga tinun-an din hu "Inu man sa pigsawalaan nuy taena ha mga manunudlù hu Kasuguan?"

17 Amin etaw ha tuminubag kandin ha tagyanaen "Manunudlù, inuwit ku su batà ku dini ta ikaw ta inulinan hu busaw ha pakaemaw. 18 Kada dumiyà sa busaw ta kandin agpakadaghà haini diyà ta bugtà. Tagbulà-bulà sa bàbà din daw tagkangget daan sa mga ngipen din daw agkabidbid. Hinangyù kud sa mga tinun-an nu ha ipaguwà dan su busaw ba hurà dan gayed kahimu."

19 Minikagi si Jesus hu "Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu, nalugay en sa pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat ku ha tumuu kaw en kanak? Uwita dini hayana sa batà."

20 Aman inuwit dan haena. Su maahà ku busaw si Jesus sagunà din pinasipalahan su batà aman nabidbid daw nakadaghà diyà ta bugtà dayun naligid-ligid ha tagbulà-bulà sa bàbà din.

21 Ininsaan hi Jesus su amay taena hu "Kan-u dà haini migsugud?"

Tuminubag haena ha "Sugud dà hayana su atiyuay pa. 22 Kapila en hayana ipaagbul hu busaw duun hu hapuy daw duun hu wahig ta daw mapatay din. Ba ku mabaluy nu ngaay kahid-uwi kay daw buligi kay ikaw."

23 Si Jesus minikagi ha "Sumalà ikaw ta sa alan agkahimu hu etaw ha amin din gayed pagtuu."

24 Sagunà migpakiluuy su amay taena ha batà hu kagi din "Agtuu a gayed aman buligi a ikaw ha maisaban sa pagtuu ku."

25 Su maahà hi Jesus ha ag-agpas en diyà ta kandan sa madakel tungkay ha mga etaw binaldeng din su busaw ha tagyanaen "Sikaw sa pakaemaw daw pakabengel ha busaw, awà ka diyan daw harì kad en aglikù."

26 Nakapangulahì haena sa busaw daw nabidbid daan su batà dayun guminuwà su busaw diyà ta kandin. Su batà bà su minatay en aman abi hu mga etaw ha minatay en labi.
27 Ba inibitan hi Jesus sa alima taena daw banguna aman nakahitindeg.
28 Su makaseled si Jesus duun hu balay ha iyan dà sidan hu mga tinun-an din ininsaan dan haena hu "Imbà day hurà kabugaw su busaw ha uminulin ku batà?"
29 Tuminubag si Jesus hu "Saena ha kalasi hu busaw mabugaw pinaagi dà gayed hu pag-ampù."

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Marcos 9:30-32; Mateo 17:22-23; Lucas 9:44-45)
30 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminayun daw diyà sidan nakaagi ta probincia ta Galilea. Harì agkabayaan hi Jesus ha matun-an hu mga etaw ku hindu sidan 31 tumenged ta agtudluan din sa mga tinun-an din. Inikagiyan din sidan hu "Siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà." 32 Ba hurà dan kasabut sa kahulugan taena ha inikagi din daw nahaldek daan sidan hu pagpanginginsà kandin mahitenged taena.

Sa Labaw Duun Hu Mga Tinun-an
(Marcos 9:33-37; Mateo 18:1-5; Lucas 9:46-48)
33 Nakauma si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta Capernaum. Su makaseled en sidan duun hu balay ininsaan hi Jesus su mga tinun-an din hu "Inu man sa pigsawalaan nuy diyà ta dalan?" 34 Ba hurà en sidan magtubag ta iyan dan pigsawalaan ku sin-u sa labaw kandan.
35 Mininuu si Jesus daw umawa su sampulù daw daruwa ha tinun-an din daw ikagiyi sidan hu "Bisan sin-u sa agkabayà ha iyan mauna kinahanglan ha magpahudiyan daw suluguen hu alan."
36 Dayun tinimù hi Jesus sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw gibaha duun hu atubangan ku mga tinun-an din daw ikagiyi sidan hu 37 "Bisan sin-u sa agdawat hu batà iling taini tumenged kanak agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat daan hu migsugù kanak."

Sa Harì Agsupak Ki Jesus
(Marcos 9:38-41; Lucas 9:49-50)
38 Minikagi si Juan diyà ki Jesus hu "Manunudlù, amin day naahà ha etaw ha migbugaw daan hu mga busaw pinaagi hu ngaran nu aman binaldeng day haena ta kenà taw man duma."

39 Ba tuminubag si Jesus hu “Harì nuy haena agbaldenga
ta hurà bisan sin-u ha tagbuhat hu belenganen pinaagi hu
ngaran ku ha makahimu daan hu pagtameyes kanak. 40 Ta
sa etaw ha harì agsupak kanuy duma taw daan. 41 Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa makapainum
hu bisan nangkatasa dà ha wahig diyan ta inyu tumenged ta
sumusunud kaw kanak balesan gayed haena hu Dios.

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Marcos 9:42-48; Mateo 18:6-9; Lucas 17:1-2)

42 “Bisan sin-u haena sa iyan agkahimu ha igpakasalà hu
nakatuu en kanak maayad pa ngaay ku ihiket sa lieg din duun
hu adagi ha batu daw leneda diyà ta dagat. 43 Ku iyan ig-
pakasalà nuy sa alima nuy tampeda en haena. Maayad pa ku
pungkul kaw ba amin nuy kinabuhì ha hurà din katapusan dì
sa daruwa sa alima nuy ba ilambeg kaw diyà ta Inferno 44 ha
duun sa uled ha harì gayed agpatay daw sa hapuy ha harì
en agkapedengan. 45 Daw ku iyan igpakasalà nuy sa paa nuy
tampeda en haena. Maayad pa ku pungkul kaw ba amin nuy
kinabuhì ha hurà din katapusan dì sa daruwa sa paa nuy ba
ilambeg kaw diyà ta Inferno 46 ha duun sa uled ha harì gayed
agpatay daw sa hapuy ha harì en agkapedengan. 47 Daw ku
iyan daan igpakasalà nuy sa sabuwa ha mata nuy lugita en
haena. Maayad pa ha sabuwa dà sa mata nuy ba pagharian
kaw hu Dios dì sa daruwa sa mata nuy ba ilambeg kaw diyà
ta Inferno 48 ha duun sa uled ha harì gayed agpatay daw sa
hapuy ha harì en agkapedengan.

49 “Sa alan ha mga etaw sulayan gayed pinaagi hu hapuy
iling hu halad ha ag-asinan.

50 “Sa asin maayad, ba ku maawà en sa kapait din hurà
din en gayed nanam. Aman siguruwi sa pagdapità hu kada
sabuwa inyu ha malinawen gayed.”

10

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-endaay
(Marcos 10:1-12; Mateo 19:1-12; Lucas 16:18)

1 Uminawà diyà si Jesus daw duminayun ta probincia ta
Judea daw layun ta Jordan. Inamul-amulan dà paman hu
madakel ha mga etaw daw tinudluan din sidan sumalà hu
naanadan din.

2 Amin daan mga Fariseo ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay
kandin aman ininsaan dan hu “Intugut ba hu Kasuguan taw
ha endaan hu maama sa asawa din?”

3 Tuminubag si Jesus hu “Inu man sa insugù inyu hi Moi-
ses?”

4 Uminikagi sidan hu “Intugut hi Moises ha sa maama ku
agkabayaan din en ag-endai sa asawa din ilahan din haena
hu kasulatan hu pag-endaay dayun human din ipahipanaw.”
5 Ba tuminubag si Jesus hu “Intugut hi Moises sa pag-
endaay ta madesen gayed sa henà-henà nuy. 6 Ba su tang-
hagaen hu Dios sa alan binuhat din sa maama daw sa bahi.
7 Iyan haini hinengdan ha ag-awaan hu maama sa mga laas
din daw duun en ag-amul hu asawa din 8 ta nasabuwa en
sidan sa daruwa ha etaw. Pinaagi taena kenà en sidan
daruwa ba sabuwa dà. 9 Aman sa sinabuwa en hu Dios harì
gayed mabaluy ha ipagsuwayà hu etaw.”
10 Su makaseled sidan duun hu balay ininsaan si Jesus hu
mga tinun-an din mahitenged taena. 11 Inikagiyan din sidan
hu “Saena ha ag-endaan din sa asawa din daw mangasawa
hu lain ha bahi makapanapaw. 12 Iling daan taena sa bahi ha
ag-endaan din sa asawa din daw paasawa hu lain ha maama
nakapanapaw daan.”

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Marcos 10:13-16; Mateo 19:13-15; Lucas 18:15-17)

13 Amin mga etaw diyà ha mig-uwit hu mga atiyuay pa ha
mga batà ta daw madampà hi Jesus, ba binaldeng sidan hu
mga tinun-an din. 14 Su matun-an haena hi Jesus napauk
gayed daw inikagiyan din sidan hu “Ipaubay dini ta kanak sa
mga batà daw harì nuy sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha
iling taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios. 15 Laus gayed
sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa harì agkabayà ha pagharian hu
Dios iling hu pagtuu taini ha batà saena harì pagharian hu
Dios.” 16 Dayun sinapipi din su mga batà daw dinampà din
sidan daw pigpanalanginan din.

Sa Sapian Ha Etaw
(Marcos 10:17-31; Mateo 19:16-30; Lucas 18:18-30)

17 Su aghipanaw en si Jesus amin etaw ha minulalaguy diyà
ta kandin daw luhud duun hu atubangan din. Nanginginsà
haena hu “Maayad ha Manunudlù, inu man sa kinahanglan
ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din
katapusan?”
18 Tuminubag si Jesus hu “Imbà a ikaw umawa ha maayad?
Hurà gayed maayad ba iyan dà sa Dios. 19 Natun-an nud sa
Kasuguan ha tagyanaen ‘Harì ka mangimatay daw harì ka
manapaw, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-
butang, harì ka daan manlimbung daw tahura sa mga laas
nu.’ ”
20 Ba minikagi haena sa etaw hu “Manunudlù, binuhat kud
en hayana sugud dà su atiyuay a pa.”

21 Uminahà si Jesus diyà ta kandin ta agkahid-uwan din
haena. Inikagiyan din hu “Amin pa gayed sabuwa ha hurà
nu kabuhat. Ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun
sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw
magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini
lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”
22 Su mapaliman ku etaw su inikagi hi Jesus linuyahan
haena. Dayun huminipanaw ha naguul gayed ta madakel
tungkay sa mga katigayunan din.
23 Mighelaw-helaw si Jesus daw ikagiyi sa mga tinun-an
din hu “Malegen tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha
sapian.”
24 Sa mga tinun-an nangabeleng gayed taena ha inikagi din.
Ba si Jesus uminikagi dà paman hu “Malegen gayed tungkay
ha maharian hu Dios sa etaw ha agsalig hu mga katigayunan
din. 25 Malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu
dagum dì hu sapian ha maharian hu Dios.”
26 Ayuwà pa nangabeleng sa mga tinun-an din aman
migpainsaay sidan hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan?”
27 Uminahà diyà ta kandan si Jesus daw kagi din “Saena
harì gayed agkabaluy hu etaw ba sa alan agkahimu hu Dios.”
28 Dayun minikagi si Pedro hu “Inawaan day sa alan ta daw
makasunud kay ikaw.”
29 Si Jesus tuminubag hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha bisan sin-u sa inawaan din sa mga bugtà din daw
sa balay din, sa mga suled din, sa mga laas din daw sa mga
batà din tumenged kanak daw hu pagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen, 30 bisan iman ha panahun makadawat en gayed
hu madakel pa ha mga bugtà daw balay, mga suled, mga laas
daw mga batà dì taena ha inawaan din, daw amin din daan
kinabuhì ha hurà din katapusan ba makaagi daan hu mga
pasipala. 31 Madakel iman ha mga etaw sa tagkauna ba iyan
diay mahudiyan, daw amin daan etaw ha hudiyan iman ba
iyan diay mauna.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Ka-
matayen Din
(Marcos 10:32-34; Mateo 20:17-19; Lucas 18:31-34)

32 Su diyà en say Jesus ta dalan payanaen ta Jerusalem
uminuna si Jesus, aman sa mga tinun-an din nangabeleng
daw sa duma ha mga etaw ha taglupug kandan nangahaldek
daan. Tinabis dà paman hi Jesus su sampulù daw daruwa ha
tinun-an din daw ikagiyi hu maul-ulahan din 33 ha tagyanaen

"Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem. Siak sa Suled hu Kaet-etawan itugyan a duun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan. Hukuman a kandan hu kamatayen daw itugyan a daan kandan duun hu mga etaw ha kenà Judio 34 ha iyan magtameyes kanak. Ileban a daan kandan daw lagkutan a, dayun himatayan a kandan ba duun hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà."

Sa Paghangyù Hi Santiago Daw Hi Juan
(Marcos 10:35-45; Mateo 20:20-28)

35 Si Santiago daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo duminiyà ki Jesus daw ikagi hu "Manunudlù, amin day ngaay aghangyuen diyan ta ikaw."

36 Ininsaan sidan hi Jesus hu "Inu man sa agkabayaan nuy ha buhaten ku diyan ta inyu?"

37 Tuminubag sidan hu "Sa aghangyuen day ikaw iyan sa ku magharì ka asem iyan kay ipapinuu duun hu abay nu, sa sabuwa diyan ta kawanan nu daw sa sabuwa diyan ta gibang nu."

38 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Harì nuy gayed agkatunan sa taghangyuen nuy. Maantus nuy ba sa mga malegen ha maul-ulahan ha madani en makauma dini ta kanak?"

39 Tuminubag sidan hu "Hee, maantus day."

Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Maagiyan nuy gayed sa malegen ha maul-ulahan iling hu kanak 40 ba kenà a iyan tagbayà ku sin-u sa makapinuu dini ta kawanan ku daw ta gibang ku ta iyan tagbayà taena sa Amay ku."

41 Su mapaliman haena ku sampulù ha mga duma dan ha tinun-an napaukan dan gayed si Santiago daw si Juan. 42 Dayun inamul hi Jesus su mga tinun-an din daw ikagiyi hu "Natun-an nuy en ha sa mga punuan hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga sakup dan daw sa mga sinaligan dan iyan tagsugù hu mga ginsakupan dan. 43 Ba saena harì mahimu diyan ta inyu ta ku amin inyu agkabayà ha iyan labaw kinahanglan ha iyan mabuhat ha suluguen nuy, 44 daw ku amin inyu agkabayà gayed ha iyan tungkay labaw kinahanglan ha iyan daan ulipen hu alan. 45 Bisan siak sa Suled hu Kaet-etawan kenà ku iyan indini ta kalibutan ta daw mabuligan a hu mga etaw, ba sa pagdini ku iyan sa pagbulig daw sa pagpakamatay ta daw malibri sa kaet-etawan ha naulipen hu salà."

Sa Pagbulung Ki Bartimeo
(Marcos 10:46-52; Mateo 20:29-34; Lucas 18:35-43)

46 Nakauma say Jesus diyà ta Jerico. Su dumayun en si Jesus duma hu mga tinun-an din daw hu madakel tungkay ha mga etaw amin buta ha tagpinuu diyà ta kilid ta dalan

ha tagpakilimus ha iyan si Bartimeo ha batà hi Timeo. 47 Su
mapaliman din ha si Jesus sa taga-Nazaret aglabay en diyà
ta kandin nangulahì haena hu "Jesus ha Kaliwat hi David,
kahid-uwi a ikaw."
48 Binaldeng haena hu mga etaw ta igpahagteng dan ngaay,
ba bà dà nasì kadaging sa pangulahì din ha tagyanaen "Sikaw
sa Kaliwat hi David, kahid-uwi a man ikaw."
49 Aman tuminaleen en si Jesus daw ipaumaw su buta.
Inumaw dan haena daw ikagiyi hu "Pandayai nu sa gahi-
nawa nu. Hitindeg ka ta inumaw ka hi Jesus."
50 Dayun inawà din su in-apid ha pinaksuy din daw agpas
diyà ki Jesus.
51 Ininsaan hi Jesus su buta hu "Inu man sa agkabayaan nu
ha buhaten ku diyan ta ikaw?"
Su buta tuminubag hu "Manunudlù, makaindan a ngaay."
52 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Hipanaw ka ta sa ingkaulii
nu iyan sa pagsalig nu kanak." Sagunà nakaindan su buta
daw duma ki Jesus diyà ta dalan.

11

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Marcos 11:1-11; Mateo 21:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

1 Nakauma en si Jesus daw sa mga tinun-an din diyà ta
Betpage daw ta Betania diyà ta Buntud ta Olibo saena ubay en
diyà ta Jerusalem. Dayun sinugù hi Jesus sa daruwa ha tinun-
an din 2 ha tagyanaen "Umuna kaw en diyà tayà ha banuwa.
Ku makauma kaw diyà maahà nuy sa intagkes ha nati hu
asno ha harì pa gayed agkalulanan. Hukada nuy haena daw
tuyuka dini ta kanak. 3 Ku amin manginginsà inyu hu 'Imbà
nuy hayana agtimua?' ikagiyi nuy hu 'Agkinahanglanen
haini hu Ginuu ba laus din dà daan ig-ulì.' "
4 Aman huminipanaw haena su mga sinugù dayun naahà
dan sa nati hu asno ha intagkes duun hu pultahan. Su
aghukaden dan en haena 5 amin tagtiyadeg diyà ha minikagi
hu "Inu hayana sa agbuhaten nuy? Imbà nuy aghukada sa
hiket tayana ha nati hu asno?" 6 Tinubag dan haena sumalà
hu inikagi kandan hi Jesus aman intugut haena kandan.
7 Tinuyuk dan su nati hu asno diyà ki Jesus daw binalhenan
dan haena hu mga bisti dan dayun luminulan si Jesus duun.
8 Madakel ha mga etaw sa migbuklad hu mga bisti dan duun
ku dalan ha ag-agiyan hi Jesus daw sa duma migbuklad hu
mga palwa ha natimù dan duun hu mga uma. 9 Sa madakel ha
mga etaw ha nakalibut diyà ki Jesus nangulahì ha tagyanaen

"Dayeen gayed sa Dios. Panalanginan haini sa nakauma ha
sinugù hu Dios. 10 Panalanginan sa Harì ha Kaliwat hi
Davìd ha nakauma iman dini. Dayeen gayed sa Dios ha
diyà ta langit."

11 Su makauma si Jesus diyà ta Jerusalem sumineled haena diyà ta Timplo. Inahà din sa alan diyà, ba tumenged ta agkahapun en luminikù dà diyà ta Betania duma taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an din.

Sa Pagtungayaw Hi Jesus Hu Kayu Ha Igira
(Marcos 11:12-14; Mateo 21:18-19)

12 Su maisab ha aldaw ha taghipanaw say Jesus sa napuun diyà ta Betania agkauhul gayed si Jesus. 13 Diyà ta kadiyuan naahà din sa kayu ha igira ha malabung gayed aman inahà din ku amin ba taena bunga. Ba su makaubay en hurà din naahà ha bunga ta kenà pa haena tingpamunga. 14 Dayun inikagiyan hi Jesus su kayu ha "Sugud iman hurà en gayed makakaen hu bunga nu." Saena napaliman daan hu mga tinun-an din.

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Marcos 11:15-19; Mateo 21:12-17; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

15 Su makauma say Jesus diyà ta Jerusalem sumineled haena diyà ta Timplo daw pan-abuga sa mga tagbabaligyà daw sa tagpamalit duun. Pinamantang din sa mga lamisahan taena ha tagpamaylu hu salapì daw sa mga pinun-ayà hu tagbabaligyà hu mga salapati, 16 daw hurà din gayed tinugutan ha mag-uwit hu bisan inu duun taena ha Timplo. 17 Dayun tinudluan din sidan ha tagyanaen "Hurà ba nakasulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen 'Sa Timplo ku iyan alampuanan hu kaet-etawan ha nangapuun duun hu bisan hindu.' Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga tulisan."

18 Su mapaliman haena hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan nan-ahà sidan hu paagi ha mapatay dan si Jesus ta agkahaldekan dan haena tumenged ta nangabeleng gayed sa kaet-etawan hu katudluanan din.

19 Su agkahapun en uminawà say Jesus diyà ta Jerusalem.

Sa Pagkagangu Hu Kayu Ha Igira
(Marcos 11:20-26; Mateo 21:20-22)

20 Su maselem en ha taghipanaw say Jesus diyà ta dalan naahà dan su kayu ha igira ha nagangu en bisan sa gamut din. 21 Nahenhenaan hi Pedro haena aman inikagiyan din si Jesus hu "Manunudlù, ahaa nu hayana sa kayu ha tinungayawan nu ta nagangu en labi."

22 Si Jesus tuminubag hu "Salig kaw duun hu Dios. 23 Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa umikagi tayana
ha bubungan hu 'Agbul ka diyà ta dagat' daw harì magduwa-
duwa saena mahimu gayed. 24 Aman ag-ikagiyen ku inyu
ha ku manayù kaw duun hu Dios tuuwi haena ha madawat
nuy ta ig-ila din gayed inyu. 25 Ku mag-ampù kaw daw
amin nakasalà diyan ta inyu pasayluwen nuy haena ta daw
mapasaylu daan hu Amay nuy diyà ta langit sa inyu ha mga
salà." 26 Ba ku harì nuy pasayluwen harì daan pasayluwen
hu Dios ha Amay nuy sa inyu ha mga salà.

Sa Katenged Hi Jesus
(Marcos 11:27-33; Mateo 21:23-27; Lucas 20:1-8)

27 Nakauma dà paman say Jesus diyà ta Jerusalem. Su
taghiphipanaw si Jesus diyà ta Timplo duminiyà ta kandin sa
mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù
hu Kasuguan daw sa mga magulang. 28 Ininsaan dan si Jesus
hu "Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu kagahem
hu pagbuhat taena?"
29 Ba tinubag sidan hi Jesus hu "Ag-insaan ku daan inyu.
Ku matubag nuy haini ikagiyen ku inyu sa katenged ku hu
pagbuhat taena. 30 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista
hu kagahem hu pagbautismu? Iyan ba sa Dios daw ku etaw
dà ba?"
31 Miglalang-lalang sidan ha "Ku kagi taw iman ha iyan sa
Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan. 32 Ba
ku ikagiyen taw daan ha etaw dà mapaukan kuy hu mga etaw
ha tuminuu gayed ha propita si Juan." 33 Aman iyan dà tubag
dan diyà ki Jesus sa "Hanaw ta."
Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku iyan hayana harì ku daan
inyu ag-ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu
pagbuhat taena."

12

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan
(Marcos 12:1-12; Mateo 21:33-46; Lucas 20:9-19)

1 Minikagi si Jesus pinaagi hu mga pananglitan ha
tagyanaen "Amin etaw ha amin din uma ha pinamulahan
din hu paras. Linibut din haena hu alad daw migbangbang
hu pangemesà hu mga bunga daw miglawig daan hu timaay
taena ha mga tag-alima duun. Dayun pinaalimahan din
haena daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa. 2 Su
bungahan en su paras sinugù din sa sabuwa ha suluguen
din duun ku mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan
ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. 3 Ba su sinugù
din bà dà dinakep ku mga sinaligan daw pagbunalai dayun

impaulì ha hurà din uwiten. 4 Aman sinugù dà paman sa lain
ha suluguen ba bà dan dà daan binunali sa ulu taena daw
pagagayhai. 5 Dayun impalupug ku tag-iya ku uma sa ikatulu
ha suluguen ba bà dan dà daan haena hinimatayi. Amin pa
gayed madakel ha sinugù din, sa duma duun binunalan dan
daw sa duma hinimatayan dan.

6 "Sa nasamà ha agkasugù iyan dà su pinalanggà din ha
batà. Aman sinugù din haena diyà ta nakahenà-henà hu
'Tahuran dan gayed haini tumenged ta batà ku.'

7 "Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang
sidan hu 'Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta
daw maangken taw en haini sa parasan dan.' 8 Aman inuwit
dan daw himatayi dayun inlambeg dan diyà ta guwà taena ha
parasan.

9 "Inu man sa buhaten taena ha tag-iya duun ku mga
sinaligan din? Elegan din gayed sidan daw panhimatayi daan
dayun su parasan paalimahan din hu lain ha mga sinaligan.
10 Hurà nuy ba kabasa sa lalang hu Dios ha tagyanaen

'Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha
hurà din pulus iyan diay mahinengdanen ta iyan man
pakapalig-en hu balay. 11 Belenganen gayed haena ta
iyan sa Dios migbuhat duun.' "

12 Dayun nan-ahà sa mga punuan hu paagi hu pagdakep
ki Jesus ta natun-an dan ha iyan en sidan tagsubayen ku
pananglitan. Ba nahaldek daan sidan hu kaet-etawan aman
inawaan dan haena.

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Marcos 12:13-17; Mateo 22:15-22; Lucas 20:20-26)

13 Amin mga Fariseo daw mga sakup hi Herodes ha sinugù
diyà ki Jesus hu pagpanginginsà kandin ta daw amin maikagi
hi Jesus ha ikasumbung dan kandin. 14 Su makauma su mga
sinugù inikagiyan dan si Jesus hu "Manunudlù, natun-an day
ha matareng ka gayed. Harì ka agkauwit hu mga henà-henà
hu mga etaw ta hurà nu kandan igpalabi daw iyan nu dà
tigtudlù sa kamatuuran mahitenged hu Dios. Aman ikagiyi
kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha magbayad kuy
hu buhis diyà ki Cesar."

15 Ba natun-an hi Jesus ha bà dà sidan tagpasibù-sibù
aman inikagiyan din sidan hu "Imbà a inyu tagsulay-sulaya?
Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad nuy hu buhis." 16 Inuwit
dan su salapì dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Sin-u ha
weleng daw ngaran sa nakaugsak duun taini ha salapì?"

Tuminubag sidan hu "Iyan si Cesar sa Harì ta Roma."

17 Inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku kandin diay haini kinahanglan ha iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy daan duun hu Dios sa kandin ha bahin.”
Su mapaliman dan haena tungkay sidan nangabeleng.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Marcos 12:18-27; Mateo 22:23-33; Lucas 20:27-40)

18 Amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha mga etawa harì agtuu ha mabanhaw sa etaw aman inikagiyan dan si Jesus hu 19 “Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ‘Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà ki Asawa din kinahanglan ha sa suled taena ha maama asawahen din su bahi ha nabalu ta daw ku magbatà sidan kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.’ 20 Su anay amin dini pitu ha migsususuled ha pulus maama. Sa kamagulangan kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en. 21-22 Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu. Ba saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na minatay en daan hangtud ha su migsususuled alan nakaasawa ku bahi ba alan daan minatay. Dayun minatay daan su bahi. 23 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha asawa ku bahi sa pulus en man nakaasawa kandin su pitu ha migsususuled?”

24 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Maal en sa tag-ikagiyen nuy tumenged ta hurà nuy katun-i sa insulat ha lalang hu Dios daw sa pagkagamhanan din. 25 Asem ku mabanhaw en sa mga nangamatay agkailing sidan hu mga balinsuguen hu Dios diyà ta langit ha harì en agpangasawa. 26 Mahitenged hu pagkabanhaw taena ha mga minatay hurà nuy ba diay kabasa sa insulat hi Moises ha inikagi kandin hu Dios duun taena ha tagkalegdeg ha sampinit ha tagyanaen ‘Iyan a Dios ha tagsimbahen hi Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.’ 27 Kenà haena Dios hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay, aman maal en gayed sa tag-ikagiyen nuy.”

Sa Tungkay Labaw Ha Sugù
(Marcos 12:28-34; Mateo 22:34-40; Lucas 10:25-28)

28 Amin manunudlù hu Kasuguan ha nakapaliman ha tagsawalà si Jesus daw sa mga Saduceo. Su matun-an din ha maayad sa intubag hi Jesus diyà ta kandan nanginginsà daan haena hu “Inu man sa labaw gayed duun hu alan ha Kasuguan?”

29 Si Jesus tuminubag hu “Sa labaw ha sugù iyan haini ‘Sinyu sa mga kaliwatan hi Israel, magpaliliman kaw. Sabuwa dà gayed sa Magbabayà ha iyan Dios taw 30 aman palanggaa nuy gayed sa Dios ha Magbabayà nuy.’ 31 Sa ikaduwa iyan haini ‘Palanggaa sa mga duma nuy iling hu

pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.' Hurà en gayed labaw pa ha sugù dì taini."

32 Su manunudlù hu Kasuguan tuminubag hu "Laus gayed sa inikagi nu ha sabuwa dà sa Magbabayà ha iyan Dios taw daw hurà en gayed lain. 33 Sa pagpalanggà taw hu Dios daw sa pagpalanggà taw hu mga duma taw iling hu pagpalanggà taw hu kaugalingen taw labaw pa dì hu nasunug ha mananap ha inhalad daw hu duma pa."

34 Su mapaliman hi Jesus ha maayad gayed sa tubag din inikagiyan din haena hu "Apit kad en tagharii hu Dios." Sugud taena hurà en kandan uminamel hu pagpanginginsà kandin.

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Marcos 12:35-37; Mateo 22:41-46; Lucas 20:41-44)

35 Su tagtudlù pa si Jesus duun ku Timplo nanginginsà hu "Imbà agkaikagi hu mga manunudlù hu Kasuguan ha su Mesiyas iyan kaliwat hi David? 36 Ta si David su ulinan hu Balaan ha Ispiritu nakaikagi ha tagyanaen

'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta kawanan ku hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra nu." '

37 Ku inikagi haena hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat din dà paman haena ha kaliwat?"

Sa madakel ha mga etaw malipayen gayed hu pagpaliliman kandin.

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Marcos 12:38-40; Mateo 23:1-36; Lucas 20:45-47)

38 Migtudlù si Jesus ha tagyanaen "Magbantay kaw taena ha mga manunudlù hu Kasuguan. Tagpaaluahà sidan pinaagi hu mga pinaksuy dan ha magayad daw agkalipay sidan ku tahuran hu mga etaw duun hu baligyaanan. 39 Ku diyà sidan ta simbahan iyan dan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà, daw ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan daan ha iyan sidan una igpakaen. 40 Aglupigan dan daan sa mga balu ha bahi daw ag-agawen dan sa mga katigayunan taena, dayun agtambunan dan sa madaet ha mga buhat dan pinaagi hu pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa silut kandan."

Sa Halad Hu Balu Ha Bahi
(Marcos 12:41-44; Lucas 21:1-4)

41 Su tagpinuu si Jesus atbang taena ha talaguay hu halad ha salapì diyà ta Timplo pigbantayan din sa kaet-etawan ha mighalad duun. Amin madakel ha mga sapian ha mighalad hu madakel ha salapì. 42 Ba amin daan naahà din ha balu ha

bahi ha makaluluuy saena mighulug hu halad din ba daruwa dà ha sintabos.
43 Inamul hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi sidan
hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa in-ila taini ha
balu ha bahi labaw pa dì hu inhalad taena ha duma. 44 Ta sa
inhalad dan subra dà hu mga katigayunan dan, ba saini ha
balu bisan ku tungkay makaluluuy ba in-ila din sa iyan-iyan
dà ha salapì din.”

13

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Marcos 13:1-23; Mateo 24:1-28; 10:17-22; Lucas 21:5-24)

1 Su gumuwà en si Jesus duun taena ha Timplo inikagiyan
hu sabuwa ha tinun-an din hu “Manunudlù, ahaa nu haini sa
Timplo ha binuhat pinaagi hu mga madagway ha batu daw
madagway daan sa mga balay dini ta lagidlidan din.”
2 Ba tuminubag si Jesus ha “Sulsuliya nuy haini daw timan-i
nuy ha sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed duun sabuwa
ha harì matempag.”
3 Su tagpinuu si Jesus diyà ta Buntud ta Olibo ha atbang
taena ha Timplo uminubay diyà ta kandin si Pedro daw si
Santiago, si Juan daw si Andres ha iyan dà sidan, daw nangin-
ginsà sidan hu 4 “Ikagiyi kay ku kan-u haena agkatuman daw
inu sa mga timaan ha madani en haena matuman.”
5 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magbantay kaw ta daw
harì kaw malimbungan hu bisan sin-u. 6 Madakel asem
sa makadini daw mag-ikagi hu ‘Iyan a su Mesiyas’ dayun
madakel gayed ha mga etaw sa malimbungan dan. 7 Ku
mapaliman nuy asem sa mga gira daw sa mga agpakauma ha
gira harì kaw agkasamuk. Kinahanglan ha mahitabù haena
ba kenà pa iyan katapusan hu panahun. 8 Ta magsasabà
sa mga nasud daw sa mga ginharian, maglinug hu mabis-
ay duun hu migkalain-lain ha lugar daw makauma daan sa
kauhul. Saini ha mga hitabù puunaan pa hu mga kasakitan.
Panga hu Kayu ha Igira
9 “Aman kinahanglan ha magbantay kaw gayed ta itugyan
kaw asem duun hu maghukum inyu daw lagkutan kaw pa
gayed duun hu mga simbahan. Ipaatubang kaw daan kandan
duun hu mga gubernador daw mga harì tumenged hu pagtuu
nuy kanak, ba iyan haena paagi ha matultul a inyu diyà
ta kandan. 10 Sa Maayad ha Tultulanen kinahanglan ha
isangyaw duun hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan
dayun makauma sa katapusan hu panahun. 11 Ku dakepen
kaw daw ipaatubang kaw duun hu hukmanan harì kaw
agkasamuk ku inu sa ipanubag nuy. Duun taena ha panahun

sa Dios iyan magtudlù inyu ta sa ag-ikagiyen nuy kenà inyu ha lalang ba kandin en hu Balaan ha Ispiritu.

12 “Duun taena ha panahun itugyan hu etaw sa suled din
ta daw mapatay daw itugyan daan hu amay sa batà din. Sa
mga batà sumukul hu mga laas dan daw pahimatayan dan
daan. 13 Kuntrahen kaw hu alan ha kaet-etawan tumenged
kanak ba sa harì umendà hu pagtuu hangtud hu katapusan
mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

14 “Maahà nuy daan asem sa mahugaw gayed ha humitin-
deg duun hu balaan ha lugar. Saena ha pakabasa taini ha
tagnà sabuten din gayed. Duun asem taena ha panahun sa
mga etaw diyà ta Judea mamamulaguy duun hu bubungan.
15 Sa diyà ta atep hu balay dan harì en lumugnà pa hu pagtimù
hu mga butang dan. 16 Sa diyà ta uma harì en daan umulì
hu pagtimù hu ig-apid dan ha pinaksuy. 17 Pinakahaluhid-
u gayed sa agkangabedes daw saena ha amin din pa igpa-
susu duun taena ha panahun. 18 Mag-ampù kaw ha harì
haena makatagaed hu lendeng 19 ta saena ha mga pinaka-
haluhaldek ha kasamukan labaw pa dì hu nangahitabù en
sugud dà su tanghagaen hu Dios sa kalibutan daw hurà en
daan isab mahitabù ha iling taena. 20 Ku harì pababaan hu
Dios haena ha panahun maamin matay sa mga etaw. Ba
tumenged hu mga pinilì din pababaan din dà haena.

21 “Duun taena ha panahun ku amin umikagi diyan ta inyu
hu ‘Ahà kaw, taini en su Mesiyas’ daw ‘Diyà en’ harì kaw
gayed taena agtuu. 22 Ta makauma sa mga biduen ha mag-
ikagi hu ‘Iyan ad en su Mesiyas’ daw ‘Iyan ad propita’ daw
magpaahà daan sidan hu mga timaan daw belenganen ta
daw bisan sa mga pinilì hu Dios ku mahimu malimbungan
dan pa gayed. 23 Aman magbantay kaw gayed ta daan kud en
haini inikagi inyu.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Marcos 13:24-37; Mateo 24:29-44; Lucas 21:25-33)

24 “Ku maiwas en haena sa pinakahaluhaldek ha
kasamukan sumukilem sa aldaw daw harì en daan umanlag
sa bulan, 25 mangahulug daan sa mga bituen ta agkahuyung
sa kalangitan.

26 “Duun asem taena siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà
a ha magbulus diyà tayà ha gabunan ha magpangaluanlag
daw maahà daan sa pagkagamhanan ku. 27 Suguen ku sa mga
balinsuguen hu Dios ha amulen dan sa mga pinilì ku ha dini
agkangapuun ta tibuuk ha kalibutan.

28 “Timan-i nuy haini sa igtudlù ku inyu mahitenged hu
kayu ha igira. Ku manalingsing en haena daw lumabung en
matun-an nuy ha madani en sa gulabung. 29 Iling daan taena

ku maahà nuy asem ha matuman en sa alan ha inikagi ku inyu matun-an nuy daan ha madani ad en aglikù.

30 "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay sa mga etaw maamin en haena matuman. 31 Mahanaw pa sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed mahanaw.

32 "Hurà nakatuen hu panahun ku kan-u haena agkahitabù bisan pa sa mga balinsuguen ta langit daw siak, ta iyan dà gayed sa Dios ha Amay ku nakatuen taena. 33 Aman magbantay kaw gayed ta harì nuy agkatun-an sa panahun ku kan-u a aglikù. 34 Iling hu sabuwa ha etaw ha aghipanaw duun hu madiyù. Inilahan din hu buluhaten sa mga sinaligan din daw sa sabuwa kandan iyan sinaligan ha magbantay duun hu pultahan.

35 "Aman magbantay kaw ta harì nuy agkatun-an ku kan-u makaulì sa agalen nuy, ku daleman ba daw ku liwarà ba sa daleman, ku kaaldawen ba daw ku maselem en ba. 36 Ku tigkan haena makauma kinahanglan ha hurà inyu tagtiduga. 37 Sa inikagi ku inyu tag-ikagiyen ku daan duun hu alan ha 'Magbantay kaw gayed.' "

14

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Marcos 14:1-2; Mateo 26:1-5; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)

1 Su daruwa dà paman ha aldaw na iyan en sa pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay daw hu Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin, sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan nan-ahà hu paagi hu pagdakep ki Jesus ha harì matun-an hu mga etaw ta daw mapatay dan. Ba minikagi sidan hu 2 "Harì taw dakepen duun hu pagsaulug ta kan ku magubut sa mga etaw."

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Marcos 14:3-9; Mateo 26:6-13; Juan 12:1-8)

3 Su tagkaen si Jesus diyà ta Betania duun hu balay hi Simon ha sanglahen su anay amin bahi ha uminubay diyà ki Jesus. Saena ha bahi tag-uwit hu pahumut ha tungkay mahal ha tagngaranan hu nardo daw intagù duun hu butilya ha alabastro. Ginebà din sa tangeb taena daw ihudhud diyà ta ulu hi Jesus.

4 Amin mga etaw diyà ha nangapauk ha tagyanaen "Imbà din bà dà kalkali hayana sa pahumut? 5 Maayad pa ngaay ku imbaligyà hayana hu pila ha gatus daw sa halin din in-ila duun hu mga makaluluuy." Aman tungkay dan napaukan su bahi.

6 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Bay-ani nuy en hayana.
Imbà nuy agsamuka ta sa binuhat din dini ta kanak madag-
way tungkay. 7 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu
daw agkabuligan nuy sidan hu bisan inu ha panahun, ba
siak harì ad en maglugay dini ta inyu. 8 Binuhat din dini
ta kanak sa agkabaug din hu pagpangandam hu kalebenga
kanak. 9 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan hindu
asem duun isangyaw sa Maayad ha Tultulanen dini ta tibuuk
ha kalibutan, sa binuhat taini ha bahi harì gayed malipatan
daw itultul daan.”

Sa Paagi Hu Kadakepa Ki Jesus
(Marcos 14:10-11; Mateo 26:14-16; Lucas 22:3-6)

10 Si Judas Iscariote sa sabuwa duun ku sampulù daw
daruwa ha tinun-an hi Jesus duminuun hu mga labaw ha
sinaligan hu paghalad ta daw itugyan din si Jesus diyà ta
kandan. 11 Su mapaliman dan haena nangabayà-bayà gayed
sidan daw sinaaran dan si Judas ha ag-ilahan dan hu salapì.
Aman nan-ahà dayun si Judas hu paagi ha makatugyan din si
Jesus diyà ta kandan.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 14:12-21; Mateo 26:17-25; Lucas 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30)

12 Su mauma en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen
hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin ha iyan daan panahun hu
paghalad hu nati hu karniro hu pagsaulug taena ha Aldaw
hu Paglabay, nanginginsà sa mga tinun-an diyà ki Jesus hu
“Hindu sa agkabayaan nu ha elegan day hu pagpangandam
hu igpanihapun taw hu pagsaulug?”

13 Sinugù din su daruwa kandan ha “Dumiyà kaw ta
banuwa daw ku masal-aw nuy sa etaw ha tag-uwit hu bangà
ha tinaguan hu wahig lumupug kaw kandin 14 duun hu
balay ha agseledan din. Dayun ikagiyi sa tagibalay hu ‘Sa
Manunudlù agpanginginsà ku hindu duun tag-amul-amul hu
pagpakigsalu hu mga tinun-an din ta tagsaulug.’ 15 Ipaahà
din dayun inyu sa maluag ha kwarto diyà ta latun taena ha
balay din ha inandaman en hu mga galamiten hu pagkaen na
duun kaw taena pangandam para kanuy.”

16 Duminiyà su mga tinun-an ta banuwa daw natuman
gayed sa alan ha inikagi hi Jesus. Aman nangandam sidan hu
pagkaen taena ha pagsaulug.

17 Su daleman en nakauma si Jesus duma hu mga tinun-
an din. 18 Su kamulu pa sidan tagkaen inikagiyan sidan hi
Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa sabuwa
inyu iman ha nakigsalu kanak iyan maglimbung kanak.”

19 Nangaguul su mga tinun-an din aman sa kada sabuwa
kandan nanginginsà hu “Iyan a ba?”
20 Tuminubag si Jesus hu “Iyan sa sabuwa diyan ta inyu
ha tagsalu en kanak iman. 21 Siak sa Suled hu Kaet-
etawan matay a gayed sumalà hu insulat ha lalang hu Dios
mahitenged kanak, ba kahid-u gayed hu etaw ha maglim-
bung kanak. Maayad pa ngaay ku hurà en haena ibatà.”

Sa Panihapun Hu Ginuu
*(Marcos 14:22-26; Mateo 26:26-30; Lucas 22:15-20; 1 Cor-
into 11:23-25)*
22 Su kamulu pa sidan tagkaen tuminimù si Jesus hu supas
daw ampui din. Dayun pinangebing din haena daw ipan-ila
duun hu mga tinun-an din ha tagyanaen “Timua nuy haini ta
iyan en haini lawa ku.”
23 Dayun tinimù din sa tasa daw ampui daan haena. In-ila
din kandan daw alan sidan umininum duun. 24 Inikagiyan
sidan hi Jesus hu “Iyan en haini langesa ku ha igpamalas
hu mga salà hu kaet-etawan ha iyan timaan hu bag-u ha
kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan. 25 Laus gayed sa ag-
ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem isab ag-inum hu bag-u
ha binu ku magharì en sa Dios ha Amay ku.”
26 Su makagkanta en sidan hu pagdayè hu Dios duminiyà
sidan ta Buntud ta Olibo.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
*(Marcos 14:27-31; Mateo 26:31-35; Lucas 22:31-34; Juan
13:36-38)*
27 Inikagiyan hi Jesus su mga tinun-an din hu “Alan kaw
gayed sumuway kanak ta sa insulat ha lalang hu Dios
tagyanaen ‘Aghimatayan ku sa magbalantay daw makag-
susuwayà sa mga karniro.’ 28 Ba ku mabanhaw ad umuna
a inyu diyà ta Galilea.”
29 Minikagi si Pedro hu “Bisan ku sumuway ikaw sa duma
ba harì a gayed hu kanak.”
30 Ba inikagiyan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
ikaw ha taini ha daleman sa harì pa managauk sa manuk
hu kadaruwa katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw
agkakilala.”
31 Tuminubag si Pedro hu “Bisan pa ku himatayan a duma
ikaw ba harì ku gayed hayana ikagiyen.” Iyan daan haena
inikagi hu alan ha mga tinun-an hi Jesus.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Getsemane
(Marcos 14:32-42; Mateo 26:36-46; Lucas 22:39-46)
32 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminuun hu lugar
ha tagngaranan ta Getsemane daw inikagiyan din sidan hu

“Dini kaw dà taini magpinuu ta agdayun a diyà ta unahan hu pag-ampù.” 33 Dinuma din si Pedro, si Santiago daw si Juan. Suminakit gayed sa gahinawa din hu kalugul 34 aman inikagiyan din sidan hu “Miglabay gayed kasakit sa gahinawa ku ha bà su agkabugtù en. Dini kaw dà daw magbantay kaw.”

35-36 Su makadiyà en si Jesus ta unahan luminuhud daw dunghuy diyà ta bugtà ha mig-ampù ha tagyanaen “Amay ku, agkahimu nu sa alan. Ku mabaluy ngaay harì a ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.”

37 Dayun linikuan hi Jesus su tatulu ha mga tinun-an din ba naahà din ha tagtidugahà en sidan. Aman inikagiyan din si Pedro hu “Simon, tagtiduga kad en ba? Imbà kaw harì pakagbantay bisan ngaay nangkauras dà? 38 Magbantay kaw gayed daw mag-ampù ta daw harì kaw madaeg hu panulay. Agkabayà ngaay sa henà-henà nuy ba maluya kaw.”

39 Luminikù dà paman si Jesus daw mig-ampù iling ku nauna. 40 Su lumikù dà duun ku mga tinun-an din naahà din ha tagtidugahà gihapun ta harì gayed sidan pakaantus. Hurà dan en agpakatubag kandin.

41 Duun hu ikatulu ha paglikù din diyà ta kandan inikagiyan din sidan hu “Tagtidugahà kaw pa ba diay? Pukaw kaw en ta iyan en haini panahun ha siak sa Suled hu Kaetetawan itugyan ad en duun hu mga makasasalà ha etaw. 42 Bangun kaw ta aghipanaw kuy en. Ahaa nuy, taini en sa etaw ha taglimbung kanak.”

Sa Kadakepa Ki Jesus

(Marcos 14:43-52; Mateo 26:47-56; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

43 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma en sa sabuwa duun taena ha sampulù daw daruwa ha tinun-an din ha iyan si Judas duma hu madakel ha mga etaw ha tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal ta sinugù sidan hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan daw hu mga magulang. 44 Amin timaan ha inikagi kandan hi Judas ha tagyanaen “Sa hadekan ku iyan en haena aman dakepen nuy dayun daw uwiten nuy ha pabantayan gayed.” 45 Su makauma sidan inubayan sagunà hi Judas si Jesus daw ikagiyi hu “Manunudlù” dayun hinadekan din. 46 Sagunà dan dinakep si Jesus. 47 Sa sabuwa ha tagtiyadeg diyà ta ubay dan duminagtù hu ispada din daw tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad aman nalapungan haena.

48 Dayun inikagiyan hi Jesus su mga etaw hu “Pangulu a ba hu mga tulisan imbà kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga

bunal hu pagdakep kanak? 49 Aldaw-aldaw nanudlù a inyu
diyà ta Timplo ba hurà a inyu dakepa. Ba saena nahitabù
ta daw matuman sa insulat ha lalang hu Dios." 50 Dayun
inawaan si Jesus hu mga tinun-an din ta nangakapulaguy
sidan.
51 Amin daan malaki ha luminupug kandan ha bà dà mig-
ambal. Aman dinakep dan haena 52 ba nakapulaguy ha hurà
din en pinaksuy ta nakabilin dà su ambal din.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Marcos 14:53-65; Mateo 26:57-68; Lucas 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24)

53 Inuwit si Jesus ku mga etaw diyà ta balay taena ha
tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ta diyà en tag-amul-
amul sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga
magulang daw sa mga manunudlù hu Kasuguan. 54 Si Pedro
taglupug daan kandan ba madiyù dà daw diyà dà nataman
ta lama. Uminamul haena duun hu mga bantay ha tagpinuu
diyà ha taghidadang duun hu hapuy.
55 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha
duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà
gayed hu mga katarengan ta daw mahimatayan dan si Jesus,
ba hurà dan gayed agkaahà. 56 Madakel daan sa nanistigus
hu bidù ba hurà mag-iling sa katarengan dan.
57 Dayun amin mga etaw ha huminitindeg daw nanisti-
gus hu mga bidù ha kagi dan 58 "Napaliman day haini ha
tagyanaen 'Agkagasen ku haini sa Timplo ha binalay hu etaw,
ba duun hu tatulu ha aldaw agbalayen ku dà sa lain ha timplo
ha kenà en binuhat hu etaw.' " 59 Ba hurà makag-iling sa
katarengan dan.
60 Dayun huminitindeg su tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad daw insai si Jesus hu "Inu sa makatubag nu taini ha
sumbung dan ikaw?" 61 Ba si Jesus hurà en magtubag.
Minikagi dà paman su tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad hu "Iyan kad ba su Mesiyas ha Batà hu Dios?"
62 Tuminubag si Jesus hu "Iyan ad en daw ikagiyen ku
inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan maahà a asem inyu ha
minuu a duun hu kawanan taena ha gamhanan ha Dios daw
maahà a daan inyu ha makabulus diyà tayà ha gabunan."
63 Su mapaliman haena hu tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad pigyahà din su pinaksuy din ta tungkay napauk ha
tagyanaen "Hurà en kinahanglan ha amin pa manistigus 64 ta
napaliman taw en sa lalang din ha pigtameyes din gayed sa
Dios. Inu man sa inyu ha henà-henà?"
Nasabuwa sa henà-henà dan ha angayan ha silutan gayed
si Jesus hu kamatayen. 65 Dayun sa duma kandan uminileb

diyà ki Jesus daw dinap-en dan sa mata din daw sumbaga hu kagi dan "Tagnai ku sin-u kanay sa migsumbag ikaw." Dayun tinimù si Jesus ku mga bantay daw bunali.

Sa Paglimud Hi Pedro
(Marcos 14:66-72; Mateo 26:69-75; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18,25-27)

66 Su diyà pa si Pedro ta lama taena ha balay nakauma su
bahi ha suluguen ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad. 67 Su maahà din si Pedro ha taghidadang pigtengtengan
din haena daw ikagiyi hu "Iyan ka man diay duma hi Jesus ha taga-Nazaret."
68 Ba miglimud si Pedro ha tagyanaen "Harì ku agkatunan ku inu sa tagsubayen nu." Dayun guminuwà si Pedro
payanaen diyà ta dalan na tuminagauk daan sa manuk.
69 Su maahà haena ku suluguen ha bahi inikagiyan din en
paman su mga etaw diyà hu "Iyan haini duma tayà ha etaw."
70 Ba miglimud en paman si Pedro.
Su malugay-lugay inikagiyan si Pedro ku mga etaw ha tagtiyadeg diyà ha "Duma ka gayed tayaa ta taga-Galilea ka man daan."
71 Ba nanumpà gayed si Pedro hu kagi din "Harì ku agkakilala ku sin-u hayana sa etaw ha tagsubayen nuy."
72 Dayun uminisab tuminagauk sa manuk. Sagunà nahenhenaan hi Pedro sa inikagi hi Jesus kandin ha "Ku harì pa managauk sa manuk hu kadaruwa katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala." Aman mig-agalaay si Pedro.

15

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Marcos 15:1-5; Mateo 27:1-2,11-14; Lucas 23:1-5; Juan 18:28-38)

1 Su maselem en sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan, sa mga magulang daw sa alan ha duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio miglalang-lalang ku in-inuwen dan si Jesus. Dayun binakus dan haena daw itugyan diyà ki Pilato. 2 Ininsaan hi Pilato si Jesus hu "Iyan ka ba Harì hu mga Judio?"
Si Jesus tuminubag hu "Iyan ad en su inikagi nu."
3 Sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migsumbung hu madakel gayed mahitenged ki Jesus. 4 Aman inisaban ininsaan hi Pilato si Jesus ha "Hurà nu ba katarengan hu mga sumbung dan? Palilimani nu sa madakel ha sumbung dan mahitenged ikaw."
5 Ba hurà en gayed tubag si Jesus aman tungkay nabeleng si Pilato.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Marcos 15:6-15; Mateo 27:15-26; Lucas 23:13-25; Juan 18:39 - 19:16)

6 Ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay iyan naanadan hi
Pilato sa amin sabuwa ha purisu ha aglibriyen din sumalà hu
agpanayuen hu mga etaw. 7 Duun taena ha panahun amin
nangapurisu tumenged hu pagsupak dan hu gubernu. Sa
sabuwa kandan iyan si Barabas ha nakapatay su panahun ha
samuken dan sa banuwa. 8 Su maamul-amul en sa mga etaw
hinangyù dan si Pilato ha buhaten din sa naanadan din hu
paglibri hu sabuwa ha purisu.

9 Nanginginsà si Pilato hu "Agkabayaan nuy ba ha libriyen
ku haini sa Harì hu mga Judio?" 10 Ta natun-an hi Pilato ha
si Jesus intugyan hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad
tumenged hu kasina dan kandin. 11 Ba pigdasig sa kaet-
etawan taena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad ha iyan
dan panayuen si Barabas ha libriyen.

12 Ininsaan hi Pilato su mga etaw hu "In-inuwen ku diay sa
tagngaranan nuy ha Harì hu mga Judio?"

13 Alan sidan nangulahì hu "Ilansang hayana duun hu
krus."
14 Ba minikagi si Pilato hu "Imbà nuy igpalansang hayana?
Inu diay sa nabuhat din ha madaet?"

Ba bà dà nasì uminiseg sa kulahì hu mga etaw ha "Ilansang
hayana."

15 Tumenged ta agkabayaan hi Pilato ha mabayà-bayà su
mga etaw impaguwà din si Barabas. Dayun pinalagkutan din
si Jesus daw itugyan duun hu mga etaw ta daw makalansang
dan duun hu krus.

Sa Pagpasipala Ki Jesus Hu Mga Sundalu
(Marcos 15:16-20; Mateo 27:27-31; Juan 19:2-3)

16 Impaseled si Jesus hu mga sundalu duun ku balay hi
Pilato dayun inamul-amulan haena hu mga kasundaluwan.
17 Pininaksuyan dan si Jesus hu maligà ha manggad. Tu-
minimù daan sidan hu gawed ha dugiyen ha binangkulà
daw insuup dan diyà ta ulu hi Jesus. 18 Dayun nangulahì
sidan hu "Mabuhì sa Harì hu mga Judio." 19 Sigi dan dà
tagbunalai sa ulu hi Jesus hu kayu daw inileban dan daan
haena. Migluhud-luhud sidan diyà ta kandin ha tagpasibù-
sibù ha agtahuran dan haena. 20 Su mapengahan dan en sa
pagtameyes ki Jesus inawà dan dà su maligà ha manggad daw
ilikù diyà ta kandin su pinaksuy din. Dayun inuwit dan si
Jesus duun hu lugar ha duun dan iglansang hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Marcos 15:21-32; Mateo 27:32-44; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

21 Amin etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan ki Simon ha
amay hi Alejandro daw hi Rufo. Nasal-aw dan haena ha
tagdiyà ngaay ta banuwa, dayun pineges dan ha tiangen din
su krus hi Jesus. 22 Inuwit dan si Jesus duun hu lugar ha
tagngaranan hu Golgota ha sa kahulugan taena Tul-an hu
Ulu hu Etaw. 23 Diyà igpainum dan ngaay si Jesus hu binu
ha inamulan hu bulung ha mira ba hurà din haena inuma.
24 Dayun inlansang dan si Jesus duun hu krus. Binahin taena
ha mga sundalu sa pinaksuy din pinaagi hu ripa ta daw
matun-an dan ku inu sa timuen hu kada sabuwa kandan.
25 Agliwaraan en sa seselem su ilansang dan si Jesus duun
hu krus. 26 Insulat sa sumbung mahitenged kandin ha
tagyanaen "Iyan haini Harì hu mga Judio." 27 Inlansang
dan daan su daruwa ha tulisan duma ki Jesus, sa sabuwa
diyà dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta gibang
din. 28 Pinaagi taena natuman gayed sa insulat ha lalang hu
Dios ha tagyanaen "Inisip haena ha duma hu mga etaw ha
masinupaken." 29 Sa mga etaw ha agpamanagad tagkuyeng-
kuyengà hu pagtameyes ki Jesus ha tagyanaen "Kagi nu man
ha agkagasen nu sa Timplo ta agbalayen nu dà duun hu tatulu
ha aldaw. 30 Libriya sa kaugalingen nu daw lugnà ka duun
tayan ha krus."
31 Iling daan taena sa pagtameyes hu mga labaw ha sinali-
gan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan hu
kagi dan "Aglibriyen din man gid sa duma ha mga etaw ba
sa kandin ha kaugalingen harì din agkalibri. 32 Ahaen taw
hayana sa Mesiyas ha iyan Harì hu mga kaliwatan hi Israel
ku lumugnà ba iman duun tayan ha krus ta daw makatuu kuy
kandin." Saena ha mga tulisan ha inlansang duma kandin
migtameyes en daan kandin.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Marcos 15:33-41; Mateo 27:45-56; Lucas 23:44-49; Juan 19:28-30)

33 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibu-
tan hu tatulu ha uras. 34 Su agkabalalay en sa aldaw nan-
gulahì si Jesus hu madaging ha tagyanaen "Eli, Eli, lama
sabaktani?" ha tagkahulugan hu "Dios ku, imbà a ikaw bay-
ani?"
35 Su mapaliman haena hu duma ha mga etaw ha
tagtiyadeg diyà ta ubay din minikagi sidan hu "Tag-umawen
din gid si Elias sa propita."

36 Sa sabuwa kandan tuminimù hu manggad ha inteleb
duun hu sukà daw ibedbed duun hu panga, dayun insungit
din ki Jesus daw minikagi hu "Bay-ani hayan ta ag-ahaen taw
pa ku makahiwal ba si Elias hu pagpalugnà kandin."
37 Nangulahì si Jesus dayun nabugtuan.
38 Su makepal ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo
sagunà naliwarà nayahà sugud ta sampaw payanaen en ta
sagayadan taena. 39 Su maahà ku kapitan ha tagtiyadeg duun
hu ubay taena ha krus sa kapatay hi Jesus nakaikagi haena hu
"Laus gayed ha Batà haini hu Dios."
40 Amin daan mga bahi ha tagbantay ki Jesus ba diyà dà
sidan ta madiyù, sa duma kandan iyan si Maria Magdalena,
si Salome daw si Maria sa inay hi Santiago daw hi Jose.
41 Duminuma sidan ki Jesus diyà ta Galilea hu pag-alima
kandin. Diyà daan sa madakel pa ha mga bahi ha duminuma
kandin payanaen ta Jerusalem.

Sa Paglebeng Ki Jesus
(Marcos 15:42-47; Mateo 27:57-61; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

42 Hapun haena hu Biernes na ku sumalep en sa aldaw
agsugud en sa Aldaw hu Paghimlay. 43 Amin etaw ha tag-
ngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha tinahud hu alan ha
mga labaw ha punuan hu mga Judio daw tagsalap daan hu
pagharì hu Dios. Saena namalaw gayed hu pagdiyà ki Pilato
daw panayua sa lawa hi Jesus. 44 Migduwa-duwa si Pilato
ku minatay en ba si Jesus aman inumaw din su kapitan hu
mga sundalu daw insai ku minatay en ba si Jesus. 45 Su
matun-an din ha minatay en in-ila din sa lawa hi Jesus diyà ki
Jose. 46 Aman tinimù din haena daw bungkusi hu maputì ha
manggad ha pinalit din daw itagù duun hu binangbangan ha
dampiyas. Dayun inipelan din haena hu adagi ha batu. 47 Si
Maria Magdalena daw sa sabuwa ha Maria ha inay hi Jose
nakaahà ku hindu inlebeng si Jesus.

16

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus
(Marcos 16:1-8; Mateo 28:1-8; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

1-2 Su maiwas en sa Aldaw hu Paghimlay daw suminib-
wal en sa aldaw duun hu Dominggo, si Maria Magdalena,
si Salome, daw si Maria sa inay hi Santiago duminuun ku
piglebengan ki Jesus sa tag-uuwit hu pahumut ha pinalit dan
ta ighaplas dan haena hu lawa hi Jesus. 3-4 Su tagdiyà en sidan
migpainsaay sidan ha tagyanaen "Sin-u sa umawà taena ha
in-ipel ha batu duun ku lebeng?"

Ba su makauma sidan duun ku lebeng naahà dan ha naawà
en su adagi ha batu. 5 Su sumeled sidan duun naahà dan sa
maama ha tagpinuu diyà dapit ta kawanan ha sa pinaksuy
din tungkay maputì aman nangahaldek gayed sidan.
6 Ba inikagiyan sidan taena ha “Harì kaw agkangahaldek.
Tagpan-ahaen nuy si Jesus ha taga-Nazaret sa inlansang
duun hu krus ba hurà en dini ta nabanhaw en. Ahaa nuy
haini sa naugsakan din. 7 Aman agpasa nuy elegi sa mga
tinun-an din labi en si Pedro daw ikagiyi sidan ha si Jesus ag-
una kandan diyà ta Galilea. Maahà nuy haena diyà sumalà
hu inikagi din inyu.”
8 Su mga bahi pighugdunan hu kahaldek daw nangabeleng
aman guminuwà sidan duun ku lebeng daw pulalaguy. Harì
sidan agpakaikagi diyà ta dalan ta agkangahaldek sidan.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Maria Magdalena
(Marcos 16:9-11; Mateo 28:9-10; Juan 20:11-18)

9 Su mabanhaw en si Jesus hu kaaldawen hu Dominggo
iyan una ha pigpaahaan din diyà si Maria Magdalena su
naulian din ha inulinan su anay hu pitu ha busaw. 10 Dayun
inelegan hi Maria sa mga duma din ha nakigduma-duma
daan ki Jesus daw tultuli sidan sa tag-agalaay hu paglugul.
11 Su mapaliman dan ha nabanhaw en si Jesus daw naahà
haena hi Maria hurà sidan tuu.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Daruwa Ha Etaw
(Marcos 16:12-13; Lucas 24:13-35)

12 Su maiwas haena migpaahà dà si Jesus duun hu daruwa
ha taghipanaw payanaen duun hu sabuwa ha banuwa ba
hurà dan kakilala si Jesus. 13 Su makilala dan en haena
tinultulan dan sa mga duma dan ba hurà daan sidan tuu.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Marcos 16:14-18; Mateo 28:16-20; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23)

14 Migpaahà si Jesus duun ku sampulù daw sabuwa ha
tinun-an su tagkaen sidan. Sinaway din sidan ta harì sidan
agtuu daw madesen gayed sa henà-henà dan ta hurà dan
tuuwi sa nakaahà kandin ha nabanhaw.
15 Inikagiyan din sidan hu “Hipanaw kaw dini ta tibuuk
ha kalibutan daw isangyaw nuy sa Maayad ha Tultulanen
duun hu alan ha kaet-etawan. 16 Bisan sin-u sa tumuu daw
magpabautismu maluwas, ba sa harì tumuu agsilutan gayed.
17 Saena ha agtuu magaheman ta daw makabuhat sidan hu
mga belenganen. Pinaagi hu ngaran ku makabugaw sidan
hu mga busaw daw makaikagi daan sidan hu harì agkasabut
ha inikagiyan. 18 Ku makaibit sidan hu bunsalagan daw ku

makainum sidan hu hilu harì sidan mainu, daw ku dampaen
dan sa agkangadaluwan mangaulian daan.”

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit
(Marcos 16:19-20; Lucas 24:50-53; Mga Buhat 1:9-11)

19 Su maiwas haena ikagiya hi Jesus luminigtu diyà ta
langit daw pinuu duun hu kawanan hu Dios. 20 Dayun
namanhipanaw sa mga tinun-an din daw nanunultul duun
hu bisan hindu. Sa Dios migbulig kandan daw pinaagi hu
mga belenganen nakapaahà dan ha laus gayed sa lalang ha
intultul dan.

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Lucas

1-3 Minahal ha Teofilo, madakel en sa migsulat hu naul-
ulahan su anay dini ta kanuy daw sa insulat dan iyan sa
inikagi kandan hu mga etaw ha nakaahà taena ha iyan daan
migsangyaw duun hu kaet-etawan. Tumenged ta sinusi ku
gayed sa alan sugud su anay nahenhenaan ku ha maayad
ku ipanday ku isulat haini 4 ta daw matun-an nu gayed sa
kamatuuran ha intudlù inyu.

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Juan Ha Bautista

5 Duun taena ha panahun ha si Herodes iyan harì diyà
ta Judea amin sinaligan hu paghalad ha tagngaranan ki
Zacarias saena kaliwat hi Abias sa sinaligan daan hu pagha-
lad. Sa asawa hi Zacarias iyan si Elisabet ha kaliwat daan
hi Aaron. 6 Si Zacarias daw si Elisabet inisip hu Dios ha
matareng daw tinuman dan gayed sa alan ha Kasuguan hu
Dios. 7 Ba hurà dan gayed batà ta si Elisabet harì agpamatà
daw mga laas en daan sidan.

8 Kandan en ha panahun ki Zacarias daw hu mga duma
din ha sinaligan hu paghalad sa pag-alagad hu Dios duun hu
Timplo. 9 Sumalà hu batasan hu mga sinaligan hu paghalad
iyan dan naripahan si Zacarias ha sumeled duun ku Timplo
hu pagsunug hu insenso. 10 Su panahun hu pagsunug taena
ha insenso madakel daan sa mga etaw diyà ta guwà ha tag-
ampù.

11 Dayun amin balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ki
Zacarias ha tuminiyadeg duun hu kawanan ku halaran ha ka-
mulu daan tagkasunug sa insenso duun. 12 Su maahà haena
hi Zacarias nakignat gayed daw nahaldek. 13 Ba inikagiyan
ku balinsuguen hu Dios hu “Zacarias, harì ka agkahaldek ta
sa pag-ampù nu napaliman hu Dios aman sa asawa nu ha si
Elisabet magbatà hu maama daw sa ingaran nu asem taena
iyan si Juan. 14 Makapalipay haena ikaw daw malipay daan
sa kaet-etawan ku ibatà asem haena 15 ta bantugan gayed
ha batà duun hu atubangan hu Dios. Harì haena uminum
hu binu daw bisan inu ha inumen daw ulinan hu Balaan ha
Ispiritu sugud hu kabataa taena. 16 Pinaagi kandin madakel
ha mga kaliwatan hi Israel sa lumikù duun hu Dios ha iyan
Magbabayà dan. 17 Iyan haena agkauna dì hu Ginuu daw
sa gahem din iling ki Elias ha propita ta daw makag-uliay
sa maayad ha pagdapità hu mga batà duun hu mga laas

dan, daw sa mga etaw ha masinupaken makaghinulsul daan
dayun makalikù duun hu maayad ha panghenà-henà. Iyan
haena makapangandam hu kaet-etawan hu pagpakauma hu
Ginuu."
18 Nakaikagi si Zacarias hu "Inu sa ipakatuu ku tayana ha
magulang kay en man ki Asawa ku?"
19 Tuminubag su balinsuguen hu Dios ha "Iyan a si Gabriel
ha sinaligan hu Dios diyà ta langit. Sinugù a kandin dini ta
daw matultulan ku ikaw taini ha maayad ha tultulanen. 20 Ba
tumenged ta harì ka man agtuu hu inikagi ku ikaw sugud
iman maemaw ka taman ha matuman en haena."
21 Agkangabeleng sa mga etaw ha tag-angat diyà ta guwà
ku imbà agkalugay si Zacarias diyà ta seled. 22 Su gumuwà en
si Zacarias harì en pakaikagi diyà ta kandan. Natun-an dan
dayun ha amin din naahà diyà ta seled taena ha Timplo ta bà
dà paman pakagsingyas kandan.
23 Su maiwas en sa kandan ha panahun hu pag-alagad
uminulì dayun si Zacarias. 24 Hurà kalugay nabedes si Elisa-
bet sa asawa din daw hurà magguwà-guwà diyà ta balay dan
seled hu lalima ha bulan. 25 Nakahenà-henà si Elisabet hu
"Binuligan a gayed hu Dios ta human ad en magbatà na harì
ad en magayhà hu mga duma ku."

Sa Pagsangyaw Hu Kabataa Ki Jesus

26 Su haenem en ha bulan sa tigkabedes hi Elisabet sinugù
hu Dios sa balinsuguen din ha si Gabriel diyà ta Nazaret ha
sakup ta Galilea 27 ta pinaikagiyan duun sa sabuwa ha laga
ha si Maria sa kinagunan en ki Jose ha kaliwat hi David. 28 Su
makauma en sa balinsuguen diyà ki Maria inikagiyan din
haena hu "Maria, napanalanginan ka gayed hu Dios. Sa Dios
duma ikaw."
29 Su mapaliman haena hi Maria tungkay gayed nasamuk
daw pighenhenaay din ku inu sa kahulugan taena. 30 Ba
inikagiyan ku balinsuguen hu "Maria, harì ka agkasamuk ta
napanalanginan ka gayed hu Dios. 31 Mabedes ka asem daw
magbatà ka hu maama, daw sa ingaran nu duun iyan si Jesus.
32 Mabantug gayed daw ngaranan haena ha Batà hu Dios sa
Magbabayà hu alan. Ipagharì hu Dios iling hu gin-apuan din
ha si David 33 daw sa pagharì din duun hu mga kaliwatan hi
Jacob hurà din gayed katapusan."
34 Tuminubag si Maria hu "In-inuwen man hayana sa hurà
a pa man makakilala hu maama?"
35 Ba inikagiyan hu balinsuguen hu "Mabedes ka pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu daw sa gahem hu Dios ha Magbabayà
hu alan iyan mag-ulin ikaw. Iyan haini hinengdan ha sa
batà nu asem ngaranan ha balaan ha Batà hu Dios. 36 Bisan

sa idang nu ha si Elisabet ha laas en daw harì agpamatà ba haenem en iman ha bulan sa tigkabedes din. 37 Ta hurà gayed harì mahimu hu Dios.”

38 Nakaikagi si Maria ha “Suluguen a hu Dios aman sa inikagi nu matuman gayed.” Dayun uminawà su balinsuguen hu Dios diyà ta kandin.

Sa Pagdiyà Hi Maria Ki Elisabet

39 Duun taena ha panahun uminagpas si Maria duminuun hu buntud ha sakup ta Judea. 40 Su makauma diyà ta balay hay Zacarias inumaw din si Elisabet. 41 Su mapaliman hi Elisabet sa lageng hi Maria sagunà kuminayug-kayug sa batà diyà ta getek hi Elisabet. Inulinan si Elisabet hu Balaan ha Ispiritu 42 dayun minikagi ha “Hurà en gayed bahi ha mailing ikaw ta pigpanalanginan ka hu Dios daw mapanalanginan daan sa batà nu asem. 43 Pigpanalanginan a daan hu Dios ta sa inay hu Ginuu ku duminini gayed ta kanak. 44 Su mapaliman ku gan sa lageng nu sagunà kuminayug-kayug sa batà dini ta getek ku tumenged hu kalipay din. 45 Pigpanalanginan ka gayed ta tinuuwan nu ha matuman sa impadayag hu Dios diyan ta ikaw.”

Sa Pagdayè Hi Maria

46 Minikagi si Maria ha tagyanaen

“Dayeen ku gayed sa Dios 47 ha Manluluwas ku daw iyan
tigkabayà-bayà ku 48 ta bisan pa ku tungkay ubus sa
kahimtang ku iman ba hurà a kandin kalipati. Sugud
iman makaikagi sa kaet-etawan ha iyan a bahi ha pig-
panalanginan hu Dios 49 ta mga belenganen sa binuhat
din kanak. Balaan gayed sa ngaran din. 50 Amin
din kahid-u hu alan ha tagtahud kandin sugud dà hu
nauna ha etaw bisan iman. 51 Impadayag hu Dios sa
pagkagamhanan din ta sinamuk din sa henà-henà hu
galbuwen ha etaw. 52 Impaus-us din daan sa ban-
tugan ha harì ba saena ha ubus sa kahimtang din
impatangkaw din. 53 Sa tagkinahanglan inilahan din
ba sa sapian hurà din en ilahi. 54-55 Binuligan din sa
mga kaliwatan hi Israel ta nahenhenaan din sa insaad
din duun hu mga kaliwatan hi Abraham ha agkahid-
uwan din sidan hu hurà din katapusan. Inikagi din en
haini duun hu mga gin-apuan taw.”

56 Si Maria migtimà diyà ki Elisabet duun hu tatulu ha bulan daw human ulì.

Sa Kabataa Hi Juan Ha Bautista

57 Su magbatà en si Elisabet maama sa batà din. 58 Sa kahid-
u hu Dios diyà ki Elisabet napaliman hu mga kadumahan
daw mga silingan din aman nakalagkes sidan hu kalipay din.
59 Su mauma en sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan
dan su batà. Sa agkabayaan ngaay hu mga etaw ha ingaran
taena ha batà iyan si Zacarias ta iyan haena ngaran hi Amay
din, 60 ba si Elisabet hurà kabayà ta sa igngaran din duun iyan
si Juan.
61 Ba tinubag dan ha "Hurà nu man kadumahan ha iyan
hayana ngaran din."
62 Dayun migsingyas sidan diyà ki Zacarias ku inu sa
kandin ha igngaran taena ha batà. 63 Aman migsingyas daan
haena ha ilahan hu agsulatan din, dayun insulat din ha "Iyan
ngaran taena si Juan." Nangabeleng gayed sa alan ha mga
etaw. 64 Sagunà dayun nakaikagi si Zacarias aman dinayè
dan gayed sa Dios. 65 Nangabeleng gayed su mga silingan
din daw saini ha tultulanen nakalekep duun hu kaet-etawan
duun hu mga buntud ha sakup ta Judea. 66 Sa alan ha
nakapaliman taena mighenhenaay ku inu sa mapayanan-an
taena ha batà ta ginaheman gayed haena hu Dios.

Sa Tagnà Hi Zacarias

67 Si Zacarias inulinan hu Balaan ha Ispiritu dayun minik-
agi ha tagyanaen
68 "Dayeen gayed sa Dios ha Magbabayà taw sikuy sa mga
kaliwatan hi Israel ta duminini ta kanuy hu paglibri
kanuy. 69 Agsuguen din dini ta kanuy sa Manluluwas
ha kaliwat hi David sa suluguen din 70 ta iyan haena
inikagi kanuy hu Dios pinaagi hu mga propita din.
71 Agbuligan kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu
mga kuntra taw. 72 Agkahid-uwan din sa mga gin-
apuan taw daw harì haena agkalipat hu kasabutan
dan. 73 Sa impanumpà hu Dios diyà ki Abraham ha
gin-apuan taw iyan 74 sa sikuy sa mga kaliwatan din
libriyen kuy kandin ta daw harì kuy madaeg hu mga
kuntra taw daw harì kuy daan mahaldek hu pag-
alagad kandin 75 tumenged ta mahimpit daw matareng
kuy duun hu atubangan din iman ha bubuhay kuy pa."
Dayun inikagiyan hi Zacarias su batà din hu
76 "Ngaranan ka gayed asem ha propita hu Dios ha Mag-
babayà hu alan ta iyan ka igpauna dì hu Ginuu hu
pagpangandam hu ag-agiyan din. 77 Ikagiyan nu sa
kaet-etawan ha pinaagi hu pagpasaylu hu mga salà
dan maluwas sidan 78-79 tumenged ta maluluy-en sa
Dios. Saena makailaw hu henà-henà hu mga etaw ha

duun tagtimà hu kasukileman hu kamatayen daw iyan
daan haena panulù duun hu kalinaw."
80 Uminadagi daw matatau gayed su batà hi Zacarias.
Su makagulang en haena duun migtimà hu pinakabulung-
bulung ha lugar hangtud ha mauma sa panahun ha matud-
luan din en sa mga duma din ha kaliwatan hi Israel.

2

Sa Kabataa Ki Jesus
(Lucas 2:1-7; Mateo 1:18-25)
1 Duun taena ha panahun ha iyan si Cesar Agusto Harì ta
Roma migsugù haena ha listahen sa mga ngaran hu alan ha
mga ginsakupan din. 2 Iyan haini una ha pagpanlista daw
iyan si Cirenio gubernador diyà ta Siria. 3 Aman sa alan ha
mga etaw duminuun hu banuwa hu mga gin-apuan dan hu
pagpalista.
4 Si Jose sa diyà napuun ta Nazaret ha sakup ta Galilea
duminiyà daan ta Betlehem ha sakup ta Judea ta sa Betlehem
iyan banuwa ha duun imbatà si David sa gin-apuan din.
5 Dinuma din si Maria sa tag-asawahen din ha tagkabedes en.
6 Su diyà en sidan ta Betlehem iyan en daan haena panahun
ha magbatà si Maria. 7 Aman migbatà haena hu maama ha
iyan kamagulangan ha batà din. Binungkusan din haena hu
manggad daw iugsak duun hu balahugà hu mananap ta hurà
en sidan makaseled duun hu balay ha hulabungà.

Sa Magbalantay Hu Karniro Daw Sa Mga Balinsuguen Hu Dios
8 Amin mga magbalantay hu mga karniro ha tagbantay
su daleman duun hu panabtabà ha ubay diyà ta Betlehem.
9 Nakahiwal diyà ta kandan sa balinsuguen hu Dios daw
nailawan sidan hu anlag hu Dios aman nangahaldekan gayed
sidan. 10 Ba inikagiyan sidan taena ha balinsuguen hu Dios
hu "Harì kaw agkangahaldek ta duminini a hu pagsangyaw
inyu hu maayad ha tultulanen ha makapalipay hu kaet-
etawan. 11 Diyà iman ta Betlehem sa banuwa hi David imbatà
en sa Manluluwas hu kaet-etawan ha iyan si Cristo ha Ginuu.
12 Sa timaan ha iyan en haini ta maahà nuy su batà ha
binungkusan hu manggad daw in-ugsak duun hu balahugà
hu mananap."
13 Tigkan daan nakahiwal sa madakel ha mga balinsuguen
ha tagdayè hu Dios ha tagyanaen
14 "Dayeen gayed sa Dios diyà ta langit daw magmalinawen sa
mga etaw ha pakapalipay hu Dios dini ta kalibutan."
15 Su lumikù en diyà ta langit sa mga balinsuguen su mga
magbalantay hu mga karniro miglalang-lalang hu kagi dan

“Dumiyà kuy ta Betlehem ta daw maahà taw haena sa impadayag kanuy hu Dios.”

16 Aman uminagpas sidan hu paghipanaw daw naahà dan
si Maria daw si Jose daw su batà ha in-ugsak duun hu
balahugà. 17 Su maahà dan haena inikagi dan dayun sa
intultul kandan hu balinsuguen mahitenged taena ha batà.
18 Nangabeleng sa mga etaw ha nakapaliman taena ha inikagi
hu mga magbalantay hu karniro. 19 Ba si Maria taghen-
henaay gayed taena ha naul-ulahan. 20 Naman-ulì su mga
magbalantay hu karniro ha tagdayè hu Dios ta sa inikagi
kandan hu balinsuguen natuman gayed.

Sa Pagsirkunsida Ki Jesus

21 Su makauma sa ikawalu ha aldaw pigpasirkunsidahan
su batà dayun pigngaranan haena hu Jesus ta iyan haena
ngaran ha in-ila hu balinsuguen hu Dios su hurà pa kabedes
si Maria.

Sa Paghalad Ki Jesus Duun Hu Dios

22 Su mauma sa panahun ha si Jose daw si Maria tagtu-
man hu tulumanen hu paglimpyu sumalà hu Kasuguan hi
Moises inuwit dan si Jesus diyà ta Jerusalem daw ihalad
duun hu Dios, 23 ta nakasulat en duun hu Kasuguan hu
Dios ha tagyanaen “Ku maama sa kamagulangan ha batà
kinahanglan gayed ha ihalad duun hu Dios.” 24 Amin daan
inhalad hi Jose daw hi Maria ta nakasulat en duun hu Kasug-
uan hu Dios ha tagyanaen “Kinahanglan ha amin daruwa ha
limuken daw ku salapati ba sa ihalad.”

25 Amin etaw diyà ta Jerusalem ha tagngaranan ki Simeon
saena matareng daw masinimbahen daw tag-angatà hu
paglibriya hu mga kaliwatan hi Israel. Inulinan haena hu
Balaan ha Ispiritu 26 aman impadayag kandin ha daw en
haena patay ku maahà din en sa Mesiyas ha sinugù hu Dios.
27 Su uwiten hi Maria daw hi Jose si Jesus diyà ta Timplo hu
pagtuman hu tulumanen dan didiyà en daan si Simeon ta
impadiyà haena hu Balaan ha Ispiritu. 28 Su maahà en hi
Simeon su batà sinapnay din haena daw dayea sa Dios 29 ha
tagyanaen

“Dios ha Magbabayà hu alan, tinuman nu gayed sa insaad
nu kanak. Iman malinawen en sa henà-henà ku aman
timuen ad ikaw, 30 ta naahà kud en sa impadini nu ha
Manluluwas 31 ha pig-andam nu ta daw malibri sa alan
ha kaet-etawan. 32 Iyan haini makailaw hu henà-henà
hu kenà mga Judio ta daw matulen dan sa kamatuuran,
daw pinaagi kandin sikay sa mga kaliwatan hi Israel
madayè daan hu kaet-etawan.”

33 Si Jose daw si Maria nabeleng taena ha inikagi hi Simeon
mahitenged ku batà dan. 34 Dayun inampuan sidan hi
Simeon daw ikagiyi si Maria hu “Saini ha batà nu pinilì hu
Dios daw iyan haini hinengdan ha sa kaliwatan hi Israel amin
duun maluwas daw sa duma masilutan daan. Amin mga
timaan ha saini sinugù hu Dios ba tameyesen hu madakel
ha mga etaw 35 ta pinaagi kandin madayag sa mga madaet
ha henà-henà dan. Maglugul ka gayed mahitenged kandin ta
saini kuntrahen hu kaet-etawan.”
36-37 Amin daan bahi ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios
ha tagngaranan ki Ana sa batà hi Panuel ha kaliwat hi
Aser. Saena pitu dà ha tuig nabalu en na iman laas en
ta kawaluwan en daw haepat sa tuig din. Aldaw daw ku
daleman diyà dà haena tagtimaay ta Timplo hu pagsimba
daw amin daan panahun ha agsalang hu pagkaen ta daw harì
maelangan sa pag-ampù din. 38 Su diyà pa say Jose duminiyà
si Ana ta kandan. Pigpasalamatan din sa Dios mahitenged
taena ha batà dayun impadayag din duun hu mga etaw ha
nakauma en sa makalibri hu mga kaliwatan hi Israel ha
tagsalapen dan.
39 Su matuman en hi Jose daw hi Maria sa alan sumalà hu
Kasuguan hu Dios, uminulì sidan duun hu banuwa dan ta
Nazaret ha sakup ta Galilea. 40 Uminadagi daw mabis-ay si
Jesus, matatau daan tungkay daw pigpanalanginan hu Dios.

Sa Pagpan-ahà Ki Jesus Hu Mga Laas Din

41 Kada tuig agdiyà sa mga laas hi Jesus ta Jerusalem hu
pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay. 42 Su sampulù
en daw daruwa sa tuig hi Jesus alan sidan duminiyà ta
Jerusalem sumalà hu naanadan dan. 43 Su maiwas en sa
pagsaulug naman-ulì su mga laas hi Jesus ba hurà dan katun-
i ha si Jesus migpatabun diyà ta Jerusalem. 44 Tumenged
ta madakel sidan sa taghipanaw abi dan ha nakaduma en
si Jesus kandan. Ba su nangkaaldaw en sa kahipanaw dan
pinan-ahà dan si Jesus duun hu mga kadumahan daw mga
amigu dan. 45 Ba hurà dan gayed katulen aman luminikù
sidan diyà ta Jerusalem hu pagpan-ahà kandin. 46 Su ikatulu
en ha aldaw human dan naahà si Jesus ha tagpinuuwà diyà
ta Timplo duma hu mga manunudlù ta tagpalilimanà daw
tagpanginginsaay kandan. 47 Sa alan ha nakapaliman kandin
nangabeleng gayed hu pagsabut hi Jesus daw hu pagpanubag
din. 48 Su maahà en haena hi Jose daw hi Maria nangabeleng
gayed sidan. Aman inikagiyan hi Maria hu “Imbà nu buhata
haini dini ta kanay ta sikay ki Jose nasamukan gayed hu
pagpan-ahaay ikaw?”

49 Ba tuminubag si Jesus hu “Imbà a inyu tagpan-ahaaya?
Hurà nuy ba diay katun-i ha kinahanglan ha dini a gayed taini
ha balay hu Amay ku?” 50 Ba hurà dan kasabut sa kahulugan
taena ha inikagi hi Jesus.

51 Dayun duminuma si Jesus diyà ta Nazaret daw migmat-
inumanen gayed kandan, ba taghenhenaayen gayed haena hi
Maria. 52 Mig-iseg gayed sa katatau hi Jesus daw uminadagi
daan ha nakapalipay hu Dios daw hu mga etaw.

3

Sa Pagpanunultul Hi Juan Ha Bautista
(Lucas 3:1-18; Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)

1 Su sampulù en daw lalima ha tuig sa pagkaharì hi Tiberio
Cesar diyà ta Roma, si Poncio Pilato iyan daan gubernador
diyà ta Judea daw si Herodes iyan harì diyà ta Galilea. Sa
suled din ha si Felipe iyan daan harì diyà ta Iturea daw ta
Triconitis, daw si Lisanias iyan harì diyà ta Abilene. 2 Duun
taena ha panahun si Anas daw si Caifas iyan mga tungkay
labaw ha sinaligan hu paghalad.

Su duun si Juan ha batà hi Zacarias taena ha pinakabulung-
bulung ha lugar napaliman din sa lalang hu Dios 3 aman
huminipanaw payanaen duun hu mga banuwa ubay diyà
ta Wahig ta Jordan. Iyan haini intultul din sa “Maghinulsul
kaw ta daw mapasaylu sa mga salà nuy daw magpabautismu
kaw.” 4 Iyan en haena lalang hu Dios ha insulat hi Isaias sa
propita ha tagyanaen

“Amin etaw ha magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung
ha lugar ha magyanaen ‘Andama sa ag-agiyan hu
Ginuu daw tul-ida nuy sa dalan. 5 Tambuni sa alan ha
mga dal-ug daw sa mga bubungan pataga nuy. Tul-ida
sa balikungan daw sa mga madaet ha dalan pandayai
nuy. 6 Dayun maahà hu kaet-etawan sa Manluluwas ha
sinugù hu Dios.’ ”

7 Su maahà hi Juan sa mga kaet-etawan ha tagpabautismu
kandin inikagiyan din sidan hu “Sinyu sa mga bunsalagan,
sin-u sa mig-ikagi inyu ha dumini kaw ta kanak? Abi nuy gid
ha mapulaguyan nuy sa silut inyu hu Dios. 8 Ku laus ha migh-
inulsul kaw en hu mga salà nuy ipaahà nuy haena pinaagi
hu maayad ha buhat. Harì kaw magsalig ha mga kaliwatan
kaw hi Abraham ta ikagiyen ku inyu ha mahimu hu Dios
buhata haini sa mga batu ha kaliwatan daan hi Abraham. 9 Sa
tagpamilay andam en hu pagpilay hu mga kayu. Sa kayu ha
madaet sa bunga din agpilayen daw bigsuli.”

10 Ba sa kaet-etawan nanginginsà ki Juan hu “Inu man sa
kinahanglan ha buhaten day ta daw mapulaguyan day sa
kapauk hu Dios?”
11 Tinubag sidan hi Juan hu “Sa daruwa sa pinaksuy din
kinahanglan ha iila din sa sabuwa duun hu hurà din daw
saena ha amin din pagkaen mag-ila daan.”
12 Sa mga manunukut hu buhis duminiyà ki Juan ta tag-
pabautismu daan aman nanginginsà sidan hu “Manunudlù,
inu man sa kinahanglan ha buhaten day?”
13 Inikagiyan din sidan ha “Ku manukut kaw hu buhis harì
kaw manlimbung.”
14 Dayun amin daan mga sundalu ha nanginginsà kandin
hu “Inu man sa kanay ha buhaten?”
Inikagiyan din daan sidan hu “Harì kaw manalapì pinaagi
hu pagpanhulgà daw hu pagbutang-butang daw kinahanglan
ha ikalipay nuy en gayed sa suhul nuy.”
15 Su mapaliman haena hu mga etaw pighenhenaay dan
dayun si Juan ku iyan en ba su Mesiyas ha tagsalapen dan.
16 Ba inikagiyan sidan hi Juan hu “Diyà a ta wahig agpa-
mautismu inyu ba amin pa makadini ha labaw dì kanak ta
bisan sa paghukad hu sapatus din kenà a gayed angayan
duun. Sa kandin ha igbautismu iyan sa paulinan kaw kandin
hu Balaan ha Ispiritu daw masunug sa madaet diyan ta inyu.
17 Agkailing haena hu taggunas ha sa malinggas iyan din
igtagù duun hu bugawan ba sa ukap agbigsulan ha harì en
mapedengan.”
18 Amin daan duma ha mga paagi hu pagtudlù hi Juan hu
Maayad ha Tultulanen duun hu kaet-etawan.
19 Duun taena ha panahun binaldeng hi Juan si Harì
Herodes ta inasawa din si Herodias sa asawa hu suled din
daw amin pa duma ha madaet ha buhat hi Herodes. 20 Ba
kenà haena iyan dà ta impapurisu din pa gayed si Juan.

Sa Pagbautismu Ki Jesus
(Lucas 3:21-22; Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 Su tagbautismuwan hi Juan sa mga etaw binautismuwan
din daan si Jesus. Su tag-ampù pa si Jesus napuwaan sa
langit 22 daw migbulus diyà ta kandin sa Balaan ha Ispiritu
ha agkailing hu salapati. Amin lageng ha napuun diyà ta
langit ha tagyanaen “Iyan en haini pinalanggà ku ha Batà ha
tigkabayà-bayà ku.”

Sa Kapuun Hi Jesus
(Lucas 3:23-38; Mateo 1:1-17)

23 Su katluan en sa tuig hi Jesus suminugud haena hu
pagtudlù. Sumalà hu paghenà-henà hu mga etaw si Jesus iyan
batà hi Jose. Si Jose batà hi Heli. 24 Si Heli batà hi Matat. Si

Matat batà hi Levi. Si Levi batà hi Melki. Si Melki batà hi Jana.
Si Jana batà hi Jose. 25 Si Jose batà hi Matatias. Si Matatias
batà hi Amos. 26 Si Amos batà hi Nahum. Si Nahum batà hi
Esli. Si Esli batà hi Nagai. Si Nagai batà hi Maat. Si Maat
batà hi Matatias. Si Matatias batà hi Semein. Si Semein batà
hi Josec. Si Josec batà hi Joda. 27 Si Joda batà hi Joanan. Si
Joanan batà hi Resa. Si Resa batà hi Zorobabel. Si Zorobabel
batà hi Salatiel. Si Salatiel batà hi Neri. 28 Si Neri batà hi
Melki. Si Melki batà hi Adi. Si Adi batà hi Cosam. Si Cosam
batà hi Elmadam. Si Elmadam batà hi Er. 29 Si Er batà hi
Josue. Si Josue batà hi Eliezer. Si Eliezer batà hi Jorim. Si
Jorim batà hi Matat. Si Matat batà hi Levi. 30 Si Levi batà hi
Simeon. Si Simeon batà hi Juda. Si Juda batà hi Jose. Si Jose
batà hi Jonam. Si Jonam batà hi Eliakim. 31 Si Eliakim batà
hi Melea. Si Melea batà hi Mena. Si Mena batà hi Matata. Si
Matata batà hi Natan. Si Natan batà hi David. 32 Si David batà
hi Jese. Si Jese batà hi Obed. Si Obed batà hi Boez. Si Boez
batà hi Salmon. Si Salmon batà hi Naason. 33 Si Naason batà
hi Aminadab. Si Aminadab batà hi Admin. Si Admin batà hi
Arni. Si Arni batà hi Esrom. Si Esrom batà hi Fares. Si Fares
batà hi Juda. 34 Si Juda batà hi Jacob. Si Jacob batà hi Isaac. Si
Isaac batà hi Abraham. Si Abraham batà hi Tara. Si Tara batà
hi Nahor. 35 Si Nahor batà hi Serug. Si Serug batà hi Reu. Si
Reu batà hi Peleg. Si Peleg batà hi Eber. Si Eber batà hi Sela.
36 Si Sela batà hi Cainan. Si Cainan batà hi Arfacad. Si Arfacad
batà hi Sem. Si Sem batà hi Noe. Si Noe batà hi Lamec. 37 Si
Lamec batà hi Matusela. Si Matusela batà hi Enoc. Si Enoc
batà hi Jared. Si Jared batà hi Maleleel. Si Maleleel batà hi
Cainan. 38 Si Cainan batà hi Enos. Si Enos batà hi Set. Si Set
batà hi Adan. Si Adan iyan binuhat hu Dios.

4

Sa Pagpanulay Ki Jesus
(Lucas 4:1-13; Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Uminawà si Jesus diyà ta Jordan ha inulinan en hu Balaan
ha Ispiritu daw inuwit haena hu Balaan ha Ispiritu duun
hu pinakabulung-bulung ha lugar 2 ha duun daan sinulay hi
Satanas seled hu kapatan ha aldaw. Duun taena ha panahun
suminalang si Jesus hu pagkaen aman su maiwas en haena
tungkay gayed nauhul.

3 Inikagiyan hi Satanas ha “Ku Batà ka hu Dios ikagiyi haini
sa mga batu ha mabuhat ha supas.”

4 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa lalang hu Dios nakasulat
en ha tagyanaen ‘Kenà iyan dà igkauyag hu etaw sa kalan-
enen.’ ”

5 Dinuma si Jesus hi Satanas duun hu bubungan dayun
tigkan din impaahà ki Jesus sa alan ha mga ginharian ta
kalibutan 6-7 daw inikagiyan din si Jesus ha “Ku simbahen a

ikaw saini ha agkaahà nu ig-ila ku ikaw ta daw pagharian nu, ta saini in-ila kanak ta daw makaila ku hu bisan sin-u ha agpilien ku."

8 Ba si Jesus tuminubag hu "Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen 'Iyan dà sa Dios ha Magbabayà hu alan angayan ha simbahen daw alagaran.' "

9 Dayun si Jesus dinuma en paman hi Satanas duun hu kinatangkawan ha atep taena ha Timplo diyà ta Jerusalem daw ikagiyi ha "Ku Batà ka hu Dios sabay ka duun taini 10 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

'Suguen hu Dios sa mga balinsuguen hu pagbantay ikaw
11 daw tamuken ka kandan ta daw harì ka mabugel.' "

12 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa lalang hu Dios nakasulat en ha tagyanaen 'Harì agsulaya sa Dios ha Magbabayà hu alan.' "

13 Su mapengahan en hi Satanas buhata sa alan ha paagi din hu pagsulay inawaan din si Jesus hu mababà ha panahun.

Sa Puunaan Hu Pagtudlù Hi Jesus
(Lucas 4:14-15; Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Luminikù si Jesus diyà ta probincia ta Galilea ha ginaheman hu Balaan ha Ispiritu daw sa tultulanen mahitenged kandin nakalekep duun hu alan ha mga banuwa diyà. 15 Migtudlù haena duun hu mga simbahan hu mga Judio daw dinayè hu kaet-etawan.

Si Jesus Diyà Ta Nazaret
(Lucas 4:16-30; Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Duminiyà si Jesus ta Nazaret ha duun daan mig-adagi. Sumalà hu batasan din ku Sabado ha iyan Aldaw hu Paghimlay duminuun haena hu simbahan hu mga Judio. Dayun huminitindeg hu pagbasa hu lalang hu Dios 17 aman in-ila kandin sa balasahen ha insulat hi Isaias sa propita. Binekal din haena duun hu agkabayaan din agbasaha ha tagyanaen

18 "Sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios uminulin dini
ta kanak tumenged ta pinilì a kandin ha magsangyaw
hu Maayad ha Tultulanen duun hu mga makaluluuy.
Impadini a kandin ta daw matultulan ku sa mga purisu
ha malibri sidan daw sa mga buta makaindan, mabuligan ku daan sa agdaeg-daegen 19 daw tultulan ku daan
sidan ha makauma sa panahun ha luwasen hu Dios sa
kaet-etawan."

20 Su makapenga si Jesus magbasa inlikù din su balasahen duun ku mig-ila kandin dayun mininuu hu pagtudlù. Sa mga etaw uminahà diyà ta kandin 21 aman inikagiyan din sidan hu "Iman taini ha aldaw saini ha lalang hu Dios ha pigbasa ku natuman en."

22 Sa alan ha nakapaliman kandin migdayè kandin daw
nabeleng daan sidan hu maayad ha lalang hi Jesus aman
nanginginsà sidan hu “Kenà ba batà dà man hayana hi Jose?”
23 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Amin duma inyu ha
nakahenà-henà hu ‘Mananambal, unaha bulunga sa ikaw ha
dalu. Buhata daan duun taini ha banuwa nu sa napaliman
day ha binuhat nu diyà ta Capernaum.’ ” 24 Minikagi pa si
Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa propita harì
agdawaten duun hu kandin ha banuwa. 25 Ikagiyen ku inyu
ha su anay ha panahun pa hi Elias sa propita nakauma sa
kauhul tumenged ta hurà udan hu tatulu ha tuig daw tengà.
Madakel ha mga Judio ha mga balu ha bahi sa miglised, 26 ba
si Elias hurà ipadiyà hu Dios ta kandan ta duun dà taena
ha balu ha bahi ha kenà Judio diyà ta Sarepta ha sakup ta
Sidon. 27 Daw su anay ha panahun pa hi Eliseo sa propita
daan madakel gayed sa mga Judio ha mga sanglahen, ba duun
taena iyan dà naulian si Naaman sa kenà Judio ha taga-Siria.”
28 Su mapaliman haena hu mga etaw diyà ta simbahan
tungkay gayed sidan nangapauk. 29 Aman huminitindeg
sidan daw abuga si Jesus duun taena ha banuwa, dayun
ginuyud dan haena duun ku dalama ta agkabayaan dan en
ngaay aghuluga. 30 Ba si Jesus luminubuk duun ku mga etaw
dayun hipanaw.

Sa Etaw Ha Inulinan Hu Busaw
(Lucas 4:31-37; Marcos 1:21-28)

31 Duminiyà si Jesus ta Capernaum ha sakup ta Galilea daw
nanudlù diyà su Aldaw hu Paghimlay. 32 Sa kaet-etawan
nangabeleng gayed ta sa pagtudlù hi Jesus amin duun gahem.
33 Diyà ta simbahan amin etaw ha inulinan hu busaw ha
tagkulahiay hu kagi din 34 “Jesus ha taga-Nazaret, inu sa labet
nu kanay? Duminini ka ba hu pagsilut kanay? Agkakilala ku
ikaw ha sinugù ka hu Dios.”
35 Ba binaldeng haena hi Jesus hu kagi din “Hagteng ka daw
awà ka diyan tayan.” Pinaagi hu gahem ku busaw nabantang
su etaw duun hu atubangan dan dayun guminuwà su busaw,
ba su etaw hurà kabugel.
36 Sa alan ha mga etaw diyà nangabeleng gayed daw
miglalang-lalang hu kagi dan “Inu gid haini ha katudluanan?
Ta saini ha etaw amin din gahem ha bisan sa mga busaw agk-
abugaw din.” 37 Sa tultulanen mahitenged ki Jesus nakalekep
duun hu alan ha ubayà ha mga banuwa diyà.

Sa Pagbulung Hu Mga Etaw
(Lucas 4:38-41; Mateo 8:14-17; Marcos 1:29-34)

38 Uminawà si Jesus diyà ta simbahan daw duminiyà ta
balay hi Simon. Agkagenaw sa ugang ha bahi hi Simon

daw hinangyù dan si Jesus ha buligan din haena, 39 aman
inubayan din dayun naulian. Sagunà haena migbangun daw
sugbahi say Jesus.
40 Su madani en agpanukilem pinan-uwit hu mga etaw diyà
ki Jesus sa mga etaw ha hurà mag-iling sa dalu dan, dayun
dinampà sidan hi Jesus aman alan sidan naulian. 41 Amin
daan madakel ha mga busaw ha namangguwà duun hu mga
etaw ha tagkulahiay hu kagi dan "Iyan ka gayed Batà hu
Dios." Ba binaldeng sidan hi Jesus ha harì mag-ikagiyà ta
nakilala dan en ha si Jesus iyan su Mesiyas.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Mga Simbahan
(Lucas 4:42-44; Marcos 1:35-39)

42 Su maselem en huminipanaw si Jesus payanaen duun
hu pinakabulung-bulung ha lugar aman pinan-ahà haena hu
mga etaw. Su maahà dan en si Jesus pighawidan dan diyà ta
kandan. 43 Ba inikagiyan din sidan hu "Kinahanglan gayed
ha sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios
isangyaw ku daan duun hu duma ha mga banuwa ta iyan
haini indini ku ta kalibutan." 44 Aman nanudlù haena duun
hu mga simbahan hu mga Judio diyà ta Judea.

5

Sa Pag-umaw Hu Tatulu Ha Mamamaling
(Lucas 5:1-11; Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Amin aldaw ha diyà si Jesus tagtiyadeg ta kilid taena ha
Danaw ta Genesaret ha inamul-amulan hu madakel tungkay
ha mga etaw ha agkabayà agpaliliman hu lalang hu Dios.
2 Naahà din diyà ta kilid ta danaw sa daruwa ha barutu ba
kuminawas en sa taglulan duun ta aghenawan dan en sa mga
baling dan. 3 Aman luminulan si Jesus duun taena ha barutu
hi Simon daw ikagiyi din haena ha iiseg su barutu diyà ta
wahig. Dayun mininuu duun daw panudlù hu mga etaw.
4 Su makapenga si Jesus mag-ikagi sinugù din dayun si
Simon hu "Idusù haini sa barutu diyà tayà ha madalem daw
ilabya sa baling nuy ta daw makatimù kaw hu sedà."
5 Ba si Simon tuminubag ha "Luminam-ag kay en gan hu
pagpamaling ba hurà kay gayed makatimù. Ba tumenged ta
insugù nu haini buhaten day gayed."
6 Su ilabya dan en sa mga baling nakatimù sidan hu
madakel tungkay ha sedà aman apit en agkayahà sa mga
baling dan. 7 Kinapayan dan su mga duma dan duun ku
sabuwa ha barutu ta daw mabuligan sidan. Dayun su daruwa
ha barutu napunù-punù gayed hu mga sedà na apit en daan
haena agkalened.

8 Su maahà hi Simon Pedro su nahitabù luminuhud diyà
ta atubangan hi Jesus daw ikagi hu “Awà ka dini ta kanak,
Ginuu, ta makasasalà a gayed.” 9 Naikagi haena hi Simon ta
nangabeleng gayed sidan taena ha madakel tungkay ha mga
sedà ha natimù dan. 10 Iling daan ha nangabeleng si Santiago
daw si Juan sa mga batà hi Zebedeo ha mga duma hi Simon.
Dayun inikagiyan hi Jesus si Simon hu “Harì ka agkasamuk
ta sugud iman mamamaling kad hu mga etaw.” 11 Aman su
guyuden dan en su barutu dan diyà ta gaun inawaan dan sa
alan daw pamanduma ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Sanglahen
(Lucas 5:12-16; Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Su duun si Jesus hu sabuwa ha banuwa amin diyà etaw
ha sanglahen. Su maahà din si Jesus luminuhud dayun
diyà ta kandin daw hangyù hu “Ginuu, ku mabayà ka ngaay
bulungen a ikaw taini ha mahugaw ha dalu ku.”
13 Dinampà hi Jesus su sanglahen daw ikagiyi hu “Agk-
abayà a aman maulian kad.” Sagunà haena naulian.
14 Dayun binalaudan hi Jesus hu “Harì ka manunultul hu
bisan sin-u ba dumuun ka taena ha sinaligan hu paghalad ta
daw masusi din ha naulian kad en. Maghalad ka sumalà hu
Kasuguan hi Moises ta daw malimpyuwan ka daw matun-an
hu mga etaw ha naulian kad en.”
15 Ba sa tultulanen mahitenged ki Jesus bà dà nasì
nakalekep duun hu madiyù ha mga banuwa, aman madakel
tungkay ha mga etaw sa nangaamul-amul diyà ta kandin ta
daw mapaliman dan sa tigtudlù din daw maulian daan sa
mga dalu dan. 16 Ba mahies ag-awà si Jesus duun hu mga etaw
ta agduun haena hu pinakabulung-bulung ha lugar hu pag-
ampù.

Sa Pagbulung Hu Piglanting Ha Etaw
(Lucas 5:17-26; Mateo 9:1-8; Marcos 2:2-12)

17 Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus amin daan tag-
pinuu ha mga Fariseo daw mga manunudlù hu Kasuguan ha
napuun duun hu alan ha mga banuwa ha sakup ta Galilea
daw ta Judea daw diyà daan ta Jerusalem. Si Jesus ginaheman
hu Dios ta daw maulian din sa agkangadaluwan. 18 Amin mga
etaw ha nakauma ha taglanting hu minatay en sa dibaluy
ha lawa din. Agkabayaan dan ngaay ag-uwita haena diyà ta
seled ta balay duun hu atubangan hi Jesus 19 ba tumenged
ta madakel tungkay sa mga etaw hurà sidan makaseled.
Aman namanahik sidan diyà ta atep daw pusuwi sa tenged
hi Jesus dayun hinawil dan daan su agkadaluwan duun hu
atubangan hi Jesus sa nalibutan hu madakel tungkay ha mga
etaw.

20 Su matun-an hi Jesus ha adagi gayed sa pagsalig dan
inikagiyan din su agkadaluwan hu “Napasaylu en sa mga salà
nu.”
21 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo
nakahenà-henà hu “Sin-u man haini sa tagtameyes hu Dios?
Ta iyan dà gayed sa Dios makapasaylu hu salà.”
22 Ba sa mga henà-henà dan natun-an hi Jesus aman inik-
agiyan din sidan hu “Imbà kaw taghenà-henaay hu iling
tayan? 23 Inu diay sa malumu ha ikagiyen duun taini ha
agkadaluwan? Iyan ba sa ‘Napasaylu en sa mga salà nu’
daw ku iyan ba sa ‘Bangun kad en daw hipanaw’? 24 Ba
iman igpaahà ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan amin
ku kagahem dini ta kalibutan hu pagpasaylu hu mga salà.”
Aman inikagiyan din su etaw ha minatay en sa dibaluy ha
lawa din hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw ulì kad en.”
25 Sagunà haena minangun daw uwita su banig din dayun ulì
ha tagdayè hu Dios. 26 Sa alan ha mga etaw nangabeleng daw
dinayè dan daan sa Dios hu kagi dan “Belenganen gayed sa
naahà taw iman.”

Sa Pag-umaw Ki Levi
(Lucas 5:27-32; Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Su maiwas en haena huminipanaw si Jesus, dayun naahà
din sa tagpinuu ha tagpanukut hu buhis ha tagngaranan ki
Levi. Inikagiyan din haena ha “Dumuma ka kanak.” 28 Aman
huminitindeg si Levi daw inawaan din sa alan dayun duma
ki Jesus.
29 Miggastu si Levi diyà ta balay din para ki Jesus. Madakel
ha mga manunukut hu buhis daw duma pa ha mga etaw sa
nakigsalu kandan. 30 Ba sa mga Fariseo daw sa mga sakup
dan ha manunudlù hu Kasuguan migtamudmud duun hu
mga tinun-an hi Jesus ha tagyanaen “Imbà kaw pakigsalu hu
mga limbungan ha mga manunukut hu buhis daw hu mga
masinupaken?”
31 Ba tuminubag si Jesus hu “Sa harì agkadaluwan harì
daan tagpabulung, ba sa agkadaluwan tagkinahanglan hu
mamumulung. 32 Sa pagdini ku kenà para hu mga matareng
en ba sa tuyù ku iyan sa mga makasasalà ta daw maghinulsul
sidan.”

Sa Panginginsà Mahitenged Hu Pagsalang Hu Pagkaen
(Lucas 5:33-39; Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Amin mga etaw ha minikagi diyà ki Jesus hu “Sa mga
sumusunud hi Juan ha Bautista daw sa mga sumusunud
hu mga Fariseo mahies tagsalang hu pagkaen ta daw harì
maelangan sa pag-ampù dan, ba sa ikaw ha mga tinun-an
harì gayed tagsalang.”

34 Ba tuminubag si Jesus hu “Mabaluy ba diay ku amin kaamulan ha sa mga inimbita harì kumaen ku diyà pa ta kandan sa agpangasawa? Harì gayed haena mabaluy. 35 Ba mauma sa panahun ha ipaawà en diyà ta kandan su agpangasawa daw human sidan agsalang hu pagkaen.”

36 Amin pa pananglitan ha inikagi hi Jesus kandan ha tagyanaen “Hurà etaw ha agtapikan din hu bag-u ha manggad sa daan en ha pinaksuy, ta ku buhaten din haena mahigbit sa bag-u ha manggad daw nangkalain ha pag-ahaen ku makaamul duun hu daan en. 37 Iling daan ha hurà etaw ha itagù din sa bag-u pa ha binu duun hu daan en ha talaguay ha anis, ta ku buhaten din haena bà dà magbutu daw kahudhud su binu. 38 Kinahanglan gayed ha sa bag-u pa ha binu duun dà daan itagù hu bag-u pa ha talaguay. 39 Sa mga etaw ha naanad en pag-inum hu daan ha binu harì agkabayà ag-inum hu bag-u ta maayad kun sa daan en dì hu bag-u pa.”

6

Sa Tagbayà Hu Aldaw Hu Paghimlay
(Lucas 6:1-5; Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Amin aldaw hu Sabado ha nakaagi say Jesus duun hu uma. Su taghipanaw sidan namanimù sa mga tinun-an din hu bunga taena ha mga pamulahen duun daw kinaen dan. 2 Ba amin mga Fariseo diyà ha nanginginsà hu “Imbà nuy supaka sa Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay?”

3 Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà nuy ba diay kabasa haena sa binuhat hi David su mangauhul sidan hu mga duma din? 4 Sumineled haena duun ku Tabernaculo daw kan-a su supas ha inhalad duun hu Dios dayun inilahan din su mga duma din bisan ku para dà ngaay haena hu mga sinaligan hu paghalad.” 5 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a tagbayà hu Aldaw hu Paghimlay.”

Sa Pagbulung Hu Kimay
(Lucas 6:6-11; Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Duun hu lain en paman ha Sabado sumineled si Jesus duun hu simbahan hu mga Judio daw panudlù diyà. Amin daan etaw diyà ha kimay sa kawanan ha alima din. 7 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo tagpanahà hu katarengan ta daw makasumbung dan si Jesus aman binantayan dan ku bulungen din ba haena duun hu Aldaw hu Paghimlay. 8 Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman inikagiyan din su etaw ha nakimay hu “Hitindeg ka duun hu atubangan hu mga etaw.” Aman huminitindeg su kimay.

9 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu sa intugut hu Kasuguan ha buhaten taw duun hu Aldaw hu Paghimlay?

Iyan ba sa pagbuhat hu maayad daw ku iyan ba sa madaet? Iyan ba sa pagluwas hu etaw daw ku iyan ba sa pagdaet kandin?"

10 Pig-ahà sidan hi Jesus daw ikagiyi su kimay ha "Bunhata sa alima nu." Su bunhaten din haena sagunà naulian. 11 Ba su mga Fariseo nangapauk gayed aman miglalang-lalang sidan ku inu sa buhaten dan ki Jesus.

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Mga Apostoles
(Lucas 6:12-16; Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Duun taena ha panahun duminuun si Jesus hu buntud daw luminam-ag mag-ampù duun hu Dios. 13 Su maselem en inamul-amul din sa mga sumusunud din, dayun pinilì din sa sampulù daw daruwa daw pigngaranan din sidan ha mga apostoles. 14 Saena iyan si Simon ha pigngaranan din ki Pedro daw si Andres sa suled din, si Santiago daw si Juan, si Felipe daw si Bartolome, 15 si Mateo daw si Tomas, si Santiago sa batà hi Alfeo daw si Simon ha tagngaranan hu Patriyota, 16 si Judas sa batà hi Santiago daw si Judas Iscariote ha iyan miglimbung ki Jesus.

Sa Pagbulung Hu Madakel Ha Agkadaluwan
(Lucas 6:17-19; Mateo 4:23-25)

17 Tuminubang si Jesus daw sa mga sumusunud din payanaen duun hu patag. Diyà daan sa madakel tungkay ha mga sumusunud din daw amin daan mga etaw ha nangapuun diyà ta Jerusalem daw duun hu alan ha mga banuwa ha sakup ta Judea daw hu mga banuwa ha kilid ta dagat ha ubayà ta Tiro daw ta Sidon. 18 Saena ha mga etaw duminiyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin daw hu pagpabulung hu mga dalu dan daw amin daan pigpasipalahan hu mga busaw ha naulian. 19 Sa agkangadaluwan agkabayà gayed ag-ibit kandin ta amin din gahem daw nangaulian din sa alan ha mga dalu dan.

Sa Kalipay Iman Daw Sa Kalugul Asem
(Lucas 6:20-26; Mateo 5:1-12)

20 Sumininalu si Jesus duun hu mga sumusunud din daw ikagi hu "Sinyu sa makaluluuy iman, malipayen kaw gayed ta agharian kaw hu Dios.

21 "Sinyu sa agkangauhul iman, malipayen kaw gayed ta mangabuhì kaw dà.

"Sinyu sa taglugul iman, malipayen kaw dà asem.

22 "Malipayen kaw gayed ku kuntrahen kaw hu mga etaw daw harì kaw en kandan pagsimahen, ku sulaen kaw daan

daw tameyesen kaw tumenged kanak siak sa Suled hu Kaetetawan. 23 Ikalipay nuy gayed haena ta adagi tungkay sa igbales inyu hu Dios diyà ta langit, ta iyan daan haena binuhat dan duun hu mga propita.

24 "Sinyu sa mga sapian iman, kahid-u nuy gayed ta natimù nuy en sa pakapalipay inyu.

25 "Sinyu sa nangabuhì iman, kahid-u nuy gayed ta mauhul kaw dà asem.

"Sinyu sa tagpatawahà iman, kahid-u nuy gayed ta maglugul kaw dà asem.

26 "Kahid-u nuy gayed sinyu sa tagdayeen iman hu mga etaw ta iyan haena binuhat hu mga gin-apuan dan duun hu biduen ha mga propita.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagpalanggà
(Lucas 6:27-36; Mateo 5:43-48; 7:12)

27 "Sinyu sa tagpaliliman kanak, ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga kuntra nuy daw buhati hu maayad haena sa tagdumut inyu. 28 Ampui nuy haena sa tagtungayaw daw sa tagpasipala inyu ha mapanalanginan sidan hu Dios. 29 Ku amin etaw ha laparuwen din sa dibaluy ha pipi nuy ipalaparu daan sa dibaluy. Ku amin etaw ha ag-agaw hu pinaksuy nuy iila en daan kandin sa kamasita nuy. 30 Ku amin manayù diyan ta inyu ilahi nuy, daw ku amin tumimù hu mga butang nuy harì nuy en haena bawien diyà ta kandin. 31 Ku inu sa agkabayaan nuy ha buhaten diyan ta inyu hu mga duma nuy iyan daan haena buhaten nuy diyà ta kandan.

32 "Ku iyan dà palanggaen nuy sa daan en tagpalanggà inyu hurà taena pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan daan haena. 33 Daw ku iyan dà buhatan nuy hu maayad sa tagbuhat daan hu maayad diyan ta inyu hurà taena pulus ta bisan sa mga makasasalà tagbuhaten dan daan haena. 34 Ku iyan nuy dà daan sambayan sa natun-an nuy en ha makailis dà saena hurà din pulus, ta bisan sa mga makasasalà agsambayan dan daan sa makasasalà ta natun-an dan ha makailis daan haena. 35 Ba ikagiyen ku inyu ha palanggaa nuy sa mga kuntra nuy daw buhati sidan hu maayad. Sambayi daan sidan ha harì kaw en magsalap hu ilis. Ku buhaten nuy haena adagi gayed sa bales inyu daw iyan haena timaan ha batà kaw gayed hu Dios ha Magbabayà hu alan, ta sa Dios maluluyen bisan duun hu mga madaet ha mga etaw daw hu harì tagpasalamat diyà ta kandin. 36 Kahid-uwi nuy sa bisan sin-u iling hu Dios ha Amay nuy ha nahid-u daan hu bisan sin-u.

Sa Paghukum
(Lucas 6:37-42; Mateo 7:1-5)

37 “Harì nuy aghukumi sa duma ha mga etaw daw harì kaw
daan hukuman hu Dios. Pasayluwa nuy haena sa nakasalà
diyan ta inyu daw pasayluwen kaw daan hu Dios. 38 Mag-ila
kaw daw ilahan kaw daan hu Dios, ta ku inu kadakel sa ig-ila
nuy iyan daan haena kadakel hu ig-ila din inyu daw labaw pa
iman sa iila din dì hu kinahanglanen nuy.”

39 Inikagiyan daan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha
tagyanaen “Harì gayed mabaluy ha kipitan hu etaw ha buta
sa duma din ha buta daan, ta ku buhaten din haena man-
gahulug gayed sidan duun hu bangbang. 40 Sa tagpatudlù
kenà labaw dì hu tagtudlù kandin ba ku makapenga en sa
tagtudluan mailing dà daan haena hu migtudlù kandin.

41 “Imbà nuy man tag-ahaaya sa puling hu duma nuy? Hurà
nuy ba diay katun-i ha sa inyu ha puling iling kaadagi hu
batang? 42 Imbà kaw tag-ikagi ha ag-awaen nuy haena sa
atiyuay ha puling hu duma nuy ha sa inyu ha puling bà daan
su batang? Sinyu sa tagpasibù-sibù, unahen nuy gayed awaen
sa puling nuy ha bà su batang na ku makaindan kaw en
human nuy dayun awaa sa nakapuling duun hu duma nuy.

Sa Bunga Hu Pamulahen
(Lucas 6:43-45; Mateo 7:16-20; 12:33-35)

43 “Sa maayad ha kayu pulus dà gayed maayad sa bunga
din, ba sa madaet ha kayu madaet en daan sa bunga din.
44 Agkakilala taw sa kayu pinaagi hu bunga din ta harì kuy
makapanimù hu libas daw hu bugkà duun hu sampinit. 45 Sa
maayad ha etaw maayad daan sa agkaikagi din tumenged ta
maayad sa henà-henà din, ba sa madaet ha etaw madaet daan
sa agkaikagi din tumenged ta madaet sa henà-henà din. Ta ku
inu sa duun hu henà-henà hu etaw iyan daan haena agkaikagi
din.

Sa Daruwa Ha Migbalay
(Lucas 6:46-49; Mateo 7:24-27)

46 “Imbà a inyu tagngarani ha Ginuu nuy ba harì kaw agtuu
hu igsugù ku inyu? 47 Ikagiyen ku inyu ku inu sa agkailin-
gan hu etaw ha tagpaliliman hu lalang ku daw magtuman
daan taena. 48 Agkailing haena hu etaw ha migbalay ha
migbangbang hu tungkay madalem dayun impas-ek din su
tukud daw siela hu mga batu. Su mamahà naagiyan haena hu
wahig ba hurà gayed kakayug su balay ta tungkay nalig-enan.
49 Ba saena ha tagpaliliman hu lalang ku ba harì tagtuman
agkailing hu etaw ha bà dà miglawig. Su mamahà sagunà dà
haena napilay daw nakagas.”

7

Sa Pagbulung Hu Suluguen Hu Kapitan
(Lucas 7:1-10; Mateo 8:5-13)

1 Su makapenga si Jesus mag-ikagi duun hu mga etaw
duminiyà dayun ta Capernaum. 2 Amin diyà kapitan hu
sundalu ta Roma na amin din minahal ha suluguen ha apit
en gayed agpatay hu dalu. 3 Su mapaliman ku kapitan sa
mahitenged ki Jesus pinasuguan din haena hu mga magulang
ha Judio ta daw mahangyù dan ha bulungen din haena sa
suluguen. 4 Su makauma sidan diyà ki Jesus pinagayukan
dan haena hu kagi dan "Saini ha kapitan hu sundalu angayan
ha buligan nu 5 ta palanggà kuy kandin sikuy sa mga Judio
daw binuhatan kuy hu simbahan." 6 Aman duminuma si
Jesus kandan.

Ba su ubay en sidan diyà ta balay amin impasal-aw kandan
ku kapitan ta daw maikagiyan si Jesus hu "Ginuu, bay-an kad
agdayun ta agkagayhà a ku dumini ka ta balay ku 7 daw kenà
a daan angayan hu pagdiyan ta ikaw. Ba bà nu dà ikagiya ha
maulian en haini sa suluguen ku. 8 Natun-an ku ha mahimu
nu haini ta siak suluguen a daan hu agalen ku ha sundalu
daw amin daan mga sundalu ha sakup ku. Ku ipahipanaw ku
sidan agtuu gayed sidan. Bisan inu sa igsugù ku hu suluguen
ku agbuhaten din daan haena."

9 Su mapaliman haena hi Jesus nabeleng gayed dayun sum-
ininalu duun hu mga kaet-etawan ha namanduma kandin
daw migyanaen "Ikagiyen ku inyu ha hurà ku pa gayed naahà
duun hu mga kaliwatan hi Israel ha agkailing taini sa pagtuu
din." 10 Su makalikù en haena sa mga sinugù diyà ta balay
naahà dan ha naulian en su suluguen.

Sa Pagkabanhaw Hu Batà

11 Hurà kalugay duminuun si Jesus hu banuwa ha tagn-
garanan ta Nain daw namanduma daan sa mga tinun-an din
daw sa madakel ha mga etaw. 12 Su ubay en sidan ta pultahan
ta kutà taena ha banuwa amin dan naahà ha taglanting hu
minatay. Saena ha minatay maama ha sabubuwa dà ha batà
hu bahi ha balu, daw madakel ha mga etaw duun taena ha
banuwa sa namanduma kandin. 13 Su maahà hi Jesus su bahi
ha balu nahid-uwan din aman inikagiyan din hu "Harì ka tag-
agalà."

14 Dayun inubayan din haena sa lungun daw ibiti aman
nakataleen su taglanting duun. Minikagi si Jesus hu "Bangun
kad." 15 Migbangun haena sa minatay ha tag-ikagi en, dayun
indiyà hi Jesus ki Inay din.

16 Sa alan ha mga etaw nangahaldek daw dinayè dan sa
Dios ha tagyanaen “Sa labaw ha propita nakauma dini ta
kanuy daw duminini sa Dios hu pagbulig hu mga etaw din.”
17 Saena ha tultulanen mahitenged ki Jesus nakalekep duun
hu alan ha mga banuwa diyà ta Judea daw hu ubayà taena.

Si Jesus Daw Si Juan Ha Bautista
(Lucas 7:18-35; Mateo 11:2-19)

18 Tinultulan si Juan ha Bautista hu mga sumusunud din
mahitenged hu alan ha binuhat hi Jesus. 19 Aman inumaw hi
Juan sa daruwa ha sumusunud din daw sugua diyà ki Jesus
ha insaan dan hu “Iyan kad ba haena su intagnà ha makauma
dini ta kalibutan daw ku amin pa ba lain ha pagsalapen day?”
20 Aman su makadiyà en sidan ki Jesus minikagi sidan hu
“Impadini kay hi Juan hu pag-insà ku iyan kad ba haena su
intagnà ha makauma dini ta kalibutan daw ku amin pa ba
lain ha pagsalapen day.”

21 Duun taena ha panahun naulian hi Jesus sa madakel
ha mga etaw ha amin dan mga dalu daw binugaw din sa
mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw daw amin daan
mga buta ha nakaindan. 22 Aman tinubag sidan hi Jesus hu
“Likù kaw diyà ki Juan daw tultuli hu napaliman nuy daw
hu naahà nuy ha binuhat ku. Saena iyan sa nakaindan sa
mga buta daw nakahipanaw sa mga pigket, nangaulian sa
mga sanglahen daw nakapaliman en daan sa mga bengel.
Amin en daan nabanhaw ha minatay daw sa Maayad ha
Tultulanen insangyaw en daan duun hu mga makaluluuy ha
mga etaw. 23 Malipayen gayed sa etaw ha harì tagduwa-duwa
hu pagsalig din kanak.”

24 Su umulì en haena sa mga sumusunud hi Juan inik-
agiyan hi Jesus sa mga kaet-etawan hu “Inu sa tuyù nuy su
dumiyà kaw ki Juan duun taena ha pinakabulung-bulung ha
lugar? Duminiyà kaw ba hu pag-ahà hu etaw ha agkailing hu
salaysay ha ku agkalamagen agkahuyung dà? 25 Duminiyà
kaw ba daan ta daw maahà nuy sa tungkay madagway ha
pinaksuy din? Hurà gayed ta sa etaw ha tagpinaksuy hu
madagway daw mahayahay sa pagtimà din duun taw dà
agkaahà hu mga balay hu harì. 26 Kenà ba iyan man inahà
nuy diyà sa propita? Laus gayed ha propita si Juan daw labaw
pa haena 27 ta iyan en su sinubay duun hu insulat ha lalang hu
Dios ha tagyanaen

‘Igpauna ku dì ikaw ta daw makapangandam hu ag-agiyan
nu.’

28 Ikagiyen ku inyu ha duun taini ha kalibutan hurà en labaw
dì ki Juan, ba bisan sa kinaminusan ha tagharian hu Dios
labaw pa daan dì ki Juan.”

29 Su mapaliman haena hu mga etaw alan sidan bisan sa
mga manunukut hu buhis ha nabautismuwan en hi Juan
nakakilala ha hustu gayed sa mga paagi hu Dios. 30 Ba sa
mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan hurà dan
dawata sa katuyuan kandan hu Dios aman hurà daan sidan
kabautismuwi su anay hi Juan.
31 Dayun minikagi si Jesus hu "Inu man sa agpailingan ku
inyu? 32 Agkailing kaw hu mga batà ha tag-alù-alù duun
hu baligyaanan ha tag-ikagi duun hu mga duma dan hu
'Tagkanta kay ba bà su hurà nuy duun labet. Taglugul
kay ba harì kaw tag-agalà hu inyu.' 33 Su makauma si
Juan ha Bautista sa tagsalang hu pagkaen daw hurà inum
hu binu inikagi nuy ha bà dà haena agkalibeg. 34 Siak sa
Suled hu Kaet-etawan sa harì tagsalang hu pagkaen daw
pag-inum kagi nuy paman 'Ahà kaw tayana ha agapan daw
beleng-beleng, sa mga amigu din mga limbungan ha mga
manunukut hu buhis daw mga masinupaken.' 35 Ba saena ha
duminawat hu katudluanan ku daw hu ki Juan nakakilala ha
hustu gayed sa mga paagi hu Dios."

Si Jesus Diyà Ta Balay Hi Simon Sa Fariseo

36 Amin Fariseo ha mig-imbita ki Jesus hu pagkaen diyà
ta balay din aman duminiyà si Jesus ta kandin daw kaen.
37 Amin bahi duun taena ha banuwa ha makasasalà gayed.
Su mapaliman din ha si Jesus tagkaen duun hu balay taena
ha Fariseo duminiyà daan haena ha tag-uwit hu pahumut ha
intagù duun hu butilya ha alabastro. 38 Luminuhud su bahi
ha tag-agalà diyà ki Jesus aman nalemeg sa paa hi Jesus hu
mga luhà din. Tinarapuwan din sa paa hi Jesus ta buhuk din
daw hadeki dayun hudhudi hu pahumut.
39 Su maahà haena ku Fariseo ha mig-imbita ki Jesus naka-
henà-henà haena ha "Ku laus pa haini ha propita matun-an
din en ngaay ha makasasalà gayed haini sa bahi ha mig-ibit
kandin."
40 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu "Simon, amin ku ag-
ikagiyen ikaw."
Tuminubag si Simon hu "Manunudlù, inu man?"
41 Minikagi si Jesus hu "Amin daruwa ha etaw ha suminam-
bay hu salapì duun hu sapian ha etaw, sa sabuwa suminam-
bay hu lalima ha gatus daw sa sabuwa kalimahan dà. 42 Hurà
sidan makailis aman bà din en haena linipati en. Sin-u man
kandan sa adagi gayed sa pagpalanggà din ku sapian?"
43 Tuminubag si Simon hu "Iyan gid haena sa adagi sa
sambay din ha linipatan."
Tuminubag daan si Jesus hu "Laus hayan."

44 Dayun uminahà si Jesus duun ku bahi daw ikagiyi si
Simon hu “Naahà nu ba haini sa bahi? Sumineled a dini ta
balay nu ba hurà nu buhata sa sumalà ha naanadan taw.
Hurà a ikaw ilahi hu wahig ha ighenaw ku ta paa ku, ba
saini ha bahi hinenawan din sa paa ku hu luhà din daw
tinarapuwan din ta buhuk din. 45 Hurà a ikaw tahuri ta hurà
ka hadek kanak sumalà hu naanadan taw, ba saini ha bahi
su pagseled din dini pighadekan din sa paa ku. 46 Hurà nu
daan lanahi sa ulu ku, ba saini ha bahi inugsakan din hu
pahumut sa paa ku. 47 Aman ikagiyen ku ikaw ha pinasaylu
en sa madakel ha mga salà din ta adagi sa pagpalanggà din
kanak. Ba saena ha atiyuay dà sa mga salà din ha napasaylu
atiyuay dà daan sa pagpalanggà din.”
48 Dayun inikagiyan hi Jesus haena sa bahi hu “Pinasaylu
en sa mga salà nu.”
49 Sa duma ha tuminampu duun ku miggastu nakahenà-
henà hu “Inu gid haini ha etawa sa pakapasaylu hu salà?”
50 Ba inikagiyan hi Jesus su bahi hu “Sa ingkaluwas nu iyan
sa pagsalig nu kanak aman ulì kad ha malinawen.”

8

Sa Mga Bahi Ha Mig-alima Ki Jesus

1 Su maiwas haena duminuun si Jesus hu migkalain-lain
ha banuwa daw migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged hu pagharì hu Dios. Namanduma kandin sa
sampulù daw daruwa ha tinun-an din 2 daw amin daan mga
bahi ha nangadaluwan daw inulinan hu busaw su anay ha
nangaulian en. Iyan haena sidan si Maria sa tagngaranan ki
Magdalena ha iyan su ginuwaan hu pitu ha busaw, 3 si Juana
sa asawa hi Cusa ha iyan sinaligan hi Herodes, si Susana
daw amin pa gayed madakel ha mga bahi. Minulig sidan ki
Jesus daw hu mga tinun-an din pinaagi hu pag-ila hu mga
kinahanglanen dan.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Lucas 8:4-8; Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

4 Su tagkaamul-amul sa madakel ha mga etaw ha nanga-
puun duun hu migkalain-lain ha banuwa minikagi si Jesus
taini ha pananglitan ha tagyanaen 5 “Amin etaw ha duminiyà
ta uma hu pagpamegas. Su isawed din haena sa binhì amin
diyà dà nakatanà ta dalan aman nangagik-an daw pinanukà
hu mga tagbis. 6 Amin daan binhì ha duun dà nakatanà
hu batuwen. Su tumubù haena sagunà dà nangagangu ta
mamada sa bugtà duun. 7 Amin daan binhì ha duun nakatanà
hu sampiniten. Tuminubù daan haena ba naenep dà hu mga
sampinit. 8 Ba amin binhì ha duun nakatanà hu balumbun

ha bugtà. Saena tuminubù daan daw namunga gayed hu tignanggatus."

Dayun minikagi si Jesus hu "Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku."

Sa Katuyuan Hu Mga Pananglitan
(Lucas 8:9-10; Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)

9 Nanginginsà sa mga tinun-an hi Jesus ku inu sa kahulugan taena ha pananglitan. 10 Dayun tuminubag haena hu "Sa inlilung su anay mahitenged hu pagharì hu Dios impadayag en inyu. Ba sa duma ha mga etaw inikagiyan ku pinaagi hu mga pananglitan ta daw

'Bisan ku mag-ahà sidan ba harì makaindan, daw magpaliliman daan sidan ba harì makasabut.'

Sa Kahulugan Hu Pananglitan Mahitenged Hu Binhì
(Lucas 8:11-15; Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

11 "Iyan haini kahulugan taena ha pananglitan mahitenged hu namegas. Saena ha insawed ha binhì iyan sa lalang hu Dios. 12 Su binhì ha diyà dà nakatanà ta dalan iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios ba sagunà pakauma si Satanas daw agawen din sa napaliman dan ta daw harì sidan makatuu daw harì maluwas. 13 Su binhì ha duun dà nakatanà hu batuwen iyan su mga etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw sagunà duminawat taena ha malipayen ba harì agpanggamut sa pagtuu dan. Tuminuu hu mabàbà dà ha panahun ba ku makauma sa pagsulay ag-endà dà sidan hu pagtuu. 14 Su binhì ha duun nakatanà ku sampiniten iyan su mga etaw ha nakapaliman en hu lalang hu Dios. Ba tumenged hu mga kasamukan dan daw hu kabayà dan ha magsapian sidan daw hu mga kalipayan dini ha kalibutan, sa lalang hu Dios agkalipatan dan dà aman sa bunga dan agkangapudu dà. 15 Ba su binhì ha duun nakatanà hu balumbun ha bugtà iyan su etaw ha nakapaliman hu lalang hu Dios daw duminawat gayed ha migpadayun hu pagtuman taena daw pinaagi hu pagkamainantusen dan mamunga gayed sidan.

Sa Sulù Duun Hu Ugsakà Ha Matangkaw
(Lucas 8:16-18; Marcos 4:21-25)

16 "Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà agpalangkebi hu bakag daw ku bà din dà ba daan igpadidalem duun hu katri, ba saena iluntud din gayed duun hu ugsakà ha matangkaw ta daw mailawan sa seled taena ha balay.

17 "Sa alan ha iglilung iman makahiwal dà asem ku malugay daw sa harì iman tag-ikagiyen mapaliman dà asem ku malugay. 18 Aman panday kaw gayed magpaliliman ta sa etaw ha amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed

madakel, ba saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din dà agtimuen pa gayed haena diyà ta kandin."

Sa Kadumahan Hi Jesus
(Lucas 8:19-21; Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Nakauma sa inay hi Jesus daw sa mga suled din ha maama ta agkabayà pakig-ahà kandin, ba hurà sidan makaubay diyà ta kandin tumenged ta madakel tungkay sa mga etaw. 20 Amin etaw ha uminikagi diyà ki Jesus hu "Si Inay nu daw sa mga suled nu diyà tagtiyadeg ta guwà ta agkabayà kun sidan pakig-ahà ikaw."

21 Ba si Jesus tuminubag hu "Bisan sin-u sa tagpaliliman hu lalang hu Dios daw tagtuman daan taena iyan en haena inay ku daw mga suled ku."

Sa Pagbaldeng Hi Jesus Hu Kalamag
(Lucas 8:22-25; Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Amin aldaw ha inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din ha "Lumayun kuy duun taini ha danaw." Aman luminu-lan sidan hu barutu daw pamanlayun. 23 Su taglulan en sidan nakatiduga si Jesus. Dayun namagyu aman nataguan hu wahig su barutu na apit en sidan agkalened. 24 Aman pinukaw hu mga tinun-an si Jesus hu kagi dan "Ginuu, agkalened kuy en."

Migbangun si Jesus daw baldenga sa kalamag daw adagi ha mga baled aman sagunà migleneng. 25 Inikagiyan din su mga tinun-an din hu "Hindu en diay sa pagsalig nuy kanak?"

Sa mga tinun-an hi Jesus tungkay gayed nangahaldek daw nangabeleng aman migpainsaay sidan hu "Inu gid haini ha etawa ha bisan sa kalamag daw mga baled agtuu kandin?"

Sa Pagbulung Hu Etaw Ha Inulinan Hu Mga Busaw
(Lucas 8:26-39; Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Si Jesus daw sa mga tinun-an din duminiyà ta ubay ta Gadara layun ta probincia ta Galilea. 27-29 Amin etaw ha taga-Gadara ha inulinan hu mga busaw. Su anay tagbakusaen haena hu kadina daw bantayi, ba bà dà agpamugtua taena dayun inuwit hu busaw duun hu pinakabulung-bulung ha lugar. Nalugay en ha duun dà tagtimà hu panlebengà ha harì en daan tagpinaksuy. Su pagkawas hay Jesus sinal-aw dayun sidan ku etaw ha inulinan hu busaw. Su maahà din si Jesus nakapangulahì haena dayun nakadaghà diyà ta bugtà diyà ta atubangan hi Jesus daw nangulahì ha tagyanaen "Jesus ha Batà hu Dios ha Magbabayà hu alan, inu sa labet nu kanak? Aghangyuen ku ikaw ha harì a ikaw pasipalahan." Lukas 8:27-29 Naikagi din haena ta inikagiyan hi Jesus ha umawà su busaw.

30 Ininsaan haena hi Jesus hu "Sin-u sa ngaran nu?"
Tuminubag hu "Libu-libuwen" tumenged ta madakel en
sa busaw ha uminulin kandin. 31 Dayun su mga busaw
tagpagayukà diyà ki Jesus ha harì sidan ilambeg duun ku bitu
ha tungkay gayed madalem.
32 Ubay diyà ta kandan sa balalayan ha amin duun madakel
tungkay ha mga babuy ha tagpanuwalà. Pinagayukan ku
mga busaw si Jesus ha ipaulì sidan duun ku mga babuy.
Tinugutan din en daan sidan 33 aman guminuwà su mga
busaw duun ku etaw daw namanagù duun ku mga babuy.
Namamulaguy su mga babuy diyà ta alug daw nangakasabay
sidan duun ku danaw dayun nangalemes.
34 Su mga etaw ha tagbantay ku mga babuy nakaahà taena
ha naul-ulahan aman namamulaguy sidan payanaen diyà ta
banuwa daw duun hu ubayà ha mga lugar daw intultul dan
su nahitabù. 35 Dayun namandiyà sa mga etaw ta ag-ahaen
dan su nahitabù. Su makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan
su etaw ha inulinan hu mga busaw su anay ha tagpinuuwà
diyà ta atubangan hi Jesus ha maayad en sa henà-henà din
daw migpinaksuy en, aman su mga etaw nangahaldek gayed.
36 Su nakaahà taena nanunultul dayun ku nainu-inu sa kaulii
taena ha inulinan hu mga busaw. 37 Ba su mga etaw ha nanga-
puun duun hu mga banuwa ha ubay ta Gadara huminangyù
ki Jesus ha umawà si Jesus diyà ta kandan ta agkahaldekan
gayed sidan. Aman luminulan si Jesus hu barutu ta ag-awà
diyà.
38 Su aglulan en si Jesus ku barutu huminangyù su naulian
ha agduma ngaay. Ba bà dà inikagiyi hi Jesus ha 39 "Umulì kad
daw itultul sa binuhat hu Dios ikaw." Aman huminipanaw su
naulian daw linekep din su banuwa hu pagpanunultul ku inu
kaadagi sa binuhat kandin hi Jesus.

Sa Minatay Ha Batà Daw Sa Bahi Ha Daluwanen
(Lucas 8:40-56; Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Su makalikù si Jesus diyà ta layun madakel ha mga
etaw sa tag-angat diyà ha migdawat kandin. 41 Amin daan
punuan duun hu simbahan hu mga Judio ha nakauma ha
tagngaranan ki Jairo. Luminuhud haena diyà ta atubangan
hi Jesus dayun minagayuk ha dumiyà si Jesus ta balay din 42 ta
agpatay en su sabubuwa dà ha laga-laga din ha sampulù en
daw daruwa sa tuig taena.
Su taghipanaw en si Jesus naamul-amulan hu madakel
tungkay ha mga etaw ha agpakalipit kandin. 43 Amin daan
bahi diyà ha sampulù en daw daruwa ha tuig sa kahudhud
din. Naamin en sa salapì din pagbayad hu tagpamulung
ba hurà gayed kaulii. 44 Uminubay haena diyà ta talikudan

hi Jesus daw ibiti sa sagayadan hu pinaksuy taena dayun sagunà naulian.
45 Nanginginsà si Jesus hu “Sin-u sa uminibit hu pinaksuy ku?”
Namalibad sa mga etaw aman minikagi si Pedro hu “Ginuu, madakel man ha mga etaw sa agpakalipit ikaw.”
46 Ba tuminubag si Jesus hu “Amin gayed uminibit kanak ta nagedam ku ha amin naulian pinaagi hu gahem ku.”
47 Su matun-an ku bahi ha natun-an diay hi Jesus hinugdunan haena hu kahaldek din daw luhud diyà ki Jesus. Duun hu atubangan taena ha mga etaw inikagi din sa hinengdan imbà din ibiti sa pinaksuy hi Jesus daw sa ingkaulii din.
48 Dayun inikagiyan hi Jesus hu “Sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak. Ulì ka ha malinawen.”
49 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma sa mga etaw ha napuun ta balay hi Jairo su punuan taena ha simbahan ha tagyanaen “Su laga-laga nu minatay en aman harì nud en agsamuka sa Manunudlù.”
50 Ba su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din si Jairo hu “Harì ka agkasamuk ba bà ka dà salig kanak daw maulian su batà nu.”
51 Su makauma en sidan diyà ta balay hi Jairo iyan dà dinuma hi Jesus diyà ta seled si Pedro daw si Juan, si Santiago daw sa mga laas taena ha batà. 52 Sa alan ha mga etaw diyà tag-agalaay ta taglulugul sidan, ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Harì kaw tag-agalaay ta saini ha batà hurà patay ba bà dà tagtiduga.”
53 Bà dan dà agkapatawahi si Jesus ta natun-an dan ha minatay en gayed su batà. 54 Ba inibitan hi Jesus sa alima ku batà daw ikagiyi hu “Sikaw sa batà, bangun kad.” 55 Sagunà haena nakagahinawa daw minangun. Dayun suminugù si Jesus ha ilahan haena hu pagkaen. 56 Su mga laas ku laga-laga tungkay gayed nangabeleng, ba binalaudan sidan hi Jesus ha harì dan itultul duun hu bisan sin-u haena sa nahitabù.

9

Sa Mga Panugun Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din
(Lucas 9:1-6; Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1-2 Amin panahun ha inamul-amul hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an din dayun sinugù din sidan hu pagpanunultul mahitenged hu pagharì hu Dios daw pinagaheman din sidan ta daw maulian dan sa agkangadaluwan daw mabugaw dan sa mga busaw ha uminulin duun hu mga etaw. 3 Inikagiyan din sidan ha “Ku humipanaw kaw harì kaw mag-uwit hu bisan inu iling hu sugkud daw hu lutù nuy, hu salapì daw hu ilisan nuy. 4 Bisan sin-u ha tagibalay sa

magpaseled inyu duun kaw en magtimà taman ha umawà kaw duun taena ha banuwa. 5 Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu awai haena, ba pugpuga nuy sa aliyabuk diyan ta paa nuy ta iyan haena timaan ha silutan gayed sidan hu Dios." 6 Aman namanhipanaw su mga tinun-an hi Jesus daw pamanduun hu migkalain-lain ha banuwa ha migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen daw naulian dan daan sa agkangadaluwan duun hu bisan hindu.

Sa Henà-henà Hi Herodes Mahitenged Ki Jesus
(Lucas 9:7-9; Mateo 14:1-2; Marcos 6:14-16)

7 Su mapaliman hi Herodes ha harì ta Galilea sa mga nahitabù nalibeg gayed ku sin-u si Jesus, ta sa duma tag-ikagi ha iyan kun haena si Juan ha Bautista ha nabanhaw, 8 sa duma tag-ikagi ha iyan en kun haena si Elias ha nakahiwal daw sa duma tag-ikagi ha nabanhaw sa sabuwa duun taena ha mga propita su anay. 9 Ba uminikagi si Herodes hu "Pinapungulan kud en si Juan. Sin-u man gid haini sa tagsubayen hu mga etaw?" Aman agkabayaan din gayed ag-ahaa si Jesus.

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Lucas 9:10-17; Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Su makalikù en haena sa mga apostoles ha sinugù hi Jesus intultul dan diyà ta kandin sa alan ha nangabuhat dan. Dayun dinuma sidan hi Jesus ha iyan dà sidan payanaen duun ku banuwa ha tagngaranan ta Betsaida. 11 Su matun-an haena hu kaet-etawan namanlupug sidan. Nahid-uwan sidan hi Jesus aman tinultulan din sidan mahitenged hu pagharì hu Dios daw naulian din daan sa agkangadaluwan.

12 Su panday en agkahapun inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din ha "Sugua nud en sa mga etaw ha mamanduun sidan hu ubayà ha mga banuwa ta daw makapan-ahà sidan hu agkan-en dan daw hu matidugahan dan ta pinakabulung-bulung haini ha lugar."

13 Ba tuminubag si Jesus hu "Iyan kaw en mag-ila kandan hu pagkaen."

Uminikagi sidan hu "Amin dini pagkaen ba lalima dà ha buuk ha supas daw daruwa dà daan ha buuk ha sedà. Agkabayà ka ba ha mamalit kay pa hu igpakaen taini ha mga etaw?" 14 Ta lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama.

Ba inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu "Ipapinuu sa mga etaw hu tigkalimahan." 15 Aman binuhat dan su insugù hi Jesus daw namaminuu su mga etaw. 16 Tinimù hi Jesus su lalima ha supas daw su daruwa ha sedà dayun huminangad diyà ta langit daw ampui haena. Su makapenga en mag-ampù pinangebing din su supas daw su sedà daw

sugua su mga tinun-an din ha ipakaen haena hu mga etaw.
17 Su mangabuhì en sidan pinangamul hu mga tinun-an su
nasamà duun, saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.

Sa Inikagi Hi Pedro Mahitenged Ki Jesus
(Lucas 9:18-21; Mateo 16:13-20; Marcos 8:27-30)

18 Amin panahun ha mig-ampù si Jesus ha iyan dà. Sa mga
tinun-an din uminubay diyà ta kandin aman ininsaan din
sidan hu "Sin-u a man duun hu pag-ikagi hu mga etaw?"
19 Tuminubag sidan hu "Sa duma tag-ikagi ha iyan ka kun si
Juan ha Bautista daw sa duma tag-ikagi daan ha iyan ka kun
si Elias, sa duma tag-ikagi ha sabuwa ka duun hu mga propita
su anay ha nabanhaw."
20 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Sinyu, sin-u a man
duun hu henà-henà nuy?"
Tuminubag si Pedro hu "Iyan ka su Mesiyas ha sinugù hu
Dios."
21 Binalaudan hi Jesus su mga tinun-an din ha harì gayed
sidan manunultul ha si Jesus iyan en su Mesiyas.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 9:22-27; Mateo 16:21-28; Marcos 8:31 - 9:1)

22 Minikagi daan si Jesus hu "Kinahanglan ha siak sa Suled
hu Kaet-etawan mag-antus a hu madakel ha mga pasipala
daw pagtameyesen a hu mga magulang daw hu mga labaw ha
sinaligan hu paghalad daw hu mga manunudlù hu Kasuguan.
Daw kinahanglan daan ha pahimatayan a kandan ba duun
hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà."
23 Dayun minikagi si Jesus duun hu kaet-etawan hu "Bisan
sin-u sa agkabayà agsunud kanak kinahanglan ha lipatan din
gayed sa kandin ha agkabayaan daw aldaw-aldaw antusen
din sa alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen ta
daw makasunud kanak. 24 Ta bisan sin-u sa agkanugun hu
kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak
bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà din
katapusan. 25 Inu man sa pulus hu etaw ku maangken din
sa tibuuk ha kalibutan ba malaag sa kinabuhì din? 26 Bisan
sin-u haena sa ikagayhà din sa pagsunud kanak daw sa mga
lalang ku siak sa Suled hu Kaet-etawan ikagayhà ku daan
asem haena ku lumikù a dini ha magpangaluanlag iling hu
Dios ha Amay ku daw hu mga balinsuguen din. 27 Laus gayed
sa ag-ikagiyen ku inyu ha amin inyu tagtiyadeg dini iman ha
harì pa matay na maahà dan en sa pagharì hu Dios."

Sa Pagkahalin Hi Jesus
(Lucas 9:28-36; Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Su nangkasimana en sa kaikagiya hi Jesus taena dinuma
din si Pedro, si Juan daw si Santiago duun hu bubungan hu

pag-ampù. 29 Su kamulu pa si Jesus tag-ampù tigkan haena
nahalin daw sa pinaksuy din tagpangaluanlag ha ben kaputì
en gayed. 30 Tigkan daan nakahiwal sa daruwa ha etaw ha
iyan si Moises daw si Elias 31 ha tagpangaluanlag daan daw
nakiglalang ki Jesus. Sa piglalangan dan iyan sa kamatayen
hi Jesus ha madani en matuman diyà ta Jerusalem. 32 Si Pedro
daw sa mga duma din agpandayen agtidugahen ba naahà
dan sa pagpangaluanlag hi Jesus daw hu mga duma din. 33 Su
ag-awà en su daruwa diyà ki Jesus inikagiyan dayun hi Pedro
si Jesus hu "Ginuu, maayad ta dini kay. Buhatan day inyu hu
tatulu ha lawig ta daw matukid kaw ki Moises daw ki Elias."
Ba hurà katun-i hi Pedro ku inu sa tag-ikagiyen din.
34 Su tag-ikagi pa si Pedro amin gabun ha nakabungkus
kandan aman nangahaldek gayed sidan. 35 Dayun amin
lageng ha napuun duun ku gabun ha tagyanaen "Iyan en
haini Batà ku ha pinilì ku aman magpaliliman kaw kandin."
36 Su maiwas haena sa lageng iyan dà naahà dan si Jesus.
Duun taena ha panahun hurà gayed itultul hu mga tinun-an
su naahà dan.

Sa Pagbugaw Hu Mabalaw Ha Busaw
(Lucas 9:37-43; Mateo 17:14-18; Marcos 9:14-27)

37 Su maisab ha aldaw ha tumubang si Jesus daw sa tatulu
ha tinun-an din duun taena ha bubungan sinal-aw sidan
hu madakel tungkay ha mga etaw. 38 Amin diyà etaw ha
nangumaw hu "Ginuu, kahid-uwi sa batà ku ha maama
ta sabubuwa dà haini. 39 Ku ag-ulinan haini hu busaw
agpakakulahì daw agkabidbid ha tagbulà-bulà sa bàbà din.
Malagdà dà ag-awà diyà ta kandin sa busaw daw agpakadaet
haena kandin. 40 Hinangyù kud sa mga tinun-an nu ha
ipaguwà dan su busaw ba hurà dan gayed kahimu."
41 Minikagi si Jesus hu "Sinyu ha mga etaw sa harì agtuu
daw suminuway duun hu pagkamatareng, nalugay en sa
pagduma-dumahà taw. Inu pa diay kalugay sa pag-angat ku
ha tumuu kaw kanak?" Dayun inikagiyan din su amay ha
"Uwita dini sa batà nu."
42 Su tagdiyà en su batà tigkan inulinan hu busaw aman
nakadaghà diyà ta bugtà daw nabidbid. Ba binaldeng hi
Jesus haena sa busaw daw naulian su batà dayun indiyà hi
Jesus ki Amay din. 43 Nangabeleng sa alan ha mga etaw hu
pagkagamhanan hu Dios.

Sa Ikaduwa Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 9:44-45; Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Su kamulu pa sa mga etaw agkabeleng hu binuhat hi Jesus
inikagiyan din sa mga tinun-an hu 44 "Palilimani nuy gayed

haini sa ag-ikagiyen ku iman inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan laus ad en itugyan duun hu aghimatay kanak." 45 Ba hurà dan katun-i sa kahulugan taena ha inikagi din ta inheles haena kandan ta daw harì dan pa masabut, daw nahaldek daan sidan hu pagpanginginsà ki Jesus mahitenged taena.

Sa Labaw Duun Hu Mga Tinun-an
(Lucas 9:46-48; Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Migsawalà sa mga tinun-an hi Jesus ku sin-u sa labaw kandan. 47 Ba natun-an hi Jesus sa henà-henà dan aman tinimù din sa sabuwa ha atiyuay ha batà daw ipaabay kandin. 48 Dayun inikagiyan din sidan hu "Bisan sin-u sa agdawat taini ha batà tumenged kanak agdawat daan kanak, daw saena ha agdawat kanak agdawat daan hu Dios ha migsugù kanak. Ta saena ha kinaminusan diyan ta inyu iyan labaw hu alan."

Sa Harì Agsupak Ki Jesus
(Lucas 9:49-50; Marcos 9:38-40)

49 Minikagi si Juan hu "Ginuu, amin day naahà ha etaw ha migbugaw daan hu mga busaw pinaagi hu ngaran nu aman binaldeng day haena ta kenà taw man duma."

50 Ba tuminubag si Jesus hu "Harì nuy haena agbaldenga ta sa etaw ha harì agsupak kanuy duma taw daan."

Sa Banuwa Ha Hurà Dawat Ki Jesus

51 Su madani en si Jesus aglikù diyà ta langit nahenhenaan din ha dumiyà ta Jerusalem. 52 Amin din impauna duun hu sabuwa ha banuwa diyà ta Samaria ta daw maandam sa kinahanglanen din. 53 Ba sa mga etaw duun taena ha banuwa harì agkabayà ha umagi si Jesus diyà ta kandan ta natun-an dan en ha saena Judio ha tagdiyà ta Jerusalem. 54 Su matun-an haena hu mga tinun-an din ha si Santiago daw si Juan inikagiyan dan si Jesus hu "Ginuu, agkabayà ka ba ha ipabulus day sa hapuy ta daw mangasunug sidan?" 55 Ba si Jesus sumininalu diyà ta kandan daw baldenga sidan, 56 dayun duminuun say Jesus hu lain ha banuwa.

Sa Agpamanduma Ngaay Ki Jesus
(Lucas 9:57-62; Mateo 8:19-22)

57 Su taghipanaw en si Jesus diyà ta dalan amin etaw ha minikagi diyà ta kandin hu "Agduma a ikaw bisan hindu ka duun agpayanaen."

58 Ba tuminubag si Jesus hu "Sa laku amin din tagtimaan daw sa mga tagbis amin dan daan mga dalagpuay, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan hurà ku himlayà."

59 Amin pa sabuwa ha etaw ha inikagiyan hi Jesus ha "Dumuma ka kanak."

Ba tuminubag haena hu “Ginuu, harì a pa makaduma ikaw iman ta iglebeng ku pa si Amay ku.”
60 Inikagiyan haena hi Jesus ha “Su mga etaw ha hurà dan pa kinabuhì iyan en maglebeng hu mga minatay, ba sikaw hipanaw ka daw isangyaw nu sa mahitenged hu pagharì hu Dios.”
61 Amin pa daan etaw ha minikagi hu “Ginuu, agduma a ikaw ba agpanamilit a pa enà duun hu pamilya ku.”
62 Si Jesus tuminubag ha “Hurà gayed pulus hu etaw ha tagharian hu Dios ku agkailing taena ha tag-ibit en hu daru ba taglingiay pa diyà ta kahudiyanan.”

10

Sa Kapituwan Daw Daruwa Ha Sinugù Hi Jesus

1 Su maiwas en haena pinilì hi Jesus su kapituwan daw daruwa ha sumusunud din daw sinugù din sidan ha tig-daruwa ha dumuun hu alan ha mga banuwa ha ag-elegan din daan. 2 Dayun inikagiyan din sidan hu “Maluag gayed sa legtayen daw napanday en nahinug ba atiyuay dà sa agpamanlegtay duun. Aman humangyù kaw duun hu Dios ha suguen din sa mga mamanlegtay taini ha uma din. 3 Hipanaw kaw daw henhenaa nuy ha agkailing kaw hu mga nati hu karniro ha agsuguen ku duun hu mga etaw ha agkailing hu asu ha agpamangagat. 4 Harì kaw mag-uwit hu salapì daw hu lutù nuy daw hu sapatus nuy. Harì kaw daan tagyawatà tumenged hu mga agkasal-aw nuy dini ta dalan.
5 “Bisan sin-u ha tagibalay sa magpaseled inyu ikagiyi sidan hu ‘Magmalinawen kaw gayed alan.’ 6 Saena ha dumawat inyu malinawen gayed sa pagtimà dan, ba ku harì kaw kandan dawaten hurà pulus ku umikagi kaw ha malinawen gayed sidan. 7 Harì kaw taghalin-halin hu tagtimaan nuy ba duun kaw en magtimà hu balay ha maseledan nuy. Bisan inu sa ipakaen dan inyu kan-en nuy ta sa tagtalabahu angayan ha suhulan.
8 “Bisan hindu kaw duun makapayanaen ha dawaten kaw kandan bisan inu sa ig-ila dan ha makaen kan-en nuy daan. 9 Maulian nuy sa agkangadaluwan duun taena ha banuwa daw tultuli sidan ha sa pagharì hu Dios ubay en diyà ta kandan. 10 Ku makaduun kaw hu banuwa ba hurà en dumawat inyu hipanaw kaw duun hu mga dalan dan daw ikagiyi sidan hu 11 ‘Bisan sa aliyabuk dini ta paa day agpugpugen day ta iyan haini timaan ha saini ha banuwa nuy silutan gayed hu Dios. Ba laus gayed ha sa pagharì hu Dios ubay en.’ 12 Ikagiyen ku inyu ha asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu Dios taena ha mga etaw diyà ta Sodoma dì hu mga etaw iman duun taena ha banuwa.

Sa Kahukumi Hu Harì Agtuu
(Lucas 10:13-16; Mateo 11:20-24)

13 “Sinyu sa taga-Corazin daw taga-Betsaida, kahid-u nuy
gayed ta sa mga belenganen ha binuhat ku diyan ta inyu ku
naahà pa ngaay hu kenà mga Judio diyà ta Tiro daw ta Sidon
maghinulsul gayed sidan daw magbasul hu mga salà dan.
14 Ba asem ku Aldaw hu Paghukum mahagkap dà sa isilut hu
Dios taena ha mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon dì hu inyu.
15 Daw sinyu daan sa taga-Capernaum, kagi nuy ha iyan kaw
en mga matangkaw ha etaw ba ilambeg kaw asem diyà ta
Kamatayan.”
16 Dayun si Jesus minikagi duun hu mga sinugù din
hu “Bisan sin-u sa magpaliliman inyu magpaliliman daan
kanak. Saena ha harì agdawat inyu harì daan agdawat
kanak, daw sa harì agdawat kanak harì daan agdawat hu
Dios ha migsugù kanak.”

Sa Paglikù Hu Kapituwan Daw Daruwa

17 Su makalikù haena sa kapituwan daw daruwa mali-
payen gayed sidan ha tagyanaen “Ginuu, bisan sa mga busaw
tuminuu kanay su bugawen day pinaagi hu ngaran nu.”
18 Tuminubag si Jesus hu “Naahà ku ha nahulug si Satanas
iling hu kilat. 19 Ginaheman kud inyu ha bisan ku makagiek
kaw hu bunsalagan daw banayaw ba harì kaw makagat.
Madaeg nuy daan sa gahem hi Satanas daw hurà gayed
makapasipala inyu. 20 Ba harì nuy iyan ikabayà-bayà ha
tuminuu inyu sa mga busaw, ba iyan nuy ikabayà-bayà ta
nakasulat en sa ngaran nuy diyà ta langit.”

Sa Pagpangumaw Hi Jesus
(Lucas 10:21-24; Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Duun taena ha panahun si Jesus nalipay gayed pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu daw mig-ampù hu “Amay ku ha Mag-
babayà hu alan diyan ta langit daw dini ta kalibutan, adagi
sa pagpasalamat ku ikaw ta sa inlilung duun hu mga matatau
daw hu nangakatunghà ha mga etaw impadayag nud en
duun hu mga etaw ha harì pa agkatuen iling hu mga batà.
Aman Amay ku, tagpasalamat a gayed diyan ta ikaw hu
kabuhata nu duun tumenged ta iyan haena agkabayà-bayaan
nu.”
22 Minikagi si Jesus duun hu mga etaw hu “Insalig en kanak
hu Dios ha Amay ku sa alan. Iyan dà haena nakakilala kanak
daw iyan a dà daan nakakilala kandin daw iyan dà daan sa
mga etaw ha agkabayaan ku ha makakilala kandin.”
23 Dayun sumininalu si Jesus duun ku mga tinun-an din ha
iyan dà sidan daw ikagiyi hu “Malipayen kaw gayed ta naahà
nuy sa binuhat ku. 24 Ta ikagiyen ku inyu ha madakel ngaay

sa mga propita daw mga harì ha agkabayà tungkay ag-ahà hu naahà nuy iman daw agpaliliman ngaay daan hu napaliman nuy iman, ba hurà dan en gayed haena kahimu.”

Sa Pananglitan Hu Maayad Ha Etaw Ha Taga-Samaria

25 Amin sabuwa ha manunudlù hu Kasuguan ha duminiyà ki Jesus hu pagsulay kandin aman nanginginsà hu “Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

26 Tuminubag si Jesus hu “Inu sa ikaw ha kasabuta hu nakasulat duun hu Kasuguan?”

27 Minikagi su etaw hu “Palanggaa gayed sa Dios ha Magbabayà nuy daw palanggaa daan sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.”

28 Dayun minikagi si Jesus hu “Laus hayan aman buhata haini daw amin nu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

29 Ba saena ha manunudlù hu Kasuguan agkabayà tagpaahà ha matareng hu kandin aman ininsaan din si Jesus hu “Sin-u man sa mga duma ku ha palanggaen ku?”

30 Tuminubag si Jesus pinaagi hu pananglitan ha tagyanaen “Amin Judio ha napuun diyà ta Jerusalem ha tagdiyà ta Jerico ba tinulis haena. Linebasan dan daw pigbunalaan dayun inawaan dan su apit en agpatay. 31 Amin sinaligan hu paghalad ha nakaagi duun taena ha dalan, ba su maahà din su tinulis bà dà haena luminidas. 32 Nakauma daan sa kaliwat hi Levi ha magbubulig hu mga sinaligan hu paghalad, ba su maahà din haena iling daan ha bà dà luminidas. 33 Ba amin taga-Samaria ha nakauma duun taena ha tinulis. Su maahà din haena bisan ku kenà Judio hu kandin ba nahid-uwan din su tinulis. 34 Aman inubayan din daw bulunga haena hu lana daw binu, dayun impalulan duun ku kabayu din daw uwita duun hu balay ha hulabungà daw alimahi duun. 35 Su maisab ha aldaw inikagiyan din haena sa tag-iya hu balay hu ‘Taini sa salapì. Tanula haini sa etaw. Ku kulang pa haini sa salapì ku ag-isaban ku dà asem ku makalikù a.’ ”

36 Dayun ininsaan hi Jesus su manunudlù hu Kasuguan hu “Hindu man sa laus ha duma taena ha Judio ha tinulis?”

37 Tuminubag haena hu “Iyan su nahid-u kandin.” Aman minikagi si Jesus hu “Laus hayan aman buhata nu haini.”

Si Marta Daw Si Maria

38 Su taghipanaw si Jesus daw sa mga tinun-an din nakauma sidan duun hu sabuwa ha banuwa. Amin diyà bahi ha tagngaranan ki Marta ha migdawat kandan diyà ta balay din. 39 Amin din daan suled ha iyan si Maria ha mininuu duun hu atubangan hi Jesus daw magpaliliman hu intudlù din. 40 Ba si Marta agkapulikì hu pagsugba aman inubayan

din si Jesus daw ikagiyi hu "Ginuu, harì ka ba diay agkahid-u kanak sa iyan a dà tagtalabahu? Ikagiyi si Maria ha buligan a kandin."
41 Ba si Jesus tuminubag hu "Marta, imbà nu agkasamuki sa madakel ha talabahu? 42 Sabuwa dà gayed sa mahinengdanen na saini iyan sa pinilì hi Maria ha harì en gayed maagaw diyà ta kandin."

11

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pag-ampù
(Lucas 11:1-13; Mateo 6:9-13; 7:7-11)

1 Amin aldaw ha mig-ampù si Jesus duun hu sabuwa ha lugar. Su makapenga en haena inikagiyan hu sabuwa ha tinun-an din hu "Ginuu, tudlui kay hu pag-ampù iling ki Juan ha Bautista ha tinudluan din sa mga sumusunud din."
2 Aman minikagi si Jesus ha "Ku mag-ampù kaw ilingen nuy taini
'Amay day, tahuren gayed sa ngaran nu. Harii kay ikaw 3 daw aldaw-aldaw ilahi kay hu kalan-enen. 4 Pasayluwa kay hu mga salà day ta pinasaylu day daan sa nakasalà dini ta kanay, daw ipadiyù kay ikaw hu panulay.' "
5 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu "Pananglitan amin mamukaw duun hu amigu din ku liwarà en sa daleman daw ikagi hu 'Ipasambay a hu tatulu ha buuk ha supas 6 ta amin ku manahu ha daw pa nakauma na hurà ku igpakaen kandin.'
7 "Ba tuminubag haena hu 'Harì a ikaw agsamuka ta nasirahan en sa balay daw tuminiduga en daan sa mga batà ku aman harì ad en makabangun hu pag-ila ikaw.' 8 Ikagiyen ku inyu ha bisan harì en ngaay haena agbangun ba ku sigi dà tagpangumawà su amigu din makabangun gayed haena daw ilahi su agpanayù hu agkinahanglanen din.
9 "Aman ikagiyen ku inyu ha panayù kaw duun hu Dios ta ilahan kaw gayed kandin, pan-ahà kaw daw makaahà kaw, pangumaw kaw daw puwaan kaw kandin. 10 Ta bisan sin-u sa agpanayù ag-ilahan daw saena ha agpan-ahà makaahà daw sa agpangumaw agpuwaan.
11 "Ku amin inyu agpanayù sa batà nuy hu supas ag-ilahan nuy ba diay hu batu? Daw ku manayù hu sedà bunsalagan ba diay sa ig-ila nuy? 12 Daw ku manayù hu impis banayaw ba sa ig-ila nuy? 13 Ku sinyu sa mga etaw ha makasasalà agkatuen kaw tag-ila hu maayad duun hu mga batà nuy, labaw pa gayed sa Amay nuy diyà ta langit ta ku panayuen nuy ha ulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu saena ig-ila din gayed."

Sa Labaw Dì Ki Satanas
(Lucas 11:14-23; Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

14 Amin panahun ha binugaw hi Jesus sa busaw ha paka-
paemaw hu etaw. Su umawà en haena sa busaw nakaikagi
dayun su etaw aman nangabeleng sa kaet-etawan. 15 Ba sa
duma minikagi hu "Agkabugaw din sa mga busaw pinaagi hu
gahem hi Beelsebul sa agalen hu mga busaw." 16 Sa duma
ha mga etaw agsulayen dan ngaay si Jesus aman hinangyù
dan ha ipaahà din kandan sa belenganen ha iyan timaan
ha sinugù haena hu Dios. 17 Ba natun-an hi Jesus sa henà-
henà dan aman inikagiyan din sidan hu "Sa ginharian ha
tagsasabà sa mga etaw duun agkabengkag gayed, daw sa
pamilya ha magsasabà mabengkag daan haena. 18 Aman
ku sabaen hi Satanas sa mga sakup din sa ginharian din
mabengkag gayed. Kagi nuy ha sa gahem ku hu pagbugaw
taena ha mga busaw in-ila kanak hi Beelsebul. 19 Ku iyan
haena sin-u diay sa mig-ila hu gahem taena ha mga duma nuy
ha tagpamugaw daan hu mga busaw? Pinaagi hu mga buhat
dan natun-an taw ha sayep sa tag-ikagiyen nuy. 20 Saini ha
gahem ku duun gayed napuun hu Dios. Iyan haini ikatun-i
taw ha iman tagharì en sa Dios dini ta kanuy.

21 "Ku amin etaw ha mabalaw ha nasangkap hu hinagiban
daw bantayan din sa balay din harì gayed maagaw sa mga bu-
tang din. 22 Ba ku maumahan haena hu mabis-ay pa dì kandin
daw sabaa maagaw sa tagsaligan din ha mga hinagiban daw
sa mga butang din bahin-bahinen ku nakaagaw duun.

23 "Bisan sin-u sa kenà ku duma iyan gayed agsupak kanak,
daw saena ha harì agbulig kanak iyan ag-abug hu mga etaw.

Sa Busaw Ha Agpan-ahà Hu Ag-ulian Din
(Lucas 11:24-26; Mateo 12:43-45)

24 "Ku umawà en sa busaw duun hu etaw ha inulinan din
aghipanaw haena ta agpan-ahà hu agtimaan din. Ba ku harì
en makaahà agkahenhenaan din ha lumikù dà duun taena ha
pigtimaan din su anay. 25 Ku maahà din dà haena ha limpyu
en 26 agpangembang su busaw hu pitu ha duma din ha ayuwà
pa madaet dì kandin daw ulinan dan dà paman haena sa
etaw. Aman ayuwà pa malegen sa kahimtang taena ha etaw
dì su anay."

Sa Laus Ha Kalipay

27 Su tag-ikagi pa si Jesus duun hu mga etaw amin bahi ha
minikagi hu "Malipayen gayed haena sa bahi ha iyan migbatà
ikaw daw mig-alima ikaw."

28 Ba tuminubag si Jesus ha "Tungkay pa gayed adagi sa
kalipay taena ha tagpaliliman hu lalang hu Dios daw tagtu-
man daan taena."

Sa Tagpan-ahà Hu Belenganen
(Lucas 11:29-32; Mateo 12:38-42)

29 Su tagdakel en sa mga etaw ha duminiyà ki Jesus inik-
agiyan din sidan hu "Sa mga etaw iman ha madaet sa mga
buhat dan daw nakadiyù en duun hu Dios tagpan-ahà hu mga
belenganen. Ba iyan dà makapaahà ku inyu ha timaan sa
naul-ulahan su anay hi Jonas ha propita, 30 ta sa naul-ulahan
hi Jonas iyan nabuhat ha timaan duun hu mga taga-Ninive.
Iling daan ha sa maul-ulahan ku asem siak sa Suled hu Kaet-
etawan iyan mabuhat ha timaan diyan ta inyu. 31 Asem
ku Aldaw hu Paghukum hukuman kaw hu silut taena ha
rayna ta Sheba ta saena madiyù sa hinipanawan din hu
pagpaliliman hu katudluanan hi Harì Salomon. Ba iman
dini en sa matatau pa dì ki Salomon ba harì nuy agdawaten.
32 Daw hukuman kaw daan asem hu silut taena ha mga taga-
Ninive ta mighinulsul sidan hu mga salà dan su mapaliman
dan sa intultul hi Jonas. Ba iman dini en sa labaw pa dì ki
Jonas ba harì nuy agtuuwan.

Sa Sulù
(Lucas 11:33-36; Mateo 5:15; 6:22-23)

33 "Hurà etaw ha tagtutud hu sulù ha bà din dà igheles daw
agpalangkebi hu bakag, ba saena iluntud din gayed duun hu
ugsakà ha matangkaw ta daw mailawan sa seled taena ha
balay. 34 Sa mata iyan sulù hu lawa nuy. Ku maayad sa
mata nuy duun kaw gayed taghipanaw hu mapawà, ba ku
peyeng kaw duun kaw taghipanaw hu kasukileman. 35 Aman
magbantay kaw ha sa maayad diyan ta inyu harì madaeg
hu madaet, 36 ta ku sa henà-henà nuy pulus gayed maayad
sa taghipanawan nuy daan iyan sa kapawaan ta agkailing
haena hu sulù ha tag-anlag diyan ta inyu."

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Lucas 11:37-54; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

37 Su makapenga si Jesus mag-ikagi inimbita hu sabuwa
ha Fariseo hu pagkaen diyà ta balay din aman duminuma si
Jesus daw pinuu ta agkaen. 38 Ba nabeleng gayed su Fariseo
ta hurà pangenaw si Jesus ta alima din daw human kaen.

39 Dayun minikagi si Jesus hu "Sinyu sa mga Fariseo, agkail-
ing kaw hu baung daw lampay ha hinenawan sa guwà ba
mahugaw sa seled, ta tagtuman kaw gayed hu mga tuluma-
nen ba sa henà-henà nuy madaet ta limbungan daw agapan
kaw. 40 Mga buang-buang kaw gayed. Kenà iyan dà agkaahà
hu Dios sa lawa nuy ta natun-an din daan sa henà-henà nuy.
41 Sumalà hu mahimu nuy ilahi nuy sa mga makaluluuy ha
etaw dayun malimpyu kaw gayed.

42 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ig-ulì nuy
duun hu Dios sa ikasampulù hu bisan mga atiyuay ha pa-
mulahen nuy ba iyan nuy agbay-anan sa labaw pa ha iling
hu pagkamatareng daw hu pagpalanggà nuy hu Dios. Ki-
nahanglan ha iila nuy sa ikasampulù ba buhaten nuy gayed
daan sa duma ha kasuguan.
43 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga Fariseo, ta ku diyà kaw
ta simbahan iyan nuy agkabayaan sa madagway ha pinun-
ayà daw agkalipay kaw daan ku tahuran kaw hu mga etaw
duun hu baligyaanan.
44 “Kahid-u nuy gayed ta iling kaw hu lebeng ha hurà katun-
i aman sigi en tagkagik-an hu mga etaw.”
45 Amin manunudlù hu Kasuguan ha uminikagi diyà ki
Jesus hu “Manunudlù, pigpagagayhaan kay gayed ikaw taena
ha inikagi nu.”
46 Ba tuminubag si Jesus hu “Kahid-u nuy daan sinyu sa
mga manunudlù hu Kasuguan, ta mabegat gayed sa mga
tulumanen ha igpabuhat nuy hu mga etaw ba sinyu harì nuy
man daan agkatuman haena.
47 “Kahid-u nuy gayed ta tagbuhat kaw hu mga madagway
ha lebeng para hu mga propita ha pinanhimatayan hu mga
gin-apuan nuy. 48 Aman laus diay ha nabayà-bayaan nuy sa
binuhat hu mga gin-apuan nuy ta pinanhimatayan dan sa
mga propita ba iyan kaw migbuhat hu madagway ha lebeng.
49 Tumenged taena sa Dios mig-ikagi hu ‘Agsuguen ku sa mga
propita daw mga apostoles ba himatayan dan sa duma taena
daw sa duma pasipalahan dan.’ 50 Aman makapanubag kaw
gayed hu Dios tumenged taena ha kamatayen hu alan ha
mga propita sugud dà su tanghagaen sa kalibutan 51 sugud
ki Abel payanaen en ki Zacarias ha duun dà pighimatayi hu
pigtaliwaraan ku Timplo daw ku halaran. Ikagiyen ku inyu
ha manubag kaw gayed taena.
52 “Kahid-u nuy gayed sinyu sa mga manunudlù hu Kasug-
uan, ta harì kaw agkabayà ha matun-an nuy sa kamatuuran
daw agbaldengen nuy haena sa tagtuen ngaay.”
53 Su umawà en si Jesus duun taena ha balay su mga
manunudlù hu Kasuguan daw sa mga Fariseo nakigsawalà
gayed kandin daw nanginginsà sidan 54 ta tag-angat sidan ku
amin din maikagi ha makasumbung dan.

12

Sa Angayan Ha Mahaldekan Hu Etaw
(Lucas 12:1-7; Mateo 10:26-31)

1 Su maamul-amul sa libu-libuwen ha mga etaw ha
pakaggik-ayà en sidan uminikagi si Jesus duun hu mga tinun-
an din hu "Bantayi nuy ha harì kaw malimbungan hu mga
Fariseo ha tagpasibù-sibù. 2 Sa alan ha inlilung iman makahi-
wal dà asem ku malugay daw sa harì iman tag-ikagiyen
mapaliman dà asem ku malugay. 3 Sa mga lalang ha iyan kaw
dà duun tag-ikagi ipanunultul dà asem ku malugay duun hu
mga etaw.

4 "Mga suled ku, ikagiyen ku inyu ha harì nuy agkahaldeki
sa iyan din dà agkapatay sa lawa nuy ba hurà din en duma
pa ha agkabuhat inyu. 5 Ba iyan nuy kahaldeki sa Dios ha
makapatay hu lawa nuy daw makapaagbul pa inyu diyà ta
Inferno. 6 Henhenaa nuy ha bisan sa mga atiyuay ha tagbis
harì agkalipatan hu Dios. 7 Aman harì kaw agkasamuk ta
mahal kaw pa dì hu mga tagbis, ta bisan sa buhuk nuy naiyap
en hu Dios.

Sa Ag-angkenen Hi Jesus
(Lucas 12:8-12; Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 "Ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u haena sa ag-angken
kanak duun hu mga etaw siak sa Suled hu Kaet-etawan
angkenen ku daan duun hu mga balinsuguen hu Dios. 9 Ba sa
tag-ikagi duun hu mga etaw ha harì a kandin agkakilala harì
ku daan haena kilalahen duun hu mga balinsuguen hu Dios.
10 Bisan sin-u haena sa magtameyes kanak siak sa Suled hu
Kaet-etawan mabaluy pa ha pasayluwen, ba sa magtameyes
hu Balaan ha Ispiritu harì gayed mapasaylu.

11 "Ku uwiten kaw duun hu mga simbahan ta aghukuman
kaw kandan daw ipaatubang kaw kandan duun hu mga
punuan, harì kaw agkasamuk ku in-inuwen nuy pagpan-
gatarengan daw ku inu sa ipanubag nuy 12 ta duun taena ha
panahun sa Balaan ha Ispiritu iyan en magtudlù inyu."

Sa Buang-buang Ha Sapian

13 Amin sabuwa duun hu naamul-amul ha mga etaw ha
minikagi hu "Manunudlù, ikagiyi sa suled ku ha bahinan a
kandin hu mga kabilin hu amay day."

14 Ba tinubag haena hi Jesus ha "Hurà ku labet tayana ta
kenà a iyan taghusay inyu." 15 Dayun inikagiyan din su mga
etaw hu "Bantayi nuy ha harì kaw maayat ta sa maayad ha
pagtimà harì duun agkapuun hu madakel ha mga butang."

16 Daw inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha
tagyanaen "Amin sapian ha etaw ha madakel tungkay sa
nalegtay din. 17 Aman mighenà-henaay haena hu 'Inu gid sa
buhaten ku ta hurà kud en ag-ugsakan taini ha nalegtay ku?'

18 "Dayun minikagi haena hu 'Ay, iyan diay haini buhaten
ku. Kagasen ku sa mga bugawan ku daw magbuhat a hu adagi

pa dì ku nauna ta ag-ugsakan ku taini ha nalegtay ku daw hu
mga butang ku. 19 Iman malipayen ad gayed ta saini ha mga
butang ku tumanan en hu pila ha tuig aman humimlay ad
iman pagtalabahu daw bà a dà paman magkaenà daw mag-
inumà dayun buhaten ku sa alan ha ikalipay ku.'
20 "Ba saena inikagiyan hu Dios ha 'Buang-buang ka gayed
ta iman ku daleman matay kad en. Hurà nud mapulusan hu
mga butang nu na bà dà paman haena panimua hu lain ha
mga etaw.'
21 "Iyan haena agkapayanan-an hu etaw ha bà din dà ag-
amul-amula sa mga katigayunan din ta daw magsapian ba
kenà haena sapian duun hu Dios."

Sa Mga Kinahanglanen
(Lucas 12:22-31; Mateo 6:25-34)

22 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu "Harì kaw
masamuk ku inu sa agkan-en nuy daw sa agbistiyen nuy
23 ta mahinengdanen pa sa kinabuhì nuy dì hu pagkaen daw
mahinengdanen daan sa lawa nuy dì hu bisti. 24 Henhenaa
nuy sa mga tagbis. Harì sidan tagpamula daw hurà dan daan
bugawan ba igpakaen sidan hu Dios. Kenà ba mahal kaw
pa dì hu mga tagbis? 25 Bisan ku agkatungkayan nuy en
agkanugunan sa kinabuhì nuy ba saena harì nuy en gayed
masumpayan. 26 Ku harì nuy man ganì agkabaluy haena
imbà kaw man tagkasamukà?
27 "Henhenaa nuy sa mga bulak ku agkainu-inu sa pagtubù
dan. Harì sidan tagpanahì hu pinaksuy dan. Ba ikagiyen
ku inyu ha bisan si Harì Salomon su anay sa sapian hurà
makagbisti hu iling kadagway taini ha mga bulak. 28 Ku
madagway sa kabuhata hu Dios hu mga sagbet ha laus dà
agkangagangu daw bigsuli iyan kaw pa kan harì mailahan
hu bisti. Imbà man kaatiyuay tungkay sa pagsalig nuy hu
Dios? 29 Aman harì kaw gayed masamuk ku inu sa agkan-
en daw sa ag-inumen nuy 30 ta iyan dà agkasamuk sa mga
etaw ha hurà pa makakilala hu Dios. Sa Amay nuy natun-an
din ha agkinahanglanen nuy gayed haena. 31 Ipagharì nuy
sa Dios diyan ta inyu dayun iila din gayed inyu sa alan ha
agkinahanglanen nuy.

Sa Mga Katigayunan
(Lucas 12:32-34; Mateo 6:19-21)

32 "Sinyu sa sumusunud ku, bisan ku atiyuay kaw dà ba harì
kaw agkasamuk ta igkabayà-bayà haini hu Dios ha pagharian
kaw kandin. 33 Ipamaligyà nuy sa mga butang nuy daw sa
halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw amin
nuy mga katigayunan diyà ta langit ha harì matakaw daw

harì agkadaetan daw harì daan maketket. 34 Ta ku hindu
duun makaugsak sa katigayunan nuy duun en daan taena sa
henà-henà nuy.

Sa Pagsalap Hu Ginuu

35-36 "Magpangandam kaw iling hu mga suluguen ha
tagsalap ha makaulì sa agalen dan ha duminuun hu kaa-
mulan ta saena sidan tagsulù daw harì tagtiduga ta daw
ku makauma en sa agalen dan sagunà dan dà haena ma-
puwaan. 37 Malipayen gayed su mga suluguen ha tagbantay
ku makauma sa agalen dan. Laus gayed sa ag-ikagiyen
ku inyu ha su agalen iyan magtangel ku mga suluguen
din. 38 Malipayen gayed su mga suluguen ha tagsalap ku
makauma sa agalen dan bisan ku luminam-ag sidan hu
pagbantay. 39 Ba henhenaa nuy haini ha ku agkatun-an pa
ngaay hu tagibalay ku kan-u makauma sa takaw harì gayed
haena tumiduga ta daw harì maelegan hu takaw. 40 Aman
kinahanglan gayed ha magpangandam kaw ta siak sa Suled
hu Kaet-etawan makauma a dini hu panahun ha harì nuy
tagsalapen."

Sa Mga Suluguen
(Lucas 12:41-48; Mateo 24:45-51)

41 Nanginginsà si Pedro hu "Ginuu, iyan kay dà ba tag-
ikagiyan nu hu pananglitan daw ku para ba haini hu alan?"

42 Tuminubag si Jesus hu "Sa suluguen ha kasaligan iyan
ipagbayà hu agalen din hu pagpakaen taena ha mga duma
din ha suluguen duun hu hustu ha panahun. 43 Ku makaulì sa
agalen din malipayen gayed haena sa suluguen ha migtuman
hu alan ha insugù kandin. 44 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha su agalen igsalig din sa alan ha mga butang din duun
ku kasaligan ha suluguen. 45 Ba ku madaet sa suluguen iyan
dà henà-henà din ha 'Malugay pa ag-ulì su agalen ku' aman bà
din dà paman agpamunali sa mga duma din ha mga suluguen
sa mga maama daw sa mga bahi. Bà dà daan magkaenà
daw magpasibelengà. 46 Ku tigkan makauma su agalen din
duun hu panahun ha harì din tagsalapen saena ha suluguen
himatayan gayed ku agalen din daw ipaamul haena duun hu
mga etaw ha harì agtuu hu Dios.

47 "Saena ha suluguen ha natun-an din en sa igpabuhat
kandin hu agalen din ba hurà din buhata silutan gayed hu
madakel ha bunal. 48 Ba sa suluguen ha nakasalà ta hurà din
haena katun-i atiyuay dà ha bunal sa silut din. Sa etaw ha
madakel sa insalig kandin madakel daan sa tagsalapen diyà
ta kandin.

Sa Kagubut
(Lucas 12:49-53; Mateo 10:34-36)
49 “Duminini a iling hu hapuy ha makapasamuk hu mga
etaw. Maayad ngaay ku saena ha hapuy tagkalegdeg en.
50 Amin pa mga alantusen ha tagsalapen ku aman taglugul a
iman taman ha matuman en haena. 51 Harì nuy aghenhenaa
ha sa pagdini ku ta kalibutan makaila inyu hu maayad ha
pagdapità, ta ikagiyen ku inyu ha saini makaila inyu hu
kagubut. 52 Sugud iman ku amin lalima ha etaw duun hu
nangkapamilya saena mabahin ta sa tatulu makigsabà hu
daruwa daw su daruwa sumukul daan hu tatulu. 53 Sa amay
makigsabà hu batà din ha maama daw sa batà din ha maama
sumukul daan kandin. Sa inay makigsabà hu batà din ha bahi
daw sa batà din ha bahi sumukul daan kandin. Iling hu ugang
ha bahi magsabà sidan hu lagambay din.”

Sa Timaan Hu Panahun
(Lucas 12:54-56; Mateo 16:2-3)
54 Inikagiyan hi Jesus sa kaet-etawan ha “Ku agdaklep
pakaikagi kaw dayun hu ‘Ag-udan’ saena laus gayed. 55 Ba
ku hurà en bul-ug gabun ta langit pakaikagi kaw hu ‘Aggula-
bung’ saena laus daan. 56 Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, natun-
an nuy sa mga timaan hu panahun ba imbà nuy harì agkatun-
i sa timaan hu agkaula-ula iman?

Sa Husayen
(Lucas 12:57-59; Mateo 5:25-26)
57 “Imbà kaw harì pakatuen tagbuhat hu maayad? 58 Ku
isumbung kaw hu duma nuy sulaya nuy husaya ku harì
kaw pa makauma duun hu taghusay, ta ku makauma kaw
en duun itugyan kaw hu maghuhukum daw ipapurisu kaw
gayed kandin. 59 Ikagiyen ku inyu ha daw kaw en makaguwà
diyà ta purisuwan ku mabayaran nuy en sa alan ha mga salà
nuy.”

13

Sa Paghinulsul
1 Duun taena ha panahun amin mga etaw ha nanunul-
tul diyà ki Jesus hu nahitabù duun hu mga taga-Galilea ha
pinahimatayan hi Pilato su kamulu pa ngaay sidan taghalad.
2 Ba tuminubag si Jesus hu “Abi nuy gid ha adagi gayed sa salà
dan dì hu mga kadumahan dan ha taga-Galilea tumenged hu
naul-ulahan dan. 3 Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu
ha ku harì kaw maghinulsul mangamatay kaw daan iling
kandan. 4 Henhenaa nuy daan su sampulù daw walu ha etaw
ha napilayan hu matangkaw ha balay diyà ta Siloe. Abi nuy
gid ha makasasalà sidan dì hu duma ha mga etaw ha tagtimà

diyà ta Jerusalem. 5 Ba saena kenà laus ta ikagiyen ku inyu
ha ku harì kaw maghinulsul mangamatay kaw daan iling
kandan."

Sa Kayu Ha Igira

6 Minikagi si Jesus hu sabuwa ha pananglitan ha tagyanaen
"Amin etaw ha namula hu kayu ha igira. Su tingpamunga
en inelegan din haena daw ahaa ku amin din en bunga ba
hurà man diay pamunga. 7 Aman inikagiyan din sa tag-
alima taena ha mga kayu hu 'Ahaa haini sa impamula ku ha
kayu ta ikatulu en iman ha tuig ha hurà pamunga. Maayad
pa ha pilayen nud ta bà dà haini pakahanung hu duma ha
pamulahen.'

8 "Ba huminangyù su sinaligan hu 'Angatan ta enà sa
nangkatuig ta aghilamunan ku pa haini daw ag-abunuhan ku
pa daan. 9 Ku mamunga en asem ku sunud ha tuig maayad
gayed, ba ku harì en human ku pilaya.' "

Sa Pagbulung Hu Nabalukù

10 Amin aldaw hu Sabado ha tagpanudlù si Jesus duun hu
sabuwa ha simbahan hu mga Judio. 11 Amin daan bahi diyà
ha inulinan hu busaw hu sampulù en daw walu ha tuig aman
nabalukù en. 12 Ba su maahà hi Jesus su bahi inikagiyan din
haena hu "Maulian kad en hu dalu nu." 13 Dayun dinampà
din daw sagunà natul-idan aman pigdayè ku bahi sa Dios.

14 Ba sa punuan duun taena ha simbahan napauk gayed
ta namulung si Jesus duun hu Aldaw hu Paghimlay, aman
inikagiyan din sa mga etaw hu "Haenem ha aldaw sa intugut
hu etaw ha magtalabahu. Dumini kaw taini ha mga aldaw hu
pagpabulung kenà duun hu Aldaw hu Paghimlay."

15 Tuminubag si Jesus hu "Sinyu sa mga tagpasibù-sibù, ku
amin inyu magtagkes hu baka daw kabayu harì nuy ba haena
hukaden daw ipainum diyà ta wahig duun hu Aldaw hu
Paghimlay? 16 Saini ha bahi ha kaliwat hi Abraham binakus
hi Satanas seled hu sampulù en daw walu ha tuig, aman
harì ba diay mahimu ha hukaden haini duun hu Aldaw hu
Paghimlay?"

17 Su maikagi haena hi Jesus nagayhaan su mga pakigkun-
tra kandin, ba sa duma ha mga etaw nangabayà-bayà taena
ha belenganen ha binuhat hi Jesus.

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Pag-adagi Hu Tagharian Hu Dios

(Lucas 13:18-21; Mateo 13:31-33; Marcos 4:30-32)

18 Minikagi si Jesus hu "Inu sa agpailingan ku hu pag-
adagi hu tagharian hu Dios? 19 Agkailing haena hu atiyuay

gayed tungkay ha lisu ha impamegas duun hu uma. Tuminubù haena dayun nabuhat ha kayu daw sa mga panga din nabuhat ha salagà hu mga tagbis."

20 Minikagi pa daan si Jesus hu "Inu pa sa agpailingan
ku hu tagharian hu Dios? 21 Agkailing haena hu igpatulin
ha iglamud duun hu madakel ha harina dayun su harina
agtulin."

Sa Harì Makalagkes Duun Hu Tagharian Hu Dios
(Lucas 13:22-30; Mateo 7:13-14,21-23)

22 Duminayun si Jesus hu paghipanaw payanaen ta
Jerusalem, ba su diyà pa ta dalan huminapit duun hu
mga banuwa ta migtudlù. 23 Amin nanginginsà kandin
hu "Ginuu, atiyuay dà ba sa mailahan hu kinabuhì ha hurà
din katapusan?"

Tinubag haena hi Jesus hu 24 "Paniguruwi nuy sa pag-agi
duun hu malig-et ha pultahan ta ikagiyen ku inyu ha madakel
ngaay sa ag-agi duun ba harì pakahimu. 25 Amin panahun ha
sa tag-iya taena ha balay sirahan din dayun magpangumawà
kaw diyà ta guwà hu 'Ginuu, puwai kay man ikaw.'

"Ba umikagi haena hu 'Harì ku inyu agkakilala daw harì ku
daan agkatun-an ku hindu kaw duun nangapuun.'

26 "Dayun tumubag kaw hu 'Agkakilala kay ikaw ta migsalu
kuy daw tinudluan kay ikaw.'

27 "Ba ikagiyan kaw kandin hu 'Harì ku gayed inyu agkak-
ilala daw harì ku daan agkatun-an ku hindu kaw duun nan-
gapuun. Aman awà kaw dini ta kanak sinyu sa alan ha mga
madaet sa buhat dan.'

28 "Duun taena ku maahà nuy diyà ta seled sa mga gin-
apuan nuy ha si Abraham daw si Isaac, si Jacob daw sa
mga propita makag-ulahuay kaw daw magkakangget sa
mga ngipen nuy hu kalugul ta abugen kaw diyà ta guwà.
29 Mangaamul-amul sa mga etaw ha mapuun dini ta tibuuk
ha kalibutan ha makigsalu kandan duun taena ha kaamulan
duun hu tagharian hu Dios. 30 Laus gayed ha madakel iman
ha mga etaw sa tagkahudiyan ba iyan diay mauna, daw amin
daan etaw ha tagkauna iman ba iyan diay mahudiyan."

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem
(Lucas 13:31-35; Mateo 23:37-39)

31 Duun taena ha panahun amin mga Fariseo ha duminiyà
ki Jesus ha minikagi ha "Umawà ka dini ta aghimatayan ka hi
Herodes."

32 Ba tuminubag si Jesus hu "Ikagiyi si Herodes sa
mangingilad ha agbulungen ku pa sa mga dalu daw
agbugawen ku pa sa mga busaw ha uminulin hu mga etaw
ta tatulu pa iman ha aldaw daw human ku haini kapengahi.

33 Aman agdayunen ku pa haini duun hu tatulu ha aldaw ta
sa propita diyà dà agpatay ta Jerusalem.
34 “Sinyu sa mga taga-Jerusalem ha agpangimatay hu mga
propita daw tagbatu daan hu mga etaw ha agsuguen diyan,
agtanulen ku ngaay inyu iling hu manuk ha ag-amulen din sa
mga piyak din diyà ta pakpak din ba harì kaw man agkabayà.
35 Aman awaan hu Dios sa banuwa nuy, daw ikagiyen ku
inyu ha harì ad inyu maahà hangtud asem ha makaikagi kaw
en hu ‘Panalanginan gayed haini sa pakauma ha sinugù hu
Dios.’ ”

14

Sa Pagbulung Hu Agpangubuk

1 Amin aldaw hu Sabado ha su kumaen si Jesus duun
hu balay ku nabantug ha Fariseo pigbantayan dan si Jesus.
2 Duminiyà ta kandin sa etaw ha agpangubuk 3 aman inin-
saan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga
Fariseo hu “Intugut ba hu Kasuguan ha mamulung kuy hu
agkadaluwan ku Aldaw hu Paghimlay?” 4 Ba hurà gayed
sidan magtubag. Aman inibitan hi Jesus su agkadaluwan
dayun naulian haena daw impaulì din.
5 Inikagiyan din su mga etaw ha “Ku amin nuy kabayu
daw ku baka ba ha mahulug duun hu atabay ku Aldaw hu
Paghimlay saena butwaen nuy gayed sagunà dì ba?”
6 Ba hurà en sidan makatubag.

Sa Pagpaubus

7 Su maahà hi Jesus ha sa mga inimbita agpamilì hu madag-
way ha pinun-ayà inikagiyan din sidan taini ha pananglitan
ha tagyanaen 8 “Ku imbitahen kaw duun hu kaamulan harì
kaw duun agpinuu hu madagway ha pinun-ayà ta kan ku
amin inimbita ha labaw pa dì inyu 9 daw ipahalin kaw ku
mig-imbita inyu duun hu kenà maayad ha pinun-ayà dayun
magayhaan kaw gayed. 10 Ba ku imbitahen kaw duun kaw
pinuu hu kenà maayad ha pinun-ayà daw angatan nuy ha
su mig-imbita inyu umikagi hu ‘Halin kaw duun taini ha
madagway ha pinun-ayà’ dayun madayè kaw hu duma ha
inimbita duun hu kaamulan. 11 Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-
labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw.”
12 Dayun inikagiyan hi Jesus su mig-imbita kandin ha “Ku
maggastu ka harì nu iyan dà imbitahen sa mga amigu daw
sa mga kadumahan nu daw sa mga silingan nu ha sapian ta
maimbita ka daan kandan daw makabales sidan ikaw. 13 Ba
ku maggastu ka iyan nu imbitahen sa makaluluuy daw sa
kimay, sa pigket daw sa mga buta, 14 ta ku buhaten nu haena

malipayen ka gayed. Bisan ku harì sidan makabales ikaw ba sa Dios iyan magbales ikaw ku banhawen sa mga matareng.”

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Kaamulan
(Lucas 14:15-24; Mateo 22:1-10)

15 Su mapaliman haena hu sabuwa ha etaw ha tagpinuu diyà ta ubay hi Jesus inikagiyan din si Jesus hu “Malipayen gayed sa etaw ha makaamul duun taena ha kaamulan duun hu tagharian hu Dios.”

16 Inikagi hi Jesus haini sa pananglitan ha tagyanaen “Amin etaw ha miggastu ha nangimbita hu madakel ha mga etaw. 17 Su mauma en sa kaamulan pinaelegan din su mga inimbita daw ikagiyi ha ‘Dumini kaw en ta napengahan en sa lamisa.’

18 “Ba amin dan mga balibalan. Sa sabuwa minikagi hu ‘Bà ad ikaw pasayluwa ta daw a pa nakapalit hu uma aman kinahanglan ha elegan ku pa haena ta ag-ahaen ku.’

19 “Minikagi daan sa sabuwa hu ‘Pasayluwa a ta daw a pa nakapalit hu sampulù ha baka na igsulay ku pa igdaru.’

20 “Sa sabuwa minikagi hu ‘Harì a makadiyan ta kalibag-u a pa.’

21 “Aman uminulì su sinugù daw ikagiyi su agalen din. Dayun napauk su nangimbita aman sinugù din dà paman su suluguen din hu kagi din ‘Agpas ka daw imbitaha sa bisan sin-u ha etaw duun hu mga dalan, sa mga makaluluuy daw sa kimay, sa mga buta daw sa pigket.’

22 “Su makalikù su suluguen inikagiyan din su agalen din hu ‘Binuhat kud sa insugù nu ba hurà pa kapunù sa balay.’

23 “Dayun inikagiyan taena ha agalen su suluguen din hu ‘Elegi sa diyà ta kadiyuan daw hangyua sidan ha dumini ta daw mapanday mapunù haini sa balay ku. 24 Ikagiyen ku inyu ha hurà gayed bisan sabuwa duun ku tinaganahan hu gastu taini ha kaamulan ha makakaen.’ ”

Sa Laus Ha Sumusunud Hi Jesus
(Lucas 14:25-33; Mateo 10:37-38)

25 Duminayun si Jesus hu paghipanaw daw madakel tungkay ha mga etaw sa namanduma kandin. Sumininalu si Jesus diyà ta kandan hu kagi din 26 “Bisan sin-u sa tungkay din palanggà sa mga laas din daw sa asawa din, sa mga batà din daw sa mga suled din daw bisan sa kaugalingen din dì kanak, harì mabaluy ha sumusunud ku. 27 Bisan sin-u haena sa harì agkabayà tag-antus hu alan ha mga malegen bisan duun hu kamatayen tumenged hu pagsunud kanak saena harì gayed mabaluy ha sumusunud ku.

28 “Ku amin agkabayà tagbalay hu adagi ha balay harì din ba unahen haena kwintahen ku tumanan ba sa salapì din

hangtud ha mapengahan haena sa balay? 29 Ta ku bà din
dà makapas-ek sa tukud ha harì en mapengahan, sa alan ha
makaahà taena makapatawa 30 daw mag-ikagi hu ‘Saini ha
etaw migbalay ngaay ba hurà din en kapengahi.’
31 “Iling daan hu harì ha pakigsabà hu lain ha harì, harì din
ba unahen henhenaen ku makadaeg ba haena sa sampulù
ha libu ha mga sundalu din hu kaluwaan ha libu ha sundalu
hu pakigsabà kandin? 32 Ku matun-an din ha harì gayed
makadaeg maayad pa ku pasuguan din haena sa pakigsabà
kandin ta daw mahusay sidan. 33 Iling daan taena ha harì
gayed mabaluy ha sumusunud ku sa bisan sin-u inyu ku harì
nuy awaan sa alan.

Sa Asin Ha Hurà Din Pulus
(Lucas 14:34-35; Mateo 5:13; Marcos 9:50)
34 “Sa asin maayad ba ku maawà en sa kapait din in-inuwen
pa paglikù hu nanam taena? 35 Harì en daan haena mabaluy
ha abunu ba bà dà paman iglambeg.
“Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.”

15

Sa Karniro Ha Nalaag
(Lucas 15:1-7; Mateo 18:12-14)
1 Amin mga manunukut hu buhis daw mga masinupaken
ha nangaamul-amul diyà ki Jesus hu pagpaliliman kandin.
2 Ba sa mga Fariseo daw sa mga manunudlù hu Kasuguan
migtamudmud hu kagi dan “Saini ha etawa nakigduma-
duma hu mga makasasalà daw nakigsalu kandan.”
3 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan
ha tagyanaen 4 “Ku amin inyu amin din nanggatus ha mga
karniro daw nalaag sa sabuwa duun harì din ba awaan su
kasiyaman daw siyam duun hu panabtabà daw pan-ahaa su
sabuwa ha nalaag? 5 Ku matulen din en haena tungkay gayed
malipay daw sapipiyen din haena. 6 Ku makaulì amulen
din sa mga amigu din daw sa mga silingan din daw ikagiyi
sidan hu ‘Magmalipayen kuy iman ta nalaag sa karniro ku ba
naahà ku dà.’ 7 Ikagiyen ku inyu ha iling daan taena kaadagi
sa kalipay diyà ta langit ku amin sabuwa ha makasasalà
ha maghinulsul dì taena ha kasiyaman daw siyam ha mga
tagpasibù-sibù ha matareng en daw taghenà-henà ha harì en
tagkinahanglan ha maghinulsul.

Sa Salapì Ha Nalaag
8 “Ku amin bahi ha amin din sampulù ha salapì daw kalaag
sa sabuwa harì ba magtutud haena hu sulù daw silhigi sa
balay din hu pagpan-ahà taena ha salapì din ha nalaag? 9 Ku

matulen din haena amulen din sa mga amigu din daw sa mga
silingan din daw ikagiyi sidan hu 'Magmalipayen kuy iman ta
naahà kud su sabuwa ha salapì ku ha nalaag.' 10 Ikagiyen ku
inyu ha adagi daan sa kalipay hu mga balinsuguen hu Dios
tumenged hu sabuwa ha makasasalà ha maghinulsul."

Sa Batà Ha Luminaag

11 Si Jesus minikagi hu pananglitan ha tagyanaen "Amin
etaw ha amin din daruwa ha batà ha maama. 12 Saena ha
manghud huminangyù diyà ki Amay din hu 'Iila en iman
kanak sa bahin ku duun hu mga butang nu.' Aman binahin
din sa mga butang din taena ha daruwa. 13 Su pila en
ha aldaw tinimù ku manghud sa alan ha bahin din daw
pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa dayun gastuwa
sa salapì din duun hu maal en ha mga buhat. 14 Su maamin
en su salapì din nakauma sa adagi ha kauhul duun taena ha
banuwa daw miglised gayed haena sa manghud. 15 Dayun
huminangyù hu talabahu duun hu sabuwa ha sakup taena
ha lugar na sa impatalabahu kandin iyan sa pagpamahug
hu babuy diyà ta unayan. 16 Agkabayà ngaay haena ha
makakaen hu bahug ku mga babuy ta hurà mig-ila kandin hu
bisan inu ha agkakaen. 17 Aman nahenhenaan din ha 'Sa mga
suluguen hu amay ku harì pakaamin hu pagkaen dan ba siak
agpatay ad en hu kauhul. 18 Maayad pa ha umulì a diyà ki
Amay daw ikagiyan ku hu "Amay, nakasalà a gayed duun hu
Dios daw diyan ta ikaw. 19 Kenà ad en angayan ha isipen pa ha
batà nu ba buhata ad ikaw ha sabuwa duun hu mga suluguen
nu." ' 20 Aman uminawà haena diyà daw pauulì diyà ki Amay
din. Lucas 15:16

"Su madiyù pa diyà ta balay dan natan-aw en hi Amay din.
Saena nahid-uwan gayed hi Amay din aman minulalaguy sa
suminal-aw ku batà din dayun kinepkepan din haena daw
hadeki.

21 "Ba su batà din minikagi hu 'Amay, nakasalà a gayed
duun hu Dios daw diyan ta ikaw. Kenà ad en angayan ha
isipen pa ha batà nu.'

22 "Ba si Amay din nangumaw hu mga suluguen din daw
ikagiyi sidan hu 'Agpas kaw daw uwita dini sa madagway
ha pinaksuy daw pinaksuyi haini, suupi nuy hu sising daw
sapatusi daan. 23 Iyawa nuy su impalambù ha nati hu baka
ta taggastu a hu pagsaulug, 24 ta saini ha batà ku iling hu
minatay en ba iman nabanhaw dà daw nalaag en ba iman
nakaulì dà.' Aman migsaulug sidan.

25 "Su tag-ulì en haena sa magulang ha batà din ha na-
puun diyà ta uma nakapaliman hu sunata hu tagsayaw su
makaubay en diyà ta balay dan. 26 Aman inumaw din sa

sabuwa ha suluguen dan daw insai ku imbà agkabibu sidan.
27 Tuminubag haena sa suluguen hu 'Nakaulì su manghud
nu aman mig-iyaw si Amay nu hu malambù ha nati hu baka
hu pagsaulug ta nabayà-bayà gayed tumenged ta sa suled nu
nakaulì ha bubuhay pa daw hurà nahitabù kandin.'
28 "Su mapaliman haena ku magulang ha batà tungkay
gayed napauk daw hurà en seled. Aman inelegan hu amay
din daw pagayuki ha sumeled en. 29 Ba bà dà tuminubag ki
Amay din hu 'Henhenaa nu ha nalugay en sa pagtalabahu ku
dini ta ikaw daw tinuman ku gayed sa alan ha insugù nu. Ba
hurà a gayed ikaw ilahi hu bisan nati dà ngaay hu kambing
ta daw makagsaulug a duma hu mga amigu ku. 30 Ba su batà
nu ha bà dà miggastuwà hu salapì nu duun hu mga madaet
ha bahi pag-ulì din iniyawan nu pa hu impalambù ha nati hu
baka.'
31 "Ba tuminubag si Amay din hu 'Sigi ka dà dini ta kanak
daw sa alan ha mga butang ku ikaw daan. 32 Angayan ha
malipay ki ta saini ha manghud nu iling hu minatay en ba
iman nabanhaw dà daw nalaag en ba iman nakaulì dà.' "

16

Sa Limbungan Ha Sinaligan

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din taini ha panan-
glitan ha tagyanaen "Amin etaw ha sapian ha amin din
sinaligan hu mga butang din, ba amin migsumbung diyà
ta kandin ha pinanggastu ku sinaligan sa salapì ha insalig
kandin. 2 Aman impaumaw haena daw ikagiyi hu 'Laus ba
sa napaliman ku mahitenged ikaw? Iman ipaahà nu kanak
sa listahan hu kabuhata nu hu mga insalig ku ikaw ta iman
kenà kud en iyan ikaw agsaligan.'
3 "Dayun su sinaligan nakahenà-henà hu 'Inu gid sa
buhaten ku ta ag-awaen ad en taini ha agalen ku? Harì a
makabaug magdaru daw agkagayhà a daan tagpakilimus.
4 Ay, iyan diay haini buhaten ku ta daw amin ku matimaan
ku hurà kud asem talabahu.'
5 "Aman inumaw din sa kada sabuwa ha nakautang duun
ku agalen din. Dayun ininsaan din su sabuwa hu 'Pila sa
utang nu duun hu agalen ku?'
6 "Tuminubag haena hu 'Nanggatus ha lata ha lana.'
"Aman inikagiyan din hu 'Taini su listahan hu mga utang
nu. Agpas ka daw isulat sa kalimahan dà ha lata.'
7 "Dayun ininsaan din daan su ikaduwa hu 'Pila sa ikaw ha
nautang?'
"Tuminubag daan haena hu 'Nanggatus ha saku ha trigo.'

"Aman inikagiyan din hu 'Isulat nu ha kawaluwan dà ha saku sa utang nu.'
8 "Ba su matun-an haena ku agalen din nakaikagi dayun ha matatau gayed manlimbung su sinaligan din. Ta sa mga etaw ha iyan dan dà taghenhenaen sa mga butang dini ta kalibutan daan en tagpanagana hu kinahanglanen dan asem labaw pa dì hu sumusunud hu Dios. 9 Ikagiyen ku inyu ha gamita nuy sa mga butang nuy hu pagbulig taena ha taglised ta daw asem ku malugay ha harì nuy en magamit sa mga butang nuy amin gihapun bales inyu diyà ta langit.
10 "Saena ha agkasaligan hu atiyuay ha mga butang agkasaligan daan hu madakel, ba sa agpanlimbung hu atiyuay ha mga butang manlimbung gayed daan hu mga butang ha madakel. 11 Aman ku harì kaw agkasaligan hu mga butang duun taini ha kalibutan harì daan isalig hu Dios inyu sa laus ha katigayunan diyà ta langit. 12 Daw ku harì kaw masaligan hu pagtanul taena ha mga butang hu lain en ha etaw harì kaw daan ilahan hu mga butang.
13 "Harì gayed mabaluy ha sa etaw daruwa sa agalen din ta palanggaen din sa sabuwa ba sa sabuwa kuntrahen din, alimahan din sa sabuwa ba sa sabuwa ipatayà din. Sa etaw ha iyan din dà minahal sa katigayunan din harì gayed mahimu ha mahalen din daan sa Dios."

Mga Lalang Hi Jesus
(Lucas 16:14-18; Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marcos 10:11-12)
14 Sa mga Fariseo ha balimbayaan hu salapì bà dà migpatawahà su mapaliman dan haena sa inikagi hi Jesus. 15 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Tagpabantug kaw ngaay hu mga etaw ba natun-an hu Dios sa mga henà-henà nuy. Sa tagtuuwan hu mga etaw ha iyan mapuslanen dini ta kalibutan saena agtambagan hu Dios.
16 "Sa Kasuguan daw sa lalang hu Dios pinaagi hu mga propita duun dà nataman hu pagpakauma hi Juan ha Bautista. Sugud taena tigsangyaw sa Maayad ha Tultulanen mahitenged hu pagharì hu Dios daw agpegesen ngaay hu mga etaw ha magharì en haena. 17 Malumu pa ha mahanaw sa langit daw sa kalibutan dì hu Kasuguan ha maalatan hu bisan atiyuay.
18 "Saena ha ag-endaan din sa asawa din daw mangasawa hu lain ha bahi makapanapaw, daw sa umasawa ku bahi ha inendaan makapanapaw daan.

Sa Sapian Daw Si Lazaro
19 "Amin etaw ha sapian tungkay ha migpinaksuy hu tungkay mahal daw aldaw-aldaw hayahay gayed sa pagtimà din. 20 Ba diyà ta pultahan taena ha balay din amin duun etaw

ha makaluluuy gayed tungkay ha tagngaranan ki Lazaro.
Nalekep sa lawa hi Lazaro hu kaluli 21 daw agkabayà gayed
ngaay ha makakaen hu bisan mga mumu dà duun hu lamisa
taena ha sapian. Su tagtimaay haena diyà ta guwà inamul-
amulan hu mga asu daw dilai sa mga kaluli din.
22 "Hurà kalugay minatay su makaluluuy ba inuwit haena
hu mga balinsuguen hu Dios diyà ki Abraham. Dayun mi-
natay daan su sapian daw inlebeng. 23 Diyà ta Kamatayan tag-
antus haena hu tungkay masakit. Huminangad haena daw
naahà din si Abraham diyà ta kadiyuan daw si Lazaro sa diyà
daan ta ubay din. 24 Aman nangumaw haena hu 'Apù ku ha
Abraham, kahid-uwi a ikaw daw sugua si Lazaro ha teleben
din sa tuldù din duun hu wahig daw ipatulù dini ta bàbà ku
ta tag-antus a gayed dini taini ha hapuy.'
25 "Ba tuminubag si Abraham hu 'Apù, henhenaa nu ha su
diyà ka pa ta kalibutan hayahay gayed sa pagtimà nu ba si
Lazaro mig-antus. Iman si Lazaro malipayen hu kandin ba
sikaw tag-antus ka. 26 Daw kenà hayan iyan dà ta amin pa
nakaelang kanuy ha hurà taw duun ig-agi.'
27 "Su sapian bà dà paman nakaikagi ha 'Ku iyan diay
hayana hangyuen ku ikaw, Apù, ha suguen nu si Lazaro duun
hu balay hi Amay ku 28 ta amin ku pa lalima ha suled daw
patultuli sidan kandin ta daw harì sidan makalupug kanak
duun taini ha banuwa hu kasakitan.'
29 "Ba uminikagi si Abraham hu 'Kenà en kinahanglan ta
amin en diyà lalang hu Dios ha insulat hi Moises daw hu mga
propita. Iyan en haena palilimanan dan.'
30 "Ba tuminubag su sapian hu 'Apù ku ha Abraham, harì
sidan magpaliliman taena ba ku amin ngaay mabanhaw daw
dumiyà ta kandan maghinulsul gayed sidan.'
31 "Uminikagi si Abraham ha 'Ku harì sidan magpaliliman
hu lalang hu Dios ha insulat hi Moises daw hu mga propita
harì gayed daan sidan tumuu bisan pa ku amin dumiyà ha
minatay en ba nabanhaw dà.' "

17

Sa Agkahimu Ha Panulay
(Lucas 17:1-3; Mateo 18:6-7,21-22; Marcos 9:42)

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga sumusunud din hu "Sa panulay
ha igpakasalà hu etaw iyan en haena bagad dini ta kalibu-
tan, ba kahid-u gayed taena ha iyan agkahimu ha panulay.
2 Maayad pa ngaay ku ihiket en sa lieg din duun hu adagi ha
batu daw leneda diyà ta dagat dì sa mahimu haena ha iyan
igpakasalà hu duma ha mga etaw. 3 Aman magbantay kaw
gayed.

“Ku amin nuy duma ha nakasalà baldenga haena na ku maghinulsul pasayluwa nuy. 4 Bisan ku kapitu en makasalà duun hu nangkaaldaw ba pasayluwen nuy gihapun ku manayù hu pasaylu.”

Sa Pagtuu

5 Uminikagi su mga apostoles hu “Ginuu, isabi sa pagtuu day.”

6 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku sa pagtuu nuy iling dà kaatiyù hu lisu hu mustasa mahimu en ha suguen nuy hayana sa adagi ha kayu ha humalin diyà ta dagat na makahalin gayed.

Sa Talabahu Hu Suluguen

7 “Ku amin etaw ha amin din suluguen ha migdaru daw ku tag-alima ba hu karniro harì mabaluy ha ku makaulì bà dà haena ipakaen hu agalen din. 8 Ta saena ikagiyan hu agalen din ha ‘Mag-ilis ka daw sugbahi a. Ku makapenga a kumaen human ka daan kaen.’ 9 Daw saena kenà en kinahanglan ha dayeen pa hu agalen din ta bà dà haena migtuman hu talabahu din. 10 Iling daan inyu ku mapengahan nuy sa impabuhat hu Dios inyu harì kaw tagpabantug ba henhenaen nuy ha bà kaw dà suluguen hu Dios ha migtuman hu kateng-danan nuy.”

Sa Pagbulung Hu Sampulù Ha Sanglahen

11 Su taghipanaw en si Jesus payanaen diyà ta Jerusalem diyà nakaagi ta dulunà ta mga probincia ta Samaria daw ta Galilea. 12 Su makauma haena duun hu sabuwa ha banuwa sinal-aw hu sampulù ha mga sanglahen, ba migpadiyù dà sidan 13 daw nangumaw sidan ha tagyanaen “Jesus ha Ginuu, kahid-uwi kay man ikaw.”

14 Su maahà sidan hi Jesus inikagiyan din sidan ha “Dumuun kaw taena ha mga sinaligan hu paghalad ta daw maahà kaw kandan.” Su daw pa sidan tagdiyà nangaulian en sidan.

15 Sa sabuwa kandan su maahà din ha naulian en luminikù dà diyà ki Jesus daw kuminulahì ha tagdayè hu Dios. 16 Luminuhud haena duun hu atubangan hi Jesus daw migpasalamat. Saena ha etaw kenà Judio ba taga-Samaria.

17 Ininsaan haena hi Jesus hu “Dì ba sampulù kaw man sa nangaulian? Hindu en diay su siyam ha mga duma nu? 18 Imbà iyan ka dà sa kenà Judio nakalikù dini hu pagdayè hu Dios?” 19 Dayun inikagiyan haena hi Jesus hu “Hipanaw kad ta sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak.”

Sa Paglikù Hu Suled Hu Kaet-etawan
(Lucas 17:20-37; Mateo 24:23-28,37-41)

20 Amin panahun ha ininsaan hu mga Fariseo si Jesus ku
kan-u agkatuman sa pagharì hu Dios duun hu kaet-etawan.
Tuminubag si Jesus hu "Sa pagharì hu Dios harì ta agkaahà
21 daw harì haena mabaluy ha magyanaen sa mga etaw hu
'Taini en' daw 'Diyà en' ta sa pagharì hu Dios duun dà hu
gahinawa hu etaw."
22 Dayun inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu
"Makauma sa panahun ha agkabayà kaw gayed ku lumikù a
dini siak sa Suled hu Kaet-etawan ba harì pa haena matuman.
23 Amin asem mag-ikagi hu 'Diyà en' daw 'Taini dà' ba harì
kaw agsunud kandan. 24 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan
sa paglikù ku agkailing hu kilat ha pakailaw ta tibuuk ha
kalibutan daw agkaahà hu alan ha kaet-etawan. 25 Ba sa harì
pa haena makauma amin pa madakel ha mga alantusen ku
daw pagtameyesen a hu mga etaw.
26 "Sa paglikù ku asem siak sa Suled hu Kaet-etawan mail-
ing hu panahun hi Noe 27 ha sa mga etaw bà dà tagkaenà daw
tag-inumà daw namangasawa hangtud en ha sumineled si
Noe duun ku arka. Dayun piglenepan sa tibuuk ha kalibutan
aman alan sidan nangalemes.
28 "Iling daan hu panahun hi Lot ha sa mga etaw migkaenà
daw mig-inumà, namalit daw migbabaligyà, namamula daw
migbabalay. 29 Ba su umawà en si Lot diyà ta Sodoma sa
alan ha mga etaw nahulugan hu hapuy daw asupri aman
nangamatay sidan.
30 "Iling taena sa paglikù ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.
31 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta atep ta
balay dan harì en lumugnà hu pagtimù hu mga butang dan,
daw sa diyà ta uma harì en daan umulì. 32 Henhenaa nuy sa
asawa hi Lot sa luminingì. 33 Bisan sin-u sa agkanugun hu
kinabuhì din matay dà gihapun, ba saena ha tagsunud kanak
bisan duun hu kamatayen mailahan hu kinabuhì ha hurà
din katapusan. 34 Ikagiyen ku inyu ha duun asem taena ha
panahun ku amin daruwa ha taghumbà matimù sa sabuwa
ba sa sabuwa makatabun. 35 Iling daan hu daruwa ha bahi ha
tagpanggaling matimù sa sabuwa ba sa sabuwa makatabun.
36 Ku amin daruwa ha maama diyà ta uma sa sabuwa matimù
ba sa sabuwa makatabun."
37 Ininsaan dan si Jesus hu "Ginuu, hindu haini
agkahitabù?"
Tuminubag si Jesus ha "Ku hindu duun sa mga minatay
duun daan tag-amul-amul sa mga wakwak."

18

Sa Hangyù Hu Bahi Ha Balu

1 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din taini ha pananglitan ta daw matun-an dan ha kinahanglan gayed ha harì sidan magluya hu pag-ampù. 2 "Duun hu sabuwa ha banuwa amin maghuhukum ha hurà din kahaldek hu Dios daw hurà din daan agtahuran ha etaw. 3 Amin daan diyà balu ha bahi ha taglikù-likù diyà ta kandin hu paghangyù ha 'Buligi a ikaw ta amin agsabà kanak.'

4 "Su anay saena ha maghuhukum hurà gayed magpaliliman. Ba su malugay en nakahenà-henà hu 'Bisan pa ku harì a agkahaldek hu Dios daw hurà ku daan agtahuran ha etaw 5 ba tumenged ta saini ha balu ha bahi sigi dà tagsamuk-samuk kanak buligan kud en ta daw harì makaglikù-likù dini.' "

6 Dayun uminikagi si Jesus hu "Henhenaa nuy sa inikagi taena ha maghuhukum bisan ku kenà haena matareng ha etaw. 7 Harì ba buligan gayed hu Dios sa mga pinilì din ha sigi dà tag-ampù aldaw daw ku daleman? Magyawatà ba haena hu pagbulig din? 8 Ikagiyen ku inyu ha sagunà din dà gayed sidan buligan. Ba asem ku lumikù a dini ta kalibutan siak sa Suled hu Kaet-etawan amin pa ba gid sumalig kanak?"

Sa Pag-ampù Hu Fariseo Daw Hu Manunukut Hu Buhis

9 Inikagi pa hi Jesus haini ha pananglitan taena ha mga etaw ha tagsalig hu pagkamatareng dan ba agpakaminus hu duma ha mga etaw. 10 "Amin daruwa ha etaw ha duminuun ku Timplo hu pag-ampù, sa sabuwa Fariseo daw sa sabuwa manunukut hu buhis. 11 Saena ha Fariseo mig-ampù ha tagyanaen 'Dios ha Magbabayà hu alan, tagpasalamatan ku ikaw ta harì a agkailing hu duma ha mga etaw ha agpanlimbung daw kenà matareng daw mananapaw, daw kenà a daan iling taini ha manunukut hu buhis. 12 Kadaruwa a salang hu pagkaen duun hu nangkasimana daw ig-ila ku daan sa ikasampulù hu alan ha agkatimù ku.'

13 "Ba su manunukut hu buhis diyà dà tuminiyadeg ta suyuk. Duminunghuy ta agkaguul gayed hu mga salà din daw mig-ampù ha tagyanaen 'Dios ha Magbabayà hu alan, kahiduwi a ikaw sa makasasalà.'

14 "Ikagiyen ku inyu ha saini uminulì ha napasaylu en sa mga salà din dì taena ha Fariseo. Ta bisan sin-u sa tagpalabaw-labaw igpaubus ba saena ha tagpaubus igpatangkaw."

Si Jesus Daw Sa Atiyuay Ha Mga Batà
(Lucas 18:15-17; Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Amin mga etaw diyà ha mig-uwit hu tungkay pa atiyuay ha mga batà ta daw madampà hi Jesus. Su maahà haena hu mga tinun-an din binaldeng dan sidan. 16 Ba si Jesus minikagi

hu “Ipaubay dini ta kanak sa mga batà daw harì nuy sidan agbaldenga, ta sa mga etaw ha iling taini ha mga batà iyan tagharian hu Dios. 17 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa harì agkabayà ha pagharian hu Dios iling hu pagtuu taini ha batà saena harì pagharian hu Dios.”

Sa Sapian Ha Punuan
(Lucas 18:18-30; Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Amin punuan hu mga Judio ha nanginginsà ki Jesus hu “Maayad ha Manunudlù, inu man sa kinahanglan ha buhaten ku ta daw mailahan a hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

19 Tuminubag si Jesus hu “Imbà a ikaw umawa ha maayad? Hurà gayed maayad ba iyan dà sa Dios. 20 Natun-an nud sa Kasuguan hu Dios ha tagyanaen ‘Harì ka manapaw daw harì ka mangimatay, harì ka daan manakaw daw harì ka magbutang-butang daw tahura daan sa mga laas nu.’ ”

21 Minikagi haena sa etaw hu “Binuhat kud en hayana sugud dà su atiyuay a pa.”

22 Su mapaliman haena hi Jesus inikagiyan din hu “Amin pa gayed sabuwa ha hurà nu kabuhat. Ipamaligyà sa alan ha mga butang nu dayun sa halin taena ipan-ila duun hu mga makaluluuy ta daw magsapian ka diyà ta langit. Ku mapengahan nu haini lumikù ka dini daw sunud ka kanak.”

23 Su mapaliman ku punuan su inikagi hi Jesus naguul gayed haena ta madakel tungkay sa mga katigayunan din.

24 Uminahà si Jesus diyà ta kandin daw ikagi hu “Malegen tungkay ha maharian hu Dios sa etaw ha sapian. 25 Malumu pa hu kamilyo sa paglusut duun hu pusu hu dagum dì hu sapian ha maharian hu Dios.”

26 Su mapaliman haena hu mga etaw nanginginsà sidan hu “Sin-u dà diay sa mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan?”

27 Tuminubag si Jesus hu “Sa harì agkabaluy hu etaw agkahimu hu Dios.”

28 Minikagi si Pedro diyà ki Jesus hu “Inawaan day sa alan ta daw makasunud kay ikaw.”

29 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa inawaan din sa balay din, sa asawa din daw sa mga suled din, sa mga laas din daw sa mga batà din tumenged ta tagharian hu Dios, 30 bisan iman ha panahun makadawat en gayed hu madakel pa dì taena ha inawaan din daw amin din daan kinabuhì ha hurà din katapusan.”

Sa Ikatulu Ha Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din
(Lucas 18:31-34; Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Tinabis hi Jesus sa mga tinun-an din daw ikagiyi hu
"Tagdiyà kuy en iman ta Jerusalem daw diyà matuman sa
alan ha insulat hu mga propita ha maul-ulahan ku siak sa
Suled hu Kaet-etawan. 32 Itugyan a duun hu kenà mga Judio
ha magtameyes kanak. Pagagayhaan a daw ileban a daan
kandan, 33 lagkutan a dayun himatayan a kandan. Ba duun
hu ikatulu ha aldaw mabanhaw a dà."
34 Hurà gayed kasabut hu mga tinun-an din haena sa inik-
agi hi Jesus ta sa kahulugan taena nakalilung diyà ta kandan
aman hurà dan katun-i ku inu sa tagsubayen din.

Sa Pagbulung Hu Buta
(Lucas 18:35-43; Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)
35 Su ubay en si Jesus diyà ta Jerico amin buta ha tagpinuu
diyà ta kilid ta dalan ha tagpakilimus. 36 Su mapaliman din sa
madakel ha mga etaw ha aglabay diyà ta kandin nanginginsà
haena ku inu sa magulub. 37 Inikagiyan dan hu "Ag-agi en dini
si Jesus ha taga-Nazaret."
38 Aman nangulahì su buta hu "Jesus ha Kaliwat hi David,
kahid-uwi a ikaw."
39 Binaldeng taena ha tag-una ta igpahagteng dan ngaay, ba
bà dà nasì kadaging sa pangulahì din ha tagyanaen "Sikaw sa
Kaliwat hi David, kahid-uwi a man ikaw."
40 Aman tuminaleen en si Jesus daw sugù ha uwiten su
buta diyà ta kandin. Su makaubay en su buta diyà ki Jesus
ininsaan din haena hu 41 "Inu man sa agkabayaan nu ha
buhaten ku diyan ta ikaw?"
Tuminubag su buta hu "Ginuu, makaindan a ngaay."
42 Minikagi si Jesus diyà ta kandin hu "Makaindan kad ta
sa ingkaulii nu iyan sa pagsalig nu kanak." 43 Aman sagunà
nakaindan daw duma ki Jesus ha tagdayè hu Dios. Su maahà
haena hu mga etaw dinayè dan daan sa Dios.

19

Sa Paghinulsul Hi Zakeos
1 Su taghipanaw si Jesus nakaagi diyà ta Jerico. 2 Amin
sapian diyà ha agalen hu mga manunukut hu buhis ha
tagngaranan ki Zakeos. 3 Agkabayaan din gayed ag-ahaa
ku agkainu-inu si Jesus ba harì din agkahimu ta madakel
tungkay sa mga etaw daw mababà haena hu kandin. 4 Aman
minulalaguy diyà ta unahan daw pamanahik duun hu kayu
ha sikamoro ta daw maahà din si Jesus ta duun taena ag-agi.
5 Su makauma si Jesus diyà ta kandin huminangad haena
daw ikagiyi hu "Zakeos, agpas ka lugnà ta agdiyà a iman
ta balay nu." 6 Aman sagunà si Zakeos luminugnà daw
malipayen ha duminawat ki Jesus.

7 Sa alan ha mga etaw ha nakaahà taena migtamudmud ha
tagyanaen "Imbà haini seled duun hu balay hu makasasalà?"
8 Ba huminitindeg si Zakeos daw uminikagi hu "Ginuu, sa
liwarà hu mga katigayunan ku ipan-ila ku iman duun hu mga
makaluluuy, daw sa etaw ha nalimbungan ku su anay hu
sabuwa ilikù ku haena diyà ta kandin ha haepat en."
9 Inikagiyan haena hi Jesus hu "Iman ha aldaw sikaw daw
sa pamilya nu maluwas en ta iyan kaw laus ha mga kaliwat
hi Abraham. 10 Ta siak sa Suled hu Kaet-etawan Lucas 19:4-5
duminini a ta kalibutan hu pagpan-ahà taena ha nangalaag
daw hu pagluwas kandan."

Sa Tatulu Ha Sinaligan
(Lucas 19:11-27; Mateo 25:14-30)

11 Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan sidan hi
Jesus taini ha pananglitan ta duun taena ubay en sidan diyà
ta Jerusalem daw abi dan ha sagunà en magharì sa Dios.
12 Minikagi si Jesus hu "Amin harianen ha etaw ha duminuun
hu madiyù ha banuwa ta daw mailahan diyà hu gahem hu
pagkaharì. 13 Su hurà pa haena hipanaw inamul-amul din
sa sampulù ha sinaligan din daw ilahi hu tigsampulù ha
salapì. Inikagiyan din sidan ha 'Ipatigayun nuy haini taman
ha makaulì a.'
14 "Ba amin mga sakup din ha agsabà kandin aman su
humipanaw haena pinalupugan dan hu mga sinugù sa tag-
ila kandin hu gahem hu pagkaharì ta daw maikagiyan ha harì
dan haena agkabayaan sa etaw ku iyan magharì kandan.
15 "Ba bisan pa taena su etaw nailahan gayed hu gahem hu
pagkaharì dayun uminulì.
"Su makaulì en haena impaatubang din sa pigpan-ilahan
din hu salapì ta daw masusi din ku pila en sa ganansiya.
16 "Su sabuwa uminubay diyà ta kandin daw ikagi ha 'Su
in-ila nu kanak ha sampulù ha salapì nakaganansiya hu
nanggatus.'
17 "Inikagiyan din haena hu 'Maayad gayed tungkay sa
binuhat nu. Tumenged ta kasaligan ka hu atiyuay dà ha
salapì buhaten ku ikaw ha pangulu hu sampulù ha banuwa.'
18 "Uminubay daan su ikaduwa ha kagi din 'Su in-ila nu
kanak ha sampulù ha salapì nakaganansiya hu kalimahan.'
19 "Inikagiyan taena ha harì hu 'Iyan ka daan pangulu hu
lalima ha banuwa.'
20 "Dayun uminubay daan diyà ta kandin su sabuwa ha kagi
din 'Taini dà su salapì nu ta bà ku dà binungkusi hu panyù
daw iheles. 21 Nahaldek a ikaw tumenged ta manlulupig ka
ha etaw ta agtimuen nu sa kenà ikaw daw aglegtayen nu daan
sa kenà ikaw ha insawed.'

22 “Inikagiyan din haena ha ‘Buang-buang ka gayed ha
sinaligan. Iman sa lalang nu iyan maghukum ikaw hu silut ta
natun-an nud man diay ha manlulupig a ha etaw ta agtimuen
ku sa kenà kanak daw aglegtayen ku daan sa kenà kanak ha
insawed. 23 Imbà nu man hurà ibangku hayana sa salapì ku
ta daw maisaban ku lumikù a?’
24 “Dayun inikagiyan din haena sa tagtiyadeg diyà ta ubay
din hu ‘Timua nu hayana sa salapì diyan ta kandin daw iila
duun taena ha nakatimù hu nanggatus.’
25 “Ba uminikagi sidan hu ‘Madakel en man sa kandin ha
salapì.’
26 “Tuminubag haena hu ‘Ikagiyen ku inyu ha sa etaw ha
amin en kandin mailahan hu tungkay pa gayed madakel, ba
saena ha hurà din en hu kandin bisan su iyan-iyan din dà
timuen pa gayed haena diyà ta kandin. 27 Ba sa mga sakup
ku ha migsabà kanak daw harì agkabayà ha iyan a magharì
kandan uwita dini ta atubangan ku daw panhimatayi.’ ”

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Lucas 19:28-40; Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Su makapenga si Jesus mag-ikagi duminayun hu
paghipanaw payanaen ta Jerusalem. 29 Su ubay en diyà
ta Betpage daw ta Betania diyà ta Buntud ta Olibo sinugù hi
Jesus sa daruwa ha tinun-an din 30 ha tagyanaen “Umuna
kaw en diyà tayà ha banuwa. Ku makauma kaw diyà
maahà nuy sa intagkes ha nati hu asno ha harì pa gayed
agkalulanan. Hukada nuy daw tuyuka dini. 31 Ku amin
manginginsà inyu hu ‘Imbà nuy hayana agtimua?’ ikagiya
nuy ha ‘Agkinahanglanen haini hu Ginuu.’ ”
32 Dayun huminipanaw haena sa sinugù daw natuman
gayed sa alan ha inikagi hi Jesus. 33 Su taghukaden dan en sa
hiket taena ha nati hu asno nanginginsà su tag-iya hu “Imbà
nuy aghukada sa hiket tayan ha nati hu asno?”
34 Ba tuminubag sidan hu “Agkinahanglanen haini hu
Ginuu.”
35 Tinuyuk dan su nati hu asno diyà ki Jesus daw binal-
henan dan haena hu mga bisti dan dayun impalulan dan si
Jesus duun. 36 Su tagdiyà en si Jesus ta Jerusalem binukladan
hu mga etaw hu mga bisti dan sa dalan ha ag-agiyan hi Jesus.
37 Su tagtubang en say Jesus diyà ta Buntud ta Olibo sa mga
etaw ha sumusunud din nangalipay, aman nangulahì sidan
hu pagdayè hu Dios tumenged hu mga belenganen ha naahà
dan ha binuhat hi Jesus hu kagi dan

38 “Panalanginan gayed sa Harì ha nakauma ha sinugù hu
Dios. Malinawen iman sa pagdapità hu Dios daw hu
mga etaw aman dayeen gayed sa Dios diyà ta langit.”
39 Amin diyà duma ha mga Fariseo ha minikagi diyà ki Jesus
hu “Manunudlù, baldenga hayan sa mga sumusunud nu.”
40 Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ikagiyen ku inyu ha ku harì
mag-ikagi sa mga etaw iyan en haini sa mga batu magdayè
kanak.”

Sa Kahid-u Hi Jesus Hu Mga Taga-Jerusalem

41 Su matan-aw hi Jesus sa banuwa ta Jerusalem inagalaan
din haena 42 ha tagyanaen “Maayad ngaay ku matun-an nuy
sa paagi ha magmalinawen kaw ba iman nakalilung haena
inyu. 43 Makauma sa panahun ha libutan kaw hu mga kuntra
nuy daw hurà en inyu makapulaguy. 44 Panhimatayan kaw
kandan daw sa mga batà nuy daw pandaeten dan sa alan ha
mga balay nuy tumenged ta hurà nuy kakilala sa Ginuu ha
migdini hu pagluwas inyu.”

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo

(Lucas 19:45-48; Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Sumineled si Jesus diyà ta Timplo daw pan-abuga sa mga
tagbabaligyà diyà. 46 Inikagiyan din sidan hu “Nakasulat en
sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Sa Timplo ku iyan alampua-
nan.’ Ba saini binuhat nuy ha kampo hu mga tulisan.”
47 Si Jesus aldaw-aldaw migtudlù duun hu Timplo. Ba sa
mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù
hu Kasuguan daw sa duma ha mga punuan nan-ahà hu paagi
ha mapatay dan si Jesus, 48 ba harì dan pa haena agkahimu ta
sa mga etaw agkabayà-bayà gayed tagpaliliman hu pagtudlù
din.

20

Sa Katenged Hi Jesus

(Lucas 20:1-8; Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Amin aldaw ha su tagpanudlù si Jesus diyà ta Timplo
mahitenged hu Maayad ha Tultulanen sa mga labaw ha
sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan
duma hu mga magulang duminiyà ta kandin 2 daw pangin-
ginsà hu “Inu sa katenged nu daw sin-u sa mig-ila ikaw hu
kagahem hu pagbuhat taena?”
3 Ba tinubag sidan hi Jesus hu “Ag-insaan ku daan inyu.
4 Sin-u man sa mig-ila ki Juan ha Bautista hu kagahem hu
pagbautismu? Iyan ba sa Dios daw ku etaw dà ba?”
5 Miglalang-lalang sidan ha “Ku kagi taw iman ha iyan sa
Dios insaan kuy kandin ku imbà hurà taw tuuwi si Juan. 6 Ba

ku ikagiyen taw daan ha etaw dà batuwen kuy taini ha mga etaw ta tuminuu gayed sidan ha propita si Juan." 7 Aman iyan dà tubag dan diyà ki Jesus sa "Hanaw ta ku hindu napuun sa kagahem din."

8 Minikagi si Jesus ha "Ku iyan hayana harì ku daan inyu ag-ikagiyen ku sin-u sa mig-ila kanak hu kagahem hu pagbuhat taena."

Sa Pananglitan Mahitenged Hu Mga Tag-alima Hu Parasan
(Lucas 20:9-18; Mateo 21:33-46; Marcos 12:1-12)

9 Inikagiyan hi Jesus sa mga etaw taini ha pananglitan ha tagyanaen "Amin etaw ha amin din uma ha pinamulahan hu paras dayun pinaalimahan din hu mga sinaligan daw pahiphipanaw duun hu madiyù ha banuwa hu nalugay ha panahun. 10 Su bungahan en su paras sinugù din sa sabuwa ha suluguen duun ku mga sinaligan din ha tag-alima hu parasan ta daw matimù taena sa kandin ha bahin. Ba su sinugù din bà dà binunali ku mga sinaligan daw ipaulì ha hurà din uwiten. 11 Aman sinugù din dà paman sa lain ha suluguen ba bà dan dà daan haena binunali daw pagagayhai dayun ipaulì ha hurà din uwiten. 12 Impalupug ku tag-iya ku uma sa ikatulu ha suluguen ba bà dan dà daan haena binugel daw abuga diyà ta guwà.

13 "Dayun su tag-iya ku parasan nakahenà-henà hu 'Inu gid sa buhaten ku? Ay, iyan en diay haini. Suguen ku sa pinalanggà ku ha batà ta tahuran dan gayed haini.'

14 "Ba su maahà haena ku mga sinaligan miglalang-lalang sidan hu kagi dan 'Iyan en haini batà hu tag-iya. Himatayan taw ta daw maangken taw en haini sa parasan.' 15 Aman inabug dan diyà ta guwà daw himatayi.

"Inu man sa buhaten taena ha tag-iya duun ku mga sinaligan din? 16 Elegan din gayed sidan daw panhimatayi daan dayun su parasan paalimahan din hu lain ha mga sinaligan."

Su mapaliman haena hu mga etaw minikagi sidan hu "Harì ngaay hayana mahitabù."

17 Ba uminahà si Jesus diyà ta kandan daw nanginginsà ha "Ku iyan hayan inu diay sa kahulugan hu insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen

'Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha
hurà din pulus iyan man diay mahinengdanen ta iyan
pakapalig-en hu balay.'

18 Saena ha makadaghà duun taini ha batu magebà gayed, daw saena daan ha mahulugan taini ha batu mabekbek gayed."

Sa Pagbayad Hu Buhis Diyà Ki Harì Cesar
(Lucas 20:19-26; Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

19 Sa mga manunudlù hu Kasuguan daw sa mga labaw ha
sinaligan hu paghalad nan-ahà hu paagi ha madakep dan en
gayed si Jesus ta natun-an dan ha iyan sidan tagsubayen ku
pananglitan din, ba nahaldek daan sidan hu mga etaw.
20 Binantayan dan haena daw amin daan sinaligan ha
iyan maniid hu pagpanginginsà ki Jesus ta tag-angat sidan
ha amin din maikagi ha ikasumbung dan kandin ta daw
makatugyan dan en si Jesus duun hu gubernador. 21 Aman
inikagiyan ku tagpaniid si Jesus hu "Manunudlù, natun-an
day ha laus sa alan ha tag-ikagiyen nu. Hurà nu daan igpalabi
daw iyan nu dà tigtudlù sa kamatuuran mahitenged hu Dios.
22 Aman ikagiyi kay ikaw ku igtugut ba hu Kasuguan taw ha
magbayad kuy hu buhis diyà ki Cesar."
23 Ba natun-an hi Jesus ha bà dan dà aglimbungi aman
inikagiyan din sidan hu 24 "Ipaahà kanak sa salapì ha igbayad
nuy hu buhis. Sin-u ha weleng daw ngaran sa nakaugsak
duun taini ha salapì?"
Tuminubag sidan hu "Iyan si Cesar sa Harì ta Roma."
25 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus ha "Ku kandin diay haini
kinahanglan ha iila nuy diyà ki Cesar sa buhis daw iila nuy
daan duun hu Dios sa kandin ha bahin."
26 Saena ha tagpaniid ki Jesus hurà gayed makaahà hu
katarengan ha makasumbung dan tumenged hu inikagi din
duun hu kaet-etawan. Nangabeleng sidan hu mga tubag hi
Jesus aman bà dà sidan nakaghagteng.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw
(Lucas 20:27-40; Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Amin mga Saduceo ha duminiyà ki Jesus. Saini ha
mga etawa harì agtuu ha mabanhaw sa etaw 28 aman inik-
agiyan dan si Jesus hu "Manunudlù, sa Kasuguan hi Moises
tagyanaen 'Ku matay sa maama ba hurà pa sidan pamatà
ki Asawa din kinahanglan ha sa suled taena ha maama
asawahen din su bahi ha nabalu ta daw ku magbatà sidan
kaliwat pa haena ku suled din ha minatay.' 29 Su anay amin
dini pitu ha migsususuled ha pulus maama. Sa kamagulangan
kandan nangasawa ba hurà pa sidan pamatà na minatay en.
30-31 Aman inasawa ku manghud din su bahi ha nabalu ba
saena ha maama hurà en daan sidan pamatà na minatay
en daan hangtud ha su migsususuled alan nakaasawa ku bahi
ba alan daan minatay. 32 Dayun minatay daan su bahi.
33 Ku mabanhaw asem sa nangamatay sin-u man sa laus ha
asawa ku bahi sa pulus en man nakaasawa kandin su pitu ha
migsususuled?"
34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Sa mga etaw iman taini
ha panahun tagpangasawa daw tagpaasawa, 35 ba saena ha

ag-isipen hu Dios ha angayan ha mabanhaw asem daw mag-
timà diyà ta langit harì en tag-aasawa 36 ta mailing en sidan
hu mga balinsuguen hu Dios daw mga batà en daan sidan hu
Dios ha nabanhaw aman harì en sidan matay. 37 Mahitenged
hu pagkabanhaw taena ha mga minatay bisan ganì si Moises
migsulat hu inikagi kandin hu Dios duun ku tagkalegdeg
ha sampinit ha tagyanaen 'Iyan a Dios ha tagsimbahen hi
Abraham daw hi Isaac daw hi Jacob.' 38 Kenà haena Dios
hu mga minatay ba Dios hu mga bubuhay ta duun hu Dios
bubuhay sa alan."

39 Amin mga manunudlù hu Kasuguan ha minikagi hu "Ma-
nunudlù, maayad gayed sa tubag nu." 40 Inikagi dan haena ta
hurà en kandan nakaamel hu pagpanginginsà kandin.

Sa Mesiyas Ha Kaliwat Hi David
(Lucas 20:41-44; Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Ininsaan hi Jesus su mga manunudlù hu Kasuguan hu
"Imbà agkaikagi hu mga etaw ha su Mesiyas iyan kaliwat
hi David? 42 Ta si David migsulat duun hu mga Salmo ha
tagyanaen

'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta
kawanan ku 43 hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra
nu." '

44 Ku inikagi hi David ha Ginuu din su Mesiyas, imbà kabuhat
din dà paman haena ha kaliwat?"

Sa Mga Tagpasibù-sibù Ha Mga Etaw
(Lucas 20:45-47; Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40)

45 Su tagpaliliman pa sa mga etaw inikagiyan hi Jesus
sa mga tinun-an din hu 46 "Magbantay kaw taena ha mga
manunudlù hu Kasuguan. Tagpaaluahà sidan pinaagi hu
mga pinaksuy dan ha magayad daw agkalipay sidan ku tahu-
ran hu mga etaw duun hu baligyaanan. Ku diyà sidan ta
simbahan iyan dan agkabayaan sa madagway ha pinun-ayà,
daw ku duun sidan hu taggastu agkabayaan dan daan ha iyan
sidan una igpakaen. 47 Aglupigan dan daan sa mga balu ha
bahi daw ag-agawen dan sa mga katigayunan taena, dayun
agtambunan dan sa madaet ha mga buhat dan pinaagi hu
pag-ampù ha malugayad. Tumenged taini adagi gayed sa
silut kandan."

21

Sa Halad Hu Balu Ha Bahi
(Lucas 21:1-4; Marcos 12:41-44)

1 Su diyà si Jesus ta Timplo naahà din sa mga sapian ha
mighulug hu halad dan ha salapì duun hu talaguay diyà.
2 Amin daan naahà din ha balu ha bahi ha makaluluuy saena

mighulug hu halad din ba daruwa dà ha sintabos. 3 Minikagi
si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa in-ila
taini ha balu ha bahi labaw pa dì hu inhalad taena ha duma.
4 Ta sa inhalad dan subra dà hu mga katigayunan dan ba saini
ha balu bisan ku tungkay makaluluuy ba in-ila din sa iyan-
iyan dà ha salapì din.”

Sa Pakauma Ha Pasipala
(Lucas 21:5-24; Mateo 24:1-28; Marcos 13:1-23)

5 Amin mga duma hi Jesus ha migdayè hu mga dayan-
dayan ku Timplo ta binuhat haena pinaagi hu mga mahalen
ha batu daw duma pa ha mga dayan-dayan ha inhalad hu
mga etaw duun hu Dios. Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu
6 “Makauma gayed sa panahun ha sa agkaahà nuy iman duun
taini mangadaet ta sa imbalay taini ha mga batu hurà gayed
duun sabuwa ha harì matempag.”

7 Ininsaan dan haena hu “Manunudlù, kan-u haena agkatu-
man daw inu sa mga timaan ha madani en haena matuman?”

8 Tuminubag si Jesus hu “Magbantay kaw ta daw harì kaw
malimbungan hu bisan sin-u ta madakel asem sa makadini
ha mag-ikagi hu ‘Iyan a su Mesiyas’ daw mag-ikagi daan ha
‘Ubay en sa katapusan hu panahun.’ Ba harì kaw gayed
agsunud kandan. 9 Ku mapaliman nuy asem sa mga gira
daw sa mga kagubut harì kaw agkahaldek. Kinahanglan ha
mahitabù haena ba kenà pa iyan katapusan hu panahun.”

10 Dayun minikagi si Jesus diyà ta kandan hu “Magsasabà sa
mga nasud daw sa mga ginharian. 11 Maglinug hu mabis-ay
daw makauma daan sa kauhul daw sa mga dalu ha pakapatay
duun hu migkalain-lain ha lugar, daw amin daan maahà diyà
ta langit ha pinakahaluhaldek ha mga timaan.

12 “Ba sa harì pa haena mahitabù dakepen kaw daw pasi-
palahan kaw. Itugyan kaw daan kandan duun hu maghukum
inyu duun hu mga simbahan daw mapurisu kaw. Ipaatubang
kaw daan duun hu mga harì daw hu mga gubernador tu-
menged hu pagtuu nuy kanak. 13 Ba iyan haena paagi ha
matultul a inyu diyà ta kandan. 14 Harì kaw agkasamuk ku in-
inuwen nuy pagpangatarengan 15 ta agtudluan ku asem inyu
hu ipanubag nuy daw ag-ilahan ku inyu hu katatau ta daw
harì kaw madaeg hu mga kuntra nuy. 16 Bisan sa mga laas
nuy daw sa mga suled nuy, sa mga kadumahan nuy daw sa
mga amigu nuy itugyan kaw kandan daw sa duma daan inyu
himatayan dan. 17 Kuntrahen kaw hu kaet-etawan tumenged
kanak. 18 Bisan pa ku mahitabù haena ba hurà gayed maalat
ha bisan nangkalegas ha buhuk diyan ta ulu nuy. 19 Ku harì
kaw umendà hu pagtuu nuy mailahan kaw hu kinabuhì ha
hurà din katapusan.

20 “Ku maahà nuy asem ha sa Jerusalem paglibutan en hu
mga sundalu matun-an nuy dayun ha laus en haena madae-
tan. 21 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw diyà ta
Judea mamamulaguy duun hu bubungan, sa mga etaw dini ta
Jerusalem gumuwà duun taini daw saena ha duun hu ubayà
ha mga banuwa harì sumeled dini ta Jerusalem. 22 Ta iyan en
haini panahun ha silutan hu Dios sa mga kaet-etawan ta daw
matuman sa insulat ha lalang din. 23 Pinakahaluhid-u gayed
sa mga agkangabedes daw saena ha amin din pa igpasusu
duun taena ha panahun. Malegen gayed sa alantusen ta
sa silut hu Dios makauma duun hu alan ha kaet-etawan.
24 Sa duma mangamatay pinaagi hu magalang daw sa duma
mabihag duun hu mga madiyù ha nasud. Sa Jerusalem
takunaan hu kenà mga Judio taman ha mauma sa panahun
ha matuman sa tagnà mahitenged kandan.

Sa Paglikù Hi Jesus
(Lucas 21:25-33; Mateo 24:29-44; Marcos 13:24-37)

25 “Amin asem mga timaan ha belenganen duun hu aldaw
daw hu bulan daw hu mga bituen. Mangahaldek gayed sa
kaet-etawan dini ta kalibutan ta mapaliman dan sa dagulus
ta dagat daw hu mga baled. 26 Sa mga etaw luyahan gayed hu
kahaldek dan ku inu sa mahitabù ta kalibutan ta mahuyung
sa kalangitan. 27 Duun asem taena siak sa Suled hu Kaet-
etawan maahà a ha magbulus diyà tayà ha gabunan ha
magpangaluanlag daw maahà daan sa pagkagamhanan ku.
28 Ku magsugud en asem haena harì kaw agkahaldek ta ubay
en sa paglibri inyu hu Dios.”

29 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus taini ha pananglitan ha
tagyanaen “Ahaa nuy sa mga kayu iling hu igira. 30 Ku lum-
abung en haena agkatun-an nuy ha madani en sa gulabung.
31 Iling daan taena ku maahà nuy asem ha matuman en sa
alan ha inikagi ku inyu matun-an nuy ha ubay en sa pagharì
hu Dios.

32 “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha harì pa alan matay
sa mga etaw maamin en haena matuman. 33 Mahanaw pa
sa langit daw sa kalibutan ba sa mga lalang ku harì gayed
mahanaw.

34 “Magbantay kaw gayed ha harì kaw bà dà kasamuk hu
pagtimà nuy duun taini ha kalibutan daw harì kaw bà dà
magpasibelengà ta tigkan makauma sa Aldaw hu Paghukum
iling hu lit-ag. 35 Saena makauma gayed duun hu alan ha kaet-
etawan ha tagtimà dini ta kalibutan. 36 Aman magbantay kaw
gayed daw sigi kaw dà mag-ampù ta daw harì kaw luyahan
ku makauma en sa mga hitabù daw harì kaw magayhaan
duun hu atubangan ku siak sa Suled hu Kaet-etawan.”

37 Aldaw-aldaw nanudlù si Jesus duun ku Timplo. Ku dale-
man agdiyà ta Buntud ta Olibo hu pagtiduga 38 daw agselem
dà sa mga etaw agdiyà ta Timplo hu pagpaliliman kandin.

22

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Lucas 22:1-6; Mateo 26:1-5,14-16; Marcos 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53)

1 Su ubay en sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Su-
pas ha Hurà duun Igpatulin daw Aldaw daan hu Paglabay 2 sa
mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga manunudlù
hu Kasuguan nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus ta
agkahaldek sidan hu mga etaw. 3 Dayun si Judas ha tagn-
garanan daan ki Iscariote ha sabuwa duun ku sampulù daw
daruwa ha mga tinun-an hi Jesus inulinan hi Satanas. 4 Aman
duminuun hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu
mga kapitan hu bantay taena ha Timplo daw nakiglalang
ku in-inuwen din paglimbung ki Jesus. 5 Nangabayà-bayà
gayed sidan daw migsasabut ha ag-ilahan dan si Judas hu
salapì. 6 Uminuyun daan si Judas dayun nan-ahà hu paagi ha
makatugyan din si Jesus diyà ta kandan ha harì matun-an hu
mga etaw.

Sa Pagsaulug Hi Jesus Duma Hu Mga Tinun-an Din
(Lucas 22:7-13; Mateo 26:17-25; Marcos 14:12-21; Juan 13:21-30)

7 Nakauma sa panahun ha agsaulugen sa Pagkaen hu Supas
ha Hurà Duun Igpatulin ha iyan daan panahun hu paghalad
hu nati ha karniro hu pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay.
8 Aman si Pedro daw si Juan sinugù hi Jesus hu kagi din
“Dumiyà kaw daw andama sa igpanihapun taw hu pagsaulug
hu Aldaw hu Paglabay.”
9 Nanginginsà sidan ki Jesus hu “Hindu sa agkabayaan nu
ha elegan day hu pagpangandam taena?”
10 Tuminubag si Jesus ha “Dumiyà kaw ta banuwa daw ku
masal-aw nuy sa etaw ha tag-uwit hu bangà ha tinaguan hu
wahig, lumupug kaw kandin duun hu balay ha agseledan
din. 11 Dayun ikagiyi sa tagibalay hu ‘Sa Manunudlù ag-
panginginsà ku hindu duun tag-amul-amul hu pagpakigsalu
hu mga tinun-an din ta tagsaulug.’ 12 Ipaahà din dayun inyu
sa maluag ha kwarto diyà ta latun taena ha balay din ha
inandaman en hu mga galamiten hu pagkaen na duun kaw
taena pangandam.”
13 Duminiyà haena sa mga tinun-an daw natuman gayed sa
alan ha inikagi hi Jesus. Aman nangandam sidan hu pagkaen
taena ha pagsaulug.

Sa Panihapun Hu Ginuu
(Lucas 22:14-23; Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; 1 Corinto 11:23-25)

14 Su mapengahan en haena mininuu si Jesus daw sa mga
tinun-an din hu pagkaen. 15 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus
hu “Agkabayà a gayed pakigsalu inyu taini ha pagsaulug sa
harì a pa mag-antus 16 ta ikagiyen ku inyu ha daw ad en asem
isab agkaen taini ku buhaten dà duun hu tagharian hu Dios.”
17 Tuminimù si Jesus hu tasa daw ampui dayun inikagiyan
din sidan hu “Bahina nuy haini 18 ta ikagiyen ku inyu ha daw
ad en asem isab ag-inum hu binu ku magharì en sa Dios.”
19 Tinimù din su supas daw ampui, dayun pinangebing din
haena daw ipan-ila kandan ha tagyanaen “Iyan en haini lawa
ku ha ighalad para inyu. Kan-a nuy haini daw sigi nuy dà
pagbuhaten hu paghenà-henà kanak.”
20 Su makapenga sidan kumaen in-ila din kandan su tasa
daw ikagi hu “Iyan en haini langesa ku ha igpamalas hu mga
salà nuy ha iyan timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw
hu kaet-etawan.
21 “Sa etaw ha maglimbung kanak dini en iman ta kanuy.
22 Siak sa Suled hu Kaet-etawan matay a gayed sumalà hu
katuyuan hu Dios ba kahid-u gayed hu etaw ha maglimbung
kanak.”
23 Dayun migpainsaay sidan ku sin-u kandan sa maglim-
bung kandin.

Sa Labaw

24 Migsawalà su mga tinun-an hi Jesus ku sin-u kandan sa
labaw. 25 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Natun-an nuy
en ha sa mga harì hu kenà mga Judio iyan tagbayà hu mga
sakup dan, daw sa mga pangulu agkabayà ku dayeen ha iyan
nakabulig hu mga sakup dan. 26 Ba saena harì mahimu diyan
ta inyu ta kinahanglan ha sa labaw inyu iyan sa iling hu
kinamanghuran daw sa agkabayà ha mabuhat ha agalen iyan
sa iling hu suluguen hu alan. 27 Sin-u man sa labaw? Iyan
ba sa bà dà agpinuu daw kaen daw ku iyan ba sa tagtangel?
Iyan gayed sa agpinuu daw kaen. Ba siak iling a hu suluguen
nuy. 28 Iyan kaw gayed mga duma ku duun hu alan ha mga
alantusen. 29 Aman iling ha sinaligan a hu Dios ha Amay
ku hu pagharì agsaligan ku daan inyu hu pagharì. 30 Ku
magharì a asem makigsalu kaw kanak daw paharian ku inyu
sa sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel.”

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro
(Lucas 22:31-34; Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Si Simon Pedro inikagiyan hi Jesus hu “Magpaliliman
ka, Simon. Tinugutan en hu Dios si Satanas ha sulayen kaw
kandin ta daw maahà ku iling dà ba hu ukap sa pagtuu
nuy. 32 Ba inampuan ku ikaw, Pedro, ha sa pagsalig nu harì
maawà. Ku maglig-en en sa pagtuu nu ipalig-en daan sa
pagtuu hu mga duma nu.”
33 Dayun tuminubag si Pedro hu “Ginuu, andam ad en hu
pagduma ikaw diyà ta purisuwan daw bisan pa duun hu
kamatayen.”
34 Ba tinubag hi Jesus hu “Pedro, ikagiyen ku ikaw ha
kanina ku harì pa managauk sa manuk katatulu kad en
makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.”

Sa Panugun Duun Hu Mga Tinun-an

35 Ininsaan hi Jesus sa mga tinun-an din ha “Su suguen
ku inyu su anay kaw humipanaw ha harì kaw mag-uwit hu
salapì, hu lutù daw hu mga ilisan nuy na miglised kaw ba?”
Tuminubag sidan ha “Hurà.”
36 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Iman ha panahun ku amin
nuy salapì daw ilisan uwita nuy haena, daw ku hurà nuy
ispada ibaligyà sa duma ha bisti nuy daw palit kaw hu ispada.
37 Ta ikagiyen ku inyu ha matuman gayed sa insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen ‘Ag-isipen haena ha masinupaken
daan.’ Sa alan ha intagnà mahitenged kanak tagkatuman
en.”
38 Uminikagi su mga tinun-an din hu “Ginuu, taini en su
daruwa ha ispada.”
Tuminubag daan si Jesus ha “Hustu en hayan.”

Sa Pag-ampù Hi Jesus Diyà Ta Buntud Ta Olibo
(Lucas 22:39-46; Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)

39 Duminiyà si Jesus ta Buntud ta Olibo ta iyan din haena
naanadan daw luminupug kandin sa mga tinun-an din. 40 Su
makauma sidan diyà minikagi si Jesus hu “Mag-ampù kaw ta
daw harì kaw madaeg hu panulay.”
41 Dayun si Jesus migpadiyù-diyù ta kandan daw luhud ha
mig-ampù hu kagi din 42 “Amay ku, ku mabayà ka harì a
ikaw ipaagi duun taini ha mga alantusen. Ba iyan sa ikaw ha
pagbayà matuman kenà iyan sa kanak.” 43 Nakauma diyà ta
kandin sa balinsuguen hu Dios ha napuun ta langit ha iyan
migpabis-ay kandin. 44 Miglugul gayed si Jesus aman ayuwà
pa naniguru hu pag-ampù ha namanulù diyà ta bugtà sa ating
din ha iling hu langesa.
45 Su makapenga mag-ampù linikuan din sa mga tinun-
an din ba naahà din ha tagtidugahà en sidan tumenged
hu kalugul dan. 46 Inikagiyan din sidan hu “Imbà kaw

tagtidugahà? Bangun kaw daw mag-ampù ta daw harì kaw madaeg hu panulay."

Sa Kadakepa Ki Jesus
(Lucas 22:47-53; Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:3-11)

47 Su kamulu pa si Jesus tag-ikagi nakauma en sa mga etaw
ha sa tag-una duun iyan si Judas sa sabuwa duun taena ha
sampulù daw daruwa ha tinun-an hi Jesus. Inubayan din
dayun si Jesus hu paghadek kandin, 48 ba inikagiyan hi Jesus
ha "Judas, pinaagi ba diay hu paghadek sa paglimbung nu hu
Suled hu Kaet-etawan?"
49 Su matun-an hu mga tinun-an din ku inu sa maula-ula
uminikagi sidan hu "Ginuu, sumukul kay ba kandan pinaagi
taini ha ispada day?" 50 Dayun sa sabuwa kandan tuminigbas
hu suluguen ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
aman nalapung sa kawanan ha talinga din.
51 Ba si Jesus minikagi hu "Endai en hayan." Dinampà din
dayun sa talinga taena ha suluguen aman naulian.
52 Inikagiyan hi Jesus su mga labaw ha sinaligan hu pagha-
lad daw su mga kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw
su mga magulang hu "Pangulu a ba hu mga tulisan imbà
kaw tag-uuwit hu mga ispada daw mga bunal hu pagdakep
kanak? 53 Aldaw-aldaw diyà a ta Timplo daw nanudlù ba
hurà a inyu dakepa. Ba iyan en iman haini natugun ha
panahun ha maahà sa gahem hi Satanas."

Sa Paglimud Hi Pedro
(Lucas 22:54-62; Mateo 26:57-58,69-75; Marcos 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27)

54 Dinakep dan si Jesus daw uwita duun hu balay ku
tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad. Si Pedro taglupug
kandan ba madiyù dà. 55 Su magtim-un sa mga etaw diyà ta
taliwarà ta lama taena ha balay ta aghidadang sidan umina-
mul kandan si Pedro. 56 Amin suluguen ha bahi ha nakaahà
ki Pedro sa taghidadang. Pigtengtengan din dayun minikagi
hu "Taini sa duma tayà ha dinakep."
57 Ba miglimud si Pedro hu kagi din "Harì ku agkakilala ku
sin-u hayana."
58 Hurà kalugay naahà si Pedro hu lain ha etaw dayun
minikagi ha "Duma ka daan kandin."
Ba si Pedro tuminubag hu "Kenà a."
59 Su maiwas sa nangkauras amin en paman lain ha etaw
ha tagyanaen "Duma gayed haini tayaa ta taga-Galilea man
daan."

60 Si Pedro tuminubag gihapun hu “Harì ku agkatun-an
ku inu sa tagsubayen nu.” Ba su kamulu pa tag-ikagi tumi-
nagauk en sa manuk. 61 Luminingì si Jesus daw ahà diyà
ki Pedro. Dayun nahenhenaan hi Pedro sa inikagi hi Jesus
kandin ha “Ku harì pa kanina managauk sa manuk katatulu
kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.” 62 Aman
guminuwà si Pedro daw mag-agalaay.

Sa Pagpasipala Ki Jesus
(Lucas 22:63-65; Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)

63 Saena ha mga etaw ha tagbantay ki Jesus migtameyes
daw migbunal daan kandin. 64 Binedbed dan sa mata din
daw ikagiyi hu “Tagnai ku sin-u kanay sa migsumbag ikaw.”
65 Madakel pa gayed sa mga madaet ha pinan-ikagi dan ki
Jesus ta daw magayhaan haena.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Mga Punuan
(Lucas 22:66-71; Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Su maselem en sa alan ha mga labaw ha punuan hu mga
Judio ha iyan sa mga magulang, sa mga labaw ha sinaligan
hu paghalad daw sa mga manunudlù hu Kasuguan mig-amul-
amul dayun impaatubang diyà ta kandan si Jesus. 67 Ininsaan
dan haena hu “Ikagiyi kay ku iyan kad ba su Mesiyas.”

Tuminubag si Jesus hu “Bisan ku ikagiyan ku inyu ba harì
kaw gayed tumuu kanak 68 daw ku manginginsà a diyan ta
inyu harì kaw daan makatubag. 69 Ba harì malugay siak sa
Suled hu Kaet-etawan minuu a duun hu kawanan taena ha
gamhanan ha Dios.”

70 Nanginginsà sidan hu “Iyan kad en ba Batà hu Dios?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nuy.”

71 Dayun minikagi sidan hu “Napaliman taw en sa inikagi
din aman hurà en kinahanglan ha amin pa manistigus.”

23

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Lucas 23:1-5; Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Inuwit si Jesus hu alan ha mga labaw ha punuan diyà ki
Pilato. 2 Insumbung dan haena hu kagi dan “Binistiga day en
haini sa etaw aman natun-an day ha migtudlù hu pagsupak
hu gubernu ta harì din agtugutan sa mga etaw ha magbayad
hu buhis diyà ki Cesar daw kagi din pa daan ha iyan en su
Mesiyas ha Harì.”

3 Aman ininsaan haena hi Pilato hu “Iyan ka ba Harì hu mga
Judio?”

Tuminubag si Jesus hu “Iyan ad en su inikagi nu.”

4 Inikagiyan dayun hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw sa kaet-etawan ha “Hurà ku naahà ha salà taini
ha etaw.”
5 Ba bà dà sidan nasì nangatarengan ha tagyanaen “Iyan
haini migsinamuk duun hu mga etaw pinaagi hu pagtudlù
din kandan sugud ta Galilea dayun duun hu mga banuwa ta
Judea daw bisan iman dini ta Jerusalem.”

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Herodes

6 Su mapaliman haena hi Pilato nanginginsà ku taga-
Galilea si Jesus. 7 Su matun-an din ha si Jesus sakup diay
hi Herodes impauwit din diyà ki Herodes ta diyà daan ta
Jerusalem taena ha panahun.
8 Su maahà hi Herodes si Jesus nalipay gayed ta nalugay
en ha agkabayaan din haena ag-ahaa. Napaliman din sa
binuhat hi Jesus aman agkabayà daan ag-ahà hu belenganen.
9 Siniguru din haena bistigaha ba hurà en gayed magtubag si
Jesus. 10 Saena ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw
sa manunudlù hu Kasuguan tagtiyadeg diyà ha tagsumbung
kandin ha agkangapauk daan. 11 Dayun si Herodes daw sa
mga sundalu din migtameyes en daan ki Jesus daw pinaga-
gayhaan dan. Pininaksuyan dan hu bisti hu harì daw ipalikù
diyà ki Pilato. 12 Duun taena ha aldaw nakag-amigu en si
Herodes daw si Pilato ta su anay migkuntra sidan.

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen

(Lucas 23:13-25; Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39 - 19:16)

13 Inamul-amul hi Pilato sa mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw sa duma ha mga punuan daw sa kaet-etawan
14 daw inikagiyan din sidan hu “Inuwit nuy haini sa etaw
dini ta kanak ha kagi nuy ha agdasigen din sa mga etaw hu
pagsupak hu gubernu. Binistiga ku haini duun hu atubangan
nuy ba hurà ku naahà ha salà din, 15 daw inlikù dà haini hi
Herodes dini ta kanak ta hurà din daan naahà ha salà din ha
angayan ha hukuman hu kamatayen. 16 Aman agpalagkutan
ku iman daw ipaguwà.”
17 Inikagi haena hi Pilato ta sa naanadan ku agsaulugen sa
Aldaw hu Paglabay iyan sa amin din aglibriyen ha sabuwa ha
purisu.
18 Ba nangulahì sa mga etaw hu kagi dan “Pahimatayi
hayana ha etaw daw iyan ipaguwà si Barabas.” 19 Si Barabas
napurisu ta sabuwa haena duun hu migbuhat hu kagubut
diyà ta banuwa dayun nakapatay.
20 Iyan ngaay aglibriyen hi Pilato si Jesus aman ininsaan
din dà sa mga etaw ku inu sa kandan ha agkabayaan. 21 Ba

bà dà sidan nasì migkulahiay ha tagyanaen “Ilansang hayana duun hu krus.”
22 Dayun ininsaan din sidan hu ikatulu ha “Imbà nuy
igpalansang hayana? Inu diay sa nabuhat din ha madaet?
Ta hurà ku gayed naahà ha salà din ha angayan ha silutan
hu kamatayen. Aman bà ku dà hayana agpalagkuti daw
ipaguwà.”
23 Ba bà dà nasì migkulahiay sa mga etaw ha ilansang gayed
si Jesus duun hu krus hangtud ha nakaghagteng si Pilato.
24 Aman in-ila din kandan sa pinanayù dan. 25 Impaguwà hi
Pilato si Barabas sa napurisu ta migbuhat hu kagubut diyà ta
banuwa daw nakapatay, dayun si Jesus intugyan din duun hu
mga etaw.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus
(Lucas 23:26-43; Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 Su tag-uwiten dan en si Jesus diyà ta guwà taena ha
banuwa nasal-aw dan sa etaw ha taga-Cirene ha tagngaranan
ki Simon, dayun pineges dan ha tiangen din su krus daw
lupug ki Jesus. 27 Madakel ha mga etaw sa namanduma
kandan daw amin daan mga bahi ha tag-agalà hu paglugul
tumenged kandin. 28 Ba si Jesus luminingì diyà ta kandan
daw minikagi hu “Sinyu sa mga bahi diyan ta Jerusalem, harì
a inyu ag-agalai ba iyan nuy agalaan sa inyu ha kaugalingen
daw sa mga batà nuy. 29 Ta makauma sa adagi ha kasamuk ha
makaikagi kaw hu ‘Maayad pa haena sa bahi ha hurà din batà
ha tag-alimahan.’ 30 Duun asem taena ha panahun ikagiyan
hu mga etaw sa mga bubungan hu ‘Kalunawi kay en.’ 31 Ku
binuhat dan haini dini ta kanak ha hurà ku salà iyan kaw pa
kan harì dan buhatan taini.”
32 Amin daan daruwa ha masinupaken ha inuwit dan ta
daw mahimatayan duma ki Jesus. 33 Su makauma sidan duun
hu lugar ha tagngaranan hu Tul-an hu Ulu hu Etaw inlansang
dan si Jesus duun hu krus duma hu daruwa ha masinupaken,
sa sabuwa diyà dapit ta kawanan din daw sa sabuwa diyà ta
gibang din. 34 Dayun mig-ampù si Jesus hu kagi din “Amay
ku, pasayluwa sidan ta hurà dan katun-i sa tagbuhaten dan.”
Binahin taena ha mga sundalu sa pinaksuy hi Jesus pinaagi
hu ripa.
35 Madakel ha mga etaw sa tag-ahà ki Jesus ba sa mga
punuan migtameyes kandin hu kagi dan “Aglibriyen din man
gid sa duma ha mga etaw aman ahaen taw ku malibri din ba
sa kaugalingen din ta iyan en man gid su Mesiyas sa Harì ha
pinilì hu Dios.”

36 Su mga sundalu migtameyes daan kandin. Impainum
dan haena hu sukà 37 daw ikagiyi ha "Ku Harì ka man hu mga
Judio libriya sa kaugalingen nu."
38 Sa sampaw ta ulu hi Jesus sinulatan hu "Iyan haini Harì
hu mga Judio."
39 Su sabuwa duun taena ha masinupaken ha inlansang
duma kandin migtameyes daan ha tagyanaen "Kenà ka ba
iyan su Mesiyas? Aman libriya en sa kaugalingen nu daw
sikay."
40 Ba binaldeng haena ku duma din ha masinupaken hu
"Harì ka ba diay agkahaldek hu Dios sa alan kuy man hinuku-
man hu kamatayen? 41 Sikit sa daruwa angayan ha silutan ta
laus ha nakasalà ki ba hurà gayed salà taini ha duma ta."
42 Dayun inikagiyan din si Jesus hu "Ginuu, henhenaa a
ikaw asem ku magharì ka."
43 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
ikaw ha iman taini ha aldaw makagduma-duma kid en duun
hu madagway ha banuwa hu Dios."

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Lucas 23:44-49; Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 Su maugtu en sa aldaw suminukilem sa tibuuk ha kalibu-
tan hu tatulu ha uras 45 ta hurà en siga sa aldaw. Su makepal
ha manggad ha in-elang diyà ta Timplo naliwarà nayahà.
46 Nangulahì si Jesus hu "Amay ku, igtugyan ku ikaw sa
ispiritu ku." Su maikagi din haena nabugtuan dayun.
47 Su maahà ku kapitan hu mga sundalu sa nahitabù dinayè
din sa Dios hu kagi din "Laus gayed ha saini ha etaw hurà din
salà."
48 Sa nangaamul-amul diyà su maahà dan sa naul-ulahan
naman-ulì sidan ha miglugul. 49 Sa mga kadumahan hi Jesus
daw su mga bahi ha duminuma kandin ha diyà napuun ta
Galilea nakaahà daan taini ha mga hitabù, ba diyà dà sidan
ta madiyù.

Sa Paglebeng Ki Jesus
(Lucas 23:50-56; Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50-51 Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha
sakup ta Judea. Saena matareng gayed ha etaw ha tagsalap
hu pagharì hu Dios daw sabuwa daan duun taena ha labaw
ha punuan ba hurà hu kandin uyun ha himatayan si Jesus.
52 Duminiyà haena ki Pilato daw panayua sa lawa hi Jesus.
53 Dayun tinimù din haena daw bungkusi hu maputì ha
manggad daw itagù duun hu bag-u din pa binangbangi ha

dampiyas. 54 Hapun haena hu Biernes na ku sumalep sa
aldaw agsugud en sa Aldaw hu Paghimlay.
55 Sa mga bahi ha namanduma ki Jesus ha napuun diyà ta
Galilea luminupug ki Jose aman naahà dan sa lebeng daw ku
pig-inu-inu sa kalebenga ki Jesus. 56 Dayun naman-ulì sidan
daw nangandam hu mga kalasi hu mga pahumut para hu
lawa hi Jesus. Ba duun hu Aldaw hu Paghimlay huminimlay
sidan sumalà hu Kasuguan.

24

Sa Pagkabanhaw Hi Jesus
(Lucas 24:1-12; Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Su kaaldawen en hu Dominggo sa mga bahi ha tag-uwit hu
pig-andam dan ha mga pahumut duminuun ku piglebengan
ki Jesus. 2 Su makauma sidan duun ku lebeng naahà dan ha
naawà en su batu ha in-ipel duun. 3 Ba su sumeled sidan hurà
dan kaahà sa lawa hi Jesus 4 aman nangalibeg sidan ku inu sa
nahitabù. Dayun tigkan nakahiwal diyà ta kandan sa daruwa
ha maama ha tagpinaksuy hu tagpangaluanlag. 5 Saena ha
mga bahi luminuhud ha nakadunghuy ta nangahaldek, ba
inikagiyan sidan ku mga maama hu “Imbà nuy duun taini ha
lebeng agpan-ahaa sa bubuhay ha etaw? 6 Saena hurà en dini
ta nabanhaw en. Henhenaa nuy haena sa inikagi din inyu
su diyà kaw pa ta Galilea 7 ha kinahanglan ha sa Suled hu
Lucas 24:1-2 Kaet-etawan itugyan duun hu mga makasasalà
ha etaw daw ilansang duun hu krus ba duun hu ikatulu ha
aldaw mabanhaw dà.” 8 Dayun nahenhenaan dan haena sa
mga lalang hi Jesus.
9 Su lumikù sidan tinultulan dan su sampulù daw sabuwa
ha apostoles daw sa duma pa ha mga etaw.
10 Saini ha mga bahi ha nanunultul duun hu mga apostoles
iyan si Maria Magdalena daw si Juana, si Maria ha inay
hi Santiago daw amin pa duma ha mga bahi. 11 Ba hurà
tuu su mga apostoles ta bà su kenà laus ha tultul. 12 Ba si
Pedro minulalaguy dayun payanaen duun ku lebeng. Sinil-
ip din su lebeng ba iyan din dà naahà su maputì ha manggad
ha nakaugsak. Dayun minulì ha nabeleng gayed taena ha
nahitabù.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Daruwa Ha Etaw
(Lucas 24:13-35; Marcos 16:12-13)

13 Duun taena ha aldaw amin daruwa ha sumusunud hi Je-
sus ha napuun ta Jerusalem daw tagdiyà ta banuwa ta Emaus,
sampulù daw tatulu ha kilomitro sa pig-elangan taini. 14 Su
taghipanaw sidan tagsubayen dan su nahitabù. 15 Tigkan
nakaduma kandan si Jesus 16 ba hurà magpakilala kandan.

17 Ininsaan sidan hi Jesus hu “Inu sa tagsubayen nuy?”
Tuminaleen sidan sa tagmaleleng. 18 Sa sabuwa kandan ha
si Cleopas tuminubag hu “Sabubuwa ka dà gid ha nakadini ta
Jerusalem ha hurà makatuen hu naul-ulahan iman dini.”
19 Nanginginsà si Jesus hu “Inu man diay sa nahitabù?”
Saena inikagiyan dan hu “Mahitenged ki Jesus ha taga-
Nazaret sa sabuwa ha propita daw tinuuwan hu mga etaw
tumenged hu belenganen ha binuhat din daw hu mga pag-
tudlù din ha amin duun gahem. 20 Ba intugyan hu mga labaw
ha sinaligan hu paghalad daw hu duma ha mga punuan taw
ta daw mahukuman hu kamatayen dayun inlansang duun hu
krus. 21 Taghinam kay en ngaay ha iyan en haena maglibri
hu mga kaliwatan hi Israel ba iman ikatulu en ha aldaw
hu kahitabù taena. 22 Nangabeleng kay daan ta amin day
mga duma ha bahi ha duminuun ku lebeng din ganin ha
kaaldawen 23 ba hurà dan kaahà sa lawa din. Aman luminikù
sidan dini ta kanay daw tultuli kay kandan ha amin mga
balinsuguen hu Dios ha nakahiwal diyà ta kandan daw mig-
ikagi ha nabanhaw en si Jesus. 24 Amin day pa gayed mga
duma ha duminuun ku lebeng daw naahà dan ha laus gayed
sa inikagi ku mga bahi ta hurà dan kaahà sa lawa hi Jesus.”
25 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Mga buang-buang
kaw ha mga etaw, imbà kaw harì agtuu taena ha inikagi
su anay hu mga propita? 26 Kenà ba kinahanglan ha su
Mesiyas makaagi hu mga alantusen daw human magharì?”
27 Dayun insaysay hi Jesus diyà ta kandan sa mahitenged hu
kaugalingen din ha nakasulat duun hu lalang hu Dios pinaagi
ki Moises daw hu alan ha mga propita.
28 Su makauma sidan duun ku banuwa ha agpayanan-an
dan agdayun ngaay si Jesus, 29 ba hinawidan dan haena hu
kagi dan “Dini ka dà magtimà ta kanay ta agkadaleman en.”
Aman diyà dà si Jesus migtimà ta kandan.
30 Su agkaen en sidan tinimù din su supas daw ampui
dayun pinangebing din haena daw ipan-ila kandan. 31 Dayun
human dan nakilala si Jesus ba tigkan dan dà nahanaw.
32 Migpainsaay sidan hu “Iyan gid diay gan tungkay ta igk-
abayà-bayà su tagtudluan ki kandin hu insulat ha lalang hu
Dios su diyà kuy pa ta dalan.”
33 Sagunà sidan luminikù diyà ta Jerusalem daw elegi su
tag-amul-amulan ku mga apostoles daw hu mga duma dan.
34 Saena ha mig-amul-amul naman-ikagi hu “Laus gayed
ha nabanhaw sa Ginuu ta migpaahà haena diyà ki Simon.”
35 Dayun su daruwa ha etaw nanunultul daan hu nahitabù
diyà ta dalan daw hu pagkakilala dan ki Jesus su pangebingen
din en su supas.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Apostoles
(Lucas 24:36-49; Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; Mga Buhat 1:6-8)

36 Su kamulu pa tag-ikagi sa mga apostoles migpaahà si
Jesus diyà ta taliwarà dan daw ikagi hu “Magmalinawen
kaw.”
37 Nakignat sidan daw nangahaldek ta abi dan ha kalag
haena. 38 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Imbà kaw
agkasamuk daw imbà kaw tagduwa-duwa mahitenged
kanak? 39 Iyan ad en haini. Ahaa sa alima ku daw sa paa
ku. Ibiti a inyu ta sa kalag hurà din lawa ha iling iman
kanak.”
40 Su maikagi din haena impaahà din kandan sa alima din
daw sa paa din. 41 Nangabayà-bayà sidan daw nangabeleng
ba tagduwa-duwa pa sidan ku iyan en ba gayed haena,
aman nanginginsà si Jesus hu “Amin nuy ba agkakaen dini?”
42 Inilahan dan haena hu inanag ha sedà 43 dayun kinaen din
duun hu atubangan dan.
44 Inikagiyan din sidan hu “Iyan en haini inikagi ku inyu su
anay ha tagduma-dumahà kuy sa kinahanglan ha matuman
gayed sa alan ha nakasulat mahitenged kanak duun hu Ka-
suguan hi Moises daw hu mga insulat hu propita daw duun
hu mga Salmo.”
45 Dayun impasabut din kandan sa alan ha insulat ha lalang
hu Dios. 46 Minikagi haena hu “Sa insulat ha lalang hu
Dios tagyanaen ‘Su Mesiyas kinahanglan ha makaagi hu mga
alantusen daw matay gayed ba duun hu ikatulu ha aldaw
mabanhaw dà.’ 47 Aman agsuguen ku inyu ha isangyaw nuy
duun hu kaet-etawan sugud ta Jerusalem payanaen hu alan
ha mga nasud ha ku maghinulsul sidan mapasaylu gayed
sa mga salà dan. 48 Iyan kaw iman mga tistigus taena ha
katumanan hu mga tagnà. 49 Ba magtimà kaw pa enà dini ta
Jerusalem daw angati nuy sa Balaan ha Ispiritu ha insaad hu
Dios ta agsuguen ku haena diyan ta inyu daw gaheman kaw
kandin.”

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit
(Lucas 24:50-53; Marcos 16:19-20; Mga Buhat 1:9-11)

50 Su mauma en hi Jesus su mga apostoles din diyà ta
Betania imbayaw din sa mga alima din daw panalangini
sidan. 51 Su kamulu din pa sidan tagpanalangini nabatun
haena payanaen diyà ta langit. 52 Dayun suminimba kandin
su mga apostoles daw likù diyà ta Jerusalem ha malipayen
gayed. 53 Aldaw-aldaw agdiyà sidan ta Timplo hu pagdayè hu
Dios.

Sa Maayad Ha Tultulanen Mahitenged Ki Jesu Cristo Ha Insulat Hi Juan

Sa Lalang Ha Tag-ila Hu Kinabuhì

1 Su hurà pa tanghagaa sa bisan inu duduun en haena sa
tagngaranan hu Lalang, daw sa Lalang iyan duma hu Dios
ha iling din dà daan. 2 Su hurà pa tanghagaa sa bisan inu sa
Lalang duduun en duma hu Dios.

3 Pinaagi kandin tinanghagà sa alan daw hurà en gayed
natanghagà ha kenà pinaagi kandin. 4 Sa Lalang iyan tag-ila
hu kinabuhì daw saena ha kinabuhì iyan sulù ha pakailaw hu
henà-henà hu kaet-etawan. 5 Saena ha sulù iyan ilaw duun hu
masukilem daw harì en gayed mapedengan.

6 Amin etaw ha sinugù hu Dios ha tagngaranan ki Juan
ha Bautista. 7 Sinugù haena hu pagpanunultul mahitenged
taena ha sulù ta daw makatuu sa kaet-etawan pinaagi
kandin. 8 Si Juan kenà iyan sulù ba bà dà sinugù hu pagpa-
nunultul mahitenged ku sulù. 9 Sa sulù ha pakailaw hu henà-
henà hu kaet-etawan agpakauma en dini ta kalibutan.

10 Iman nakauma en gayed dini ta kalibutan. Ba bisan ku
tinanghagà sa kalibutan pinaagi kandin saena hurà kakilala
hu mga etaw. 11 Duminuun hu kaugalingen din ha lugar ba
hurà dawata hu mga duma din. 12 Ba sa alan ha nakadawat
kandin daw nakatuu daan inilahan din hu katenged ha
mabuhat ha mga batà hu Dios. 13 Sa ingkabuhat dan ha mga
batà hu Dios harì agkailing hu kalibutanen ha paagi daw
kenà daan tumenged hu pagbayà hu etaw ta pinaagi gayed
hu Dios.

14 Saena ha Lalang migpakaetaw daw uminamul kanuy hu
mababà ha panahun. Naahà day sa pagkagamhanan ha in-
ila kandin hu Dios ha Amay din tumenged ta iyan bugtung ha
Batà din. Saena maluluy-en gayed daw natun-an taw en diyà
ta kandin sa kamatuuran.

15 Iyan haini intultul hi Juan duun hu kaet-etawan su umik-
agi hu madaging ha tagyanaen “Iyan en haini su tagsubayen
ku ha ‘Amin pa makadini ha labaw dì kanak ta duduun
en su hurà a pa ibatà.’ ” 16 Tumenged ta maluluy-en gayed
harì agkapangkus sa pag-ila din kanuy hu mga panalangin.
17 Pinaagi ki Moises in-ila hu Dios sa Kasuguan, ba pinaagi
ki Jesu Cristo inilahan kuy kandin hu grasya daw natun-an
taw daan diyà ta kandin sa kamatuuran. 18 Hurà gayed etaw

ha nakaahà hu Dios, ba sa bugtung ha Batà din ha dayun dà tagduma kandin iyan migpakilala kanuy hu Amay din.

Sa Pagpakilala Hi Juan Ha Bautista Hu Kaugalingen Din
(Juan 1:19-28; Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18)

19 Iyan haini intultul hi Juan su suguen hu mga punuan ta
Jerusalem sa mga sinaligan hu paghalad daw sa mga kaliwat
hi Levi ha mga magbubulig dan ha dumiyà ki Juan ta daw
mainsaan dan ku sin-u. 20 Inikagi kandan hi Juan sa laus ha
"Kenà a iyan su Mesiyas."
21 Aman nanginginsà sidan hu "Sin-u ka diay? Iyan kad en
ba si Elias ha propita?"
Ba tuminubag si Juan hu "Kenà a iyan."
Minisab sidan nanginginsà hu "Iyan kad en ba su
tagsalapen day ha Propita?"
Tuminubag gihapun si Juan hu "Kenà a daan iyan."
22 Aman minikagi sidan hu "Ikagiyi kay ku sin-u ka ta ki-
nahanglan ha amin day makatultul taena ha migsugù kanay.
Inu sa maikagi nu mahitenged hu kaugalingen nu?"
23 Tuminubag si Juan hu "Iyan a su intagnà hi Isaias ha
magkulahiay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar ha
magyanaen 'Tul-ida sa dalan ha ag-agiyan hu Ginuu.' "
24 Saena ha mga sinugù hu mga Fariseo 25 nanginginsà
ha "Ku kenà ka iyan su Mesiyas daw ku kenà ka daan iyan
si Elias daw saena ha tagsalapen day ha Propita, imbà nu
agpamautismuwi sa mga etaw?"
26 Ba tuminubag si Juan hu "Diyà a ta wahig agpamautismu
ba amin diyan ta inyu ha hurà nuy pa kakilala. 27 Saena
hudiyan dì kanak ba iyan labaw ta bisan sa paghukad hu
sapatus din kenà a gayed angayan duun."
28 Nahitabù haena diyà ta Betania ha layun ta Jordan ha
duun namautismu si Juan.

Sa Pagpakilala Ki Jesu Cristo
(Juan 1:29-34; Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)

29 Su maisab ha aldaw naahà hi Juan si Jesus ha tagdiyà
ta kandin. Dayun uminikagi si Juan hu "Taini en sa Nati ha
Karniro ha sinugù hu Dios ta daw makapalas hu salà hu kaet-
etawan. 30 Iyan haini tagsubayen ku ha 'Amin pa makadini
ha labaw dì kanak ta duduun en su hurà a pa ibatà.' 31 Su
anay hurà ku kakilala haini, ba migpamautismu a ta daw ku
makauma en makilala gayed hu kaliwatan hi Israel."
32 Dayun iyan haini intultul hi Juan ha tagyanaen "Naahà
ku sa Balaan ha Ispiritu ha agkailing hu salapati ha migbulus
daw hurà en awà diyà ta kandin. 33 Saini hurà ku ngaay kak-
ilala ba sa Dios ha iyan migsugù kanak hu pagpamautismu

daan en minikagi kanak ha ‘Ku maahà nu sa etaw ha agbulusan hu Balaan ha Ispiritu ha harì en umawà diyà ta kandin iyan en su tagpamautismu pinaagi hu pagpaulin hu Balaan ha Ispiritu.’ 34 Iman naahà kud en daw maikagi kud en inyu ha iyan gayed haini Batà hu Dios.”

Sa Pagpilì Hi Jesus Hu Nauna Ha Mga Tinun-an

35 Su maisab ha aldaw diyà en paman si Juan duma hu daruwa ha mga sumusunud din. 36 Su maahà din si Jesus sa aglabay diyà ta kandan inikagiyan din su daruwa hu “Taini en su Nati ha Karniro ha sinugù hu Dios.”

37 Su mapaliman ku daruwa ha sumusunud sa inikagi din luminupug dayun sidan ki Jesus. 38 Su lumingì si Jesus naahà din su taglupug kandin aman ininsaan din sidan hu “Inu sa agkabayaan nuy?”

Tuminubag sidan hu “Hindu ka tagtimà, Rabi?” ha sa kahulugan taena Manunudlù.

39 Tuminubag si Jesus ha “Dumuma kaw kanak ta daw nuy maahà.”

Aman duminuma sidan ki Jesus daw naahà dan labi. Agkahapun en duun taena ba hurà en sidan suway hangtud ha masukilem en.

40 Sa sabuwa kandan ha nakapaliman hu inikagi hi Juan ha luminupug ki Jesus iyan si Andres ha suled hi Simon Pedro. 41 Inelegan din sagunà si Simon daw ikagiyi hu “Naahà day en sa Mesiyas” ha tagngaranan daan ki Cristo.

42 Dayun dinuma din si Simon diyà ki Jesus. Su maahà hi Jesus si Simon inikagiyan din hu “Sa ngaran nu iyan si Simon ha batà hi Juan, ba sa igngaran ku iman ikaw iyan en si Cefas” ha Pedro daan ha sa kahulugan din Batu.

Sa Pagpilì Hi Jesus Ki Felipe Daw Ki Natanael

43 Su maisab ha aldaw nahenhenaan hi Jesus ha dumiyà ta probincia ta Galilea. Inelegan din si Felipe daw ikagiyi ha “Dumuma ka kanak.”

44 Si Felipe taga-Betsaida ha tagtimaan daan hi Andres daw hi Pedro. 45 Aman sagunà inelegan hi Felipe si Natanael daw ikagiyi hu “Naahà day en haena sa etaw ha sinubay hu mga propita daw sa sinubay daan hi Moises duun hu Kasuguan. Iyan haena si Jesus sa batà hi Jose ha taga-Nazaret.”

46 Ba si Natanael nakaikagi hu “Amin ba diay mapuslanen ha etaw diyà ta Nazaret?”

Tuminubag si Felipe ha “Dumiyà ki ta daw maahà nu.”

47 Su maahà hi Jesus si Natanael ha tagdiyà en ta kandin uminikagi dayun hu “Iyan gayed hayana kaliwat hi Israel ta agkaahà ku ha hurà gayed limbung diyà ta kandin.”

48 Ba nanginginsà si Natanael hu “Imbà a man ikaw agkak-
ilala?”
Tuminubag si Jesus ha “Su hurà ka pa elegi hi Felipe naahà
kud en ikaw duun hu sileb taena ha kayu ha igira.”
49 Dayun uminikagi si Natanael hu “Manunudlù, iyan ka
gayed Batà hu Dios. Iyan ka haena sa tagsalapen day ha
magharì hu mga kaliwatan hi Israel.”
50 Minikagi si Jesus hu “Nakatuu ka ba ta inikagi ku ha
naahà ku ikaw duun hu sileb taena ha kayu? Ba amin
pa tungkay belenganen ha maahà nu asem ku malugay.”
51 Inikagiyan din daan sidan hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen
ku inyu ha maahà nuy sa langit ha mapuwaan daw sa mga
balinsuguen hu Dios ha magdini-dini ta kanak siak sa Suled
hu Kaet-etawan.”

2

Sa Kaamulan Diyà Ta Cana

1 Su maiwas en sa daruwa ha aldaw amin kaamulan diyà ta
Cana ha sakup ta Galilea. Tuminampu sa inay hi Jesus 2 daw
inimbita daan si Jesus daw sa mga tinun-an din. 3 Su maamin
en sa binu inikagiyan si Jesus hi Inay din hu “Naamin en sa
binu.”
4 Ba tuminubag si Jesus ha “Hurà kinahanglan ha suguen
a ikaw ta kenà pa haini panahun ha maahà sa gahem ku hu
kaet-etawan.”
5 Inikagiyan hi Inay din sa mga suluguen ha “Buhata nuy sa
sumalà ha igsugù din inyu.”
6 Diyà ta ubay dan amin haenem ha tadyaw ha talaguay hu
wahig ha iyan taggamiten hu mga Judio ku agtumanen dan sa
tulumanen hu paglimpyu. Sa kada sabuwa taena ha tadyaw
agkataguan hu katluan ha galun ha wahig.
7 Inikagiyan hi Jesus sa mga suluguen hu “Pamunua hu
wahig haini sa tadyaw.” Aman pinamunù dan. 8 Dayun
minikagi si Jesus diyà ta kandan hu “Saluk kaw duun daw
uwita diyà tayà ha tagbayà hu kaamulan.”
Aman tuminuu sidan. 9 Pigkinanaman ku tagbayà hu
kaamulan su wahig ha nabuhat en ha binu. Hurà din katun-
i ku hindu haena napuun ba natun-an ku mga suluguen ha
migsaluk duun. Dayun inumaw din haena sa agpangasawa
10 daw ikagiyi hu “Sa duma ha mga etaw iyan dan ig-una
igpainum sa maemis ha binu. Ku madalem en sa nainum hu
mga etaw human dan igpainum sa kenà ayuwà maayad. Ba
sikaw hinudiyan nu haini sa binu ha tungkay maemis.”
11 Saena ha binuhat hi Jesus diyà ta Cana ha sakup ta
Galilea iyan nauna ha belenganen ha binuhat din. Pinaagi

taena nakapaahà din sa pagkagamhanan din aman nakatuu kandin sa mga tinun-an din.

12 Su maiwas en haena duminiyà si Jesus ta Capernaum
duma ki Inay din, hu mga suled din daw hu mga tinun-an din,
daw migtimà sidan diyà hu pila ha aldaw.

Sa Pagseled Hi Jesus Ta Timplo
(Juan 2:13-22; Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46)

13 Su madani en agsaulugen hu mga Judio sa Aldaw hu
Paglabay duminiyà si Jesus ta Jerusalem. 14 Diyà ta Timplo
naahà din sa mga tagbabaligyà hu mga baka, mga karniro
daw mga salapati, daw naahà din daan sa tagpinuu abay hu
lamisahan ha tagpamaylu hu mga salapì. 15 Aman binuhat
din sa lagkut ha pisì daw pan-abuga sa mga etaw duma hu
mga karniro daw mga baka dan. Insawed din sa mga salapì
ku tagpamaylu dayun pinamantang din sa mga lamisahan
dan. 16 Inikagiyan din su tagbabaligyà hu salapati hu "Awaa
nuy hayan. Harì nuy agbuhata ha baligyaanan haini sa balay
hu Amay ku."

17 Nahenhenaan dayun hu mga tinun-an din sa insulat
duun hu lalang hu Dios ha tagyanaen "Dios ha Magbabayà hu
alan, masakit gayed tungkay sa gahinawa ku tumenged taini
ha balay nu ta agkanugunan ku gayed."

18 Dayun sa mga punuan hu mga Judio nanginginsà diyà
ki Jesus hu "Amin ba belenganen ha makapaahà nu kanay ta
daw day matun-an ha amin nu katenged hu pagbuhat taena?"

19 Tuminubag si Jesus hu "Kagasa nuy haini sa timplo ta
agbalayen ku dà duun hu tatulu ha aldaw."

20 Minikagi sidan hu "Kapatan daw haenem ha tuig sa
kabalaya taini ha Timplo na agbalayen nu ba hu tatulu dà ha
aldaw?" 21 Ba sa timplo ha sinubay hi Jesus iyan sa lawa din.
22 Su mabanhaw en si Jesus nahenhenaan hu mga tinun-an
din haena sa inikagi din daw tinuuwan dan daan sa insulat ha
lalang hu Dios ha inikagi din mahitenged hu pagkabanhaw
din.

23 Su diyà pa si Jesus ta Jerusalem su panahun hu pagsaulug
hu Aldaw hu Paglabay madakel tungkay sa nakatuu kandin
ta naahà dan sa mga belenganen ha binuhat din. 24 Ba si
Jesus hurà kabenali hu pagtuu dan kandin ta natun-an din en
ku inu sidan. 25 Hurà en kinahanglan ha tultulan pa si Jesus
mahitenged hu mga etaw ta daan din en natun-an ku inu sa
duun hu mga henà-henà dan.

3

Si Jesus Daw Si Nicodemo

1 Amin sakup hu mga Fariseo ha tagngaranan ki Nicodemo
ha sabuwa duun taena ha mga labaw ha punuan hu mga
Judio. 2 Su masukilem en duminiyà haena ki Jesus daw
ikagiyi hu “Manunudlù, natun-an day ha iyan ka manunudlù
ha sinugù hu Dios ta sa mga belenganen ha tagbuhaten nu
iyan dà pakahimu duun sa etaw ha tagdumahan hu Dios.”
3 Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw
ha sa etaw ku harì iisab ibatà harì gayed maharian hu Dios.”
4 Dayun nanginginsà si Nicodemo hu “In-inuwen pa hu
magulang en ha iisab dà ibatà sa harì en man makalikù diyà
ta getek hi Inay din?”
5 Tuminubag si Jesus hu “Laus gayed sa tag-ikagiyen ku
ikaw ha iyan dà maharian hu Dios sa etaw ha ibatà pinaagi hu
wahig daw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 6 Sa igbatà pinaagi
hu etaw na etaw dà daan, ba sa igbatà pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu amin din en kinaiya ha iling hu Dios. 7 Harì ka
mabeleng taena ha inikagi ku ikaw ha ‘Kinahanglan ha iisab
kaw dà ibatà.’ 8 Sa kalamag duun agpayanaen hu bisan hindu
daw agkatun-an taw ku hindu duun ta agkapaliman taw, ba
harì taw agkatun-an ku hindu napuun daw ku hindu duun
agpayanaen. Iling daan sa gahem hu Balaan ha Ispiritu duun
hu etaw ha ibatà pinaagi kandin ta harì haena agkasabut hu
etaw.”
9 Nanginginsà si Nicodemo hu “In-inuwen man hayana?”
10 Tuminubag si Jesus hu “Matatau ka ha manunudlù duun
hu mga kaliwatan hi Israel, imbà nu man harì agkasabut sa
tag-ikagiyen ku? 11 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha sa intudlù
day iyan sa natun-an day daw sa tagsubayen day iyan sa
naahà day ba harì nuy agdawaten. 12 Ku harì kaw agtuu ku
ikagiyen ku inyu sa mga hitabù dini ta kalibutan in-inuwen
nuy pagtuu ku ikagiyen ku inyu sa diyà ta langit? 13 Amin ba
nakadiyà ta langit daw luminugnà dini hu pagpanunultul hu
naahà din diyà? Hurà gayed, ba siak sa Suled hu Kaet-etawan
diyà a napuun. 14 Su duun pa si Moises hu pinakabulung-
bulung ha lugar intaud din sa bunsalagan ha binuhat hu
galang duun hu kayu daw ipatangkaw ta daw sa etaw ha
umahà taena harì gayed matay. Iling daan taena ha sa Suled
hu Kaet-etawan kinahanglan ha itaud duun hu kayu daw
ipatangkaw 15 ta daw sa alan ha tumuu kandin mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.
16 “Palanggà gayed hu Dios sa alan ha kaet-etawan aman
in-ila din sa bugtung ha Batà din ta daw sa alan ha tumuu
taena harì en masilutan ba mailahan hu kinabuhì ha hurà
din katapusan. 17 Ta hurà sugua hu Dios sa Batà din dini ta
kalibutan hu paghukum hu silut duun hu kaet-etawan, ba

impadini din haena ta daw maluwas sa mga etaw pinaagi kandin. 18 Bisan sin-u sa tumuu taena harì en mahukuman hu silut, ba saena ha harì tumuu daan en nahukuman ta hurà tuu hu bugtung ha Batà hu Dios. 19 Iyan haini hinengdan ha aghukuman sa mga etaw. Su makauma dini ta kalibutan sa sulù iyan dan impalabi sa masukilem ta madaet gayed sa mga buhat dan. 20 Bisan sin-u sa tagbuhat hu madaet agtambag hu mapawà daw tagpadiyù duun ta agkahaldek ha matun-an sa mga buhat din ha madaet. 21 Ba saena ha tagsunud hu kamatuuran duun gayed hu mapawà aman agkatun-an sa buhat din ha ginaheman gayed hu Dios."

Sa Pag-ikagi Hi Juan Mahitenged Ki Jesus

22 Su maiwas en haena si Jesus daw sa mga tinun-an din duminiyà ta probincia ta Judea. Migtimà sidan diyà hu pila ha aldaw daw namautismu sidan hu mga etaw.

23 Ba diyà ta Enon ha ubay ta Salim ha amin duun madalem ha wahig namautismu daan si Juan hu mga etaw ha ag-pangakauma. 24 Duun taena ha panahun si Juan hurà pa kapurisu. 25 Aman amin mga sumusunud hi Juan ha nakig-sawalà hu sabuwa ha Judio mahitenged hu tulumanen hu paglimpyu. 26 Duminiyà sidan ki Juan daw ikagiyi hu "Ma-nunudlù, natiman-an nu ba haena sa tagsubayen nu ha duma nu su diyà ka pa ta layun ta Jordan? Iman tagpamautismu en daan daw madakel sa mga etaw ha agdiyà ta kandin."

27 Ba tuminubag si Juan ha "Hurà gayed mahimu hu etaw ku harì gaheman hu Dios. 28 Natun-an nuy en sa inikagi ku ha kenà a iyan su Mesiyas ba sinugù a hu Dios ha umuna dì kandin. 29 Sa agpangasawa iyan gayed pakaangken hu ag-asawahen din. Sa amigu din tag-angat kandin daw agk-abayà-bayà ku mapaliman din sa lageng taena ha agpanga-sawa ha amigu din. Iling daan taena sa kalipay ku iman. 30 Kinahanglan ha iyan iman haena mabantug ba siak ipaus-us a."

31 Sa diyà napuun ta langit iyan labaw hu alan, ta sa etaw ha dini dà ta kalibutan kalibutanen dà sa tagsubayen din. Ba saena ha diyà napuun ta langit iyan labaw hu alan. 32 Tigtultul din sa naahà daw sa napaliman din diyà ta langit ba atiyuay dà sa agdawat hu mga lalang din. 33 Ba bisan sin-u sa agdawat taena makatuen gayed ha kamatuuran sa lalang hu Dios. 34 Ta saena ha sinugù hu Dios tag-ikagi hu lalang hu Dios ta agpaulinan gayed hu Balaan ha Ispiritu. 35 Pinalanggà hu Dios ha Amay sa Batà din daw iyan sinaligan ha magharì hu alan. 36 Bisan sin-u sa tumuu hu Batà hu Dios amin din kinabuhì ha hurà din katapusan, ba saena ha

harì tumuu kandin hurà din kinabuhì ta agsilutan hu Dios hu hinangturan.

4

Sa Bahi Ha Taga-Samaria

1-3 Napaliman hu mga Fariseo ha madakel sa sumusunud hi Jesus daw sa nabautismuwan din dì ki Juan, ba kenà iyan si Jesus migpamautismu ta iyan dà sa mga tinun-an din. Su matun-an hi Jesus ha napaliman haena hu mga Fariseo sagunà uminawà ta Judea daw likù diyà ta probincia ta Galilea.

4 Ba diyà si Jesus pakaagi ta probincia ta Samaria. 5 Aman nakauma hu banuwa ha sakup ta Samaria ha tagngaranan ta Sicar ha ubay duun hu bugtà ha imbilin hi Jacob duun hu batà din ha si Jose. 6 Duun taena sa atabay ha binangbang hi Jacob, aman mighimlay si Jesus ta agkapedaan en daw agkaugtu en daan. 7-8 Sa mga tinun-an din duminiyà ta banuwa ta agpamalit hu agkan-en dan.

Amin bahi ha taga-Samaria ha duminiyà ta agsag-eb aman inikagiyan hi Jesus hu “Ipainum a.”

9 Tuminubag su bahi ha “Judio ka man na taga-Samaria a daan. Imbà ka agpanayù hu wahig dini ta kanak?” Naikagi din haena ta sa mga Judio hurà dan maayad ha pakigdapità hu mga taga-Samaria.

10 Ba tuminubag si Jesus ha “Ku natun-an nu pa ngaay sa pakaila hu Dios daw ku sin-u a sa tagpanayù diyan ta ikaw hu wahig, iyan ka pa ngaay manayù dini ta kanak daw ilahan ku pa ikaw hu wahig ha makaila hu kinabuhì.”

11 Minikagi haena sa bahi ha “Hurà nu igsaluk daw madalem haini sa atabay. Hindu ka man makatimù hu wahig ha pakaila hu kinabuhì? 12 Labaw ka pa ba diay dì ki Jacob sa gin-apuan taw ha migbangbang taini ha atabay daw iyan haini inumà din daw inumà daan hu mga batà din daw hu mga mananap din?”

13 Ba si Jesus tuminubag hu “Bisan sin-u sa ag-inum taini ha wahig agkalauwan dà, 14 ba saena ha uminum hu wahig ha ig-ila ku harì en gayed malauwan. Ta sa wahig ha ig-ila ku iyan mahimu ha tuburan ha makaila kandin hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

15 Minikagi haena sa bahi hu “Ipainum a hu wahig ha tagsubayen nu ta daw harì ad en malauwan daw harì ad en makagsag-ebà dini.”

16 Aman inikagiyan haena hi Jesus hu “Elegi sa asawa nu daw likù kaw dini.”

17 Ba tuminubag su bahi ha “Hurà ku man asawa.”

Minikagi si Jesus hu “Laus hayana sa inikagi nu ha hurà nu
asawa 18 ta lalima en sa nakaasawa ikaw daw sa maama ha
amulà nu iman kenà nu man asawa.”
19 Nakaikagi su bahi ha “Iyan kad en gayed su propita. 20 Sa
mga gin-apuan day duun sidan tagsimba taini ha bubungan,
ba sinyu sa mga Judio tigtudlù nuy ha kinahanglan ha diyà
kaw dà gayed magsimba ta Jerusalem.”
21 Ba tuminubag si Jesus ha “Tuuwi a ha makauma sa
panahun ha kenà kuy duun dà taini ha bubungan daw diyà
dà ta Jerusalem magsimba hu Dios. 22 Hurà nuy katun-i ku
sin-u sa tagsimbahen nuy, ba sikay sa mga Judio natun-an
day ta dini ta kanay agkapuun sa makaluwas hu kaet-etawan.
23 Iyan en iman haini panahun ha sa mga etaw magsimba hu
Dios pinaagi hu Balaan ha Ispiritu sumalà hu kamatuuran,
ta iyan haini laus ha pagsimba ha agkabayaan hu Dios. 24 Sa
Dios na Ispiritu aman sa agsimba kandin kinahanglan ha
sumimba gayed pinaagi hu Balaan ha Ispiritu sumalà hu
kamatuuran.”
25 Tuminubag su bahi hu “Natun-an ku ha makauma ku
malugay sa Mesiyas ha tagngaranan daan ki Cristo. Ku
makauma en haena isaysay din kanuy sa alan.”
26 Dayun minikagi si Jesus hu “Siak sa pakiglalang ikaw
iyan ad en.”

Sa Paglikù Hu Mga Tinun-an Diyà Ki Jesus

27 Duun daan taena nakauma sa mga tinun-an hi Jesus daw
nangabeleng gayed sidan ku imbà pakiglalang si Jesus taena
ha bahi. Ba hurà kandan nanginginsà taena ha bahi ku inu sa
agkabayaan din daw hurà dan en daan insai si Jesus ku imbà
pakiglalang kandin.
28 Inawaan ku bahi su bangà din daw likù diyà ta banuwa
daw ikagiyi sa mga etaw diyà hu 29 “Naahà kud labi su etaw
ha natun-an din sa alan ha mga binuhat ku, aman diyà kuy en
ta daw maahà nuy. Iyan en gid haena su Mesiyas?” 30 Aman
sagunà sidan namandiyà ki Jesus.
31 Duun ku atabay inikagiyan si Jesus hu mga tinun-an din
hu “Manunudlù, kaen kad en.”
32 Ba tuminubag si Jesus hu “Amin ku kalan-enen ha hurà
nuy katun-i.”
33 Aman migpainsaay sa mga tinun-an din hu “Amin gid
mig-ila kandin hu kalan-enen.”
34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sa pagkaen ku iyan sa
pagtuman hu agkabayaan taena ha migsugù kanak daw sa
pagpenga hu alan ha igpabuhat din kanak. 35 Natun-an nuy
en sa lalang ha tagyanaen ‘Haepat pa ha bulan iman daw
human sa tilegtay.’ Ba ikagiyen ku inyu ha tilegtay en iman

ta ahaa nuy hayà sa mga etaw ha tagdini ta kanuy. Iling
sidan hu impamegas ha tumanan en aglegtayen. 36 Saena
ha aglegtay agsuhulan hu Dios daw saena ha mga etaw ha
malegtay dan ilahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan,
aman malipayen gayed haena sa tagpamegas daw sa agpa-
manlegtay. 37 Laus gayed sa lalang ha tagyanaen 'Agpamegas
sa sabuwa na sa sabuwa iyan aglegtay.' 38 Sinugù ku inyu
ha lumegtay kaw duun hu bugtà ha kenà kaw iyan namegas
duun. Lain en sa namegas ba iyan kaw gayed matigayun."

Sa Pagpakatuu Hu Mga Taga-Samaria

39 Madakel ha mga taga-Samaria duun taena ha banuwa sa
nakatuu ki Jesus pinaagi hu inikagi ku bahi ha "Natun-an hi
Jesus sa alan ha mga binuhat ku." 40 Hinangyù dan si Jesus
ha humapit diyà ta kandan aman migtimà si Jesus diyà hu
daruwa ha aldaw. 41 Amin pa madakel ha nakatuu kandin
tumenged hu intudlù din kandan.

42 Inikagiyan dan haena sa bahi hu "Sa igpakatuu day kenà
iyan dà sa intultul nu kanay ba napaliman day gayed sa lalang
din daw natun-an day ha iyan en gayed Manluluwas hu kaet-
etawan."

Sa Batà Hu Opisyal Ha Apit En Agpatay

43 Su maiwas en sa daruwa ha aldaw duminayun si Jesus
diyà ta probincia ta Galilea. 44 Naikagi en hi Jesus ha sa
propita harì matahuran hu mga etaw duun hu kandin dà
ha banuwa. 45 Su makauma si Jesus diyà ta Galilea nalipay
gayed sa mga etaw hu pagdawat kandin ta nakatampu sidan
hu pagsaulug diyà ta Jerusalem daw naahà dan sa alan ha
binuhat din diyà.

46 Luminikù dà si Jesus diyà ta Cana ha sakup ta Galilea ha
duun migbuhat hu binu. Diyà ta Capernaum amin opisyal
ha sa batà din ha maama agkatungkayan hu dalu. 47 Su
mapaliman ku opisyal ha nakauma si Jesus diyà ta Galilea
sa napuun ta Judea inelegan din si Jesus daw hangyua ha
dumiyà ta Capernaum ta daw mabulung din su batà ha apit
en agpatay.

48 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu "Imbà kaw daw dà agtuu
kanak ku makaahà kaw dà hu mga belenganen?"

49 Su opisyal minagayuk gayed ha "Dumuma ka kanak ta
daw harì matay su batà ku."

50 Ba bà dà inikagiyi hi Jesus ha "Umulì kad ta naulian en su
batà nu."

Tuminuu haena hu inikagi hi Jesus aman sagunà mini-
panaw. 51 Su diyà pa ta dalan tinalagbù en hu mga suluguen
din ha migtultul kandin ha naulian en su batà din. 52 Su iinsà

din ku kan-u naulii su batà tuminubag sidan hu “Daw gabì ha agkapulid sa aldaw.”

53 Dayun nahenà-henà ku amay ha iyan haena uras ha minikagi si Jesus diyà ta kandin hu “Naulian en su batà nu.” Aman nakatuu haena sa opisyal daw sa pamilya din.

54 Ikaduwa haena ha belenganen ha nabuhat hi Jesus sugud hu paglikù din diyà ta Galilea ha napuun ta Judea.

5

Sa Etaw Ha Nalugay En Sa Kadaluwi Din

1 Su maiwas en haena duminiyà si Jesus ta Jerusalem ta amin agsaulugen hu mga Judio. 2 Diyà ta Jerusalem amin linaw ha ubay duun hu pultahan ha tagngaranan hu Pultahan hu mga Karniro. Sa ngaran taena ha linaw duun hu Hebreo ha inikagiyan iyan sa Betsata. Duun hu kilid taena ha linaw amin duun lalima ha sihungà. 3 Madakel ha mga daluwanen sa duun dà taena taghidegà, sa mga buta, sa mga minatay en sa dibaluy ha lawa dan daw sa mga pigket. Tagangatà sidan ku makabug haena sa wahig 4 ta napaliman dan ha amin panahun ha agbulus sa balinsuguen hu Dios duun ku linaw ta agkabugen din. Sa agkauna pakaagbul diyà ta wahig maulian hu sumalà ha dalu din. 5 Amin etaw diyà ha katluan en daw walu ha tuig sa kadaluwi din. 6 Su maahà hi Jesus ha taghidegaay haena diyà daw su matun-an din ha nalugay en sa kadaluwi taena, ininsaan din hu “Agkabayà ka ba ku maulian ka?”

7 Tuminubag su etaw ha “Hurà ku man duma ha makauwit kanak duun tayan ha wahig ku agkakabug en. Ku agduun ad en ngaay agkaunahan a.”

8 Dayun inikagiyan hi Jesus hu “Bangun kad, luluna sa banig nu daw hipanaw kad en.” 9 Sagunà naulian su etaw daw uwita sa banig din dayun hipanaw.

Ba aldaw haena hu Sabado 10 aman inikagiyan hu mga punuan hu Judio su etaw ha naulian hu “Aldaw haini hu Paghimlay aman harì igtugut duun hu Kasuguan sa pag-uwit hu banig.”

11 Ba tuminubag haena ha “Su etaw ha nakaulì kanak iyan migsugù ha lulunen ku haini sa banig ku daw hipanaw.”

12 Aman ininsaan dan haena hu “Sin-u ha etaw sa migsugù ikaw?”

13 Ba hurà din kakilala ku sin-u haena ta luminubuk si Jesus duun hu madakel ha mga etaw.

14 Su malugay-lugay en naahà hi Jesus haena sa naulian duun hu Timplo, dayun inikagiyan din hu “Naulian kad en

iman aman endai nud sa mga buhat ha madaet ta daw harì kad en madaluwan hu ayuwà pa malegen."

15 Saena ha etaw luminikù duun hu mga punuan hu mga Judio daw ikagiyi sidan hu "Iyan diay si Jesus migbulung kanak."

Sa Kinabuhì Pinaagi Hu Batà Hu Dios

16 Pigpasipalahan si Jesus hu mga punuan hu mga Judio ta agpamulung duun hu Aldaw hu Paghimlay. 17 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu "Sa Dios ha Amay ku harì gayed taghimlay hu mga buluhaten din daw kinahanglan ha maniguru a daan magtalabahu." 18 Tumenged taena su mga punuan naniguru gayed ha mapatay dan si Jesus, ta kenà iyan dà sa pagsupak din hu Kasuguan mahitenged hu Aldaw hu Paghimlay ba tag-ikagiyen din daan ha Amay din sa Dios daw inisip din sa kaugalingen din ha Dios en daan.

19 Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha siak sa Batà hu Dios hurà ku gayed mahimu hu kanak dà ha gahem. Iyan dà agkabuhat ku sa naahà ku ha binuhat hu Amay ku, aman sa tagbuhaten din iyan daan agbuhaten ku. 20 Adagi tungkay sa pagpalanggà kanak hu Amay ku daw igpaahà din kanak sa alan ha tagbuhaten din. Ba labaw pa dì taini sa igpabuhat din asem kanak ha mabelengan nuy gayed. 21 Agkabanhaw hu Amay ku sa mga minatay en. Iling daan kanak makaila a hu kinabuhì duun hu bisan sin-u ha agkabayaan ku ag-ilahi. 22 Sa Amay ku kenà iyan Maghuhukum hu kaet-etawan ta in-ila din kanak sa katenged hu paghukum 23 ta daw matahuran a kandan iling hu katahura dan kandin. Bisan sin-u sa harì magtahud kanak harì daan tagtahud hu Amay ku ha migsugù kanak.

24 "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa magpaliliman kanak daw tumuu hu Dios ha migsugù kanak amin din kinabuhì ha hurà din katapusan. Harì en haena masilutan ta nakalikay en duun hu kamatayen daw amin din en kinabuhì ha hurà din katapusan. 25 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha makauma sa panahun ha mapaliman hu mga minatay en sa lageng ku siak sa Batà hu Dios, daw sa agpaliliman mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 26 Sa Dios ha Amay ku iyan tag-ila hu kinabuhì. Iling kanak mahimu din daan ha makaila a hu kinabuhì ha hurà din katapusan, 27 daw tumenged ta Suled a hu Kaet-etawan in-ila kanak hu Amay ku sa katenged ha mahukuman ku sa kaet-etawan.

28 "Harì kaw mabeleng taini ta makauma sa aldaw ha mapaliman hu alan ha mga minatay en sa lageng ku 29 dayun mangabanhaw sidan. Saena ha migbuhat hu maayad mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan, ba saena

ha migbuhat hu madaet mabanhaw daan ba agkasilutan.
30 Hurà ku mahimu hu kanak dà ha gahem. Sa paghukum
ku pinaagi gayed hu ag-ikagiyen kanak hu Dios ha Amay ku,
aman matareng haini ta kenà ku iyan agsunuren sa kanak ha
agkabayaan ba iyan sa agkabayaan hu Amay ku ha migsugù
kanak.

Sa Mga Tistigus Mahitenged Ki Jesus

31 "Ku iyan a dà manistigus hu kanak ha kaugalingen saini
kenà malig-en. 32 Ba amin lain ha agpanistigus mahitenged
kanak daw natun-an ku ha sa tag-ikagiyen din kasaligan
gayed.

33 "Nanginginsà kaw en daan ki Juan ha Bautista
mahitenged kanak daw inikagiyan kaw en kandin hu
kamatuuran. 34 Kenà en ngaay kinahanglan ha amin pa
etaw ha manistigus mahitenged kanak, ba ipahenà-henà ku
inyu sa inikagi hi Juan ta daw maluwas kaw. 35 Si Juan iyan
sulù ha tungkay masiga daw nabayà-bayà kaw ta nailawan
kaw kandin hu mababà ha panahun.

36 "Ba amin makapanistigus kanak ha labaw pa dì ki Juan
ta sa tagbuhaten ku ha impabuhat kanak hu Dios ha Amay
ku iyan en tistigus ha sinugù a gayed hu Dios. 37 Daw sa Dios
ha Amay ku iyan tistigus mahitenged kanak. Hurà nuy pa
kapaliman sa Dios daw hurà nuy pa daan kaahà 38 daw hurà
nuy pa kadawat sa lalang din ta hurà kaw tuu kanak siak sa
sinugù din. 39 Tagtuen kaw gayed hu lalang hu Dios ta kagi
nuy ha iyan haena makaila inyu hu kinabuhì ha hurà din
katapusan. Ba saena ha lalang din iyan daan makapanistigus
mahitenged kanak, 40 ba hurà a inyu tuuwi ta daw amin nuy
ngaay kinabuhì.

41 "Kenà ku iyan tagpan-ahaen ha madayè a hu mga etaw
42 ta natun-an kud ku inu kaw. Natun-an ku ha hurà nuy
pagpalanggà hu Dios. 43 Sinugù a dini hu Dios ha Amay ku ba
hurà a inyu dawata. Ba ku amin makadini hu kandin dà ha
pagbayà iyan gayed dawaten nuy. 44 In-inuwen nuy pagtuu
kanak ku iyan dà tagpan-ahaen nuy sa pagdayè inyu hu mga
etaw ba harì nuy agkabayaan ha madayè kaw hu laus ha
Dios?

45 "Harì nuy henhenaen ha iyan a magsumbung inyu ta
si Moises ha iyan tagsaligan nuy iyan dà magsumbung inyu
duun hu Dios ha Amay ku. 46 Ku laus ngaay sa pagtuu
nuy ki Moises tuuwan a daan inyu ta sa insulat hi Moises
mahitenged man kanak. 47 Ba tumenged ta hurà kaw tuu
hu insulat hi Moises in-inuwen nuy man pagpakatuu hu tag-
ikagiyen ku?"

6

Sa Pagpakaen Ku Lalima Ha Libu Ha Mga Etaw
(Juan 6:1-15; Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17)

1 Su maiwas haena luminayun si Jesus duun hu Danaw
ta Galilea ha tagngaranan daan ta Tiberiades. 2 Tungkay
madakel sa mga etaw ha namanlupug kandin ta naahà dan
sa mga belenganen ha binuhat din tumenged ta naulian din
sa nangadaluwan. 3 Dayun duminuun si Jesus hu buntud
daw pinuu duma hu mga tinun-an din. 4 Madani en taena
agsaulugen hu mga Judio sa Aldaw hu Paglabay.
5 Su maghelaw-helaw si Jesus naahà din sa kaet-etawan
ha tagdiyà ta kandan aman ininsaan din si Felipe hu "Hindu
kuy gid makatimù hu igpakaen taw tayana ha mga etaw?"
6 Natun-an en hi Jesus ku inu sa buhaten din ba ininsaan din
si Felipe ta agsulayen din haena.
7 Ba tuminubag si Felipe hu "Bisan pa pila ha gatus sa ipalit
taw hu supas daw ilahan taw sidan hu tig-atiyù ba harì pa
gayed sidan tukidan."
8 Minikagi daan sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha si Andres
sa suled hi Simon Pedro hu 9 "Amin malmalaki dini ha amin
din supas ha lalima ha buuk daw daruwa daan ha buuk ha
sedà, ba saini harì gayed tumukid ta madakel tungkay sa mga
etaw."
10 Inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu "Ipapinuu
nuy sa mga etaw." Saena sagbeten ha bugtà aman alan
sidan mininuu, lalima ha libu sa kadakelen hu mga maama.
11 Dayun tinimù hi Jesus sa supas daw ampui haena. Su
makapenga en mag-ampù impakaen din sa mga etaw sumalà
hu agkaamin dan. Iling daan ku sedà.
12 Su mangabuhì en sidan inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-
an din hu "Amul-amula nuy sa nasamà ta daw harì makalka-
lan." 13 Aman pinangamul dan su nasamà taena ha lalima ha
buuk ha supas, saena sampulù pa daw daruwa ha ambung.
14 Su maahà hu mga etaw haena sa belenganen ha bin-
uhat hi Jesus minikagi sidan hu "Iyan en gayed hayan
su tagsalapen taw ha Propita ha igpadini ta kalibutan."
15 Natun-an hi Jesus ha agpegesen dan ngaay ha magharì
en kandan, aman bà dà uminawà daw duun hu buntud ha
sabubuwa dà.

Sa Paghipanaw Hi Jesus Duun Hu Danaw
(Juan 6:16-21; Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52)

16 Su madani en agkadaleman duminiyà sa mga tinun-an hi
Jesus ta danaw. 17 Su masukilem en hurà pa gayed makalikù
si Jesus diyà ta kandan, aman namanlulan sidan duun hu

barutu ta aglayun sidan diyà ta Capernaum. 18 Duun taena
maseleg gayed sa kalamag daw adagi daan sa mga baled. 19 Su
diyà en sidan ta taliwarà taena ha danaw naahà dan si Jesus
sa tagdiyà ta kandan ha bayà-bayà en taghipanaw duun taena
ha wahig, aman tungkay sidan nangahaldek. 20 Ba inikagiyan
sidan hi Jesus hu "Harì kaw agkahaldek ta iyan a." 21 Dayun
malipayen sidan ha impalulan dan si Jesus duun ku barutu
daw sagunà sidan nakauma duun hu agpayanan-an dan.

22 Su maisab en ha aldaw sa mga kaet-etawan diyà pa
ta layun. Natun-an dan ha sabuwa dà sa barutu diyà ha
piglulanan hu mga tinun-an hi Jesus daw hurà duun si Jesus
ta su lumayun sa mga tinun-an iyan dà man sidan. 23 Ubay
hu lugar ha duun nakakaen sa mga etaw hu supas ha pig-
ampuan hi Jesus nakauma duun sa mga barutu ha napuun
diyà ta Tiberias. 24 Su matun-an hu mga etaw ha hurà en diyà
si Jesus daw sa mga tinun-an din namanlulan sidan taena ha
barutu ta agpan-ahaen dan si Jesus diyà ta Capernaum.

Sa Kalan-enen Ha Pakaila Hu Kinabuhì

25 Su maahà en hu mga etaw si Jesus diyà ta layun ininsaan
dan hu "Manunudlù, kan-u ka pa nakauma dini?"

26 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku
inyu ha sa tigpan-ahaa nuy kanak iyan dà ta nabuhì kaw
hu supas ha nakaen nuy gabì, ba hurà nuy kasabut sa mga
belenganen ha nabuhat ku. 27 Harì nuy agsiguruwi sa kalan-
enen ha sagunà dà agkadaet ba maniguru kaw ta daw ma-
timù nuy sa kalan-enen ha makaila hu kinabuhì ha hurà din
katapusan. Siak sa Suled hu Kaet-etawan iyan a inilahan hu
Dios ha Amay ku hu gahem ha makaila taena inyu."

28 Dayun ininsaan hu mga etaw hu "Inu man sa kina-
hanglan ha buhaten day ta daw matuman day sa agkabayaan
hu Dios?"

29 Tuminubag si Jesus hu "Sa agkabayaan hu Dios iyan sa
tumuu kaw kanak sa sinugù din."

30 Aman nanginginsà sa mga etaw hu "Inu sa belenganen
ha makapaahà nu kanay ta daw kay makatuu ikaw? 31 Sa mga
gin-apuan taw su duun pa sidan ku pinakabulung-bulung ha
lugar mana dà sa tagkan-en dan, ta amin insulat ha lalang hu
Dios ha tagyanaen 'Diyà napuun ta langit sa kalan-enen ha
in-ila kandan hu Dios.' "

32 Minikagi si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu
ha kenà iyan si Moises mig-ila ku kalan-enen ha diyà napuun
ta langit, ba sa Dios ha Amay ku iyan makaila inyu hu laus
ha kalan-enen. 33 Ta sa kalan-enen ha ig-ila hu Dios iyan sa
agkapuun diyà ta langit ha iyan pakaila duun hu kaet-etawan
hu kinabuhì ha hurà din katapusan."

34 Minikagi sidan ki Jesus hu “Sigi kay dà ilahan taena ha
pagkaen.”

35 Ba tuminubag si Jesus hu “Iyan ad kalan-enen ha pakaila
hu kinabuhì ha hurà din katapusan. Saena ha dumini ta
kanak harì en gayed mauhul daw saena ha tumuu kanak
harì en gayed malauwan. 36 Ba inikagi kud inyu ha bisan
ku naahà nuy en sa mga belenganen ha binuhat ku ba harì
kaw gayed agtuu. 37 Sa alan ha mga etaw ha in-ila kanak
hu Dios ha Amay ku agdini ta kanak, daw saena ha agdini
ta kanak harì ku gayed agbugawen. 38 Ta sa pagdini ku ta
kalibutan kenà iyan sa pagbuhat hu kanak ha agkabayaan,
ba iyan sa pagtuman taena ha pagbayà hu Dios ha Amay
ku ha migsugù kanak. 39 Daw sa agkabayaan hu Amay ku
iyan sa hurà gayed bisan sabuwa ha malaag duun hu mga
etaw ha in-ila din kanak ta agbanhawen ku dà sidan duun
hu hudiyan ha aldaw. 40 Sa agkabayaan hu Amay ku iyan sa
alan ha nakakilala daw nakatuu kanak sa Batà din mailahan
hu kinabuhì ha hurà din katapusan, aman agbanhawen ku
sidan duun hu hudiyan ha aldaw.”

41 Dayun migtamudmud sa mga etaw ku inikagi hi Jesus
ha iyan kalan-enen ha napuun diyà ta langit. 42 Minikagi
sidan hu “Kenà ba iyan haini si Jesus ha batà hi Jose? Daw
agkakilala day dà daan sa amay din daw sa inay din. Imbà
tag-ikagiyà ha diyà napuun ta langit?”

43 Natun-an haena hi Jesus aman inikagiyan din sidan hu
“Imbà kaw tagtamudmud? 44 Hurà bisan sin-u ha makadini
ta kanak ku harì uwiten hu Amay ku. Sa dumini ta kanak
agbanhawen ku duun hu hudiyan ha aldaw. 45 Amin insulat
hu mga propita ha tagyanaen ‘Tudluan hu Dios sa alan ha
kaet-etawan.’ Aman bisan sin-u sa magpaliliman hu Amay
ku ha tinudluan din dumini gayed ta kanak. 46 Hurà nakaahà
hu Dios ha Amay ku ba iyan a dà ta diyà a napuun ta kandin.
47 Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ha sa etaw ha tumuu kanak
amin din kinabuhì ha hurà din katapusan. 48 Iyan a kalan-
enen ha makaila hu kinabuhì. 49 Duun hu pinakabulung-
bulung ha lugar sa kalan-enen ha tagngaranan hu mana
iyan pagkaen hu mga gin-apuan nuy, ba nangamatay dà
sidan. 50 Ba sa kalan-enen ha diyà napuun ta langit bisan
sin-u sa kumaen taena amin din gayed kinabuhì ha hurà din
katapusan. 51 Iyan a kalan-enen ha diyà napuun ta langit
ha makaila hu kinabuhì. Sa kumaen taena amin din gayed
kinabuhì ha hurà din katapusan. Sa kalan-enen ha ig-ila ku
iyan en sa lawa ku ta daw sa kaet-etawan mahimu ha amin
dan kinabuhì ha hurà din katapusan.”

52 Dayun migsawalà sa mga etaw ha tagyanaen “In-inuwen
taini ha etaw sa pag-ila kanuy hu lawa din ta daw makaen
taw?”
53 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa tag-
ikagiyen ku inyu ha siak sa Suled hu Kaet-etawan ku harì
kaw kumaen hu lawa ku daw harì kaw uminum hu langesa
ku hurà nuy kinabuhì. 54 Ba bisan sin-u sa kumaen hu lawa
ku daw uminum hu langesa ku amin din kinabuhì ha hurà
din katapusan ta agbanhawen ku duun hu hudiyan ha aldaw,
55 ta sa lawa ku daw sa langesa ku iyan gayed kalan-enen ha
pakaila hu kinabuhì. 56 Bisan sin-u sa kumaen hu lawa ku
daw uminum hu langesa ku harì en makasuway kanak daw
siak harì ad en sumuway kandin. 57 Sa Amay ku ha migsugù
kanak iyan tag-ila hu kinabuhì aman tumenged taena amin
ku kinabuhì. Iling daan ha sa kumaen kanak mailahan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan. 58 Sa kalan-enen ha diyà
napuun ta langit kenà iling hu mana ha nakaen hu mga gin-
apuan taw ta minatay dà sidan. Ba bisan sin-u sa kumaen
hu laus ha kalan-enen amin din gayed kinabuhì ha hurà
din katapusan.” 59 Iyan haena intudlù hi Jesus duun hu
simbahan hu mga Judío diyà ta Capernaum.

Sa Pagsuway Hu Mga Etaw Diyà Ki Jesus

60 Su mapaliman haena hu mga sumusunud hi Jesus
madakel kandan sa tag-ikagi hu “Malegen taw gayed
madawat sa intudlù din. Sin-u gid sa tumuu duun?”
61 Ba natun-an hi Jesus ha sa mga duma ha sumusunud
din tagtamudmud mahitenged hu tigtudlù din, aman inik-
agiyan din sidan hu “Agtambagan nuy ba diay sa inikagi
ku? 62 Inu man sa henà-henà nuy ku siak sa Suled hu Kaet-
etawan maahà nuy ha batunen ad payanaen diyà ta langit
ha iyan napun-an ku? 63 Iyan dà sa Balaan ha Ispiritu tag-
ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan ta harì gayed haena
mahimu hu etaw dà. Sa mga lalang ha inikagi ku inyu duun
alan napuun hu Balaan ha Ispiritu aman iyan pakaila hu
kinabuhì ha hurà din katapusan. 64 Ba amin pa duma inyu
ha harì agtuu kanak.” Saena inikagi hi Jesus ta daan din en
natun-an ku sin-u sa harì agtuu kandin daw ku sin-u daan
sa maglimbung kandin. 65 Duminayun si Jesus hu pag-ikagi
“Iyan haena hinengdan ha inikagiyan ku inyu ha hurà bisan
sin-u ha makadini ta kanak ku harì uwiten hu Dios ha Amay
ku.”
66 Sugud taena madakel sa mga sumusunud din ha sumin-
uway dà daw hurà en isab duma kandin.
67 Ininsaan hi Jesus su sampulù daw daruwa ha tinun-an
din hu “Agkabayà kaw en ba daan agsuway kanak?”

68 Ba tuminubag si Simon Pedro hu “Ginuu, hurà en lain
ha maelegan day ta iyan ka dà tagtudlù hu paagi duun hu
kinabuhì ha hurà din katapusan. 69 Iman agtuu kay ikaw ta
natun-an day ha iyan ka su sinugù hu Dios.”
70 Dayun tuminubag si Jesus hu “Pinilì ku inyu sa sampulù
daw daruwa ba sa sabuwa inyu sakup en hi Satanas.” 71 Iyan
tagsubayen din si Judas ha batà hi Simon Iscariote ta bisan ku
sabuwa daan ha tinun-an ba iyan gayed maglimbung ki Jesus.

7

Sa Pagduun Hi Jesus Hu Agsaulugen

1 Su maiwas haena duminayun si Jesus duun hu mga
banuwa ha sakup ta Galilea. Tinuyù din gayed ha makadiyù
diyà ta probincia ta Judea ta natun-an din ha aghimatayan
diyà hu mga punuan hu Judio. 2 Ba su dani en agsaulugen sa
Panahun hu Mga Lawig 3 minikagi sa mga suled hi Jesus diyà
ta kandin ha “Dumuun ka taena ha agsaulugen diyà ta Judea
ta daw maahà hu mga sumusunud nu sa mga belenganen ha
tagbuhaten nu. 4 Ta sa etaw ha agkabayà ku mabantug harì
din gayed igheles sa mga buhat din. Tumenged ta tagbuhat
ka hu mga belenganen maayad ha ipaahà nu haena duun
hu kaet-etawan.” 5 Inikagi dan haena ki Jesus ta harì dan
agtuuwan bisan ku tungkay dan en ha suled.
6 Aman tinubag sidan hi Jesus hu “Kenà pa haini iyan natu-
gun ha panahun ha magpakilala a hu mga etaw. Bisan inu
dà ha panahun agkabaluy en ha buhaten nuy sa agkabayaan
nuy 7 ta harì kaw man agkuntrahen hu mga etaw dini ta
kalibutan. Ba siak tumenged hu tigtudlù ku agkatun-an dan
ha madaet sa tagbuhaten dan aman agkuntrahen a kandan.
8 Una kaw en duun taena ha agsaulugen ta kenà pa haini
panahun ha dumiyà a.” 9 Aman diyà dà migtimà si Jesus ta
Galilea.
10 Ba su humipanaw en su mga suled din luminupug dà si
Jesus kandan, ba hurà duma hu mga etaw ta daw harì dan
matun-an. 11 Duun taena ha agsaulugen pinan-ahà si Jesus hu
mga punuan hu Judio aman in-insà dan ku hindu en duun.
12 Tagsubayen si Jesus hu mga etaw ha nangaamul-amul
diyà. Sa duma kandan tag-ikagi hu “Maayad haena ha etaw”
ba sa duma tag-ikagi daan hu “Kenà haena maayad ta bà din
dà aglimbungi sa mga etaw.” 13 Ba bà dà sidan tagmuya-
muya ta agkangahaldek sidan hu mga punuan hu Judio.

Sa Pagpanudlù Hi Jesus Duun Hu Timplo

14 Su agliwaraan en sa pagsaulug duminuun si Jesus taena
ha Timplo dayun nanudlù. 15 Sa mga punuan hu Judio
tungkay nabeleng daw mig-ikagi sidan hu “Hindu gid napuun

sa natun-an taini ha etawa ha kenà man daan matangkaw sa natunghaan din?"

16 Aman tuminubag si Jesus hu "Sa tigtudlù ku kenà kanak dà ha henà-henà ba duun gayed napuun hu Dios ha iyan migsugù kanak. 17 Bisan sin-u sa agkabayà tagtuman taena ha agkabayaan hu Dios matun-an din gayed ku sa tigtudlù ku kanak dà ba daw ku duun ba napuun hu Dios. 18 Sa etaw ha kandin dà ha henà-henà sa tigtudlù din agkabayà ha dayeen hu mga etaw, ba sa etaw ha agkabayà ha iyan dayeen sa migsugù kandin saena agkasaligan sa tigtudlù din ta hurà duun bidù. 19 Si Moises mig-ila inyu hu Kasuguan ba hurà bisan sabuwa inyu ha tagtuman taena. Ta ku tagtuman kaw pa hu Kasuguan harì nuy ngaay mahenhenaan ha himatayan a inyu."

20 Tuminubag haena sa mga etaw hu "Agkalibeg ka man gid. Sin-u sa taghenà-henà hu paghimatay ikaw?"

21 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha "Su anay nangabeleng kaw tumenged hu sabuwa ha belenganen ha binuhat ku. 22 Si Moises migsugù inyu ha sirkunsidahan gayed sa mga batà nuy ha maama, ba saena ha tulumanen kenà diyà napuun ki Moises ta daan dà haena duun hu mga gin-apuan nuy. Tagbuhaten nuy haena bisan duun hu Aldaw hu Paghimlay. 23 Ku nabaluy nuy haena buhata duun hu Aldaw hu Paghimlay ta daw harì masupak sa Kasuguan hi Moises, imbà a inyu agkapauki ta pigbulung ku haena sa etaw duun hu Aldaw hu Paghimlay? 24 Harì kaw mag-ikagiyà ha madaet sa buhat hu etaw ku harì nuy pa masusi. Henhenaen nuy enà daw iyan nuy maikagi sa laus mahitenged kandin."

Sa Pagsawalà Ku Si Jesus Iyan En Ba Su Mesiyas

25 Su mapaliman hu mga taga-Jerusalem haena sa inikagi hi Jesus sa duma kandan minikagi hu "Kenà ba iyan haini su etaw ha tagpan-ahaen hu mga punuan ta aghimatayan dan? 26 Ahaa nuy ta kamulu en tagpanudlù duun hu mga etaw daw harì man agbaldengen hu mga punuan. Iyan ta ku natun-an dan en ha iyan haini su Mesiyas. 27 Ba sa laus ha Mesiyas harì taw agkatun-an ku hindu agkapuun, ba saini natun-an taw dà sa kapuun din."

28 Aman su tagpanudlù pa si Jesus duun hu Timplo minikagi hu "Nakilala ad gayed inyu daw natun-an nuy en ku hindu a napuun. Hurà a dini hu kanak dà ha pagbayà ta sa migsugù kanak iyan sa laus ha Dios daw harì nuy haena agkakilala. 29 Ba siak nakilala ku ta diyà a napuun ta kandin daw iyan daan migsugù kanak."

30 Agdakepen dan en ngaay si Jesus ba harì dan agkahimu ta kenà pa haena iyan natugun ha panahun. 31 Madakel ha

mga etaw sa tuminuu kandin daw kagi dan “Iyan en gayed haini su Mesiyas ta hurà en makahimu hu labaw pa ha mga belenganen dì kandin.”

32 Amin mga Fariseo ha nakapaliman hu muya-muya mahitenged ki Jesus aman sa mga Fariseo daw sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migsugù hu mga bantay taena ha Timplo ha dakepen dan si Jesus.

33 Ba minikagi si Jesus hu “Harì en tungkay malugay ag-awaan kud inyu ta ag-ulì ad en duun hu migsugù kanak. 34 Pan-ahaen a inyu ba harì ad en inyu matulen ta harì kaw makaduun hu agpayanan-an ku.”

35 Migpainsaay sa mga punuan hu Judio ha “Hindu gid diay duun agpayanaen imbà taw harì agkatulen? Iyan ta ku agduun hu mga Griego ha mga etaw ha diyà daan tagtimà sa mga duma taw ha Judio ta agtudluan din daan sidan. 36 Inu gid sa kahulugan taena ha inikagi din ha bisan ku pan-ahaen taw ba harì taw en gayed matulen daw harì kuy en makaduun hu agpayanan-an din?”

37 Su katapusan ha aldaw hu pagsaulug ha iyan tungkay mahal huminitindeg si Jesus daw ikagi hu “Bisan sin-u sa agkalauwan dumini ta kanak ta igpainum ku. 38 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Sa wahig ha pakaila hu kinabuhì agtugà duun hu bisan sin-u ha agtuu kanak.’ ” 39 Ta sa wahig ha sinubay din iyan sa Balaan ha Ispiritu ha agkadawat hu bisan sin-u ha tumuu ki Jesus. Ba duun taena ha panahun hurà pa iila sa Balaan ha Ispiritu ta hurà pa ligtu si Jesus diyà ta langit.

40 Su mapaliman hu mga etaw sa inikagi hi Jesus sa duma kandan minikagi hu “Laus gayed ha iyan en haena su tagsalapen taw ha Propita.”

41 Sa duma minikagi hu “Iyan en haena su Mesiyas.”

Ba sa duma minikagi daan hu “Kenà ta harì mahimu ha diyà kapuun sa Mesiyas ta Galilea 42 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ha sa Mesiyas kaliwat hi Harì David daw diyà gayed ibatà ta Betlehem ha iyan banuwa hi David.” 43 Aman hurà makag-iling sa henà-henà hu mga etaw mahitenged ki Jesus. 44 Sa duma kandan agkabayà en ngaay ha dakepen si Jesus ba harì dan haena agkahimu.

Sa Mga Punuan Harì Agtuu

45 Su makalikù en sa mga bantay ha agdakep ngaay ki Jesus ininsaan sidan hu mga Fariseo daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad hu “Imbà nuy hurà kadakep si Jesus?”

46 Ba tuminubag sidan ha “Hurà gayed etaw ha makagtudlù iling kandin.”

47 Inikagiyan sidan hu mga Fariseo hu “Nalimbungan kaw
en ba daan kandin? 48 Hurà gayed sabuwa ha punuan daw
Fariseo ha tuminuu kandin. 49 Saini ha kaet-etawan hurà dan
katun-i sa Kasuguan aman silutan gayed sidan hu Dios.”
50 Dayun si Nicodemo sa sabuwa ha Fariseo ha nakiglalang
ki Jesus su anay nanginginsà hu 51 “Igtugut ba hu Kasuguan
taw ha hukuman sa etaw hu silut ku harì pa makapan-
gatarengan ta daw matun-an taw sa binuhat din?”
52 Ba tuminubag sa mga duma din ha Fariseo hu “Taga-
Galilea ka ba diay daan? Susiya nu sa lalang hu Dios ta daw
matun-an nu ha hurà propita ha diyà agkapuun ta Galilea.”
53 Dayun naman-ulì sidan alan duun hu mga balay dan.

8

Sa Bahi Ha Nanapaw

1 Si Jesus duminiyà ta Buntud ta Olibo. 2 Su maselem
en luminikù dà diyà ta Timplo. Madakel sa mga etaw
ha nangaamul-amul diyà ta kandin aman mininuu daw
migtudlù. 3 Amin bahi ha pigdakep ta nanapaw dayun in-
uwit hu mga manunudlù hu Kasuguan daw hu mga Fariseo.
Impaatubang dan duun hu mga etaw 4 daw inikagiyan dan
si Jesus hu “Manunudlù, saini ha bahi nadakep su kamulu
pa tagpanapaw. 5 Duun hu Kasuguan insulat hi Moises ha
sa iling taini agbatuwen taman ha matay. Inu sa ikaw ha
kahukumi duun?” 6 Ininsaan dan si Jesus taena hu pagsulay
kandin ta daw amin dan katarengan ha ikasumbung dan
mahitenged kandin.

Ba si Jesus bà dà duminunghuy daw isulat sa tuldù din
duun hu aliyabuk. 7 Tumenged ta sigi dà sidan tagpangin-
ginsaay ki Jesus saena uminahà diyà ta kandan daw ikagiyi
sidan ha “Ku sin-u inyu sa hurà gayed makasalà iyan umuna
magbatu kandin.” 8 Dayun minisab dà duminunghuy daw
magsulat duun hu aliyabuk.

9 Su mapaliman dan haena sa inikagi hi Jesus uminawà sa
tigsabuwa kandan, sa mga magulang iyan umininuna dayun
namanlupug sa duma hangtud ha iyan dà nabilin su bahi
diyà ta atubangan hi Jesus. 10 Uminahà si Jesus duun taena
ha bahi daw ininsaan din hu “Hindu en diay su migsumbung
ikaw? Hurà en ba diay nabilin kandan hu paghimatay ikaw?”
11 Tuminubag haena sa bahi ha “Hurà en.”

Dayun minikagi si Jesus hu “Harì ku daan ikaw mahuku-
man hu silut. Aman umulì kad en daw harì kad isab mag-
buhat hu madaet.”

Sa Kalig-enan Hu Pagpanistigus Hi Jesus

12 Su magtudlù en paman si Jesus duun taena ha mga etaw
minikagi haena hu “Iyan a sulù ha pakailaw hu henà-henà hu
kaet-etawan. Bisan sin-u sa agsunud kanak harì gayed duun
taghipanaw hu kasukileman ta amin din sulù ha tag-ila hu
kinabuhì ha hurà din katapusan.”
13 Sa mga Fariseo tuminubag hu “Tagpanistigus ka
mahitenged hu kaugalingen nu aman kenà haini malig-en.”
14 Ba tuminubag si Jesus hu “Bisan ku iyan a manistigus
mahitenged hu kaugalingen ku ba malig-en gayed ta natun-
an ku ku hindu a napuun daw ku hindu a agpayanaen. Ba
sinyu harì nuy agkatun-an ku hindu a napuun daw ku hindu
a agpayanaen. 15 Ku taghukum kaw hu etaw saena pinaagi
dà hu kalibutanen ha henà-henà, ba siak harì a taghukum hu
bisan sin-u. 16 Ba ku taghukum a pa ngaay matareng gayed
haini ta kenà kanak dà ha paghukum ba kandin hu Amay ku
ha iyan migsugù kanak. 17 Nakasulat duun hu Kasuguan nuy
sa tagyanaen ‘Malig-en gayed sa pagpanistigus hu daruwa ha
etaw.’ 18 Siak iyan ad en makapanistigus mahitenged hu kau-
galingen ku, daw sa sabuwa ha makapanistigus mahitenged
kanak iyan sa Amay ku ha migsugù kanak.”
19 Dayun nanginginsà kandin sa mga Fariseo hu “Hindu
diay duun sa amay nu?”
Tuminubag si Jesus hu “Harì nuy agkakilala ku sin-u a daw
ku sin-u sa Amay ku, ta ku agkatun-an nuy pa ngaay ku sin-
u a matun-an nuy en daan ku sin-u sa Amay ku.” 20 Inikagi
haena hi Jesus su tagtudlù pa duun hu kwarto ta Timplo ha
duun sa talaguay hu salapì ha ighalad. Ba hurà pa kadakep si
Jesus ta kenà pa haena iyan natugun ha panahun.
21 Inikagiyan en paman sidan hi Jesus hu “Harì tungkay
malugay ag-awaan kud inyu. Pan-ahaen a inyu daw matay
kaw en duun hu mga salà nuy ba harì kaw en makaduun hu
agpayanan-an ku.”
22 Aman migpainsaay haena sa mga punuan hu Judio ha
“Iyan ta gid ku taghiket ta imbà man tag-ikagi ha harì kuy
makaduun hu agpayanan-an din?”
23 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Dini kaw dà napuun ta
kalibutan ba siak diyà a napuun ta langit. 24 Inikagiyan kud
en inyu ha matay kaw en duun hu mga salà nuy ku harì kaw
tumuu ha iyan ad su duduun en su anay.”
25 Dayun ininsaan dan si Jesus hu “Sin-u ka diay?”
Aman tuminubag haena hu “Iyan ad en sa sigi ku inyu
tag-ikagiyaen sugud dà su anay. 26 Madakel pa ngaay sa
ikahukum ku inyu ba iyan dà ag-ikagiyen ku sa napaliman
ku duun hu migsugù kanak ha agkasaligan gayed.”

27 Hurà makasabut sa mga etaw ha sa tagsubayen hi Jesus
iyan sa Dios ha Amay din. 28 Aman inikagiyan sidan hi
Jesus hu “Siak sa Suled hu Kaet-etawan ku itaud a duun hu
kayu daw ipatangkaw human nuy en kakilala ku sin-u a,
daw matun-an nuy en ha hurà ku gayed mahimu hu kanak
dà ha gahem ba sa tag-ikagiyen ku iyan gayed su intudlù
kanak hu Dios ha Amay ku. 29 Sa Amay ku ha migsugù kanak
tagduma-duma gayed kanak. Harì a kandin igpatayà ta sigi
ku tagbuhaten sa agkabayà-bayaan din.” 30 Su mapaliman dan
sa inikagi hi Jesus madakel sa tuminuu kandin.

Sa Agsunud Ki Satanas

31 Inikagiyan hi Jesus sa mga Judio ha tuminuu kandin ha
“Ku padayunen nuy sa intudlù ku inyu iyan kaw en laus ha
mga sumusunud ku. 32 Dayun matun-an nuy sa kamatuuran
daw pinaagi taena malibri kaw duun hu pagkaulipen nuy.”

33 Tuminubag sidan hu “Iyan kay mga kaliwat hi Abraham
daw hurà kay kaulipen hu bisan sin-u. Imbà nu ikagiya ha
malibri kay hu pagkaulipen day?”

34 Ba inikagiyan sidan hi Jesus hu “Laus gayed sa ag-
ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa makasasalà ulipen haena
hu salà. 35 Sa ulipen kenà duma hu pamilya ba sa batà kandin
gayed hu amay din. 36 Aman ku libriyen ku inyu siak sa
Batà hu Dios harì kaw en maulipen hu salà. 37 Natun-an
ku ha mga kaliwatan kaw hi Abraham ba bà a dà paman
inyu aghimatayi ta harì nuy agdawaten sa tigtudlù ku. 38 Sa
impaahà kanak hu Amay ku iyan tag-ikagiyen ku, ba sinyu
iyan nuy tagbuhaten sa inikagi inyu hu amay nuy.”

39 Tuminubag sidan hu “Sa gin-apuan day iyan si Abra-
ham.”

Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku laus kaw pa ha mga
kaliwatan hi Abraham buhaten nuy ngaay sa binuhat hi
Abraham. 40 Sa tagbuhaten ku iyan dà sa pagtudlù inyu hu
kamatuuran ha inikagi kanak hu Dios ba bà a dà paman inyu
aghimatayi. Si Abraham hurà magbuhat hu iling taena. 41 Ba
sa tagbuhaten nuy iman iyan sa binuhat hu amay nuy.”

Tuminubag sidan hu “Iyan gayed Amay day sa Dios daw
laus kay ha mga batà din.”

42 Ba inikagiyan sidan hi Jesus ha “Ku iyan pa amay nuy
sa Dios palanggaen a ngaay inyu ta diyà a napuun ta kandin
daw sa pagdini ku kenà kanak dà ha pagbayà ba sinugù a
kandin. 43 Harì nuy agkasabut sa tag-ikagiyen ku inyu ta
harì kaw tagpaliliman hu tigtudlù ku inyu. 44 Sa amay nuy
iyan si Satanas aman agkabayaan nuy agtumana sa kandin
ha pagbayà. Sugud dà su anay talamunù en si Satanas. Hurà
din labet hu kamatuuran daw pulus en bidù sa tagsubayen

din. Iyan en kinaiya din sa biduen daw diyà agkapuun ta kandin sa alan ha mga bidù. 45 Ba sa kanak ha tag-ikagiyen inyu kamatuuran gayed aman harì kaw agtuu kanak. 46 Sin-u inyu sa makapamatuud hu nabuhat ku ha madaet? Hurà gayed. Iman ta laus sa tag-ikagiyen ku inyu imbà kaw harì agtuu kanak? 47 Sa etaw ha batà hu Dios magpaliliman gayed hu lalang din. Ba sinyu kenà kaw kandin mga batà aman iyan hinengdan ha harì kaw tagpaliliman."

Sa Labaw Dì Ki Abraham

48 Inikagiyan hu mga Judio si Jesus hu "Laus gayed sa inikagi day ha taga-Samaria ka daw agkalibeg ka daan."

49 Ba si Jesus tuminubag hu "Imbà a inyu tagtameyesa sa kenà a man libeg daw bà ku dà tagdayea sa Dios ha Amay ku? 50 Harì a agkabayà ha dayeen a hu bisan sin-u ba agkabayaan hu Dios ha dayeen a hu mga etaw daw igpaahà din ha sa tag-ikagiyen ku kamatuuran gayed. 51 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa magtuman hu tigtudlù ku harì en gayed matay."

52 Su maikagi hi Jesus haena minikagi sidan hu "Iman agkatun-an day en gayed ha libeg ka labi. Si Abraham daw sa alan ha mga propita nangamatay en sidan. Imbà nu agkaikagi ha bisan sin-u sa magtuman hu tigtudlù nu harì en gayed matay? 53 Labaw ka pa ba diay dì hu gin-apuan day ha si Abraham? Ta si Abraham daw sa mga propita nangamatay en sidan. Sin-u ka diay?"

54 Tuminubag si Jesus ha "Ku dayeen ku sa kaugalingen ku hurà din pulus, ba sa tagdayè kanak iyan sa Dios ha Amay ku ha tag-angkenen nuy daan ha Dios nuy. 55 Harì nuy agkakilala ba siak agkakilala ku gayed. Ku naikagi ku pa ngaay ha harì ku haena agkakilala iling a dà inyu ha biduen. Ba saena nakilala ku gayed aman tagtuman a hu mga lalang din. 56 Su gin-apuan nuy ha si Abraham nalipay gayed su matun-an din ha dumini a ta kalibutan."

57 Ba minikagi su mga Judio hu "Imbà nu kaahà si Abraham sa hurà ka pa man magkalimahan ha tuig?"

58 Tuminubag si Jesus hu "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha su hurà pa ibatà si Abraham duduun ad en." 59 Su mapaliman dan haena nangamul sidan hu batu ta agbatuwen dan ngaay, ba luminubuk si Jesus duun hu mga etaw daw awà diyà ta Timplo.

9

Sa Etaw Ha Daan En Buta Su Ibatà

1 Su taghipanaw en si Jesus naahà din sa etaw ha daan en buta su ibatà. 2 Ininsaan si Jesus hu mga tinun-an din hu

“Manunudlù, sin-u haini ha salà ta imbà man daan en buta su ibatà? Kandin ba hu mga laas din daw ku kandin en ba ha salà?”

3 Ba si Jesus tuminubag hu “Sa ingkabuta din kenà tumenged ta amin din salà daw ku nakasalà ba sa mga laas din, ba iyan ingkayanaen din ta daw maahà sa gahem hu Dios pinaagi kandin. 4 Ku aldaw pa kinahanglan ha buhaten taw sa mga buluhaten hu Dios ha migsugù kanak dini, ta ku daleman en harì kuy en makagtalabahu. 5 Ku dini a pa ta kalibutan iyan a sulù ha makailaw hu henà-henà hu kaetetawan.”

6 Su maikagi hi Jesus haena uminileb diyà ta bugtà daw timua sa pisà ha nalemeg hu ileb din daw ipahid duun hu mata taena ha nabuta. 7 Dayun inikagiyan din hu “Pangulamus ka diyà ta Linaw ta Siloe” ha sa kahulugan taena Sinugù. Aman duminiyà haena sa buta daw pangulam-us dayun likù ha pakaindan en.

8 Sa mga silingan din daw sa mga etaw ha nakakilala kandin ha tagpakilimus nanginginsà hu “Kenà ba iyan hayana su etaw ha iyan dà buhat din su anay sa pagpinuuwà daw magpakilimus?”

9 Sa duma kandan tuminubag hu “Iyan en labi” ba sa duma minikagi daan hu “Kenà man gid ta bà su bà dà agkailing kandin.”

Ba uminikagi su nakaindan en hu “Iyan ad en su buta.”

10 Dayun ininsaan hu mga etaw hu “Nainu-inu sa impakaindan nu?”

11 Tuminubag haena hu “Saena ha tagngaranan ki Jesus uminileb diyà ta bugtà daw ipahid sa pisà ha nalemeg hu ileb din dini ta mata ku. Dayun inikagiyan a kandin ha mangulam-us a diyà ta Linaw ta Siloe. Aman duminuun a daw pangulam-us dayun sagunà a nakaindan.”

12 Nanginginsà sidan hu “Hindu en man haena?”

Su nakaindan tuminubag hu “Hanaw ta gid ku hindu en.”

Sa Pagbistiga Hu Mga Fariseo

13 Inuwit ku mga etaw su nakaindan en duun hu mga Fariseo. 14 Duun hu aldaw hu Sabado haena sa pagpamulung hi Jesus pinaagi hu pisà ha nalemeg hu ileb din. 15 Aman ininsaan en paman ku mga Fariseo su nakaindan hu “Nainu-inu sa impakaindan nu?”

Tuminubag haena hu “Inugsakan hi Jesus hu pisà sa mata ku daw nangulam-us a aman sagunà a nakaindan.”

16 Sa duma ha mga Fariseo minikagi hu “Harì mahimu ha sinugù hu Dios sa agpamulung duun hu Aldaw hu Paghimlay ta saini supak hu Kasuguan.”

Ba sa duma tuminubag daan ha “Ku masinupaken pa ha etaw harì din ngaay mabuhat sa mga belenganen ha iling taena.” Aman hurà makag-iling sa mga henà-henà dan.

17 Dayun inisaban dan ininsaan su nakaindan hu “Inu sa maikagi nu mahitenged taena ha migbulung hu mata nu?”

Tuminubag haena hu “Iyan en gayed haena propita.”

18 Sa mga punuan hu Judio harì en paman agtuu ha su etaw laus gayed ha buta su anay ba nakaindan en, aman pinaelegan dan sa mga laas din 19 daw insai hu “Inyu ba haini ha batà? Laus ba ha daan en haini buta su ibatà? Imbà man pakaindan en iman?”

20 Tuminubag sa mga laas din hu “Agkakilala day haini ha iyan gayed su batà day daw laus ha daan en haini buta su ibatà. 21 Ba hurà day katun-i ku nainu-inu sa pagpakaindan din daw ku sin-u sa migbulung kandin. Iyan nuy en insaan ta magulang en daan daw iyan en makaikagi inyu.” 22 Iyan haena inikagi hu mga laas din ta agkahaldek sidan hu mga punuan hu Judio tumenged ta nauyunan en ku mga punuan ha bisan sin-u sa umikagi ha si Jesus iyan su Mesiyas harì gayed ipaseled duun hu simbahan. 23 Aman bà dà minikagi sa mga laas din hu “Iyan nuy en insaan ta magulang en daan.”

24 Inisab en paman inumaw ku mga punuan su nakaindan daw ikagiyi hu “Isaad nu duun hu Dios ha harì ka gayed mag-bidù ta natun-an day en ha sa migbulung ikaw masinupaken ha etaw.”

25 Ba su nakaindan minikagi hu “Harì ku agkatun-an ku masinupaken ba haena daw ku kenà. Iyan dà agkatun-an ku ha su anay buta a ba iman pakaindan ad en.”

26 Dayun uminisab nanginginsà su mga punuan hu “Pig-inu-inu din hu pagbulung sa mata nu?”

27 Ba saena tuminubag hu “Inikagiyan kud gan inyu ba harì kaw tagpaliliman. Imbà nuy igpasublì dà kanak? Agkabayà kaw en ba daan agsunud kandin?”

28 Dayun tinameyes dan su etaw daw ikagiyi hu “Iyan ka dà sumusunud din ba sikay mga sumusunud kay hi Moises. 29 Natun-an day ha su anay migpakiglalang sa Dios ki Moises, ba saena ha migbulung ikaw hurà day katun-i ku hindu duun napuun.”

30 Tuminubag haena sa etaw hu “Agkabelengan ku gayed sa inikagi nuy. Harì nuy agkatun-an ku hindu haena napuun ba iyan migbulung hu mata ku. 31 Natun-an taw en ha harì agpalilimanan hu Dios sa masinupaken ha etaw, ba saena ha tagsimba hu Dios daw tagtuman hu agkabayaan din iyan agpalilimanan din. 32 Sugud dà hu katanghagaa ta kalibutan daw taw pa iman napaliman ha amin nakaulì hu mata hu

daan en buta su ibatà. 33 Ku hurà pa haena sugua hu Dios harì
din ngaay mahimu."

Sa Laus Ha Buta

34 Tuminubag haena sa mga punuan hu "Agtudluan kay ba
daan ikaw sikaw sa masinupaken sugud dà su ibatà?" Dayun
inikagiyan dan haena ha harì en gayed mahimu ha sumeled
pa duun hu simbahan.
35 Su mapaliman hi Jesus ha su pigbulung din harì en
igpaseled duun hu simbahan pinan-ahà din dayun haena. Su
maahà din en ininsaan din hu "Agtuuwan nu ba sa Suled hu
Kaet-etawan?"
36 Tuminubag su etaw hu "Ikagiyi a ikaw ku sin-u haena ta
daw makatuu a kandin."
37 Inikagiyan hi Jesus hu "Naahà nud en ta saini ha
pakiglalang iman ikaw iyan en."
38 Dayun tuminubag su etaw ha "Ginuu, agtuu a gayed
ikaw" daw sagunà haena suminimba ki Jesus.
39 Minikagi si Jesus hu "Sa pagdini ku ta kalibutan iyan sa
paghukum hu mga etaw ta daw saena ha agkailing hu buta
makaindan ba sa tag-ikagi ha pakaindan en buta diay."
40 Amin mga Fariseo ha nakapaliman hu inikagi din aman
nanginginsà ha "Buta kay ba diay?"
41 Tuminubag si Jesus ha "Ku buta kaw pa hurà nuy ngaay
salà, ba iman ta kagi nuy ha pakaindan kaw en tagpamatuud
haini ha makasasalà kaw gayed.

10

Sa Magbalantay Hu Mga Karniro

1 "Laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa etaw ku harì
duun umagi hu pultahan ku sumeled duun hu alad hu
karniro, saena ha etawa takaw. 2 Ba sa etaw ha duun tag-agi
hu pultahan iyan sa magbalantay hu mga karniro. 3 Saena
igpaseled hu bantay hu pultahan daw agpalilimanan hu mga
karniro sa lageng din. Umawen din sa mga ngaran taena ha
mga karniro daw igpaguwà din sidan. 4 Ku humipanaw en
sidan diyà ta guwà iyan tag-una sa magbalantay daw sa mga
karniro aglupug kandin ta agkakilala dan en sa lageng taena.
5 Harì gayed sidan lumupug hu lain ha etaw ta bà dan dà
haena agpulaguyi tumenged ta harì dan agkakilala." 6 Iyan
haini pananglitan ha inikagi kandan hi Jesus ba hurà dan
katun-i ku inu sa kahulugan taena.
7 Aman minikagi en paman si Jesus hu "Laus gayed sa
ag-ikagiyen ku inyu ha iyan a su pultahan hu alad hu mga
Juan 10:14 karniro. 8 Amin nauna dì kanak ba mga takaw
sidan aman sa mga karniro hurà magpaliliman kandan.

9 Iyan a gayed pultahan daw bisan sin-u sa umagi dini ta
kanak maluwas gayed. Sumeled daw gumuwà sidan hu pag-
panabtab. 10 Sa takaw agseled duun hu alad ta agpanakaw
daw agpangimatay daw agpandaet. Ba siak duminini a ta
daw mailahan ku inyu hu kinabuhì ha hurà din katapusan
daw hu kinabuhì daan iman ha madagway gayed tungkay.
11 "Iyan a maayad ha magbalantay hu mga karniro. Sa
maayad ha magbalantay andam en bisan ku matay tu-
menged hu mga karniro din. 12 Sa tagbantay ha bà dà sin-
uhuli kenà iyan tag-iya hu mga karniro. Aman ku makaahà
hu agpamangaen hu mga karniro bà din dà agpulaguyi haena
sa mga karniro. Dayun su agpamangaen hu mga karniro
ipagsusuwayà din sa mga karniro. 13 Saena ha bà dà sinuhuli
agpulaguy ta harì din man agkanugunan sa mga karniro.
14 "Iyan a gayed maayad ha magbalantay hu mga karniro.
Nakilala ku sa kanak ha mga karniro daw nakilala a daan
kandan 15 iling ha nakilala a hu Dios ha Amay ku daw nakilala
ku daan haena. Andam a daan bisan ku matay a tumenged
hu mga karniro ku. 16 Amin ku pa mga karniro ha hurà pa
makaseled duun hu alad. Kinahanglan ha igpaseled ku pa
daan sidan. Magpaliliman daan sidan kanak dayun makag-
amulà dà sidan daw sabuwa a dà sa magbalantay dan. 17 Iyan
haini igpalanggaa kanak hu Amay ku ta andam a bisan ku
matay a tumenged kandan. Ba ku matay a mabanhaw a dà.
18 Hurà gayed makapatay kanak ba ku matay a kanak en ha
pagbayà. Amin ku katenged hu pagpakamatay daw amin ku
daan gahem ha mabanhaw a dà ta iyan haini insugù kanak
hu Dios ha Amay ku."
19 Su mapaliman hu mga Judio sa inikagi hi Jesus hurà
makag-iling sa henà-henà dan. 20 Madakel kandan sa tag-
ikagi hu "Agkalibeg en gayed hayana. Imbà kuy tagpaliliman
kandin?"
21 Ba sa duma minikagi ha "Ku agkalibeg pa hayana harì din
ngaay maikagi haena, daw sa agkalibeg harì daan makaulì hu
buta."

Sa Mga Judio Harì Agtuu

22 Panahun haena ha agsaulugen diyà ta Jerusalem sa
Paglimpyu hu Timplo. Duun taena ha panahun matinù
gayed. 23 Mighiphipanaw si Jesus duun taena ha Sihungà
hi Salomon diyà ta Timplo. 24 Inamul-amulan hu mga Judio
daw ikagiyi hu "Imbà nu harì ag-ikagiya kanay ku sin-u ka?
Ikagiyi kay en ikaw ku iyan kad ba su Mesiyas."
25 Tuminubag si Jesus hu "Inikagiyan kud en inyu ba hurà
kaw tuu kanak. Sa mga belenganen ha binuhat ku ha insugù
hu Dios ha Amay ku iyan migpakilala ku sin-u a 26 ba harì kaw

gayed agtuu tumenged ta kenà ku inyu mga karniro. 27 Sa
kanak ha karniro tagpaliliman hu lageng ku. Agkakilala ku
sidan daw aglupug sidan kanak. 28 Ilahan ku daan sidan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan daw harì en gayed sidan
malaag ta hurà en bisan sin-u ha makaagaw kandan dini ta
kanak. 29 Sa Dios ha Amay ku ha iyan mig-ila kanak hu mga
karniro iyan gayed labaw hu alan, aman hurà en makaagaw
kandan diyà ta kandin. 30 Siak daw sa Amay ku sabuwa kay
dà."
31 Su mapaliman haena hu mga Judio nangamul en paman
sidan hu mga batu ta agbatuwen dan ngaay. 32 Ba inikagiyan
sidan hi Jesus hu "Madakel en sa impaahà ku inyu ha mga
belenganen ha impabuhat kanak hu Dios ha Amay ku. Inu
man sa igbatuwa nuy kanak?"
33 Tuminubag sidan hu "Kenà day iyan igbatuwa ikaw sa
mga belenganen ha binuhat nu ba tumenged ta tagtameye-
sen nu sa Dios, ta imbà ka tag-ikagiyà ha sabuwa kaw dà hu
Dios ha etaw ka dà man hu ikaw?"
34 Inikagiyan sidan hi Jesus ha "Hurà ba makasulat en duun
hu Kasuguan nuy sa lalang hu Dios ha tagyanaen 'Iyan kaw
mga magbabayà'? 35 Natun-an taw ha harì gayed mahimu ha
mabalhin sa insulat ha lalang hu Dios. Ku pigngaranan din
sa mga gin-apuan taw ha iyan inilahan hu lalang din ha 'mga
magbabayà,' 36 imbà nuy agkaikagi ha tagtameyesen ku sa
Dios ku ikagiyen ku ha Batà a kandin sa labaw a pa man dì
kandan ta pinilì a hu Dios ha impadini ta kalibutan? 37 Harì
kaw tumuu kanak ku kenà ku iyan tagbuhaten sa insugù
kanak hu Dios ha Amay ku. 38 Ba tumenged ta iyan haena
tagbuhaten ku, bisan ku harì kaw tumuu kanak ba tuuwan
nuy ngaay sa mga belenganen ta daw matun-an nuy gayed ha
sa Dios ha Amay ku dini ta kanak daw diyà a daan ta kandin."
39 Tumenged taena agdakepen dan en paman ngaay si Jesus
ba uminawà haena diyà ta kandan.
40 Dayun luminayun si Jesus diyà ta Jordan daw duun
migtimà hu lugar ha duun namautismu si Juan su anay.
41 Madakel sa mga etaw ha duminiyà ki Jesus ta nahenà-
henà dan ha "Bisan ku hurà belenganen ha nabuhat hi Juan
su anay ba sa alan ha inikagi din mahitenged ki Jesus laus
gayed." 42 Duun taena ha lugar madakel sa mga etaw ha
tuminuu ki Jesus.

11

Sa Pagpatay Hi Lazaro

1 Amin etaw ha agkatungkayan hu dalu ha tagngaranan ki
Lazaro. Saena diyà tagtimà ta Betania daw sa atebay din ha

si Maria daw si Marta diyà daan tagtimà. 2 Saini ha Maria
ha agkadaluwan sa suled din ha maama iyan su bahi ha
mighudhud hu pahumut duun hu paa hi Jesus daw tarapuwi
ta buhuk din. 3 Pinaelegan ku daruwa ha bahi si Jesus daw
ikagiyi hu “Ginuu, agkatungkayan hu dalu sa palanggà nu ha
amigu.”
4 Su mapaliman haena hi Jesus bà dà minikagi hu “Harì din
iyan ipatay sa dalu ba iyan igkadaluwi din ta daw madayè
sa Dios ha Amay ku daw madayè a daan sa Batà din pinaagi
taena.”
5 Pinalanggà hi Jesus si Marta daw sa suled din daw si
Lazaro, 6 ba su mapaliman din ha agkatungkayan hu dalu
si Lazaro hurà pa haena sagunà diyà ta mig-angat pa hu
daruwa ha aldaw.
7 Su maiwas haena inikagiyan din sa mga tinun-an din ha
“Dumiyà kuy ta Judea.”
8 Ba tuminubag sa mga tinun-an din hu “Manunudlù, imbà
ka aglikù diyà sa bag-u pa ha agbatuwen kad ngaay hu mga
Judio?”
9 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Sampulù daw daruwa ha
uras sa nangkaaldaw. Bisan sin-u sa taghipanaw ku aldaw
harì gayed pakasipà ta mapawà, 10 ba saena ha taghipanaw
ku daleman pakasipà gayed ta masukilem man.”
11 Daw minikagi pa daan ha “Tuminiduga en sa amigu taw
ha si Lazaro ba dumiyà kuy ta agpukawen ku.”
12 Tuminubag haena sa mga tinun-an din hu “Ginuu, ku
nakatiduga en saena agkaulian en.” 13 Ba iyan ngaay kahu-
lugan hu inikagi hi Jesus sa minatay en si Lazaro ba abi dan
ha bà dà tagtiduga.
14 Aman ben paman sidan inikagiyi en hu “Minatay en
si Lazaro, 15 ba maayad ha hurà a diyà su matay ta daw
makatuu kaw gayed kanak. Diyà kuy en.”
16 Dayun si Tomas ha tagngaranan dan hu Saleping minik-
agi duun ku duma din ha mga tinun-an ha “Dumiyà kuy en ta
daw mangamatay kuy daan duma hu Manunudlù taw.”

Si Jesus Pakabanhaw

17 Su makauma si Jesus diyà ta Betania haepat en ha aldaw
sa kalebenga ki Lazaro. 18 Sa banuwa ta Betania ubay dà diyà
ta Jerusalem ta mga tatulu dà ha kilomitro sa pig-elangan
din, 19 aman si Marta daw si Maria inelegan hu mga taga-
Jerusalem hu paglipay kandan ta minatay sa suled dan. 20 Su
mapaliman hi Marta ha tagdiyà en si Jesus sagunà haena
tuminalagbù, ba si Maria diyà dà ta balay dan.
21 Dayun inikagiyan hi Marta si Jesus hu “Ginuu, ku dini ka
pa ngaay harì gayed matay sa suled ku. 22 Ba natun-an ku ha

bisan iman ku amin nu agpanayuen duun hu Dios ig-ila din ikaw."
23 Tuminubag si Jesus hu "Mabanhaw dà sa suled nu."
24 Minikagi si Marta hu "Natun-an ku ha mabanhaw dà haena ku malugay."
25 Ba si Jesus minikagi hu "Iyan a pakabanhaw daw iyan a daan pakaila hu kinabuhì. Ku amin agtuu kanak, bisan ku matay ba mabanhaw dà 26 ta saena ha agtuu kanak amin din kinabuhì daw harì en gayed matay. Agtuu ka ba daan taena?"
27 Tuminubag si Marta hu "Hee, Ginuu, agtuu a ha iyan ka su Mesiyas ha Batà hu Dios ha intagnà ha dumini ta kalibutan."
28 Su maikagi haena hi Marta luminikù diyà ta balay dan daw muymuyahi si Maria hu kagi din "Tagdini en labi sa Manunudlù na dumiyà ka kun ta kandin." 29 Su mapaliman haena hi Maria sagunà tuminalagbù ki Jesus. 30 Hurà pa si Jesus makauma diyà ta banuwa ta duun pa hu tinalagbuan dan ki Marta. 31 Sa mga etaw diyà ta balay hi Maria ha taglipay kandin naahà dan si Maria ha tigkan huminitindeg daw hipanaw, aman linupug dan ta abi dan ha bà dà ag-agalà duun ku lebeng hi Lazaro.
32 Su makauma si Maria diyà ki Jesus sagunà luminuhud duun hu atubangan din ha minikagi hu "Ginuu, ku dini ka pa gabia harì ngaay matay sa suled ku."
33 Su maahà hi Jesus si Maria daw sa mga Judio ha duminuma kandin ha tag-agalà suminakit daan sa gahinawa din, 34 aman ininsaan din sidan hu "Hindu duun inlebeng si Lazaro?"
Tuminubag sidan hu "Diyà kuy ta daw maahà nu."
35 Dayun namanulù sa luhà hi Jesus. 36 Aman minikagi sa mga Judio hu "Ahaa nuy ku inu kaadagi sa pagpalanggà din ki Lazaro."
37 Ba sa duma minikagi hu "Imbà din hurà kaulii si Lazaro na su buta naulian din man?"

Sa Pagkabanhaw Hi Lazaro

38 Su tagduun en si Jesus ku linebengan ki Lazaro suminakit en paman sa gahinawa din. Sabuwa ha bangbang su lebeng daw inipelan hu batu 39 aman suminugù si Jesus hu "Awaa nuy haini sa batu."
Ba si Marta sa suled hi Lazaro minikagi hu "Ginuu, mahudù en iman hayana ta haepat en ha aldaw sa kalebenga kandin."
40 Dayun tuminubag si Jesus hu "Dì ba inikagi kud ikaw ha ku tumuu ka maahà nu sa pagkagamhanan hu Dios?"
41 Aman inawà dan su batu ha in-ipel ku lebeng. Dayun huminangad si Jesus diyà ta langit sa mig-ampù hu "Amay ku, tagpasalamat a ikaw ta migpaliliman ka kanak. 42 Natun-an

ku ha dayun ka dà tagpaliliman kanak, ba tumenged taini ha mga etaw ha tagtiyadeg dini inikagi ku haini ta daw makatuu sidan ha sinugù a gayed ikaw dini ta kalibutan."

43 Su makapenga en haena mag-ampù uminikagi hu madaging hu "Lazaro, guwà ka duun tayan." 44 Sagunà guminuwà si Lazaro ha nabungkusan pa sa lawa din hu maputì ha manggad daw nabungkusan daan sa weleng din hu panyù. Aman inikagiyan sidan hi Jesus hu "Badbadi nuy hayana ta daw makaawà."

Sa Paglalang-lalang Hu Kadakepa Ki Jesus
(Juan 11:45-57; Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2)

45 Madakel sa mga Judio ha namisita ki Maria sa nakatuu gayed ki Jesus su maahà dan sa binuhat din. 46 Ba sa duma kandan migsumbung hu binuhat hi Jesus duun hu mga Fariseo. 47 Aman sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga Fariseo inamul-amul dan sa alan ha duma dan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio.

Miglalang-lalang sidan hu kagi dan "In-inuwen taw haena sa etaw ha madakel en sa nabuhat din ha belenganen? 48 Ku ipatayà taw iman haena madakel gayed sa tumuu kandin daw elegan kuy hu mga sundalu ta Roma. Kagasen dan haini sa Timplo daw daetan dan haini sa nasud taw."

49 Ba si Caifas ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun taena ha tuiga minikagi ha "Buang-buang kaw pa gayed. 50 Harì nuy ba diay agkatun-an ha maayad pa ku sabuwa dà sa matay para hu alan ha mga etaw dì ku madaetan pa haini sa nasud taw?"

51 Saena ha naikagi din kenà kandin dà ha henà-henà, ba tumenged ta iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad pakatagnà daan ha si Jesus matay para hu alan ha mga Judio. 52 Daw kenà para dà hu mga Judio ba para daan hu alan ha mga etaw hu Dios ha nakagsusuwayà dini ta kalibutan ta daw makag-amulà dà sidan ku malugay. 53 Sugud taena ha aldaw sa mga labaw ha punuan hu mga Judio nan-ahà hu paagi ha mapatay dan si Jesus.

54 Aman si Jesus daw sa mga tinun-an din harì en pakahipanaw duun hu kadakelan diyà ta probincia ta Judea. Ba namandiyà sidan ta banuwa ta Efraim ha ubay duun hu pinakabulung-bulung ha lugar daw diyà sidan migtimà.

55 Su madani en agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay madakel ha mga etaw sa duminiyà ta Jerusalem ha nangapuun duun hu migkalain-lain ha banuwa ta agtumanen dan diyà sa tulumanen hu paglimpyu. 56 Su mangaamul-amul sidan duun hu Timplo pigpan-ahà dan si Jesus daw migpainsaay sidan hu "Inu sa henà-henà nuy? Tumampu ba gid haena hu

pagsaulug daw ku harì?” 57 Ba sa mga labaw ha sinaligan hu
paghalad daw sa mga Fariseo daan en mig-ikagi ha ku sin-u
sa makatuen ku hindu duun si Jesus kinahanglan gayed ha
magsumbung ta agdakepen dan haena.

12

Sa Paghudhud Hu Pahumut
(Juan 12:1-8; Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9)

1 Su haenem pa ha aldaw daw human agsauluga sa Aldaw
hu Paglabay duminiyà si Jesus ta Betania ha tagtimaan hi
Lazaro sa pigbanhaw din. 2 Su makauma haena diyà impa-
panihapun dan. Si Lazaro suminalu ki Jesus daw si Marta
iyan migtangel. 3 Si Maria tuminimù hu nangkabutilya ha
mahalen gayed ha lana ha tagngaranan hu nardo, dayun
inhudhud din haena diyà ta paa hi Jesus daw tarapuwi ta
buhuk din. Nakaheet gayed diyà ta balay sa nadeg taena ha
tungkay mahumut.

4 Ba sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha iyan si Judas Iscar-
iote sa iyan daan maglimbung kandin minikagi hu 5 “Imbà
hurà ibaligyà hayana sa pahumut hu pila ha gatus daw sa
halin din iila ngaay duun hu mga makaluluuy?” 6 Naikagi din
haena kenà tumenged ta agkahid-uwan din sa mga makalu-
luuy ba tumenged ta takaw haena, ta si Judas iyan tag-ibit hu
salapì dan daw agtakawen din sa duma duun.

7 Ba minikagi si Jesus hu “Bay-ani nuy en hayana ta saini
ha pahumut din iyan en pag-andam hu kalebenga kanak.
8 Sa mga makaluluuy sigi dà diyan ta inyu ba siak harì ad en
maglugay dini ta inyu.”

9 Su mapaliman hu madakel ha mga Judio ha si Jesus diyà
ta Betania namandiyà dayun sidan. Ba sa tuyù dan kenà
iyan dà si Jesus ba agsusiyen dan ku laus ba ha nabanhaw si
Lazaro. 10 Aman pighenà-henà hu mga labaw ha sinaligan hu
paghalad ha aghimatayan dan daan si Lazaro 11 ta tumenged
kandin madakel ha mga Judio sa nakabig diyà ki Jesus daw
tuminuu.

Sa Pagdiyà Hi Jesus Ta Jerusalem
(Juan 12:12-19; Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:29-40)

12 Su maisab ha aldaw sa madakel tungkay ha mga etaw ha
agtampu hu pagsaulug nakapaliman ha agdiyà daan si Jesus
ta Jerusalem. 13 Aman tuminalagbù sidan kandin daw mig-
uwit sidan hu mga palwa hu pagdayè kandin daw namangu-
lahì sidan hu

"Dayeen gayed sa Dios. Panalanginan haini sa nakauma
ha sinugù hu Dios. Panalanginan sa Harì hu mga
kaliwatan hi Israel."
14 Amin nati hu asno ha piglulanan hi Jesus, ta sa insulat ha
lalang hu Dios tagyanaen
15 "Sinyu sa mga taga-Jerusalem, harì kaw mahaldek ta sa
Harì nuy pakauma en ha taglulan duun hu nati hu
asno."
16 Duun taena ha panahun hurà katun-i hu mga tinun-
an din sa kahulugan taena ha tagnà. Ba su lumikù en si
Jesus diyà ta langit human dan natun-i ha saena ha insulat
mahitenged man diay kandin daw natuman haena diyà ta
kandin.
17-18 Sa intalagbua ki Jesus hu madakel tungkay ha mga
etaw iyan ta napaliman dan sa tultul hu mga etaw ha nakad-
uma kandin su banhawen din si Lazaro. 19 Aman nakaikagi
sa mga Fariseo ha "Hurà taw en gayed mahimu ta ahà kaw,
madakel gayed sa agsunud kandin."

Sa Inikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Kamatayen Din

20 Amin mga etaw ha Griego ha namandiyà daan ta
Jerusalem hu pagsimba taena ha pagsaulug. 21 Hinangyù dan
si Felipe sa taga-Betsaida ha sakup ta Galilea hu kagi dan
"Agkabayà kay pakiglalang ki Jesus." 22 Aman inikagiyan hi
Felipe si Andres dayun migduma-duma sidan daw ikagiyi si
Jesus.
23 Tuminubag si Jesus hu "Iyan en haini natugun ha
panahun ha dayeen a siak sa Suled hu Kaet-etawan. 24 Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha ku harì makapamula sa
binhì dini ta bugtà harì gayed mamunga, ba ku ipamegas
tumubù gayed haena daw mamunga hu madakel. 25 Bisan
sin-u sa agkanugun hu kinabuhì din matay dà gihapun, ba
saena ha tagsunud kanak bisan duun hu kamatayen amin din
kinabuhì ha hurà din katapusan. 26 Bisan sin-u sa agkabayà
ha mahimu ha suluguen ku kinahanglan ha lumupug kanak
daw bisan ku hindu a, duun en daan haena. Sa magtuman hu
mga sugù ku madayè gayed hu Dios ha Amay ku.
27 "Iman masakit tungkay sa gahinawa ku, ba harì mahimu
ha hangyuen ku sa Dios ha Amay ku ha harì a kandin ipaagi
duun hu tagsalapen ku ha tungkay malegen ta iyan indini ku
ta kalibutan ta daw matuman haena." 28 Aman mig-ampù si
Jesus hu "Amay ku, buhata sa madayè ka pinaagi kanak."
Dayun amin lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen
"Nadayè ad en pinaagi ikaw ba madayè a pa gayed hu ag-
buhaten nu." 29 Saena ha lageng napaliman hu madakel ha
mga etaw daw nakaikagi sidan ha "Lugung gid haena" na sa

duma daan minikagi hu “Nakiglalang kandin sa balinsuguen hu Dios.”
30 Inikagiyan sidan hi Jesus hu “Saena ha lageng impapaliman inyu ta daw matun-an nuy 31 ha iyan en iman panahun ha sa Dios maghukum hu silut taena ha harì agtuu kanak, ta si Satanas ha iyan harì dini ta kalibutan madaeg. 32 Ba siak ku itaud a duun hu kayu daw ipatangkaw sa kaet-etawan duun hu bisan hindu makadini ta kanak.” 33 Inikagi hi Jesus haena ta daw makapadayag ku agkainu-inu sa kamatayen din.
34 Su mga etaw uminikagi hu “Natun-an taw pinaagi hu Kasuguan taw ha harì gayed matay su Mesiyas, aman imbà nu kaikagi ha kinahanglan ha itaud sa Suled hu Kaet-etawan duun hu kayu daw ipatangkaw? Sin-u haini sa Suled hu Kaet-etawan?”
35 Dayun tuminubag si Jesus hu “Iyan ad sulù ha makailaw hu henà-henà nuy ba laus kud en inyu ag-awaan. Aman hipanaw kaw ta aldaw pa daw harì kaw madalemanan ta saena ha agkadalemanan agkalaag. 36 Iman ta dini a pa ta inyu tuu kaw en kanak ta daw mailawan sa henà-henà nuy.” Su maikagi haena hi Jesus inawaan din sa madakel ha mga etaw daw duminuun hu lugar ha harì dan duun matulen.

Sa Mga Etaw Harì Agtuu

37 Bisan pa ku madakel gayed sa binuhat hi Jesus ha belenganen ba hurà sidan tuu kandin. 38 Iyan haini katumanan hu inikagi hi Isaias sa propita ha tagyanaen

“Dios ha Magbabayà hu alan, atiyuay dà gayed sa tuminuu hu
intultul day daw atiyuay dà sa nakatuen hu gahem nu
ha impaahà nu kandan.”

39 Iyan haini hinengdan ha hurà sidan makatuu ta sa inikagi hi Isaias tagyanaen

40 “Binuhat sidan hu Dios ha buta ta daw harì sidan makaindan. Impadesen din daan sa henà-henà dan ta daw harì sidan makasabut daw harì daan makaghinulsul ta daw maluwas ku ngaay.”

41 Naikagi haena hi Isaias ta naahà din en sa pagkagamhanan hi Jesus.
42 Bisan pa taena amin gihapun mga punuan hu Judio ha nakatuu ki Jesus. Ba bà dan dà inheles ta agkangahaldek sidan hu mga Fariseo ku harì sidan ipaseled duun hu simbahan, 43 ta iyan en impalabi ku mga punuan sa pagdayè kandan hu mga etaw dì hu pagdayè kandan hu Dios.
44 Dayun minikagi si Jesus hu “Sa agtuu kanak agtuu en daan hu Dios ha migsugù kanak. 45 Ku agkaahà a hu etaw agkaahà din en daan sa Dios ha migsugù kanak. 46 Iyan a sulù

ha nakadini ta kalibutan ta daw sa alan ha tumuu kanak harì en maghipanaw duun hu masukilem.

47 “Ku amin etaw ha nakapaliman hu lalang ku ba harì magtuman taena harì ku pa iman haena mahukuman, ta sa pagdini ku iman ta kalibutan kenà pa iyan sa paghukum ba iyan sa pagluwas hu kaet-etawan. 48 Bisan sin-u sa harì agdawat kanak daw harì agtuman hu mga lalang ku mahukuman duun hu katapusan ha aldaw. Sa ihukum kandin iyan sa mga lalang ku ha hurà din tumana. 49 Ta sa tag-ikagiyen ku kenà kanak ha henà-henà ba iyan sa igpaikagi kanak hu Dios ha Amay ku ha migsugù kanak. 50 Natun-an ku ha sa lalang din makaila hu kinabuhì ha hurà din katapusan. Aman sa tag-ikagiyen ku iyan sa igpaikagi kanak hu Amay ku.”

13

Sa Paghenaw Hi Jesus Hu Mga Paa Hu Mga Tinun-an Din

1 Su harì pa agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay natun-an hi Jesus ha madani en sa natugun ha panahun ha ag-awà dini ta kalibutan ta ag-ulì en duun hu Dios ha Amay din. Pinalanggà din sa mga sumusunud din aman iman igpaahà din ku inu kaadagi sa pagpalanggà din kandan.

2 Agpanihapun sidan ba si Judas Iscariote ha batà hi Simon daan en inulinan hi Satanas ha iyan maglimbung ki Jesus. 3 Natun-an hi Jesus ha iyan impagharì hu Dios ha Amay din hu alan daw natun-an din daan ha duun napuun hu Dios daw diyà dà daan ag-ulì ta kandin. 4 Aman huminitindeg si Jesus daw lebasa su pinaksuy din daw itabed sa tualya diyà ta bahagan din. 5 Dayun hinudhudan din hu wahig sa palanggana daw pangenawi sa mga paa hu mga tinun-an din daw tarapuwi taena ha tualya.

6 Su mauma din en si Simon Pedro saena minikagi diyà ta kandin hu “Ginuu, aghenawan nu ba daan sa paa ku?”

7 Tuminubag si Jesus hu “Harì nu pa iman agkasabut sa tagbuhaten ku ba masabut nu dà asem ku malugay.”

8 Minikagi si Pedro hu “Harì mahimu ha iyan ka maghenaw ta paa ku.”

Ba inikagiyan hi Jesus ha “Ku harì ku mahenawan sa paa nu kenà kud en ikaw sumusunud.”

9 Aman minikagi si Simon Pedro hu “Ginuu, ku iyan diay hayana ilagkes nud en daan sa alima ku daw sa ulu ku.”

10 Tuminubag si Jesus hu “Saena ha nakaglanguy en kinahanglan ha iyan dà henawan sa paa din ta limpyu en sa lawa din. Nalimpyuwan kaw en ba amin sabuwa inyu ha mahugaw pa.” 11 Inikagi hi Jesus ha mahugaw pa sa sabuwa kandan ta natun-an din en ku sin-u sa maglimbung kandin.

12 Su makapenga en si Jesus mangenaw hu mga paa ku mga
tinun-an din migpinaksuy dà daw likù diyà ta lamisahan.
Dayun ininsaan din sidan hu "Agkatun-an nuy ba sa kahulu-
gan taena ha binuhat ku inyu? 13 Iyan nuy tig-umaw kanak
sa Manunudlù daw Ginuu na laus gayed hayana. 14 Iman
ta siak sa Ginuu daw Manunudlù nuy migpaubus a hu kau-
galingen ku ta hinenawan ku sa mga paa nuy, kinahanglan
ha magpahenaw-henawà kaw daan. 15 Ta saena binuhat ku
diyan ta inyu ta daw mailingan nuy. 16 Laus gayed sa ag-
ikagiyen ku inyu ha sa suluguen kenà labaw dì hu agalen
din daw sa sinugù kenà daan labaw dì hu migsugù kandin.
17 Iman ta natun-an nuy en sa intudlù ku inyu malipayen kaw
en gayed ku tumanen nuy haena.

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimbung Kandin

18 "Sa inikagi ku kenà mahitenged hu alan inyu ta natun-
an kud sa mga henà-henà taena ha mga pinilì ku. Ba amin
sabuwa inyu ha maglimbung kanak ta daw matuman sa
lalang hu Dios ha tagyanaen 'Sa etaw ha makigsalu kanak
iyan daan magkuntra kanak.'

19 "Saena daan kud en inyu ag-ikagiyen ta daw ku matuman
haena makatuu kaw gayed ha iyan ad su duduun en su anay.
20 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha bisan sin-u sa agdawat
taena ha agsuguen ku agdawat daan kanak, daw saena ha ag-
dawat kanak agdawat daan hu Amay ku ha migsugù kanak."

Sa Maglimbung Ki Jesus

(Juan 13:21-30; Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23)

21 Su maikagi haena hi Jesus tungkay suminakit sa gahi-
nawa din dayun inikagiyan din sa mga tinun-an din hu "Laus
gayed sa tag-ikagiyen ku ha sa sabuwa inyu iyan maglimbung
kanak."

22 Migpaahà-ahaay sa mga tinun-an ta hurà dan katun-i ku
sin-u sa tig-iling din. 23-24 Si Simon Pedro migsingyas duun ku
abay hi Jesus ha iyan sa pinalanggà din ha tinun-an hu "Insai
nu ku sin-u sa tig-iling din."

25 Aman uminubay haena diyà ki Jesus daw insai hu
"Ginuu, sin-u kanay sa maglimbung ikaw?"

26 Minikagi si Jesus hu "Idèdè ku haini sa supas daw ku sin-
u sa ilahan ku duun iyan en haena." Dayun in-ila din su supas
diyà ki Judas ha batà hi Simon Iscariote. 27 Su makaen en
haena hi Judas sagunà ginaheman hi Satanas.

Inikagiyan dayun hi Jesus ha "Ku inu sa agbuhaten nu ag-
pasa nud en." 28 Hurà gayed katun-i hu mga tinun-an hi Jesus
ku imbà haena ikagiya hi Jesus diyà ki Judas. 29 Tumenged
ta iyan si Judas tag-ibit hu salapì dan abi hu duma kandan

ha bà dà igpapalit hi Jesus hu agkinahanglanen dan taena ha pagsaulug daw ku amin ba daan agpailahan hi Jesus ha mga makaluluuy. 30 Su makaen en haena hi Judas sagunà guminuwà daw agkadaleman en haena.

Sa Bag-u Ha Sugù

31 Su makaguwà en si Judas inikagiyan hi Jesus sa mga tinun-an din hu "Harì en malugay siak sa Suled hu Kaetetawan madayè a daw pinaagi kanak madayè daan sa Dios ha Amay ku. 32 Ku pinaagi kanak madayè sa Dios ha Amay ku madayè a daan kandin hu harì en malugay.

33 "Mga pinalanggà ku, harì en malugay sa pagdumadumahà taw. Pan-ahaen a inyu ba ikagiyen ku inyu iman sa inikagi kud en duun hu punuan hu mga Judio ha harì kaw makaduun hu agpayanan-an ku.

34 "Amin ku bag-u ha kasuguan inyu ha iyan sa magpinalanggaay kaw. Iling hu kanak ha pagpalanggà inyu kinahanglan ha magpinalanggaay kaw daan. 35 Ku buhaten nuy haini matun-an hu mga etaw ha mga sumusunud kaw kanak."

Sa Pag-ikagi Hi Jesus Mahitenged Hu Paglimud Hi Pedro (Juan 13:36-38; Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34)

36 Nanginginsà si Simon Pedro hu "Ginuu, hindu ka duun agpayanaen?"

Tuminubag si Jesus hu "Harì kaw pa iman makaduun hu agpayanan-an ku ba makalupug kaw dà kanak ku malugay."

37 Minikagi si Pedro hu "Ginuu, imbà a harì makaduma ikaw? Ta bisan pa ku himatayan a harì ku gayed ikaw awaan."

38 Dayun tuminubag si Jesus hu "Laus ba ha harì a ikaw agawaan bisan pa ku himatayan ka? Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ikaw ha kanina ku harì pa managauk sa manuk katatulu kad en makaikagi ha harì a ikaw agkakilala.

14

Si Jesus Sa Dalan Payanaen Duun Hu Dios

1 "Harì kaw gayed masamuk ba salig kaw duun hu Dios daw salig kaw daan kanak. 2 Maluag sa tagtimaan hu Dios ha Amay ku. Ag-una a diyà ta ag-andamen ku sa agtimaan nuy. Harì ku haena maikagi inyu ku kenà pa laus. 3 Ku mapengahan kud haena aglikù a dà dini daw agdumahen ku inyu duun hu tagtimaan ku ta daw bisan hindu a, duun kaw en daan. 4 Natun-an nuy en sa dalan duun taena ha agpayanan-an ku."

5 Ba si Tomas minikagi diyà ta kandin hu “Ginuu, harì day
agkatun-an ku hindu ka agpayanaen aman in-inuwen man
ha matulen day sa dalan payanaen duun taena?”
6 Tuminubag si Jesus hu “Iyan a dalan daw iyan a kamatu-
uran daw iyan a tag-ila hu kinabuhì. Hurà makaduun hu
Amay ku ku kenà pinaagi kanak. 7 Ku nakilala a pa inyu
nakilala nuy ngaay daan sa Amay ku. Ba iman nakilala nuy
daw naahà nuy en.”
8 Minikagi si Felipe hu “Ginuu, ipaahà nu kanay sa Dios ha
Amay nu. Iyan dà haini agkinahanglanen day.”
9 Tuminubag si Jesus hu “Nalugay en sa pagduma-dumahà
ku inyu na hurà nuy pa ba diay kakilala ku sin-u a? Bisan
sin-u sa nakaahà kanak nakaahà en daan hu Amay ku, aman
imbà nu kaikagi pa ha ag-ahaen nu sa Amay ku? 10 Harì ka ba
diay agtuu ha sa Amay ku dini ta kanak daw diyà a daan ta
kandin? Bisan sa mga lalang ku inyu kenà duun dà napuun
hu kanak ha henà-henà ta sa Amay ku ha dini tagtimà ta
kanak iyan migbayà taena. 11 Aman tuu kaw hu tag-ikagiyen
ku ha siak daw sa Amay ku sabuwa kay dà. Ku harì kaw agtuu
hu inikagi ku tuu kaw tumenged hu mga buhat ku. 12 Laus
gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha bisan sin-u sa tumuu kanak
makahimu daan hu binuhat ku, daw labaw pa sa mabuhat
din tumenged ta ag-ulì ad en duun hu Dios ha Amay ku.
13 Bisan inu sa panayuen nuy pinaagi kanak ig-ila ku gayed
haena ta daw madayè sa Dios ha Amay ku tumenged kanak.
14 Makapanayù kaw hu bisan inu pinaagi kanak ta ig-ila ku
gayed.

Sa Balaan Ha Ispiritu Ha Insaad Hi Jesus

15 “Ku pinalanggà a inyu tumanen nuy sa mga sugù ku
inyu. 16 Daw agpanayuen ku duun hu Amay ku ha ipadini
din ta inyu sa igpasuhì kanak ha iyan Magbubulig ha harì
en gayed sumuway inyu 17 daw magtudlù daan haena inyu
hu kamatuuran. Harì haena madawat hu mga etaw ha
harì agtuu kanak ta harì dan haena agkaahà daw harì dan
daan agkakilala. Ba sinyu makilala nuy gayed ta diyan ta
inyu magtimà daw makigsabuwa en inyu. 18 Harì ku gayed
inyu ipatayà ta igpadini ku sa Magbubulig inyu. 19 Harì en
malugay harì ad maahà hu mga etaw ha hurà tuu kanak
ba sinyu maahà a dà inyu. Tumenged ta sa kinabuhì ku
hurà din katapusan amin nuy daan kinabuhì ha hurà din
katapusan. 20 Duun asem taena ha aldaw matun-an nuy ha
siak daw sa Dios ha Amay ku sabuwa kay dà, daw siak daw
sinyu sabuwa kuy dà daan. 21 Bisan sin-u sa magpaliliman hu
mga kasuguan ku daw magtuman taena palanggà a kandin.

Saena ha tagpalanggà kanak palanggà daan hu Amay ku daw palanggà ku daan daw igpakilala ku kandin ku sin-u a."

22 Dayun nanginginsà si Judas ba kenà iyan si Judas Iscariote hu "Ginuu, imbà nu tuyua ha iyan kay dà impakilala nu hu kaugalingen nu daw hurà nu sa mga etaw ha harì agtuu ikaw?"

23 Tuminubag si Jesus hu "Bisan sin-u sa tagpalanggà kanak tagtuman hu tigtudlù ku. Palanggaen haena hu Amay ku ta siak daw sa Amay ku diyà kay en tagtimà ta kandin. 24 Ba saena ha kenà a kandin palanggà harì gayed tagtuman hu tigtudlù ku. Sa lalang ku ha napaliman nuy hurà dini dà kapuun ta henà-henà ku ba duun napuun hu Amay ku ha iyan migsugù kanak.

25 "Tag-ikagiyen ku haini iman ta dini a pa ta inyu. 26 Ba sa Balaan ha Ispiritu ha iyan Magbubulig ha ipadini hu Amay ku ta inyu hu pagpasuhì kanak iyan magtudlù inyu hu alan daw ipahenà-henà din daan inyu sa alan ha mga lalang ku. 27 Igbilin ku sa kalinaw duun hu henà-henà nuy, sa kalinaw ha dini ta kanak iyan igbilin ku inyu. Sa mga etaw ha harì agtuu kanak hurà dan kalinaw ha iling taena. Aman harì kaw masamuk daw harì kaw en mahaldek.

28 "Napaliman nuy sa inikagi ku ha ag-awaan ku inyu ba aglikù a dà dini ta inyu. Ku palanggà a inyu mabayà-bayà kaw gayed ta ag-ulì a duun hu Amay ku ha iyan labaw dì kanak. 29 Daan kud en haena inikagi ta daw ku matuman en asem makatuu kaw gayed. 30 Iyan dà haena ag-ikagiyen ku inyu ta madani en pakauma si Satanas sa tagharì hu mga etaw ha harì agtuu kanak. Labaw a dì kandin 31 ba kinahanglan ha matun-an hu kaet-etawan ha palanggà ku sa Dios ha Amay ku daw buhaten ku sa alan ha insugù din kanak. Diyà kuy en.

15

Sa Puun Hu Pamulahen Daw Sa Mga Panga

1 "Iyan a puun hu pamulahen daw sa Dios ha Amay ku iyan tag-alima duun. 2 Sa mga panga ha harì mamunga awaen din, ba sa mga panga ha agpamunga limpyuwan din ta daw mamunga hu madakel. 3 Limpyu kaw en tumenged hu mga lalang ku inyu. 4 Ku harì kaw sumuway kanak harì a daan sumuway inyu. Hurà gayed panga ha makapamunga ku maawà duun hu puun din. Iling daan inyu harì kaw mamunga ku maawà kaw dini ta kanak.

5 "Iyan a puun hu pamulahen daw iyan kaw daan mga panga. Saena ha harì umawà dini ta kanak daw harì ku daan awaan mamunga hu madakel, ba sa sumuway kanak hurà din en gayed mahimu. 6 Bisan sin-u sa sumuway kanak

agkailing hu panga ha inlambeg ha ku mangagangu en amul-amulen daw iagbul duun hu hapuy. 7 Ku harì kaw sumuway kanak daw magpabilin kaw duun hu mga lalang ku sa bisan inu ha agpanayuen nuy ig-ila ku inyu. 8 Ku mamunga kaw hu madakel madayè gayed sa Dios ha Amay ku daw iyan makapamatuud ha sumusunud kaw kanak.

9 "Sa pagpalanggà ku inyu agkailing hu pagpalanggà kanak hu Amay ku. Magpabilin kaw duun hu pagpalanggà ku inyu. 10 Ku tumanen nuy sa mga sugù ku inyu harì kaw maawà duun hu pagpalanggà ku inyu. Iling hu pagtuman ku hu insugù kanak hu Dios ha Amay ku ha hurà a daan kaawà duun hu pagpalanggà din kanak. 11 Inikagi ku haini inyu ta daw sa kalipay ku makadiyan ta inyu daw malipayen kaw daan gayed. 12 Iyan haini sugù ku inyu sa kinahanglan ha magpinalanggaay kaw iling hu pagpalanggà ku inyu. 13 Ku amin etaw ha tagpakamatay para hu amigu din iyan haena timaan ha adagi tungkay sa pagpalanggà din duun. Hurà en gayed pagpalanggà ha labaw pa taena. 14 Ku buhaten nuy sa mga insugù ku inyu iyan kaw gayed mga amigu ku. 15 Harì ku inyu tagngaranan ha mga suluguen ta sa suluguen harì din agkatun-an ku inu sa tagbuhaten hu agalen din. Ba tagngaranan ku inyu ha mga amigu ku ta sa alan ha inikagi kanak hu Amay ku impadayag ku daan diyan ta inyu. 16 Kenà kaw iyan migpilì kanak ba iyan a migpilì inyu ta daw mamunga kaw hu madakel daw sa bunga nuy harì maamin. Bisan inu sa panayuen nuy duun hu Dios ha Amay ku pinaagi kanak saena ig-ila din inyu. 17 Iyan haini igsugù ku inyu sa kinahanglan ha magpinalanggaay kaw gayed.

Sa Pagkuntra Hu Mga Etaw Ki Jesus

18 "Ku kuntrahen kaw hu mga etaw ha harì agtuu kanak henhenaen nuy ha iyan a kandan inuna kinuntra. 19 Ku duma kaw pa ngaay kandan harì kaw kandan kuntrahen. Ba kenà kaw kandan mga duma ta pinilì ku inyu aman agkuntrahen kaw gayed kandan. 20 Timan-i nuy sa inikagi kud en inyu ha sa suluguen kenà labaw dì hu agalen. Ku pinasipalahan a kandan pasipalahan kaw daan kandan. Ku tinuman dan sa intudlù ku kandan tumanen dan daan sa inyu. 21 Pasipalahan kaw gayed kandan tumenged ta mga etaw ku inyu daw hurà dan kakilala sa Amay ku ha migsugù kanak. 22 Ku hurà a ngaay makadini ta kalibutan daw makagtudlù kandan harì ngaay sidan mag-isip ha mga makasasalà sidan, ba iman hurà dan en balibalan. 23 Bisan sin-u sa agkuntra kanak agkuntrahen din daan sa Dios ha Amay ku. 24 Harì ngaay sidan mag-isip ha mga makasasalà sidan ku hurà dan pa kaahà sa mga binuhat ku ha belenganen ha hurà kahimu hu bisan

sin-u. Ba bisan ku naahà dan en haena kinuntra a gihapun
kandan daw sa Amay ku. 25 Ba iyan haena katumanan hu
insulat duun hu Kasuguan dan ha tagyanaen ‘Bisan ku hurà
dan gayed katarengan ha igkuntraha dan kanak ba kinuntra
a gihapun kandan.’
26 “Agsuguen ku dini ta inyu sa Magbubulig ha duun agka-
puun hu Amay ku ha iyan sa Balaan ha Ispiritu. Saena
magpadayag daan hu kamatuuran mahitenged hu Dios ha
Amay ku daw manistigus daan mahitenged kanak. 27 Daw
sinyu makapanistigus kaw en daan mahitenged kanak ta
sugud dà su anay migduma-duma kuy en.

16

1 “Inikagi ku haena diyan ta inyu ta daw harì kaw
makaendà hu pagtuu kanak. 2 Ta awaen asem sa katenged
nuy hu pagseled duun hu mga simbahan daw makauma
daan sa panahun ha abi hu maghimatay inyu ha malipay sa
Dios taena. 3 Agbuhaten dan haena ta siak daw sa Amay ku
hurà dan kakilala. 4 Aman daan kud en inyu ag-ikagiyan ta
daw ku makauma asem sa panahun ha buhaten dan haena
mahenhenaan nuy en sa inikagi ku iman inyu. Su anay ha
bag-u kuy pa makagduma-duma hurà ku haena ikagiya inyu
ta diyan a paman ta inyu.

Sa Buluhaten Hu Balaan Ha Ispiritu

5 “Iman ag-ulì ad en duun hu Amay ku ha migsugù kanak
ba hurà en inyu tagpanginginsà ku hindu a agpayanaen.
6 Agkasamuk kaw gayed iman tumenged hu inikagi ku inyu,
7 ba laus gayed sa ag-ikagiyen ku inyu ha sa pag-awà ku dini
makapaayad inyu. Ta ku harì a umawà dini harì dumini ta
inyu sa Magbubulig, ba ku umawà a suguen ku haena diyan
ta inyu. 8 Ku makauma haena dini ipasabut din duun hu
kaet-etawan ha mga makasasalà sidan daw ipadayag din sa
paagi ha mahimu sidan ha matareng daw igtudlù din daan
ha sa mga makasasalà agsilutan hu Dios. 9 Igpasabut din ha
makasasalà sidan ta harì sidan agtuu kanak. 10 Igpadayag din
sa paagi ha mahimu sidan ha matareng ta siak ag-ulì ad en
duun hu Amay ku daw harì ad inyu maahà. 11 Igtudlù din
ha sa mga makasasalà silutan gayed hu Dios ta si Satanas sa
tagharì hu harì agtuu kanak pighukuman en hu silut.
12 “Madakel pa ngaay sa ag-ikagiyen ku inyu ba iman harì
nuy pa haena maantus. 13 Ba ku makauma en sa Balaan
ha Ispiritu ha iyan magpadayag hu kamatuuran itudlù din
sa kamatuuran inyu. Sa ag-ikagiyen din kenà kandin dà
ha henà-henà ba iyan dà sa napaliman din duun hu Dios,
daw ag-ikagiyen din daan inyu sa maul-ulahan ku malugay.

14 Dayeen a kandin ta igpadayag din inyu sa mga intudlù ku.
15 Inikagi ku ha igpadayag din inyu sa mga intudlù ku ta sa
tag-ikagiyen hu Amay ku iyan daan tag-ikagiyen ku.

Sa Kalugul Mailisan Hu Kalipay

16 "Harì en malugay harì ad en inyu maahà daw harì en
daan malugay maahà a dà inyu."
17 Sa duma ha mga tinun-an hi Jesus migpainsaay hu "Inu
gid sa kahulugan taena ha inikagi din ha harì en malugay
harì taw en maahà ba harì en daan malugay maahà taw dà?
Daw inu gid daan sa kahulugan hu tag-ikagiyen din ha ag-ulì
duun hu Amay din?" 18 Sigi dà sidan tagpainsaay hu "Inu gid
sa kahulugan hu inikagi din ha 'harì en malugay'? Harì taw
gayed agkasabut sa tag-ikagiyen din."
19 Natun-an hi Jesus ha amin dan ngaay ig-insà kandin
aman inikagiyan din sidan hu "Tagpainsaay kaw ku inu sa
kahulugan taena ha inikagi ku ha 'harì en malugay harì ad
en inyu maahà ba harì en daan malugay maahà a dà inyu.'
20 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha sa mga etaw ha harì agtuu
kanak malipay hu maul-ulahan ku ba sinyu maglugul kaw.
Ba saena ha kalugul nuy mailisan dà hu adagi ha kalipay.
21 Ku tagbatà sa bahi tag-antus hu kasakit, ba ku pakabatà
en agkalipatan din dà sa masakit tumenged hu kalipay din
taena ha batà. 22 Iling daan taena ha ku harì ad en inyu
maahà maglugul kaw gayed, ba ku isab kuy makag-ahaay
adagi gayed sa kalipay nuy daw saena harì gayed maagaw
diyan ta inyu. 23 Duun asem taena ha panahun kenà en
kinahanglan ha dini kaw pa ta kanak panayù hu bisan inu.
Laus gayed sa tag-ikagiyen ku ha bisan inu sa panayuen nuy
duun hu Dios ha Amay ku pinaagi kanak ig-ila din gayed inyu.
24 Hurà kaw pa makapanayù pinaagi kanak, ba iman manayù
kaw en ta ilahan kaw kandin daw malipayen kaw gayed.
25 "Sa pagtudlù ku inyu iman pinaagi dà hu mga panan-
glitan, ba makauma sa panahun ha harì ad en gumamit hu
mga pananglitan ta mapayag en sa pag-ikagi ku mahitenged
hu Dios ha Amay ku. 26 Duun asem taena ha panahun iyan
kaw en manayù duun hu Amay ku pinaagi kanak. Kenà en
kinahanglan ha iyan a pa 27 ta palanggà kaw daan kandin
tumenged ta palanggà a inyu daw tuminuu kaw ha diyà a
napuun ta kandin. 28 Duminini a ta kalibutan ba duun a
napuun hu Dios ha Amay ku. Iman ag-awaan ku haini sa
kalibutan ta ag-ulì a duun hu Amay ku."
29 Minikagi sa mga tinun-an din ha "Tungkay gayed ma-
payag sa pag-ikagi nu iman ta kenà en mga pananglitan.
30 Natun-an day en iman ha natun-an nud sa alan daw hurà
en kinahanglan ha amin pa manginginsà ikaw ta daan nud

natun-an sa mga ig-insà day ngaay. Aman agtuuwan day en ha duun ka gayed napuun hu Dios."

31 Ba si Jesus tuminubag hu "Agtuu kaw ba gayed? 32 Madani en sa panahun ha makagsusuwayà kaw ta ag-awaan a inyu daw kada sabuwa inyu umulì duun hu kandin ha balay. Bisan pa taena amin ku gihapun duma ha iyan sa Dios ha Amay ku.

33 "Inikagi ku haena inyu ta daw malinawen sa henà-henà nuy pinaagi hu pagkasabuwa taw. Dini ta kalibutan madakel gayed sa kasamukan nuy ba pandayai sa gahinawa nuy ta nadaeg kud en sa alan ha amin din gahem dini ta kalibutan."

17

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Kaugalingen Din

1 Su makapenga mikagi si Jesus huminangad haena diyà ta langit daw mig-ampù ha tagyanaen

"Amay ku, iyan en haini su natugun ha panahun. Dayeen a sa Batà nu ta daw madayè ku daan ikaw 2 ta in-ila nud en kanak sa kagahem ha mailahan ku hu kinabuhì ha hurà din katapusan sa kaet-etawan ha in-ila nu kanak. 3 Iyan haini paagi ha madawat dan sa kinabuhì ha hurà din katapusan, sa pagkilala dan ikaw sa laus daw sabubuwa dà ha Dios daw sa pagkilala dan daan kanak ha iyan a si Jesu Cristo sa sinugù nu. 4 Dini ta kalibutan dinayè ku ikaw ta napengahan kud sa impabuhat nu kanak. 5 Iman, Amay ku, ilikù dini ta kanak sa pagkagamhanan ku su diyan a pa ta ikaw su hurà pa daan tanghagaa sa kalibutan.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Mga Sumusunud Din

6 "Saena ha mga etaw ha in-ila nu kanak dini ta kalibutan impakilala kud kandan ku sin-u ka. Daan en sidan ikaw ha mga etaw ba in-ila nu sidan kanak daw tinuman dan en sa lalang nu. 7 Iman natun-an dan en ha sa binuhat ku diyan gayed napuun ta ikaw 8 ta intudlù kud en kandan sa insugù nu kanak daw dinawat dan en haena. Nasiguru dan ha diyan a gayed napuun ta ikaw daw tuminuu sidan ha sinugù a ikaw. 9 Aman tig-ampù ku sidan. Kenà ku iyan tig-ampù sa etaw ha harì agtuu ba iyan sa mga etaw ha in-ila nu kanak ta ikaw en sidan. 10 Sa kanak ha mga etaw alan en ikaw daw sa ikaw kanak en daan, daw pinaagi kandan agkadayè a. 11 Iman ag-awà ad dini ta kalibutan daw ag-ulì ad en diyan ta ikaw, ba sa mga etaw ta dini pa ta kalibutan. Balaan ha Amay ku, pinaagi hu ngaran nu bantayi nu haena sa in-ila nu kanak ha mga etaw ta daw masabuwa sidan iling hu pagkasabuwa ta. 12 Su duma a pa kandan pigbantayan ku sidan pinaagi hu gahem ha in-ila nu kanak. Hurà malaag kandan ba iyan dà sa

intagnà en ha maglimbung kanak ta daw matuman sa insulat ha lalang nu.

13 “Laus ad ag-ulì diyan ta ikaw ba ig-ampù ku sidan iman ha dini a pa ta kalibutan ta daw sa kalipay dan mailing hu kanak ha kalipay. 14 Saena ha lalang nu intudlù kud en kandan. Ba tagkuntrahen sidan hu mga etaw ha harì agtuu kanak ta sa migtuu kanak kenà en sakup ta kalibutan iling ha kenà a daan sakup ta kalibutan. 15 Kenà ku iyan tig-ampù ha awaen nu sidan dini ta kalibutan ba iyan ku tig-ampù ha bantayan nu sidan ta daw harì madaeg hi Satanas. 16 Kenà en sidan sakup ta kalibutan iling ha kenà a daan sakup ta kalibutan. 17 Buhata nu sidan ha mahimpit pinaagi hu pagpakatuen dan hu kamatuuran ha iyan sa lalang nu. 18 Iling ha sinugù a ikaw dini ta kalibutan agsuguen ku daan sidan hu pagsangyaw hu lalang nu duun hu alan ha kaet-etawan. 19 Tumenged kandan ighalad ku ikaw sa kaugalingen ku ta daw sa kaugalingen dan ihalad dan daan ikaw.

Sa Pag-ampù Hi Jesus Mahitenged Hu Alan Ha Agtuu Kandin

20 “Kenà ku iyan dà tig-ampù diyan ta ikaw sa mga etaw ha nakatuu en kanak ba alan en daan sa tumuu kanak asem ku malugay pinaagi hu pagpanunultul mahitenged kanak. 21 Amay ku, tig-ampù ku haena ta daw masabuwa dà sidan iling ha nasabuwa ki daan. Masabuwa sidan dini ta kanit ta daw makatuu sa kaet-etawan ha sinugù a gayed ikaw. 22 Sa gahem ha in-ila nu kanak ig-ila ku daan diyà ta kandan ta daw masabuwa sidan iling hu pagkasabuwa ta. 23 Sidan daw siak sabuwa kay dà ta siak daw sikaw sabuwa ki dà daan. Magsabuwa sidan ta daw matun-an hu kaet-etawan ha sinugù a gayed ikaw daw palanggà nu daan sidan iling hu pagpalanggà nu kanak.

24 “Amay ku, sa mga etaw ha in-ila nu kanak agkabayaan ku daan ha makaamul sidan duun hu tagtimaan ku daw maahà dan sa pagkagamhanan ha in-ila nu kanak tumenged ta pinalanggà a ikaw bisan su hurà pa tanghagaa sa kalibutan.

25 “Matareng ha Amay ku, saena ha harì agtuu kanak hurà dan kakilala ku sin-u ka, ba siak nakilala kud en ikaw daw natun-an hu mga etaw ta ha sinugù a ikaw dini. 26 Impakilala kud ikaw diyà ta kandan daw agdayunen ku pa haena ta daw sa pagpalanggà nu kanak iyan daan pagpinalanggaay dan daw sabuwa a daan kandan.”

18

Sa Kadakepa Ki Jesus

(Juan 18:15-18; Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-57)

1 Su makapenga si Jesus mag-ampù uminawà diyà duma hu
mga tinun-an din daw lapas sidan duun hu Sapà ta Kidron.
Diyà ta layun amin pinamulahan hu mga kayu ha olibo dayun
duminiyà sidan.
2 Si Judas ha iyan maglimbung ki Jesus natulen din en
haena ta mahies sidan mag-amul-amul duun. 3 Aman inuwit
hi Judas diyà sa mga sundalu daw sa mga bantay hu Timplo
ha sinugù hu labaw ha mga sinaligan hu paghalad daw hu
mga Fariseo ha tag-uuwit hu mga sulù daw hinagiban.
4 Ba natun-an en hi Jesus sa maul-ulahan din aman
tinalagbù din sidan daw insai hu "Sin-u sa tagpan-ahaen
nuy?"
5 Tuminubag sidan hu "Iyan si Jesus ha taga-Nazaret."
Inikagiyan sidan hi Jesus hu "Iyan ad en su tagpan-ahaen
nuy." Si Judas ha iyan taglimbung kandin duma en daan
kandan.
6 Su maikagi hi Jesus ha "Iyan ad en" nangakaundud daw
nangabantang su agdakep kandin.
7 Aman inisaban sidan ininsaan hi Jesus hu "Sin-u man diay
sa tagpan-ahaen nuy?"
Tuminubag gihapun sidan hu "Iyan labi si Jesus ha taga-
Nazaret."
8 Minikagi si Jesus hu "Inikagiyan kud inyu ha iyan ad en.
Ku iyan ad tagpan-ahaen nuy harì nuy ilagkes sa mga duma
ku." 9 Inikagi din haena ta daw matuman sa in-ampù din ha
hurà bisan sabuwa ha malaag duun hu mga etaw ha in-ila
kandin hu Dios ha Amay din.
10 Dayun si Simon Pedro duminagtù hu ispada din daw
tigbasa sa suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu pagha-
lad, aman nalapung sa kawanan ha talinga ku suluguen ha
tagngaranan ki Malco.
11 Ba inikagiyan hi Jesus si Pedro hu "Isakeb hayan sa
ispada nu ta kinahanglan ha dawaten ku sa igpaantus kanak
hu Amay ku."

Sa Pag-uwit Ki Jesus Diyà Ki Anas

12 Dinakep si Jesus hu mga sundalu duma hu kapitan daw
mga bantay. Binakus dan 13 daw uwita diyà ki Anas ha ugang
hi Caifas sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun
taena ha tuiga. 14 Si Caifas iyan mig-ikagi su anay duun hu
mga punuan hu mga Judio ha maayad pa ha sabuwa dà sa
matay para hu alan.

Sa Una Ha Paglimud Hi Pedro
(Juan 18:15-18; Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:56-57)

15 Si Simon Pedro daw sa duma din ha tinun-an luminupug
ki Jesus. Tumenged ta sa duma din nakilala hu tungkay labaw
ha sinaligan hu paghalad nakaduma haena ki Jesus duun ku
balay hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad. 16 Ba si
Pedro diyà dà nataman ta pultahan. Su tinun-an ha nakilala
hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad nakiglalang
duun ku bahi ha tagbantay diyà ta pultahan dayun impaseled
din daan si Pedro.
17 Su bahi nanginginsà diyà ki Pedro hu "Tinun-an ka ba
daan tayana ha etaw?"
Ba si Pedro tuminubag hu "Kenà a."
18 Tungkay matinù duun taena ha panahun aman sa mga
suluguen daw sa mga bantay hu Timplo migtim-un daw
pamanhidadang sidan. Uminamul si Pedro kandan ta aghi-
dadang daan.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hu Tungkay Labaw Ha Sinaligan Hu Paghalad
(Juan 18:19-24; Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Lucas 22:66-71)

19 Duun taena ha balay binistiga si Jesus hu nauna ha
tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad mahitenged hu mga
tinun-an din daw hu katudluanan din.
20 Tuminubag si Jesus hu "Impapaliman ku hu kaet-etawan
sa katudluanan ku ta duun a man ganì migtudlù hu mga
simbahan daw hu Timplo ha duun daan tagkaamul-amul
sa kaet-etawan aman hurà gayed nakaheles ha mga lalang
ku. 21 Imbà a inyu tagbistigaha? Iyan nuy ngaay insaan sa
nakapaliman kanak ta natun-an dan sa mga intudlù ku."
22 Su maikagi haena hi Jesus sagunà linaparu hu sabuwa
ha bantay daw ikagiyi hu "Imbà ka tagtubag-tubag hu iling
tayan duun hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad?"
23 Ba tuminubag si Jesus ha "Ku nasayep man ugaling sa
inikagi ku ikagiyi sa mga etaw dini ku inu sa nasayep duun.
Ba ku hurà imbà a man ikaw laparuwa?"
24 Dayun si Jesus sa binakus en impauwit hi Anas diyà ki
Caifas ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun
taena ha tuiga.

Sa Ikaduwa Daw Sa Hudiyan Ha Paglimud Hi Pedro
(Juan 18:25-27; Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62)

25 Su taghidadang pa si Simon Pedro diyà ta guwà ininsaan
hu mga etaw hu "Tinun-an kad ba daan tayana ha etaw?"

Ba si Pedro miglimud hu “Kenà a man.”
26 Amin suluguen hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad daw suled taena ha tinigbas hi Pedro ha minikagi diyà ki Pedro hu “Bà su naahà ku gan ikaw duun hu pigdakepan taena ha etaw.”
27 Ba miglimud en paman si Pedro dayun tuminagauk sa manuk.

Sa Pagbistiga Ki Jesus Hi Pilato
(Juan 18:28-38; Mateo 27:1-2,11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5)
28 Su maselem pa si Jesus inuwit en ku mga punuan hu Judio duun ku balay hu gubernador sa napuun ta balay hi Caifas. Ba sa mga punuan diyà dà nataman ta guwà taena ha balay ta daw harì dan malapas sa tulumanen hu mga Judio hu pagsaulug taena ha Aldaw hu Paglabay. 29 Tumenged taena guminuwà si Pilato daw insai sidan hu “Inu man sa salà taini ha igsumbung nuy?”
30 Tuminubag sidan hu “Masinupaken haini ha etaw aman igpaatubang day ikaw.”
31 Saena ha mga punuan hu Judio bà dà inikagiyi hi Pilato ha “Uwita nuy dà diyan daw iyan kaw en maghukum kandin sumalà hu inyu ha Kasuguan.”
Ba tuminubag sidan ha “Hurà itugut kanay ha hukuman day sa etaw hu kamatayen.” 32 Nahitabù haena ta daw matuman sa inikagi su anay hi Jesus ku agkainu-inu sa kamatayen din.
33 Sumineled si Pilato diyà ta balay din daw ipaatubang kandin si Jesus dayun ininsaan din hu “Iyan ka ba Harì hu mga Judio?”
34 Si Jesus tuminubag hu “Sayan ha inikagi nu ikaw en ba ha henà-henà daw ku tinultulan ka ba hu mga etaw mahitenged kanak?”
35 Minikagi si Pilato ha “Judio a ba daan? Iyan sa mga duma nu ha Judio daw sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad migtugyan ikaw dini ta kanak. Inu man sa salà nu?”
36 Tuminubag si Jesus hu “Sa pagkaharì ku kenà dini ta kalibutan. Ku harì a pa ngaay dini suminukul en gan sa mga suluguen ku ta daw harì a madakep taini ha mga Judio. Ba sa pagkaharì ku kenà dini dà ta kalibutan.”
37 Minikagi si Pilato ha “Ku iyan hayan harì ka gayed diay.”
Si Jesus tuminubag hu “Laus sa inikagi nu ta siak Harì a gayed. Iyan hayana indini ku ta kalibutan ha migpakaetaw a ta daw matun-an hu kaet-etawan sa kamatuuran. Bisan sin-u sa agkabayà ha makatuen hu kamatuuran tagpaliliman kanak.”

38 Ba minikagi si Pilato hu “Inu en paman hayana ha kamatuuran?”
Dayun sagunà guminuwà si Pilato daw inikagiyan din sa mga Judio ha “Hurà ku naahà ha salà din ha angayan ha hukuman. 39 Ba sumalà hu inyu ha naanadan ku agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay amin purisu ha aglibriyen ku. Agkabayaan nuy ba ha ipaguwà ku haini sa Harì hu mga Judio?”
40 Ba tuminubag sidan hu madaging hu “Harì day hayana agkabayaan ba sa ipaguwà nu iyan si Barabas.” Si Barabas sabuwa ha tulisan.

19

Sa Paghukum Ki Jesus Hu Kamatayen
(Juan 19:1-16; Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25)
1 Insugù hi Pilato ha lagkutan si Jesus 2 daw tuminimù sa mga sundalu hu gawed ha dugiyen dayun binangkulà haena daw isuup diyà ta ulu din. Pininaksuyan dan daan si Jesus hu maligà ha manggad 3 daw sigi dan inubayi daw ikagiyi hu “Mabuhì sa Harì hu mga Judio” dayun pigsumbag dan.
4 Minisab guminuwà si Pilato daw ikagiyi sa mga Judio hu “Ahaa nuy, igpaatubang ku inyu haini sa etaw ta daw matunan nuy ha hurà ku naahà ha salà din.” 5 Su gumuwà si Jesus ha nasuupan en sa ulu din hu dugi daw pininaksuyan en daan hu maligà ha manggad minikagi si Pilato diyà ta kandan hu “Taini dà su etaw.”
6 Su maahà si Jesus hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga bantay taena ha Timplo namangulahì sidan hu “Ilansang hayan duun hu krus.”
Ba inikagiyan sidan hi Pilato hu “Iyan kaw en maglansang kandin ta hurà ku naahà ha salà din.”
7 Saena ha mga etaw minikagi ha “Sumalà hu kanay ha Kasuguan kinahanglan ha himatayan hayana ta tag-ikagiyà ha Batà kun hu Dios.”
8 Su mapaliman haena hi Pilato tungkay gayed nahaldek 9 aman sumineled diyà ta balay din. Dayun ininsaan din si Jesus hu “Hindu ka man diay napuun?” Ba hurà en tubag si Jesus. 10 Inikagiyan haena hi Pilato hu “Imbà ka harì tagtubag kanak? Hurà nu ba diay katun-i ha amin ku kagahem hu paglibri ikaw daw hu pagpalansang ikaw duun hu krus?”
11 Tuminubag si Jesus ha “Hurà nu kagahem mahitenged kanak ku hurà ka pa ilahi hu Dios taena. Aman sa etaw ha mig-uwit kanak dini ta ikaw adagi gayed sa kandin ha salà dì hu ikaw.”
12 Sugud taena agkabayaan en ngaay hi Pilato aglibriya si Jesus. Ba sa mga Judio dayun dà tagkulahiay ha “Ku libriyen

nu hayana kenà kad en amigu hi Cesar sa Harì ta Roma, ta bisan sin-u sa iling tayan ha tagpaharì-harì agpakasupak ki Cesar."

13 Su mapaliman haena hi Pilato inuwit din si Jesus duun hu lugar ha tagngaranan hu Sinaegan hu Batu ha duun hu Hebreo ha inikagiyan saena Gabata. Dayun mininuu si Pilato duun taena ha pinun-ayà hu maghuhukum. 14 Duun taena agkaugtu en sa aldaw. Tagpangandam en sidan ta ku maisab ha aldaw human en agsaulugen sa Aldaw hu Paglabay.

Minikagi si Pilato hu "Taini en sa Harì nuy."

15 Ba sa kaet-etawan namangulahì hu "Pahimatayi hayana. Ilansang en duun hu krus."

Minikagi si Pilato hu "Imbà nuy igpalansang duun hu krus sa Harì nuy?"

Tuminubag sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad hu "Iyan dà Harì day si Cesar."

16 Dayun intugyan hi Pilato si Jesus diyà ta kandan ta daw makalansang dan duun hu krus.

Sa Paglansanga Ki Jesus Duun Hu Krus

(Juan 19:17-27; Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43)

17 Tinimù hu mga sundalu si Jesus daw ipaguwà diyà ta banuwa ha tagtiang hu krus ha aglansangan kandin duun hu lugar ha tagngaranan hu Tul-an hu Ulu hu Etaw ha duun hu Hebreo ha inikagiyan saena Golgota. 18 Duun taena inlansang dan si Jesus duun hu krus daw amin pa daan daruwa ha inlansang dan duma kandin, sa sabuwa diyà ta gibang din daw sa sabuwa diyà ta kawanan din.

19 Sa sampaw ta ulu hi Jesus pinasulatan hi Pilato hu "Si Jesus ha taga-Nazaret sa Harì hu mga Judio." 20 Sa piglansangan ki Jesus ubay dà diyà ta Jerusalem aman madakel ha mga Judio sa nakabasa duun. Saena insulat duun hu tatulu ha inikagiyan ha iyan sa Hebreo, sa Latin daw sa Griego. 21 Minikagi sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad diyà ki Pilato hu "Harì nu hayan iyan isulat sa 'Harì hu mga Judio' ba iyan nu sa 'Inikagi taini ha iyan Harì hu mga Judio.' "

22 Ba si Pilato tuminubag hu "Sa insulat ku iyan en daw harì en gayed mailisan."

23 Su makalansang en si Jesus tinimù hu mga sundalu sa pinaksuy din daw bahina hu haepat. Tinimù dan daan su pinaksuy din ha hurà duun tinahian 24 dayun naman-ikagi sidan hu "Harì taw haini yahà-yahaen ba magripa kuy ta daw matun-an taw ku sin-u kanuy sa makatimù duun."

Nabuhat dan haena ta daw matuman sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen

“Sinaad-saad dan sa pinaksuy ku daw pigripahan dan sa
duma duun.”
Aman iyan haena binuhat ku mga sundalu.

25 Duun hu ubay ku krus ha piglansangan ki Jesus diyà
tagtiyadeg si Inay din daw sa suled hi Inay din, si Maria ha
asawa hi Clopas daw si Maria Magdalena. 26 Su maahà hi
Jesus si Inay din daw su tinun-an ha palanggà din inikagiyan
din si Inay din hu “Inay, iyan en hayana batà nu.” 27 Daw
inikagiyan din daan haena sa tinun-an hu “Iyan en hayana
inay nu.” Sugud taena migtimà sa inay hi Jesus duun ku balay
taena ha palanggà din ha tinun-an.

Sa Pagpatay Hi Jesus
(Juan 19:28-37; Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49)

28 Su malugay-lugay natun-an hi Jesus ha napengahan din
en sa alan ha igpabuhat kandin hu Dios, aman uminikagi
hu “Agkalauwan a” ta daw matuman sa insulat ha lalang
hu Dios. 29 Amin garapun diyà ha tinaguan hu sukà. Aman
sa mga sundalu tuminimù hu manggad daw iteleb duun hu
sukà dayun imbedbed duun hu panga hu isupo daw isungit ki
Jesus. 30 Su mananam din haena minikagi hu “Napengahan
kud sa buluhaten ku.” Nakalengay-lengay haena dayun
nabugtù sa gahinawa din.

31 Su agkahapun en sa mga punuan hu Judio huminangyù
diyà ki Pilato ha pamalien dan en sa mga paa taena ha
impanlansang duun hu krus ta daw mangamatay en sidan.
Binuhat dan haena ta daw maawà dà su impanlansang duun
hu krus ha harì pa mauma sa Aldaw hu Paghimlay ta iyan
tungkay mahal. 32 Aman inelegan ku mga sundalu su impan-
lansang duma ki Jesus daw pamalia sa mga paa dan. 33 Ba
su makauma sidan diyà ki Jesus naahà dan ha minatay en
haena aman hurà dan en pamalia sa mga paa din. 34 Ba
amin sabuwa ha sundalu ha dinughang din hu bangkaw
sa kilid hi Jesus, aman sagunà tuminulù duun sa langesa
daw sa wahig. 35 Siak sa nakaahà taena makapanistigus a
ha laus gayed haena. Natun-an ku ha kamatuuran sa tag-
ikagiyen ku aman insulat ku haini ta daw makatuu kaw daan.
36 Nahitabù haena ta daw matuman sa insulat ha lalang hu
Dios ha tagyanaen “Hurà bisan sabuwa ha mabalì duun hu
mga tul-an din.” 37 Daw amin pa daan insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen “Tagtengtengan dan haena sa etaw ha
dinughang dan.”

Sa Paglebeng Hi Jesus
(Juan 19:38-42; Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56)

38 Amin etaw ha tagngaranan ki Jose ha taga-Arimatea ha
duminiyà ki Pilato daw panayua sa lawa hi Jesus. Saena
in-ila hi Pilato kandin aman duminuun si Jose hu krus daw
timua sa lawa hi Jesus. Si Jose sumusunud hi Jesus ba
inheles din sa pagtuu din su anay ta agkahaldek hu mga
punuan hu Judio. 39 Si Nicodemo sa migpakig-ahà daan ki
Jesus duun hu daleman su anay duminuma ki Jose ha tag-
uwit hu madakel tungkay ha pahumut ha mira ha inamulan
hu aloe. 40 Binungkusan ku daruwa sa lawa hi Jesus hu
maputì ha manggad daw inapidan dan hu pahumut sumalà
hu tulumanen hu mga Judio ku taglebeng. 41 Duun hu ubay
ku piglansangan ki Jesus amin mga pamulahen ha kayu daw
amin daan duun bangbang ha hurà pa gayed kalebengi.
42 Saena ha bangbang ubay dà duun hu piglansangan ki Jesus
daw agkaana-ana en sidan ta madani en sa pagsaulug, aman
duun dan dà inlebeng sa lawa hi Jesus.

20

Sa Pagkabanhaw Ki Jesus
(Juan 20:1-10; Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12)

1 Su kaaldawen hu Dominggo si Maria Magdalena dumin-
uun taena ha piglebengan ki Jesus. Ba naahà din ha naawà
en su batu ha in-ipel taena ha lebeng. 2 Aman minulalaguy
payanaen diyà ki Simon Pedro daw taena ha pinalanggà hi
Jesus ha tinun-an daw inikagiyan din sidan hu “Inawà dan en
sa lawa hi Jesus duun hu piglebengan kandin daw hurà day
katun-i ku hindu dan en duun in-ugsak.”

3 Aman uminagpas si Pedro daw saena ha duma din duun
ku lebeng. 4 Miglumbà sidan sa daruwa ba saena ha duma hi
Pedro nauna duun ku lebeng. 5 Dayun sinil-ip din su lebeng
daw naahà din su maputì ha mga manggad ha nakaugsak
duun, ba hurà en seled su tinun-an. 6 Pagpakauma hi Simon
Pedro sa nahudiyan sagunà haena sumineled. Naahà din
su maputì ha manggad ha nakaugsak duun 7 daw sa panyù
ha imbungkus ta ulu hi Jesus. Saena ha panyù napanday
nalupì ha hurà makaamul duun hu duma ha mga manggad.
8 Dayun sumineled daan haena sa duma hi Pedro ha nauna dì
kandin diyà ta lebeng daw naahà din sa alan aman nakatuu
ha nabanhaw si Jesus. 9 Duun taena ha panahun hurà dan pa
gayed kasabut sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen ha
kinahanglan ha mabanhaw si Jesus.

10 Dayun naman-ulì su mga tinun-an.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Maria Magdalena
(Juan 20:11-18; Mateo 28:9-10; Marcos 16:9-11)

11 Diyà ta guwà taena ha lebeng si Maria tag-agalaay. Sinil-
ip din daan su lebeng 12 daw naahà din sa daruwa ha balin-
suguen hu Dios ha tungkay maputì sa bisti dan. Sa sabuwa
diyà tagpinuu hu ulunan taena ha naugsakan hu lawa hi
Jesus daw sa sabuwa diyà ta sikwayan din.
13 Su mga balinsuguen hu Dios minikagi hu “Imbà ka tag-
agalaay?”
Tuminubag si Maria hu “Tinimù dan sa lawa hu Ginuu ku
daw harì ku agkatun-an ku hindu dan en duun in-ugsak.”
14 Dayun luminingì si Maria na amin din naahà ha tagtiyadeg
diyà ta talikudan din ba hurà din kakilala ha iyan en man diay
haena si Jesus.
15 Saena nanginginsà diyà ta kandin hu “Imbà ka tag-
agalaay? Sin-u sa tagpan-ahaen nu?”
Abi hi Maria ha iyan haena su tag-alima hu mga pamula-
hen ha kayu aman tinubag din ha “Ku iyan ka migtimù hu
lawa hi Jesus ikagiya nu kanak ku hindu nu duun in-ugsak ta
agtimuen ku dà.”
16 Ba minikagi si Jesus diyà ta kandin hu “Maria.”
Sagunà nakasinalu si Maria diyà ki Jesus daw ikagiyi
hu madaging hu “Raboni” saini inikagiyan ha Hebreo ha
tagkahulugan hu Manunudlù.
17 Ba si Maria inikagiyan hi Jesus ha “Butawani a ikaw ta
hurà a pa makaulì duun hu Amay ku. Elegi nu sa mga tinun-
an ku daw ikagiyi sidan ha ag-ulì a duun hu Dios ha Amay ku
ha iyan Amay nuy daw Magbabayà nuy daan.”
18 Aman inelegan hi Maria Magdalena su mga tinun-an hi
Jesus daw ikagiyi sidan hu “Naahà ku sa Ginuu.” Dayun
intultul din sa inikagi hi Jesus diyà ta kandin.

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Hu Mga Tinun-an Din

19 Su daleman en hu Dominggo nangaamul-amul sa mga
tinun-an hi Jesus duun hu sabuwa ha balay ha pigsirahan dan
ta agkangahaldek sidan hu mga punuan hu Judio. Migpaahà
si Jesus diyà ta taliwarà dan daw ikagiyi sidan hu “Magmali-
nawen kaw.” 20 Su maikagi din haena impaahà din kandan sa
alima din daw sa kilid din. Aman tungkay gayed nangalipay
sa mga tinun-an din ta naahà dan en sa Ginuu.
21 Dayun inikagiyan sidan hi Jesus hu “Magmalinawen kaw
en. Iling ha sinugù a hu Dios ha Amay ku agsuguen ku
daan inyu hu pagpanunultul mahitenged kanak.” 22 Daw
inikagiyan din pa daan sidan hu “Dawata nuy sa Balaan
ha Ispiritu. 23 Bisan sin-u sa pasayluwen nuy pasayluwen
daan hu Dios, ba sa harì nuy pasayluwen harì din en daan
pasayluwen.”

Sa Pagpaahà Hi Jesus Diyà Ki Tomas

24 Sa sabuwa ha tinun-an hi Jesus ha iyan si Tomas sa
tagngaranan hu Saleping hurà diyà su magpaahà si Jesus
kandan. 25 Su matultulan hu mga tinun-an ha duma din ha
naahà dan en sa Ginuu minikagi si Tomas hu "Harì a gayed
makatuu ha nabanhaw haena ku harì ku matubluk sa alima
din ha naagiyan hu lansang daw sa kilid din ha pigdughang."
26 Su nangkasimana en naisab dà nangaamul-amul sa mga
tinun-an hi Jesus duun ku balay ha pig-amul-amulan dan su
anay daw human en nakatampu kandan si Tomas. Bisan
ku nasirahan haena sa balay ba migpaahà si Jesus diyà ta
taliwarà dan daw ikagiyi sidan hu "Magmalinawen kaw."
27 Dayun inikagiyan din daan si Tomas hu "Ahaa daw tubluka
nu sa alima ku daw tubluka nu daan sa kilid ku. Endai nud en
sa pagduwa-duwa daw tuu kad en iman kanak."
28 Dayun nakaikagi si Tomas hu "Ginuu daw Dios ku."
29 Ba inikagiyan haena hi Jesus hu "Nakatuu ka gayed ta
naahà a ikaw, ba malipayen gayed sa etaw ha tuminuu kanak
bisan hurà a kandin kaahà."
30 Madakel pa ha mga belenganen sa naahà hu mga tinun-
an hi Jesus ba hurà en isulat duun taini ha libru. 31 Ba insulat
haini ta daw makatuu kaw ha si Jesus iyan su Mesiyas ha Batà
hu Dios, daw pinaagi hu pagtuu nuy kandin mailahan kaw
gayed hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

21

Sa Pagpaahà Hi Jesus Duun Ku Danaw

1 Su maiwas en haena mig-isab pa gayed migpaahà si Jesus
duun hu mga tinun-an din diyà ta Danaw ta Tiberias. Iyan
haini naul-ulahan. 2 Naamul diyà si Simon Pedro daw si
Tomas ha tagngaranan hu Saleping, si Natanael ha taga-
Cana ha sakup ta Galilea daw sa daruwa ha batà hi Zebedeo,
daw amin pa daan daruwa ha tinun-an hi Jesus. 3 Si Simon
Pedro uminikagi duun hu mga duma din hu "Agpamaling a."
Aman saena ha mga duma din minikagi daan hu "Agduma
kay ikaw." Dayun namanlulan sidan duun hu barutu daw
pamaling, ba bisan ku luminam-ag sidan hurà gayed sidan
makatimù.
4 Su maselem en si Jesus tagtiyadeg diyà ta kilid taena ha
danaw ba hurà kakilala hu mga tinun-an din.
5 Dayun ininsaan sidan hi Jesus hu "Nakatimù kaw ba?"
Tuminubag sidan ha "Hurà kay gayed."
6 Sinugù sidan hi Jesus hu "Ilabya dà sa baling nuy diyan ta
kawanan dapit ta daw makatimù kaw." Dayun binuhat dan
haena. Ba su butwaen dan su baling harì dan en agkahenat
ta madakel tungkay sa nakatagù duun ha sedà.

7 Dayun su tinun-an ha pinalanggà hi Jesus minikagi diyà
ki Pedro hu “Ay, iyan man diay hayana sa Ginuu taw.” Su
mapaliman haena hi Simon Pedro sagunà migpinaksuy ta
miglebas haena, dayun uminagbul diyà ta wahig payanaen
diyà ki Jesus. 8 Sa mga duma din ha tinun-an ha taglulan
duun ku barutu luminupug kandin ha tagguyud en ku baling
ha napunù-punù hu sedà. Ubay dà sidan diyà ta kilid, mga
nanggatus dà ha mitros sa pig-elangan dan.
9 Su makagaun en sidan naahà dan sa supas daw sa baga ha
amin en duun sedà ha inanag. 10 Inikagiyan sidan hi Jesus ha
“Uwita en dini sa natimù nuy ha mga sedà.”
11 Aman duminuun si Simon Pedro ku barutu daw guyuda
su baling ha napunù hu mga adagi ha sedà, sa kadakelen
taena 153. Bisan ku madakel tungkay sa sedà ha natimù
dan ba hurà gayed kayahà su baling dan. 12 Dayun inik-
agiyan sidan hi Jesus hu “Pamangaen kuy en.” Hurà sidan
makaamel hu pagpanginginsà kandin ku sin-u ta natun-an
dan ha iyan en sa Ginuu. 13 Tinimù hi Jesus su supas daw
su nalutù ha sedà daw saada kandan. 14 Saena ikatulu en
ha pagpaahà hi Jesus duun hu mga tinun-an din sugud hu
pagkabanhaw din.

Si Jesus Daw Si Pedro

15 Su makapenga en kumaen si Jesus daw sa mga tinun-an
din ininsaan din si Simon Pedro hu “Simon ha batà hi Juan,
labaw ba sa pagpalanggà nu kanak dì taini ha mga duma nu?”
Tuminubag si Pedro hu “Ginuu, natun-an nu ha palanggà
ku ikaw.”
Aman inikagiyan hi Jesus hu “Alimahi nu sa mga nati ku ha
karniro.”
16 Dayun minisab minikagi si Jesus diyà ta kandin hu “Si-
mon ha batà hi Juan, palanggà a ba ikaw?”
Tuminubag si Pedro hu “Hee, Ginuu, natun-an nu ha
palanggà ku ikaw.”
Aman inikagiyan hi Jesus hu “Alimahi nu sa mga karniro
ku.”
17 Duun hu ikatulu ininsaan dà paman hi Jesus hu “Simon
ha batà hi Juan, palanggà a ba gayed ikaw?”
Suminakit sa gahinawa hi Pedro ta katulu en insai ku
palanggà din ba si Jesus. Ba tuminubag gihapun hu “Ginuu,
natun-an nud sa alan aman natun-an nu ha palanggà ku
gayed ikaw.”
Dayun inikagiyan hi Jesus si Pedro hu “Alimahi nu sa mga
karniro ku. 18 Laus gayed sa ag-ikagiyen ku ha su batan-
en ka pa pakabaluy kad en tagpinaksuy hu kaugalingen nu
daw bisan hindu ka duun agpayanaen agkabaluy nu. Ba
ku malaas ka asem makapangindedepa ka daw lain en sa

magpinaksuy ikaw daw uwiten ka duun hu agtambagan nu ha lugar.” 19 Sa pag-ikagi hi Jesus saena mahitenged hu ka-matayen hi Pedro ha makadayè hu Dios. Dayun inikagiyan hi Jesus si Pedro ha “Sunud ka kanak hangtud en hu kamatayen nu.”

20 Lumiringì si Pedro daw naahà din ha taglupug kandan su tinun-an ha palanggà hi Jesus daw iyan abay din su anay duun hu pagpanihapun dan daw iyan daan nanginginsà hu “Ginuu, sin-u kanay sa maglimbung ikaw?” 21 Aman ininsaan hi Pedro si Jesus hu “Ginuu, inu gid sa maul-ulahan tayana ku malugay?”

22 Ba si Jesus tuminubag ha “Ku iyan ku pagbayà sa bubuhay pa hayana ku lumikù a dini ta kalibutan hurà nu duun labet. Bà ka dà sunud kanak.” 23 Tumenged taini ha inikagi hi Jesus nakalekep sa tultul duun hu alan ha mga sumusunud din ha su palanggà din ha tinun-an harì en matay. Ba kenà iyan inikagi hi Jesus ha harì en matay ta iyan inikagi din sa “Ku iyan ku pagbayà ha bubuhay pa hayana ku lumikù a dini ta kalibutan hurà nu duun labet.”

24 Iyan a su tinun-an ha tagsubayen hi Jesus daw iyan a daan migsulat taini. Natun-an day ha laus gayed haini ta naahà day gayed.

25 Madakel pa sa binuhat hi Jesus na ku iamin haena isulat harì maaul dini ta kalibutan sa mga libru ha masulatan duun.

Sa Mga Buhat Hu Mga Apostoles

1 Suled ku ha Teofilo, duun hu nauna ha balasahen insulat
ku sa alan ha binuhat daw intudlù hi Jesus 2-3 payanaen en
hu pagligtu din diyà ta langit. Seled hu kapatan ha aldaw
hu pagkabanhaw din madakel sa mga paagi ha impaahà din
duun hu mga apostoles ha nabanhaw gayed daw tinudluan
din daan sidan mahitenged hu pagharì hu Dios. Su hurà pa
haena ligtu diyà ta langit, pinaagi hu Balaan ha Ispiritu tin-
udluan din su mga pinilì din ha mga apostoles hu igpabuhat
din kandan. 4 Amin aldaw ha naamul sa mga apostoles duma
ki Jesus aman inikagiyan din sidan hu "Magtimà kaw pa enà
dini ta Jerusalem daw angatan nuy sa insaad hu Dios ha
Amay taw ha inikagi ku inyu su anay. 5 Duun hu panahun hi
Juan diyà haena agpamautismu ta wahig ba harì malugay sa
igbautismu inyu iyan sa paulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu."

Sa Pagligtu Hi Jesus Diyà Ta Langit

6 Amin panahun ha naamul en paman sa mga apostoles
duma ki Jesus aman ininsaan dan haena hu "Ginuu, iyan
en ba haini panahun ha ilikù nu dini ta kanay sa katenged
hu pagharì duun taini ha nasud day sikay sa mga kaliwat hi
Israel?"
7 Ba tuminubag si Jesus hu "Harì mabaluy ha matun-an
nuy ku kan-u haena katuman ta iyan dà sa Dios ha Amay
taw migtugun hu panahun. 8 Ba gaheman kaw hu Dios ku
maulinan kaw en hu Balaan ha Ispiritu daw iyan kaw gayed
makapanunultul mahitenged kanak dini ta Jerusalem daw
duun hu alan ha banuwa diyà ta Judea daw ta Samaria daw
dini ta tibuuk ha kalibutan."
9 Su maikagi din en haena sagunà luminigtu diyà ta lan-
git. Su tag-ahaen dan haena tigkan dan nahanaw duun hu
gabunan.
10 Su kamulu dan pa tagtengtengi tigkan daan nakahitindeg
diyà ta ubay dan sa daruwa ha maama ha maputì sa bisti
dan 11 daw minikagi hu "Sinyu sa mga taga-Galilea, imbà kaw
taghangadà diyà ta langit? Si Jesus ha luminigtu diyà ta langit
aglikù dà asem dini ku malugay iling ha naahà nuy iman diyà
tayà ha gabunan."

Sa Pagpilì Hu Ig-ilis Ki Judas

12 Namanlikù sa mga apostoles diyà ta Jerusalem ha na-
puun ta Buntud ta Olibo na mga nangkakilometro dà sa
pig-elangan taena. 13 Su makauma sidan diyà namanlatun
sidan payanaen duun ku kwarto diyà ta sampaw taena ha

balay ha taghulabungan dan. Iyan haena si Pedro daw si
Juan, si Santiago daw si Andres, si Felipe daw si Tomas, si
Bartolome daw si Mateo, si Santiago ha batà hi Alfeo, si Simon
sa Patriyota daw si Judas ha batà hi Santiago. 14 Sigi sidan tag-
amul-amul hu pag-ampù duma hu mga bahi daw hi Maria sa
inay hi Jesus daw sa duma pa ha suled hi Jesus.
15 Amin aldaw ha naamul-amul sa nanggatus daw
kaluwaan ha tumutuu. Dayun huminitindeg si Pedro duun
hu atubangan dan daw ikagi hu 16 "Mga suled, kinahanglan
gayed ha matuman sa insulat ha lalang hu Dios ha inikagi hi
David gaun su ulinan hu Balaan ha Ispiritu mahitenged ki
Judas sa panulù hu kadakepa ki Jesus. 17 Ta saena duma day
su anay ha pinilì ha apostol.
18 "Amin bugtà ha napalit ku insuhul ki Judas hu paglim-
bung din ki Jesus. Duun taena ha bugtà nakadaghà sa lawa
hi Judas aman migbutu sa getek din daw nakayat sa bituka
din. 19 Su matun-an haena hu mga etaw diyà ta Jerusalem
pigngaranan dan su bugtà hu Akeldama ha tagkahulugan hu
Bugtà ha Pigbayaran hu Langesa. 20 Nakasulat haini duun hu
balasahen hu mga Salmo ha tagyanaen
'Mabuhat haini ha pinakabulung-bulung ha lugar ha hurà en
magtimà duun.'
Daw inikagi daan ha
'Sa katengdanan din iila duun hu lain ha etaw.'
21-22 "Aman kinahanglan ha ilisan si Judas hu etaw ha
nakaduma-duma kanuy sugud hu pagpamautismu hi Juan
daw payanaen en hu pagligtu hi Jesus ha Ginuu taw diyà
ta langit, ta kinahanglan ha makapanunultul daan haini
mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus."
23 Aman pigpilian dan su daruwa ha etaw ha iyan si Matias
daw si Jose ha tagngaranan ki Barsabas ha pigdagnayan daan
ki Justo. 24 Dayun mig-ampù sa mga tumutuu ha tagyanaen
"Dios ha Magbabayà hu alan, natun-an nu sa henà-henà hu
alan ha mga etaw. Iman ipaahà kanay ku sin-u duun taini
ha daruwa sa pinilì nu 25 ha iyan makailis ki Judas ha apostol
ta inawaan din haena sa katengdanan daw duminuun hu
kandin ha banuwa." 26 Dayun pigripa dan haena aman si
Matias iyan napilì ha ig-isab duun taena ha sampulù daw
sabuwa ha apostoles.

2

Sa Pagpakauma Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Su mauma sa aldaw ha agsaulugen sa Pentecostes sa alan
ha mga tumutuu mig-amul-amul duun hu sabuwa ha balay.
2 Tigkan nakauma sa daheneg ha napuun ta langit iling hu

maseleg ha kalamag duun ku balay ha duun sidan mig-amul-amul. 3 Amin dan naahà ha tagkalegdeg ha kuminunsad duun hu kada sabuwa kandan. 4 Dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu daw nakaikagi sidan hu migkalain-lain ha inikagiyan sumalà hu hinimu hu Balaan ha Ispiritu kandan.

5 Amin daan mga masinimbahen ha Judio ha napuun duun hu migkalain-lain ha nasud dini ta kalibutan ha diyà tagtimà ta Jerusalem. 6 Su mapaliman dan sa magulub madakel kandan sa uminubay duun daw nangabeleng gayed ta sa kada sabuwa kandan nakapaliman hu kandin ha inikagiyan. 7 Aman nakaikagi sidan hu "Dì ba alan man haini sidan taga-Galilea? 8 Imbà man agkapaliman taw sa inikagiyan hu kada sabuwa kanuy? 9 Sa duma kanuy mga taga-Partia, mga taga-Media daw mga taga-Elam. Sa duma mga taga-Mesopotamia, mga taga-Judea daw mga taga-Capadocia, mga taga-Ponto daw mga taga-Asia. 10 Sa duma mga taga-Frigia daw mga taga-Pamfilia, mga taga-Ehipto daw duun nangapuun hu mga banuwa diyà ta Libya ha ubay ta Cirene. Sa duma mga langyaw ha sakup ta Roma ha sa duma mga Judio daw sa duma daan mga kinabig duun hu tinuuwan hu mga Judio. 11 Sa duma mga taga-Creta daw mga taga-Arabia. Ba napaliman taw alan duun hu kanuy ha mga inikagiyan sa inikagi dan mahitenged hu belenganen ha binuhat hu Dios." 12 Aman nangabeleng gayed sa alan ha mga etaw daw migpainsaay ku inu haena sa naula-ula kandan.

13 Ba sa duma bà dà migtameyes kandan ha tagyanaen "Bà dà sidan agkangabeleng ta nakainum gid."

Sa Pag-ikagi Hi Pedro Duun Hu Aldaw Hu Pentecostes

14 Huminitindeg si Pedro duma hu sampulù daw sabuwa ha apostoles daw minikagi hu madaging ha tagyanaen "Sinyu sa duma ku ha Judio daw sa alan ha tagtimà iman dini ta Jerusalem, magpaliliman kaw ta daw matun-an nuy ku inu haini sa naula-ula kanay. 15 Abi nuy gid ha saini ha mga duma ku bà dà nakainum, ba harì haini mahimu ta seselem pa. 16 Saini ha naula-ula iman iyan en su lalang hu Dios ha inikagi hi Joel sa propita ha tagyanaen

17 'Duun hu hudiyan ha panahun igpaulin ku sa Balaan ha
Ispiritu duun hu kaet-etawan. Sa mga batà nuy ha
maama daw mga bahi makasaysay hu igpaikagi ku,
sa mga manguhed ha etaw makaahà hu panan-awen
daw sa magulang magpandamugu daan. 18 Duun asem
taena bisan sa mga suluguen ku ha maama daw mga
bahi paulinan ku daan hu Balaan ha Ispiritu ta daw
makasaysay sidan hu igpaikagi ku. 19 Ipaahà ku sa mga
belenganen diyà ta langit daw sa mga timaan dini ta

kalibutan ha iyan sa langesa, sa hapuy daw sa mal-
abung ha ebel. 20 Sumukilem sa aldaw daw sa bulan
mailing hu langesa dayun makauma sa paghukum hu
Dios hu kaet-etawan. 21 Duun asem taena ha panahun
sa alan ha magpabulig hu Ginuu maluwas.'
22 "Sinyu sa mga duma ku ha kaliwat hi Israel, palilimani
nuy haini sa ag-ikagiyen ku ha si Jesus sa taga-Nazaret sinugù
hu Dios. Sa timaan taena iyan sa pagkagamhanan din daw
sa mga belenganen ha impabuhat kandin hu Dios. Natun-
an nuy en haini ta nahitabù en diyan ta inyu. 23 Daan
en intagana hu Dios ha si Jesus itugyan diyan ta inyu daw
ipalansang nuy duun hu krus taena ha mga etaw ha masin-
upaken. 24 Ba binanhaw hu Dios ta harì gayed mabaluy ha
madaeg haena hu kamatayen. 25 Si David migtagnà daan su
anay mahitenged kandin ha tagyanaen
'Sigi dà tagduma-duma kanak sa Dios daw harì a kandin
ag-awaan aman malinawen a. 26 Pinaagi taena mali-
payen a gayed daw tagdayè a hu Dios. Igsalig ku daan
kandin sa lawa ku 27 ta natun-an ku ha harì a kandin
itugyan diyà ta Kamatayan daw harì din daan itugut ha
maledak haini sa lawa ku siak sa sinugù din. 28 Intuen
din kanak sa dalan payanaen duun hu kinabuhì ha
hurà din katapusan daw malipayen a gayed ta sigi dà
dini ta kanak.'
29 "Mga suled, natun-an taw ha sa bantugan ha gin-apuan
taw ha si David nalugay en sa kapatay din daw agkatulen
taw pa iman sa lebeng din. 30 Propita haena aman natun-
an din sa impanumpà hu Dios kandin ha duun hu kaliwat
din amin humiwal ha magharì iling kandin. 31 Intagnà din
daan sa pagkabanhaw hu Mesiyas ha harì itugyan diyà ta
Kamatayan daw harì daan itugut ha maledak sa lawa din.
32 Su pigtagnà hi David iyan si Jesus sa pigbanhaw hu Dios
daw alan kay makapanistigus ha laus gayed haini ta naahà
day. 33 Impatangkaw haena hu Dios daw diyà impapinuu ta
kawanan din. Inilahan din daan hu katenged hu pagsugù
dini hu Balaan ha Ispiritu sa insaad din. Aman sa naahà nuy
daw sa napaliman nuy iman iyan en pagpaulin din hu Balaan
ha Ispiritu. 34 Kenà iyan si David luminigtu diyà ta langit ba
migtagnà haena hu
'Inikagiyan hu Dios sa Ginuu ku ha "Dini ka pinuu ta
kawanan ku 35 hangtud ha madaeg ku sa mga kuntra
nu." '
36 "Aman kinahanglan ha sikuy sa alan ha mga kaliwat
hi Israel, matun-an taw gayed ha si Jesus sa impalansang
nuy duun hu krus binuhat hu Dios ha iyan Ginuu taw daw
Mesiyas."

37 Su mapaliman haena hu kaet-etawan suminakit sa gahi-
nawa dan aman ininsaan dan si Pedro daw sa duma ha mga
apostoles hu “Mga suled, inu man sa buhaten day?”
38 Tuminubag si Pedro hu “Alan kaw maghinulsul ta daw
mapasaylu sa mga salà nuy daw magpabautismu kaw duun
hu ngaran hi Jesu Cristo. Dayun maulinan kaw hu Balaan ha
Ispiritu 39 ta iyan haena insaad hu Dios ha Magbabayà taw
ha ig-ila din inyu daw hu mga kaliwatan nuy daw bisan hu
alan ha mga etaw duun hu madiyù ha aghimuwen hu Dios
ha tumuu kandin.”
40 Madakel pa gayed sa inikagi hi Pedro hu paghangyù
kandan ha tagyanaen “Endai nuy sa madaet ha buhat hu
kaet-etawan iman ta saena agsilutan hu Dios.” 41 Madakel
sa tuminuu hu inikagi hi Pedro aman binautismuwan sidan.
Mga tatulu ha libu sa nakatuu ha nakaisab kandan taena ha
aldaw.

Sa Batasan Hu Mga Tumutuu

42 Sigi dà gayed mig-amul-amul sa mga tumutuu hu pag-
paliliman taena ha intudlù kandan hu mga apostoles daw hu
pagkaen, hu paghenà-henà taena ha kamatayen hi Jesus daw
hu pag-ampù.
43 Madakel sa belenganen daw timaan ha impaahà hu mga
apostoles aman nangabeleng gayed sa mga etaw. 44 Duun
taena ha panahun nasabuwa sa alan ha mga tumutuu daw
migpaila-ilahà sidan hu mga butang dan. 45 Impamaligyà
dan daan sa mga katigayunan dan dayun sa halin taena
binahin-bahin sumalà hu kinahanglanen hu kada sabuwa
kandan. 46 Aldaw-aldaw tag-amul-amul sidan diyà ta Timplo
daw agduun daan sidan hu mga balay dan hu pagkaen ha
tungkay gayed sidan malipayen 47 ha tagdayè hu Dios, daw
tinahud daan sidan hu alan ha mga etaw. Kada aldaw amin
pakaisab kandan ha agluwasen hu Dios.

3

Sa Pagbulung Hu Pigket Ha Etaw

1 Amin panahun ha su agkabalalay en sa aldaw si Pedro
daw si Juan duminiyà ta Timplo ta iyan haena panahun hu
pag-ampù. 2 Duun taena ha pultahan hu Timplo ha tagn-
garanan hu Madagway ha Pultahan amin etaw ha daan en
pigket su ibatà. Kada aldaw ag-uwiten diyà ta daw magpakil-
imus duun hu mga etaw ha agseled ta Timplo. 3 Su maahà din
si Pedro daw si Juan sa agseled en diyà ta Timplo pinanayuan
din sidan hu limus. 4 Uminahà si Pedro daw si Juan diyà ta
kandin daw inikagiyan hi Pedro hu “Ahà ka dini ta kanay.”
5 Aman uminahà haena diyà ta kandan ta tagsalap ku ilahan.

6 Ba inikagiyan haena hi Pedro ha “Hurà day salapì ba ku
inu sa dini ta kanay iila day ikaw. Aman pinaagi hu ngaran
hi Jesu Cristo ha taga-Nazaret hipanaw ka.” 7 Dayun inibitan
hi Pedro sa kawanan ha alima taena daw ipahitindeg. Sagunà
naulian sa paa din 8 daw huminitindeg dayun hipanaw. Sum-
ineled diyà ta Timplo duma kandan ha taghiphipanaw daw
taglaksu-laksu ha tagdayè hu Dios. 9 Su maahà hu mga etaw
haena sa taghiphipanaw ha tagdayè hu Dios 10 nakilala dan
ha iyan en haena su tagpinuuwà daw tagpakilimus duun ku
Madagway ha Pultahan ta Timplo, aman nangabeleng gayed
sidan hu nahitabù taena.

Sa Pag-ikagi Hi Pedro Diyà Ta Timplo

11 Su diyà en si Pedro daw si Juan ta sihungà ha tagn-
garanan hu Sihungà hi Salomon daw tagpangibità pa diyà ta
kandan su naulian ha pigket, inamul-amulan sidan hu mga
etaw ha agkangabeleng gayed. 12 Su maahà hi Pedro su mga
etaw inikagiyan din hu “Sinyu sa mga duma ku ha kaliwat
hi Israel, imbà nuy haini agkabelengi daw imbà kaw tag-
ahaay dini ta kanay? Abi nuy gid ha pinaagi hu kanay ha
pagkamatareng daw gahem sa impakahipanaw taini. 13 Sa
Dios ha iyan tagsimbahen hi Abraham, hi Isaac daw hi Jacob
sa mga gin-apuan taw migdayè ki Jesus ha sinugù din. In-
tugyan nuy si Jesus duun hu mga punuan daw pigtameyes
nuy daan duun hu atubangan hi Pilato bisan su igpaawà en
ngaay haena hi Pilato. 14 Hurà nuy kabayai ha libriyen haena
sa balaan daw matareng ba iyan nuy pinanayù ha ipaawà
sa sabuwa ha talamunù. 15 Pinahimatayan nuy sa tag-ila hu
kinabuhì ba binanhaw dà haena hu Dios daw naahà day.
16 Pinaagi hu ngaran hi Jesus daw hu pagsalig kandin iyan
impakahipanaw taini ha etaw ha nakilala nuy en daw naahà
nuy iman.

17 “Iman mga suled, natun-an ku ha saena binuhat nuy
duma hu mga punuan ta hurà nuy kakilala ku sin-u si Jesus.
18 Ba pinaagi taena tinuman hu Dios sa inikagi hu mga propita
din ha su Mesiyas ha sinugù din kinahanglan gayed ha mag-
antus. 19 Aman maghinulsul kaw gayed daw likù kaw duun
hu Dios ta daw mapasaylu sa mga salà nuy daw sa kalinaw
ha napuun duun hu Dios makadiyan ta inyu. 20 Amin asem
panahun ha ipalikù din si Jesus ha iyan su Mesiyas sa pinilì
din ha magharì kanuy. 21 Ba saena diyà pa iman ta langit
taman ha bag-uwen hu Dios sa alan sumalà hu inikagi hu mga
propita. 22 Ta inikagi hi Moises ha ‘Sa Dios ha Magbabayà
hu alan magsugù diyan ta inyu hu propita ha duma nuy dà
daan ha Judio iling hu pagsugua din kanak diyan ta inyu.

Kinahanglan ha magpaliliman kaw gayed hu alan ha ag-
ikagiyen din inyu. 23 Sa harì magpaliliman kandin hurà
makalagkes duun hu mga etaw hu Dios.'

24 "Sa alan ha mga propita sugud dà ki Samuel migtagnà
daan hu naul-ulahan en iman. 25 Iyan kuy sa nakaangken
hu insaad hu mga propita daw hu kasabutan hu Dios daw
hu mga gin-apuan taw ta inikagi din diyà ki Abraham ha
tagyanaen 'Pinaagi hu mga kaliwatan nuy mapanalanginan
sa alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan.' 26 Aman iyan kuy
nauna ha pinaelegan hu Dios ki Jesus ta daw mapanalangi-
nan kuy pinaagi hu pag-endà taw hu madaet ha mga buhat."

4

Sa Kabalaudi Ki Pedro Daw Ki Juan

1 Su kamulu pa si Pedro daw si Juan tag-ikagi duun hu
mga etaw nakauma diyà ta kandan sa mga sinaligan hu
paghalad, sa kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw
sa mga Saduceo. 2 Nangapauk sidan tumenged hu pagtudlù
taena ha mga apostoles duun hu kaet-etawan ha sa nanga-
matay ha etaw mabanhaw dà ta nabanhaw daan si Jesus.
3 Aman dinakep dan si Pedro daw si Juan daw purisuwa hu
nangkadaleman ta agkahapun en haena. 4 Ba sa madakel ha
nakapaliman tuminuu, lalima ha libu sa kadakelen hu mga
maama.

5 Su maselem en mig-amul-amul diyà ta Jerusalem sa mga
punuan, sa mga magulang daw sa mga manunudlù hu Kasug-
uan. 6 Duun en daan si Anas sa tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad, si Caifas daw si Juan, si Alejandro daw sa duma ha
mga kadumahan hi Anas. 7 Impaatubang dan si Pedro daw
si Juan daw insai ku sin-u sa mig-ila kandan hu gahem hu
pagbulung taena ha pigket.

8 Dayun si Pedro sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu uminik-
agi diyà ta kandan hu "Sinyu sa mga punuan daw mga
magulang, 9 ku insaan kay iman inyu hu maayad ha binuhat
day duun taini ha pigket daw ku inu ha gahem sa ingkaulii
din, 10 kinahanglan ha matun-an nuy daw hu alan ha kaliwat
hi Israel ha pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha taga-Nazaret
sa impalansang nuy duun hu krus ba pigbanhaw dà hu Dios
iyan ingkaulii taini ha tag-ahaen nuy iman. 11 Si Jesus iyan
su batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà
din pulus ba iyan man diay pakapalig-en hu balay. 12 Iyan dà
si Jesus makaluwas hu kaet-etawan ta hurà en gayed lain ha
Manluluwas ha sinugù hu Dios dini ta kalibutan."

13 Su maahà hu mga punuan ha si Pedro daw si Juan harì
gayed agkahaldek hu pag-ikagi nangabeleng sidan ta natun-
an dan ha hurà haena makatunghà. Ba nahenhenaan dan
ha nakagduma-duma haena ki Jesus. 14 Tumenged ta naahà
dan en su naulian ha taghitindeg daan duma ki Pedro daw ki
Juan hurà dan en gayed agkaikagi. 15 Aman impaguwà sidan
dayun su mga labaw ha punuan hu mga Judio miglalang-
lalang 16 hu kagi dan "In-inuwen taw man iman haini ha mga
etaw? Natun-an en hu alan ha tagtimà dini ta Jerusalem
sa binuhat dan ha belenganen aman harì taw en haini
makalimud. 17 Ba sa buhaten taw iman balaudan taw sidan
ha harì dan en itudlù sa mahitenged ki Jesus ta daw harì en
makalekep duun hu kaet-etawan."

18 Aman impaumaw dan dà si Pedro daw si Juan daw
balaudi ha harì en sidan magsangyaw daw magtudlù
mahitenged ki Jesus. 19 Ba si Pedro daw si Juan tuminubag hu
"Henhenaa nuy ku hindu sa maayad. Iyan day ba tumanen
sa inyu ha sugù daw ku iyan day ba sa sugù hu Dios?
20 Harì gayed mabaluy ha umendà kay hu pagpanunultul
mahitenged hu naahà day daw hu napaliman day."

21 Pighulgà pa gayed si Pedro daw si Juan daw human
ipaguwà. Hurà sidan kasiluti ku mga punuan ta sa mga etaw
tagdayè hu Dios tumenged hu nahitabù. 22 Ta su etaw ha
naulian subra en ha kapatan sa tuig din.

Sa Pag-ampù Hu Mga Tumutuu

23 Su ipaguwà en si Pedro daw si Juan duminuun sidan hu
duma dan ha mga tumutuu daw intultul dan sa imbalaud
kandan ku mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw hu mga
magulang. 24 Su mapaliman hu mga tumutuu sa intultul dan
alan sidan mig-ampù ha tagyanaen "Dios ha Magbabayà hu
alan, iyan ka migtanghagà ta langit daw ta kalibutan, ta dagat
daw sa alan ha duun taena. 25 Pinaagi hu Balaan ha Ispiritu
impaikagi nu sa gin-apuan day ha si David sa suluguen nu ha
tagyanaen

'Imbà agkangapauk sa kenà mga Judio daw imbà taghen-
henaaya hu kaet-etawan sa hurà din pulus? 26 Sa
mga harì duun taini ha kalibutan tagpangandam en
hu sabà daw sa mga punuan mig-amul-amul daan
hu pagpakigsabà hu Dios daw taena ha pinilì din hu
pagharì.'

27 Saini natuman gayed ta dini ta Jerusalem si Herodes daw
si Poncio Pilato daw sa duma ha mga Judio daw sa kenà
mga Judio mig-uyun sidan hu paghimatay ki Jesus sa sinugù
nu daw pinilì nu ha magharì. 28 Binuhat dan sa daan nud
en nahenà-henà ha mahitabù. 29 Iman Dios ha Magbabayà

hu alan, napaliman nu sa mga hulgà dan kanay ba himuwa kay ha makapanunultul gayed hu lalang nu ha hurà day kahaldek. 30 Ipaahà sa gahem nu ta daw mangaulian sa agkangadaluwan daw pinaagi hu ngaran hi Jesus sa sinugù nu makapaahà kay daan hu mga timaan daw belenganen."

31 Su makapenga sidan mag-ampù nahuyung su balay ha pig-amul-amulan dan. Dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu aman hurà dan en gayed kahaldek hu pagpanunultul hu lalang hu Dios.

Sa Pagsabuwa Hu Mga Butang Hu Mga Tumutuu

32 Duun taena ha panahun sa alan ha mga tumutuu migsabuwa gayed. Hurà kandan mighenà-henà ha kandin dà sa mga butang din ta pigsabuwahan dan gayed sa alan ha mga katigayunan dan. 33 Amin gayed gahem duun hu pagpanunultul hu mga apostoles mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus ha Ginuu aman adagi sa panalangin kandan. 34 Hurà kandan miglised ta sa alan ha amin din bugtà daw mga balay imbaligyà dan sa duma taena daw sa halin din 35 inamul dan duun hu mga apostoles. Dayun binahin-bahin sumalà hu kinahanglanen hu kada sabuwa kandan.

36 Sa sabuwa kandan iyan sa kaliwat hi Levi ha taga-Cipro ha tagngaranan ki Jose ba pigdagnayan hu mga apostoles ki Bernabe ta sa kahulugan taena Tigdasig. 37 Migbaligyà haena hu sabuwa ha bugtà din dayun inuwit din sa halin duun hu mga apostoles.

5

Sa Pagbidù Hi Ananias Daw Hi Safira

1 Amin daan etaw ha tagngaranan ki Ananias daw sa asawa din iyan si Safira ha migbaligyà hu bugtà dan. 2 Sa halin taena inalatan hi Ananias daw mig-uyun daan sa asawa din dayun sa samà inuwit din duun hu mga apostoles.

3 Ba minikagi si Pedro hu "Ananias, inulinan kad gayed hi Satanas aman pigbiduan nu sa Balaan ha Ispiritu. Imbà nu man alati su salapì ha halin hu bugtà? 4 Saena ha bugtà ikaw gayed su hurà nu pa ibaligyà daw bisan su ibaligyà nud en iyan ka gihapun tagbayà ku inu sa buhaten nu hu halin din. Imbà nu man kahenhenai sa pagbuhat hu madaet? Ta sa piglimbungan nu kenà iyan dà sa etaw ba iyan sa Dios."

5 Su mapaliman haena hi Ananias sagunà nabantang dayun minatay. Sa alan ha nakapaliman taena ha naululahan nahaldek gayed. 6 Dayun su minatay inelegan hu mga manguhed ha etaw daw bungkusi hu manggad daw ilebeng.

7 Su mga tatulu en ha uras sumineled daan si Asawa din ba
hurà din katun-i sa nahitabù. 8 Aman ininsaan hi Pedro hu
“Iyan dà ba haini halin ku bugtà ha imbaligyà nuy?”
Tuminubag haena hu “Iyan dà hayana.”
9 Inikagiyan haena hi Pedro hu “Imbà kaw man mag-uyun
ha sulayen nuy sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios? Ahaa
nu, ta taglikù en sa miglebeng ku asawa nu na iyan kad en
paman kandan iman iglebeng.”
10 Sagunà daan nabantang si Safira duun hu atubangan
din dayun minatay. Su pagseled ku mga manguhed ha etaw
naahà dan haena ha minatay en daan aman inlebeng dan
abay ku asawa din. 11 Tumenged taena sa alan ha mga
tumutuu daw sa nakapaliman hu naul-ulahan nangahaldek
gayed.

Sa Mga Belenganen Ha Binuhat Hu Mga Apostoles

12 Madakel gayed ha mga belenganen daw mga timaan sa
impaahà hu mga apostoles duun hu atubangan hu mga etaw.
Sa mga tumutuu sigi tag-amul-amul duun taena ha Sihungà
hi Salomon diyà ta Timplo. 13 Ba bisan ku tinahud sidan hu
mga etaw hurà bisan sabuwa ha uminamul kandan ta agkan-
gahaldek sidan. 14 Duun taena madakel gayed ha mga maama
daw mga bahi sa nakaisab kandan ha tuminuu hu Ginuu.
15 Tumenged hu binuhat ku mga apostoles pinan-uwit duun
hu mga dalan sa mga agkangadaluwan ha impamahidegà
duun hu duyanan daw mga banig, ta sa henà-henà dan ha
ku makaagi si Pedro diyà ta kandan bisan ku alung din dà sa
makalambung kandan maulian en sidan. 16 Pinan-uwit daan
hu mga etaw ha tagtimà duun hu mga banuwa ha ubayà ta
Jerusalem sa mga agkangadaluwan daw sa pigpasipalahan
hu mga busaw, saena alan nangaulian.

Sa Kapasipalahi Hu Mga Apostoles

17 Duun taena ha panahun sa tungkay labaw ha sinaligan
hu paghalad daw sa sakup hu mga Saduceo ha mga duma
din agkangasina gayed 18 aman dinakep dan sa mga apostoles
daw purisuwa. 19 Ba su daleman nakauma duun ku mga
apostoles sa balinsuguen hu Dios. Dayun pinuwaan din sa
purisuwan daw ipaguwà sidan ha migyanaen 20 “Diyà kaw
ta Timplo daw tudlui sa mga etaw mahitenged hu bag-u ha
kinabuhì.” 21 Su maselem en duminiyà sidan ta Timplo daw
panudlù.
Duun daan taena ha aldawa inamul ku tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad daw ku mga duma din sa alan ha mga
labaw ha punuan hu mga Judio. Dayun impatimù dan hu
mga bantay su mga apostoles diyà ta purisuwan. 22 Ba su

makauma sidan diyà hurà dan en kaahà su mga apostoles. Aman luminikù sidan daw panunultul ha 23 “Su makauma kay diyà ta purisuwan sinirahan haena daw sa mga bantay na diyà ta pultahan. Ba su puwaan day hurà en etaw diyà ta seled.” 24 Su mapaliman haena hu kapitan hu mga bantay taena ha Timplo daw hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad nabeleng sidan ku hindu en duun sa mga apostoles.

25 Ba amin nakauma ha nanunultul diyà ta kandan hu kagi din “Saena ha mga etaw ha pinurisu nuy diyà en ta Timplo ha tagpanudlù hu kaet-etawan.” 26 Aman su kapitan hu mga bantay daw sa mga sakup din inelegan dan su mga apostoles daw uwita duun hu mga punuan. Ba hurà dan pegesa ta agkahaldek sidan ku batuwen sidan hu mga etaw.

27 Impaatubang su mga apostoles duun ku mga labaw ha punuan. Dayun ininsaan sidan ku tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad hu kagi din 28 “Hurà day ba inyu balaudi ha harì nuy en itudlù sa pagtuu nuy taena ha etaw? Ba iman inlekep nuy en dini ta Jerusalem daw igbasul nuy kanay sa pagpatay taena.”

29 Ba si Pedro daw sa duma din ha mga apostoles tuminubag hu “Kinahanglan ha iyan day gayed tumanen sa sugù hu Dios dì hu etaw. 30 Sa Dios ha tagsimbahen hu mga ginapuan taw iyan migbanhaw ki Jesus sa hinimatayan nuy pinaagi hu kalansanga kandin duun hu krus. 31 Iman impatangkaw haena hu Dios daw duun impapinuu hu kawanan din isip ha Harì daw Manluluwas taw ta daw ku maghinulsul kuy sikuy sa mga kaliwat hi Israel pasayluwen kuy kandin. 32 Makapanistigus kay gayed mahitenged hu pagkabanhaw hi Jesus ta naahà day haini, daw sa Balaan ha Ispiritu ha impaulin hu Dios duun hu mga matinumanen kandin makapanistigus gayed daan.”

33 Su mapaliman haena ku mga labaw ha punuan nangapauk gayed sidan, aman agkabayaan dan en aghimatayi su mga apostoles. 34 Ba amin dan duma ha Fariseo ha tagngaranan ki Gamaliel ha manunudlù daan hu Kasuguan daw tinahud hu mga etaw. Saena huminitindeg daw ikagi ha ipaguwà enà su mga apostoles hu nangkaatiyù. 35 Dayun inikagiyan din su mga duma din hu “Sinyu sa mga duma ku ha kaliwat hi Israel, hinay-hinayen nuy sa agkabayaan nuy agbuhata duun taini ha mga etaw. 36 Su anay amin etaw ha tagngaranan ki Teudas ha nakadini sa migpaad-adagi aman migpasakup kandin sa haepat ha gatus ha mga etaw. Ba hinimatayan haena daw sa mga sakup din nakagsusuwayà aman nangahanaw sa buluhaten dan. 37 Daw amin pa daan

taga-Galilea ha iyan si Judas ha nakadini su panahun hu pag-iyap hu mga etaw na amin daan migpasakup kandin. Ba saena hinimatayan daan daw nakagsusuwayà sa mga sakup din. 38 Aman ikagiyen ku inyu ha harì taw pasipalahan haini sa mga etaw ba ipatayà taw en. Ta ku sa tagbuhaten dan kandin dà hu etaw mahanaw dà daan haini, 39 ba ku kandin hu Dios harì taw gayed haini mabaldeng ta kan ku bà taw dà paman kasabà sa Dios.”

40 Aman tuminuu sidan ki Gamaliel. Su ipaisab dan ipaatubang diyà ta kandan su mga apostoles daw palagkuti binalaudan dan ha harì en sidan manunultul mahitenged ki Jesus dayun impaguwà sidan.

41 Inawaan su mga labaw ha punuan ku mga apostoles ha malipayen ta naisip sidan ha angayan ha pagagayhaan tumenged ki Jesus. 42 Aldaw-aldaw diyà ta Timplo daw duun hu mga balay migpadayun sidan hu pagsangyaw daw hu pagpanudlù ha si Jesus iyan su Mesiyas.

6

Sa Pagpilì Hu Pitu Ha Tag-alima Hu Mga Tumutuu

1 Su panahun ha migdakel en sa mga tumutuu sa mga Judio ha Griego sa kandan ha inikagiyan migtamudmud taena ha mga Judio ha Hebreo sa kandan ha inikagiyan tumenged ta sa sakup dan ha bahi ha balu harì agkailahan hu pagpan-ila kada aldaw. 2 Aman inamul ku sampulù daw daruwa ha apostoles sa alan ha mga tumutuu daw ikagiyi hu “Harì mabaluy ha endaan day sa pagtudlù hu lalang hu Dios daw iyan day buhaten sa pagpan-ila iman hu mga kinahanglanen nuy. 3 Aman mga suled, magpilì kaw hu pitu ha etaw diyan ta inyu ha nakilala ha maalam daw inulinan gayed hu Balaan ha Ispiritu. Iyan taw sidan agsaligan taini ha pagpan-ila 4 ta daw sikay sa mga apostoles iyan dà mapaniguruwan day pagbuhat sa pag-ampù daw sa pagtudlù hu lalang hu Dios.”

5 Su mapaliman haena hu mga tumutuu tungkay gayed sidan nangabayà-bayà. Aman pinilì dan si Esteban sa mabisay gayed sa pagtuu din daw inulinan daan hu Balaan ha Ispiritu, daw pinilì dan daan si Felipe daw si Procoro, si Nicanor daw si Timon, si Parmenas daw si Nicolas sa taga-Antiokia ha nakabig duun hu tinuuwan hu mga Judio. 6 Impaatubang su nangapilì duun hu mga apostoles daw pinagaheman sidan pinaagi hu pagdampà kandan taena ha mga apostoles dayun inampuan dan sidan.

7 Aman nakalekep sa lalang hu Dios daw migdakel gayed sa mga tumutuu diyà ta Jerusalem daw madakel daan sa mga sinaligan hu paghalad ha tuminuu ki Jesus.

Sa Kadakepa Ki Esteban

8 Si Esteban pigpanalanginan hu Dios daw ginaheman
gayed hu Balaan ha Ispiritu aman madakel ha mga belenga-
nen daw timaan sa impaahà din duun hu kaet-etawan. 9 Ba
amin daan nakigsawalà ki Esteban ha mga sakup taena ha
simbahan hu mga Judio ha pigngaranan hu Simbahan hu
Nalibri ha Ulipen. Saini sidan diyà nangapuun ta Cirene daw
ta Alejandria daw sa duma daan duun hu mga probincia ta
Cilicia daw ta Asia. 10 Ba hurà dan kadaeg si Esteban ta sa
Balaan ha Ispiritu iyan migtudlù kandin hu ag-ikagiyen din.
11 Aman hinunghungan dan sa duma ha mga etaw hu kagi
dan "Napaliman day hayana ha pigtameyes din si Moises daw
sa Dios."
12 Pigdasig dan daan sa kaet-etawan daw sa mga magu-
lang daw sa mga manunudlù hu Kasuguan aman dinakep
si Esteban daw ipaatubang duun hu alan ha mga labaw ha
punuan hu mga Judio. 13 Impaatubang dan daan haena sa
mga biduen ha tistigus ha tagyanaen "Saini ha etaw sigi dà
gayed tagtameyes taini ha Timplo daw hu Kasuguan 14 ta
napaliman day haini ha migyanaen ha agkagasen kun hi
Jesus ha taga-Nazaret haini sa Timplo daw agbalhinen din sa
mga tulumanen ha imbilin kanuy hi Moises."
15 Sa alan ha mga labaw ha punuan ha naamul-amul diyà
migtengteng ki Esteban na naahà dan sa weleng din ha
agkailing hu balinsuguen hu Dios.

7

Sa Pag-ikagi Hi Esteban Duun Hu Mga Punuan

1 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad nanginginsà
ki Esteban hu "Laus ba haini sa mga sumbung dan ikaw?"
2 Tuminubag haena hu "Mga suled ku daw sinyu sa mga
magulang, palilimani a inyu. Su anay sa gamhanan ha Dios
migpaahà ki Abraham sa gin-apuan taw su diyà pa haena
ta Mesopotamia ha hurà pa magtimà diyà ta Haran 3 daw
inikagiyan haena hu 'Awai nu haini sa nasud nu daw sa alan
ha mga kadumahan nu daw dumuun ka hu bugtà ha igpaahà
ku ikaw.'
4 "Aman inawaan din sa Caldea daw diyà en migtimà ta
Haran. Ba su matay en sa amay din impahalin dà hu Dios si
Abraham duun taini ha bugtà ha iyan en iman sa tagtimaan
taw. 5 Duun taena ha panahun hurà pa kailahi si Abraham
hu bisan atiyuay dà ha bugtà ba saena insaad hu Dios ha
ig-ila kandin ta daw mabuhat din ha kabilin duun hu mga
kaliwatan din bisan ku hurà din pa batà. 6 Iyan haini inikagi
kandin hu Dios ha 'Sa mga kaliwatan nu mabuhat ha langyaw

duun hu lain en ha nasud daw mabuhat sidan ha mga ulipen
daw daeg-daegen gayed sidan seled hu haepat ha gatus ha
tuig. 7 Ba silutan ku gihapun haena sa magdaeg-daeg kandan.
Ku maiwas haini umawà sidan duun taena ha nasud daw
dumini sidan taini ha lugar hu pagsimba kanak.' 8 Duun
taena inikagiyan hu Dios si Abraham ha sirkunsidahan sa
mga batà dan ha maama ha iyan timaan hu kasabutan dan
hu Dios. Aman su ibatà en si Isaac sinirkunsidahan haena hi
Abraham duun hu ikawalu ha aldaw. Binuhat daan haena hi
Isaac duun hu batà din ha iyan si Jacob, daw binuhat daan
haena hi Jacob duun hu sampulù daw daruwa ha batà din ha
iyan mga gin-apuan taw.

9 "Duun taena ha panahun si Jose sa sabuwa ha batà hi Ja-
cob imbaligyà hu mga magulang din diyà ta Ehipto tumenged
hu kasina dan kandin. Ba pigdumahan gayed hu Dios si Jose
10 daw binuligan hu alan ha mga kasamukan din. Inilahan
din si Jose hu kaalam daw hinimu din haena ha makapabayà-
bayà ki Faraon sa Harì ta Ehipto. Aman binuhat hi Faraon ha
gubernador si Jose diyà ta Ehipto daw sinaligan daan hu alan
ha mga butang din.

11 "Dayun nakauma sa adagi ha kauhul diyà ta Ehipto daw
ta Canaan aman miglised gayed sa mga etaw daw hurà en
daan agkakaen ku mga gin-apuan taw. 12 Su mapaliman hi
Jacob ha amin pagkaen diyà ta Ehipto impadiyà din sa mga
batà din ha iyan su mga gin-apuan taw. 13 Su ikaduwa en
ha pagdiyà dan ta Ehipto si Jose migpakilala duun ku mga
suled din aman natun-an hu Harì ta Ehipto ku sin-u sa mga
kadumahan hi Jose. 14 Dayun pinaelegan hi Jose sa amay din
ha si Jacob daw sa alan ha mga kadumahan dan, kapituwan
daw lalima sidan alan. 15 Aman say Jacob namandiyà ta
Ehipto daw diyà en sidan nangamatay. 16 Ba sa mga tul-an
dan inlikù dà diyà ta Sikem daw duun in-ugsak hu lebeng ha
pinalit hi Abraham su anay duun hu mga batà hi Hamor.

17 "Su ubay en sa panahun ha matuman sa insaad hu
Dios diyà ki Abraham migdakelà en sa mga gin-apuan taw
diyà ta Ehipto. 18 Nakauma sa panahun ha nailisan sa Harì
ta Ehipto ha hurà din en katun-i sa mahitenged ki Jose.
19 Pinasipalahan din sa mga gin-apuan taw daw dinaeg-daeg
din sidan daw pineges sidan ha ipanlambeg sa mga batà dan
diyà ta madiyù ta daw mangamatay.

20 "Duun taena ha panahun imbatà daan sa madagway ha
batà ha iyan si Moises ha igkabayà-bayà hu Dios. Seled hu
tatulu ha bulan inheles haena duun hu balay hu mga laas din.
21 Ba su ipadiyù en si Moises tinimù haena ku batà ha bahi
ku Harì ta Ehipto dayun inalimahan din isip ha kandin en ha
batà. 22 Si Moises tinudluan hu alan ha kaalam diyà ta Ehipto

aman nabantug haena ha matatau duun hu pag-ikagi daw hu mga buhat din.

23 “Su kapatan en ha tuig si Moises nahenhenaan din ha
bisitahan din sa mga duma din ha mga kaliwat hi Israel. 24 Ba
su makauma diyà naahà din ha pinasipalahan sa sabuwa
ha duma din aman binuligan din haena daw himatayi su
taga-Ehipto. 25 Abi din ha natun-an en hu mga duma din ha
aglibriyen sidan hu Dios pinaagi kandin ba hurà dan haena
katun-i. 26 Su maisab ha aldaw naumahan din sa daruwa ha
tagsabà. Aghusayen din ngaay sidan aman inikagiyan din hu
‘Imbà kaw tagsabà sa migsuled dà ha kaliwat hi Israel?’
27 “Ba si Moises bà dà intulud ku tagsabà daw inikagiyan hu
‘Sin-u sa migbuhat ikaw ha pangulu daw maghuhukum day?
28 Aghimatayan a gid daan ikaw iling taena ha hinimatayan
nu gabì ha taga-Ehipto.’ 29 Su mapaliman haena hi Moises
minulaguy payanaen diyà ta Midian daw diyà en migtimà
isip ha langyaw. Duun taena ha lugar imbatà sa daruwa ha
batà din ha maama.
30 “Su maiwas en sa kapatan ha tuig, duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar ubay ta Bubungan ta Sinai
nakahiwal diyà ki Moises sa balinsuguen hu Dios ha duun
hu tagkalegdeg ha sampinit. 31 Su maahà haena hi Moises
nabeleng gayed. Su ubayan din ta daw masuli-suli din
napaliman din sa lageng hu Dios ha tagyanaen 32 ‘Iyan a sa
Dios ha tagsimbahen hu mga gin-apuan nu ha si Abraham,
si Isaac daw si Jacob.’ Aman hinugdunan si Moises daw
nahaldek hu pag-ahà taena.
33 “Dayun inikagiyan haena hu Dios hu ‘Awaa sa sapatus nu
ta saini ha bugtà ha taghitindegan nu na balaan. 34 Naahà ku
gayed ha dinaeg-daeg sa pinilì ku ha mga etaw diyà ta Ehipto
daw napaliman ku sa agelè dan aman duminini a hu paglibri
kandan. Iman agsuguen ku ikaw diyà ta Ehipto.’
35 “Si Moises iyan su insalikway su anay hu mga duma din
ha kaliwat hi Israel ta inikagiyan dan hu ‘Sin-u sa migbuhat
ikaw ha pangulu daw maghuhukum day?’ Iyan sinugù hu
Dios ha mangulu hu mga etaw ta daw malibri sidan pinaagi
hu pagbulig taena ha balinsuguen hu Dios ha huminiwal
duun ku sampinit ha tagkalegdeg. 36 Su pangagalenan din
en sa mga gin-apuan taw diyà ta Ehipto madakel ha mga
belenganen daw timaan sa impaahà din diyà ta Ehipto daw
duun taena ha Maligà ha Dagat daw duun hu pinakabulung-
bulung ha lugar seled hu kapatan ha tuig. 37 Iyan si Moises
su mig-ikagi duun hu mga kaliwatan hi Israel hu ‘Amin
sabuwa ha propita ha humiwal duun hu mga kaliwatan nuy
ha suguen hu Dios iling hu pagsugua din kanak.’ 38 Iyan

daan si Moises su nakiglalang hu balinsuguen hu Dios diyà
ta Bubungan ta Sinai su panahun ha sa mga kaliwatan hi
Israel duun pa taena ha pinakabulung-bulung ha lugar, daw
inilahan haena hu insulat ha lalang hu Dios ha tag-ila hu
kinabuhì daw imbilin din haena kanuy.
39 “Ba hurà haena tuuwi hu mga gin-apuan taw ta insalik-
way dan daw nahenhenaan dan ha lumikù dà sidan diyà ta
Ehipto. 40 Aman su diyà pa si Moises ta bubungan inikagiyan
dan si Aaron ha ‘Buhati kay ikaw hu mga diyus-diyus ha iyan
day sunuren ta si Moises sa nangagalen kanay diyà ta Ehipto
na hanaw ta ku nainu-inu en.’ 41 Duun taena migbuhat sidan
hu larawan ha agkailing hu nati hu baka. Dayun duun sidan
mighalad daw tumenged taena ha binuhat dan migsaulug
sidan. 42 Ba inawaan sidan hu Dios daw impatayà sidan hu
pagsimba hu bisan inu ha diyà ta kalangitan. Nakasulat en
haena hu mga propita ha tagyanaen

‘Sinyu sa mga kaliwat hi Israel, kenà a iyan hinalaran
nuy hu mananap seled hu kapatan ha tuig duun hu
pinakabulung-bulung ha lugar. 43 Ta sa pig-uwit-uwit
nuy iyan su balay-balay taena ha diyus-diyus ha si
Moloc daw sa larawan hu bituen ha si Refan. Binuhat
nuy haena dayun iyan nuy sinimba aman ipauwit ku
inyu duun hu madiyù ha lugar labay pa ta Babilonia.’

44 “Su duun pa sa mga gin-apuan taw ku pinakabulung-
bulung ha lugar migbuhat sidan hu Tabernaculo ha iyan
tagtimaan hu Dios sumalà hu impaahà din diyà ki Moises.
45 Su mailisan en si Moises ki Josue pig-uwit-uwit dan haena
sa Tabernaculo duun ku bugtà ha naagaw dan duun hu mga
etaw ha binugaw hu Dios. Su Tabernaculo duun dà taman
hu pagharì hi David. 46 Nabayà-bayaan gayed hu Dios si David
daw huminangyù haena ha tagbalay ngaay hu madagway ha
agpatimaan din hu Dios ha tagsimbahen hu mga kaliwatan
hi Jacob. 47 Ba saena hurà itugut hu Dios ki David ta iyan en
su batà din ha si Salomon intagana ha magbalay taena.
48 “Ba bisan pa taena sa Dios ha Magbabayà hu alan harì
tagtimà duun hu balay ha binuhat hu etaw dà ta inikagi en
hu propita ha

49 ‘Sa langit iyan trono ku daw sa bugtà iyan gik-ayà ku. Inu
paman ha balay sa agbalayen nuy ha agpatimaan nuy
kanak? 50 Kenà a ba diay iyan migbuhat hu alan?’

51 “Sinyu sa harì tagpaliliman hu Dios daw mga masin-
upaken, sigi kaw dà gayed agsukul hu Balaan ha Ispiritu.
Agkailing kaw taena ha mga gin-apuan nuy. 52 Amin ba
propita ha hurà pasipalahi hu mga gin-apuan nuy? Bisan
sa migtagnà hu pagpakauma hi Jesus ha matareng gayed

pighimatayan dan. Iman impadakep nuy daan haena daw pinahimatayan nuy. 53 Iyan kaw daan inilahan hu Kasuguan hu Dios pinaagi hu mga balinsuguen din, ba hurà nuy haena tumana."

Sa Kahimatayi Ki Esteban

54 Su mapaliman haena ku mga punuan hu mga Judio nangapauk gayed sidan ha migkakangget sa mga ngipen dan. 55 Ba si Esteban sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu huminangad diyà ta langit daw naahà din sa pagpangaluanlag hu Dios daw naahà din daan si Jesus sa tagtiyadeg duun hu kawanan hu Dios. 56 Dayun minikagi si Esteban hu "Ahaa nuy. Agkaahà ku ha napuwaan sa langit daw sa Suled hu Kaet-etawan tagtiyadeg duun hu kawanan hu Dios."

57 Ba dinap-en ku mga punuan sa mga talinga dan daw pamangulahì. Dayun migdengan sidan hu pagdakep kandin 58 daw guyuda diyà ta guwà taena ha banuwa daw batuwa. Linebas dan sa pinaksuy dan daw pabantayi hu etaw ha tagngaranan ki Saulo.

59 Su tagbatuwen dan en si Esteban mig-ampù haena ha tagyanaen "Jesus ha Ginuu ku, dawata nu sa ispiritu ku." 60 Dayun luminuhud daw minikagi hu madaging ha "Ginuu, harì nu ag-isipa ha salà dan haini." Su maikagi din en haena minatay dayun.

8

1 Si Saulo nabayà-bayà gayed hu kahimatayi ki Esteban.

Sa Kapasipalahi Daw Sa Pagsusuwayà Hu Mga Tumutuu

Duun taena ha aldaw migsugud sa kapasipalahi hu mga tumutuu diyà ta Jerusalem aman nakagsusuwayà sidan duun hu mga banuwa diyà ta Judea daw ta Samaria. Iyan dà hurà makapulaguy sa mga apostoles. 2 Si Esteban inlebeng hu mga etaw ha masinimbahen hu Dios daw miglugul gayed sidan mahitenged kandin. 3 Ba si Saulo pinasipalahan din gayed sa mga tumutuu. Pinanlatunan din sa kada balay daw pandakepa sa mga maama daw sa mga bahi dayun impapurisu din sidan.

Sa Pagtudlù Hu Maayad Ha Tultulanen Diyà Ta Samaria

4 Su mga tumutuu ha nakagsusuwayà nanunultul hu lalang hu Dios bisan hindu duun ha napayanan-an dan. 5 Si Felipe duminuun hu banuwa ha sakup ta Samaria daw migsangyaw ha si Jesus iyan su Mesiyas. 6 Migpaliliman gayed sa kaet-etawan ki Felipe ta naahà dan sa mga belenganen ha binuhat din. 7 Madakel sa mga pigket daw sa mga minatay en sa dibaluy ha lawa dan ha nangaulian. Nakapangulahì daan

sa mga busaw su bugawen din en duun hu mga etaw ha inulinan dan. 8 Tumenged taena malipayen gayed sa mga etaw diyà.

Si Simon Sa Salamangkiro

9 Duun taena ha banuwa amin salamangkiro ha tagngaranan ki Simon ha nabelengan gayed hu mga taga-Samaria. Tagpagalbu haena ha bantugan kun ha etaw 10 aman migpaliliman kandin sa alan ha mga etaw sa matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din ha tagyanaen "Sa gahem taini ha etaw duun gayed napuun hu gamhanan ha Dios." 11 Migsunud sidan kandin tumenged ta nalugay en sa kaahà dan hu mga belenganen ha binuhat din pinaagi hu salamangka. 12 Ba su makatuu en sidan hu Maayad ha Tultulanen ha insangyaw kandan hi Felipe mahitenged hu pagharì hu Dios daw ki Jesu Cristo binautismuwan sidan, sa maama daw sa mga bahi. 13 Bisan si Simon tuminuu aman binautismuwan daan. Migduma en ki Felipe bisan hindu duun daw nabeleng gayed hu mga timaan daw belenganen ha naahà din.

14 Su mapaliman hu mga apostoles diyà ta Jerusalem ha tuminuu hu lalang hu Dios sa mga taga-Samaria impadiyà dan si Pedro daw si Juan. 15 Su makauma sidan diyà in-ampù dan ha sa mga tumutuu diyà ta Samaria ulinan hu Balaan ha Ispiritu 16 ta bà dà sidan nabautismuwi hu ngaran hi Jesus ha Ginuu. 17 Aman dinampà hu mga apostoles su mga tumutuu dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu.

18 Su maahà hi Simon ha inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu pinaagi hu pagdampà kandan hu mga apostoles tagila ngaay haena hu salapì daw minikagi hu 19 "Ilahi a daan hu gahem nuy ta daw kada amin ku dampaen ulinan daan hu Balaan ha Ispiritu."

20 Ba inikagiyan hi Pedro hu "Masilutan ka gayed daw sa salapì nu makalkalan ta abi nu gid ha agkapalit sa gahem ha ig-ila hu Dios. 21 Hurà nu labet hu buluhaten day ta natun-an hu Dios ha kenà matareng sa henà-henà nu. 22 Aman hinulsuli nu hayan daw mag-ampù ka duun hu Ginuu ha pasayluwen din sa madaet ha tuyù nu 23 ta naahà ku ha agkasina ka daw naulipen ka gayed hu salà."

24 Dayun tuminubag si Simon hu "Ampui a inyu duun hu Ginuu ta daw harì matuman sa inikagi nu mahitenged kanak."

25 Su makapenga sidan manunultul hu lalang hu Dios luminikù si Pedro daw si Juan diyà ta Jerusalem daw migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu naagiyan dan ha mga banuwa diyà ta Samaria.

Si Felipe Daw Sa Opisyal

26 Amin balinsuguen hu Dios ha minikagi diyà ki Felipe
ha tagyanaen "Dumuun ka taena ha dalan ta Jerusalem ha
pakapayanaen ta Gaza, saini pinakabulung-bulung ha lu-
gar." 27 Aman duminiyà si Felipe. Su diyà en haena ta
dalan naahà din sa sabuwa ha opisyal ha taga-Etiopia ha iyan
sinaligan hu alan ha mga butang hu rayna ha si Candace.
Suminimba su opisyal diyà ta Jerusalem 28 daw duun taena
ha panahun tag-ulì en ha taglulan hu kalesa daw tagbasa hu
insulat hi Isaias sa propita. 29 Dayun inikagiyan hu Balaan ha
Ispiritu si Felipe ha "Ubay ka diyà tayà ha kalesa."

30 Aman uminagpas uminubay si Felipe daw napaliman din
ha tagbasa haena sa opisyal ku insulat hi Isaias sa propita.
Dayun ininsaan din haena hu "Agkasabut nu ba hayana sa
tagbasahen nu?"

31 Tuminubag su opisyal hu "Harì ta hurà man tagtudlù
kanak." Aman hinangyù din si Felipe ha lumulan daan duun
ku kalesa.

32 Sa lalang hu Dios ha tagbasahen ku opisyal iyan haini
"Iling haena hu karniro ha harì ag-iyagak ku ag-iyawen daw
iling daan hu nati hu karniro ha mahagteng ku agtab-
ulugen. 33 Pinagagayhaan haena daw sinilutan bisan
ku hurà din salà. Hurà gayed masaysay ha kaliwat din
daw laus dan dà haena inawà dini ta kalibutan."

34 Nanginginsà su opisyal diyà ki Felipe hu "Sin-u man sa
tagsubayen taini ha propita? Iyan ba sa kaugalingen din daw
ku lain en ba ha etaw?" 35 Dayun insaysay kandin hi Felipe
sa Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesus sugud duun
taena ha bahin hu lalang hu Dios.

36 Hurà kalugay nakauma sidan duun hu wahig aman
minikagi su opisyal hu "Taini en sa wahig. Harì ba mabaluy
ha bautismuwan ad iman ikaw?"

37 Tuminubag si Felipe ha "Ku laus gayed sa pagtuu nu
mabaluy hayan."

Minikagi su opisyal ha "Tuminuu a gayed ha si Jesu Cristo
Batà hu Dios."

38 Impataleen ku opisyal su kalesa dayun duminiyà sidan
ta wahig daw bautismuwi haena hi Felipe. 39 Su makagaun
en sidan tinimù si Felipe hu Balaan ha Ispiritu aman hurà en
kaahà ku opisyal. Ba duminayun su opisyal ha malipayen
gayed. 40 Si Felipe diyà en hu kandin naahà ta Asoto sa
tagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu alan ha mga
banuwa taman ha nakauma haena diyà ta Cesarea.

9

Sa Pagpakatuu Hi Saulo

1 Duun taena ha panahun si Saulo sigi agpanhulgà ha aghi-
matayan din sa mga tuminuu hu Ginuu. Duminuun haena
hu tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad 2 daw nanayù hu
sulat payanaen hu mga simbahan hu mga Judio diyà ta Dam-
asco ta daw matugutan hu pagdakep taena ha masapenan din
ha tagsunud hu tinuuwan mahitenged ki Jesus daw bakusen
din dayun ipapurisu sidan diyà ta Jerusalem sa mga maama
daw sa mga bahi.
3 Ba su ubay en si Saulo diyà ta Damasco tigkan nakabulus
diyà ta kandin sa masiga. 4 Aman naligid haena diyà ta bugtà
dayun napaliman din sa lageng ha tagyanaen "Saulo, imbà a
man ikaw tagpasipalahi?"
5 Tuminubag si Saulo hu "Sin-u ka man, Ginuu?"
Uminikagi haena hu "Iyan a si Jesus sa tagpasipalahan
nu. 6 Bangun ka daw diyà ka tayà ha banuwa ta amin diyà
magtudlù ikaw hu kinahanglan ha buhaten nu."
7 Su mga duma hi Saulo bà su nangaemaw ta amin dan
napaliman ba hurà dan agkaahà. 8 Minangun si Saulo ba
su paggimata din harì en pakaindan aman kinipitan dan
payanaen diyà ta Damasco. 9 Tatulu ha aldaw ha si Saulo harì
pakaindan aman hurà haena kaen daw hurà daan inum.
10 Diyà ta Damasco amin tumutuu ha tagngaranan ki Ana-
nias. Inikagiyan haena hu Ginuu pinaagi hu panan-awen ha
tagyanaen "Ananias."
Tuminubag hu "Taini a, Ginuu."
11 Inikagiyan haena hu Ginuu ha "Dumiyà ka ta balay hi Ju-
das duun hu dalan ha tagngaranan ta Matul-id daw pan-ahaa
sa etaw ha taga-Tarso ha tagngaranan ki Saulo ta tag-ampuay
iman haena diyà. 12 Pinaagi hu panan-awen naahà ka kandin
ha duminiyà ka daw inibitan nu ta daw makaindan."
13 Ba si Ananias tuminubag hu "Ginuu, napaliman kud
en duun hu madakel ha mga etaw sa madaet ha tultul
mahitenged kandin ta pigpasipalahan din sa mga tuminuu
ikaw diyà ta Jerusalem. 14 Daw sa pagdini din iman iyan
sa pagdakep hu mga tuminuu ikaw ta inilahan haena hu
katenged hu mga labaw ha sinaligan hu paghalad."
15 Ba inikagiyan hu Ginuu si Ananias ha "Dumiyà ka ta
pinilì ku haena hu pagpanunultul mahitenged kanak duun
hu mga etaw ha kenà Judio daw hu mga harì daw hu mga
kaliwatan hi Israel. 16 Igpaahà ku kandin ku inu gayed
kaadagi sa mga alantusen din tumenged hu pagsunud din
kanak."
17 Aman si Ananias duminuun taena ha balay. Su
makaseled en dinampà din si Saulo daw ikagiyi ha "Suled ku
ha Saulo, si Jesus ha Ginuu ha natalagbù nu diyà ta dalan su

tagdini ka sinugù a kandin dini ta daw makaindan ka daw
ulinan ka hu Balaan ha Ispiritu." 18 Sagunà nangaawà diyà ta
mata din sa bà su hun-ap aman nakaindan dà paman haena
dayun binautismuwan. 19 Su pagkaiwas taena kuminaen si
Saulo daw nakabis-ay.

Sa Pagtudlù Hi Saulo Diyà Ta Damasco

Duun hu pila ha aldaw migtimà si Saulo duma hu mga
tumutuu diyà ta Damasco. 20 Dayun migtudlù duun hu mga
simbahan ha si Jesus Batà hu Dios. 21 Sa alan ha nakapaliman
kandin nangabeleng gayed daw kagi dan "Kenà ba iyan haini
su etaw ha nangimatay hu mga tumutuu ki Jesus diyà ta
Jerusalem? Daw kenà ba iyan din indini iman sa pagdakep
daw pagbakus hu mga tumutuu ta daw ipaatubang duun hu
mga labaw ha sinaligan hu paghalad?" 22 Ba duun taena
mig-iseg sa gahem hu pagtudlù hi Saulo aman sa katarengan
din ha si Jesus iyan su Mesiyas harì gayed agkatubag hu mga
Judio ha tagtimà diyà ta Damasco.

23 Su malugay en saena ha mga Judio miglalang-lalang ha
himatayan dan si Saulo 24 ba natun-an daan haena hi Saulo.
Sa mga pultahan taena ha banuwa pinabantayan dan gayed
aldaw daw ku daleman ta daw mapatay dan si Saulo ku
umagi. 25 Ba su daleman inuwit hu mga tumutuu si Saulo
duun hu kutà taena ha banuwa. Dayun intagù dan haena
duun hu ambung daw hawila diyà ta guwà ta daw malibri.

Si Saulo Diyà Ta Jerusalem

26 Su makauma en si Saulo diyà ta Jerusalem agkabayà
ngaay ag-amul duun hu mga tumutuu ba agkangahaldek
sidan kandin ta abi dan ha bà dà haena tagpasibù-sibù ha
tumutuu. 27 Ba dinumahan hi Bernabe si Saulo duun hu mga
apostoles daw tinultulan din sidan hu naul-ulahan hi Saulo
diyà ta dalan ha naahà din sa Ginuu daw sa pakiglalang hu
Ginuu kandin daw sa kabalaw din hu pagtudlù mahitenged ki
Jesus diyà ta Damasco. 28 Aman nakigduma-duma en dayun
si Saulo hu mga tumutuu diyà ta Jerusalem. 29 Hurà din gayed
kahaldek hu pagpanunultul mahitenged hu Ginuu. Nakig-
sawalà daan taena ha mga Judio ha Griego sa inikagiyan dan
aman agkabayaan dan en ngaay haena aghimatayi. 30 Su
matun-an haena hu mga tumutuu inuwit dan si Saulo diyà
ta Cesarea daw ipaulì diyà ta Tarso.

31 Duun taena ha panahun malinawen sa pagtimà hu mga
tumutuu duun hu mga probincia ta Judea, ta Galilea daw ta
Samaria. Miglig-en sa pagtuu dan daw pinaagi hu pagbulig
kandan hu Balaan ha Ispiritu migdakel gayed sidan daw
migmatinahuren daan sidan hu Dios.

Si Pedro Diyà Ta Lida Daw Ta Jope

32 Pig-eleg-elegan hi Pedro sa migkalain-lain ha banuwa hu
pagbisita hu mga tumutuu diyà. Su makauma diyà ta Lida
33 naahà din sa etaw ha tagngaranan ki Eneas ha minatay en
sa dibaluy ha lawa din daw bà dà taghidegaay seled hu walu
en ha tuig. 34 Inikagiyan haena hi Pedro hu "Eneas, bangun
kad en daw luluna sa banig nu ta maulian ka hi Jesu Cristo."
Sagunà haena migbangun. 35 Sa mga etaw diyà ta Lida daw ta
Saron nakaahà taena ha naulian aman nakabig sidan duun
hu Ginuu.

36 Diyà ta Jope amin bahi ha tumutuu ha tagngaranan
ki Tabita, Dorcas haini duun hu Griego ha inikagiyan ha
tagkahulugan hu Madagway. Sigi dà gayed maayad sa mga
buhat din daw agbuligan din daan sa taglised. 37 Ba duun
taena ha panahun si Dorcas nadaluwan dayun minatay.
Su mapengahan en ilisi duun dan in-ugsak sa lawa din hu
kwarto diyà ta latun taena ha balay. 38 Su mapaliman hu mga
tumutuu ha si Pedro diyà ta Lida sa ubayà dan ha banuwa
pinaelegan dan haena hu daruwa ha etaw daw ikagiyi ha
"Umagpas ka diyà ta Jope."

39 Aman si Pedro duminuma kandan. Su makauma en
sidan diyà dinuma dan haena diyà ta latun. Dayun piglilibu-
tan si Pedro hu mga bahi ha balu ha tag-aagalà daw impaahà
dan kandin sa mga pinaksuy ha binuhat kandan hi Dorcas su
bubuhay pa.

40 Ba impaguwà sidan hi Pedro dayun luminuhud haena
hu pag-ampù. Sumininalu duun ku minatay daw ikagi hu
"Tabita, bangun ka." Guminimata si Dorcas na su maahà din
si Pedro mininuu dayun. 41 Aman inibitan hi Pedro sa alima
din daw ipahitindeg. Inumaw hi Pedro su mga balu ha bahi
daw sa duma ha mga tumutuu daw impaahà din kandan si
Dorcas sa nabanhaw en. 42 Saena ha tultulanen nakalekep
diyà ta Jope aman madakel sa tuminuu hu Ginuu. 43 Nalugay
pa si Pedro diyà ta Jope daw duun migtimà hu balay taena ha
etaw ha tagngaranan ki Simon ha mamumuhatà hu bisan inu
pinaagi hu anis.

10

Sa Panan-awen Hi Cornelio

1 Diyà ta Cesarea amin etaw ha tagngaranan ki Cornelio ha
kapitan hu sundalu ha tagngaranan hu Punduk hu Mga Yaga-
Italia. 2 Saini bisan ku kenà Judio ba masinimbahen daw
matinahuren gayed hu Dios duma hu pamilya din. Kalalagan
daan duun hu taglised daw sigi daan tag-ampù duun hu Dios.
3 Amin panahun ha su agkabalalay en sa aldaw amin din

panan-awen ha tagdiyà ta kandin sa balinsuguen hu Dios ha minikagi hu “Cornelio.”

4 Inahà din haena ba agkahaldekan duun dayun ininsaan din hu “Ginuu, inu man?”

Tuminubag su balinsuguen hu “Sa pag-ampù nu daw sa pagbulig nu hu taglised harì agkalipatan hu Dios. 5 Aman paelegi nu diyà ta Jope si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro 6 ha diyà tagtimà ta ubay ta dagat duun hu balay hi Simon ha mamumuhatà hu bisan inu pinaagi hu anis.”

7 Su umawà en su balinsuguen hu Dios inumaw hi Cornelio sa daruwa ha suluguen din daw su sinaligan din ha sundalu ha masinimbahen hu Dios. 8 Dayun inikagi din kandan su naahà din daw impadiyà din sidan ta Jope.

Sa Panan-awen Hi Pedro

9 Su maugtu en duun hu isab ha aldaw ha ubay en su mga sinugù hi Cornelio diyà ta banuwa si Pedro duminuun hu atep ku balay hu pag-ampù. 10 Nagedam din ha agkauhul aman agkabayà ngaay agkaen. Su kamulu pa agsugbaha sa agkan-en dan amin din naahà ha panan-awen 11 ha iyan sa napuwaan sa langit daw tagpakabulus sa agkailing hu maluag ha habel ha pinanhiketan sa mga suyuk din. 12 Sa taglulan taena iyan sa alan ha kalasi hu mananap daw hu bunsalagan daw hu mga tagbis. 13 Dayun napaliman din sa lageng ha tagyanaen “Pedro, hitindeg ka daw mag-iyaw ka taini ta daw makakaen ka.”

14 Ba tuminubag si Pedro hu “Harì a, Ginuu, ta hurà a pa makakaen hu mahugaw ha harì igtugut hu Kasuguan.”

15 Napaliman din dà paman haena sa lageng ha tagyanaen “Harì nu ag-ikagiya ha mahugaw sa binuhat en hu Dios ha maayad.”

16 Katatulu din haena kapaliman dayun su naahà din tigkan nakaligtu diyà ta langit.

17 Su kamulu din pa taghenhenaaya ku inu sa kahulugan taena ha naahà din ha panan-awen nakauma daan su mga sinugù hi Cornelio diyà ta banuwa daw in-insà dan ku hindu sa balay hi Simon. Su diyà en sidan ta pultahan ku balay din 18 nanginginsà sidan ku diyà ba tagtimà si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro.

19 Su kamulu pa taghenhenaay si Pedro taena ha naahà din inikagiyan hu Balaan ha Ispiritu hu “Amin tatulu ha etaw ha tagpan-ahà ikaw. 20 Lugnà ka daw harì ka tagduwa-duwa hu pagduma kandan ta iyan a migsugù kandan.”

21 Aman luminugnà si Pedro daw ikagiyi su mga etaw hu “Iyan a su tagpan-ahaen nuy. Inu sa tuyù nuy?”

22 Tuminubag sidan hu “Sinugù kay dini hu kapitan hu
sundalu ha si Cornelio sa matareng daw masinimbahen hu
Dios daw tinahud daan hu alan ha mga Judio. Inikagiyan
haena hu balinsuguen hu Dios ha paelegan ka kandin ta daw
mapalimanan din sa ag-ikagiyen nu.” 23 Aman su mga sinugù
impadayun hi Pedro diyà ta seled ta balay.

Si Pedro Diyà Ta Balay Hi Cornelio

Su maisab ha aldaw duminuma si Pedro kandan daw
amin daan mga tumutuu ha taga-Jope ha duminuma kandin.
24 Nakauma sidan diyà ta Cesarea duun hu ikaduwa ha al-
daw. Si Cornelio tagsalapà en daan kandan aman inamul din
sa alan ha mga kadumahan din daw sa mga amigu din. 25 Su
agseled en si Pedro duun ku balay sinal-aw hi Cornelio daw
luhud hu pagsimba kandin. 26 Ba impahitindeg hi Pedro si
Cornelio daw ikagiyi hu “Hitindeg ka ta etaw a dà daan.”

27 Su taglalang-lalang sidan payanaen diyà ta seled naahà
hi Pedro ha nangaamul-amul sa mga etaw. 28 Inikagiyan
din sidan hu “Natun-an nuy en ha sikay sa mga Judio hurà
kay tuguti ha makiglabet-labet hu kenà mga Judio bisan sa
pagpamisita kandan. Ba impadayag kanak hu Dios ha hurà
ku gayed isipen ha mahugaw ha etaw. 29 Aman su paelegan a
inyu hurà a gayed magduwa-duwa hu pagdini. Ag-insaan ku
iman ikaw ku imbà a ikaw ipadini.”

30 Tuminubag si Cornelio hu “Haepat en iman ha aldaw su
mag-ampù a dini ta balay ha agkabalalay en sa aldaw duun
taena iling iman, tigkan nakauma dini ta kanak sa etaw ha
tagpangaluanlag sa bisti din. 31 Inikagiyan a kandin hu ‘Cor-
nelio, napaliman hu Dios sa pag-ampù nu daw harì din daan
agkalipatan sa pagbulig nu hu mga taglised. 32 Aman paelegi
nu diyà ta Jope si Simon ha tagngaranan daan ki Pedro ha
diyà tagtimà ta ubay ta dagat duun hu balay hi Simon ha
mamumuhatà hu bisan inu pinaagi hu anis.’ 33 Aman sagunà
ku ikaw pinaelegan na maayad gayed ta duminini ka. Iman
naamul-amul kay dini ta agpaliliman kay hu insugù ikaw hu
Ginuu.”

34 Duun taena minikagi si Pedro hu “Laus gayed ha hurà
etaw ha igpalabi hu Dios 35 ta bisan sin-u ha etaw dini ta
kalibutan ku magmatinahuren hu Dios daw magbuhat hu
matareng agdawaten din. 36 Sa Maayad ha Tultulanen ha
insangyaw kanay sikay sa mga kaliwatan hi Israel iyan haini
sa magmalinawen kuy pinaagi ki Jesu Cristo sa Ginuu hu
alan. 37 Su maiwas sa pagtudlù hi Juan mahitenged hu
bautismu natun-an nuy en sa nahitabù diyà ta Judea sugud
diyà ta Galilea 38 ha pigpaulinan hu Dios si Jesus ha taga-
Nazaret hu Balaan ha Ispiritu daw ginaheman din. Aman

migduun-duun si Jesus hu mga banuwa daw binuligan din sa taglised daw naulian din daan sa pinasipalahan hi Satanas ta sa Dios tagduma gayed kandin.

39 “Makapanistigus kay gayed taini ta naahà day sa alan ha binuhat din diyà ta Jerusalem daw hu mga banuwa diyà ta Judea. Hinimatayan dan haena pinaagi hu paglansanga kandin duun hu krus, 40 ba su ikatulu ha aldaw binanhaw dà haena hu Dios daw impaahà din kanay. 41 Hurà haena kaahà hu alan ha mga etaw ba iyan kay dà sa mga pinilì hu Dios hu pagtistigus taena ta nakigsalu kay kandin su mabanhaw en. 42 Daw sinugù kay kandin ha sangyawan day sa mga etaw ha si Jesus iyan gayed pinilì hu Dios ha Maghuhukum hu kaet-etawan sa mga bubuhay daw sa mga minatay en. 43 Inikagi en hu alan ha mga propita ha bisan sin-u sa tumuu kandin mapasaylu sa mga salà dan pinaagi hu ngaran hi Jesus.”

44 Su kamulu pa si Pedro tag-ikagi sa alan ha tagpaliliman kandin inulinan en hu Balaan ha Ispiritu. 45 Su mga tumutuu ha mga Judio ha duminuma ki Pedro nangabeleng gayed ta bisan sa kenà mga Judio pinaulinan daan hu Dios hu Balaan ha Ispiritu 46 ta napaliman dan haena ha nangakaikagi hu harì dan agkasabut ha mga inikagiyan daw migdayè sidan hu Dios.

Dayun inikagiyan hi Pedro su mga duma din hu 47 “Harì ba diay mabaluy ha bautismuwan haini sa kenà mga Judio ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu iling kanuy?” 48 Aman inikagiyan hi Pedro sa mga kenà Judio ha magpabautismu gayed pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo. Dayun hinangyù dan si Pedro ha magtimà pa diyà ta kandan hu pila ha aldaw.

11

Sa Tultul Hi Pedro Diyà Ta Jerusalem

1 Sa mga apostoles daw sa duma ha mga tumutuu diyà ta Judea nakapaliman ha sa kenà mga Judio tuminuu daan hu lalang hu Dios. 2 Aman su makalikù si Pedro diyà ta Jerusalem amin mga tumutuu ha Judio ha nakigsawalà kandin 3 hu kagi dan “Imbà ka diyà ta balay taena ha kenà Judio daw makigsalu kandan?”

4 Aman sinaysay gayed hi Pedro kandan sa alan ha naul-ulahan hu kagi din 5 “Su tag-ampù a diyà ta Jope amin ku panan-awen ha tagpakabulus dini ta kanak ha agkailing hu maluag ha habel ha pinanhiketan sa mga suyuk din. 6 Su sulsuliyen ku haena naahà ku duun sa alan ha kalasi hu mga mananap daw hu mga bunsalagan daw hu mga tagbis. 7 Dayun napaliman ku sa lageng ha tagyanaen ‘Pedro, hitin-deg ka daw mag-iyaw ka taini ta daw makakaen ka.’

8 “Ba tuminubag a hu ‘Harì a, Ginuu, ta hurà a pa makakaen
hu mahugaw ha harì igtugut hu Kasuguan.’
9 “Dayun napaliman ku dà paman haena sa lageng ha
tagyanaen ‘Harì nu ag-ikagiya ha mahugaw sa binuhat en hu
Dios ha maayad.’ 10 Katatulu ku kapaliman haena dayun su
naahà ku tigkan nakaligtu diyà ta langit.
11 “Sagunà daan nakauma duun ku balay ha tagtimaan
ku sa tatulu ha etaw ha napuun ta Cesarea ha impaeleg
kanak. 12 Inikagiyan a daan hu Balaan ha Ispiritu ha harì
a magduwa-duwa hu pagduma kandan. Haenem ha mga
tumutuu sa duminuma kanak diyà ta Cesarea daw sumineled
kay diyà ta balay hi Cornelio. 13 Inikagiyan kay daan hi
Cornelio ha migpaahà kandin sa balinsuguen hu Dios diyà ta
balay din ha tagyanaen ‘Paelegi nu si Simon ha tagngaranan
daan ki Pedro diyà ta Jope 14 ta itultul din ikaw sa paagi ha
maluwas ka daw sa pamilya nu.’
15 “Su tag-ikagi ad en diyà ta kandan tigkan sidan in-
ulinan hu Balaan ha Ispiritu iling daan kanuy su anay.
16 Nahenhenaan ku dayun sa lalang hu Dios ha tagyanaen ‘Si
Juan diyà namautismu ta wahig ba sa igbautismu ku iyan sa
paulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu.’ 17 Aman ku iyan sa Dios
migpaulin kandan hu Balaan ha Ispiritu iling daan kanuy su
anay kuy makatuu ki Jesu Cristo ha Ginuu, sin-u a man ha
magbaldeng hu Dios?”
18 Su mapaliman dan haena nakaghagteng sidan dayun
dinayè dan sa Dios hu kagi dan “Intugut diay daan hu Dios ha
sa kenà mga Judio makaghinulsul daw mailahan hu kinabuhì
ha hurà din katapusan.”

Sa Mga Tumutuu Diyà Ta Antiokia

19 Su pasipalahan sa mga tumutuu sugud hu kahimatayi
ki Esteban nakagsusuwayà sidan. Sa duma kandan naka-
pulaguy payanaen duun hu nasud ta Fenicia daw duun hu
pulù ta Cipro daw banuwa ta Antiokia. Nanunultul sidan hu
lalang hu Dios ba duun dà hu mga Judio. 20 Ba su makauma
diyà ta Antiokia sa duma ha mga tumutuu ha napuun diyà
ta Cipro daw Cirene tinultulan dan daan sa mga etaw ha
kenà Judio mahitenged ki Jesus ha Ginuu. 21 Tumenged
ta pigpanalanginan hu Dios sa pagpanunultul dan madakel
gayed ha mga etaw sa nakabig duun hu pagtuu hu Ginuu.
22 Saena ha tultulanen napaliman hu mga tumutuu diyà ta
Jerusalem aman impadiyà dan si Bernabe ta Antiokia. 23 Su
makauma haena diyà naahà din sa pagpanalangin hu Dios
kandan aman nabayà-bayà gayed. Pigdasig din ha maniguru
gayed sidan daw harì umendà hu pagtuu duun hu Ginuu.
24 Saini si Bernabe maayad ha etaw daw mabis-ay sa pagtuu

din tumenged ta inulinan hu Balaan ha Ispiritu. Aman madakel gayed ha mga etaw sa nakaisab kandan duun hu pagtuu hu Ginuu.

25 Dayun duminiyà si Bernabe ta Tarso hu pagpan-ahà ki Saulo. 26 Su maahà din haena dinuma din diyà ta Antiokia. Nangkatuig sa pagpakig-amul-amul dan hu mga tumutuu diyà daw tinudluan dan sa madakel tungkay ha mga etaw. Diyà ta Antiokia napuunaan sa kangarani hu mga tumutuu ha Cristohanen.

27 Duun taena ha panahun amin mga etaw ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios saena nakauma diyà ta Antiokia ha napuun ta Jerusalem. 28 Sa sabuwa kandan ha iyan si Agabo sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu huminitindeg daw ikagiyi sa mga tumutuu ha pakauma sa adagi ha kauhul dini ta tibuuk ha kalibutan. Saena natuman gayed su pagharì en hi Claudio. 29 Aman sa mga tumutuu diyà ta Antiokia mig-uyun ha buligan dan sa mga suled dan hu pagtuu ha diyà tagtimà ta probincia ta Judea sumalà hu mabaug hu kada sabuwa kandan. 30 Binuhat dan haena daw sugua si Bernabe daw si Saulo hu pag-uwit taena duun hu mga pangulu hu mga tumutuu.

12

Sa Pagpakaguwà Hi Pedro Diyà Ta Purisuwan

1 Duun taena ha panahun impadakep hi Harì Herodes sa duma ha tumutuu ta agpasipalahan din. 2 Pinapungulan din si Santiago sa suled hi Juan pinaagi hu ispada. 3 Su matun-an hi Herodes ha saena nabayà-bayaan hu mga Judio impadakep din daan si Pedro. Panahun haena ha agsaulugen dan sa Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin. 4 Su madakep en si Pedro impapurisu din daw pinabantayan hu haepat ha punduk hu mga sundalu ha tighaepat sa kada punduk duun, ta sa henà-henà din ha ku maiwas sa pagsaulug hu Aldaw hu Paglabay agbistigahen si Pedro duun hu atubangan hu kaet-etawan. 5 Aman binantayan gayed haena diyà ta purisuwan. Ba sa mga tumutuu naniguru gayed hu pag-ampù duun hu Dios mahitenged kandin.

6 Duun hu daleman taena ha aldaw sa harì pa igpaatubang si Pedro hi Herodes duun hu kaet-etawan, diyà ta purisuwan tagtidugahà si Pedro sa pinusasan ha pigpataliwaraan hu daruwa ha sundalu daw amin pa gayed mga bantay diyà ta pultahan. 7 Ba tigkan nakauma sa balinsuguen hu Dios ha nakailaw diyà ta seled taena ha purisuwan. Inibitan din si Pedro daw pukawa dayun inikagiyan din hu “Agpas ka bangun.” Sagunà nangatangtang su pusas diyà ta alima hi Pedro. 8 Dayun inikagiyan ku balinsuguen hu “Magpinaksuy

ka daw magsapatus." Aman tinuman haena hi Pedro. Dayun inikagi en paman ku balinsuguen ha "Mag-ambal ka daw lupug ka kanak." 9 Aman luminupug kandin si Pedro ba abi din ha bà dà tagdamugu ha agbuligan hu balinsuguen hu Dios. 10 Su makalabay en sidan duun ku nauna daw ikaduwa ha tagbantay nakauma sidan duun hu puthaw ha pultahan payanaen ta banuwa ha sinirahan. Ba tigkan haena napuwaan aman nakaagi sidan duun. Su makadiyù-diyù en sidan tigkan din nahanaw su balinsuguen hu Dios.

11 Dayun nakatanud si Pedro daw nakaikagi hu "Laus diay ha migsugù sa Dios hu balinsuguen din dini ta kanak ta daw malibri a duun hu mahitabù ha tagsalapen hu mga Judio daw duun hu madaet ha agbuhaten ngaay kanak hi Herodes."

12 Aman duminayun haena diyà ta balay hi Maria sa inay hi Juan ha tagngaranan daan ki Marcos ha duun mig-amul-amul sa madakel ha mga tumutuu hu pag-ampù. 13 Su mangumaw si Pedro diyà ta guwà su suluguen ha tagngaranan ki Roda tuminalagbù kandin. 14 Ba su makilala din ha iyan diay si Pedro hurà din en kapuwai sa pultahan tumenged hu kabayà-bayà din ba bà dà minulaguy diyà ta seled daw tultula ha si Pedro didiyà en ta guwà.

15 Ba bà dan dà inikagiyi hu "Agkalibeg ka gid." Ba tuminubag haena hu "Iyan labi si Pedro." Aman minikagi sidan hu "Kalag din dà haena."

16 Ba si Pedro sigi pa gayed tagpangumawà. Ben pinuwai dan en su pultahan dayun naahà dan si Pedro aman nangabeleng gayed sidan. 17 Siningyasan sidan hi Pedro ha maghagteng sidan dayun inikagi din kandan ku pig-inu-inu hu Dios sa pagpaguwà kandin diyà ta purisuwan, daw inikagiyan din sidan ha tultulen dan haena diyà ki Santiago daw duun hu mga suled dan hu pagtuu. Dayun uminawà si Pedro diyà ta kandan daw duminuun hu lain ha banuwa.

18 Su maselem en adagi gayed sa kasamuk hu mga sundalu ku nainu-inu si Pedro. 19 Aman impapan-ahà hi Herodes ba hurà dan en katulen si Pedro. Dayun impabistiga din su mga bantay daw pahimatayi.

Su maiwas haena uminawà si Herodes diyà ta Judea daw diyà en migtimà ta Cesarea.

Sa Pagpatay Hi Herodes

20 Duun taena ha panahun napaukan gayed hi Herodes sa mga etaw diyà ta Tiro daw ta Sidon, aman migdengan sidan hu pagdiyà hu pagpakighusay kandin ta sa pagkaen dan duun agkatimù hu bugtà ha sakup hu ginharian hi Herodes. Hinangyù dan ha mulig kandan si Blasto sa sinaligan hu balay taena ha harì.

21 Su mauma sa aldaw ha iyan natugun ha maghusayà
sidan migbisti si Herodes hu harianen ha bisti daw migpinuu
duun hu trono din daw minikagi duun hu atubangan dan.
22 Dayun namangulahì sa mga etaw hu kagi dan “Sayana ha
tag-ikagi kenà etaw dà ba diyus en.” 23 Sagunà sinilutan hu
balinsuguen hu Dios si Herodes pinaagi hu dalu tumenged
ta dinawat din sa pagdayè ha para dà ngaay hu Dios. Dayun
inuledan sa lawa din daw minatay haena.
24 Sa lalang hu Dios nakalekep gayed daw migdakel sa mga
tumutuu.
25 Su mapengahan hi Bernabe daw hi Saulo sa buluhaten
dan diyà ta Jerusalem luminikù sidan diyà ta Antiokia daw
dinuma dan si Juan ha tagngaranan daan ki Marcos.

13

Sa Kapilia Ki Bernabe Daw Ki Saulo

1 Duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta An-
tiokia amin mga etaw ha pakasaysay hu igpaikagi hu Dios
daw saena manunudlù daan ha iyan si Bernabe, si Saulo daw
si Simeon ha tagngaranan daan ki Niger, si Lucio ha taga-
Cirene daw si Manaen sa duun en mig-adagi hu pamilya hu
amay hi Harì Herodes. 2 Amin aldaw ha suminalang sidan
hu pagkaen ta daw harì maelangan sa pagsimba dan hu Dios.
Inikagiyan sidan hu Balaan ha Ispiritu hu “Pilia nuy si Bern-
abe daw si Saulo ta amin buluhaten ha intagana ku kandan.”
3 Su maiwas en sa pag-ampù dan daw sa pagsalang dan hu
pagkaen pinagaheman si Bernabe daw si Saulo pinaagi hu
pagdampà dan kandan dayun impahipanaw sidan.

Si Bernabe Daw Si Saulo Diyà Ta Cipro

4-5 Impahipanaw hu Balaan ha Ispiritu si Bernabe daw
si Saulo daw dinuma dan si Juan ha tagngaranan daan ki
Marcos ta daw makabulig kandan. Aman duminiyà sidan ta
Seleucia daw lulan hu barko payanaen ta pulù ta Cipro. Su
makauma sidan diyà ta Salamina intultul dan sa lalang hu
Dios duun hu mga simbahan hu mga Judio.
6 Su diyà en sidan ta Papos ha dibaluy taena ha pulù
natalagbù dan sa salamangkiro ha Judio ha tagngaranan ki
Bar-Jesus ha tagpasibù-sibù ha pakasaysay hu igpaikagi hu
Dios, 7 saena sinaligan daan ku matatau ha gubernador diyà
ha iyan si Sergio Paulo. Pinaelegan ku gubernador si Bernabe
daw si Saulo ta agkabayà agpaliliman hu lalang hu Dios. 8 Ba
si Bar-Jesus ha tagngaranan daan ki Elimas ha tagkahulugan
hu Salamangkiro suminupak kandan daw nan-ahà hu paagi
ha harì makatuu su gubernador. 9 Ba si Saulo ha pigngaranan
daan ki Pablo ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu migtengteng

diyà ta kandin 10 daw ikagi hu “Sikaw sa agkailing ki Satanas,
agsupak ka gayed hu alan ha matareng daw mangingilad ka
gayed ta agbuhaten nu ha bidù sa lalang hu Dios. 11 Iman silu-
tan ka hu Dios daw mabuta ka hu malugayad ha panahun.”

Sagunà nabuta si Elimas aman nakadugung-dugung hu
pagpan-ahà hu makakipit kandin. 12 Su maahà ku guber-
nador sa nahitabù nakatuu haena ta nabeleng gayed hu
katudluanan mahitenged hu Ginuu.

Si Pablo Diyà Ta Antiokia Ha Sakup Ta Pisidia

13 Si Pablo daw sa mga duma din uminawà diyà ta Papos
daw lulan hu barko payanaen ta Perga ha sakup ta Pamfilia.
Su makauma sidan diyà inawaan sidan hi Juan Marcos ta
uminulì en haena diyà ta Jerusalem. 14 Ba say Pablo dumi-
nayun diyà ta Antiokia ha sakup ta Pisidia. Su aldaw hu
Sabado sumineled sidan duun hu simbahan hu mga Judio
daw pinuu. 15 Su mapengahan sa pagbasa hu Kasuguan daw
hu mga insulat hu propita huminangyù sa mga punuan taena
ha simbahan diyà kay Pablo hu kagi dan “Mga suled, amin
nuy ba maikagi ha salambagan duun hu mga etaw?”

16 Aman si Pablo huminitindeg daw singyasi sa mga etaw
ha maghagteng dayun minikagi hu “Mga suled ku ha kaliwat
hi Israel daw sinyu daan sa alan ha masinimbahen hu Dios,
palilimani a inyu. 17 Sa Dios taw sikuy sa mga Judio iyan
migpilì hu mga gin-apuan taw su anay daw pigpanalanginan
din sidan aman migdakel sidan su panahun ha langyaw
sidan diyà ta Ehipto. Pinaagi hu pagkagamhanan hu Dios
pigpangagalenan din sidan diyà 18 daw duun hu kapatan ha
tuig inantus din sa pagkamasinupaken dan duun taena ha
pinakabulung-bulung ha lugar. 19 Pinaagi hu gahem hu Dios
nadaeg dan su pitu ha ginharian diyà ta Canaan daw in-ila hu
Dios kandan haena sa bugtà dan ha mahimu ha kabilin duun
hu mga kaliwatan hi Israel. Nahitabù haena seled hu 450 ha
tuig.

20 “Su maiwas haena amin pinilì hu Dios ha mga pangulu
dan taman su mauma sa panahun ha iyan si Samuel propita.
21 Duun taena ha panahun sa kaet-etawan nanayù duun hu
Dios hu harì dan aman in-ila kandan si Saulo sa batà hi Cis
ha kaliwat hi Benjamin. Saena migharì hu kapatan ha tuig.
22 Su awaen en hu Dios si Saulo hu pagkaharì pinilì din si
David ha iyan en paman magharì kandan. Sa Dios minikagi
mahitenged kandin hu ‘Si David sa batà hi Jese nabayà-bayaan
ku ta matinumanen gayed kanak.’ 23 Si David iyan gin-apuan
hi Jesus sa Manluluwas ha impadini hu Dios ta kanuy sikuy
sa mga kaliwat hi Israel ta iyan haena insaad din kanuy.
24 Su hurà pa si Jesus magsugud hu buluhaten din si Juan

ha Bautista migtudlù en ha kinahanglan ha maghinulsul kuy
daw magpabautismu kuy sikuy sa mga kaliwat hi Israel. 25 Su
agkapengahan en sa buluhaten hi Juan inikagiyan din sa
mga etaw hu 'Abi nuy gid ha iyan ad su tagsalapen nuy. Ba
kenà a iyan ta amin pakadini ha labaw dì kanak ta bisan sa
paghukad hu sapatus din kenà a gayed angayan duun.'

26 "Mga suled ku ha kaliwat hi Abraham daw sinyu daan
sa alan ha matinahuren hu Dios, iyan kuy pinauwitan hu
Maayad ha Tultulanen mahitenged hu igkaluwas taw. 27 Ba
sa mga Judio diyà ta Jerusalem daw sa mga punuan hurà dan
kakilala si Jesus ha iyan diay sinugù hu Dios, ba pinaagi hu
kahukumi dan kandin hu kamatayen natuman dan sa insulat
hu mga propita ha tagbasahen kada Sabado. 28 Bisan pa ku
hurà dan naahà ha salà taena ha angayan hu kamatayen
ba hinangyù dan diyà ki Pilato ha pahimatayan din. 29 Su
matuman dan en sa alan ha inikagi hu propita mahitenged
kandin inawà dan haena duun hu krus daw ilebeng. 30 Ba
binanhaw haena hu Dios 31 daw duun hu pila ha aldaw
migpaahà taena ha namanduma kandin su anay ha napuun
ta Galilea payanaen ta Jerusalem. Iyan daan sidan paka-
panistigus iman mahitenged kandin duun hu kaet-etawan.

32 "Aman nakadini kay iman hu pagsangyaw inyu hu
Maayad ha Tultulanen ha sa insaad hu Dios duun hu mga gin-
apuan taw su anay 33 tinuman din en para kanuy sikuy sa mga
kaliwat dan pinaagi hu pagkabanhaw hi Jesus. Insulat daan
haini duun hu ikaduwa ha Salmo ha tagyanaen

'Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpaahà ku ha iyan a
Amay nu.'

34 Daw mahitenged hu pagkabanhaw din ha harì en isab
matay tagyanaen daan

'Panalanginan ku gayed iman inyu sumalà hu insaad ku diyà
ki David.'

35 Duun daan hu lain ha Salmo tagyanaen si David

'Harì nu itugut ha maledak haini sa lawa ku siak sa sinugù
nu.'

36 "Natun-an taw ha si David sa migmatinumanen hu Dios
minatay daw inlebeng duma hu mga gin-apuan din daw
naledak sa lawa din. 37 Ba si Jesus sa binanhaw hu Dios hurà
kaledak. 38 Aman mga suled, agkabayaan day ha matun-an
nuy ha pinaagi ki Jesus igtultul iman inyu sa ikapasaylu hu
mga salà nuy. 39 Kenà pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan
hi Moises ha malibri kuy hu mga salà taw ba pinaagi dà hu
pagtuu ki Jesus. 40 Aman mag-andam kaw ha harì mahitabù
diyan ta inyu sa lalang hu Dios ha insulat hu mga propita ha
tagyanaen

41 ‘Sinyu sa tagtameyes, mabeleng kaw gayed hu tagbuhaten
ku. Ba harì nuy haini agtuuwan bisan ku ag-ikagiyen
en inyu aman mangamatay kaw.’ ”
42 Su agguwà en si Pablo daw si Bernabe duun taena ha
simbahan hinangyù sidan hu mga etaw ha lumikù dà sidan
duun hu isab ha Sabado ta daw isab dà sidan makapanudlù.
43 Su mapengahan en sa pag-amul-amul dan diyà ta simba-
han duminuma ki Pablo daw ki Bernabe sa madakel ha mga
Judio daw sa kenà mga Judio ha masinimbahen hu Dios ha
nakabig duun hu tinuuwan dan. Pigdasig hay Pablo ha harì
sidan umendà hu pagsalig duun hu grasya hu Dios.
44 Su maisab ha Sabado madakel gayed tungkay sa
nangaamul-amul duun taena ha simbahan hu pagpaliliman
hu lalang hu Dios. 45 Ba su maahà haena hu mga Judio nasina
sidan aman sinupak dan sa inikagi hi Pablo daw pigtameyes
dan daan.
46 Ba si Pablo daw si Bernabe hurà gayed kahaldek aman
minikagi sidan hu “Kinahanglan gayed ha sinyu sa mga Judio
iyan kaw unahan tultulan hu lalang hu Dios. Ba tumenged
ta hurà nuy dawata inisip nuy ha kenà kaw angayan hu
kinabuhì ha hurà din katapusan. Aman agduun kay iman hu
mga etaw ha kenà Judio 47 ta iyan haini inikagi kanay hu Dios
‘Pinilì ku inyu ha sulù ha makailaw duun hu mga etaw
ha kenà Judio ta daw pinaagi hu pagpanunultul nuy
maluwas sa kaet-etawan dini ta tibuuk ha kalibutan.’ ”
48 Su mapaliman haena hu kenà mga Judio nangalipay
gayed sidan daw dinayè dan sa lalang hu Dios. Dayun
tuminuu haena sa daan en pinilì ha mailahan hu kinabuhì
ha hurà din katapusan.
49 Sa lalang hu Dios nakalekep duun taena ha mga banuwa.
50 Ba sa mga tinahud daw masinimbahen ha mga bahi daw
daan sa mga tinahud ha mga maama duun taena ha banuwa
pigdasig hu mga Judio diyà ha pasipalahan dan si Pablo
daw si Bernabe, aman binugaw dan say Pablo diyà. 51 Su
umawà en say Pablo pinugpug dan sa aliyabuk diyà ta paa
dan ha iyan timaan ha silutan gayed haena hu Dios, dayun
duminiyà sidan ta Iconio. 52 Sa mga tumutuu diyà ta Antiokia
nangabayà-bayà gayed daw inulinan daan sidan hu Balaan ha
Ispiritu.

14

Si Pablo Daw Si Bernabe Diyà Ta Iconio

1 Diyà ta Iconio si Pablo daw si Bernabe sumineled duun hu
simbahan hu mga Judio daw migtudlù aman madakel gayed
ha mga Judio daw kenà mga Judio sa tuminuu ki Jesus. 2 Ba

sa mga Judio ha hurà tuu pigdasig dan sa kenà mga Judio
ha paukan dan sa mga tumutuu. 3 Migtimà si Pablo daw si
Bernabe diyà hu malugayad ha panahun daw hurà dan daan
kahaldek hu pagpanunultul hu lalang hu Dios. Ginaheman
sidan hu Dios ta daw makabuhat sidan hu mga belenganen
ha iyan timaan ha laus gayed sa intultul dan mahitenged hu
grasya din. 4 Nabahin sa mga etaw duun taena ha banuwa, sa
duma kandan tuminuu hu mga Judio daw sa duma tuminuu
daan hu mga apostoles. 5 Dayun mig-uyun sa mga Judio daw
sa kenà mga Judio duma hu mga punuan ha pasipalahan dan
si Pablo daw si Bernabe daw batuwen dan sidan taman ha
matay. 6 Ba su mapaliman haena hi Pablo daw hi Bernabe
minulaguy sidan diyà ta Listra daw ta Derbe ha sakup ta
Liconia. Duminuun sidan hu ubayà ha mga banuwa 7 daw
migdayun sidan hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
mahitenged ki Jesus.

Si Pablo Daw Si Bernabe Diyà Ta Listra Daw Ta Derbe

8 Diyà ta Listra amin tagpinuuwà ha etaw ha daan en pigket
su ibatà ha hurà en gayed makahipanaw, 9 saena migpalili-
man gayed hu pagpanunultul hi Pablo. Dayun inahà haena
hi Pablo daw natun-an din ha amin gayed pagtuu taena ha
etaw ta daw maulian. 10 Aman inikagiyan din hu “Hitindeg
ka.” Sagunà huminitindeg daw maghiphipanaw.

11 Ba su maahà hu kaet-etawan sa binuhat hi Pablo nangu-
lahì sidan duun hu Licaonian ha inikagiyan hu “Sa mga diyus
duminini ta kanuy ha agkailing hu etaw.” 12 Pigngaranan
dan si Bernabe ki Zeus daw si Pablo pigngaranan dan daan ki
Hermes ta iyan tagsangyaw. 13 Diyà ta guwà taena ha banuwa
duun sa simbahan dan ha duun tagsimbaha si Zeus. Aman su
sinaligan hu paghalad ki Zeus mig-uwit hu mga turu ha baka
ha sinalayan hu mga bulak diyà ta pultahan taena ha banuwa
ta sa mga etaw agkabayà taghalad duun ku mga apostoles.

14 Ba su mapaliman haena hi Bernabe daw hi Pablo pigyahà
dan sa mga bisti dan tumenged ta napauk sidan, dayun
minulaguy duun ku mga etaw daw kinulahì dan ha 15 “Imbà
nuy tagbuhata haini? Mig-iling kuy dà ha etaw. Duminini
kay ta daw masangyawan day inyu hu Maayad ha Tultulanen
ta daw maendaan nuy sa hurà din pulus ha tinumanan daw
tuuwan nuy sa bubuhay ha Dios ha iyan migtanghagà ta
langit daw ta kalibutan, ta dagat daw sa alan ha duun taena.
16 Su anay impatayà hu Dios sa kaet-etawan pagbuhat hu
bisan inu ha agkabayaan dan. 17 Ba amin daan paagi ha mak-
ilala taw haena ta pinandayaan kuy kandin daw pinaudanan
kuy kandin daw bungahan daan sa pamulahen taw aman
mangabayà-bayà kuy ta amin taw kalan-enen.” 18 Bisan pa

taena ha inikagi hi Pablo apit din en harì agkabaldeng sa mga etaw hu paghalad diyà ta kandan.

19 Amin daan mga Judio ha napuun ta Antiokia daw ta Iconio ha nakauma diyà ta kandan aman pigdasig dan sa mga etaw ha paukan dan si Pablo. Dayun pigbatu dan si Pablo daw guyuda diyà ta guwà taena ha banuwa ta abi dan ha minatay en. 20 Ba su taglilibutan haena hu mga tumutuu migbangun dà si Pablo daw likù diyà ta banuwa. Su maisab ha aldaw duminayun sidan ki Bernabe diyà ta Derbe.

Sa Paglikù Hi Pablo Daw Hi Bernabe Diyà Ta Antiokia

21 Su makasangyaw en hi Pablo daw hi Bernabe sa Maayad ha Tultulanen diyà ta Derbe madakel gayed sa tuminuu ki Jesus. Dayun luminikù sidan diyà ta Listra, ta Iconio daw ta Antiokia ha sakup ta Pisidia. 22 Pigdasig dan sa mga tumutuu diyà ha harì umendà hu pagtuu ba maniguru gayed. Inikagiyan dan sidan hu “Sikuy sa mga tumutuu madakel sa maagiyan taw ha alantusen daw human taw kauma sa tagharian hu Dios.” 23 Su mapilì dan en sa mga pangulu duun hu mga punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà suminalang sidan hu pagkaen ta daw harì maelangan sa pag-ampù dan. Dayun insalig dan sidan duun hu Dios ha iyan pigtuuwan dan.

24-25 Si Pablo daw si Bernabe uminagi diyà ta probincia ta Pisidia dayun nakauma sidan diyà ta Perga ha sakup ta Pamfilia. Su makapanunultul en sidan diyà hu lalang hu Dios duminayun sidan diyà ta Atalia.

26 Diyà ta Atalia luminulan sidan hu barko daw likù ta Antiokia ha duun sidan su anay inampui hu mga tumutuu ha buligan sidan hu Dios duun hu buluhaten ha insugù din kandan ha iman napengahan dan en. 27 Su makauma sidan diyà inamul dan sa alan ha mga tumutuu daw tultuli hu alan ha binuhat hu Dios pinaagi kandan daw ku inu sa paagi ha binuhat din ta daw makatuu sa kenà mga Judio. 28 Migtimà sidan diyà hu malugayad ha panahun duma hu mga tumutuu.

15

Sa Paglalang-lalang Diyà Ta Jerusalem

1 Amin mga etaw ha duminiyà daan ta Antiokia ha napuun ta Judea ha sa intudlù dan duun hu mga tumutuu iyan sa “Ku harì kaw masirkunsidahan sumalà hu Kasuguan hi Moises harì kaw gayed maluwas.” 2 Aman si Pablo daw si Bernabe nakigsawalà gayed taena ha mga etaw. Su harì en sidan agkahusay pinilì si Pablo daw si Bernabe daw sa duma ha mga tumutuu ha dumiyà ta Jerusalem duun hu mga apostoles

daw hu mga pangulu hu mga tumutuu diyà mahitenged
taena ha pigsawalaan dan. 3 Dayun impahipanaw sidan hu
mga tumutuu. Duun sidan nakaagi hu mga probincia ta
Fenicia daw ta Samaria daw intultul dan ku nainu-inu sa
pagpakatuu hu kenà mga Judio. Aman adagi gayed sa kalipay
hu alan ha mga tumutuu diyà. 4 Su makauma en sidan diyà
ta Jerusalem dinawat sidan hu mga tumutuu daw hu mga
apostoles daw hu mga pangulu hu mga tumutuu. Dayun
intultul dan sa alan ha binuhat hu Dios pinaagi kandan.

5 Ba amin daan mga tumutuu ha sakup hu mga Fariseo ha
huminitindeg daw ikagi hu “Kinahanglan gayed ha sirkun-
sidahan sa kenà mga Judio ha tuminuu daw tumanen dan
gayed sa Kasuguan hi Moises.”

6 Mig-amul-amul sa mga apostoles daw sa mga pangulu hu
tumutuu hu pagsusi taena. 7 Su mapengahan sa malugayad
ha paglalang-lalang huminitindeg si Pedro daw ikagi hu
“Mga suled, natun-an nuy en ha su anay iyan a pinilì hu Dios
hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen duun hu kenà mga
Judio ta daw makatuu sidan. 8 Sa Dios ha nakatuen hu henà-
henà hu etaw impaahà din ha dinawat din sidan pinaagi hu
pagpaulin kandan hu Balaan ha Ispiritu iling hu binuhat din
dini ta kanuy su anay. 9 Hurà din isipa ha lain en dì kanuy sa
kenà mga Judio ta linimpyuwan din en sa mga henà-henà dan
pinaagi hu pagtuu dan. 10 Imbà nuy harì agdawata sa paagi
hu Dios? Imbà nuy agpegesa sa mga tumutuu hu pagtuman
taena ha Kasuguan ha bisan sa mga gin-apuan taw daw sikuy
iman harì pakatuman taena? 11 Tagtuu kuy ha pinaagi dà
gayed hu grasya hi Jesus ha Ginuu naluwas kuy. Iling daan
kanuy sa kenà mga Judio.”

12 Nakahagteng sa alan ha naamul-amul su tagpaliliman
sidan hu tultulanen hi Bernabe daw hi Pablo mahitenged hu
mga timaan daw belenganen ha impaahà hu Dios pinaagi
kandan duun hu kenà mga Judio. 13 Su makapenga en
sidan umikagi si Santiago uminikagi daan hu “Mga suled,
palilimani a inyu. 14 Inikagi en kanuy hi Simon Pedro ku pig-
inu-inu hu Dios ha makatuu sa kenà mga Judio ta daw amin
daan diyà ta kandan makasunud hu Dios. 15 Nakasulat en
haini hu mga propita ha tagyanaen

16 ‘Ku maiwas haini aglikù a diyan ta inyu daw agbalayen
ku dà sa napilay ha balay hi David ta dayunen ku sa
pagharì din. 17 Aman sa alan ha kaet-etawan bisan sa
kenà mga Judio ha aghimuwen ku daan ha tumutuu
mabayà hu pagsunud kanak.’

18 Saini ha inikagi hu Dios ha agbuhaten din impadayag din
en su anay.

19 “Aman sa kanak ha henà-henà iyan sa harì taw samuken
sa kenà mga Judio ha nakabig duun hu pagtuu hu Dios. 20 Ba
sulatan taw sidan ha harì sidan kumaen hu inhalad duun hu
mga diyus-diyus daw hu langesa daw hu mananap ha bà dà
pinekel ha hurà kaawà sa langesa din, daw harì daan sidan
magbuhat hu malaw-ay. 21 Ta sugud dà su anay iyan en haini
Kasuguan hi Moises ha tagbasahen daw tigtudlù duun hu
mga simbahan kada Sabado.”

Sa Sulat Duun Hu Kenà Mga Judio Ha Tumutuu

22 Sa mga apostoles daw sa mga tumutuu duma hu mga
pangulu dan mig-uyun ha tagpilì sidan diyà ta kandan hu
igpaduma ki Pablo daw ki Bernabe diyà ta Antiokia. Aman
impadiyà dan si Judas ha tagngaranan daan ki Barsabas daw
si Silas sa tinahud daan hu mga tumutuu. 23 Impauwit sidan
hu sulat ha tagyanaen

“Iyan kay sa mga apostoles daw mga pangulu hu tumutuu
dini sa migsulat taini. Kamusta kaw sinyu sa mga
suled day duun hu pagtuu ha kenà mga Judio diyan
ta Antiokia daw duun hu mga probincia ta Siria daw
ta Cilicia. 24 Napaliman day ha amin duminiyan ha
mga Judio ha napuun dini ta Jerusalem ha migsamuk
inyu pinaagi hu pagtudlù dan daw nalibeg sa henà-
henà nuy, ba hurà day sidan sugua. 25 Aman miglalang-
lalang kay daw migpilì kay hu agsuguen day diyan ta
inyu ha igpaduma hu minahal taw ha mga suled ha si
Bernabe daw si Pablo, 26 saini ha mga etaw harì dan
agkanugunan sa kinabuhì dan duun hu pagpanunultul
mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu taw. 27 Aman
impadiyan day si Judas daw si Silas ta daw itultul
dan pa gayed haini diyan ta inyu. 28 Sikay daw sa
Balaan ha Ispiritu mig-uyun ha harì kay mameges inyu
hu pagtuman taena ha tulumanen hu mga Judio. Ba
iyan haini kinahanglan ha buhaten nuy 29 ha harì kaw
kumaen hu inhalad duun hu mga diyus-diyus daw hu
langesa daw hu mananap ha bà dà pinekel ha hurà
kaawà sa langesa din, daw harì kaw daan magbuhat
hu malaw-ay. Ku tumanen nuy gayed haini mag-uswag
kaw. Iyan dà haini.”

30 Impahipanaw dayun su pinilì dan payanaen ta Antiokia.
Su makauma sidan diyà inamul dan sa alan ha mga tumutuu
dayun in-ila dan su sulat. 31 Su mabasa en hu mga tumutuu su
sulat nangabayà-bayà gayed sidan taena ha mga salambagan
kandan. 32 Tumenged ta si Judas daw si Silas pakasaysay hu
igpaikagi hu Dios migwali sidan hu pagpalig-en hu pagtuu
hu mga etaw diyà. 33 Su maiwas en sa pila ha aldaw hu

pagtimà dan diyà impalikù dà sidan hu mga tumutuu duun hu migsugù kandan diyà ta Jerusalem. Su aghipanaw en sidan inikagiyan sidan hu “Panalanginan kaw hu Ginuu.” 34 Ba pinilì hi Silas ha magpabilin dà diyà. 35 Si Pablo daw si Bernabe diyà dà daan ta Antiokia dayun nanudlù daw nanunultul sidan hu lalang hu Dios duma hu mga tumutuu.

Sa Pagsuwayà Hi Pablo Daw Hi Bernabe

36 Su pila en ha aldaw inikagiyan hi Pablo si Bernabe hu “Likuan ta su mga banuwa ha pigsangyawan ta hu lalang hu Dios su anay ta daw masusi ta ku agkainu-inu en iman sa pagtuu dan.” 37 Agkabayaan ngaay agdumaha hi Bernabe si Juan ha tagngaranan daan ki Marcos. 38 Ba si Pablo harì agkabayà ha dumuma haena kandan ta su anay ha diyà pa sidan ta Pamfilia uminendà haena hu pagbulig kandan daw ulì. 39 Aman nakagsawalà sidan daw tumenged taena migsuwayà sidan. Dinuma hi Bernabe si Juan ha tagngaranan daan ki Marcos daw lulan hu barko payanaen ta Cipro. 40 Pinilì hi Pablo si Silas ha dumuma kandin dayun huminipanaw sidan ha inampuan hu mga tumutuu ha buligan sidan hu Dios. 41 Duminuun sidan hu mga banuwa ha sakup ta Siria daw Cilicia daw piglig-en hi Pablo sa pagtuu hu mga tumutuu diyà.

16

Si Pablo, Si Silas Daw Si Timoteo

1 Nakauma say Pablo diyà ta Derbe daw ta Listra. Amin diyà tuminuu ki Jesus ha tagngaranan ki Timoteo ha sa inay din tumutuu ha Judio ba sa amay din Griego. 2 Sa alan ha mga tumutuu diyà ta Listra daw ta Iconio nakadayè ki Timoteo. 3 Tumenged ta agkabayaan haena hi Pablo agdumaha pigpasirkunsidahan din ta natun-an hu mga Judio diyà ha Griego sa amay din. 4 Duun hu mga banuwa ha agkangaagiyan dan intultul dan duun hu mga tumutuu sa angayan ha tumanen sumalà hu nauyunan hu mga apostoles daw hu mga pangulu hu tumutuu diyà ta Jerusalem. 5 Tumenged taena nalig-enan sa mga tumutuu duun hu pagtuu dan daw migdakel sidan ta kada aldaw agkaisaban sidan sa mga tumutuu.

Sa Panan-awen Hi Pablo Diyà Ta Troas

6 Tumenged ta binaldeng say Pablo hu Balaan ha Ispiritu hu pagpanunultul hu lalang hu Dios diyà ta probincia ta Asia, duun sidan nakaagi hu mga banuwa ha sakup ta Frigia daw Galacia. 7 Su makauma sidan hu dulunà ta Misia agdayun en ngaay sidan diyà ta probincia ta Bitinia ba hurà daan sidan tuguti hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hi Jesus. 8 Aman diyà sidan mig-agi ta Misia payanaen ta Troas. 9 Su daleman en

amin panan-awen hi Pablo saena etaw ha taga-Macedonia
daw huminangyù diyà ta kandin ha tagyanaen “Dini kaw ta
Macedonia daw buligi kay.” 10 Su maahà hi Pablo haena nan-
ahà kay dayun hu paagi ha makadiyà kay ta Macedonia ta
natun-an day ha agsuguen kay hu Dios hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen duun hu mga etaw diyà.

Sa Pagpakatuu Hi Lidia Diyà Ta Filipos

11 Diyà ta Troas luminulan kay hu barko payanaen ta
Samotracia. Su maisab ha aldaw duminayun kay diyà ta
Neapolis. 12 Diyà bà kay dà huminipanaw payanaen ta Filipos
sa sabuwa duun hu mga kinaadagiyan ha banuwa diyà ta
Macedonia daw taga-Roma sa kadakelà ha mga etaw diyà.
Migtimà kay diyà hu pila ha aldaw.

13 Su aldaw hu Sabado guminuwà kay duun taena ha
banuwa daw duminiyà kay ta kilid hu wahig ta nahenà-henà
day ha diyà sa alampuanan hu mga Judio. Dayun mininuu
kay diyà daw tultuli hu lalang hu Dios sa mga bahi ha tag-
amul-amul diyà. 14 Sa sabuwa kandan iyan si Lidia ha diyà
tagtimà ta Tiatira ha tagpamaligyà hu mahalen ha manggad.
Saena masinimbahen hu Dios daw hinimu hu Dios ha du-
mawat hu tag-ikagiyen hi Pablo. 15 Aman binautismuwan
haena duma hu pamilya din dayun huminangyù kanay ha
tagyanaen “Ku isipen nuy ha laus a ha tumutuu hu Ginuu
diyà kaw magtimà ta balay ku.” Aman pineges kay gayed
kandin.

Sa Pagkapurisu Hi Pablo Daw Hi Silas Diyà Ta Filipos

16 Amin panahun ha su tagduun kay hu alampuanan hu
mga Judio nasal-aw day sa bahi ha ulipen ha inulinan hu
busaw aman tagpanagnà haena daw iyan igpakasalapì hu
mga agalen din. 17 Saena miglupug-lupug kanay daw migku-
lahiay ha tagyanaen “Saini ha mga etaw suluguen hu Dios
ha Magbabayà hu alan daw tagpanunultul sidan hu paagi
ha maluwas kaw.” 18 Pila gayed ha aldaw sa kabuhata din
taena. Hurà makaantus si Pablo aman luminingì taena ha
bahi daw ikagiyi su busaw hu “Pinaagi hu ngaran hi Jesu
Cristo agsuguen ku ikaw ha umawà ka diyan ta kandin.”
Sagunà uminawà su busaw.

19 Ba su matun-an hu mga agalen din ha harì en sidan
makasalapì pinaagi kandin dinakep dan si Pablo daw si Silas
daw pangguyuda duun hu hukmanan. 20 Su ipaatubang en
si Pablo daw si Silas duun hu mga opisyal insumbung dan
ha kagi dan “Saini mga Judio ha migsamuk-samuk dini ta
banuwa taw 21 ta migtudlù sidan hu mga tulumanen ha supak
hu balaud ta Roma aman sikuy sa mga taga-Roma harì taw
madawat sa tigtudlù dan.”

22 Nangapauk daan sa kaet-etawan diyà dayun pinanle-
basan si Pablo daw si Silas hu mga opisyal daw pabunali. 23 Su
mapengahan en sidan pagbunalai impapurisu dan sidan
daw inikagiyan su bantay ha siguruwan din sidan bantayan.
24 Aman intagù din sidan diyà ta taliwarà ta purisuwan daw
ligpiti sa mga paa dan hu tinagedan ha kayu.
25 Ba su maliwarà en sa daleman si Pablo daw si Silas mig-
ampù daw migkanta hu pagdayè hu Dios, daw migpaliliman
kandan sa duma dan ha mga purisu. 26 Tigkan miglinug hu
mabis-ay aman nahuyung su purisuwan. Sagunà napuwaan
sa alan ha mga pultahan daw nangatangtang daan sa mga
pusas hu mga purisu. 27 Su mapukaw su bantay naahà din
ha napuwaan en sa purisuwan, aman dinagtù din su ispada
din ta agdughangen din en ngaay sa lawa din ta abi din
ha nakaawà en sa mga purisu. 28 Ba kinulahì hi Pablo ha
tagyanaen "Harì nu agdughanga sa lawa nu ta dini kay dà
alan ta seled."
29 Su bantay nanayù hu sulù daw agpas diyà ta seled.
Luminuhud haena ha taghugdunan duun hu atubangan hi
Pablo daw hi Silas. 30 Inuwit din sidan diyà ta guwà daw pan-
insai hu "Inu man sa buhaten ku ta daw maluwas a?"
31 Inikagiyan dan haena ha "Tumuu ka ki Jesus ha Ginuu
ta daw maluwas ka daw sa pamilya nu." 32 Dayun tinultulan
dan hu lalang hu Dios sa alan ha mga etaw diyà ta balay. 33 Su
liwarà pa sa daleman binulung taena ha bantay sa mga adul
hi Pablo daw hi Silas. Pagkaiwas taena binautismuwan su
bantay daw sa pamilya din. 34 Dayun impaseled din diyà ta
balay din su mga apostoles daw ipakaen sidan. Nalipay su
bantay duma hu pamilya din ta nakatuu sidan hu Dios.
35 Su maselem en migsugù sa mga opisyal hu sinaligan
dan ha ipaguwà en diyà ta purisuwan si Pablo daw si Silas.
36 Aman inikagiyan say Pablo hu bantay hu "Sa mga opisyal
migsugù ha ipaguwà kaw aman hipanaw kaw en ha mali-
nawen."
37 Ba inikagiyan hi Pablo su mga sinaligan hu "Sikay sa
sakup ta Roma binunalan kay duun hu atubangan hu kaet-
etawan daw purisuwa bisan ku hurà kay pa kabistiga ba
iman tigkan kay paman igpaguwà. Sayana harì mabaluy ta
kinahanglan ha su mga opisyal iyan dumini hu pagpaguwà
kanay."
38 Tinultulan su mga opisyal ku sinaligan dan hu inikagi
hi Pablo. Su mapaliman dan en ha si Pablo daw si Silas
sakup diay ta Roma nangahaldek gayed sidan. 39 Aman su
mga opisyal duminiyà ta purisuwan daw panayù hu pasaylu.
Dayun impaguwà sidan diyà ta purisuwan daw hangyua ha
umawà en sidan duun taena ha banuwa. 40 Duminiyà dayun

si Pablo daw si Silas ta balay hi Lidia daw dasiga sa mga tumutuu ha naamul diyà, dayun huminipanaw sidan.

17

Si Pablo Daw Si Silas Diyà Ta Tesalonica

1 Su makaagi si Pablo daw si Silas ta Amfipolis daw ta
Apolonia nakauma sidan diyà ta Tesalonica ha amin duun
simbahan hu mga Judio. 2-3 Sumalà hu naanadan hi Pablo
sumineled duun taena ha simbahan. Kada Sabado seled
hu tatulu ha simana nakiglalang kandan daw pinamatud-
an din pinaagi hu insulat ha lalang hu Dios ha su Mesiyas
kinahanglan ha mag-antus gayed dayun himatayan ba ma-
banhaw dà. Inikagiyan sidan hi Pablo hu "Si Jesus ha iyan
intultul ku diyan ta inyu iyan su Mesiyas." 4 Aman sa duma
ha mga Judio nakabig pinaagi hu inikagi hi Pablo dayun
suminunud sidan ki Pablo daw ki Silas. Amin daan tuminuu
ha kenà mga Judio ha mga tinahud ha bahi daw mga maama
ha masinimbahen gayed hu Dios.

5 Ba nasina sa mga Judio aman inamul dan sa mga buguy ta
daw makagbuligà sidan hu pagsamuk ta banuwa. Sinulung
dan sa balay hi Jason ta agpan-ahaen dan si Pablo daw si
Silas ta daw ipaatubang dan duun hu kaet-etawan. 6 Ba
hurà dan haena kaahà aman dinakep dan si Jason daw sa
duma ha mga tumutuu daw isumbung duun hu mga opisyal
taena ha banuwa daw nangulahì sidan hu "Saini ha mga etaw
migsamuk-samuk duun hu bisan hindu daw iman nakadini
en sidan ta kanuy, 7 daw saini si Jason iyan migpaseled kay
Pablo diyà ta balay din. Alan en sidan suminupak hu balaud
hi Cesar sa Harì taw ta inikagi dan ha amin kun lain ha Harì
ha tagngaranan ki Jesus." 8 Su mapaliman haena hu mga
etaw daw hu mga punuan taena ha banuwa nasamuk gayed
sidan. 9 Dayun impaila dan si Jason daw sa duma din hu
piyansa daw human sidan ipaguwà.

Si Pablo Daw Si Silas Diyà Ta Berea

10 Su daleman en si Pablo daw si Silas impahipanaw hu
mga tumutuu payanaen diyà ta Berea. Su makauma sidan
diyà sumineled sidan duun hu simbahan hu mga Judio.
11 Matareng gayed sa mga Judio diyà dì hu mga Judio diyà ta
Tesalonica ta agkabayaan dan gayed agpalilimani sa lalang
hu Dios. Kada aldaw tagsusi sidan hu insulat ha lalang hu
Dios ta daw matun-an dan ku laus ba gayed sa tigtudlù hi
Pablo. 12 Aman madakel gayed ha mga Judio sa tuminuu
bisan sa kenà mga Judio ha tinahud ha bahi daw madakel
daan ha mga maama ha kenà Judio.

13 Su matun-an hu mga Judio diyà ta Tesalonica ha si Pablo
tagsangyaw hu lalang hu Dios diyà ta Berea namandiyà daan
sidan daw dasiga sa mga etaw ha paukan dan si Pablo.
14 Aman sagunà impadiyà hu mga tumutuu si Pablo ta dagat.
Ba si Silas daw si Timoteo migpabilin ta Berea. 15 Su mga etaw
ha nanulud ki Pablo diyà en nataman ta Atenas, dayun lu-
minikù sidan daw ikagiyi si Silas daw si Timoteo ha umagpas
dà lumupug ki Pablo.

Si Pablo Diyà Ta Atenas

16 Su tag-angatà pa si Pablo ki Silas daw ki Timoteo diyà
ta Atenas naguul gayed haena su maahà din ha madakel sa
mga larawan diyà ta banuwa. 17 Aman sumineled duun hu
simbahan hu mga Judio daw nakiglalang kandan duma hu
alan ha kenà mga Judio ha masinimbahen hu Dios. Bisan
duun hu baligyaanan aldaw-aldaw nakiglalang si Pablo hu
mga etaw ha naahà din diyà. 18 Amin mga manunudlù hu
tinumanan hi Epicurio daw hu mga Estoico ha nakigsawalà
kandin. Sa duma nanginginsà hu "Inu gid sa tag-ikagiyen
taini ha pinakauleg?" Sa duma tagyanaen "Saini bà su tag-
panunultul hu langyaw ha diyus-diyus." Inikagi dan haena
ta sa insangyaw hi Pablo iyan sa mahitenged ki Jesus daw sa
pagkabanhaw din. 19 Aman inuwit dan si Pablo duun hu mga
punuan ha mig-amul-amul ha tagngaranan hu Areopago daw
bistigaha hu kagi dan "Mabaluy ba ha matun-an day haini
sa bag-u ha tinumanan ha tigtudlù nu? 20 Ta napaliman day
diyan ta ikaw sa bag-u ha tultulanen daw agkabayà kay ku
matun-an day sa kahulugan taena." 21 Sa mga taga-Atenas
daw sa mga langyaw ha diyà en tagtimà iyan dà tagbuhaten
dan sa pagpanunultul daw sa pagpaliliman hu bag-u ha
tultulanen.

22 Duun hu atubangan taena ha mga punuan huminitindeg
si Pablo daw ikagi hu "Sinyu sa mga taga-Atenas, natun-an
ku ha masinimbahen kaw gayed. 23 Ta su magpasiyu a dini ta
banuwa nangaahà ku sa mga tagsimbahen nuy daw naahà ku
sa halaran ha sinulatan ha tagyanaen 'Kandin haini hu harì
agkakilala ha diyus.' Saini ha tagsimbahen nuy ba harì nuy
agkakilala iyan en sa tigtultul ku iman.

24 "Iyan haini Dios ha migtanghagà ta kalibutan daw hu
alan ha tagtimà duun daw Magbabayà daan ta langit daw ta
kalibutan. Aman hurà haini duun dà magtimà hu simbahan
ha binuhat hu etaw 25 daw harì en daan kapagbuligan hu
etaw ta iyan en mig-ila hu alan bisan sa gahinawa hu etaw.
26 Iyan migbuhat hu nauna ha etaw ha nahimu ha puunaan
hu alan ha mga kaet-etawan dini ta tibuuk ha kalibutan, daw

daan din en natugun sa panahun ha matukud sa migkalain-lain ha ginharian daw sa mga dulunà taena. 27 Binuhat din haena ta daw pan-ahaen hu mga etaw sa Dios dayun matulen dan. Ba ubay dà sa Dios dini ta kanuy 28 ta 'Sa kinabuhì taw, sa henà-henà taw daw sa alan na pinaagi gayed kandin.' Daw amin matatau diyan ta inyu ha tagyanaen 'Iyan kuy gayed mga batà din.'

29 "Tumenged ta batà kuy hu Dios harì taw henhenaen ha sa Dios iling dà hu larawan ha bulawan daw salapì daw batu ha binuhat hu mga matatau ha etaw. 30 Su anay inantus hu Dios sa mga madaet ha buhat hu etaw tumenged ta hurà dan pa haena kakilala. Ba iman sinugù din sa alan ha maghinulsul gayed 31 ta natugun din en sa aldaw ha sa kaet-etawan hukuman taena ha pinilì din pinaagi hu matareng ha paghukum. Saini namatud-an gayed ha laus pinaagi hu pagbanhaw din taena."

32 Su mapaliman dan haena sa inikagi hi Pablo mahitenged hu pagkabanhaw sa duma kandan bà dà migtameyes. Ba sa duma migyanaen "Agkabayà kay dà agpaliliman ikaw aman likù ka asem dini." 33 Dayun minawà si Pablo diyà ta kandan. 34 Amin tuminuu ha mga etaw ha suminunud kandin, sa duma kandan iyan si Dionisio sa sabuwa duun taena ha punuan daw amin daan bahi ha tagngaranan ki Damaris daw amin pa duma.

18

Si Pablo Diyà Ta Corinto

1 Su maiwas haena uminawà si Pablo diyà ta Atenas dayun duminiyà ta Corinto. 2 Diyà nakilala din sa sabuwa ha Judio ha taga-Ponto ha tagngaranan ki Akila. Bag-u pa sidan nakauma ki Asawa din ha si Priscila sa nangapuun ta probincia ta Italia ta insugù hi Claudio ha sa alan ha mga Judio umawà diyà ta Roma. Aman nakig-ahà si Pablo kandan. 3 Tumenged ta iling kandan sa pangabuhì hi Pablo ha iyan sa pagpamuhat hu tulda, diyà haena migtimà ta kandan daw migtalabahu duma kandan. 4 Kada Sabado nakiglalang si Pablo diyà ta simbahan ta daw makabig sa mga Judio daw sa kenà mga Judio duun hu pagtuu ki Jesus.

5 Su makagapen en si Silas daw si Timoteo sa nangapuun ta Macedonia iyan dà binuhat hi Pablo sa pagpanunultul hu lalang hu Dios ta daw sa mga Judio tumuu gayed ha si Jesus iyan su Mesiyas. 6 Ba suminupak ki Pablo sa mga Judio daw pigtameyes dan haena. Aman inyabyab din sa aliyabuk duun hu bisti din ha iyan timaan ha ag-awaan din en sidan, dayun

inikagiyan din sidan ha “Hurà kud labet ku silutan kaw hu Dios. Sugud iman agduun ad hu kenà mga Judio.”

7 Aman inawaan sidan hi Pablo dayun diyà migtimà ta balay hi Titio Justo sa kenà Judio ba masinimbahen hu Dios. Sa balay din diyà dà ta kilid ta simbahan. 8 Si Crispo sa punuan duun taena ha simbahan tuminuu daan hu Ginuu duma hu pamilya din. Madakel pa gayed sa taga-Corinto ha migpaliliman ki Pablo daw tuminuu ki Jesus dayun bin-autismuwan.

9 Amin daleman ha inikagiyan hu Ginuu si Pablo pinaagi hu panan-awen hu “Harì ka agkahaldek ba dayuna sa pag-panunultul nu 10 ta tagdumahan ku ikaw. Hurà gayed makapasipala ikaw ta duun taini ha banuwa madakel pa sa tumuu kanak.” 11 Aman si Pablo migtimà diyà ta Corinto hu nangkatuig daw tengà hu pagtudlù hu lalang hu Dios.

12 Ba su iyan en paman gubernador ta Acaya si Galio sa mga Judio migsabuwa hu pagdakep ki Pablo daw inuwit dan haena duun hu hukmanan 13 hu kagi dan “Saini migkabig hu mga etaw hu pagsimba hu Dios duun hu paagi ha supak hu balaud taw.”

14 Su agtubag en ngaay si Pablo inikagiyan hi Galio sa mga Judio ha “Ku saini ha etaw amin din nabuhat ha adagi ha salà magpaliliman a ngaay inyu. 15 Ba tumenged ta mga lalang dà man daw mga ngaran hu kapuun nuy daw hu inyu ha Kasug-uan iyan kaw en maghusay ta hurà ku duun labet.” 16 Aman impaawà din sidan duun taena ha hukmanan. 17 Dayun dinakep dan si Sostenes sa punuan duun taena ha simbahan daw pagbunalai duun hu atubangan ku hukmanan. Ba si Galio hurà en maglabet-labet kandan.

Sa Paglikù Hi Pablo Diyà Ta Antiokia

18 Si Pablo migtimà pa diyà ta Corinto hu pila ha aldaw. Dayun inawaan din sa mga tumutuu diyà daw lulan hu barko payanaen diyà ta probincia ta Siria duma ki Priscila daw ki Akila. Su makauma sidan diyà ta Cencrea migpatabulug si Pablo ha iyan timaan ha natuman din en sa panaad din duun hu Dios. 19 Su makauma sidan diyà ta Efeso inawaan din si Priscila daw si Akila. Sumineled si Pablo duun hu simbahan hu mga Judio daw nakiglalang kandan. 20 Hinawidan dan si Pablo diyà ba hurà en haena kabayà. 21 Bà dà uminikagi su aghipanaw en ha “Ku iyan pagbayà hu Dios aglikù a dà dini ta inyu.” Aman uminawà ta Efeso daw luminulan dayun hu barko. 22 Su makauma si Pablo diyà ta Cesarea duminayun haena diyà ta Jerusalem daw nakig-ahà hu mga tumutuu diyà dayun luminikù diyà ta Antiokia.

23 Su malugay-lugay hu pagtimà din diyà huminipanaw dà
paman payanaen duun hu mga banuwa ha sakup ta Galacia
daw ta Frigia ta daw malig-enan din sa pagtuu hu mga
tumutuu.

Si Apolos Diyà Ta Efeso Daw Ta Corinto

24 Duun daan taena ha panahun amin Judio ha taga-
Alejandria ha tagngaranan ki Apolos sa nakauma diyà ta
Efeso. Matatau haena daw natun-an din gayed sa insu-
lat ha lalang hu Dios 25 daw natudluan daan hu tinuuwan
mahitenged hu Ginuu. Madasigen gayed hu pagpanudlù daw
hustu sa pagsaysay din mahitenged ki Jesus bisan ku iyan din
dà natun-an sa pagbautismu hi Juan. 26 Su magtudlù haena
duun hu simbahan hu mga Judio hurà din gayed kahaldek.
Ba su mapaliman haena hi Priscila daw hi Akila dinuma dan
haena diyà ta balay dan daw tudlui hu hurà din pa katun-i ha
insulat ha lalang hu Dios mahitenged ki Jesus ta daw mahustu
gayed sa pagtudlù din.

27 Agkabayà gayed si Apolos agdiyà ta Acaya aman sa mga
tumutuu diyà ta Efeso migdasig kandin dayun sinulatan dan
sa mga tumutuu diyà ta Acaya ha dawaten dan si Apolos. Su
makauma si Apolos diyà sa pagtudlù din nakabulig gayed hu
mga nakatuu ki Jesus pinaagi hu grasya hu Dios 28 ta pinaagi
hu insulat ha lalang hu Dios napamatud-an ha si Jesus iyan
su Mesiyas. Aman nadaeg din sa mga Judio ha nakigsawalà
kandin duun hu atubangan hu mga etaw.

19

Si Pablo Diyà Ta Efeso

1 Su diyà en si Apolos ta Corinto si Pablo huminipanaw
diyà ta bubungan dayun nakauma ta Efeso. Naahà din diyà
sa duma ha mga tumutuu 2 daw ininsaan din sidan ha “Su
tumuu kaw ki Jesus inulinan kaw ba hu Balaan ha Ispiritu?”

Tuminubag sidan ha “Hurà ta hurà day katun-i ha amin
man diay Balaan ha Ispiritu.”

3 Aman ininsaan din sidan hu “Inu man diay sa katudlua-
nan hu pagbautismu inyu?”

Tuminubag sidan hu “Ki Juan ha katudluanan hu pag-
bautismu.”

4 Dayun inikagiyan sidan hi Pablo hu “Sa intudlù hi Juan
iyan sa maghinulsul sa etaw dayun mabautismuwan, daw
tinudluan din daan sa kaet-etawan ha tumuu sidan taena ha
makauma ha hudiyan dì kandin ha iyan si Jesus.”

5 Su matun-an dan haena binautismuwan sidan tumenged
hu pagtuu dan ki Jesus ha Ginuu. 6 Dinampà sidan hi Pablo
dayun inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu. Nakaikagi sidan

hu harì dan agkasabut ha mga inikagiyan daw insaysay dan daan sa igpaikagi hu Dios. 7 Sampulù daw daruwa sidan alan.

8 Tatulu ha bulan sa pagtudlù hi Pablo hu mga etaw duun taena ha simbahan hu mga Judio daw hurà din daan gayed kahaldek hu pagdasig kandan mahitenged hu pagharì hu Dios ta daw makabig sidan. 9 Ba sa duma ha mga etaw hurà gayed tuu ta madesen sa henà-henà dan daw bà dan dà pigtameyes duun hu atubangan hu mga etaw sa tinuuwan mahitenged ki Jesus. Aman uminawà si Pablo diyà ta kandan. Dinuma din sa mga tumutuu dayun aldaw-aldaw miglalang-lalang sidan duun hu iskwilahan ha binalay hi Tirano. 10 Iyan haena binuhat dan duun hu daruwa ha tuig. Aman pinaagi taena sa lalang hu Dios napaliman hu alan ha mga etaw ha tagtimà ta probincia ta Asia sa mga Judio daw sa kenà.

Sa Mga Batà Hi Esceva Ha Sinabà Hu Busaw

11 Madakel gayed ha belenganen sa binuhat hi Pablo ta ginaheman hu Dios. 12 Bisan sa manggad ha pakaugsak diyà ta lawa hi Pablo ku ag-uwiten duun hu agkadaluwan daw duun hu pinasipalahan hu busaw agkaulian haena. 13 Amin mga Judio ha tagduun-duun hu mga banuwa ta agpamugaw daan hu mga busaw. Sinulay dan sa pagbugaw hu busaw pinaagi hu ngaran hi Jesus ha Ginuu hu kagi dan "Umawà ka duun taini pinaagi hu ngaran hi Jesus ha intultul hi Pablo." 14 Sa migbuhat taena iyan su pitu ha batà ha maama hi Esceva sa Judio ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad. 15 Ba su busaw tuminubag hu "Nakilala ku si Jesus daw si Pablo, ba sinyu sin-u kaw man?" 16 Dayun linaksuwan sidan ku etaw ha inulinan hu busaw daw nadaeg sidan. Aman nakapulaguy sidan duun ku balay sa nangaadulan daw nangalebasan.

17 Su mapaliman haena hu mga Judio daw hu kenà ha tagtimà diyà ta Efeso nangahaldek gayed sidan daw nadayè gayed si Jesus ha Ginuu. 18 Madakel sa tuminuu ha migsugid hu mga madaet ha buhat dan. 19 Amin daan diyà mga salamangkiro ha tuminuu aman inamul dan sa mga librito dan daw bigsuli duun hu atubangan hu kaet-etawan. Sa bali taena ha mga librito kalimahan ha libu ha salapì. 20 Pinaagi taena nakalekep sa lalang hu Dios daw migdakelà gayed sa nangakatuu.

Sa Kagubut Diyà Ta Efeso

21 Su maiwas haena nakahenà-henà si Pablo ha umagi diyà ta Macedonia daw ta Acaya daw dayun diyà ta Jerusalem. Uminikagi pa ha "Ku maiwas haena agdiyà a pa daan ta Roma." 22 Impauna din diyà ta probincia ta Macedonia sa

daruwa ha sinaligan din ha iyan si Timoteo daw si Erasto ta si Pablo diyà pa hu kandin ta probincia ta Asia.

23 Duun taena ha panahun amin kasamuk diyà ta Efeso
tumenged hu tinuuwan mahitenged ki Jesus. 24 Amin man-
ananalsal ha tagngaranan ki Demetrio ha namuhat hu larawan
taena ha simbahan hu diyus-diyus dan ha bahi ha iyan si
Artemisa. Pinaagi taena migsapian gayed sidan duma hu
mga sakup din ha mananalsal. 25 Inamul din sa mga sakup
din daw sa duma ha mananalsal daw ikagiyi sidan hu "Mga
suled, natun-an nuy en ha migsapian kuy taini ha patigayun
taw. 26 Ba agkatun-an nuy en daan ha madakel en ha mga
etaw sa nakabig hi Pablo dini ta Efeso daw apit en pakalekep
duun hu mga banuwa ha sakup ta Asia tumenged ta tigtudlù
din ha sa diyus-diyus ha binuhat hu etaw kenà laus ha Dios.
27 Aman pinaagi taini tameyesen dan gayed sa patigayun
taw. Maikagi dan daan ha hurà en pulus taini ha simbahan
hi Artemisa sa diyus taw ha iyan sinimba hu kaet-etawan
dini ta Asia daw duun hu bisan hindu daw maawà daan sa
pagkabantugan din."

28 Su mapaliman haena hu mga mananalsal nangapauk
gayed sidan daw namangulahì ha tagyanaen "Bantugan
gayed si Artemisa sa diyus hu taga-Efeso." 29 Aman amin
kagubut ha nakalekep taena ha banuwa. Dayun migden-
gan sidan hu pagdakep ki Gayo daw ki Aristarco sa taga-
Macedonia ha mga duma hi Pablo hu paghipanaw din daw
pinangguyud dan sidan duun hu tigumanan. 30 Agkabayà
ngaay si Pablo agpangatubang duun taena ha kaet-etawan ba
binaldeng hu mga tumutuu. 31 Amin din daan mga amigu
ha opisyal diyà ta Asia ha migpasugù diyà ta kandin hu
paghangyù ha harì dumuun ku tigumanan.

32 Sa mga etaw diyà ta tigumanan nangalibeg gayed ta hurà
en mag-iling sa ingkulahì dan. Sa kadakelà kandan hurà man
ganì makatuen ku imbà sidan kaamul-amul diyà. 33 Amin
mga Judio ha migsugù ki Alejandro ha iyan mangatubang
hu kaet-etawan hu pagpangatarengan mahitenged kandan.
Dayun migsingyas haena ta daw humagteng sidan. 34 Ba su
matun-an dan ha si Alejandro Judio diay namangulahì sidan
seled hu daruwa ha uras ha tagyanaen "Bantugan gayed si
Artemisa sa diyus hu taga-Efeso."

35 Impahagteng sidan hu sekretaryo taena ha banuwa
daw minikagi hu "Mga suled ku dini ta Efeso, hurà ba diay
katun-i hu alan ha sikuy sa mga taga-Efeso iyan sinaligan
ha magbantay taini ha simbahan hu bantugan ha diyus taw
ha si Artemisa daw hu larawan ha batu ha napuun diyà ta
langit? 36 Tumenged ta hurà man gayed makaikagi ha saini

kenà laus kinahanglan ha humagteng kaw daw harì kaw tagbuhat hu kagubut, 37 ta insumbung nuy haini sa mga etaw ha hurà magtameyes ki Artemisa daw hurà panakaw diyà ta simbahan. 38 Ku amin igsumbung hi Demetrio daw hu duma din ha mananalsal amin taw maghuhukum daw amin daan panahun hu paghusay na duun sidan magsumbung. 39 Ku amin pa duma ha agkabayaan nuy ha mahusay angati nuy sa naanadan ha pag-amul-amul. 40 Ta mabaluy kuy ha isumbung iman tumenged ta binuhat taw sa kagubut ha hurà taw duun katarengan." 41 Su maikagi din haena impaulì din sa kaet-etawan.

20

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Macedonia Daw Ta Acaya

1 Su maiwas en sa kagubut inamul hi Pablo sa mga tumutuu daw dasiga sidan daw human duminayun diyà ta Macedonia. 2 Su makaagi si Pablo duun hu mga banuwa diyà pigdasig din sa mga tumutuu duun. Dayun duminiyà ta Acaya ha tagngaranan daan ta Grecia 3 daw migtimà diyà hu tatulu ha bulan. Su aglulan en ngaay haena hu barko payanaen ta probincia ta Siria natun-an din ha agdakepen hu mga Judio aman nahenhenaan din ha diyà dà agi ta Macedonia. 4 Dayun duminuma kandin si Sopater ha taga-Berea sa batà hi Piro, si Aristarco daw si Segundo sa mga taga-Tesalonica, si Gayo ha taga-Derbe daw si Timoteo, si Tikico daw si Trofimo sa mga taga-Asia. 5-6 Su makauma kay diyà ta Filipos impauna day diyà ta Troas sa mga duma day ta daw diyà en sidan mag-angat. Su maiwas en sa pagsaulug hu Pagkaen hu Supas ha Hurà Duun Igpatulin luminulan kay hu barko. Dayun nagapenan day sidan diyà ta Troas su makalima en ha aldaw daw migtimà kay diyà hu nangkasimana.

Sa Hudiyan Ha Pagdiyà Hi Pablo Ta Troas

7 Su sumalep en sa aldaw duun hu Sabado naamul-amul kay sa alan ha mga tumutuu hu pagkaen daw hu paghenà-henà taena ha kamatayen hi Jesus. Si Pablo migwali taman hu liwarà sa daleman ta ku maselem agdayun dà haena aghipanaw. 8 Diyà ta latun taena ha balay ha duun kay mig-amul-amul inugsakan hu madakel ha mga sulù. 9 Amin malaki ha tagngaranan ki Eutico ha duun mininuu hu bintanà, saena agtidugahen en tungkay ta malugayad sa wali hi Pablo. Su makatiduga en gayed nahulug diyà ta sileb sa duun dà napuun hu ikatulu ha andana. Minatay en haena su maumahan dan diyà ta sileb. 10 Ba linugnaan daan haena hi Pablo daw kepkepi, dayun minikagi hu "Harì kaw agkasamuk ta bubuhay." 11 Dayun luminatun dà si Pablo diyà ta sampaw

daw kaen sidan. Nakiglalang pa kandan taman ha agkaaldaw
en dayun human huminipanaw. 12 Impaulì dan su malaki
daw adagi gayed sa kalipay dan ta hurà haena patay.

Sa Paghipanaw Hay Pablo Payanaen Ta Mileto

13 Migsuwayà kay ki Pablo ta diyà hu kandin uminagi ta
gaun daw luminulan kay hu kanay payanaen diyà ta Asos ta
diyà kay en tagtalagbù. 14 Su makagtalagbù kay en diyà ta
Asos luminulan si Pablo duma kanay payanaen ta Mitilene.
15 Su maisab ha aldaw duminayun kay daw diyà kay nakaagi
ta pulù ta Kios. Su maisab en paman ha aldaw nakauma kay
duun hu pulù ta Samos. Su isab ha aldaw diyà kay en paman
ta Mileto 16 ta sa henà-henà hi Pablo ha baklayen day en sa
Efeso ta daw harì kay mayawat diyà ta Asia. Ta ag-agpas si
Pablo diyà ta Jerusalem ku mabaluy ha harì pa matuman sa
Aldaw hu Pentecostes.

Sa Mga Panugun Hi Pablo Duun Hu Mga Tumutuu Ha Taga-Efeso

17 Su diyà en si Pablo ta Mileto pinaelegan din sa mga
pangulu hu tumutuu diyà ta Efeso. 18 Su mangakauma en
sidan inikagiyan din hu "Natun-an nuy en sa batasan ku
sugud dà su anay ad makauma dini ta Asia. 19 Mig-alagad a hu
Ginuu ha migpaubus daw usahay agpakaagalà a tumenged
inyu. Madakel daan sa mga alantusen ku hu duma ku ha mga
Judio ta agpasipalahan a kandan. 20 Natun-an nuy ha intudlù
ku gayed inyu sa alan ha makabulig inyu ku tagkaamul-amul
kaw daw bisan duun hu mga balay nuy. 21 Inikagiyan ku sa
mga Judio daw sa kenà ha maghinulsul sidan duun hu Dios
daw tumuu sidan ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.

22 "Iman kinahanglan ha dumiyà a ta Jerusalem ta iyan
hayana agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu ha buhaten ku
bisan ku hurà ku katun-i ku inu sa maul-ulahan ku diyà.
23 Iyan dà natun-an ku sa kada banuwa ha ag-elegan ku
ag-ikagiyan a hu Balaan ha Ispiritu ha purisuwen a duun
daw amin mga alantusen ku. 24 Ba hurà ku isipa ha mahal
sa kinabuhì ku iman ta sa mahinengdanen kanak iyan sa
mapengahan ku gayed sa insalig kanak hi Jesus ha Ginuu ha
iyan sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged
hu grasya hu Dios.

25 "Iman natun-an kud ha harì ad en inyu isab maahà sinyu
sa tinudluan ku mahitenged hu pagharì hu Dios. 26 Aman ik-
agiyen ku inyu iman ha harì ad en iyan mabasul ku amin inyu
harì maluwas 27 ta intudlù kud en inyu sa alan ha agkabayaan
hu Dios. 28 Aman magbantay kaw gayed duun hu pagtuu
nuy daw alimahi sa mga tumutuu ha insalig inyu hu Balaan

ha Ispiritu ta naangken sidan hu Dios pinaagi hu uminagas
ha langesa hu Batà din. 29 Natun-an ku ha ku maipus a
dini amin makadiyan ta inyu ha biduen ha manunudlù daw
daeten dan sa pagtuu nuy, 30 daw diyan dà daan kapuun ta
inyu sa magtudlù hu nakasuway duun hu kamatuuran ta daw
makabig dan sa mga tumutuu en. 31 Aman magbantay kaw
gayed daw timan-i nuy ha aldaw daw ku daleman duun hu
tatulu ha tuig sinambagan ku inyu daw inagalaan ku gayed
inyu.

32 "Iman igsalig ku inyu duun hu Dios ta iyan gayed haena
magbulig inyu pinaagi hu grasya din ha intudlù ku daw iyan
daan magpalig-en hu pagtuu nuy, daw panalanginan kaw
daan kandin iling hu duma ha mga etaw din. 33 Kenà ku
iyan tuyù sa salapì daw bisti duun hu bisan sin-u. 34 Natun-
an nuy en ha naniguru a hu pagtalabahu ta daw matimù ku
sa kinahanglanen day hu mga duma ku. 35 Duun hu alan
ha binuhat ku impaahà ku inyu ha kinahanglan ha manig-
uru kuy magtalabahu ta daw mabuligan taw sa taglised, ta
henhenaen taw sa inikagi hi Jesus ha Ginuu su magyanaen
'Malipayen gayed sa tag-ila dì hu ag-ilahan.' "

36 Su maikagi en haena hi Pablo luminuhud sidan alan daw
mag-ampù. 37 Kinepkepan dan si Pablo ha naman-agalà sidan
38 ta sa nakapaguul kandan iyan sa inikagi din ha harì dan
en maisab maahà. Dayun impanulud dan si Pablo duun ku
aglulanan din ha barko.

21

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Jerusalem

1 Su magsusuwayà kay en taena ha mga tumutuu luminu-
lan kay hu barko payanaen diyà ta pulù ta Cos. Su maisab ha
aldaw duminayun kay diyà ta Rodas daw payanaen diyà ta
Patara. 2 Diyà day naahà sa barko ha aglayun diyà ta Fenice
aman luminulan kay duun. 3 Duun kay uminagi hu dibabà
hu pulù ta Cipro. Su makauma kay diyà ta Tiro ha sakup
ta Siria kuminawas kay ta duun dà taena ighaw-as sa mga
karga hu barko. 4 Nakaahà kay diyà hu mga tumutuu aman
migtimà kay pa diyà hu nangkasimana. Dayun impadayag hu
Balaan ha Ispiritu diyà ta kandan sa mahitabù ki Pablo diyà ta
Jerusalem aman inikagiyan dan haena ha harì en dumayun
diyà. 5 Ba su mauma en sa panahun ha aghipanaw kay en
sa alan ha mga tumutuu duma hu mga pamilya dan nanulud
kanay diyà ta dagat. Diyà ta baybay taena namanluhud kay
daw mig-ampù. 6 Nanamilit kay dayun luminulan kay hu
kanay duun hu barko daw naman-ulì sidan hu kandan.

7 Su makauma kay diyà ta Tolemaida sa napuun ta Tiro ku-
minawas kay. Seled hu nangkaaldaw nakig-ahà kay hu mga
tumutuu diyà. 8 Su maselem en luminulan kay dà paman hu
barko payanaen ta Cesarea. Su makauma kay diyà duun kay
migtimà hu balay hi Felipe sa sabuwa duun taena ha pitu ha
napilì ha iyan tag-alima hu mga tumutuu diyà ta Jerusalem
daw sabuwa daan ha tagpanunultul mahitenged ki Jesus.
9 Amin din haepat ha laga ha pakasaysay hu igpaikagi hu
Dios.
10 Su pila kay pa ha aldaw diyà ta kandan, si Agabo sa
pakasaysay daan hu igpaikagi hu Dios nakauma ha napuun
ta Judea. 11 Dayun tinimù din sa bakes hi Pablo daw bakusa
sa kaugalingen din ha alima daw paa daw uminikagi hu
“Impadayag kanak hu Balaan ha Ispiritu ha sa tag-iya taini
ha bakes bakusen hu mga Judio diyà ta Jerusalem iling taini
daw itugyan duun hu kenà mga Judio.”
12 Su mapaliman day haena pinagayukan day si Pablo ha
harì en dumiyà ta Jerusalem. 13 Ba bà dà tuminubag si Pablo
hu “Harì kaw tag-agalaay ta agsakit sa gahinawa ku. Andam
ad en ku purisuwen a daw bisan ku himatayan a pa diyà
ta Jerusalem tumenged hu pagpanunultul ku mahitenged ki
Jesus ha Ginuu.” 14 Harì day en haena agkahawidan aman
binay-anan day en daw kagi day “Iyan sa pagbayà hu Ginuu
matuman.”
15 Su maiwas haena nanghimes kay daw dayun diyà ta
Jerusalem. 16 Amin daan mga tumutuu ha napuun diyà ta
Cesarea ha nanulud kanay payanaen duun hu agtimaan day
ha iyan sa balay hi Manason sa taga-Cipro ha sabuwa daan
duun hu nauna ha mga tumutuu.

Sa Pagpakauma Hi Pablo Ta Jerusalem

17 Su makauma kay en diyà ta Jerusalem nangabayà-bayà
gayed sa mga tumutuu hu pagdawat kanay. 18 Su maisab
ha aldaw migduma-duma kay ki Pablo hu pagpakig-ahà ki
Santiago daw diyà daan naamul-amul sa alan ha pangulu hu
tumutuu. 19 Duun taena intultul kandan hi Pablo sa alan ha
binuhat hu Dios duun hu kenà mga Judio pinaagi hu pagtudlù
din.
20 Su mapaliman dan haena dinayè dan sa Dios daw ikagiyi
si Pablo ha “Suled day, natun-an nu ha madakel gayed sa
mga Judio ha tuminuu ki Jesus daw migmadasigen daan
sidan hu pagtuman hu Kasuguan hi Moises. 21 Napaliman
dan ha sa mga Judio duun hu banuwa hu kenà mga Judio
tinudluan nu ha harì dan tumanen sa Kasuguan hi Moises
ta inikagiyan nu kun sidan ha harì dan pasirkunsidahan sa
mga batà dan daw endaan dan sa tulumanen taw. 22 Inu sa

buhaten taw iman ta matun-an dan man gayed ha nakadini
ka? 23 Ba sa maayad ha buhaten nu iyan haini. Amin dini
haepat ha etaw ha agkatuman en sa panaad dan duun hu
Dios. 24 Duma ka kandan diyà ta Timplo daw buhata daan sa
sumalà ha tulumanen hu paglimpyu, daw iyan ka magbayad
taena ha ighalad dan duun hu Dios ta daw matabulug sidan
ha iyan timaan ha natuman dan en sa panaad dan duun
hu Dios. Ku buhaten nu haini matun-an hu alan ha sa
tultulanen mahitenged ikaw kenà laus tumenged ta naahà
dan ha migtuman ka hu Kasuguan. 25 Sa kenà mga Judio
ha tuminuu sinulatan day en hu nauyunan day ha harì dan
gayed kan-en haena sa inhalad duun hu mga diyus-diyus daw
sa langesa daw sa mananap ha bà dà pinekel ha hurà kaawà
sa langesa din daw harì daan sidan magbuhat hu malaw-ay."
26 Aman su maisab ha aldaw si Pablo duminuma taena
ha haepat ha mga etaw daw binuhat din sa sumalà ha tu-
lumanen dan hu paglimpyu. Dayun sumineled sidan diyà ta
Timplo daw ikagiyi haena sa sinaligan hu paghalad ku kan-u
mapenga sa tulumanen hu paglimpyu ta ku maiwas haena
su sinaligan human en makahalad para hu kada sabuwa
kandan.

Sa Kadakepa Ki Pablo Diyà Ta Timplo

27 Duun hu ikapitu ha aldaw amin mga Judio ha napuun
ta Asia ha nakaahà ki Pablo diyà ta Timplo. Dinakep dan si
Pablo daw nangumaw sidan duun hu madakel ha mga etaw
ha tagyanaen 28 "Sinyu sa mga duma day ha kaliwat hi Israel,
buligi kay inyu ta iyan en haini su etaw ha migtudlù duun
hu bisan hindu ha sa mga Judio daw sa Kasuguan taw daw
saini ha balaan ha Timplo hurà din pulus, daw impaseled din
duun taini ha Timplo sa kenà mga Judio aman nahugawan
dan haini." 29 Inikagi dan haena ta naahà dan si Trofimo sa
taga-Efeso ha nakaduma kandin diyà ta Jerusalem aman abi
dan ha impaseled haena hi Pablo diyà ta Timplo.

30 Duun taena nagubut sa banuwa ta Jerusalem daw
nangaamul-amul sa mga etaw. Dayun ginuyud dan si Pablo
diyà ta guwà taena ha Timplo daw sirahi haena. 31 Su
aghimatayan dan en ngaay si Pablo napaliman hu labaw ha
kapitan taena ha mga kasundaluwan ta Roma ha nasamuk
sa Jerusalem. 32 Aman uminagpas su kapitan duma hu mga
sakup din duun ku nangaamul-amul ha mga etaw. Su maahà
sidan hu mga etaw hinimlayan dan pagbunalai si Pablo.

33 Dayun su kapitan hu sundalu migsugù ha pusasan si
Pablo hu daruwa ha pusas daw nanginginsà ku sin-u haena
daw inu sa salà din. 34 Ba hurà din katun-i sa kamatuuran ta
namangulahì sa mga etaw hu hurà mag-iling ha mga tubag.

Aman insugù ku kapitan hu sundalu ha uwiten si Pablo duun
hu kampo dan. 35 Su makauma en sidan hu pultahan taena ha
kampo napagbitbit dan si Pablo ta agdasmagan sidan hu mga
etaw 36 ta namanlupug haena ha tagkukulahiay hu “Himatayi
hayan.”

Sa Katarengan Hi Pablo Duun Hu Mga Etaw

37 Su ipaseled en si Pablo duun taena ha kampo uminikagi
duun ku labaw ha kapitan hu sundalu hu “Amin ku ngaay ag-
ikagiyen ikaw.”

Tuminubag haena hu “Pakatuen ka diay tag-ikagi hu
Griego ha inikagiyan. 38 Kenà ka ba diay iyan haena sa
taga-Ehipto ha migbuhat hu kagubut daw nangulu hu haepat
ha libu ha mga talamunù duun hu pinakabulung-bulung ha
lugar?”

39 Tuminubag si Pablo hu “Kenà a iyan ta Judio a ha taga-
Tarso sa bantugan ha banuwa ha sakup ta Cilicia. Hangyuen
ku ngaay ikaw ha ipaikagi a duun taini ha mga etaw.”

40 Tinugutan taena ha labaw ha kapitan hu sundalu aman
huminitindeg si Pablo duun hu hagedan daw migsingyas ta
alima din. Su humagteng en sa mga etaw uminikagi si Pablo
duun hu Hebreo ha inikagiyan hu

22

1 “Mga suled ku daw sinyu sa mga magulang, palilimani
nuy haini sa katarengan ku.”

2 Su mapaliman dan ha Hebreo sa inikagiyan din ayuwà pa
sidan nahagteng.

Dayun minikagi si Pablo hu 3 “Siak sabuwa a ha Judio ha
diyà imbatà ta Tarso ha sakup ta Cilicia ba dini a uminadagi
ta Jerusalem. Sa manunudlù ku iyan si Gamaliel aman tinud-
luan a kandin hu alan mahitenged hu Kasuguan hu mga gin-
apuan taw, daw madasigen a gayed duun hu Dios iling inyu
iman. 4 Pinasipalahan ku taman ha matay sa mga suminunud
hu tinuuwan mahitenged ki Jesus ta pinandakep ku sa mga
maama daw sa mga bahi dayun pamurisuwa. 5 Sa tungkay
labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha mga labaw ha
punuan makapanistigus gayed ha laus haini sa tag-ikagiyen
ku. Iyan man ganì sidan mig-ila kanak hu mga sulat duun
hu mga duma dan diyà ta Damasco. Aman duminiyà a ta
Damasco hu pagpandakep hu mga tumutuu diyà ta igpauwit
ku sidan dini ta Jerusalem ta daw masilutan sidan.

6 “Su taghipanaw a daw nakaubay ad en diyà ta Damasco ha
apit en agkaugtu tigkan nakabulus dini ta kanak sa masiga.
7 Naligid a ta bugtà daw napaliman ku sa lageng ha tagyanaen
‘Saulo, imbà a ikaw tagpasipalahi?’

8 “Aman tuminubag a hu ‘Sin-u ka man, Ginuu?’
“Dayun uminikagi haena hu ‘Iyan a si Jesus ha taga-Nazaret
sa tagpasipalahan nu.’ 9 Naahà ku mga duma ku sa masiga ba
hurà dan agkapaliman ha tag-ikagi dini ta kanak.
10 “Duun taena nanginginsà a hu ‘Ginuu, inu man sa
buhaten ku?’
“Tuminubag sa Ginuu hu ‘Hitindeg ka daw dayun ka diyà
ta Damasco ta diyà ag-ikagiyen sa igpabuhat ikaw hu Dios.’
11 Tumenged ta harì a pakaindan ta agsilangen a taena ha
masiga kinipitan a hu mga duma ku payanaen ta Damasco.
12 “Amin diyà etaw ha tagngaranan ki Ananias ha mat-
inumanen gayed hu Kasuguan daw nadayè hu alan ha mga
Judio ha tagtimà diyà. 13 Uminubay haena dini ta kanak ha
migyanaen ‘Suled ku ha Saulo, ahà ka.’ Sagunà a nakaindan
aman naahà ku haena.
14 “Dayun minikagi haena hu ‘Sa Dios ha tagsimbahen hu
mga gin-apuan taw iyan migpilì ikaw ta daw matun-an nu sa
agkabayaan din aman naahà nu sa matareng ha sinugù din
daw napaliman nu sa inikagi din. 15 Agbuhaten ka kandin
ha iyan manunultul duun hu kaet-etawan mahitenged hu
naahà nu daw napaliman nu. 16 Iman harì kad tagyawat.
Panayù ka hu pasaylu duun hu Dios hu mga salà nu daw
magpabautismu kad.’
17 “Su makalikù a dini ta Jerusalem daw mig-ampù a diyà
ta Timplo naahà ku sa panan-awen 18 ha sa Ginuu tagyanaen
‘Agpas ka awà diyan ta Jerusalem ta harì sidan agtuu hu
pagpanunultul nu mahitenged kanak.’
19 “Ba tinubag ku haena hu ‘Ginuu, natun-an dan en ha
duun hu alan ha mga simbahan impapurisu ku daw bin-
unalan ku haena sa tuminuu ikaw. 20 Daw su himatayan dan
si Esteban sa suluguen nu nabayà-bayà a taena daw iyan a
daan migbantay hu mga bisti hu mighimatay kandin.’
21 “Ba minikagi sa Ginuu dini ta kanak hu ‘Hipanaw ka ta
agsuguen ku ikaw duun hu kenà mga Judio duun hu mga
madiyù ha lugar.’ ”

Si Pablo Daw Sa Labaw Ha Kapitan Hu Mga Sundalu

22 Su maikagi haena hi Pablo hurà en magpaliliman su mga
etaw kandin ba nangulahì sidan ha tagyanaen “Himatayi en
ta kenà maayad ha mabuhì pa hayana.”
23 Duun taena impanyabyab dan sa mga bisti dan daw
impansawed sa aliyabuk ha tagkukulahiay. 24 Aman su
labaw ha kapitan hu sundalu migsugù ha uwiten si Pablo
diyà ta seled ta kampo daw palagkuti ta daw matun-an ku
imbà tagkulahiay sa mga Judio hu kapauk dan kandin. 25 Ba
su ibangget dan en si Pablo ta aglagkutan en nanginginsà

duun hu lain ha kapitan hu mga sundalu ha diyà ta ubay din hu “Iyan ba diay haini balaud nuy sa lagkutan nuy sa duma ha sakup ta Roma bisan ku hurà pa kabistiga?”

26 Su mapaliman haena ku kapitan hu mga sundalu duminuun ku labaw ha kapitan din daw ikagiyi hu “Imbà nu man agpalagkuti haini sa etaw ha sakup ta Roma?”

27 Aman su labaw ha kapitan hu sundalu duminiyà ki Pablo daw insai hu “Laus ba ha sakup ka ta Roma?”

Tuminubag si Pablo hu “Hee.”

28 Dayun uminikagi haena sa labaw ha kapitan hu sundalu hu “Siak migbayad a hu adagi ha salapì ta daw mabuhat a ha sakup ta Roma.”

Ba si Pablo tuminubag daan hu “Sakup a gayed ta sa laas ku sakup man ta Roma.”

29 Su mga etaw ha aglagkut ngaay kandin sagunà namanawà diyà ta kandin. Bisan su labaw ha kapitan hu mga sundalu nahaldek daan ta natun-an din ha si Pablo sakup diay ta Roma sa impabangget din.

Sa Pag-atubang Hi Pablo Duun Hu Mga Labaw Ha Punuan

30 Agkabayaan gayed taena ha labaw ha kapitan hu sundalu ha matun-an din ku imbà isumbung si Pablo hu mga Judio, aman duun hu isab ha aldaw inamul din sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa alan ha mga labaw ha punuan hu mga Judio. Dayun pinahukadan din si Pablo daw ipaatubang kandan.

23

1 Pigtengtengan hi Pablo sa alan ha mga labaw ha punuan daw ikagi hu “Mga suled, natun-an hu Dios ha sa henà-henà ku hurà gayed duun pagduwa-duwa mahitenged hu pagtuman ku hu insugù din.” 2 Dayun si Ananias ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad migsugù taena ha taghitindeg diyà ta ubay hi Pablo ha dapien din sa bàbà hi Pablo. 3 Dayun inikagiyan haena hi Pablo hu “Dapien ka daan hu Dios sa bà dà tagpasibù-sibù ha matareng. Iyan ka ngaay tagpinuu diyan hu paghukum kanak sumalà hu Kasuguan ba sinupak nu haini ta igpadapì a ikaw.”

4 Su mga etaw ha ubay diyà ki Pablo uminikagi hu “Imbà nu tagtameyesa sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad duun hu Dios?”

5 Tuminubag si Pablo hu “Mga suled, hurà ku hayana kakilala ha iyan man diay tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad, ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen ‘Harì nu pagtameyesen sa pangulu nu.’ ”

6 Tumenged ta natun-an hi Pablo ha sa duma kandan
mga Saduceo daw sa duma mga Fariseo minikagi haena hu
madaging hu “Mga suled, Fariseo a daan daw bisan sa mga
gin-apuan ku Fariseo gayed. Sa hinengdan ha agbistigahen a
iman iyan sa pagtuu ku ha sa mga nangamatay en mabanhaw
dà.” 7 Su maikagi din haena migsawalà sa mga Fariseo daw
sa mga Saduceo. Aman nabahin sidan 8 ta sa mga Saduceo
harì agtuu ha amin ispiritu daw amin mga balinsuguen hu
Dios daw mangabanhaw daan sa nangamatay en, ba sa mga
Fariseo agtuu sidan taini.

9 Migpadasangà sidan hu pagsawalà dayun amin mga ma-
nunudlù hu Kasuguan ha mga sakup hu Fariseo ha naman-
hitindeg daw paman-ikagi ha “Hurà day naahà ha salà taini
ha etaw. Madaet ba diay ku amin ispiritu daw ku balinsug-
uen hu Dios ha nakiglalang kandin?” 10 Bà dà tungkay mig-
iseg sa pagsawalà dan aman sa labaw ha kapitan hu sundalu
nahaldek ku paghihigbiten hu mga etaw si Pablo. Sinugù din
sa mga sundalu ha agawen dan si Pablo duun taena ha mga
etaw daw uwita diyà ta kampo.

11 Su daleman en sa Ginuu migpaahà ki Pablo ha tagyanaen
“Pandayai sa gahinawa nu ta iling ha intultul nu sa
mahitenged kanak dini ta Jerusalem itultul nu daan haini
diyà ta Roma.”

Sa Lalang-lalang Hu Kahimatayi Ki Pablo

12-13 Su maselem en amin subra ha kapatan ha mga Judio
ha miglalang-lalang hu kahimatayi ki Pablo daw nanumpà
sidan ha harì gayed kumaen daw harì daan uminum ku
harì dan mapatay si Pablo. 14 Aman duminuun sidan taena
ha mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw duun hu mga
magulang ha tagyanaen “Nanumpà kay en ha harì kay gayed
kumaen ku harì day mapatay si Pablo. 15 Aman iman sinyu
daw sa alan ha duma nuy ha mga labaw ha punuan hu mga
Judio hangyuen nuy haena sa labaw ha kapitan hu sundalu
ha ipauwit din diyan ta inyu si Pablo ta agpandayaan nuy
kun haena agbistigahen. Andam kay en paghimatay kandin
sa harì pa makauma diyan ta inyu.”

16 Ba saena ha lalang-lalang napaliman diay taena ha batà
hu suled ha bahi hi Pablo aman duminiyà haena ta kampo
daw tultuli si Pablo.

17 Dayun inumaw hi Pablo su sabuwa ha kapitan hu sun-
dalu daw ikagiyi ha “Dumaha haini sa malmalaki duun hu
labaw ha agalen nuy ta amin din ag-ikagiyen.” 18 Aman
inuwit haena duun ku labaw ha kapitan hu sundalu.

Inikagiyan din haena sa agalen din hu “Si Pablo sa pinurisu huminangyù kanak ha dumahan ku haini sa malmalaki diyan ta ikaw ta amin din kun ag-ikagiyen.”

19 Inibitan ku labaw ha kapitan hu sundalu sa alima taena
ha malmalaki daw migpadiyù sidan duun hu mga etaw daw
insai hu “Inu man sa ag-ikagiyen nu?”

20 Uminikagi haena hu “Sa mga labaw ha punuan hu mga
Judio mig-uyun ha aghangyuen ka kandan ha ipauwit nu si
Pablo diyà ta kandan ta agpandayaan dan kun agbistigahen.
21 Ba harì ka agtuu kandan ta amin subra ha kapatan ha
mga etaw ha tag-ayan kandin. Nanumpà sidan ha harì gayed
kumaen daw harì daan uminum ku harì dan mapatay si
Pablo. Iman tag-angat en sidan hu pag-uyun nu.”

22 Inikagiyan ku labaw ha kapitan hu sundalu su malmalaki hu “Harì nu itultul duun hu bisan sin-u ha migsumbung ka dini ta kanak” dayun impaulì din haena.

Sa Kahat-una Ki Pablo Duun Hu Gubernador

23 Impaumaw ku labaw ha kapitan hu sundalu sa daruwa
ha sinaligan din ha mga kapitan daan hu sundalu daw ikagiyi sidan hu “Andama nuy sa daruwa ha gatus ha mga
sundalu ha igpahipanaw payanaen ta Cesarea ku harì pa kan
maliwarà sa daleman. Daw dumaha daan sa kapituwan ha
taglulan hu kabayu daw daruwa ha gatus ha tag-uwit hu
bangkaw. 24 Taganahi daan si Pablo hu kabayu ha aglulanan
din daw ihat-un nuy haena diyà ki Felix ha gubernador.
Bantayan nuy gayed ha hurà mahitabù kandin.”

25 Dayun migsulat haena ha tagyanaen

26 “Iyan a si Claudio Lisias sa migsulat taini diyan ta ikaw
sa Halangdun ha Gubernador Felix. Kamusta kad en.
27 Taini sa etaw ha igpauwit ku dini ta ikaw ta dinakep
hu mga Judio daw aghimatayan dan en ngaay. Ba
su matun-an ku ha sakup diay haini ta Roma piglibri
day hu mga sundalu ku. 28 Agkabayà a ha matun-
an ku ku inu sa hinengdan ha insumbung dan haini
aman impabistiga ku hu mga labaw ha punuan dan.
29 Dayun natun-an ku ha hurà din salà ha angayan
ha purisuwen daw himatayan ta sa hinengdan ha in-
sumbung dan iyan sa mahitenged hu Kasuguan dan.
30 Su mapaliman ku ha miglalang-lalang sa mga Judio
ha ag-ayanan dan haini ta aghimatayan dan sagunà
ku impauwit dini ta ikaw daw inikagiyan ku daan
sa migsumbung kandin ha umatubang sidan diyan ta
ikaw.”

31 Duun taena ha daleman tinuman hu mga sundalu sa
insugù kandan aman inuwit dan si Pablo diyà ta Antipa-
tris. 32 Su maselem en sa mga sundalu ha namanhipanaw
luminikù diyà ta kampo, ba su taglulan ku mga kabayu
duminayun hu pagduma ki Pablo. 33 Su makauma en sidan
diyà ta Cesarea indawag dan su sulat duun ku gubernador
daw intugyan dan daan si Pablo kandin. 34 Su mabasa en
ku gubernador su sulat nanginginsà ku hindu ha probincia
nasakup si Pablo. Su umikagi si Pablo ha sakup ta Cilicia
35 inikagiyan din haena hu "Daw ku asem ikaw agbistigaha ku
makauma en sa migsusumbung ikaw." Dayun pinabantayan
din si Pablo duun hu balay su anay hi Herodes.

24

Sa Sumbung Ki Pablo Duun Hu Gubernador

1 Su mauma en sa ikalima ha aldaw sa tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad ha si Ananias duminiyà ta Cesarea
duma hu mga magulang daw hu sabuwa ha abugado ha si
Tertulo. Uminatubang sidan hu gubernador daw isumbung
si Pablo. 2-3 Impaatubang dan daan si Pablo dayun huminitin-
deg si Tertulo sa abugado hu migsumbung ha tagyanaen "Ha-
langdun ha Gubernador Felix, adagi gayed sa kabayà-bayà
day ta pinaagi hu pagharì nu kanay malinawen gayed sa pag-
timà day daw madakel gayed sa binuhat nu ha nakapauswag
taini ha probincia. Aman adagi gayed sa pagpasalamat day
diyan ta ikaw. 4 Harì ku agkabayaan ha mayawat ka aman
aghangyuen ku ikaw ha palilimanan kay ikaw hu mababà ha
panahun.

5 "Natun-an day ha saini ha etaw samukan gayed ta iyan
nakapasamuk hu alan ha mga Judio duun hu agpayanan-an
din. Pangulu haini hu mga etaw ha Nazareno 6 daw maal en
daan haini sumineled diyà ta Timplo aman dinakep day. Ba
su aghukuman day en ngaay haini pinaagi hu Kasuguan day
7 nakauma sa labaw ha kapitan hu sundalu ha si Lisias daw
inagaw din haini dini ta kanay 8 daw sinugù kay kandin ha
dini kay en mangatubang ta ikaw. Aman ku bistigahen nu
haini matun-an nu gayed ha laus haini sa tag-ikagiyen day."

9 Sa mga duma hi Tertulo ha mga Judio naman-ikagi daan
ha laus gayed haena.

Sa Katarengan Hi Pablo Duun Hu Gubernador

10 Su masingyasan hu gubernador si Pablo ta daw makaik-
agi daan minikagi si Pablo hu "Natun-an ku ha matareng
ka daw malugayad en sa pagkagubernador nu duun taini
ha probincia aman ikalipay ku iman sa pagpangatarengan
duun hu atubangan nu. 11 Ku susiyen nu matun-an nu gayed

ha sampulù pa daw daruwa ha aldaw sa pagpakadiyà ku
ta Jerusalem hu pagsimba. 12 Hurà gayed kaahà hu mga
Judio ha nakigsawalà a hu bisan sin-u diyà ta Timplo daw
ku pigsamuk ku ba sa mga etaw duun hu mga simbahan
daw bisan hindu diyà ta Jerusalem. 13 Daw saini sidan harì
makapamatuud ha laus haini sa sumbung dan kanak. 14 Ba
ag-ikagiyen ku ikaw ha sa Dios ha iyan sinimba hu mga
gin-apuan day tagsimbahen ku daan ta suminunud a hu
tinuuwan mahitenged ki Jesus, ba kagi dan ha saena bidù dà.
Ba tinuuwan ku gayed sa Kasuguan daw sa insulat hu mga
propita 15 daw tagsalapen ku iman ha sa alan ha nangamatay
en sa matareng daw sa makasasalà mabanhaw dà hu Dios
iling ha iyan daan haini tagsalapen taini ha migsusumbung
kanak. 16 Aman agpaniguruwan ku gayed iman ha harì a
makasalà duun hu Dios daw duun hu mga etaw.

17 "Nalugay en sa kaawà ku diyà ta Jerusalem ba luminikù
a diyà ta taghat-un a hu salapì ta daw mabuligan sa taglised
diyà ha mga Judio daw taghalad a daan duun hu Dios.
18 Naahà a kandan su buhaten ku diyà ta Timplo sa pagtuman
hu tulumanen day hu paglimpyu, ba hurà mga etaw diyà daw
hurà daan kasamuk diyà. 19 Ba amin mga Judio ha napuun
diyà ta probincia ta Asia ha iyan ngaay iman angayan ha
ipaatubang ikaw ku laus ba ha amin ku salà. 20 Daw maayad
ngaay ku saini ha migsusumbung kanak ikagiyen dan ikaw
ku inu sa naahà dan ha salà ku su bistigahen a hu alan
ha mga labaw ha punuan hu mga Judio diyà ta Jerusalem.
21 Hurà dan gayed agkaikagi, ba amin sabuwa ha inikagi ku
hu madaging duun hu atubangan dan ha migyanaen a 'Sa
hinengdan ha agbistigahen a iman iyan sa pagtuu ku ha sa
mga nangamatay en mabanhaw dà.' "

22 Tumenged ta natun-an en daan hi Felix sa tinuuwan
mahitenged ki Jesus hinimlayan din haena hu pagbistiga daw
minikagi hu "Aghukuman ku asem haini ku makadini sa
labaw ha kapitan hu sundalu ha si Lisias." 23 Dayun sinugù
din sa kapitan hu sundalu ha bantayan dan si Pablo, ba
tugutan dan sa mga amigu din ha magbisita kandin ta daw
mailahan hu mga kinahanglanen din.

Sa Paglalang-lalang Hi Pablo Daw Hi Felix

24 Su maiwas sa pila ha aldaw nakauma si Felix duma hu
asawa din ha si Drusila sa sabuwa ha Judio. Dayun im-
paatubang din si Pablo diyà ta kandan ta agpaliliman sidan
hu tultulanen din mahitenged hu pagtuu din ki Jesu Cristo.
25 Ba su tagsaysay en si Pablo mahitenged hu pagkamatareng
daw hu pagpugung hu kaugalingen daw sa pakauma ha
paghukum hu Dios nahaldek gayed tungkay si Felix. Dayun

minikagi ha “Hustu en enà hayana. Umawen ku dà ikaw ku amin ku higayun.” 26 Tagsalap diay haena ha ilahan hi Pablo hu salapì aman mahies haena pakiglalang-lalang ki Pablo.

27 Su maiwas en sa daruwa ha tuig si Felix nailisan hi Porcio Festo. Tumenged ta agkabayà si Felix ha mabayà-bayà gayed sa mga Judio hurà din ipaguwà si Pablo diyà ta purisuwan.

25

Sa Pagbistiga Hi Festo Ki Pablo

1 Su tatulu en ha aldaw sa pagkagubernador hi Festo diyà ta Judea duminiyà haena ta Jerusalem sa napuun ta Cesarea 2 ha diyà sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga punuan hu mga Judio ha migsusumbung ki Pablo diyà ta kandin. 3 Hinangyù dan gayed ha ipauwit din si Pablo diyà ta Jerusalem ta ag-ayanan dan daw himatayi. 4 Ba tuminubag si Festo hu “Si Pablo pinandayaan bantayi diyà ta Cesarea ba laus a dà aglikù diyà. 5 Aman ipaduma en kanak sa mga punuan nuy daw ku amin salà taena ha etaw makasumbung dan en.”

6 Su maiwas sa subra ha nangkasimana luminikù si Festo diyà ta Cesarea. Su maisab ha aldaw mininuu duun hu hukmanan daw ipaatubang si Pablo. 7 Su makaatubang en si Pablo linibutan hu mga Judio ha nangapuun diyà ta Jerusalem ha migsusumbung kandin hu mabegat tungkay ha mga salà, ba hurà dan duun mga kamatuuran. 8 Dayun nangatarengan si Pablo ha tagyanaen “Hurà ku kasupak sa Kasuguan hu mga Judio daw hurà a maal en seled diyà ta Timplo daw hurà a daan supak ki Cesar sa Harì ta Roma.”

9 Ba tumenged ta agkabayà man si Festo ha mabayà-bayà sa mga Judio ininsaan din si Pablo hu “Kabayà ka ba ku dumiyà ki ta Jerusalem daw diyà ku ikaw hukumi taini ha mga sumbung ikaw?”

10 Si Pablo tuminubag hu “Taini ad iman ta atubangan nu sikaw sa maghuhukum ha sinugù hi Cesar aman kinahanglan ha dini a dà hukumi. Natun-an nud en ha hurà ku nabuhat ha salà duun hu mga Judio. 11 Ku amin ku man nabuhat ha angayan ha himatayan a harì a taghangyù ha ilikay a. Ba tumenged ta kenà laus haini sa mga sumbung dan kanak hurà bisan sabuwa ha makabaluy hu pagtugyan kanak diyà ta kandan. Aman aghangyuen ku iman diyan ta ikaw ha iyan en si Cesar magbistiga kanak.”

12 Su makapenga si Festo makiglalang hu mga palagsambag din uminikagi ha “Tumenged ta agkabayaan nu ha iyan si Cesar magbistiga ikaw igpadiyà ku ikaw.”

Sa Paglalang-lalang Hi Festo Daw Hi Harì Agripa

13 Su pila en ha aldaw nakauma si Harì Agripa daw si
Bernice diyà ta Cesarea hu pagtahud ki Festo. 14 Su maiwas en
sa pila ha aldaw intultul hi Festo duun ku harì sa mahitenged
ki Pablo ha tagyanaen “Amin sabuwa ha purisu dini ha hurà
ipaguwà hi Felix. 15 Su makadiyà a ta Jerusalem sa mga
labaw ha sinaligan hu paghalad daw sa mga magulang hu
mga Judio migsusumbung dini ta kanak daw hinangyù a
kandan ha hukuman ku haini sa etaw. 16 Ba inikagiyan ku
sidan ha sikuy sa mga sakup ta Roma kenà taw batasan ha
hukuman taw sa etaw ku harì pa makapangatubang taena ha
migsumbung kandin ta daw makapangatarengan. 17 Aman
su makadini en sidan ta Cesarea hurà a magyawat ta su
isab ha aldaw mininuu a dayun duun hu hukmanan daw
ipaatubang kanak haena sa purisu. 18 Ba su maman-ikagi
haena sa migsusumbung kandin abi ku ha mabegat sa salà
taena ha etaw, ba hurà man diay. 19 Iyan dà pigsawalaan dan
sa mahitenged hu kandan ha tinuuwan daw sa mahitenged
hu etaw ha tagngaranan ki Jesus ha minatay en ba inikagi
hi Pablo ha nabanhaw dà. 20 Tumenged ta harì kud haena
agkahusay ininsaan ku si Pablo ku mabayà ba ha diyà ta
Jerusalem husaya. 21 Ba hinangyù din ha iyan en sa Harì ta
Roma magbistiga kandin. Aman pinabantayan ku haena ta
igpauwit ku diyà ki Cesar.”

22 Dayun uminikagi si Agripa diyà ki Festo hu “Agkabayaan
ku agpalilimani sa katarengan din.”

Tuminubag si Festo hu “Asem ku maaldaw mapaliman nu.”

Sa Pag-atubang Hi Pablo Diyà Ki Harì Agripa

23 Su maisab ha aldaw si Agripa daw si Bernice migbisti hu
harianen ha bisti dayun sumineled duun taena ha tigumanan
duma hu mga labaw ha kapitan hu sundalu daw hu mga
tinahud duun taena ha banuwa. Dayun insugù hi Festo ha
ipaatubang si Pablo 24 daw minikagi si Festo hu “Halangdun
ha Harì Agripa daw sa alan ha dini iman, taini en su etaw
ha hinangyù kanak hu tagkukulahiay ha mga Judio dini ta
Cesarea daw diyà ta Jerusalem ha himatayan ku. 25 Ba nasusi
ku ha hurà taini salà ha angayan hu kamatayen. Tumenged
ta huminangyù haini ha iyan en magbistiga kandin sa Harì
ta Roma igpauwit ku haini diyà. 26 Ba hurà ku agkatun-an ha
igsulat duun taena ha Harì taw mahitenged kandin. Aman
impaatubang ku haini dini ta inyu labi en ikaw, Harì Agripa,
ta daw ku mabistiga taw en haini amin kud makasulat.
27 Ta bà su kenà makatarenganen kanak ku ipauwit haini sa
purisu duun hu Harì ta Roma ha hurà makasulat ha salà din.”

26

1 Dayun inikagiyan hi Agripa si Pablo hu “Intugut en ikaw
iman ha mangatarengan ka.”

Aman migsingyas si Pablo daw pangatarengan ha
tagyanaen 2 “Harì Agripa, adagi gayed sa kabayà-bayà ku
ha makaatubang a iman ikaw daw makapangatarengan a
mahitenged hu sumbung kanak hu mga Judio 3 ta natun-an
nu man gayed sa alan ha tulumanen hu mga Judio daw sa
tagsawalaan dan. Aman aghangyuen ku ikaw ha antusen nu
sa pagpaliliman hu ag-ikagiyen ku.

4 “Natun-an hu mga Judio ku inu sa batasan ku sugud dà su
anay ha atiyuay a pa duun hu kanak ha banuwa daw bisan
diyà ta Jerusalem. 5 Nalugay en sa kakilala dan kanak daw ku
agkabayaan dan ngaay makapanistigus en sidan ha siak na
Fariseo a daw tagtumanen ku gayed sa Kasuguan day. 6 Iman
impaatubang a dini ta ikaw tumenged hu sumbung kanak ta
tinuuwan ku ha matuman asem sa insaad hu Dios duun hu
mga gin-apuan day ha mabanhaw sa nangamatay en. 7 Iyan
haini taghinamen hu alan ha mga Judio aman tagsimbahen
day gayed sa Dios aldaw daw ku daleman. Halangdun ha
Harì, tumenged hu pagtuu ku taini insumbung a hu mga
Judio. 8 Sinyu sa naamul-amul dini, imbà kaw harì agtuu ha
mabanhaw hu Dios sa mga nangamatay en?

9 “Su anay abi ku daan ha agkabayaan hu Dios ha buhaten
ku sa pagpasipala taena ha mga etaw ha tuminuu ki Jesus
ha taga-Nazaret. 10 Iyan haini binuhat ku su anay diyà ta
Jerusalem ta sa mga labaw ha sinaligan hu paghalad mig-
ila kanak hu katenged ha pamurisuwen ku sa mga tumutuu
daw ku amin aghimatayan ag-uyun a daan. 11 Kapila ku
gayed elegi sa mga simbahan daw siluti sa mga tumutuu
diyà daw pigsiguruwan ku ha mangakaendà sidan hu pagtuu
dan. Agkangapaukan ku gayed sidan aman pinanlupug ku pa
sidan duun hu madiyù ha mga banuwa daw pasipalahi.

12 “Duminiyà a daan ta Damasco sa tag-uwit hu mga sulat
ha tagpamatuud ha iyan a sinugù hu mga labaw ha sinaligan
hu paghalad hu pagdakep hu alan ha mga tumutuu ki Jesus.
13 Halangdun ha Harì, su agkaugtu en ha diyà kay pa ta dalan
naahà ku sa masiga ha napuun diyà ta langit daw masiga pa
gayed dì hu aldaw. 14 Alan kay nangaligid daw napaliman ku
sa lageng duun hu Hebreo ha inikagiyan sa tagyanaen ‘Saulo,
imbà a ikaw tagpasipalahi? Kahid-u nu ta hurà pulus tayana
ha tagbuhaten nu.’

15 “Tuminubag a hu ‘Sin-u ka man, Ginuu?’

“Dayun uminikagi haena hu ‘Iyan a si Jesus sa tagpasi-
palahan nu. 16 Bangun ka ta nakadini a ta daw mabuhat ka

ha suluguen ku daw manunultul ka duun hu kaet-etawan
mahitenged hu naahà nu daw hu igpadayag ku pa ikaw.
17 Bantayan ku gayed ikaw ha harì ka pasipalahan hu mga
Judio daw hu kenà mga Judio. Agpaelegan ku ikaw sidan
18 ta daw makaindan sidan dayun umawà sidan duun hu ka-
sukileman daw dumuun sidan hu kapawaan. Ta ku umawà
sidan duun hu pagbayà hi Satanas daw magpasakup sidan
duun hu Dios pinaagi hu pagtuu dan kanak mapasaylu gayed
sa mga salà dan daw mabuhat sidan ha mga etaw hu Dios.'

19 "Aman Halangdun ha Harì Agripa, tinuman ku gayed sa
impadayag kanak hu Dios. 20 Sa una ha tinultulan ku iyan
sa mga etaw diyà ta Damasco dayun sa diyà ta Jerusalem
daw nalekep ku daan sa alan ha banuwa diyà ta Judea daw
nakaduun a daan hu kenà mga Judio. Tinultulan ku sidan
ha kinahanglan ha maghinulsul daw tumuu hu Dios dayun
ipaahà dan gayed ha laus ha mighinulsul en sidan pinaagi hu
maayad ha mga buhat dan. 21 Tumenged taini dinakep a hu
mga Judio su duun a hu Timplo daw aghimatayan a ngaay
kandan. 22 Ba bisan iman taena binuligan a gayed hu Dios
aman hurà a endà hu pagpanunultul duun hu kaet-etawan
sa ubus sa kahimtang din daw sa matangkaw. Sa tigtultul
ku iyan sa sinubay hi Moises daw hu mga propita 23 ha su
Mesiyas kinahanglan ha mag-antus gayed daw matay. Ba
iyan daan mauna mabanhaw ha harì en isab matay daw
iyan manunultul duun hu mga Judio daw hu kenà ta daw
mailawan sa henà-henà dan mahitenged hu pagluwas kan-
dan hu Dios."

24 Su kamulu pa si Pablo tag-ikagi nandasang si Festo
ha tagyanaen "Agkalibeg ka gayed, Pablo, tumenged hu
miglabay ha katatau nu."

25 Ba tuminubag si Pablo hu "Halangdun ha Festo, harì a
agkalibeg ta sa tag-ikagiyen ku kamatuuran gayed. 26 Sikaw
Halangdun ha Harì Agripa, natun-an nud en haini. Aman
hurà a gayed magduwa-duwa hu pag-ikagi diyan ta ikaw ta
saini hurà gayed makaheles ikaw. 27 Halangdun ha Harì
Agripa, agtuu ka ba hu inikagi hu mga propita? Natun-an ku
ha agtuu ka."

28 Dayun tuminubag si Agripa hu "Abi nu gid ha laus a dà
ikaw makabig duun hu pagtuu ki Cristo."

29 Ba si Pablo tuminubag hu "Sa tig-ampù ku iman duun hu
Dios iyan sa malugay daw ku madalì sikaw daw sa alan ha
nakapaliman taini mailing kanak ha nakatuu ba harì mailing
kanak ha napurisu."

30 Dayun su harì, su gubernador daw si Bernice daw sa
alan namanhitindeg ta agpaman-ulì en. 31 Su humipanaw en

sidan miglalang-lalang sidan ha tagyanaen “Saini ha etawa
hurà din gayed nabuhat ha angayan ha purisuwen daw
himatayan.”
32 Inikagiyan hi Agripa si Festo hu “Nakaguwà en ngaay
haini ku hurà din hangyua ha bistigahen hi Cesar.”

27

Sa Pagdiyà Hi Pablo Ta Roma

1 Su mauma en sa panahun ha aglulan kay en payanaen
diyà ta Roma ha sakup ta Italia intugyan si Pablo daw sa duma
ha mga purisu diyà ki Julio sa kapitan taena ha mga sundalu
ha tagngaranan hu Punduk hu Harì ta Roma. 2 Luminulan
kay hu barko ha napuun ta Adramito payanaen hu mga
banuwa ha sakup ta Asia. Duminuma daan kanay si Aristarco
sa taga-Tesalonica ha sakup ta Macedonia.
3 Su maisab ha aldaw nakadunggù kay diyà ta Sidon.
Agkahid-uwan hi Julio si Pablo aman tinugutan din ha
mamisita duun hu mga amigu din ta daw mailahan hu kina-
hanglanen din. 4 Su dumayun kay en nasal-aw day sa maseleg
ha kalamag aman diyà kay uminagi ta dibaluy hu pulù ta
Cipro ta hurà duun bagyu. 5 Su malayun day en sa dagat ha
atbang hu mga probincia ta Cilicia daw Pamfilia nakadunggù
kay diyà ta Mira ha sakup ta Licia. 6 Diyà nakaahà su kapitan
hu sundalu hu barko ha napuun ta Alejandria ha tagdiyà ta
Italia aman namanlulan kay duun. 7 Nalugay kay nakauma
diyà ta Nido daw miglised kay gayed tumenged hu maseleg
ha kalamag. Namagyu gayed aman duun kay uminagi hu
dibaluy hu pulù ta Creta ta hurà duun bagyu daw duminayun
kay diyà ta atbang ta Salmon. 8 Migpakilid kay ba nalegenan
kay gihapun hangtud en ha nakauma kay duun hu lugar
ha tagngaranan hu Maayad ha Dungguanan ha ubay en hu
banuwa ta Lasea.
9 Nayawat kay gayed hu malugayad ha panahun daw male-
gen en gayed sa pagdayun day tumenged ta tingbagyu haena.
Aman migsambag si Pablo 10 hu kagi din “Mga amigu, natun-
an ku ha ku dumayun kuy malegen gayed sa maul-ulahan
taw ta sa mga karga taw mangalaag daw bisan haini sa barko
malened daw amin pa gayed kanuy mangamatay.” 11 Ba su
kapitan hu sundalu hurà magpaliliman ki Pablo ba iyan din
tinuuwan sa kapitan taena ha barko daw sa tag-iya duun.
12 Sa dungguanan duun taena ha lugar kenà maayad ha
tagtimaan ku madaet sa panahun. Aman sa kadakelà kandan
agkabayà ngaay ha dumayun sidan diyà ta Fenice ha sakup
ta Creta ta saena maayad ha dungguanan daw harì daan
agkauma hu bagyu.

Sa Bagyu Diyà Ta Dagat

13 Su mahinay en sa kalamag nahenhenaan dan ha dumayun kay en diyà ta Fenice aman binutwà dan su angkla daw duminayun kay ba migpakilid kay duun taena ha pulù ta Creta. 14 Hurà kalugay naumahan kay hu mabis-ay gayed ha bagyu ha napuun ta gaun. 15 Su barko harì en gayed pakasèsè hu bagyu aman impatayà day en ku hindu duun uwita hu kalamag. 16 Dayun nakaubay kay ku atiyuay ha pulù ta Cauda daw mighinay daan sa kalamag, aman ingkarga dan haena sa bangkà ha tagguyuden taena ha barko ba nalegen-legenan gayed sidan. 17 Su makakarga en haena binanggetan dan su barko hu adagi ha pisì ta daw harì mabengkag. Impababà dan su layag taena ha barko ta daw mauwit haena hu kalamag ta agkahaldek sidan ku makasagyad sa barko diyà ta baybay ta nasud ta Libya. 18 Su maisab ha aldaw namis-ay dà paman sa bagyu aman impanlambeg dan sa mga karga diyà ta dagat. 19 Su ikatulu en ha aldaw iyan dan en paman impanlambeg sa mga galamiten taena ha barko. 20 Tumenged hu pila en ha aldaw sa harì day en agkaahà sa siga hu aldaw daw sa mga bituen daw mabis-ay pa gayed sa bagyu ha duminasmag kanay hurà kay en maghinam ha malibri kay pa.

21 Duun taena nalugay en daan ha hurà sidan makakaen aman huminitindeg si Pablo daw ikagi hu “Mga amigu, maayad pa ngaay ku migpaliliman kaw kanak ha harì kuy enà umawà diyà ta Creta ta harì kuy pa ngaay mayanaen. 22 Ba iman paniguru kaw daw harì kaw agkahaldek ta malened haini sa barko ba hurà matay kanuy. 23 Ta ganina ha daleman sa Dios ha Magbabayà ku daw iyan tag-alagaran ku minikagi kanak pinaagi hu balinsuguen din 24 ha tagyanaen ‘Pablo, harì ka agkahaldek ta kinahanglan ha makapan-gatubang ka gayed ki Cesar, aman tumenged ikaw saini ha mga duma nu malibri daan.’ 25 Aman mga amigu, harì kaw agkasamuk ta agtuuwan ku gayed ha matuman sa inikagi kanak hu Dios. 26 Mauwit kuy hu kalamag ba makasagyad kuy duun hu sabuwa ha pulù.”

27 Ikaduwa en ha simana sa kauwit-uwita kanay hu kalamag diyà ta Dagat ta Mediteraneo. Su maliwarà en sa daleman taena pigtagnà-tagnà hu mga suluguen duun hu barko ha ubay kay en duun hu pulù. 28 Aman sinukud dan sa kadalem taena ha wahig na kaluwaan pa ha depa. Duminayun sidan hu atiyuay daw sinukud dan en paman na sampulù dà daw lalima ha depa. 29 Nahaldek sidan ku makasagyad haena sa barko duun hu batu aman linened dan sa haepat ha angkla diyà ta kahudiyanan ta ima dan ngaay ha

agkaaldaw en. 30 Agkabayà ngaay ag-awà su mga suluguen
duun ku barko aman intuntun dan sa bangkà diyà ta unahan
daw sibù kun daan ha agleneden dan su angkla diyà. 31 Ba
inikagiyan hi Pablo sa mga sundalu daw su kapitan dan
ha “Ku awaan kuy iman taini ha mga suluguen hurà gayed
malibri kanuy.” 32 Aman tinamped taena ha mga sundalu su
hiket ku bangkà daw nangaanud haena.
33-34 Su madani en agkaaldaw inikagiyan sidan hi Pablo
hu “Sampulù en daw haepat ha aldaw sa kasalang nuy hu
pagkaen, aman kaen kaw en ta daw makabis-ay kaw ta
hurà gayed mainu inyu.” 35 Su maikagi en haena hi Pablo
tuminimù hu supas daw ampui haena duun hu atubangan
dan. Dayun pinangebing din haena daw kaen. 36 Su maahà
dan haena hiningan-an sidan dayun alan sidan namangaen.
37 Sa kadakelen day duun taena ha barko 276. 38 Su makakaen
en sidan impanlambeg dan diyà ta dagat sa mga karga ha
trigo ta daw humagkap sa barko.

Sa Pagkadaet Hu Barko

39 Su maselem en harì dan agkakilala su pulù ha naubayan
day. Ba naahà dan ha amin duun luuk ha malugayad
sa pantad duun aman sa henà-henà dan ha mabaluy ha
makadunggù sa barko duun. 40 Pinanamped dan su pisì
ha inhiket ku angkla daw inawaan dan haena. Hinukad
dan daan su pisì ha imbangget taena ha bansalan ta daw
magamit su bansalan hu pagwaling taena ha barko. Dayun
intaud dan su layag diyà ta unahan ta daw mauwit haena hu
kalamag diyà ta baybay. 41 Ba nakasagyad gayed su barko
duun hu mababaw. Nakalebeng sa unahan din daw nagebà
sa hudiyanan taena tumenged hu mabis-ay ha mga baled.
42 Nahenhenaan ku mga sundalu ha panhimatayan dan en
sa mga purisu ta daw harì sidan makaawà. 43 Ba agkabayaan
ku kapitan ha malibri si Pablo aman hurà din itugut ha
panhimatayan sidan. Migsugù haena ha sa pakatuen ag-
anunung iyan umuna umagbul daw dumuun taena ha pulù,
44 sa duma lumupug daan ba gumabay hu tabla daw hu bisan
inu duun taena ha nagebà ha barko. Aman pinaagi taena alan
kay nakauma duun hu baybay ha hurà nahitabù kanay.

28

Si Pablo Diyà Ta Malta

1 Su makagaun kay en human day natun-i ha iyan diay
haena pulù ha tagngaranan ta Malta. 2 Sa mga etaw ha
tagtimà duun taena duminawat kanay daw pinandayaan kay
gayed kandan. Miglapug sidan ta daw makahidadang kay

ta matinù duun taena tumenged ta tag-udanà. 3 Nangamul
daan si Pablo hu kayu ba su idaub din en haena amin duun
guminuwà ha bunsalagan ha malalas sa agkagaten taena
daw kuminagat diyà ta alima hi Pablo ha hurà pekas duun.
4 Su maahà hu mga etaw ha tagtimà duun taena ha pulù su
bunsalagan ha tagbitay-bitay diyà ta alima hi Pablo nakaikagi
sidan hu "Saini ha etawa talamunù gayed ta bisan ku hurà
kalemes diyà ta dagat ba iyan en gid haini igsilut kandin."
5 Ba si Pablo hurà kainu na bà din dà insawiling su bunsala-
gan duun ku hapuy. 6 Sa mga etaw duun taena ha banuwa
tagsalap en ha lumebag sa alima hi Pablo daw ku tigkan ba
haena mabantang daw patay. Ba su malugay en hurà dan
naahà ha nahitabù ki Pablo aman nahalin sa henà-henà dan
ha kagi dan "Diyus gid haini ha etaw."

7 Sa ubayà taena ha lugar iyan sa bugtà hi Publio ha iyan
pangulu duun taena ha pulù. Impaseled kay kandin duun
hu balay din daw tinanul kay gayed kandin duun hu tatulu
ha aldaw. 8 Duun taena agkagenaw daw agsakit sa getek
hu amay hi Publio aman inelegan hi Pablo daw dinampà
din haena daw ampui dayun naulian. 9 Aman sa duma ha
agkangadaluwan duun taena ha pulù namandiyà ki Pablo
dayun nangaulian sidan. 10 Madakel gayed sa impan-ila dan
kanay daw su dumayun kay en lumulan inilahan kay kandan
hu mga kinahanglanen day.

Sa Pagpakauma Hi Pablo Diyà Ta Roma

11 Tatulu ha bulan sa pagtimà day diyà ta Malta dayun
luminulan kay duun ku barko ha tagngaranan hu Saleping
ha Diyus ha napuun diyà ta Alejandria ba nakagtimà duun
taena ha pulù tumenged ta tingbagyu. 12 Duminunggù kay
diyà ta Siracusa daw tatulu kay ha aldaw diyà. 13 Su maiwas
haena duminayun kay diyà ta Regio daw su maisab ha aldaw
malumu en sa pagdayun day ta agkauwit kay hu kalamag,
aman su ikatulu ha aldaw nakauma kay diyà ta Puteoli.
14 Naahà day diyà sa mga suled day duun hu pagtuu dayun
hinawidan kay kandan aman migtimà kay diyà hu nangkasi-
mana. Bà kay dà huminipanaw su dumayun kay payanaen
ta Roma. 15 Su mapaliman hu mga tumutuu diyà ta Roma ha
agpakauma kay tinalagbù kay kandan diyà ta Foro ta Apia
daw sa duma duun hu lugar ha tagngaranan hu Tatulu ha
Hulabungà. Su maahà sidan hi Pablo migpasalamat gayed
haena duun hu Dios daw nadasig daan. 16 Su makauma kay
en diyà ta Roma si Pablo tinugutan ha magtimà duun hu
balay duma hu sundalu ha tagbantay kandin.

Sa Pagwali Hi Pablo Diyà Ta Roma

17 Su maiwas en sa tatulu ha aldaw inamul hi Pablo sa
mga punuan hu mga Judio diyà dayun inikagiyan din sidan
hu “Mga suled, bisan ku hurà ku salà duun hu duma ku ha
mga Judio daw hurà ku kasupak sa tulumanen hu mga gin-
apuan taw ba dinakep a kandan daw intugyan a kandan
duun hu mga punuan ta Roma. 18 Su bistigahen a kandan
igpaguwà ad en ngaay ta hurà dan naahà ha salà ku ha
angayan ha himatayan a. 19 Ba sa mga duma taw ha Judio harì
agkabayà ha ipaguwà a aman hinangyù ku ha iyan en si Cesar
maghukum kanak. Bisan taena hurà ku gayed basula sa mga
duma taw ha Judio. 20 Iyan haini hinengdan ha inamul ku
inyu ta agkabayà a pakiglalang inyu tumenged ta sa kapusasi
iman kanak iyan sa pagtuu ku taena ha tagsalapen taw sikuy
sa mga kaliwat hi Israel.”

21 Inikagiyan dan si Pablo ha “Hurà kay makadawat hu
sulat ha napuun diyà ta Judea mahitenged ikaw daw hurà
daan madaet ha tultul mahitenged ikaw hu mga duma taw
ha napuun diyà ta Judea. 22 Ba agkabayaan day agpalilimani
sa tinuuwan nu ta natun-an day ha sinupak haini duun hu
bisan hindu.”

23 Aman sinabutan dan sa aldaw ha makiglalang sidan ki
Pablo. Su mauma en haena madakel gayed sa namanduun hu
tagtimaan din. Sugud hu maselem payanaen en hu mahapun
si Pablo nanunultul mahitenged hu pagharì hu Dios daw
naniguru daan ha makabig din sidan diyà ki Jesus pinaagi
hu pagbasa mahitenged kandin duun hu Kasuguan hi Moises
daw hu insulat hu mga propita. 24 Sa duma nakabig taena ha
inikagi din ba sa duma hurà tuu. 25 Tumenged ta hurà mag-
iling sa henà-henà dan nakagsusuwayà sidan. Ba su hurà pa
sidan hipanaw uminikagi si Pablo hu “Laus gayed sa inikagi
hu Balaan ha Ispiritu duun hu mga gin-apuan taw ha insulat
hi Isaias sa propita ha tagyanaen

26 ‘Dumiyà ka daw ikagiyi haini sa mga etaw hu “Tagpalil-
imanà kaw ba harì kaw pakasabut daw tag-ahaay
kaw ba harì kaw pakaindan 27 ta inipelan nuy sa
mga talinga nuy daw taglipedengà kaw tumenged ta
tungkay gayed madesen sa henà-henà nuy. Ta ku
harì nuy pa tagbuhaten haena makaindan kaw ngaay
daw makapaliman kaw daan daw makasabut kaw
dayun makaghinulsul kaw gayed daw luwasen kaw hu
Dios.” ’

28 “Aman agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa tultulanen
hu pagluwas kanuy hu Dios insangyaw daan duun hu kenà
mga Judio ta palilimanan dan gayed haena.” 29 Su maikagi
din haena naman-ulì sa mga Judio ha migsasawalà.

30 Daruwa ha tuig sa pagtimà hi Pablo duun taena ha
tagpilitiyan din ha balay daw sa alan ha agdiyà ta kandin
dinawat din gayed. 31 Diyà intudlù din sa mahitenged hu
pagharì hu Dios daw hi Jesu Cristo ha Ginuu daw hurà gayed
migbaldeng kandin.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Roma

1-2 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Suluguen a hi Jesu
Cristo daw pinilì a hu Dios ha apostol hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen. Sa Maayad ha Tultulanen insaad hu
Dios su anay duun hu insulat ha lalang din pinaagi hu mga
propita. 3-4 Mahitenged haena hu Batà din ha iyan si Jesu
Cristo sa Ginuu taw. Duun hu pagkaetaw din kaliwat hi David
daw duun hu pagka-Dios din impadayag ha Batà hu Dios
pinaagi hu gahem hu pagkabanhaw din. 5 Pinaagi kandin
in-ila kanay hu Dios sa katenged hu pagkaapostol ta daw
madayè si Jesu Cristo. Binuhat din haena ta daw matudluan
day sa kenà mga Judio duun hu bisan hindu dayun tumuu
daw magmatinumanen sidan kandin. 6 Sinyu sa diyan ta
Roma, hinimu kaw daan hu Dios ha tumutuu ta daw masakup
kaw hi Jesu Cristo.

7 Sinulatan ku inyu sa diyan ta Roma ha mga pinalanggà hu
Dios daw hinimu din ha mga etaw din.

Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

8 Una hu alan pinaagi ki Jesu Cristo tagpasalamatan ku
sa Dios mahitenged inyu ta sa pagtuu nuy napaliman duun
hu bisan hindu. 9 Sa Dios ha iyan tag-alagaran ku pinaagi
hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu
Batà din natun-an din en haini ha sigi ku gayed inyu taghen-
henaen duun hu mga pag-ampù ku. 10 Daw hinangyù ku daan
sa Dios ha ku iyan pagbayà din himuwen din sa paagi ha
makadiyan a ta inyu 11 ta agkabayà a hu pagpakig-ahà inyu ta
daw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu makapalig-en ku sa pagtuu
nuy. 12 Ba kenà haena iyan dà ta makagdinasigà kuy gayed
duun hu pagtuu taw.

13 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy ha kapila
ad en ngaay agdiyan ta inyu ba sigi a agkaelangan. Sa tuyù
ku iyan ngaay sa amin diyan makatuu ki Jesu Cristo iling
ha nakatuu daan sa kenà mga Judio duun hu duma ha mga
banuwa. 14 Kinahanglan gayed ha tultulan ku sa alan ha
kaet-etawan, sa nangakatunghà daw sa hurà, sa mga matatau
daw sa mga buang-buang. 15 Aman agkabayaan ku gayed

ha makasangyaw ku sa Maayad ha Tultulanen diyan ta inyu sinyu sa tagtimà ta Roma.

Sa Gahem Hu Maayad Ha Tultulanen

16 Harì ku igkagayhà sa Maayad ha Tultulanen ta pinaagi
hu gahem hu Dios sa etaw ha tumuu maluwas gayed sa mga
Judio daw sa kenà, 17 ta duun hu Maayad ha Tultulanen
impadayag hu Dios sa paagi ha maisip sa etaw ha matareng.
Saini pinaagi dà gayed hu pagtuu ta sa insulat ha lalang hu
Dios tagyanaen “Sa etaw ha nabuhat ha matareng pinaagi
hu pagtuu din makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapu-
san.”

Sa Pagpakasalà Hu Etaw

18 Sa Dios diyà ta langit migpadayag gayed ha agsilutan
din sa alan ha harì tagtahud kandin daw sa tagbuhat hu
madaet, ta pinaagi taini ha mga buhat dan agkaelangan
sa kamatuuran. 19 Sa mahitenged hu Dios agkasabut dan
ngaay ta impadayag haena hu Dios diyà ta kandan duun hu
mapayag ha paagi. 20 Bisan pa ku hurà taw kaahà sa Dios
ba sugud dà su tanghagaen din sa kalibutan sa pagka-Dios
din daw sa gahem din ha harì agkatapus agkasabut gayed
pinaagi hu alan ha mga tinanghagà din, aman hurà dan gayed
katarengan.

21 Bisan ku nakilala dan en sa Dios ba hurà dan haena
tahuri hu angayan ha pagtahud kandin daw hurà daan sidan
magpasalamat diyà ta kandin, aman sa mga henà-henà dan
nabuhat ha hurà din pulus ta nasukileman hu mga bin-
uang dan. 22 Abi dan ha mga matatau en sidan ba mga
buang-buang man diay sidan. 23 Harì en sidan tagsimba hu
gamhanan daw bubuhay ha Dios ta inilisan dan en haena hu
mga larawan hu etaw ha agpatay dà daw hu mga tagbis, hu
mga mananap daw hu mga langgam.

24 Tumenged taena binay-anan sidan hu Dios ta daw
mabuhat dan sa tungkayan dan agkabayaan agbuhata ha
mga mahugaw, aman binuhat dan sa pinakagalugayhà duun
hu kaugalingen dan. 25 Natun-an dan en sa kamatuuran
mahitenged hu Dios ba iyan dan pigtuman sa mga bidù daw
iyan dan paman sinimba sa bà dà binuhat dì su migtanghagà
taena ha iyan sa Dios ha agdayeen gayed hu hurà din katapu-
san.

26-27 Tumenged taena binay-anan sidan hu Dios ta daw
mabuhat dan sa pinakagalugayhà ha tungkayan dan agk-
abayaan, ta migpaasawahà daan sa alan dà mga bahi daw
iling daan ha migpaasawahà sa alan dà maama. Binuhat dan
sa pinakagalugayhà duun hu iling dan aman tumenged taena

silutan gayed sidan hu Dios sumalà hu angayan kandan daw bisan iman agdaeten dan pa sa lawa dan.

28 Tumenged ta hurà dan en gayed bali-baliya sa kamatuuran mahitenged hu Dios binay-anan sidan hu Dios ta daw maulipen sidan hu bisan inu ha madaet ha henà-henà daw kinaiya. 29 Iyan dà taghenhenaen dan sa alan ha mga madaet, sa pagkaagapan daw sa kahugaw. Masinahen daw agpangimatay sidan, pakigsawalà daw agpanlimbung sidan. Madaet sa henà-henà dan duun hu duma daw agpangituk sidan. 30 Agpandaet sidan hu dengeg daw pakigkuntra sidan hu Dios, agpanulà daw tagpaad-adagi daw tagpasigalbu sidan. Taghenà-henà sidan hu pagbuhat hu madaet daw kenà sidan matinumanen hu mga laas dan. 31 Mga buang-buang sidan daw kenà kasaligan, hurà dan gagaw daw hurà dan kahid-u. 32 Natun-an dan en duun hu kasuguan hu Dios ha sa tagbuhat taena angayan gayed hu silut, ba bisan pa taena tagbuhaten dan gihapun haena daw igkabayà-bayà dan gayed ku agkaahà dan ha tagbuhaten daan haena hu duma ha mga etaw.

2

Sa Hukum Hu Dios

1 Sinyu sa taghukum hu duma ha mga etaw, hurà nuy gayed katenged hu paghukum kandan ta pinaagi hu paghukum nuy iyan daan paghukum hu kaugalingen nuy hu silut tumenged ta agkabuhat nuy daan sa tagbuhaten dan. 2 Natun-an taw ha matareng gayed sa paghukum hu Dios taena ha etaw ha tagbuhat hu madaet. 3 Sinyu sa tagbuhat daan hu binuhat taena ha taghukuman nuy, abi nuy ba gid ha harì kaw daan mahukuman hu Dios? 4 Kan ku bà nuy dà tagtameyesa sa pagkamaluluy-en daw sa pagkamainantusen daw sa pagpailub hu Dios. Henhenaa nuy ha maluluy-en gayed sa Dios inyu ta daw maghinulsul kaw ngaay.

5 Ba tumenged ta madesen sa henà-henà nuy daw harì kaw taghinulsul adagi gayed sa igsilut inyu duun asem taena ha aldaw ha ipadayag sa matareng ha paghukum hu Dios 6 ta agbalesan din gayed sa kada sabuwa sumalà hu tagbuhaten din. 7 Saena ha agpaniguru gayed hu pagbuhat hu maayad ta iyan dan taghenhenaen ha dayeen sidan hu Dios daw ipatangkaw sidan hu hurà din katapusan, mailahan sidan hu kinabuhì. 8 Ba saena ha iyan dan dà taghenhenaen sa kandan ha kaugalingen daw sigi dà tagbuhat hu madaet ta harì sidan tagtuman hu kamatuuran, adagi gayed sa igsilut kandan hu Dios. 9 Ta sa alan ha tagbuhat hu madaet sa Judio daw sa kenà, sa igsilut kandan iyan sa mga malegen gayed ha alantusen. 10 Ba sa mga etaw ha tagbuhat hu maayad sa Judio daw sa

kenà, agdayeen sidan hu Dios daw ipatangkaw daan sidan daw ag-ilahan hu kalinaw 11 ta sa Dios hurà din igpalabi.

12 Sa mga etaw ha kenà Judio daw hurà dan katun-i sa Kasuguan, ku makasalà sidan agsilutan daan sidan hu Dios ba kenà pinaagi hu Kasuguan. Ba sa mga Judio tumenged ta natun-an dan sa Kasuguan, ku makasalà sidan aghukuman sidan pinaagi hu Kasuguan 13 ta kenà pinaagi dà hu pagpaliliman hu Kasuguan ha maisip hu Dios ha matareng sa etaw ba pinaagi daan hu pagtuman taini. 14 Bisan sa kenà mga Judio ha hurà makatuen hu Kasuguan agkatun-an dan sa maayad ha agbuhaten na iyan en haena kasuguan dan. 15 Sa mga buhat dan ha maayad iyan pakapaahà ha duun en hu henà-henà dan sa bisan inu ha inikagi hu Kasuguan. Amin en duun hu henà-henà dan pakapadayag kandan hu maayad daw hu madaet aman agkaikagi dan ku sa buhat dan maayad ba daw ku madaet ba. 16 Ku makauma sa aldaw ha hukuman hu Dios sa kaet-etawan agsusiyen hi Jesu Cristo sa alan bisan sa nakaheles ha henà-henà hu etaw. Iyan haini tigtudlù ku ha Maayad ha Tultulanen.

Sa Kasuguan Daw Sa Mga Judio

17 Sinyu sa mga Judio, suminalig kaw hu Kasuguan daw impasigalbu nuy sa pagpakigdapità nuy hu Dios. 18 Natun-an nuy en sa agkabayaan hu Dios ha buhaten nuy daw natun-an nuy en daan ku inu sa maayad tungkay ha agbuhaten ta intudlù en haena inyu hu Kasuguan. 19 Abi nuy gid iman ha makipitan nuy sa nabuta hu kamatuuran daw iyan kaw daan sulù ha makailaw kandan duun hu kasukileman. 20 Abi nuy gid ha mabaldeng nuy daan sa mga buang-buang daw matudluan nuy daan haena sa bà su mga batà. Henà-henà nuy ha sa natun-an nuy duun hu Kasuguan iyan dà gayed kamatuuran. 21 Agtudluan nuy sa duma ha mga etaw ba imbà nuy man harì agkatudlui sa inyu ha kaugalingen? Tigtudlù nuy ha sa etaw harì manakaw ba takawen kaw. 22 Tigtudlù nuy daan ha sa etaw harì gayed manapaw ba imbà kaw agpanapaw? Agtambagan nuy sa mga larawan ba imbà kaw tagpanakawà duun hu balay ha inugsakan hu mga larawan? 23 Tigpasigalbu nuy sa Kasuguan ba pinagagayhaan nuy sa Dios pinaagi hu pagsupak nuy taena 24 ta sa lalang hu Dios tagyanaen "Tumenged inyu pigtameyes hu kenà mga Judio sa Dios."

25 Sinyu sa mga Judio, sa pagpasirkunsida nuy ha iyan timaan ha mga etaw kaw hu Dios amin din pulus ku tumanen nuy sa Kasuguan. Ba ku supaken nuy sa Kasuguan sa pagpasirkunsida nuy hurà din pulus. 26 Iling daan hu kenà Judio ku tumanen dan sa Kasuguan isipen sidan hu Dios ha

mga etaw din ha iling ha pigsirkunsidahan daan. 27 Bisan
pa ku kenà sidan mga Judio daw hurà sidan kasirkunsidahi
ba pinaagi hu pagtuman dan hu Kasuguan pakapadayag ha
sinyu sa mga Judio silutan kaw gayed ta sinupak nuy sa
Kasuguan bisan ku pigsirkunsidahan kaw.
28 Sa laus ha Judio kenà iyan dà sa agkasirkunsidahan daw
sa laus ha pagpasirkunsida kenà duun hu lawa, 29 ta sa laus ha
Judio iyan haena sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu daw kenà
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan. Sa etaw ha iling taena
kenà etaw dà sa tagdayè kandin ba iyan daan sa Dios.

3

1 Ku iyan haena inu man diay sa pulus hu pagka-Judio daw
hu pagpasirkunsida? 2 Ikagiyen ku iman inyu ha adagi gayed
sa pulus taini ta una hu alan sa mga Judio iyan sinaligan hu
lalang hu Dios. 3 Bisan ku sa duma kandan hurà tuu hu lalang
din ba harì haena makabengkag hu insaad hu Dios su anay
kandan. 4 Bisan pa ku sa alan ha etaw mga biduen ba sa
tag-ikagiyen hu Dios laus gayed ta sa insulat ha lalang din
tagyanaen
"Pinaagi hu pag-ikagi nu agkatun-an ha hurà nu salà, ta duun
hu bisan inu ha ighukumi ikaw pakadaeg ka gayed."
5 Amin mga etaw ha taghenà-henà ha kenà maayad ku
silutan kuy hu Dios ta pinaagi hu mga buhat taw ha madaet
madayag ha matareng sa buhat hu Dios. 6 Ba binuang dà
haena ha panghenà-henà, ta ku harì ngaay agsilutan hu Dios
sa mga makasasalà in-inuwen din man sa paghukum hu kaet-
etawan?
7 Daw amin tag-ikagi ha "Ku pinaagi hu pagkabiduen ku
madayag sa pagkakasaligan hu Dios daw madayè daan, imbà
a man aghukumi pa isip ha makasasalà?" 8 Ba henhenaa nuy
ha ku laus pa haena sa tag-ikagiyen dan saini tagpasabut ha
buhaten taw ngaay sa madaet ta daw madayag sa maayad.
Ba saena harì gayed mabaluy. Iman amin tag-ikagi ha iyan
haena tigtudlù ku. Saena silutan gayed sidan sumalà hu
angayan kandan.

Hurà Bisan Sabuwa Ha Matareng

9 Sikuy sa mga Judio, labaw pa ba diay sa kahimtang taw dì
hu kenà Judio? Kenà gayed ta intudlù kud en inyu su anay ha
sa alan ha mga etaw sa Judio daw sa kenà naulipen gayed hu
salà, 10 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Hurà gayed bisan sabuwa ha etaw ha matareng. 11 Hurà
gayed sabuwa ha nakasabut hu kamatuuran daw hurà
daan bisan sin-u ha agkabayà ha makakilala hu Dios.
12 Sa alan ha mga etaw nadaetan sa pamatasan dan

daw nakasuway gayed duun hu kamatuuran. Hurà
gayed bisan sabuwa kandan ha tagbuhat hu matareng.
13 Sa bàbà dan iling hu lungun ha pinuwaan daw sa
dilà dan iyan taggamiten dan hu pagbidù. Sa tag-
ikagiyen dan bà su agpamangagat ha bunsalagan 14 ta
pulus dà gayed pagpanungayaw daw masakit ha tag-
palilimanan. 15 Saini sidan malumu dà agpangimatay
16 daw bisan hindu sidan agpayanaen iyan dan dà
agbuhaten sa pagpasipala. 17 Harì dan agkatun-an
sa malinawen ha pagtimà 18 daw hurà dan gayed ka-
haldek hu paghukum hu Dios."

19 Natun-an taw en ha sa Kasuguan iyan migpadayag hu
salà taena ha sakup duun. Pinaagi hu Kasuguan natun-an
taw ha hurà gayed makaikagi ha harì angayan ha silutan
ta sa alan suminupak hu Dios. 20 Hurà gayed inisip hu
Dios ha matareng pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ta sa
etaw dayun dà pakasupak taena. Aman sa Kasuguan iyan
tagpadayag ha makasasalà gayed sa etaw.

Sa Paagi Hu Pagkamatareng

21 Iman sa paagi hu Dios ta daw mabuhat ha matareng sa
etaw impadayag din, ba kenà haena pinaagi hu Kasuguan
bisan ku impasabut en hu Kasuguan daw hu mga propita
22 ha sa alan ha agtuu ki Jesu Cristo ag-isipen gayed hu Dios ha
matareng tumenged hu pagtuu din. Mig-iling dà sa mga Judio
daw sa kenà 23 ta sa alan ha mga etaw nakasalà gayed aman
nakadiyù duun hu pagkahimpit hu Dios. 24 Ba tumenged hu
grasya hu Dios ag-isipen kuy kandin ha matareng pinaagi hu
kalibriya kanuy hi Jesu Cristo. 25 Iyan haini inhalad hu Dios
ta daw pinaagi hu uminagas ha langesa din mapasaylu sa
mga salà hu alan ha agtuu kandin. Pinaagi taena nadayag
ha matareng gayed sa Dios ta agsilutan din gayed sa salà. Su
makasalà sa etaw su anay hurà sagunà siluti ta migpailub
pa sa Dios, 26 ba iman pinaagi hu kamatayen hi Jesu Cristo
tumenged hu mga salà taw nadayag sa Dios ha matareng
gayed daw ag-isipen din daan ha matareng sa agtuu ki Jesus.

27 Aman harì kuy gayed makapasigalbu ta sa pagka-
matareng taw kenà pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ba
pinaagi dà gayed hu pagtuu. 28 Natun-an taw ha pinaagi dà
gayed hu pagtuu isipen sa etaw ha matareng kenà pinaagi hu
pagtuman hu Kasuguan. 29 Sa Dios kenà kandin dà hu mga
Judio ba Dios daan hu kenà mga Judio 30 ta sabuwa dà gayed
sa Dios daw ag-isipen din sa mga Judio ha matareng ku tumuu
sidan iling daan hu kenà mga Judio. 31 Tagpasabut ba haini ha

hurà en pulus hu Kasuguan tumenged hu pagtuu? Harì gayed ta pinaagi hu pagtuu agkatuman taw sa Kasuguan.

4

Sa Pagtuu Hi Abraham

1 Iman henhenaa nuy si Abraham sa gin-apuan taw. 2 Ku inisip pa ngaay haena hu Dios ha matareng pinaagi hu maayad ha buhat din ikapasigalbu ngaay haena hi Abraham duun hu Dios. 3 Ba sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Si Abraham tuminuu hu Dios daw pinaagi taena inisip gayed ha matareng."

4 Ku amin etaw ha tagtalabahu sa igsuhul kandin kenà bà dà ig-ila ba saena igbayad kandin. 5 Ba sa etaw ha hurà magsalig hu maayad ha buhat ta iyan din sinaligan sa Dios ha agpakahimu ha matareng hu makasasalà, sa pagtuu din iyan katarengan ha isipen haena hu Dios ha matareng. 6 Inikagi daan haini hi David su anay ha malipayen gayed sa etaw ha inisip en hu Dios ha matareng kenà pinaagi hu maayad ha buhat din 7 ha tagyanaen

"Malipayen gayed sa etaw ha pinasaylu en sa madaet ha mga
buhat din daw harì en aghenhenaen hu Dios sa mga
salà din. 8 Malipayen daan sa etaw ha linipatan en hu
Dios sa mga salà din."

9 Saini ha kalipay kenà kandin dà hu mga Judio ta lagkes en daan sa kenà mga Judio. Natun-an taw en ha pinaagi hu pagtuu hi Abraham inisip haena hu Dios ha matareng 10 daw saena daw dà su hurà pa kasirkunsidahi si Abraham. 11 Migpasirkunsida haena ha iyan timaan ha inisip en hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuu din bisan su anay. Aman si Abraham nabuhat ha amay hu alan ha mga etaw ha inisip ha matareng pinaagi hu pagtuu dan bisan haena sa hurà kasirkunsidahi. 12 Daw amay daan haena hu mga Judio ha hurà duun dà salig hu pagpasirkunsida ta amin dan pagtuu iling hu pagtuu hi Abraham su hurà pa kasirkunsidahi.

Sa Saad Pinaagi Hu Pagtuu

13 Sa insaad hu Dios diyà ki Abraham daw duun hu mga kaliwatan din iyan sa maangken dan sa kalibutan daw iyan sidan magharì hu alan ha kaet-etawan. Ba saini ha insaad kenà tumenged hu pagtuman hi Abraham hu Kasuguan ba tumenged hu pagtuu din ha iyan nakapabuhat kandin ha matareng. 14 Ta ku iyan pa sa pagtuman hu Kasuguan ha madawat taw sa insaad hu Dios hurà gayed pulus hu pagtuu taw daw hu insaad din kanuy. 15 Tumenged ta harì agkatuman hu etaw sa Kasuguan bà dà haena agkapauki hu Dios.

Maayad pa ngaay ku hurà Kasuguan ta ku hurà pa haena
hurà taw daan masupak.
16 Aman binuhat hu Dios ha madawat taw sa insaad din
pinaagi dà gayed hu pagtuu taw ta daw mahimu haena
tumenged hu grasya din kenà tumenged hu mga maayad
ha buhat. Aman alan kuy sa mga kaliwatan hi Abraham
makadawat hu insaad hu Dios, kenà iyan dà sa mga Judio ha
nasakup hu Kasuguan ta lagkes en daan sa alan ha amin din
pagtuu iling ki Abraham. Si Abraham iyan nabuhat ha amay
hu alan ha tumutuu 17 ta sa insulat ha lalang hu Dios diyà ta
kandin tagyanaen “Binuhat ku ikaw ha amay hu mga kaet-
etawan dini ta kalibutan.” Saini ha saad matuman gayed ta
iyan en migsaad taini sa Dios ha tinuuwan hi Abraham daw
iyan daan pakabanhaw hu minatay daw bisan haena sa hurà
pa duun agkabaluy din ha matuman gayed.
18 Duun taena ha panahun bà su harì gayed mabaluy sa
insaad hu Dios diyà ki Abraham ha iyan mabuhat ha amay
hu mga kaet-etawan dini ta kalibutan. Ba tinuuwan din sa
inikagi kandin hu Dios ha dumakel gayed sa mga kaliwat
din. 19 Bisan ku nanggatus en sa panuigen hi Abraham daw
harì en sidan agpamatà ki Sara ba hurà gayed magluya sa
pagtuu hi Abraham. 20 Hurà daan magduwa-duwa hu insaad
kandin hu Dios ba impalig-en din gayed sa pagtuu din daw
pigdayè din sa Dios hu aghimuwen din kandin 21 ta siniguru
din gayed ha tumanen hu Dios sa insaad din kandin. 22 Aman
tumenged taena ha pagtuu din inisip hu Dios ha matareng.
23-24 Ba sa lalang ha “inisip ha matareng” kenà para dà ki
Abraham ta intagana daan haini hu alan ha tumuu kandin sa
migbanhaw ki Jesus ha Ginuu taw 25 ha iyan migpakamatay
tumenged hu mga salà taw ba nabanhaw dà ta daw maisip
kuy ha matareng.

5

Sa Pag-uliay Hu Maayad Ha Pagdapità

1 Iman tumenged ta inisip kuy hu Dios ha matareng pinaagi
hu pagtuu taw malinawen en gayed sa pagdapità taw hu Dios
pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw. 2 Pinaagi hu pagtuu
taw kandin in-ila kanuy hu Dios sa grasya din ha iyan iman
tagsaligan taw. Aman adagi sa kalipay taw ta taghinamen
taw ha makaambit kuy asem hu pagkagamhanan hu Dios.
3 Daw kenà iyan dà haena ta ikalipay taw daan sa mga
alantusen ta natun-an taw ha pinaagi taini mabuhat kuy ha
mga mainantusen 4 daw iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios,
aman pinaagi taena amin taw adagi ha hinam 5 ha madawat
taw gayed sa insaad din kanuy. Natun-an taw haena ta in-ila

kanuy hu Dios sa Balaan ha Ispiritu ha iyan migpadayag hu adagi ha pagpalanggà hu Dios kanuy.

6 Su anay hurà taw gayed agkahimu ha malibri kuy hu salà, ba duun hu natugun ha panahun si Cristo migpakamatay para hu masinupaken. 7 Malegen gayed hu etaw sa pagpakamatay para hu duma din bisan ku matareng pa haini daw amin gid daan magpakamatay para taena ha maayad ha etaw. 8 Ba sa Dios migpadayag gayed hu pagpalanggà din kanuy ta bisan ku makasasalà kuy su anay ba si Cristo migpakamatay para kanuy.

9 Pinaagi hu uminagas ha langesa hi Cristo inisip kuy hu Dios ha matareng aman natun-an taw gayed ha malibri kuy duun hu pagsilut hu Dios tumenged ki Cristo. 10 Su anay kuntra kuy hu Dios ba iman pinaagi hu kamatayen hu Batà din nakalikù sa maayad ha pagdapità taw hu Dios, aman natun-an taw ha luwasen kuy gayed kandin pinaagi hu pagkabanhaw din. 11 Daw kenà iyan dà haini ba agkalipay kuy daan duun hu Dios ta pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw nakag-uliay sa maayad ha pagdapità taw kandin.

Sa Salà Daw Sa Grasya

12 Sa salà nakadini ta kalibutan pinaagi hu nauna ha etaw ha iyan si Adan aman sa alan ha mga etaw nakasalà daan, daw pinaagi hu salà si Adan minatay aman sa alan ha mga etaw agpatay daan. 13 Su hurà pa sa Kasuguan nakasalà en sa etaw ba hurà sidan isipa ha masinupaken tumenged ta hurà man Kasuguan. 14 Ba sugud dà ki Adan payanaen en diyà ki Moises nangamatay sa mga etaw bisan ku sa salà dan kenà iling hu nabuhat hi Adan.

Si Adan agkailing taena ha agpakauma ha iyan si Jesu Cristo ta mig-iling sidan ha amin dan mga kabilin duun hu kaet-etawan. 15 Ba sa grasya hu Dios daw sa pagpakasalà hi Adan hurà mag-iling. Ta sa bunga hu salà hi Adan iyan sa agpatay sa etaw, ba sa bunga hu grasya hu Dios iyan sa madakel gayed sa mapanalanginan hu Dios pinaagi hu kahid-u kanuy hi Jesu Cristo. 16 Sa agkapayanan-an hu grasya hu Dios kenà iling hu napayanan-an hu salà hi Adan. Ta pinaagi hu salà hi Adan aghukuman sa kaet-etawan hu silut, ba pinaagi hu grasya hu Dios bisan pa ku makasasalà gayed sa etaw ba mabuhat haena ha matareng. 17 Ku tumenged hu salà hu sabuwa ha etaw agpatay sa kaet-etawan, labaw pa dì taena sa bunga hu nabuhat hi Jesu Cristo ta sa alan ha nakadawat hu grasya hu Dios daw inisip ha matareng makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan daw makagharì pinaagi ki Jesu Cristo.

18 Aman pinaagi hu salà ha nabuhat hu sabuwa ha etaw
agsilutan sa alan. Iling daan taena ha pinaagi hu pagka-
matareng hu sabuwa ha etaw mabaluy ha maisip sa alan ha
matareng daw makaangken hu kinabuhì ha hurà din kata-
pusan. 19 Aman pinaagi hu pagsupak taena ha sabuwa ha
etaw nabuhat ha makasasalà sa alan, ba tumenged hu pagka-
matinumanen hu sabuwa ha etaw madakel sa mabuhat ha
matareng.
20 In-ila hu Dios sa Kasuguan ta daw matun-an hu mga etaw
ku nangkainu sa salà. Ba bisan pa ku makasasalà gayed sa
etaw ba sa grasya hu Dios labaw pa gayed dì taena. 21 Bisan
ku sa salà iyan hinengdan ha igpatay hu etaw ba pinaagi hu
adagi ha grasya hu Dios kanuy inisip kuy gihapun kandin
ha matareng tumenged ki Jesu Cristo ha Ginuu taw ta daw
makaangken kuy hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

6

Hurà En Katenged Hu Salà

1-2 Ku iyan haini dayunen taw pa ba diay sa pagbuhat hu
madaet ta daw mag-iseg sa pagpaahà hu Dios hu grasya din
kanuy? Harì gayed mabaluy ta sa salà hurà din en gahem dini
ta kanuy. 3-4 Hurà nuy ba diay katun-i ha su bautismuwan kuy
ha iyan timaan ha nasabuwa kuy en ki Jesu Cristo, iling haena
hu minatay kuy daw inlebeng kuy en duma kandin ta daw
iling ha nabanhaw si Cristo amin taw daan bag-u ha kinabuhì
pinaagi hu pagkagamhanan hu Dios ha Amay taw.
5 Tumenged ta nakigsabuwa kuy kandin duun hu ka-
matayen din makigsabuwa kuy daan kandin duun hu pagk-
abanhaw din. 6 Natun-an taw en ha sa daan ha kinaiya taw
nakalansang en daan duun hu krus duma ki Cristo ta daw
maawà sa sigi taw dà pagpakasalà daw harì kuy en maulipen
taena, 7 ta sa etaw ha minatay en harì en pakabuhat hu salà.
8 Tumenged ta iling ha minatay kuy en daan duma ki Cristo
tinuuwan taw ha amin taw daan kinabuhì ha iling kandin.
9 Ta natun-an taw en ha si Cristo nabanhaw gayed daw harì
en haena isab agpatay tumenged ta sa kamatayen harì en
makadaeg kandin. 10 Kasabuwa dà haena magpakamatay ta
daw malibri kuy kandin hu pagkaulipen taw hu salà daw sa
kinabuhì din iman pakadayè hu Dios.
11 Iling taena isipen nuy gayed ha minatay kaw en daan
duun hu pagpakasalà ba pinaagi ki Jesu Cristo amin nuy
kinabuhì ha bag-u ha iyan pakadayè hu Dios. 12 Aman
harì kaw tagpaulipen hu salà pinaagi hu pagtuman hu agk-
abayaan hu lawa nuy. 13 Harì nuy aggamita sa mga bahin hu
lawa nuy hu pagbuhat hu salà ba itugyan sa kaugalingen nuy

duun hu Dios isip ha minatay kaw en ba nabanhaw kaw dà, daw itugyan nuy daan sa alan ha bahin hu lawa nuy duun hu Dios ta daw magamit hu pagbuhat hu matareng. 14 Kenà en iman iyan tagbayà inyu sa salà ta sa grasya hu Dios iyan nuy tagsaligan kenà en iyan sa pagtuman hu Kasuguan.

Sa Ulipen Hu Pagkamatareng

15 Ku kenà en kinahanglan ha tumanen pa sa Kasuguan tumenged hu pagsalig taw hu grasya hu Dios, dayunen taw pa ba diay gihapun sa pagbuhat hu madaet? Harì gayed 16 ta hurà nuy ba diay katun-i ha bisan inu sa tagtumanen nuy ulipen kaw taena? Aman ku ulipen kaw hu salà sa mapayanan-an nuy iyan sa silutan kaw hu hurà din katapusan, ba ku magmatinumanen kaw hu Dios maisip kaw gayed ha matareng. 17 Iman tagpasalamat a gayed hu Dios ta sinyu sa mga ulipen hu salà su anay migmatinumanen kaw en hu kamatuuran ha intudlù day inyu 18 daw linibri kaw duun hu pagkaulipen nuy hu salà ta nabuhat kaw iman ha ulipen hu pagkamatareng.

19 Tagtudlù a iman inyu pinaagi hu mga malumu ha panang-glitan ta daw masabut nuy gayed. Su anay sa mga bahin hu lawa nuy piggamit nuy hu pagbuhat hu mga mahugaw daw mig-iseg gayed sa pagkamakasasalà nuy, ba iman ki-nahanglan gayed ha itugyan nuy sa alan ha mga bahin hu lawa nuy duun hu pagkamatareng ta daw mahimpit kaw. 20 Su anay ha ulipen kaw pa hu salà harì nuy agkabuhat sa matareng. 21 Inu man sa pulus nuy taena ha buhat nuy ha agkagayhaan nuy en iman ha sa agkapayanan-an taena na silutan kaw hu hurà din katapusan? 22 Ba iman tumenged ta hurà en gahem hu salà diyan ta inyu daw nabuhat kaw en ha ulipen hu Dios mahimpit kaw daw makaangken kaw hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 23 Ta sa igsuhul hu pakasalà iyan sa kamatayen, ba sa grasya hu Dios iyan sa kinabuhì ha hurà din katapusan pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.

7

Sa Pagkalibri Taw

1 Mga suled, hurà nuy ba diay katun-i ha sa alan ha balaud hurà din en gahem ku agpatay en sa etaw? 2 Iling hu bahi ha amin din asawa ha tagbayaan hu balaud hu pag-asawa dan ku bubuhay pa sa maama. Ba ku matay en sa maama hurà en gahem taena ha balaud hu pag-asawa dan diyà ta kandin. 3 Aman ku magpaasawa haena sa bahi hu lain en ha maama daw bubuhay pa sa asawa din, saena ha bahi nakapanapaw. Ba ku matay en sa asawa din saena ha bahi harì isipen ha

mananapaw ku magpaasawa en hu lain ha maama ta kenà en haena sakup hu balaud hu pag-asawa dan.

4 Mga suled, iling daan taena ha sa Kasuguan hurà din en gahem dini ta kanuy ta inisip kuy en ha minatay duun hu Kasuguan su magpakamatay si Cristo. Iman naangken kuy taena ha nabanhaw ta daw matuman taw sa agkabayaan hu Dios. 5 Su anay ha duun kuy pa hu makasasalà ha kinaiya sa madaet ha igbaldeng hu Kasuguan bà taw dà nasì agkabayai agbuhata, aman sa bunga taena iyan sa agsilutan kuy hu hurà din katapusan. 6 Ba iman ta iling kuy ha minatay en duun taena ha tagbayà kanuy su anay nalibri kuy en hu Kasuguan ta daw mabuhat taw sa agkabayaan hu Dios kenà en pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ba pinaagi en hu pagbulig kanuy hu Balaan ha Ispiritu.

Sa Kasuguan Daw Sa Salà

7 Ku iyan haini isipen taw en ba diay ha madaet sa Kasuguan? Harì daan ta ku kenà pa ngaay iyan sa Kasuguan harì ku gan matun-an ku inu sa salà. Ku hurà pa mag-ikagi sa Kasuguan ha harì kuy maayat harì ku ngaay matun-an ha madaet man diay sa kaayat. 8 Ba su matun-an ku duun hu Kasuguan ha madaet sa kaayat bà a dà nasì agkaayat tumenged hu daan ha kinaiya ku. Ku hurà pa ngaay Kasuguan harì taw ngaay makilala ku inu sa salà. 9 Su anay ha hurà ku pa katun-i sa Kasuguan bà su hurà ku salà. Ba su matun-an kud en haena nakilala ku ha nakasalà a gayed aman pinaagi taena masilutan a daan. 10 Sa Kasuguan tag-ila ngaay hu kinabuhì ku tumanen, ba bà dà nabuhat ha hinengdan ha silutan a hu hurà din katapusan. 11 Sa salà iyan miglimbung kanak pinaagi hu henà-henà ku ha mahimu ku sa pagtuman hu Kasuguan, ba tumenged ta nasupak ku haena silutan a gayed hu hurà din katapusan.

12 Sa Kasuguan hu Dios maayad gayed daw matareng. 13 Saini tagpasabut ba ha masilutan a pinaagi taena ha maayad? Harì daan. Ba sa hinengdan ha agsilutan a iyan sa nasupak ku sa Kasuguan tumenged hu salà dini ta kanak, ta sa Kasuguan iyan migpadayag ku inu gayed kadaet sa salà daw pinaagi hu pagpakatuen ku hu Kasuguan bà dà mig-iseg sa kabayà ku hu pagbuhat hu salà.

Sa Pagsabà Hu Daan Daw Bag-u Ha Kinaiya

14 Natun-an taw ha sa Kasuguan duun napuun hu Balaan ha Ispiritu, ba tumenged ta etaw a dà agpakasalà a gihapun ta naulipen a taena. 15 Harì ku agkasabut sa kaugalingen ku ta sa maayad ngaay ha agbuhaten ku harì ku iyan agkabuhat, ba sa madaet ha agtambagan ku iyan ku paman agkabuhat.

16 Tumenged ta iyan ku agkabuhat sa harì ku ngaay agk-
abayaan iyan haini timaan ha hustu gayed sa Kasuguan.
17 Sa igpakasalà ku kenà pinaagi hu kanak dà ha pagbayà ba
tumenged hu makasasalà ha kinaiya ku. 18-19 Natun-an ku
ha hurà gayed maayad duun hu makasasalà ha kinaiya ku ta
bisan ku agkabayaan ku ngaay agbuhata sa maayad ba harì
ku agkahimu na iyan ku paman agkabuhat sa madaet ha harì
ku ngaay agkabayaan. 20 Ku iyan ku iman agkabuhat sa harì
ku agkabayaan kenà haena kanak ha pagbayà ta kandin hu
daan ha kinaiya ku ha makasasalà.

21 Iyan haini kahimtang ku ha agkabayaan ku ngaay ag-
buhata sa maayad ba iyan ku agkabuhat sa madaet. 22 Duun
hu henà-henà ku agkabayaan ku ngaay agtumana sa Kasug-
uan hu Dios 23 ba amin lain ha tagbayà kanak ta sa maayad
ha henà-henà ku agsupak hu agkabayaan taini ha lawa ku,
aman ulipen a iman hu madaet ha agkabayaan hu lawa ku.
24 Pinakahaluhid-u a gayed. Sin-u man sa makalibri kanak hu
pagkaulipen ku duun hu lawa ku ha makasasalà ha agsilutan
hu hurà din katapusan? 25 Iman adagi gayed sa pagpasalamat
ku duun hu Dios ta pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw nalibri
a.

Aman duun hu henà-henà ku agtumanen ku gayed sa Dios,
ba sa makasasalà ha kinaiya ku iyan hinengdan ha pakasalà
a pa.

8

Sa Kinabuhì Pinaagi Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Sikuy sa nakigsabuwa ki Jesu Cristo, harì kuy en mahuku-
man hu silut. 2 Ta sa Balaan ha Ispiritu mig-ila en kanuy hu
bag-u ha kinabuhì pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu
Cristo aman nalibri kuy hu pagkaulipen taw hu salà ha iyan
igsiluti ngaay kanuy hu hurà din katapusan. 3 Tumenged
hu makasasalà ha kinaiya taw harì kuy pakahimu hu pagtu-
man hu Kasuguan, ba linuwas kuy hu Dios ta sinugù din sa
Batà din ha magpakaetaw isip ha halad. Aman nalibri kuy
kandin hu pagkaulipen taw hu salà 4 ta daw mahimu taw sa
pagtuman hu Kasuguan ta inendaan taw en sa makasasalà
ha kinaiya taw daw sa tagtumanen taw iman iyan en sa
agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu.

5 Sa mga etaw ha duun pa hu makasasalà ha kinaiya
dan iyan dan dà taghenhenaen sa madaet, ba saena ha
inulinan hu Balaan ha Ispiritu iyan dan taghenhenaen sa
agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu. 6 Ku sa etaw tagbayaan
pa hu makasasalà ha kinaiya din sa agkapayanan-an taena
iyan sa silut ha hurà din katapusan, ba saena ha tagbayaan

hu Balaan ha Ispiritu malinawen sa henà-henà din daw
makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 7 Sa mga
etaw ha ulipen pa hu makasasalà ha kinaiya dan pakigkuntra
hu Dios tumenged ta harì dan agkatuman sa sugù hu Dios.
8 Saena ha tagbayaan hu makasasalà ha kinaiya harì agka-
baluy ha makapabayà-bayà sidan hu Dios.
9 Ba kenà kaw en iman ulipen hu makasasalà ha kinaiya
nuy ta sa tagbayà inyu iyan en sa Balaan ha Ispiritu ha
didiyan en ta inyu. Sa etaw ha hurà ulini hu Balaan ha Ispiritu
ha sinugù hi Cristo kenà din sakup. 10 Ba ku si Cristo didiyan
en ta inyu, bisan pa ku matay kaw tumenged hu salà nuy
ba amin nuy bag-u ha kinabuhì ta inisip kaw en hu Dios ha
matareng. 11 Ku didiyan en ta inyu sa Balaan ha Ispiritu ha
sinugù hu Dios ha migbanhaw ki Jesu Cristo, bisan pa ku
matay kaw ba pinaagi kandin mabanhaw kaw gihapun.
12 Aman mga suled, kinahanglan gayed ha iyan taw
buhaten sa agkabayaan hu Dios daw endaan taw en sa
makasasalà ha kinaiya. 13 Ta ku iyan nuy pa tumanen sa
makasasalà ha kinaiya nuy masilutan kaw gayed hu hurà din
katapusan, ba ku pinaagi hu Balaan ha Ispiritu endaan nuy
sa madaet ha mga buhat makaangken kaw hu kinabuhì ha
hurà din katapusan. 14 Sa alan ha tagbayaan hu Balaan ha
Ispiritu iyan gayed mga batà hu Dios. 15 Sa Balaan ha Ispiritu
ha impaulin inyu mighimu inyu ha harì kaw mahaldek hu
Dios iling hu ulipen ta binuhat kaw kandin ha laus ha mga
batà hu Dios. Makapangumaw kuy en hu Dios ha Amay
taw 16 ta iyan gayed sa Balaan ha Ispiritu migpadayag kanuy
ha batà kuy en iman hu Dios. 17 Tumenged ta batà kuy en
kandin makaangken kuy gayed taena ha intagana din hu mga
batà din daw amin taw daan bahin duun hu intagana din ki
Cristo, ta ku makaambit kuy duun hu mga alantusen hi Cristo
makaambit kuy daan duun hu pagkagamhanan din.

Sa Taghinamen Taw

18 Inisip ku ha sa mga alantusen taw iman atiyuay dà gayed
tungkay dì hu mga madagway ha intagana kanuy hu Dios
diyà ta langit. 19 Sa alan ha tinanghagà iman tagsalap gayed
taena ha panahun ha ipadayag hu Dios ha mga batà kuy
kandin. 20 Ta sa katuyuan hu alan ha tinanghagà mabuhat
ha hurà din pulus, ba saini kenà kandan ha pagbayà ta
pigyanaen haena hu Dios tumenged hu salà. Ba amin pa
hinam 21 ha sa alan ha mga tinanghagà harì en mangaledak
daw harì daan mangadaetan ta mabag-u en asem sa alan iling
hu mga batà hu Dios.
22 Natun-an taw ha sugud dà su anay payanaen en iman
sa alan ha mga tinanghagà tag-antus gayed iling hu bahi ha

tagbatà. 23 Ba kenà iyan dà haena tag-antus ta nakalagkes kuy
en daan sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu iman ha tag-antus
kuy pa hu pag-angat taena ha panahun ha ipadayag hu Dios
ha mga batà kuy kandin daw ilisan din sa lawa taw hu bag-
u ha harì en agpatay. 24 Iyan haena taghinamen taw sugud
dà su maluwas kuy. Tumenged ta hurà pa haena katuman
taghinamen taw pa, ta ku natuman en ngaay haena imbà taw
man taghinama pa? 25 Ba tumenged ta hurà pa man katuman
sa taghinamen taw kinahanglan ha magmainantusen kuy hu
pagpailub taman ha matuman en haena.
26 Sa Balaan ha Ispiritu iyan tagbulig kanuy ku agluyahan
kuy. Harì taw en agkatun-an sa hustu ha pag-ampù ba iyan
haena tagpadayag duun hu Dios hu agkabayaan taw ngaay
aghangyua ba harì agkahimu ag-ikagiya hu etaw. 27 Sa Dios
ha iyan nakasusi ku inu sa duun hu henà-henà hu etaw natun-
an din daan sa agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu ta sa tig-
ampù din para kanuy sikuy sa mga etaw din iyan sa sumalà
hu pagbayà hu Dios.
28 Natun-an taw en ha bisan inu sa agkahitabù agbuhaten
hu Dios haena ha makapaayad hu tagpalanggà kandin daw
napilì sumalà hu katuyuan din. 29 Sugud dà su anay natun-
an en hu Dios haena sa agtuu daw daan din en nahenà-henà
ha mailing sidan hu Batà din sa binuhat daan ha magulang
hu alan ha mga tumutuu. 30 Saena ha daan din en pinilì ha
mabuhat ha mga batà din hinimu din sidan ha tumutuu daw
binuhat din daan ha matareng gayed ta daw madayè daan
sidan ku malugay.

Sa Pagpalanggà Hi Jesu Cristo

31 Ku henhenaen taw haini matun-an taw ha sa Dios duma
kanuy aman harì kuy gayed madaeg. 32 Tumenged ta hurà
din kanuguni sa Batà din ba inhalad din haena para kanuy
natun-an taw ha iila din gayed kanuy sa alan ha insaad din.
33 Sin-u man sa makasumbung pa kanuy sikuy sa mga pinilì
hu Dios? Hurà gayed ta inisip kuy en hu Dios ha matareng.
34 Sin-u man sa makahukum pa kanuy hu silut? Hurà gayed
ta si Jesu Cristo migpakamatay para kanuy ba nabanhaw dà
daw duun en iman tagpinuu hu kawanan hu Dios ta iyan
agpangatubang diyà ta kandin hu pag-ampù para kanuy.
35 Aman hurà gayed makaelang hu pagpalanggà kanuy hi
Cristo bisan pa sa mga kasamukan daw sa mga kalised, sa
mga pasipala, sa kauhul daw sa pagkamakaluluuy, sa mga
katalagman daw ku kamatayen ba. 36 Ta sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen

“Tumenged hu pagsunud day ikaw sigi kay dà tagsalap hu
kamatayen iling hu karniro ha laus en ag-iyawen.”

37 Aman duun hu bisan inu agpakadaeg kuy gayed pinaagi
ki Jesu Cristo sa tagpalanggà kanuy. 38-39 Ta nasiguru ku
ha hurà gayed makaelang hu pagpalanggà kanuy hu Dios
pinaagi ki Jesu Cristo sa Ginuu taw bisan ku matay kuy daw
ku bubuhay kuy ba, bisan pa sa mga balinsuguen hu Dios daw
sa mga ginsakupan hi Satanas, bisan sa agkaula-ula iman
daw sa maul-ulahan asem ku malugay, bisan sin-u ha amin
din gahem diyà ta kalangitan daw diyà ta didalem ta bugtà
daw bisan sa alan ha mga tinanghagà.

9

Sa Dios Daw Sa Mga Judio

1 Tumenged hu pagpakigsabuwa ku ki Cristo saini ha tag-
ikagiyen ku laus gayed. Sa henà-henà ku ha ginaheman
hu Balaan ha Ispiritu tag-ikagi ha saini kenà gayed bidù
2 ha adagi sa kaguul ku daw harì agkaendà sa kasakit hu
gahinawa ku 3 tumenged hu mga kadumahan ku ha Judio. Ku
agkabaluy pa ngaay agkabayaan ku ha iyan ad silutan para
kandan daw makasuway a diyà ki Cristo ta daw maluwas
sidan. 4 Sa mga Judio iyan mga kaliwatan hi Israel sa pinilì
hu Dios ha mga etaw din daw binuhat din sidan ha mga
batà din. Impaahà din kandan sa pagkagamhanan din daw
amin dan mga kasabutan hu Dios daw inilahan din daan
sidan hu Kasuguan. Hustu gayed sa kandan ha pagsimba daw
nadawat dan pa sa madakel ha mga saad. 5 Mga bantugan
daan sa mga gin-apuan dan daw bisan su magpakaetaw si
Cristo imbatà ha Judio. Aman dayeen hu hurà din katapusan
si Cristo sa Dios ha iyan labaw hu alan.

6 Hurà haini magpasabut ha hurà katuman hu Dios sa
insaad din, ba saini migpadayag ha amin mga kaliwat hi
Israel ha kenà laus ha mga etaw hu Dios. 7 Bisan pa sa mga
kaliwat hi Abraham hurà alan isipa ha mga kaliwat din ta
inikagi hu Dios diyà ki Abraham ha “Pinaagi dà ki Isaac sa ag-
isipen ha mga kaliwat nu.” 8 Saena tagpasabut ha sa ag-isipen
hu Dios ha mga batà din kenà iyan haena sa imbatà iling hu
duma ha mga batà ba iyan sa imbatà pinaagi hu saad. 9 Ta
sa lalang hu Dios diyà ki Abraham tagyanaen “Ku makauma
sa natugun ha panahun aglikù a dini ta inyu daw magbatà si
Sara hu maama.”

10 Kenà iyan dà haena ta su magbatà si Rebeca sa asawa
hi Isaac ha gin-apuan taw pigsalepingan hu mga batà ha
maama. 11-12 Ba bisan su hurà pa haena magbatà inikagiyan
en hu “Sa magulang iyan mabuhat ha suluguen hu manghud
din.” Inikagi hu Dios haena su hurà pa sidan ibatà ta daw
makapadayag ha sa pagpilì din hu mga etaw kenà pinaagi

hu maayad daw hu madaet ha binuhat dan ta pinaagi gayed hu kandin ha katuyuan. 13 Ta sa insulat ha lalang hu Dios mahitenged taena ha saleping tagyanaen “Adagi gayed sa pagpalanggà ku ki Jacob dì ki Esau.”

14 Ba saini harì tagpasabut ha kenà matareng sa Dios mahitenged taena, 15 ta inikagi din diyà ki Moises ha “Iyan a tagbayà ku sin-u sa palanggaen ku daw mahid-uwan ku.” 16 Aman saini kenà pinaagi hu agkabayaan daw pagpaniguru hu etaw ta pinaagi dà hu kahid-u hu Dios. 17 Ta sa lalang hu Dios diyà ki Faraon sa Harì ta Ehipto tagyanaen “Binuhat ku ikaw ha Harì ta daw pinaagi hu pagkadaeg nu makapadayag sa pagkagamhanan ku daw makilala a hu alan dini ta kalibutan.” 18 Aman sa Dios iyan tagbayà ku sin-u sa agkahid-uwan din daw iyan daan tagbayà ku sin-u sa buhaten din ha madesen sa henà-henà din ta daw harì tumuu.

Sa Kahid-u Hu Dios

19 Amin inyu mag-ikagi hu “Imbà man agbasula hu Dios sa etaw ha iyan en man gid haena pagbayà din?” 20 Ba sin-u kaw man sa magtubag-tubag hu Dios? Iling hu bangà ha harì gayed makaikagi duun hu migbuhat kandin hu “Imbà a man ikaw buhata ha iling taini?” 21 Kenà ba iyan tagbayà sa tagbuhat hu bangà ku hindu sa madagway ha agbuhaten din daw sa kenà ayuwà maayad?

22 Iling daan taena sa binuhat hu Dios su anay ta bisan su mapaukan din en sa mga makasasalà daw makapadayag din ngaay sa pagkagamhanan din ba migpailub pa haena bisan ku angayan en ngaay sidan ha agsilutan. 23 Binuhat din haena ta daw makapadayag din sa pagkagamhanan din duun hu duma ha mga etaw ha agkahid-uwan din ha iyan tinaganahan ha makaangken hu mga insaad din. 24 Saini iyan kuy en sa hinimu din ha tumutuu kenà iyan dà sa mga Judio ba lagkes en daan sa kenà Judio 25 ta sa Dios mig-ikagi duun hu insulat hi Hosea ha tagyanaen

“Saena ha kenà ku mga etaw su anay binuhat kud iman sidan
ha mga etaw ku, daw sa mga etaw ha kenà ku palanggà
su anay iman mga palanggà kud sidan.”

26 Daw inikagi daan ha

“Duun taena ha lugar su anay ha inikagiyan ku sa mga etaw
duun ha kenà ku etaw na iman ngaranan en sidan ha
mga batà hu Dios ha bubuhay.”

27 Si Isaias mig-ikagi daan mahitenged hu mga kaliwatan hi Israel ha tagyanaen

“Bisan ku sa mga kaliwatan hi Israel madakel tungkay iling
hu pantad ta dagat, ba atiyuay dà sa maluwas kandan

28 ta ku makauma sa panahun hu paghukum hu Dios
duun hu kaet-etawan tigkan sidan agsilutan."
29 Daw amin pa inikagi hi Isaias ha tagyanaen
"Ku sa mga Judio hurà pa kahid-uwi hu Dios ha gamhanan
daw Magbabayà hu alan hurà en ngaay masamà kan-
dan iling hu mga etaw diyà ta Sodoma daw ta Gomora."

Sa Mga Judio Daw Si Jesu Cristo

30 Saini tagpasabut ha bisan sa kenà mga Judio ha hurà
maghenà-henà hu pagkamatareng ba pinaagi hu pagtuu dan
ki Jesu Cristo inisip daan sidan ha matareng. 31 Ba sa mga
kaliwatan hi Israel ha agpaniguru hu pagkamatareng pinaagi
hu pagtuman hu Kasuguan hurà dan daan haena katuman
32 tumenged ta sa sinaligan dan iyan sa mga maayad ha buhat
dan kenà iyan sa pagtuu ki Jesu Cristo. Aman nakasipà sidan
duun hu batu ha iyan si Jesu Cristo 33 ta sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen
"Diyà ta Sion in-ugsak ku sa batu ha masipà hu mga etaw ta
daw makakagpà sidan, ba sa alan ha sumalig kandin
harì gayed magayhaan."

10

1 Mga suled, agkabayaan ku ngaay ha sa mga kadumа-
han ku ha Judio maluwas gayed daw iyan haini sigi ku tig-
ampù duun hu Dios. 2 Natun-an ku ha madasigen sidan hu
pagsunud hu Dios ba harì dan agkasabut sa kamatuuran.
3 Hurà dan dawata sa paagi hu Dios ha maisip din sa etaw
ha matareng ba iyan dan gayed tagsaligan sa kandan dà ha
paagi hu pagkamatareng. 4 Ba tumenged ki Cristo hurà pulus
hu pagtuman hu Kasuguan ta pinaagi dà gayed hu pagtuu
kandin mabuhat sa etaw ha matareng.

Sa Kaluwasan Para Hu Alan

5 Sa insulat hi Moises su anay mahitenged hu pag-isip
hu etaw ha matareng pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan
tagyanaen "Sa etaw ha makatuman gayed hu alan ha Ka-
suguan makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan."
6 Ba sa pag-isip hu etaw ha matareng pinaagi hu pag-
tuu tagyanaen "Harì nuy taghenhenaa ha elegan nuy si
Cristo diyà ta langit daw uwita dini ta kalibutan 7 daw du-
miyà kaw daan ta Kamatayan ta daw mabanhaw si Cristo."
8 Ta sa lalang hu Dios migpadayag kanuy ha sa tultulanen
mahitenged ki Jesu Cristo didini en ta kanuy daw duun en hu
mga henà-henà taw daw makatultul taw en duun hu duma
ha mga etaw. Sa tultulanen mahitenged hu pagtuu ki Jesu
Cristo ha tigsangyaw day iyan sa 9 ku ikagiyen nuy ha si Jesus
iyan Ginuu nuy daw tumuu kaw daan ha saena binanhaw hu

Dios maluwas kaw gayed. 10 Ta pinaagi hu pagtuu nuy daw
hu pagpanunultul nuy duun hu duma ha mga etaw ag-isipen
kaw hu Dios ha matareng daw maluwas kaw. 11 Sa insulat
ha lalang hu Dios tagyanaen “Sa alan ha sumalig kandin harì
gayed magayhaan.” 12 Hurà gayed igpalabi hu Dios ta impag-
iling din dà sa Judio daw sa kenà. Iyan Magbabayà hu alan
daw agpanalanginan din sa alan ha agpabulig kandin 13 ta sa
lalang hu Dios tagyanaen “Sa alan ha magpabulig duun hu
Ginuu maluwas.”

14 Ba in-inuwen man hu mga etaw sa pagpabulig ki Jesu
Cristo ku hurà dan pa haena tuuwi? Daw in-inuwen dan man
sa pagtuu taena ha hurà dan pa kapaliman? In-inuwen dan
man daan sa pagpakapaliman taena ku hurà magpanunultul
kandan? 15 Daw in-inuwen man hu etaw sa pagpanunultul
ku hurà magsugù kandan? Ba amin sinugù ta sa insulat
ha lalang hu Dios tagyanaen “Madagway gayed ta amin ag-
pakauma ha magsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.”

16 Ba atiyuay dà sa duminawat taena ha Maayad ha Tul-
tulanen ta si Isaias tagyanaen “Dios ha Magbabayà hu alan,
atiyuay dà gayed sa tuminuu hu intultul day.” 17 Aman sa
pagpakatuu hu etaw pinaagi gayed hu pagpaliliman din, daw
sa napaliman din tumenged haena hu insangyaw ha Maayad
ha Tultulanen mahitenged ki Cristo. 18 Hurà ba diay maka-
paliman sa mga Judio taena ha tultulanen? Nakapaliman en
sidan ta sa lalang hu Dios tagyanaen

“Sa tultulanen napaliman en duun hu bisan hindu dini ta
kalibutan.”

19 Agpakasabut gayed ngaay sa mga kaliwatan hi Israel taena
ha tultulanen ta natun-an dan en sa lalang hu Dios pinaagi ki
Moises su anay ha tagyanaen

“Agluwasen ku sa kenà ku mga etaw ta daw masina kaw daw
agkahid-uwan ku sidan sa hurà makakilala kanak ta
daw mangapauk kaw sinyu sa mga etaw ku.”

20 Daw mapayag pa gayed sa kaikagiya hi Isaias hu lalang hu
Dios ha tagyanaen

“Natulen a hu mga etaw ha hurà pan-ahà kanak daw migpak-
ilala a kandan bisan ku hurà sidan magpanginginsà
mahitenged kanak.”

21 Ba mahitenged hu mga kaliwatan hi Israel sa lalang hu Dios
tagyanaen

“Sigi ku dà sidan tagpagayukan ha tumuu kanak ba hurà
sidan tuu ta madesen sa henà-henà dan.”

11

Sa Pagpamalibad Hu Mga Judio

1 Harì kaw taghenà-henà ha isalikway en hu Dios sa alan ha
mga Judio, ta siak kaliwat a daan hi Israel tumenged ta iyan
gin-apuan ku si Abraham daw iyan kapuun ku si Benjamin.
2 Hurà gayed isalikway hu Dios sa mga etaw ha pinilì din.
Nalipatan nuy en ba sa mga insumbung su anay hi Elias duun
hu Dios mahitenged hu mga kaliwatan hi Israel ha tagyanaen
3 "Dios ha Magbabayà hu alan, pinanhimatayan dan sa mga
propita daw dinaet dan sa mga halaran para ikaw na iyan
a dà nasamà ha tagsimba ikaw ba aghimatayan ad en daan
kandan." 4 Ba sa Dios tuminubag kandin ha tagyanaen "Kenà
ka iyan dà ta amin pa pitu ha libu ha mga etaw ku ha hurà
daan simba ki Baal." 5 Iling iman taini ha panahun ha amin
pa pipila ha mga Judio ha nakatuu ta pinilì sidan hu Dios
tumenged hu grasya din. 6 Ku sa pagpilì hu Dios pinaagi pa
hu mga maayad ha buhat dan saena kenà en grasya.

7 Duun hu mga kaliwatan hi Israel atiyuay dà sa pinilì hu
Dios ha mabuhat ha matareng ta sa duma madesen sa henà-
henà dan aman harì sidan pakasabut hu paagi din bisan ku
tagpan-ahaen dan haena, 8 ta sa insulat ha lalang hu Dios
tagyanaen

"Binuhat ku ha madesen sa henà-henà dan ta daw harì sidan
makasabut, daw bisan iman bà su harì sidan pakain-
dan daw harì pakapaliman."

9 Daw si David mig-ikagi daan hu

"Sa mga panalangin hu Dios ha hurà dan dawata makalit-ag
kandan ta daw silutan sidan hu Dios. 10 Masukileman
sa henà-henà dan ta daw harì sidan makasabut hu
kamatuuran, daw mabegat-begatan pa gayed sidan hu
mga kasamukan hangtud en hu hurà din katapusan."

11 Ku sa kadakelà hu mga Judio hurà gayed tuu isalikway en
ba gayed sidan hu Dios duun hu hurà din katapusan? Harì
daan ta pinaagi hu pagpamalibad dan iyan iman paagi ha
maluwas sa kenà mga Judio ta daw madasig daan sa mga
Judio dayun pinaagi taena tumuu daan sidan. 12 Aman ku
pigpanalanginan hu Dios sa kenà mga Judio tumenged hu
pagsupak hu mga Judio, labaw pa gayed sa panalangin din
ku iyan en sa mga Judio tumuu.

Sa Pagkaluwas Hu Kenà Mga Judio

13 Sinyu sa kenà mga Judio, amin ku ag-ikagiyen inyu.
Tumenged ta apostol a ha sinugù hu Dios diyan ta inyu
hu pagsangyaw hu lalang din naniguru a gayed taini 14 ta
daw madasig daan sa mga duma ku ha Judio daw pinaagi
taena maluwas daan sa duma kandan. 15 Ta ku nakag-uliay
sa maayad ha pagdapità hu Dios daw hu kenà mga Judio
pinaagi hu pagpamalibad hu mga Judio, labaw pa gayed sa

panalangin hu Dios ku tumuu dà sa mga Judio ta iling sidan hu minatay ha nabanhaw dà. 16 Tumenged ta si Abraham pinilì hu Dios ha etaw din sa alan ha mga kaliwat din etaw en daan hu Dios. Iling hu kayu ha ku mapilì sa puun taena makalagkes en daan sa mga panga din.

17 Sa duma ha panga hu impamula ha kayu ha olibo pinanunglu daw amin lain ha mga panga hu kayu ha hurà alimahi iling inyu sa kenà mga Judio, saena insumpay duun hu lawa taena ha tinungluwan ta daw mabahinan sidan hu panalangin ha intagana hu mga Judio. 18 Ba sinyu sa kenà mga Judio, harì nuy ag-isipa ha labaw kaw pa taena ha panga ha tinunglu. Harì kaw magpasigalbu ta henhenaa nuy ha hurà diyan ta inyu kapuun sa panalangin ba bà kaw dà nakalagkes hu panalangin taena ha puun.

19 Ba ku magyanaen kaw ha iyan kaw en in-ilis taena ha tinunglu ha mga panga 20 laus gayed haena ta tinunglu sidan tumenged hu pagpamalibad dan dayun insumpay kaw pinaagi hu pagtuu nuy. Harì kaw magpasigalbu ba mag-andam kaw gayed 21 ta ku tinunglu hu Dios su laus ha mga panga labaw kaw pa gayed sa bà dà insumpay.

22 Aman henhenaa nuy gayed sa pagkamaluluy-en hu Dios daw sa paghukum din, ta agsilutan din haena sa hurà dawat kandin daw mahid-uwan kaw gayed kandin ku magpadayun kaw duun hu pagkamaluluy-en din. Ba ku sumuway kaw mailing kaw taena ha panga ha tinunglu. 23 Ku tumuu sa mga Judio mailing sidan taena ha panga ha tinunglu ha iglikù dà duun hu lawa din ta agkahimu haena hu Dios. 24 Ta ku agkabaluy din ganì ha makasumpay kaw sa lain en ha panga hu kayu ha hurà alimahi, labaw pa gayed ha makalikù din sidan sa tinunglu ha panga duun taena ha kayu.

Sa Kahid-u Hu Dios Duun Hu Kaet-etawan

25 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy haini sa inlilung su anay ta daw harì kaw makagpasigalbu. Sa kadakelà iman hu mga Judio hurà pa tuu hangtud ha mauma sa panahun ha makatuu en sa alan ha kenà mga Judio ha daan en natun-an hu Dios ha tumuu. 26 Duun asem taena ha panahun sa alan ha kaliwatan hi Israel maluwas ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

“Agpakauma sa Manluluwas ha napuun diyà ta Sion daw ag-
awaen din sa pagkamakasasalà hu alan ha kaliwatan
hi Jacob. 27 Duun taena ha panahun awaen ku sa mga
salà sumalà hu kasabutan ku kandan su anay.”

28 Sa duma ha mga Judio nabuhat ha kuntra hu Dios ta hurà dan tuuwi sa Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesu Cristo aman naluwas kaw daan sinyu sa kenà mga

Judio. Ba sa mga Judio iyan pinilì hu Dios su anay aman
palanggà din gihapun sidan tumenged hu insaad din duun
hu mga gin-apuan dan. 29 Ta harì gayed tagkahalin-halin sa
henà-henà hu Dios mahitenged hu pinilì din ha mga etaw
ha iyan agpanalanginan din. 30 Sinyu sa kenà mga Judio ha
masinupaken hu Dios su anay, iman nahid-uwan kaw kandin
tumenged hu pagkamasinupaken hu mga Judio. 31 Iling daan
taena bisan ku masinupaken iman sa mga Judio ba mahid-
uwan dà sidan hu Dios iling hu kahid-uwi din iman inyu. 32 Ta
impadayag hu Dios ha sa alan ha kaet-etawan makasasalà
gayed ta daw makapaahà din daan sa kahid-u din kandan.

Sa Pagkagamhanan Hu Dios

33 Adagi gayed sa panalangin kanuy hu Dios daw harì
masukud sa katatau din ta natun-an din sa alan. Harì taw
daan agkasabut sa katuyuan din daw sa mga paagi din 34 ta
sa lalang hu Dios tagyanaen

“Hurà gayed nakatuen hu henà-henà hu Dios ha Magbabayà
hu alan daw hurà en daan makasambag kandin.
35 Hurà daan bisan sin-u ha makapautang hu Dios.”

36 Ta saena iyan migtanghagà hu alan daw iyan daan tagbayà
hu alan daw sa alan intagana ha makadayè kandin. Aman
dayeen gayed sa Dios hu hurà din katapusan.

12

Sa Angayan Ha Buhaten Hu Mga Tumutuu

1 Mga suled, tumenged hu kahid-u kanuy hu Dios
aghangyuen ku inyu ha itugyan nuy kandin sa kaugalingen
nuy isip ha bubuhay ha halad ha hurà duun ikasaway ta iyan
haini agkabayà-bayaan din daw iyan haini laus ha pagsimba
kandin. 2 Harì nuy ag-ilingi sa kinaiya ha kalibutanen ba
ilisan nuy sa pamatasan nuy pinaagi hu pagbag-u hu henà-
henà nuy. Dayun masusi nuy ku inu sa pagbayà hu Dios ta
saena iyan himpit daw maayad ha makapabayà-bayà kandin.

3 Tumenged hu in-ila kanak ha katenged ag-ikagiyan ku
inyu alan ha harì kaw maghenà-henà ha labaw kaw dì hu
laus ha kahimtang nuy iman, ba kinahanglan ha mahustu
sa henà-henà nuy mahitenged hu kaugalingen nuy sumalà
hu katatau ha in-ila hu Dios duun hu kada sabuwa inyu.
4 Sa sabuwa ha lawa madakel ha mga bahin daw sa kada
sabuwa amin din buluhaten ba hurà haena mag-iling. 5 Iling
daan kanuy bisan ku madakel kuy ba sabuwa kuy dà ha
lawa tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo, aman
amin taw labet duun hu kada sabuwa kanuy. 6 Tumenged
ta inilahan hu Dios hu hurà mag-iling ha katatau sa kada
sabuwa kanuy kinahanglan ha gamiten taw haena. Ku amin

taw katatau hu pagsaysay hu igpaikagi hu Dios kinahanglan
ha buhaten taw haena sumalà hu impadayag kanuy hu
Dios. 7 Ku sa katatau taw iyan sa pagbulig hu duma ha
mga etaw buhaten taw gayed. Ku tagtudlù kuy buhaten taw
daan haena. 8 Sa agpakahimu hu pagdasig hu duma din
maniguru daan hu pagbuhat taena. Sa pakabulig pinaagi
hu pag-ila kinahanglan ha magkalalagan. Saena ha pangulu
hu mga tumutuu kinahanglan ha maniguru gayed daan hu
katengdanan din. Saena ha amin din kahid-u hu taglised
kinahanglan ha mulig duun ha malipayen gayed.
9 Kinahanglan ha sa pagpinalanggaay nuy kenà bà dà
pagpasibù-sibù. Isalikway nuy sa madaet daw pangesegi sa
maayad. 10 Magpinalanggaay kaw isip ha migsusuled kaw
daw magpatahud-tahurà kaw gayed. 11 Harì kaw tagpapugul
ba magmadasigen kaw duun hu buluhaten hu Ginuu. 12 Sigi
kaw dà magmalipayen ta amin nuy adagi ha hinam, mag-
pailub kaw duun hu mga alantusen nuy daw sigi kaw daan
mag-ampù. 13 Buligi nuy haena sa tagkalised-lised ha tumu-
tuu daw tanula nuy sa mga langyaw.
14 Iampù nuy ha panalanginan hu Dios sa tagpasipala inyu
daw harì nuy bà dà agtungayawi. 15 Magmalipayen kaw
duma hu agkangalipay daw maglugul kaw duma hu taglugul.
16 Magsabuwa kaw duun hu henà-henà nuy. Harì kaw
tagpaad-adagi ba makig-angay-angay kaw hu mga makalu-
luuy. Harì kaw tagpagalbuwà.
17 Harì nuy balesan hu madaet sa tagbuhat hu madaet
diyan ta inyu. Mag-andam kaw ha iyan nuy dà mabuhat
sa inisip hu mga etaw ha maayad. 18 Buhata sa taman ha
mahimu nuy ha magmalinawen sa pagpakigdapità nuy hu
bisan sin-u. 19 Minahal ku ha mga suled, harì nuy agbalesi sa
tagpasipala inyu ba iyan nuy en ipagbayà taena sa Dios ta sa
insulat ha lalang din tagyanaen “Siak sa Dios ha Magbabayà
hu alan, iyan a magbales daw maghukum.” 20 Inikagi daan
ha
“Ku agkauhul daw agkalauwan sa kuntra nuy ipakaen daw
ipainum nuy haena ta pinaagi taini ikagayhà din sa
madaet ha binuhat din.”
21 Balesi nuy sa madaet pinaagi hu maayad ta daw harì kaw
madaeg taena ha madaet.

13

Sa Pagtuman Hu Gubernu

1 Kinahanglan ha sa alan ha mga etaw magtuman gayed hu
panggubernuhan ta sa Dios iyan mig-ila taena hu katenged.
2 Sa agsupak hu punuan iyan din sinupak sa Dios ha mig-ila

taena hu katenged aman sa agsupak agsilutan gayed. 3 Sa
etaw ha tagbuhat hu matareng harì gayed agkahaldek hu
mga punuan, ba saena ha tagbuhat hu madaet tagkahaldekà
gayed. Aman ku agkabayà kaw ha harì kaw magkahaldekà
buhaten nuy gayed sa maayad ta daw madayè kaw kandan
4 ta mga suluguen sidan hu Dios ha makapaayad inyu. Ba ku
madaet sa tagbuhaten nuy mahaldek kaw gayed kandan ta
amin dan katenged hu pagsilut inyu tumenged ta suluguen
sidan hu Dios. 5 Aman kinahanglan gayed ha magtuman kaw
kandan kenà tumenged dà hu kahaldek nuy hu silut hu Dios
ba tumenged ta natun-an nuy ha iyan gayed haena maayad
ha tagbuhaten.

6 Kinahanglan daan ha magbayad kaw hu buhis ta sa mga
punuan iyan suluguen hu Dios ha iyan tag-ila kandan hu
katengdanan dan. 7 Bayaran nuy gayed sa angayan ha agba-
yaran labi en sa buhis, daw tahuri daan haena sa angayan ha
agtahuran.

Sa Angayan Hu Kapawaan

8 Bayari nuy sa utang nuy ta daw harì nuy en haena mahen-
henaan, ba sa pagpinalanggaay harì nuy gayed aglipati ta sa
tagpalanggà hu duma din nakatuman hu Kasuguan. 9 Amin
insulat duun hu Kasuguan ha tagyanaen “Harì kaw agpana-
paw daw harì kaw agpangimatay, harì kaw agpanakaw daw
harì kaw agkaayat” daw madakel pa ha mga sugù. Ba saini
matuman taw gayed ku tumanen taw sa sabuwa ha sugù ha
iyan sa “Palanggaa sa duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu
kaugalingen nuy.” 10 Sa amin din pagpalanggà harì tagpasi-
pala hu duma din, aman sa pagpalanggà iyan igkatuman hu
alan ha Kasuguan.

11 Kinahanglan ha buhaten nuy haini ta natun-an nuy ha
mababà en iman sa panahun. Harì kaw bà dà tagtidugahà ba
magpangandam kaw gayed ta sa katumanan hu kaluwasan
taw ubay en iman dì su anay kuy makatuu. 12 Iling hu
daleman ha iman agkawaswas en daw sa aldaw madani en
agsibwal. Aman endaan taw sa mga buhat taw duun hu
kasukileman daw ibalabad taw sa hinagiban hu kapawà.
13 Kinahanglan ha buhaten taw gayed sa matareng ha pa-
matasan ta iyan haena angayan duun hu kapawaan, daw
harì taw buhaten sa pinakagalugayhà daw sa pagpasibe-
leng, sa pagbuhat hu malaw-ay daw hu mahugaw, sa pag-
pakigsabà daw sa kasina. 14 Ba ilingan taw si Jesu Cristo
ha Ginuu daw harì taw en paghenhenaen sa pagtuman hu
agkabayaan hu makasasalà ha kinaiya taw.

14

Sa Paghukum

1 Dawata nuy haena sa etaw ha maluya sa pagtuu din daw
harì nuy agsawaya ku sa henà-henà din kenà iling hu inyu.
2 Amin etaw ha taghenà-henà ha makakaen hu bisan inu ba
amin daan harì agkaen hu karni. 3 Kinahanglan ha saena ha
agkaen hu bisan inu harì sumaway hu harì agkaen hu karni
daw sa harì agkaen hu karni harì daan maghukum taena ha
pakakaen hu bisan inu, ta alan daan sidan dinawat hu Dios.
4 Sin-u kaw man sa maghukum taena ha suluguen hu lain en
ha etaw? Iyan en sa agalen din magsusi ku maayad ba sa
buhat din daw ku madaet ba. Daw natun-an taw ha maayad
gayed sa mga sakup hu Ginuu ta agbuligan din ha makabuhat
sidan hu maayad.

5 Amin daan etaw ha ag-isipen din ha sa duma ha aldaw
mahal gayed ba sa duma ipag-iling din dà sa mga aldaw.
Kinahanglan ha sa kada sabuwa harì gayed magduwa-duwa
hu agbuhaten din. 6 Sa tagsaulug hu mahal ha aldaw buhaten
din haena hu pagdayè hu Ginuu. Sa agkaen hu bisan inu
magbuhat taena hu pagdayè hu Ginuu tumenged ta pig-
pasalamatan din sa Dios. Saena ha utanen dà sa agkan-en din
buhaten din daan haena hu pagdayè hu Ginuu tumenged ta
pigpasalamatan din sa Dios. 7 Ku matay kuy daw ku bubuhay
kuy sa mahinengdanen gayed iyan sa makapabayà-bayà taw
sa duma kenà sa kaugalingen taw. 8 Ta ku bubuhay kuy daw
ku matay kuy sa katuyuan taini iyan sa pakadayè hu Ginuu
taw tumenged ta sakup kuy kandin.

9 Si Jesu Cristo minatay daw nabanhaw ta daw mabuhat
ha Ginuu hu mga tumutuu ha minatay en daw hu bubuhay
pa. 10 Aman imbà nuy aghukumi sa suled nuy daw imbà nuy
haena agkaminusi? Ta makauma sa panahun ha alan kuy
ipaatubang hu Dios ta daw mahukuman 11 ta sa insulat ha
lalang din tagyanaen

“Iyan a Dios ha hurà din kamatayen aman sa alan ha mga
etaw sumimba kanak daw magdayè hu pagka-Dios
ku.”

12 Aman sa kada sabuwa kanuy agpanubag asem duun hu
Dios mahitenged hu alan ha binuhat taw.

Sa Pakadaet Hu Henà-henà

13 Kinahanglan ha endaan taw en sa pagpahukum-hukumà
daw iyan taw siguruwan ha harì kuy makabuhat hu ig-
pakasalà hu suled taw duun hu pagtuu. 14 Pinaagi hu pag-
pakigsabuwa ku ki Jesus ha Ginuu nasiguru ku gayed ha
sa alan ha agkakaen igtugut hu Dios. Ba ku amin etaw
ha maghenà-henà ha saena harì gayed mabaluy ha kan-en

kinahanglan ha harì din daan kan-en. 15 Ku pinaagi hu
pagkaen nuy taena madaetan sa henà-henà hu suled nuy
tagpasabut haini ha hurà nuy gayed pagpalanggà kandin.
Aman harì nuy buhaten sa makapadaet hu pagtuu din ta
migpakamatay daan si Cristo para kandin. 16 Ku amin nuy
taghenhenaen ha maayad ngaay agbuhaten ba kagi hu duma
ha mga etaw ha madaet, harì nuy en haena agbuhata. 17 Ta sa
mahinengdanen dini ta kanuy sikuy sa tagharian en hu Dios
kenà iyan sa agkakaen daw sa agkainum taw ba iyan gayed
sa matareng ha pamatasan daw sa malinawen ha pagdapità
daw sa kalipay pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 18 Ku buhaten
taw haena isip ha suluguen kuy hi Cristo makapabayà-bayà
kuy gayed hu Dios daw matahuran kuy daan hu mga etaw.

19 Aman paniguruwan taw gayed sa malinawen ha pag-
dapità daw sa pagpalig-en hu pagtuu hu kada sabuwa. 20 Harì
taw daeten sa maayad ha binuhat hu Dios pinaagi hu mga
kalan-enen. Intugut sa alan ha kalan-enen ba iyan madaet ku
sa pagkaen taw taena madaetan sa henà-henà hu mga duma
taw. 21 Sa maayad ha buhaten taw iyan sa harì kuy kumaen
hu karni daw harì kuy uminum hu pakabeleng daw harì taw
daan buhaten sa bisan inu ha iyan igpakasalà hu mga suled
taw.

22 Sa mga tinuuwan nuy mahitenged taini kinahanglan
ha iyan kaw dà taena makatuen daw sa Dios. Malipayen
gayed haena sa etaw ha hurà din pagduwa-duwa mahitenged
hu tinuuwan din ha maayad. 23 Ba sa etaw ha tagduwa-
duwa mahitenged hu kalan-enen dayun kumaen taena saena
mahukuman gayed tumenged ta sa pagkaen din kenà pinaagi
hu tinuuwan din, daw sa alan ha kenà pinaagi hu tinuuwan
din salà gayed.

15

Sa Igkabayà-bayà Hu Duma Ha Mga Etaw

1 Sikuy sa mga mabis-ay hu pagtuu, kinahanglan ha buligan
taw sa mga maluya hu pagtuu. Harì taw iyan dà henhenaen
sa makapaayad kanuy 2 ba iyan taw buhaten sa agkabayà-
bayaan hu mga duma taw ta daw malig-enan sa pagtuu dan.
3 Ta bisan si Cristo hurà magbuhat hu nakapalipay kandin
ta nakasulat en sa inikagi din duun hu Dios ha “Pigtameyes
a daan taena ha migtameyes ikaw.” 4 Sa katuyuan hu alan
ha insulat su anay ha lalang hu Dios iyan sa matudluan
kuy ta daw pinaagi hu pagpailub hu mga alantusen daw hu
pagpadasig hu lalang din amin taw iman paghinam.

5 Sa Dios ha iyan puunaan hu pagpailub daw pagpadasig
buhaten din ha masabuwa kaw sumalà hu kinaiya hi Jesu

Cristo 6 ta daw masabuwa kaw duun hu pagdayè nuy hu Dios
ha iyan Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagtuu Hu Kenà Mga Judio

7 Magdinawatà kaw iling ha dinawat kaw daan hi Cristo
ta daw madayè sa Dios. 8 Ta ikagiyen ku inyu ha si Cristo
nabuhat ha suluguen duun hu mga Judio ta daw mapamatud-
an din ha sa Dios matinumanen hu mga insaad din duun hu
mga gin-apuan taw 9 daw sinyu sa kenà mga Judio magdayè
kaw daan hu Dios tumenged hu kahid-u din inyu. Ta nakasu-
lat en sa inikagi hi Jesu Cristo duun hu Dios ha

"Siak daw sa mga kenà Judio tagpasalamat ikaw daw
tagkanta kay hu pagdayè ikaw."

10 Daw inikagi pa ha

"Sinyu sa kenà mga Judio, maglipay kaw gayed duma hu mga
Judio sa pinilì hu Dios."

11 Daw amin pa daan inikagi ha

"Sinyu sa kenà mga Judio, dayea nuy gayed sa Dios daw sa
alan ha kaet-etawan magdayè daan kandin."

12 Si Isaias minikagi daan hu

"Amin agpakauma ha kaliwat hi Jese ha iyan magharì duun
hu kenà mga Judio daw iyan haena taghinamen dan."

13 Sa Dios ha iyan puunaan hu taghinamen taw mailahan
kaw kandin hu adagi ha kalipay daw kalinaw tumenged hu
pagsalig nuy kandin ta daw mag-iseg gayed sa paghinam nuy
pinaagi hu gahem hu Balaan ha Ispiritu.

Si Pablo Sinugù Duun Hu Kenà Mga Judio

14 Mga suled, nasiguru ku gayed ha maayad sa pamatasan
nuy daw nasabut nuy sa kamatuuran aman angayan kaw en
ha magtinudluay. 15 Ba duun taini ha sulat ku hurà a gayed
magduwa-duwa hu pagpahenà-henà inyu taena ha intudlù en
inyu su anay. Sa hinengdan ha binuhat ku haini ta inilahan
a hu Dios hu katenged 16 ha suluguen hi Jesu Cristo duun hu
kenà mga Judio. Iling a hu sinaligan hu paghalad tumenged
hu pagsangyaw ku hu Maayad ha Tultulanen ha napuun
duun hu Dios ta daw tumenged hu pagtuu taena ha kenà mga
Judio mabayà-bayaan sidan hu Dios isip ha halad ha mahimpit
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

17 Duun hu pagpakigsabuwa ku ki Jesu Cristo harì ku gayed
ikagayhà sa pag-alagad ku duun hu Dios. 18 Ba sa matultul ku
iyan dà sa binuhat hi Cristo pinaagi kanak ta migmatinuma-
nen duun hu Dios sa kenà mga Judio tumenged hu mga lalang
daw hu mga buhat ku, 19 sa mga timaan daan daw sa mga
belenganen ha impaahà ku pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.
Sugud ta Jerusalem payanaen en diyà ta Ilirico naniguru a

gayed hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo. 20 Iyan ku katuyuan ha makasangyaw ku haena duun hu mga lugar ha hurà pa makakilala ki Cristo ta daw harì ku mapamabawan sa intudlù hu duma. 21 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

“Saena ha hurà pa makapaliman matultulan mahitenged
kandin daw saena ha hurà pa makasabut makakilala
ku sin-u haena.”

Sa Kabayà Hi Pablo Hu Pagdiyà Ta Roma

22 Tumenged hu pagpanunultul ku taini kapila ad en kayawat hu pagdiyan ta inyu. 23 Ba iman ha napengahan kud en sa mga buluhaten ku duun hu mga banuwa dini daw tumenged ta nalugay en sa kabayà ku hu pagdiyan, 24 taghinam a gayed ha maahà ku inyu hu pag-agi ku diyan payanaen ta Espanya. Ku maiwas en sa mababà ha panahun hu pagtimà ku diyan mabuligan a daan inyu hu pagdayun ku hu paghipanaw. 25 Ba iman agdiyà a pa ta Jerusalem hu paghat-un taini ha igbulig duun hu mga tumutuu diyà 26 ta sa mga tumutuu duun hu mga probincia ta Macedonia daw ta Acaya agkabayà gayed ku makabulig hu mga makaluluuy ha mga tumutuu diyà ta Jerusalem. 27 Igkalipay dan gayed sa pagbuhat taena daw maayad daan ku mabuligan dan sa mga Judio hu kinahanglanen dan ta sa impakatuu dan pinaagi man hu mga Judio daan. 28 Aman ku makahat-un kud en haini sa igbulig dan agdayun a diyà ta Espanya ba aghapit a diyan ta inyu, 29 daw natun-an ku ha ku makadiyan a adagi gayed sa panalangin kanuy hi Cristo.

30 Mga suled, pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw daw hu pagpalanggà ha in-ila hu Balaan ha Ispiritu aghangyuen ku inyu ha makigsabuwa kaw kanak pinaagi hu pag-ampù nuy kanak duun hu Dios. 31 Ampui nuy ha harì a pasipalahan hu kenà mga tumutuu diyà ta probincia ta Judea daw mabayà-bayà gayed sa mga tumutuu diyà ta Jerusalem hu pagdawat taini ha ighat-un ku, 32 ta ku iyan pagbayà hu Dios makadiyan a ta inyu ha malipayen daw madasig a daan ku maahà ku inyu. 33 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw magduma inyu.

16

Mga Pangamusta

1 Igpakilala ku iman inyu si Febe sa suled taw ha bahi duun hu pagtuu daw sabuwa ha bulig duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Cencrea. 2 Dawata nuy haini tumenged hu pagtuu din duun hu Ginuu ta iyan haini angayan ha buhaten hu mga tumutuu, daw buligan nuy hu bisan inu ha

mga kinahanglanen din ta nakabulig haini kanak daw hu duma ha mga etaw.

3 Ipangamusta a ki Priscila daw ki Akila sa bulig ku duun hu buluhaten hi Jesu Cristo 4 ta hurà dan gayed kanuguni sa kinabuhì dan tumenged hu pagbulig kanak. Aman adagi gayed sa pagpasalamat ku kandan daw bisan sa alan ha mga tumutuu dini ha kenà mga Judio tagpasalamat daan kandan.

5 Ipangamusta a daan hu mga tumutuu ha duun tagkaamul-amul hu balay dan.

Ipangamusta a ki Epanato sa pinalanggà ku ha iyan una ha nakatuu ki Cristo diyà ta probincia ta Asia.

6 Ipangamusta a daan ki Maria sa naniguru gayed hu pagtalabahu diyan ta inyu.

7 Ipangamusta a ki Andronico daw ki Junias sa kadumahan ku ha mga Judio ha napurisu daan su anay duma kanak. Tinahud sidan hu mga apostoles daw iyan daan sidan nauna dì kanak ha nakatuu ki Cristo.

8 Ipangamusta a daan ki Ampliato sa pinalanggà ku tumenged hu pagtuu hu Ginuu.

9 Ipangamusta a ki Urbano sa bulig taw ha suluguen hi Cristo daw ki Estakis sa minahal ku ha suled.

10 Ipangamusta a ki Apeles sa nakilala ha matinumanen ki Cristo.

Ipangamusta a daan hu pamilya hi Aristobulo.

11 Ipangamusta a ki Herodion sa kadumahan ku ha Judio.

Ipangamusta a daan hu mga tumutuu duun hu pamilya hi Narciso.

12 Ipangamusta a ki Trifena daw ki Trifosa sa tagtalabahu duun hu buluhaten hu Ginuu.

Ipangamusta a daan ki Persida sa minahal ku ha suled ha naniguru daan duun hu buluhaten hu Ginuu.

13 Ipangamusta a ki Rufo sa maayad ha suluguen hu Ginuu daw ki Inay din sa mig-isip kanak ha laus din en ha batà.

14 Ipangamusta a daan ki Asincrito daw ki Flegonte, ki Hermes daw ki Patrobas, ki Hermas daw sa alan ha duma dan ha suled taw duun hu pagtuu.

15 Ipangamusta a daan ki Filologo daw ki Julia, ki Nereo daw hu suled din ha bahi, si Olimpas daw sa alan ha mga tumutuu ha duma dan.

16 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.

Sa alan ha tagkaamul-amul ha mga tumutuu ki Cristo dini agpangamusta daan inyu.

Sa Katapusan Ha Panugun

17 Mga suled, aghangyuen ku inyu ha mag-andam kaw taena ha pakapabahin-bahin inyu daw tagsamuk-samuk hu pagtuu nuy ta agsupaken dan sa kamatuuran ha intudlù

inyu. Magpadiyù kaw ta kandan 18 ta sa mga etaw ha iling
kandan kenà mga suluguen hi Cristo ha Ginuu ta iyan dan
tagsunuren sa kandan ha agkabayaan. Pinaagi hu mga
binulak-bulakan ha mga lalang dan daw hu pagpadalig-dalig
aglimbungan dan sa laus dà agkabiduan. 19 Napaliman duun
hu bisan hindu sa pagkamatinumanen nuy aman igkalipay
ku inyu. Agkabayaan ku ha matatau kaw gayed hu pagbuhat
hu maayad daw harì kaw makatuen hu pagbuhat hu madaet.
20 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw buhaten din sa
paagi ha laus nuy en madaeg si Satanas.

Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

21 Agpangamusta inyu si Timoteo sa bulig ku duun hu
buluhaten hu Dios, daw agpangamusta daan si Lucio, si Jason
daw si Sosipatro sa mga kadumahan ku ha Judio.

22 Iyan a si Tercio sa migbulig ki Pablo hu pagsulat taini.
Agpangamusta a daan inyu tumenged hu pagkasabuwa taw
hu pagtuu hu Ginuu.

23 Agpangamusta inyu si Gayo. Duun a iman tagtimà hu
balay din daw duun daan tag-amul-amul sa mga tumutuu.

Agpangamusta daan si Erasto ha iyan sinaligan hu pag-ibit
hu salapì taini ha banuwa daw si Cuarto sa suled taw hu
pagtuu.

24 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagdayè Duun Hu Dios

25 Sa Dios iyan pakapalig-en hu pagtuu nuy pinaagi hu
Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesu Cristo ha in-
sangyaw ku ha inlilung su anay 26 ba iman impadayag en
pinaagi hu mga insulat hu mga propita. Tumenged hu insugù
hu hurà din kamatayen ha Dios insangyaw en haini iman
duun hu alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan ta daw tumuu
sidan daw magmatinumanen kandin. 27 Sa sabubuwa dà ha
Dios ha nakatuen hu alan dayeen hu hurà din katapusan
pinaagi ki Jesu Cristo.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Corinto

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa
migsulat taini duma ki Sostenes sa suled taw duun hu pagtuu.
2 Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumu-
tuu diyan ta Corinto ha mga etaw hu Dios pinaagi hu pag-
pakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo daw nahimu ha mahimpit
duma hu alan ha mga etaw bisan hindu ha tagsimba daan hu
Ginuu taw.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Panalangin Pinaagi Ki Jesu Cristo

4 Sigi a tagpasalamat duun hu Dios mahitenged inyu tu-
menged hu grasya din inyu pinaagi ki Jesu Cristo 5 ta tu-
menged hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo pigpanalangi-
nan kaw gayed hu alan bisan hu kaalam nuy daw hu katatau
nuy hu pagtudlù. 6 Tumenged ta nanggamut diyan ta inyu
sa intudlù day mahitenged ki Cristo 7 hurà kaw kakulangi hu
bisan inu ha katatau ha in-ila hu Balaan ha Ispiritu iman ha
tag-angatan nuy sa paglikù hi Jesu Cristo ha Ginuu taw. 8 Lig-
enan din sa pagtuu nuy hangtud hu katapusan hu panahun
ta daw hurà en ikasaway inyu ku lumikù si Jesu Cristo ha
Ginuu taw. 9 Kasaligan gayed sa Dios ha iyan mighimu inyu
ha tumutuu ta daw amin nuy pagdapità hu Batà din ha si Jesu
Cristo ha Ginuu taw.

Sa Pagsawalà Hu Mga Tumutuu

10 Mga suled, pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha Ginuu
taw aghangyuen ku inyu ha mag-uyunà kaw gayed ta daw
harì kaw mabahin-bahin ba magsabuwa kaw gayed hu henà-
henà nuy daw hu mga tuyù nuy. 11 Ta intultul dini ta kanak
hu duma duun hu pamilya hi Cloe ha tagsawalà kaw. 12 Sa
duma inyu tag-ikagi ha sumusunud hi Pablo daw sa duma na
ki Apolos, amin daan tag-ikagi ha sumusunud hi Pedro daw
sa duma na ki Cristo.
13 Mabaluy ba diay ha bahin-bahinen si Cristo? Iyan a ba
diay si Pablo inlansang duun hu krus ta daw maluwas kaw?
Kanak ba diay ha ngaran sa imbautismu inyu? Kenà gayed.
14 Tagpasalamat a gayed ta daruwa dà sa nabautismuwan ku
diyan ta inyu ha iyan si Crispo daw si Gayo 15 ta daw hurà inyu
makaikagi ha nabautismuwan pinaagi hu ngaran ku. 16 Amin

pa diay daan nabautismuwan ku diyan ha iyan sa pamilya
hi Estefanas, ba hurà kud en agkahenhenaan ha duma pa.
17 Ta hurà a sugua hi Cristo hu pagbautismu ba sa insugua din
kanak iyan sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen. Daw
sa pagsangyaw ku kenà pinaagi hu kanak ha kaalam daw
hu katatau ku hu pag-ikagi, ta ku mabenalan sa mga etaw
pinaagi taena kenà dan en iyan igkabenali sa kamatuuran
mahitenged hu kamatayen hi Cristo duun hu krus.

Sa Gahem Daw Sa Kaalam Hu Dios

18 Sa tultulanen mahitenged hu kamatayen hi Jesu Cristo
duun hu krus ag-isipen hu mga etaw ha tagkangalaag ha bà
dà binuang, ba sikuy sa nangaluwas kamatuuran gayed haini
ha migpadayag hu gahem hu Dios. 19 Ta sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen

"Daeten ku sa katatau hu etaw daw buhaten ku ha hurà pulus
hu kaalam taena ha nakatunghà."

20 Inu man sa pulus taena ha mga matatau daw taena ha
mga manunudlù daw ku mga matatau hu pagsawalà? Hurà
ba diay ipadayag en kanuy hu Dios ha sa kaalam hu etaw
binuang dà?

21 Tinuyù hu Dios ha sa etaw harì makakilala kandin
pinaagi hu kalibutanen dà ha kaalam, ta sa paagi din
maluwas sa etaw ku agtuu taini ha tigsangyaw taw ha ag-
isipen hu harì agtuu ha bà dà binuang. 22 Sa tagpan-ahaen hu
mga Judio iyan sa mga belenganen ha timaan hu gahem hu
Dios daw iyan tagsaligan hu mga Griego ha etaw sa kaalam
dan. 23 Ba sa tigsangyaw day iyan si Cristo sa inlansang duun
hu krus, saena agtambagan hu mga Judio daw ag-isipen daan
haena hu kenà mga Judio ha bà dà binuang. 24 Ba sa hinimu
hu Dios ha tumutuu mga Judio man daw sa kenà, natun-
an dan ha pinaagi ki Cristo impadayag hu Dios sa gahem
daw sa kaalam din. 25 Ta sa kaalam hu Dios ha ag-isipen hu
mga etaw ha binuang dà saena matangkaw pa gayed dì hu
kinatangkawan ha katatau hu etaw. Daw sa ag-isipen dan ha
kaluyahen hu Dios tumenged hu kamatayen hi Cristo duun
hu krus saena mabis-ay pa gayed dì hu kinabis-ayan ha etaw
dini ta kalibutan.

26 Mga suled, henhenaa nuy ku inu kaw su makatuu kaw.
Atiyuay dà sa nakatunghà inyu daw atiyuay dà daan sa
matangkaw sa katengdanan din diyan ta inyu daw atiyuay
dà inyu sa tinahud ha etaw. 27 Ba saena ha ag-isipen hu
mga etaw ha hurà din kaalam pinilì hu Dios ta daw mapa-
gagayhaan haena sa ag-isipen ha matatau ha etaw. Daw
pinilì din daan haena sa kagi hu mga etaw ha kenà angayan
ta daw magayhaan su agkasaligan dan. 28 Pinilì hu Dios

sa tagpaamaniyan daw sa tagtameyesen hu mga etaw daw
pinilì din daan sa ag-isipen hu mga etaw ha hurà din pulus
ta daw saena ha tag-isipen ha matangkaw iyan man diay
hurà din pulus. 29 Binuhat din haena ta daw hurà etaw ha
makagpagalbu duun hu atubangan hu Dios. 30 Iman pinaagi
hu Dios nasabuwa kuy ki Jesu Cristo, aman tumenged kandin
amin taw kaalam daw inisip kuy hu Dios ha matareng daw
mahimpit ha mga etaw din ha nalibri duun hu mga salà taw.
31 Aman laus gayed sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
"Ku amin magpasigalbu kinahanglan ha iyan din ipasigalbu
sa binuhat hu Ginuu."

2

Sa Katudluanan Pinaagi Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Mga suled, su dumiyan a ta inyu hu pagpanunultul hu
lalang hu Dios hurà a gamit hu madagway ha mga lalang
daw hu kaalam ha kalibutanen dà, 2 ta tinuyù ku ha hurà
en lain ha makatudlù ku inyu ba iyan dà gayed si Jesu Cristo
sa inlansang duun hu krus. 3 Duun taena nahaldek a gayed
ku harì ku mahimu sa igpabuhat kanak hu Dios. 4 Aman
su makiglalang a daw su magtudlù a diyan ta inyu hurà a
maggamit hu mga lalang hu matatau, ba sa mga lalang ku
ginaheman gayed hu Balaan ha Ispiritu 5 ta daw sa pagtuu
nuy kenà pinaagi dà hu katatau hu etaw ba pinaagi gayed hu
gahem hu Dios.

Sa Impadayag Hu Balaan Ha Ispiritu

6 Sa mga magulang ha tumutuu agtudluan day hu mga
madalem en daan ha katudluanan ba saena hurà duun dà
kapuun hu etaw daw hu mga punuan dini ta kalibutan, ta
sa kandan ha gahem agkahanaw dà. 7 Ba sa mga tigtudlù
day iyan sa henà-henà hu Dios ha inlilung su anay ha daan
din en intagana su hurà pa tanghagaa sa bisan inu ta daw
madayè kuy asem. 8 Sa mga punuan duun taini ha panahun
hurà gayed makasabut taena, ta ku natun-an dan pa harì dan
ngaay ilansang sa Ginuu duun hu krus ha iyan labaw hu alan.
9 Ba sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Sa hurà pa kaahà daw kapaliman hu etaw daw sa hurà pa
paghenhenaa hu etaw iyan en intagana ha ig-ila hu
Dios hu mga etaw ha tagpalanggà kandin."
10 Saini impadayag iman kanuy hu Dios pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu.

Agkasusi hu Balaan ha Ispiritu sa alan bisan sa henà-henà
hu Dios. 11 Henhenaa nuy ha sa etaw iyan dà nakatuen hu
kaugalingen din. Iling daan sa Balaan ha Ispiritu ha iyan
dà nakatuen hu henà-henà hu Dios. 12 Ba inulinan kuy hu

Balaan ha Ispiritu sa napuun duun hu Dios kenà duun hu
etaw dà ta daw masabut taw sa alan ha in-ila kanuy hu Dios.
13 Aman ku magtudlù kay duun hu mga etaw ha inulinan
hu Balaan ha Ispiritu harì kay tag-ikagi hu kalibutanen dà
ha kaalam ba pinaagi gayed hu Balaan ha Ispiritu. 14 Sa
etaw ha kalibutanen harì agdawat hu tigtudlù hu Balaan ha
Ispiritu ha sinugù hu Dios ta harì din haini agkasabut daw
ag-isipen din daan ha bà dà binuang, ta sa tagpasabut taini
iyan dà gayed sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu. 15 Sa etaw
ha inulinan hu Balaan ha Ispiritu agkatun-an din ku inu sa
mapuslanen daw sa hurà din pulus, ba saena ha etaw harì
gayed mahukuman hu kenà tumutuu ku inu sa duun hu
henà-henà din. 16 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Hurà gayed nakatuen ku inu sa taghenhenaen hu Dios daw
hurà en daan makagsambag kandin.”
Ba sikuy sa nakatuu impadayag kanuy sa henà-henà hi Cristo.

3

Mga Suluguen Hu Dios

1 Mga suled, su diyan a pa ta inyu hurà a makagtudlù hu
madalem ha katudluanan iling hu pagtudlù ku duun hu mga
etaw ha inulinan en hu Balaan ha Ispiritu, ta mga batà kaw pa
duun hu pagtuu ki Cristo daw sa tagsunuren nuy iyan dà sa
inyu ha agkabayaan. 2 Aman sa ig-ila ku inyu ha katudluanan
iling hu gatas ha igpainum hu batà ta bisan iman harì kaw
pa pakakaen hu madesen. 3 Iyan pa tagharì diyan ta inyu sa
kalibutanen iling hu kasina daw pagsawalà ha iyan timaan
ha agkangailing kaw pa hu kenà tumutuu ta iyan nuy pa
gayed tagsunuren sa inyu dà ha agkabayaan. 4 Amin diyan ta
inyu tag-ikagi ha sumusunud hi Pablo daw sa duma tag-ikagi
ha sumusunud hi Apolos. Saena iyan timaan ha agkangailing
kaw pa hu kenà tumutuu.

5 Henhenaa nuy ha siak daw si Apolos bà kay dà mga
suluguen hu Dios ha sinaligan din hu mga buluhaten daw
pinaagi kanay nakatuu kaw daan. 6 Iyan a namula daw si
Apolos iyan mig-alima ba sa Dios iyan migpatubù. 7 Aman
sa angayan ha dayeen kenà iyan sa agpamula daw sa tag-
alima ba iyan dà gayed sa Dios ta iyan tagpatubù. 8 Saena ha
agpamula daw sa tag-alima mig-iling dà daw sa kada sabuwa
kandan agsuhulan sumalà hu pagpaniguru dan. 9 Siak daw
si Apolos bà dà migbuligà duun hu buluhaten hu Dios daw
sinyu agkailing kaw hu uma hu Dios ha pigtalabahuwan day.

Agkailing kaw daan taena ha agbalayen hu Dios.
10 Inilahan a kandin hu katenged hu pagsugud taini ha
balay daw amin lain ha iyan agdayun duun. Ba mag-andam

gayed sa kada sabuwa ha mapandayaan din sa katukura taini. 11 Sabuwa dà gayed sa tinukuran taini ha balay ha iyan
si Jesu Cristo. 12 Sa duma ha tagbalay duun taini taggamit
hu bulawan, salapì daw mga mahal ha batu, ba sa duma
taggamit hu kayu, sagbet daw mga lagami dà. 13 Duun
asem hu Aldaw hu Paghukum igpadayag ku agkainu-inu sa
buhat hu kada sabuwa ta saini agsulayan pinaagi hu hapuy
ku masunug ba daw ku harì. 14 Sa etaw ha harì masunug
sa kandin ha talabahu agbalesan hu Dios. 15 Ba saena ha
agkasunug dà sa kandin ha talabahu maluwas, ba hurà din
bales ta agkailing haena hu etaw ha nakapulaguy duun hu
balay din ha agkabigsulan ba hurà din en gayed nauwit.
16-17 Hurà nuy ba diay katun-i ha iyan kaw timplo hu Dios
daw sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù din didiyan ta inyu?
Aman ku amin etaw ha magdaet taini ha balaan ha timplo
silutan gayed haena.
18 Harì nuy aglimbungi sa kaugalingen nuy. Ku amin inyu
taghenà-henà ha matatau gayed kinahanglan ha isipen din
haena ha hurà din pulus bisan ku ikagiyen hu mga etaw ha
buang-buang. Ku buhaten din haena mabuhat ha matatau
gayed ha etaw. 19 Sa kaalam ha kalibutanen binuang dà duun
hu Dios ta sa insulat ha lalang din tagyanaen “Sa katatau
hu etaw iyan dà iglit-ag kandin hu Dios.” 20 Daw inikagi
daan ha “Natun-an gayed hu Dios ha hurà pulus hu henà-henà
taena ha matatau ha etaw.” 21 Aman kinahanglan ha hurà
gayed inyu magpagalbu mahitenged hu sabuwa ha etaw ta
sa alan ha maayad in-ila inyu. 22 Siak, si Apolos daw si Pedro
makapaayad inyu. Bisan sa kalibutan, sa kinabuhì daw sa
kamatayen, sa agkaula-ula iman daw sa maul-ulahan asem
makapaayad en daan inyu. 23 Sinyu mga sakup kaw hi Cristo
daw si Cristo sakup daan hu Dios.

4

Sa Mga Apostoles Hi Jesu Cristo

1 Sikay sa mga apostoles ha sinaligan hu pagtudlù taena
ha inlilung hu Dios su anay, isipen kay inyu ha bà kay
dà mga suluguen hi Cristo. 2 Kinahanglan ha sa sinaligan
matinumanen gayed hu agalen din. 3 Harì a agkasamuk ku
inu sa lalang nuy daw hu duma ha mga etaw mahitenged hu
buluhaten ku ta bisan siak harì ku aghukuman sa talabahu
ku. 4 Bisan ku hurà ku natun-an ha sayep ku ba sa Dios
nakatuen ku amin ku mga sayep, aman iyan dà gayed haena
maghukum kanak. 5 Harì kaw gayed maghukum hu bisan
sin-u hangtud ha makalikù sa Ginuu hu paghukum kanuy.
Duun asem taena ha natugun ha panahun igpadayag din sa

alan ha inheles bisan sa mga katuyuan iman hu etaw. Dayun sa kada sabuwa dayeen hu Dios sumalà hu binuhat din.

6 Mga suled, saini ha inikagi ku inyu iyan sa mahitenged kanak daw ki Apolos ta daw matun-an nuy sa maayad ha ag-buhaten sumalà hu insulat ha lalang hu Dios daw tumenged taena harì nuy isipen ha amin labaw kanay. 7 Imbà nuy taghenhenaa ha labaw kaw dì hu duma? Harì ba bà dà daan in-ila inyu hu Dios sa didiyan en iman ta inyu? Ku natun-an nuy en ha bà kaw dà daan inilahi imbà kaw man tagpagalbu?

8 Sa henà-henà nuy gid iman maayad en sa kahimtang nuy ta bà su mga sapian daw mga harì kaw en. Mambung ngaay ku laus ha mga harì kaw en ta daw makabulig kay inyu hu pagharì nuy. 9 Ba sikay sa mga apostoles iman bà su tigpadayag hu Dios ha iyan kay kinahudiyanan hu alan ta iling kay taena ha mga etaw ha hinukuman daw aghimatayan en duun hu atubangan hu alan ha mga etaw dini ta kalibutan daw duun hu mga balinsuguen diyà ta langit. 10 Tumenged hu pagtudlù day mahitenged ki Cristo kagi hu mga etaw ha mga buang-buang kay, ba taghenà-henà kaw ha matatau kaw gayed tumenged hu pagtuu nuy kandin. Sikay mga maluya kay ba sinyu mabis-ay kaw. Sinyu dinayè kaw ba pigtameyes kay hu kanay. 11 Bisan iman ha panahun agkangauhul daw agkangalauwan kay, hurà day daan mga bisti daw agpasi-palahan kay, bà kay dà tagkalaag hu tagtimaan day 12 daw agpaniguru kay hu pagtalabahu ta daw kay mauyag. Ku tagtungayawan kay tig-ampù day ha panalanginan hu Dios haena sa mga kuntra day. Ku agpasipalahan kay ag-antusen day haena. 13 Ku agpagagayhaan kay kandan agpandayaan day gihapun sidan. Bisan iman taini ha panahun inisip kay ha bà dà mga putput ha hurà din en pulus.

14 Mga suled, hurà ku haini isulat diyan ta inyu ta daw mag-ayhaan kaw ba agsambagan ku inyu iling ha mga pinalanggà ku ha batà. 15 Bisan ku madakel sa migtudlù inyu mahitenged ki Cristo ba sabuwa a daan ha agkailing hu amay nuy duun hu pagtuu ki Jesu Cristo tumenged ta migsangyaw a hu Maayad ha Tultulanen diyan ta inyu. 16 Aman aghangyuen ku iman inyu ha mangiling-iling kaw kanak. 17 Iyan haini hinengdan ha igpadiyan ku ta inyu si Timoteo sa matinumanen daw pinalanggà ku ha batà duun hu pagtuu hu Ginuu. Matudluan kaw kandin hu kanak ha pamatasan duun hu pagtuu ki Cristo ha iyan tigtudlù ku daan duun hu duma ha tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha agkaelegan ku.

18 Sa duma inyu tagpagalbu ta abi nuy ha harì a agdiyan ta inyu. 19 Ba ku itugut hu Ginuu laus a agdiyan ta daw masusi ku gayed ku bà kaw dà ba tagpasigalbu, 20 ta sa pagharì kanuy

hu Dios kenà pinaagi hu lalang dà ta pinaagi gayed hu gahem din. 21 Inu man sa igpalabi nuy? Elegan ku ba inyu daw pamauki daw ku iyan ba agkabayaan nuy sa magmaluluy-en a inyu?

5

Sa Paghukum Taena Ha Tagbuhat Hu Malaw-ay

1 Amin tultul ha sa sabuwa inyu tagbuhat hu malaw-ay ta nakig-amulà hu asawa hu amay din. Ba henhenaen nuy ha bisan sa hurà pa makakilala hu Dios harì tagbuhat tayana. 2 Ba saini bà nuy dà igpagalbu. Maguul kaw ngaay taini daw ipaawà nuy diyan ta inyu sa tagbuhat tayana. 3-4 Bisan pa ku madiyù a diyan ta inyu ba bà su didiyan a dà gihapun aman napengahan en sa kanak ha kahukumi tayan. Ku mag-amul-amul kaw asem bisan ku hurà a diyan ba iyan haini ag-ikagiyen ku inyu ha pinaagi hu gahem hi Jesus ha Ginuu 5 itugyan nuy haena sa etaw diyà ki Satanas ta daw mapasi-palahan din daw makaghinulsul haena ha iyan ikaluwas din duun hu Aldaw hu Paghukum hi Jesus ha Ginuu.

6 Imbà kaw man galbuwen? Hurà nuy ba diay katun-i ha sa atiyuay dà ha igpatulin pakalekep en duun hu madakel ha harina? 7 Awaa sa salà diyan ta inyu ha iling hu igpatulin ta daw hurà gayed madaet diyan ta inyu. Mailing kaw iman hu supas ha hurà duun igpatulin ta si Cristo migpakamatay para kanuy iling hu nati hu karniro ha inhalad duun hu Aldaw hu Paglabay. 8 Aman magsaulug kuy iman kenà pinaagi hu daan ha supas ha amin duun igpatulin ha iyan sa pagkamakasasalà daw sa madaet ha henà-henà duun hu duma, ba pinaagi hu supas ha hurà din igpatulin ha iyan sa laus ha tuyù daw sa pagsunud hu kamatuuran.

9 Insulat kud inyu ha harì kaw maglabet-labet hu mga etaw ha tagbuhat hu malaw-ay. 10 Kenà ku iyan tagsubayen sa mga etaw ha kenà tumutuu ta tagbuhat sidan hu malaw-ay daw mga agapan sidan, tagpanlimbung daan sidan daw tagsimba hu mga diyus-diyus. Saini ha mga etaw dini gayed ta kalibutan. 11 Ba sinulatan ku inyu ha harì kaw maglabet-labet taena ha tag-ikagi ha tumutuu sidan ba tagbuhat hu malaw-ay daw agapan, tagsimba hu mga diyus-diyus daw agpandaet hu dengeg, beleng-beleng daw limbungan. Harì kaw ganì daan makigsalu kandan hu pagkaen.

12-13 Hurà taw gayed katenged hu paghukum taena ha kenà tumutuu ta iyan en maghukum kandan sa Dios, ba kina-hanglan ha baldengen taw sa suled taw hu pagtuu. Aman harì nuy ipaamul diyan ta inyu sa tagbuhat hu malaw-ay.

6

Sa Paghusay Hu Mga Tumutuu

1 Ku amin husayen hu sabuwa inyu duun hu suled din
hu pagtuu, imbà man haena duun tagsumbung hu kenà
tumutuu ha maghuhukum ha sa taghusay ngaay taena iyan
dà gayed sa mga tumutuu? 2 Hurà nuy pa ba diay katun-i ha
sikuy sa mga tumutuu aghukuman taw asem sa kaet-etawan?
Ku agkahukuman nuy asem sa kaet-etawan imbà nuy man
harì agkahusay sa atiyuay dà ha pagsawalà? 3 Hurà nuy ba
diay katun-i ha bisan asem sa mga balinsuguen aghukuman
taw? Imbà nuy man harì agkahusay sa tagsabà ha dini dà ta
kalibutan? 4 Ku amin nuy mga husayen imbà nuy man duun
pa igpahusay hu mga etaw ha kenà tumutuu? 5 Inikagi ku
haini ta daw mapagagayhaan kaw. Hurà en ba diay bisan
sabuwa diyan ta inyu ha pakatuen hu paghusay inyu sinyu
sa mga tumutuu? 6 Kinahanglan pa ba gayed ha magsasabà
sa migsusuled ha tumutuu daw ipahusay paman hu kenà
tumutuu?
7 Saini ha tagbuhaten nuy iyan timaan ha maluya kaw
gayed hu pagtuu. Imbà nuy man harì agkaantus sa pag-
pasipala daw sa kalimbungi inyu? 8 Ba sinyu iyan kaw en
nasì agpandaeg-daeg daw agpanlimbung bisan duun hu mga
suled nuy dà ha tumutuu.
9 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa tagbuhat hu madaet harì
makaseled duun hu tagharian hu Dios? Harì kaw magpal-
imbung ta sa mga etaw ha tagbuhat hu malaw-ay daw sa
tagsimba hu diyus-diyus, sa agpanapaw daw sa mga bay-ut,
10 sa takaw daw sa agapan, sa beleng-beleng, sa tagpandaet
hu dengeg daw sa mga limbungan harì gayed makaseled
duun hu tagharian hu Dios. 11 Sa duma inyu agkailing taini
su anay. Ba iman nahenawan en sa mga salà nuy daw
himpit kaw en iman ha etaw hu Dios. Nabuhat kaw daan ha
matareng pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu daw hu Balaan ha
Ispiritu ha sinugù hu Dios.

Sa Lawa Iyan Timplo Hu Dios

12 Amin nuy napaliman ha “Mabaluy ku buhata sa alan ha
kenà madaet.” Saini laus gayed ba henhenaa nuy daan ha
harì haini alan makapaayad kanuy. Mahimu ku buhata sa
alan ba harì a agkabayà ha maulipen a hu bisan inu. 13 Laus
gayed ha sa kalan-enen intagana para hu etaw daw sa etaw
tinaganahan hu kalan-enen, ba saini alan agtapusen dà hu
Dios. Sa lawa hurà itagana hu malaw-ay ha buhat ba intagana
haena hu agkabayaan hu Ginuu, daw sa Ginuu iyan tag-alima
hu etaw. 14 Sa Dios iyan migbanhaw ki Jesus daw agban-
hawen kuy daan kandin pinaagi hu gahem din. 15 Hurà nuy

ba diay katun-i ha sa lawa nuy bahin man hu lawa hi Cristo? Mabaluy ba diay ha sa duma ha bahin hu lawa hi Cristo iamul duun hu makasasalà ha bahi? Harì gayed. 16 Henhenaa nuy ha saena ha pakigsabuwa hu madaet ha bahi sabuwa dà sidan ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa daruwa nabuhat ha sabuwa dà.” 17 Ba sa etaw ha nakigsabuwa duun hu Ginuu sabuwa daan sidan hu henà-henà.

18 Magpadiyù kaw gayed hu pagbuhat hu malaw-ay. Sa duma ha salà hu etaw harì pakadaet hu lawa din, ba sa tagbuhat hu malaw-ay nakasalà duun hu kaugalingen din. 19 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa lawa nuy iyan man timplo hu Balaan ha Ispiritu ha didiyan ta inyu ta in-ila en haini hu Dios? Sa lawa nuy kenà en inyu 20 ta mahal tungkay sa kapalita taini hu Dios. Aman gamita sa lawa nuy ha makapadayè hu Dios.

7

Sa Pag-asawa

1 Iman mahitenged hu mga panginginsà nuy duun hu sulat nuy kanak iyan haini tubag ku diyan ta inyu.

Maayad ngaay ku sa maama harì en mangasawa. 2 Ba para ha harì haena masulayan maayad pa ha sa etaw amin din asawa. 3 Kinahanglan ha sa maama magtugyan hu kaugalingen din duun hu asawa din daw sa bahi magtugyan daan hu kaugalingen din duun hu asawa din. 4 Ta sa bahi kenà iyan tagbayà hu lawa din ba iyan gayed sa asawa din. Iling daan ha sa maama kenà iyan tagbayà hu lawa din ta iyan sa asawa din. 5 Sinyu sa mig-asawa, kinahanglan ha harì kaw magpabalibarà ku hurà nuy daan nasabutan ha panahun hu pag-ampù. Ba ku mapenga haena buhaten nuy gihapun sa pag-asawa nuy ta daw harì kaw masulayan hi Satanas tumenged ta harì kaw pakapugung hu kaugalingen nuy.

6 Inikagi ku haini hu pagtugut inyu ha mangasawa kaw ba kenà haini kasugua inyu 7 ta igpalabi ku ganì ngaay ha sa alan ha maama mailing kanak ha hurà en pangasawa. Ba sa kada sabuwa kanuy inilahan hu Dios hu hurà mag-iling ha kahimtang.

8 Sinyu sa hurà din asawa daw sa mga balu, ikagiyen ku inyu ha maayad ngaay ku ilingan a inyu ha hurà en pangasawa. 9 Ba ku harì kaw makapugung hu kaugalingen nuy maayad pa ku mangasawa kaw ta maayad pa ha sa etaw amin din asawa dì sa mag-antus hu kabayà din hu pagpangasawa.

10 Sinyu sa amin din en asawa, amin ku ag-ikagiyen inyu. Saini kenà kanak dà ha henà-henà ta sugù hu Ginuu ha sa bahi

kinahanglan ha harì din gayed endaan sa asawa din. 11 Ba
ku mangendà man ugaling kinahanglan ha harì en gayed
magpaasawa daw ku mabayà maglikuay dà sidan hu asawa
din. Sa maama daan kinahanglan ha harì din gayed endaan
sa asawa din.
12 Amin ku pa ag-ikagiyen duun hu duma inyu ha hurà
isugù kanak hu Ginuu ba kanak dà ha salambagan. Ku amin
maama ha tumutuu ha sa asawa din kenà tumutuu daw sa
bahi harì agkabayà ku makag-endaay sidan, kinahanglan
ha harì din gayed haena endaan. 13 Iling daan hu bahi ha
tumutuu daw kenà tumutuu sa asawa din daw sa maama
harì gayed agkabayà ku makag-endaay sidan, kinahanglan
ha harì din gayed haena endaan 14 ta saena ha kenà tumutuu
mapanalanginan hu Dios pinaagi hu asawa din ha tumutuu
daw sa mga batà dan mapanalanginan daan.
15 Ba ku sa asawa ha kenà tumutuu agkabayà ha makig-
endaay mabaluy haena ta agkabayaan hu Dios ha malinawen
sa pagdapità nuy alan 16 daw harì nuy man daan masiguru ha
pinaagi inyu maluwas sa asawa nuy.

Sa Kahimtang Hu Etaw Su Makatuu

17 Ku inu sa kahimtang taw su anay kuy en himuwen hu
Dios ha tumutuu iyan haena pagbayà hu Dios kanuy, aman
padayunen taw sa pagsunud hu Dios duun taena ha kahim-
tang. Iyan haena tigtudlù ku duun hu alan ha mga tumutuu
bisan hindu. 18 Ku amin inyu nakatuu ha daan en nasirkun-
sidahan sumalà hu tulumanen hu mga Judio kinahanglan
ha harì din en haena balhinen. Daw ku amin inyu nakatuu
ha kenà Judio harì en daan magpasirkunsida. 19 Ta saena
ha mga tulumanen hurà taena pulus ta sa mahinengdanen
gayed iyan sa pagtuman hu mga sugù hu Dios. 20 Kinahanglan
ha sa kada sabuwa inyu magpabilin duun hu kahimtang nuy
su panahun ha makatuu kaw. 21 Ku daan kaw en ulipen su
makatuu kaw harì kaw agkasamuk. Ba ku amin paagi ha
malibri kaw duun hu pagkaulipen nuy buhata nuy haena.
22 Ta sa ulipen ha nakatuu inisip hu Ginuu ha kenà ulipen,
daw sa kenà ulipen su anay makatuu nabuhat ha ulipen hi
Cristo. 23 Mahal gayed sa kapalita inyu hu Dios aman harì
kaw bà dà magsunud-sunud hu etaw. 24 Aman mga suled,
ku inu sa kahimtang nuy su makatuu kaw kinahanglan ha
magpabilin kaw duun duma hu Dios.

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Hurà Din Asawa

25 Iman mahitenged hu hurà din asawa amin ku ag-
ikagiyen inyu bisan ku hurà isugù kanak hu Ginuu, ta
kasaligan a tumenged hu kahid-u din kanak. 26 Tumenged
ta pakauma iman sa mga malegen iyan henà-henà ku ha

maayad pa gayed ha harì kaw en mangasawa. 27 Ku amin nuy
asawa harì nuy en ag-endai. Ba ku hurà nuy pa asawa harì
kaw taghenà-henà hu pagpangasawa. 28 Ku mangasawa kaw
harì kaw makasalà daw ku magpaasawa sa mga bahi harì
daan sidan makasalà. Ba agkabayaan ku ngaay ha makalikay
kaw duun hu mga kasamukan ha agkaagiyan hu mig-asawa.
29 Mga suled, sa henà-henà ku iyan haini. Tumenged ta
mababà dà sa panahun sinyu sa amin din asawa kinahanglan
ha sa buluhaten hu Dios ipalabaw nuy gayed dì hu pamilya
nuy. 30 Ku agkalipay kaw daw ku agkaguul kaw harì nuy
iyan haena ipalabaw. Sinyu sa agpamalit, isipen nuy ha sa
katigayunan nuy kenà inyu. 31 Sinyu sa tagpahimulus hu mga
butang dini ta kalibutan, harì nuy haena iyan ipalabaw duun
hu henà-henà nuy ta sa mga butang duun taini ha kalibutan
agkahanaw dà.
32 Agkabayaan ku ngaay ha harì kaw masamukan. Sa
maama ha hurà din asawa hurà pakasamuk kandin hu pag-
sunud din hu Ginuu ta iyan dà taghenhenaen din sa agk-
abayà-bayaan hu Ginuu. 33 Ba saena ha asawahan en sigi dà
agkasamuk hu kahimtang dan ku in-inuwen din ha mabayà-
bayà gayed sa asawa din 34 na tumenged taena agkasaad sa
henà-henà din. Daw saena ha bahi ha hurà kaasawa hurà
pakasamuk kandin hu pagsunud din hu Ginuu ta sa lawa daw
sa henà-henà din intugyan din duun hu Ginuu. Ba saena ha
asawahan en sigi dà agkasamuk hu kahimtang dan ku in-
inuwen din ha mabayà-bayà gayed sa asawa din. 35 Harì ku
inyu agbaldengen ba inikagi ku haini ta makapaayad inyu ta
daw hurà makasamuk hu pagsunud nuy hu Ginuu.
36 Ku amin amay ha harì din gayed igpaasawa sa magu-
lang en ha laga din ha agkabayà en ngaay agpaasawa, kina-
hanglan ha tugutan din haena ta saini kenà salà. 37 Ba ku sa
amay nakahenà-henà gayed ha harì din en igpaasawa haena
sa laga din daw harì daan sa laga agkabayà tagpaasawa,
maayad daan. 38 Aman ku tugutan din maayad, ba ku harì
din labaw pa ha maayad.
39 Sa bahi harì din gayed maendaan sa asawa din ku
bubuhay pa haena. Ba ku matay en haena mabaluy en ha
magpaasawa hu bisan sin-u ha agkabayaan din, ba kina-
hanglan ha magpaasawa hu tumutuu. 40 Ba sa kanak ha
henà-henà na maayad pa ku harì en magpaasawa. Saini
tinuuwan ku ha impadayag kanak hu Balaan ha Ispiritu ha
sinugù hu Dios.

8

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Inhalad Hu Mga Diyus-diyus

1 Iman mahitenged hu pagkaen ha inhalad duun hu mga
diyus-diyus iyan haini igtudlù ku inyu.
Natun-an taw en ha agpakatuen kuy. Ba bisan pa taini
harì kuy magpagalbu hu natun-an taw ta kenà haini iyan
makabulig hu pagtuu hu mga duma taw ba pinaagi dà gayed
hu pagpalanggà taw kandan. 2 Saena ha taghenà-henà ha
matatau en hurà din pa katun-i sa laus ha kaalam. 3 Ba sa
etaw ha tagpalanggà hu Dios agkakilala gayed hu Dios.
4 Aman mahitenged hu pagkaen taena ha inhalad duun
hu mga diyus-diyus natun-an taw en ha sa mga diyus-diyus
kenà laus ta sabuwa dà gayed sa laus ha Dios. 5 Bisan pa ku
madakel sa tagngaranan hu diyus diyà ta langit daw dini ta
kalibutan ha binuhat hu mga etaw ha mga magbabayà dan
6 ba natun-an taw en ha sa Dios sabuwa dà gayed. Saena iyan
Amay taw ha migtanghagà hu alan daw iyan sinimba taw.
Amin daan sabuwa dà ha Ginuu taw ha iyan si Jesu Cristo.
Pinaagi kandin tinanghagà sa alan daw iman amin taw bag-
u ha kinabuhì.
7 Ba amin mga tumutuu ha hurà pa makasabut taini. Saena
sidan naanad en hu diyus-diyus aman bisan iman ku agkaen
sidan hu mga inhalad taena abi dan ha nakasimba en daan
sidan hu mga diyus-diyus. Saena nakapasamuk hu henà-
henà dan ta nakasalà kun sidan pinaagi taena. 8 Ba sa kalan-
enen harì pakadaet hu pagdapità taw hu Dios ta ku kumaen
kuy daw ku harì iling dà.
9 Ba kinahanglan ha mag-andam kaw gayed ha saini ha
hurà ibaldeng inyu harì mabuhat ha iyan igpakasalà hu hurà
pa makasabut. 10 Ta sinyu sa nakatuen taini, ku maahà kaw
hu etaw ha hurà pa makasabut ha agkaen kaw taena ha
inhalad duun hu mga diyus-diyus madasig daan sidan hu
pagkaen taena. 11 Aman pinaagi hu natun-an nuy nadaet sa
pagtuu hu suled nuy ha linuwas daan hi Cristo pinaagi hu
kamatayen din. 12 Tumenged ta iyan kaw nahimu ha im-
pakasalà hu suled nuy ta nahenhenaan din daan ha nakasalà
na nakasalà kaw daan diyà ki Cristo. 13 Aman ku sa pagkaen
ku iyan igpakasalà hu suled ku harì a gayed umisab kumaen
hu karni ha inhalad duun hu mga diyus-diyus.

9

Sa Katengdanan Hu Apostoles

1 Amin ku katenged hu pagbuhat taena ha insalig kanak
tumenged ta apostol a daan ta migpaahà kanak si Jesus ha
Ginuu taw daw iyan kaw mga bunga hu pagpaniguru ku

duun hu buluhaten hu Ginuu. 2 Bisan pa ku kagi hu duma ha
kenà a apostol ba makaikagi kaw ha apostol a gayed ta natun-
an nuy haini ha pinaagi kanak nakatuu kaw duun hu Ginuu.
3 Ku amin tagpanginginsà kanak iyan haini tubag ku.
4 Pinaagi hu pagtudlù day ki Bernabe hurà day ba diay
katenged hu pagpanayù hu pagkaen daw hu mainum? 5 Daw
harì ba diay mabaluy ha ilingan day sa tagbuhaten hu duma
ha mga apostoles daw hi Pedro daw hu mga suled hi Jesus ta
sa mga asawa dan tagduma-duma kandan hu paghipanawà
dan? 6 Iyan kay dà ba diay ki Bernabe magtalabahu ta daw
kay mauyag?
7 Amin ba diay sundalu ha iyan dà tagsuhul hu kaugalingen
din? Amin ba diay tag-uma ha harì makakaen hu bunga
taena ha impamula din? Bisan sa magbalantay hu mananap
amin din daan bahin taena ha tagbantayan din. 8-9 Saini ha
pananglitan kenà kanak dà ta duun hu Kasuguan insulat hi
Moises ha tagyanaen "Harì nuy agbangeta sa baka ku tag-
aradu kaw." Iyan dà ba diay sa mga baka agkasamukan
hu Dios? 10 Kenà gayed ta saini insulat mahitenged kanay
ta sa tagdaru daw sa taglegtay taghinam gayed ha amin din
bahin. 11 Tumenged ta sa impamegas day diyan ta inyu iyan
sa kamatuuran mahitenged hu Dios harì ba diay mabaluy ha
ilahan kay daan inyu hu igkauyag day? 12 Ku amin katenged
hu duma hu paghinam taini dì ba labaw pa man sa kanay ha
katenged?
Ba saini ha katenged hurà day buhata ta impalabi day
ha mag-antus kay hu mga malegen ta daw hurà makaelang
hu pagsangyaw day hu Maayad ha Tultulanen mahitenged
ki Cristo. 13 Hurà nuy ba diay katun-i ha sa mga tagtal-
abahu diyà ta Timplo diyà dà daan agtimù hu pagkaen dan
daw saena ha sinaligan hu paghalad agtimù daan hu bahin
dan duun? 14 Iling daan sa Ginuu migsugù ha saena ha
tagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen tumimù gayed hu mga
kinahanglanen din duun hu pigsangyawan din.
15 Ba bisan pa taini hurà a panayù duun hu bisan sin-u. Daw
bisan iman harì a daan agpanayù diyan ta inyu, ta igpalabi
ku ha matay a hu kauhul dì hu pagpanayuay diyan ta inyu
ta daw harì kaw makaikagi ha bidù haini sa tag-ikagiyen ku.
16 Hurà ku ipagalbu sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
ta iyan haena sugù hu Dios. Pinakahaluhid-u a gayed ku
harì ku isangyaw sa Maayad ha Tultulanen. 17 Ku buhaten
ku haini hu kanak dà ha pagbayà makadawat a hu suhul,
ba tumenged ta insalig haini kanak hu Dios kinahanglan ha
buhaten ku gayed. 18 Inu man diay sa suhul kanak? Saini iyan
sa katenged ku hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen

ha hurà din bayad bisan pa ku amin ku ngaay katenged ha igkauyag ku pinaagi taena.

19 Bisan pa ku hurà ku labet duun hu bisan sin-u ha etaw ba
binuhat a ha suluguen hu alan ta daw madakel sa makatuu.
20 Ku duun a hu mga Judio iling a daan hu mga Judio ta daw
makabig ku sidan duun hu pagtuu ki Cristo. Bisan pa ku
hurà a kasakup hu Kasuguan hi Moises ba agtumanen ku
haini ta daw makabig daan sa tagtuman hu Kasuguan. 21 Ku
duun a hu kenà mga Judio harì ku agtumanen sa Kasuguan
hu mga Judio ba ag-ilingan ku sa kenà mga Judio ta daw
makabig daan sidan duun hu pagtuu. Harì haini tagpasabut
ha ag-endaan ku sa Kasuguan hu Dios ba agtumanen ku
gayed sa sugù hi Cristo. 22 Duun hu mga maluya hu pagtuu
migmaluluy-en a diyà ta kandan ta daw madasig ku sidan.
Binuhat ku sa kaugalingen ku ha angayan hu bisan sin-u ta
daw maluwas sa duma kandan. 23 Tagbuhaten ku haini ta
daw makalekep sa Maayad ha Tultulanen daw pinaagi taini
makadawat a hu panalangin tumenged hu mga tuminuu.

24 Natun-an nuy en ha ku amin taglumbà madakel sa ag-
tampu ba sabuwa dà gayed sa pakadaeg daw agkailahan hu
bales. Aman ilingan nuy haena sa taglumbà ha agpaniguru
gayed ha iyan makadaeg. 25 Saena ha agtampu hu lumbà
kinahanglan ha tagpugung hu kaugalingen dan ta daw hurà
makasamuk kandan. Agbuhaten dan haena ta daw mailahan
hu bales ha agkahanaw dà, ba sikuy maniguru kuy ta daw
mailahan kuy hu bales ha harì en gayed agkahanaw. 26 Iyan
haini hinengdan ha ag-ilingan ku haena sa taglumbà ha
agpaniguru gayed payanaen duun hu daeganan, daw iling
a daan hu tagpasumbagà ha sigi ku dà ig-igù sa sumbag ku.
27 Tagpugung a hu kaugalingen ku ta kan ku natudluan ku sa
duma ba iyan a man diay hurà din bales.

10

Mga Pasidaan

1 Mga suled, agkabayaan ku ha mahenhenaan nuy su
mga gin-apuan taw ha gabun sa panulù dan daw nabuhat
sa dalan diyà ta dagat aman nakalayun sidan. 2 Pinaagi
taena ha gabun daw hu paglayun dan hu dagat iling hu
nabautismuwan sidan ha iyan timaan hu pagsunud dan ki
Moises. 3 Su duun sidan hu pinakabulung-bulung ha lugar
alan sidan nakakaen hu kalan-enen ha in-ila kandan hu Dios
4 daw nakainum daan sidan hu wahig ha impatugà hu Dios
duun hu batu. Su batu iyan timaan ha si Cristo duma kandan.
5 Bisan pa taena sa Dios hurà gayed kabayà-bayà hu mga

buhat hu kadakelà kandan aman nangamatay sidan duun taena ha pinakabulung-bulung ha lugar.

6 Saena ha mga hitabù iyan pasidaan kanuy ha harì kuy mabayà hu pagbuhat hu madaet iling taena. 7 Harì kaw gayed sumimba hu mga diyus-diyus iling hu binuhat hu duma kandan ta amin insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen "Sa mga etaw mig-amul-amul hu pag-inum daw hu pagkaen taena ha inhalad duun hu mga diyus-diyus dayun migsayawà sidan." 8 Kinahanglan ha harì kuy magbuhat hu malaw-ay iling hu binuhat hu duma kandan ta tumenged taena duun hu nangkaaldaw kaluwaan daw tatulu ha libu sa nangamatay kandan. 9 Kinahanglan ha harì taw gayed sulayan sa Dios iling hu binuhat hu duma kandan ta sinilutan sidan daw nangamatay pinaagi hu mga bunsalagan ha namangagat. 10 Harì kuy daan magtamudmud iling hu binuhat hu duma kandan ta pinanhimatayan sidan hu balinsuguen hu Dios.

11 Saena ha nahitabù kandan iyan pasidaan kanuy. Insulat haini ta daw matudluan kuy ta madani en matuman sa intagnà su anay. 12 Aman sinyu sa taghenà-henà ha maligen gayed sa pagtuu din mag-andam kaw ta kan ku makasalà kaw. 13 Bisan inu sa pagsulay ha makauma diyan ta inyu harì kaw en taena mabag-uwan. Sa Dios agkasaligan gayed daw harì din itugut ha panulayen kaw labaw pa dì hu maantus nuy, ta ku panulayen kaw sa Dios iyan tag-ila inyu hu bis-ay hu pag-antus taena ta daw harì kaw makasalà.

Sa Pagsimba Hu Mga Diyus-diyus Daw Sa Panihapun Hu Ginuu

14 Iman minahal ku ha mga suled, maglikay kaw hu pagsimba hu mga diyus-diyus. 15 Henhenaa nuy haini sa inikagi ku ku laus ba daw ku kenà ta matatau kaw en maghenà-henà. 16 Ku tag-amul-amul kuy hu pagsaulug hu Panihapun hu Ginuu harì ba tagsabuwa kuy man hu pag-inum taena ha pigpasalamatan taw ha iyan timaan hu langesa hi Cristo ha impamalas hu mga salà taw? Daw saena ha supas pigsabuwahan taw hu pagkaen ha iyan timaan hu lawa hi Cristo ha minatay duun hu krus. 17 Tumenged ta sabuwa dà sa supas bisan pa ku madakel kuy ba nasabuwa kuy gayed ta alan kuy nakakaen duun taena ha sabuwa ha supas.

18 Henhenaa nuy sa batasan hu mga kaliwatan hi Israel ha sa nakakaen taena ha inhalad hu Dios nasabuwa sidan hu pagsimba hu Dios. 19 Igpasabut ku iman inyu ha hurà pulus hu larawan daw hu inhalad duun hu mga diyus-diyus, 20 ba sa mga etaw ha hurà makakilala hu Dios duun dà sidan nakaghalad hu mga busaw. Aman pinaagi taini harì ku agkabayaan ha umamul kaw kandan hu pagsimba taena ha

mga busaw. 21 Sinyu sa mga tumutuu, harì mabaluy ha ku-
maen kaw daw uminum kaw hu paghenà-henà hu kamatayen
hu Ginuu dayun umamul kaw daan hu pagkaen taena ha
inhalad dan duun hu mga busaw. 22 Agkabayaan nuy ba diay
ha mapauk sa Dios inyu? Abi nuy ba ha gamhanan kaw dì
kandin?

Sa Kalibriyanan Hu Mga Tumutuu

23 Amin nuy napaliman ha "Mabaluy taw buhata sa alan ha
kenà madaet." Saini laus gayed ba henhenaa nuy daan ha
harì haini alan makapaayad kanuy. Mahimu taw buhata sa
alan ba harì sa alan makapalig-en hu pagtuu taw. 24 Harì taw
ngaay iyan dà henhenaen sa makapaayad hu kaugalingen
taw ba iyan daan sa makapaayad hu duma ha mga etaw.
25 Mabaluy ha malit kaw hu bisan inu ha karni ba harì nuy
en haena susiyen ku inhalad ba duun hu diyus-diyus ta daw
hurà makapasamuk hu henà-henà hu bisan sin-u. 26 Ta sa
lalang hu Dios tagyanaen "Sa kalibutan daw sa alan ha mga
tagù duun kandin hu Dios."
27 Ku imbitahen kaw hu kenà tumutuu ha kumaen diyà ta
balay din dumiyà kaw ku agkabayà kaw. Bisan inu sa itangel
din inyu kan-en nuy, ba harì nuy en iinsà ku inhalad ba haena
duun hu diyus-diyus ta daw hurà makapasamuk hu henà-
henà hu bisan sin-u. 28-29 Ba ku amin umikagi diyan ta inyu
hu "Saini inhalad duun hu mga diyus-diyus" harì kaw gayed
agkaen taena tumenged hu tag-ikagi diyan ta inyu ta daw harì
masamuk sa henà-henà din.
Ba ku amin manginginsà ha magyanaen "Ku mabaluy ha
kan-en ku sa bisan inu imbà a harì agkaen taena ha abi hu
duma ha madaet? 30 Ku agpasalamatan ku duun hu Dios sa
alan ha pagkaen imbà a man sawaya hu etaw?"
31 Ba ikagiyen ku inyu ha ku kumaen kaw daw ku uminum
kaw daw ku bisan inu sa buhaten nuy kinahanglan ha
buhaten nuy haena hu pagdayè hu Dios. 32 Harì nuy agbuhata
sa bisan inu ha igpakasalà hu bisan sin-u, ku Judio man
daw ku kenà daw ku tumutuu ba duun hu Dios, 33 iling ha
agsiguruwan ku iman ha mabayà-bayà sa alan ha mga etaw
hu bisan inu ha agbuhaten ku. Ta kenà ku iyan taghenhenaen
sa makapaayad hu kaugalingen ku ba iyan sa makapaayad
hu duma ha mga etaw ta daw maluwas sidan.

11

1 Aman ilingan a inyu iling ha inilingan ku daan si Cristo.

Sa Hustu Ha Buhat Hu Pagsimba

2 Nadayè ku gayed inyu ta harì a inyu agkalipatan daw
agpangesegan nuy sa intudlù ku inyu.

3 Iman agkabayaan ku ha masabut nuy gayed ha si Cristo
iyan agalen hu mga maama daw sa maama iyan daan agalen
hu asawa din daw si Cristo migmatinumanen hu Dios. 4 Ku
amin maama ha tag-ampù daw ku tagsaysay ba hu igpaikagi
hu Dios ba taglumbung haena, pinagagayhaan din gayed sa
kandin ha kaugalingen. 5 Ba ku amin bahi ha tag-ampù daw
ku tagsaysay ba hu igpaikagi hu Dios daw hurà maglum-
bung, saena pinakagalugayhà gayed ta agkailing haena hu
inepawan ta madaet ha bahi. 6 Ku sa bahi harì maglumbung
maayad pa ha epawan en. Ba tumenged ta pinakagalugayhà
haini kinahanglan ha maglumbung gayed sa bahi. 7 Ba sa
maama kinahanglan ha harì maglumbung ta igpadayag din
sa katenged hu Dios. Sa bahi iyan tagpadayag hu katenged
hu maama. 8 Ta sa nauna ha maama hurà ibatà hu bahi
ba sa bahi iyan napuun duun hu lawa hu maama, 9 daw
hurà buhata hu Dios sa maama para hu bahi ba sa bahi
binuhat para hu maama. 10 Iyan haini hinengdan ha sa bahi
kinahanglan gayed ha maglumbung ta daw bisan sa mga
balinsuguen makatuen ha matinumanen haena hu asawa
din.

11 Bisan pa taini sikuy sa mga tumutuu hu Ginuu magbin-
uligà kuy gayed sa maama daw sa bahi. 12 Su anay sa bahi
napuun duun hu maama ba iman sa maama igbatà hu bahi,
daw saini ha alan duun napuun hu Dios.

13 Henhenaa nuy ku inu sa maayad duun hu inyu ha
kaugalingen. Maayad ba hu bahi ku mag-ampù duun hu
Dios ha harì maglumbung? 14 Kenà ba iyan batasan nuy
ha pinakagalugayhà sa maama ku malayat sa buhuk din?
15 Ba maayad gayed sa bahi ku malayat sa buhuk din ta iyan
haena ikadagway din daw iyan haena in-ila kandin iling ha
lumbung din. 16 Ba ku amin makigsawalà mahitenged taena
ikagiyi ha siak daw sa alan ha mga tumutuu bisan hindu iyan
gayed haini batasan ha tagsunuren day.

Sa Panihapun Hu Ginuu

17 Amin pa harì ku inyu madayè duun, ta ku tag-amul-
amul kaw hurà din gayed pulus ta bà dà pakaila inyu hu
kadaetan. 18 Una hu alan napaliman ku ha ku tag-amul-amul
kaw bà kaw dà tagsawalà. Agkatuuwan ku haini ha laus. 19 Ba
kinahanglanen haini ta daw makilala taw ku sin-u inyu sa
laus ha tumutuu. 20 Ku tag-amul-amul kaw hu pagsaulug hu
Panihapun hu Ginuu sa paagi nuy kenà gayed maayad 21 ta sa
duma inyu tagpaagaw-agawà, aman sa duma agkaaminan en
ba sa duma nangabuhì-buhì daan. 22 Imbà nuy tagtameyesa
sa mga tumutuu diyan daw imbà nuy agpagagayhai sa mga

makaluluuy? Abi nuy gid ha dayeen ku inyu taena ha buhat nuy. Maayad pa ngaay ku diyà kaw dà agkaen ta balay nuy.

23 Iman igtudlù ku inyu sa intudlù daan kanak hu Ginuu
ha su agpanihapun si Jesus duma hu mga tinun-an din duun
taena ha daleman ha iyan daan kalimbungi kandin tumin-
imù hu supas 24 daw ampui haena. Dayun pinangebing din
daw ikagi hu "Iyan en haini lawa ku ha ighalad para inyu.
Kan-a nuy hu paghenà-henà kanak." 25 Su makapenga sidan
kumaen tinimù hi Jesus sa tasa daw ikagi hu "Iyan haini
langesa ku ha timaan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu
kaet-etawan. Inuma nuy haini daw sigi nuy dà pagbuhaten
hu paghenà-henà kanak." 26 Ta kada buhaten nuy haini
tigtultul nuy sa kamatayen hu Ginuu hangtud hu paglikù din.

27 Ba ku agsaulugen sa Panihapun hu Ginuu daw amin
maal en agkaen hu supas daw ag-inum saena nakasalà duun
hu Ginuu ta hurà din gayed tahura haena. 28 Aman kina-
hanglan ha susiyen gayed hu kada sabuwa sa kaugalingen
din daw human kaen taena ha supas daw inum. 29 Ta saena
ha agkaen daw ag-inum ba harì pakasabut hu kahulugan
taena, aghimuwen din sa kaugalingen din ha masilutan hu
Dios. 30 Iyan haini hinengdan ha madakel inyu sa maluya
daw daluwanen daw sa duma nangamatay. 31 Ba ku laus ha
nasusi taw sa kaugalingen taw harì kuy aghukuman. 32 Saini
ha paghukum kanuy hu Ginuu iyan kabaldenga din kanuy ta
daw harì kuy makalagkes hu silut hu kenà pa mga tumutuu.

33 Aman mga suled, ku mag-amul-amul kaw hu pagkaen
magdengan kaw gayed. 34 Ku amin inyu agkauhul en ki-
nahanglan ha diyà dà kaen ta balay din ta daw harì kaw
mahukuman tumenged hu pag-amul-amul nuy.

Amin pa ngaay ag-ikagiyen ku inyu ba daw en ku
makadiyan ad.

12

Sa Katatau Ha In-ila Hu Balaan Ha Ispiritu

1 Iman mga suled, mahitenged hu katatau ha in-ila kanuy
hu Balaan ha Ispiritu iyan haini ag-ikagiyen ku inyu ta daw
matun-an nuy gayed. 2 Natun-an nuy ha su anay ha kenà kaw
pa tumutuu nauwit kaw hu pagsunud taena ha mga diyus-
diyus ha hurà din gahem daw tumenged taena nangalaag
kaw. 3 Aman ikagiyen ku inyu ha sa etaw ha inulinan hu
Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios harì mabaluy ha mag-
tameyes ki Jesus. Daw hurà daan bisan sin-u ha makaikagi
ha si Jesus na Ginuu taw ku hurà daan ulini hu Balaan ha
Ispiritu.

4 Sa katatau ha in-ila kanuy hu Balaan ha Ispiritu hurà
gayed mag-iling ba duun dà daan napuun hu Balaan ha
Ispiritu. 5 Hurà mag-iling sa igpabuhat hu Dios hu kada
sabuwa kanuy ba sabuwa dà gayed sa Ginuu taw. 6 Madakel
daan sa mga paagi taw ba sabuwa dà ha Dios sa mig-ila hu
katatau duun hu kada sabuwa kanuy.
7 Sa kada sabuwa kanuy inilahan hu katatau ta daw mab-
uligan taw sa mga duma taw. 8 Sa duma pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu inilahan hu pagpakatuen hu kamatuuran daw sa
duma inilahan hu kaalam hu pagsaysay taena. 9 Sa duma
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inilahan hu kabis-ay duun
hu pagtuu daw amin daan ginaheman ta daw maulian din
sa agkangadaluwan. 10 Sa duma pakabuhat hu belenganen
daw sa duma pakasaysay hu igpaikagi hu Dios. Amin daan
inilahan hu katatau hu pagkilala ku Balaan ba ha Ispiritu
daw ku busaw ba. Sa duma pakaikagi hu harì agkasabut ha
inikagiyan daw sa duma daan pakahubad taena. 11 Saini alan
duun napuun hu Balaan ha Ispiritu ha in-ila hu kada sabuwa
sumalà hu pagbayà hu Dios.

Sa Mga Bahin Hu Lawa

12 Sa lawa sabuwa dà ba madakel ha bahin. Iling daan
taena bisan ku madakel kuy ba sabuwa kuy dà ha lawa hi
Cristo. 13 Ta sikuy, sa Judio daw sa kenà, sa ulipen daw
sa kenà, alan kuy nabautismuwan pinaagi hu sabuwa dà
ha Balaan ha Ispiritu, aman sabuwa kuy dà ha lawa daw
inulinan kuy alan hu sabuwa dà ha Balaan ha Ispiritu.
14 Sa lawa hu etaw madakel gayed ha bahin. 15 Ku panan-
glitan umikagi sa paa ha “Tumenged ta kenà a alima kenà a
bahin hu lawa” saena harì gayed mabaluy ha kenà bahin hu
lawa. 16 Daw ku sa talinga magyanaen “Tumenged ta kenà
a mata kenà a bahin hu lawa” saena harì daan mabaluy.
17 Ku sa lawa hu etaw pulus dà mata in-inuwen din man sa
pagpakapaliman? Daw ku sa lawa pulus dà daan talinga in-
inuwen din daan sa pagpakanadeg? 18 Ba sa alan ha bahin hu
lawa in-ugsak hu Dios sumalà hu igkabayai din duun. 19 Ku
sa lawa sabuwa dà ha bahin kenà gayed lawa. 20 Ba saini
binuhat hu Dios ha madakel ha bahin ba sabuwa dà ha lawa.
21 Aman sa mata harì din maikagiyan sa alima hu “Harì ku
ikaw agkinahanglanen.” Iling daan hu ulu ha harì makaikagi
duun hu paa hu “Harì ku ikaw agkinahanglanen.” 22 Ba sa
bahin hu lawa ha bà su hurà din pulus iyan gayed mahineng-
danen, 23 daw saena ha bahin ha bà su hurà din dengeg iyan
taw gayed ag-alimahan. Sa bahin hu lawa ha kenà maayad
tag-ahaen agtambunan taw, 24 ba saena ha maayad en tag-
ahaen harì taw en agtambunan. Binuhat hu Dios sa lawa

taw daw pinaalimahan din kanuy sa mga bahin ha bà su hurà din ayuwà pulus 25 ta daw sa mga bahin hu lawa harì magsawalà ba magbinuligà gayed sidan. 26 Ku sa sabuwa ha bahin agkasakitan sa alan ha lawa tag-antus daan, daw ku sa sabuwa agdayeen sa alan agkalipay daan.

27 Alan kaw en lawa hi Cristo daw sa kada sabuwa inyu iyan bahin hu lawa din. 28 Sa kada sabuwa ha tumutuu amin din buluhaten ha hurà mag-iling. Sa duma binuhat hu Dios ha mga apostoles daw sa duma iyan pakasaysay hu igpaikagi hu Dios. Amin daan manunudlù daw sa duma pakabuhat hu mga belenganen. Sa duma pakaulì hu agkangadaluwan daw amin daan matinabangen. Sa duma pangulu daw amin daan agpakaikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan. 29 Harì gayed mabaluy ha alan kuy en apostoles daw alan kuy en makasaysay hu igpaikagi hu Dios daw alan kuy manunudlù. Harì daan mabaluy ha alan kuy en magbuhat hu belenganen 30 daw alan kuy makaulì hu agkangadaluwan. Harì daan mabaluy ha makaikagi kuy alan hu harì agkasabut ha mga inikagiyan daw alan kuy makahubad taena. 31 Aman panayua gayed duun hu Dios ha iila inyu sa katatau ha tungkay mapuslanen.

Ba amin ku pa igpadayag inyu ha tungkay labaw ha paagi.

13

Sa Pagpalanggà

1 Bisan ku matatau a hu pag-ikagi hu mga inikagiyan dini ta kalibutan daw natun-an ku daan sa inikagiyan hu mga balinsuguen hu Dios ba ku hurà ku pagpalanggà duun hu mga duma ku, saena hurà din pulus ta bà a dà agkailing hu pinakauleg ha agung daw bagtingan. 2 Ku matatau a hu pagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw natun-an ku daan sa inlilung su anay daw sa alan ha katatau daw ku mabis-ay daan sa pagtuu ku ha bisan sa mga bubungan makahalin ba ku hurà ku pagpalanggà, saena hurà din gayed pulus. 3 Ku ipan-ila ku sa mga katigayunan ku daw pabigsulan ku sa lawa ku ba ku hurà ku pagpalanggà, saena hurà din daan pulus.

4 Sa amin din laus ha pagpalanggà tagpailub daw amin din kaluuy, kenà daan masinahen daw kenà galbuwen, harì tagpalabaw-labaw 5 daw kenà madaet sa batasan din, kenà daan matinumanen hu kaugalingen din daw harì laus agkapauk, harì daan tagdumut. 6 Harì agkabayà-bayà hu madaet ba sa agkabayà-bayaan din iyan sa pagkamatareng. 7 Sa amin din laus ha pagpalanggà tagpailub duun hu alan daw agsalig hu duma din. Bisan ku agkasayep sa duma din taghinamen

din haena ha magbuhat dà hu maayad, saena tag-antus daan hu bisan inu ha malegen.

8 Sa pagpalanggà harì gayed agkatapus. Sa katatau hu pagsaysay hu igpaikagi hu Dios maawà dà haena. Sa katatau hu pag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan maendà dà, daw sa kaalam agkahanaw dà daan. 9 Ta sa katatau taw daw sa pagsaysay hu igpaikagi hu Dios kulang pa, 10 ba ku makauma asem si Cristo sa nakatuen hu alan hurà en gayed makulang. 11 Su anay ha batà a pa sa henà-henà daw sa pag-ikagi ku kulang gayed, ba su makagulang ad en inendaan kud su binatà ha mga buhat. 12 Ku dini kuy pa taini ha kalibutan sa katatau taw agkailing hu alung duun hu ispihu ha kenà ayuwà mapayag, ba duun hu hudiyan ha aldaw maahà taw gayed si Cristo. Duun asem taena ha panahun matun-an taw dà sa hurà taw pa iman katun-i iling ha sa Dios nakatuen hu alan mahitenged kanuy.

13 Iman amin tatulu ha harì gayed agkahanaw. Saena iyan sa pagtuu taw hu Dios, sa paghinam taw hu insaad din kanuy daw sa pagpalanggà taw hu mga duma taw. Ba sa labaw gayed duun taini iyan sa pagpalanggà taw hu mga duma taw.

14

Sa Pag-ikagi Hu Harì Agkasabut Ha Inikagiyan

1 Paniguruwi nuy gayed sa laus ha pagpalanggà daw panayua daan sa katatau duun hu Dios pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ilabi en sa pagsaysay hu igpaikagi hu Dios. 2 Ta ku amin tag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan saena pakiglalang hu Dios, ba sa mga duma din harì pakasabut kandin tumenged ta sa impaikagi kandin hu Balaan ha Ispiritu inheles sa kahulugan taena. 3 Ba sa etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios iyan din ag-ikagiyan sa mga duma din ta daw malig-enan sa pagtuu dan daw madasig daan sidan daw bisan duun hu mga malegen malipayen sidan. 4 Saena ha tag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan iyan dà mabuligan din sa kaugalingen din, ba saena ha etaw ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios mabuligan din daan sa alan ha mga tumutuu ha tagkaamul-amul. 5 Maayad ngaay ku alan kaw en makaikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan, ba tungkay pa maayad ku makasaysay kaw hu igpaikagi hu Dios. Saena ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios labaw pa gayed dì hu tag-ikagi taena ha harì agkasabut. Ba ku amin taena makahubad diyà ta kandan amin gihapun pulus ta mabuligan man sa alan ha mga tumutuu.

6 Mga suled, ku dumiyan a daw umikagi a hu harì agkasabut inu man sa mapulusan nuy duun? Maayad pa ku

ipadayag ku inyu sa lalang hu Dios daw ku saysayen ku inyu
sa igpaikagi hu Dios daw ku tudluan ku inyu hu kamatuuran.
7 Bisan pa sa mga sista daw sa mga pulalà, ku kenà hustu
sa kapadaginga duun harì taw gayed agkatun-an ku inu sa
tukar duun. 8 Daw ku kenà hustu sa lageng hu trumpita
duun hu gira sa mga sundalu harì gayed pakatuen ku kan-u
sidan mangandam hu pakigsabà. 9 Iling daan inyu ku mag-
ikagiyà kaw hu harì agkasabut hu mga duma nuy in-inuwen
dan sa pagpakatuen hu inikagi nuy? Hurà gayed pulus
taena. 10 Madakel sa inikagiyan dini ta kalibutan daw sa kada
sabuwa taena amin din kahulugan. 11 Ba ku amin mag-ikagi
dini ta kanak ha harì agkasabut saena bà su langyaw. 12 Iling
daan haena inyu. Tumenged ta tungkay kaw agkabayà ha
mailahan kaw taena ha ig-ila hu Balaan ha Ispiritu panayua
nuy sa katatau ha makapalig-en hu pagtuu hu mga tumutuu
ha tagkaamul-amul.

13 Aman ku amin diyan ta inyu tag-ikagi hu harì agkasabut
ha inikagiyan kinahanglan ha manayù haena hu katatau
hu paghubad taena ha pig-ikagi din. 14 Ta ku mag-ampù a
pinaagi hu harì agkasabut ha inikagiyan sa henà-henà ku harì
pakaduyug taena. 15 Sa maayad ha buhaten ku na mag-ampù
a pinaagi hu Balaan ha Ispiritu daw mahubad haena ta daw
masabut ku daan, daw ku magkanta a gaheman gayed hu
Balaan ha Ispiritu ta daw masabut ku daan. 16 Ta ku harì
haena mahubad sa mga etaw harì makaduyug inyu duun
hu pagpasalamat nuy hu Dios ta saena harì dan agkasabut.
17 Bisan pa ku maayad sa pag-ampù nuy ba harì makabulig
hu duma ha mga tumutuu.

18 Tagpasalamatan ku gayed sa Dios ta labaw a dì inyu
hu katatau hu pag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan.
19 Ba ku tagkaamul-amul sa mga tumutuu igpalabi ku pa ha
mababà dà sa pag-ikagi ku ba masabut nuy dì sa malugayad
ba harì nuy en daan agkasabut.

20 Mga suled, harì kaw tagbinatà hu henà-henà nuy. Ilingan
nuy sa batà ha harì agpakatuen tagbuhat hu madaet daw
ipagulang nuy sa mga henà-henà nuy. 21 Amin insulat ha
lalang hu Dios ha tagyanaen

“Sinyu sa mga Judio, igpadiyan ku sa duma ha mga etaw hu
pagtudlù inyu ha sa inikagiyan dan kenà iling hu inyu,
ba bisan pa taena harì kaw gihapun magpaliliman
kanak.”

Iyan haena inikagi hu Dios.

22 Aman sa pag-ikagi hu harì agkasabut ha inikagiyan
iyan timaan duun hu kenà mga tumutuu, ba sa katatau hu
pagsaysay hu igpaikagi hu Dios in-ila haena ta daw madasig

sa mga tumutuu. 23 Ku magkaamul-amul kaw daw alan
kaw en mag-ikagi hu hurà mag-iling ha inikagiyan ha harì
agkasabut dayun sumeled daan sa bisita daw ku kenà ba
tumutuu, harì ba sidan makaikagi ha mga libeg kaw? 24 Ba ku
sa kada sabuwa inyu magsaysay hu igpaikagi hu Dios saena
ha sumineled makasabut gayed ha makasasalà tumenged
taena ha napaliman din daw iyan en haena makahukum
kandin 25 ta sa mga madaet ha henà-henà din ipadayag diyà ta
kandin. Dayun makaghinulsul haena daw sumimba hu Dios
ha magyanaen "Laus gayed ha sa Dios dini ta inyu."

Sa Angayan Ha Agbuhaten Duun Hu Tagkaamul-amul Ha Mga Tumutuu

26 Mga suled, ku mag-amul-amul kaw hu pagsimba iyan
haini buhaten nuy. Sa sabuwa inyu magkanta hu pakadayè
hu Dios, sa duma magtudlù daw sa duma magpadayag hu
lalang hu Dios, sa duma mag-ikagi hu harì agkasabut ha
inikagiyan daw sa sabuwa iyan maghubad taena. Bisan inu
sa agbuhaten nuy kinahanglan ha saena makapalig-en hu
pagtuu nuy. 27 Ku amin inyu mag-ikagi hu harì agkasabut
ha inikagiyan kinahanglan ha daruwa dà daw ku tatulu ba
sa magsuhì hu pag-ikagi daw amin daan maghubad taena.
28 Ba ku hurà diyan ta inyu makahimu hu paghubad taena
kinahanglan ha maghagteng kaw en daw makiglalang hu
Dios duun dà hu kaugalingen nuy ha paghenà-henà.
29 Saena ha tagsaysay hu igpaikagi hu Dios daruwa dà
daan daw ku tatulu ba sa umikagi na sa duma magpaliliman
daw magsusi ku duun ba haena napuun hu Dios daw ku
kenà. 30 Ku amin impadayag duun hu sabuwa ha tagpinuu
diyan ta inyu kinahanglan ha humagteng sa sabuwa ta daw
makaikagi daan haena sa duma din. 31 Mahimu ha alan
kaw magsaysay hu igpaikagi hu Dios ba magsuhì kaw ta daw
alan kaw matudluan daw madasig kaw daan. 32 Saena ha
tagsaysay hu igpaikagi hu Dios kinahanglan ha magpugung
hu kaugalingen din 33 ta sa agkabayaan hu Dios iyan sa harì
kuy malibeg ba malinawen gayed.

Ku mag-amul-amul sa mga tumutuu duun hu bisan hindu
34 kinahanglan ha sa mga bahi maghagteng ta bisan duun
hu Kasuguan hurà itugut ha umikagi sidan. 35 Ku amin dan
panginginsà insaan dan sa asawa dan ku makaulì sidan diyà
ta balay dan, ta pinakagalugayhà gayed hu bahi ku mag-
ikagiyà duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu.

36 Diyan ba diay migsugud sa lalang hu Dios ta inyu daw
iyan kaw dà ba diay natudluan hu lalang din? 37 Ku amin
diyan ta inyu taghenà-henà ha makasaysay hu igpaikagi hu
Dios daw ku amin din pa lain ha katatau ha in-ila hu Balaan

ha Ispiritu kinahanglan ha kilalahen din gayed ha saini ha insulat ku insugù hu Ginuu. 38 Ba ku harì din agkilalahen haini bay-ani nuy tagpalilimani.

39 Aman mga suled, paniguruwi nuy gayed sa pagsaysay hu igpaikagi hu Dios daw harì nuy daan agbaldenga sa tag-ikagi hu harì nuy agkasabut ha inikagiyan. 40 Ba kinahanglan ha sa alan ha tagbuhaten nuy hustu gayed daw malinawen ha paagi.

15

Sa Katudluanan Mahitenged Hu Pagkabanhaw Hi Jesu Cristo

1 Iman mga suled, agkabayaan ku ha henhenaen nuy gayed sa Maayad ha Tultulanen ha insangyaw ku diyan ta inyu ha tinuuwan nuy daw iyan daan haena nakapalig-en hu pagtuu nuy. 2 Pinaagi taena maluwas kaw gayed ku mangeseg kaw duun taena ha intudlù ku inyu. Ba ku umendà kaw hurà gayed pulus hu pagtuu nuy.

3 Sa intudlù ku inyu ha mahinengdanen gayed iyan sa intudlù daan kanak hu Dios ha si Cristo migpakamatay tumenged hu mga salà taw sumalà hu insulat ha lalang hu Dios 4 daw inlebeng haena ba duun hu ikatulu ha aldaw nabanhaw dà sumalà hu insulat ha lalang hu Dios. 5 Dayun migpaahà haena diyà ki Pedro daw duun hu duma ha mga apostoles. 6 Daw amin panahun ha nangaamul-amul sa subra ha lalima ha gatus ha sumusunud din dayun migpaahà haena diyà ta kandan, sa kadakelà kandan bubuhay pa ba sa duma minatay en. 7 Migpaahà dà paman haena ki Santiago daw duun hu alan ha mga apostoles.

8 Iyan a hudiyan ha nakaahà kandin bisan ku iling a hu imbatà ha hurà pa kaebes 9 ta iyan a kinahudiyanan duun hu mga apostoles daw kenà a man ganì angayan ha ngaranan ha apostol tumenged ta pigpasipalahan ku sa mga tumutuu ki Jesus. 10 Ba pinaagi hu grasya hu Dios nabuhat a ha apostol daw sa grasya ha in-ila din kanak amin din gayed pulus. Ta bisan pa iman labaw sa nabuhat ku dì hu duma, ba kenà a iyan migbuhat taena ta pinaagi dà hu grasya hu Dios kanak. 11 Sa tigtudlù ku daw sa tigtudlù hu mga duma ku mig-iling gayed daw iyan daan tinuuwan nuy.

Sa Pagkabanhaw Hu Mga Tumutuu

12 Sa tigtudlù day inyu iyan sa mahitenged ki Cristo ha nabanhaw, ba sa duma inyu tag-ikagi ha hurà gayed pagkabanhaw. 13 Ku harì pa ngaay agkabanhaw sa mga minatay si Cristo hurà ngaay daan banhawa. 14 Daw ku si Cristo hurà pa kabanhaw saini ha pagtudlù day hurà din gayed pulus daw

sa pagtuu nuy hurà din daan pulus. 15-16 Ku iyan pa haini
bidù diay sa tigtudlù day mahitenged hu Dios ta inikagi day
ha sa Dios iyan migbanhaw ki Cristo. Ba ku laus pa ha harì
agkabanhaw sa minatay hurà din ngaay banhawa si Cristo.
17 Ku si Cristo hurà banhawa hurà daan pulus hu pagtuu nuy
ta hinukuman kaw en tumenged hu mga salà nuy 18 daw
saena ha mga tumutuu ki Cristo ha nangamatay en hurà diay
sidan kaluwas duun hu silut. 19 Ku iman taini ha panahun
amin taw hinam pinaagi ki Cristo ba bidù diay haena iyan kuy
tungkay pinakahaluhid-u ha mga etaw.

20 Ba laus gayed ha si Cristo nabanhaw daw iyan haena
nauna ha binanhaw ha harì en isab matay. 21 Pinaagi hu
sabuwa ha etaw agpatay sa alan. Iling daan taini pinaagi hu
sabuwa ha etaw sa alan ha mga etaw mangabanhaw gayed.
22 Tumenged ta mga kaliwatan kuy ki Adan alan kuy manga-
matay, ba pinaagi daan hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo
alan kuy gayed mangabanhaw. 23 Sa nauna ha nabanhaw
iyan si Cristo, dayun ku lumikù haena sa alan ha tuminuu
kandin mabanhaw daan. 24 Duun asem taena makauma sa
katapusan ha panahun ha madaeg din sa alan ha tagharì daw
sa amin din kagahem, dayun itugyan din duun hu Dios ha
Amay din sa tagharian din. 25 Ba kinahanglan ha magharì
pa si Cristo taman ha sa alan ha mga kuntra din madaeg hu
Dios. 26 Sa katapusan ha agdaegen din iyan sa kamatayen.
27 Amin lalang hu Dios ha tagyanaen “Duun taena buhaten
hu Dios ha si Cristo iyan magharì hu alan.” Saini ha “alan”
tagpasabut ha hurà makalagkes duun sa Dios ta iyan haena
magbuhat ki Cristo ha Harì. 28 Ba ku sa alan pagharian en
hi Cristo magpasakup si Cristo hu Dios ha Amay din ha iyan
mig-ila kandin taena ha kagahem hu pagharì hu alan, aman
sa Dios iyan mabuhat ha Harì hu alan.

29 Ku kenà haini laus inu diay sa pulus hu tagbuhaten hu
duma ha mga etaw ha tagpabautismu tumenged hu duma
dan ha minatay? 30 Sikay daan, ku harì pa agkabanhaw
sa minatay harì kay ngaay sigi dumuun hu mga lugar hu
pagpanunultul hu lalang hu Dios bisan ku aghimatayan kay.
31 Mga suled, laus gayed ha aldaw-aldaw agkahenà-henà ku
ha himatayan a hu kenà mga tumutuu, ba sa tungkay ku iman
igkabayà-bayà iyan kaw tumenged hu pagpakigsabuwa taw
diyà ki Jesu Cristo ha Ginuu taw. 32 Inu man sa pulus hu pag-
antus ku taena ha pagpasipala kanak hu mga etaw dini ta
Efeso ku sa mga minatay en harì man diay agkabanhaw? Ku
harì agkabanhaw sa minatay buhaten taw sa tag-ikagiyen hu
mga etaw ha tagyanaen “Magkaenà daw mag-inumà kuy ta
asem na matay kuy en.”

33 Harì kaw gayed tagpalimbung hu mga etaw ha iling
taena. Timan-i nuy sa inikagi ha “Sa pakigduma-duma
hu madaet ha etaw pakadaet hu maayad ha batasan.”
34 Magpanday kaw maghenà-henà daw endà kaw hu pag-
buhat hu madaet ta laus gayed ha sa duma inyu hurà makak-
ilala hu Dios. Ikagayhà nuy ngaay haini.

Sa Langitnen Ha Lawa

35 Amin manginginsà inyu hu “In-inuwen man sa kaban-
hawa hu minatay en daw agkainu-inu asem sa lawa taena?”
36 Mga buang-buang kaw gayed. Henhenaa nuy ha sa binhì
ha igpamula harì agtubù ku harì ilebeng. 37 Saena ha igpa-
mula nuy sabuwa ha binhì ha hurà pa tubù iling hu hemay.
38 Sa Dios iyan tagbayà ku inu sa lawa hu bisan inu ha binhì
ku tumubù.

39 Hurà gayed mag-iling sa lawa hu mga tinanghagà hu
Dios ta sa etaw lain ha kalasi daw sa mananap lain daan,
sa mga tagbis daw sa isdà hurà daan mag-iling. 40 Amin
daan mga tinanghagà diyà ta langit daw amin daan dini ta
kalibutan, saena pulus gayed madagway bisan ku hurà mag-
iling. 41 Sa kasiga hu aldaw daw sa anlag hu bulan hurà daan
mag-iling, daw bisan sa mga bituen hurà gihapun mag-iling
sa kadagway dan.

42 Iling daan taena ku mabanhaw sa mga minatay, ta sa
lawa ha inlebeng agkaledak dà ba sa lawa ha agkabanhaw
harì en gayed agpatay. 43 Ku iglebeng sa lawa hu mi-
natay pinakadaet-daet gayed, ba ku mabanhaw asem haena
tagpangaluanlag daw amin din daan gahem. 44 Saena ha
iglebeng kalibutanen ha lawa ba ku mabanhaw asem bag-u
en ha lawa.

Sa lawa taw iman para dà taini ha kalibutan ba sa agkaban-
haw asem ha lawa angayan ta langit. 45 Sa insulat ha lalang
hu Dios tagyanaen “Sa nauna ha etaw ha si Adan inilahan
hu Dios hu gahinawa” ba sa hudiyan ha Adan ha si Cristo
iyan tag-ila hu kinabuhì. 46 Sa nauna ha kinabuhì dini dà ta
kalibutan dayun sa kinabuhì ha hurà din katapusan diyà ta
langit. 47 Sa nauna ha Adan binuhat hu Dios pinaagi hu bugtà,
ba sa ikaduwa ha iyan si Cristo diyà napuun ta langit. 48 Iling
ha si Adan binuhat pinaagi hu bugtà sikuy sa mga kaliwatan
din iling daan kandin. Ba sikuy sa mga sumusunud hi Cristo,
mailing kuy daan ki Cristo ku malugay. 49 Sa lawa taw iman
agkailing hu lawa hi Adan. Iling daan taena ha mailing kuy
asem ki Cristo.

50 Mga suled, ag-ikagiyen ku inyu ha saini ha lawa taw
iman harì makaseled duun hu tagharian hu Dios ta agkaledak

dà. 51-52 Palilimani nuy haini sa inlilung su anay ha ag-
ikagiyen kud iman inyu ha duun asem taena ha panahun
alan kuy mangahalin. Ta tigkan hiyupen sa trumpita dayun
sa nangamatay mangabanhaw ha harì en isab matay daw sa
mga bubuhay pa mangahalin daan. 53-54 Saini ha lawa taw ha
agkaledak dà ag-ilisan hu harì en agkaledak daw harì en daan
agpatay. Ku mahitabù en haini matuman sa insulat ha lalang
hu Dios ha tagyanaen “Nadaeg en hu Dios sa kamatayen.”
55 Daw inikagi daan ha
“Sa kamatayen hurà din en gahem hu pagpasipala hu etaw.”
56 Ta iyan sa salà pakapasipala hu etaw hu kamatayen, daw
sa salà iyan sa pagsupak taw hu Kasuguan. 57 Ba adagi gayed
sa pagpasalamat taw duun hu Dios ta sigi kuy dà agpakadaeg
pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.

58 Aman minahal ku ha mga suled, harì kaw gayed
magduwa-duwa ba lig-eni sa pagtuu nuy. Sigi nuy panig-
uruwi sa buluhaten hu Ginuu ta natun-an nuy en ha amin
gayed bunga duun.

16

Sa Bulig Hu Taglised

1 Iman mahitenged hu pag-amutà nuy ha igbulig taena
ha mga taglised diyà ta probincia ta Judea buhaten nuy
daan sa insugù ku duun hu mga punduk hu tagkaamul-
amul ha mga tumutuu diyà ta probincia ta Galacia. 2 Ku
Dominggo itapid hu kada sabuwa inyu sa amut nuy sumalà
hu agkangatimù nuy ta daw ku makauma a diyan harì kaw
en mag-amutà. 3 Ku makadiyan a asem agsuguen ku diyà
ta Jerusalem sa agkasaligan nuy ha mag-uwit taena ha amut
nuy daw pauwitan ku haena hu sulat. 4 Dumahan ku sidan
ku kinahanglanen pa ha dumiyà a ta Jerusalem.

Sa Mga Panugun Hi Pablo

5 Ag-elegan ku asem inyu diyan ku maipus a diyà ta probin-
cia ta Macedonia ta sa henà-henà ku bà a dà agsagad diyà.
6 Malugay a gid diyan ta inyu ta daw ad en agdayun ku
maiwas en sa tilendeng na ku dumayun a mabuligan a daan
inyu. 7 Harì a agkabayà ku bà a dà makahapit diyan ta
taghinam a gayed ha ku itugut hu Ginuu makatimà a diyan hu
malugayad ha panahun. 8 Ba iman dini a pa ta Efeso taman ha
maiwas sa pagsaulug hu Aldaw hu Pentecostes 9 ta madakel
pa sa agkabayà agpaliliman hu lalang hu Dios dini bisan ku
madakel daan sa agkuntra kanak.

10 Ku makauma diyan si Timoteo pandayai nuy gayed ta
suluguen daan haena hu Ginuu iling kanak. 11 Tahuri nuy

daw buligi nuy ku humipanaw payanaen dini ta kanak ta tagsalapen day dini.
12 Si Apolos sa suled taw sigi ku ag-ikagiyan ha dumiyan
ta inyu duma hu mga suled taw ha tumutuu ba hurà din pa
henà-henà hu pagdiyan. Ba agdiyan dà asem ku amin din
higayun.
13 Mag-andam kaw gayed daw lig-eni sa pagtuu nuy. Harì
kaw agkahaldek ba ipaahà nuy ha mabis-ay kaw gayed duun
hu pagtuu. 14 Bisan inu sa buhaten nuy sigi nuy ipaahà sa
pagpalanggà nuy hu mga duma nuy.
15 Natun-an nuy en ha sa pamilya hi Estefanas iyan nauna
ha nakatuu diyan ta probincia ta Acaya daw intugyan dan
sa kaugalingen dan duun hu pagbulig hu mga tumutuu.
16 Aman aghangyuen ku gayed inyu ha magmatinumanen
kaw kandan daw hu bisan sin-u ha tagbulig daan duun hu
buluhaten hu Dios. 17 Tungkay a nabayà-bayà su makadini si
Estefanas, si Fortunato daw si Acaico ta binuhat dan dini sa
harì nuy agkabuhat, 18 ta nadasig a kandan iling ha dinasig
kaw daan kandan. Aman tahuri haini ha mga etawa.

Mga Pangamusta

19 Agpangamusta inyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul
ha mga tumutuu dini ta probincia ta Asia. Agpangamusta
daan inyu si Akila daw si Priscila duma hu alan ha mga tumu-
tuu ha tag-amul-amul duun hu balay dan. 20 Agpangamusta
daan inyu sa alan ha mga suled duun hu pagtuu dini.
Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
21 Iyan a si Pablo sa migpirma taini ha pangamusta.
22 Silutan gayed hu Dios sa alan ha harì tagpalanggà
kandin. Maayad ku laus en lumikù sa Ginuu.
23 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu. 24 Alan ku
inyu pinalanggà tumenged ta nasabuwa kuy diyà ki Jesu
Cristo.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Corinto

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa
migsulat taini duma ki Timoteo sa suled taw duun hu pagtuu.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu
diyan ta Corinto daw duun hu alan ha mga etaw hu Dios
diyan ta probincia ta Acaya.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagdasig Hu Dios

3 Dayeen sa Dios sa Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw
daw maluluy-en daan haena ha Amay taw ta diyà ta kandin
napuun sa pakapadasig kanuy. 4 Agbulig haena kanuy duun
hu alan ha mga kasamukan taw ta daw mabuligan taw daan
sa duma ha mga etaw hu bisan inu ha kasamukan dan, ta sa
igdasig kanuy hu Dios iyan daan igdasig taw kandan. 5 Iling
ha tag-antus kuy gayed tumenged hu pagsunud taw ki Cristo
adagi daan sa bulig kanuy hu Dios pinaagi ki Cristo. 6 Sa
hinengdan ha tag-antus kay iman hu mga pasipala ta daw
madasig kaw daw maluwas kaw daan. Iling daan ha dinasig
kay hu Dios mabuligan kaw daan kandin hu pagpailub taena
ha mga pasipala iling hu tag-antusen day daan. 7 Aman
kenà duwa-duwa sa pagsalig day inyu ta natun-an day ha ku
maantus nuy sa mga tag-antusen day mabuligan kaw daan
iling hu kabuligi kanay.
8 Mga suled, agkabayaan day ha matun-an nuy sa mga
malegen ha naul-ulahan day su diyà kay pa ta probincia
ta Asia. Pigpasipalahan kay diyà hu harì day gayed ngaay
agkaantus daw hurà kay en maghinam ha mangauyag kay pa
9 ta abi day ha matay kay en. Ba saena nahitabù ta daw harì
kay sumalig hu kaugalingen day ba duun kay dà salig hu Dios
ha iyan pakabanhaw hu mga minatay. 10 Iyan haena miglibri
kanay ta daw harì kay matay daw adagi gayed sa pagsalig day
ha sigi kay dà libriyen kandin. 11 Ba kinahanglan ha buligan
kay inyu pinaagi hu mga pag-ampù nuy. Ta ku madakel inyu
sa mag-ampù ha malibri kay buligan kay gayed hu Dios daw
madakel daan sa magpasalamat diyà ta kandin tumenged hu
panalangin din kanay.

Sa Pagbisita Ngaay Hi Pablo

12 Iyan haini tigpasigalbu day ta natun-an day ha maayad
sa batasan day duun hu bisan sin-u ilabi en diyan ta inyu
tumenged ta tagbuhaten day sa mahimpit daw laus daan sa
tuyù day. Hurà day haena buhata pinaagi hu kalibutanen
dà ha kaalam ba pinaagi gayed hu pagbulig kanay hu Dios.
13-14 Bisan sa mga sulat day diyan ta inyu iyan dà gayed sa
agkabasa nuy daw sa agkasabut nuy daan. Agkabayaan ku ha
mapanday nuy gayed matun-an sa hurà nuy pa katun-i iman
mahitenged kanay ta daw iyan kay igkalipay nuy iling ha iyan
kaw daan igpasigalbu day ku lumikù si Jesus ha Ginuu.

15 Tumenged ta nasiguru ku gayed ha iyan haini mahitabù
nahenhenaan ku su anay ha dumiyan a ta inyu ta daw
maisaban ku dà inyu mabuligan. 16 Sa tuyù ku iyan sa
aghapit a diyan ku dumiyà a ta probincia ta Macedonia daw
ku lumikù a, diyan a dà ag-agi ta daw mabuligan a inyu ku
dumayun a diyà ta probincia ta Judea. 17 Ba tumenged ta hurà
katuman sa pagdiyan ku nakahenà-henà kaw ha sa lalang ku
tagkahalin-halin iling hu kalibutanen ha bà dà tagbiduay.

18 Iling ha kasaligan sa Dios sa mga lalang ku kenà gayed
bidù. 19 Ta si Jesu Cristo sa Batà hu Dios ha insangyaw day ki
Silas daw ki Timoteo kasaligan gayed daw harì tagbidù 20 ta
pinaagi ki Jesu Cristo sa insaad hu Dios nangatuman gayed.
Aman tumenged taena makaikagi kay ha kasaligan gayed
haena ta daw madayè daan sa Dios. 21 Sa Dios iyan tagdasig
kanuy ta daw malig-enan sa pagtuu taw ki Cristo. Iyan haena
migpilì kanuy 22 daw migpaulin kanuy hu Balaan ha Ispiritu
ha iyan daan timaan ha mga etaw kuy kandin daw maangken
taw daan sa insaad din kanuy.

23 Natun-an gayed hu Dios ha sa hinengdan ha hurà a
makadiyan ta Corinto ta daw harì kaw masakitan pinaagi
hu igsaway ku inyu. 24 Kenà day iyan tuyù sa pagpeges inyu
duun hu pagtuu ta natun-an day ha malig-en kaw en duun
hu pagtuu nuy, ba sa agkabayaan day iyan sa makabulig kay
inyu ta daw mag-iseg sa kalipay nuy.

2

1 Aman sa nahenà-henà ku iman iyan sa harì ad en agdiyan
ta su anay ha dumiyan a naguul kaw gayed. 2 Ku iyan a
man hinengdan ha igkaguul nuy sin-u man sa makapalipay
kanak ta iyan kaw dà man ngaay pakapalipay kanak? 3 Iyan
haena kasulati ku inyu ta daw ku makadiyan a ta inyu harì
a maguul mahitenged inyu ta iyan kaw ngaay pakapalipay
kanak. Natun-an ku ha sa kalipay ku ngaay iyan daan
igkalipay nuy. 4 Su isulat ku haena agkasamuk a gayed
daw masakit sa gahinawa ku daw tag-agalà a gayed ta kenà

ku iyan tuyù sa magguul kaw ba agkabayaan ku ngaay ha matun-an nuy ku inu kaadagi sa pagpalanggà ku inyu.

Sa Pagpasaylu Hu Nakasalà

5 Saena ha etaw ha nakasalà kenà a iyan dà kandin naguul
ba naguul kaw daan alan. 6 Iman sa insilut kandin hu
kadakelà inyu tumanan en. 7 Kinahanglan iman ha pasay-
luwen nuy en haena daw dasiga ta daw harì makaendà hu
pagtuu din tumenged hu subra en sa kaguul din. 8 Aman
aghangyuen ku inyu ha ipaahà nuy dà kandin sa pag-
palanggà nuy. 9 Sa hinengdan ha sinulatan ku inyu su anay
ta daw masusi ku ku matinumanen kaw ba gayed hu alan
ha mga sugù ku inyu. 10 Bisan sin-u sa pasayluwen nuy
agpasayluwen ku daan. Natun-an hi Cristo ha pinasaylu ku
haena ta daw magmalinawen kaw gayed 11 daw harì kuy
madaeg hi Satanas ta natun-an taw en sa madaet ha tuyù din
ngaay kanuy.

Sa Kasamuk Hi Pablo Diyà Ta Troas

12 Su makadiyà a ta Troas hu pagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Cristo naahà ku ha binuhat hu
Ginuu sa paagi ta daw madawat a hu mga etaw. 13 Ba
nasamuk a ta hurà ku kaahà diyà sa suled taw ha si Tito aman
duminayun a diyà ta Macedonia.

Sa Pagpakalekep Hu Maayad Ha Tultulanen

14 Adagi gayed sa pagpasalamat ku duun hu Dios ta pinaagi
hu pagpakigsabuwa day ki Cristo impaahà hu Dios duun
hu alan ha mga etaw ha nalibri kay duun hu gahem hi
Satanas. Pinaagi kanay sa tultulanen mahitenged ki Cristo
agkailing hu pahumut ha nakalekep duun hu bisan hindu.
15 Tumenged ta suluguen kay hi Cristo agkailing kay taena ha
pahumut ha iyan igkabayà-bayà hu Dios ta sa pagpanunultul
day nakalekep en duun hu agluwasen daw duun daan hu
agsilutan. 16 Iyan tagpadayag duun hu bisan hindu ha silutan
sa mga etaw ha harì agkabayà ha maluwas ba sa agtuu
agkaluwas. Sin-u gid sa angayan hu pagpanunultul taini?
17 Harì kay agkailing hu duma ha sa pagtudlù dan hu lalang
hu Dios bà dan dà igpanapì, ta sikay sa pinilì hu Dios laus
sa tuyù day hu pagtudlù tumenged ta suluguen kay hi Cristo.
Saini natun-an gayed hu Dios.

3

Sa Bag-u Ha Kasabutan

1 Mga suled, amin tag-ikagi ha tagdayeen day sa kaugalin-
gen day. Ba harì kay agkailing hu duma ha mga etaw
ha ku tagtudlù kinahanglanen pa sa sulat ha tagpamatuud

mahitenged kandan. 2 Harì en agkinahanglanen sa sulat ha
tagpamatuud mahitenged kanay ta natun-an day ha iyan kaw
makapaahà duun hu mga etaw ha maayad gayed sa pagtudlù
day ha pigsunud nuy. Sa maayad ha pamatasan nuy iyan en
iman sulat ha agkabasa hu kaet-etawan. 3 Iyan kaw en sulat
ha napuun diyà ki Cristo tumenged ta sinugù kay kandin
diyan ta daw makatuu kaw. Saini ha sulat kenà pinaagi
hu tintà daw ku duun ba hu batu iling taena ha sinulatan
hu Kasuguan, ta saini insulat hu Dios ha bubuhay duun hu
gahinawa nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

4 Naikagi day haena ta adagi gayed sa pagsalig day hu
Dios pinaagi ki Cristo. 5 Harì day maikagi ha iyan kay
nakahimu hu buluhaten day ta sa igkahimu hu alan duun
gayed agkapuun hu Dios, 6 ta iyan mig-ila kanay hu katatau
ha makagsangyaw kay hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw
hu kaet-etawan ha kenà pinaagi hu Kasuguan ba pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu. Ta sa Kasuguan taghukum hu silut
duun hu etaw ta harì din agkatuman haena, ba sa Balaan ha
Ispiritu tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

7 Su timuen hi Moises sa Kasuguan ha insulat duun hu
batu migpangaluanlag sa weleng din ha bisan su agkaawà
en sa siga taena agsinlangen pa sa mga etaw duun. Ku
impadayag hu Dios sa gahem din pinaagi hu Kasuguan ha
kamatayen dà sa agkapayanan-an taena, 8 kenà ba labaw pa
gayed sa pagpadayag hu gahem din pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu ha tag-ila hu kinabuhì? 9 Ku impadayag hu Dios sa
gahem din pinaagi hu Kasuguan ha taghukum hu silut duun
hu etaw, labaw pa gayed sa pagpadayag hu gahem din taena
ha pakabuhat hu etaw ha matareng. 10 Sa Kasuguan ha amin
duun gahem su anay hurà din en iman gahem ta nailisan
en hu bag-u ha paagi ha labaw pa dì duun. 11 Ku adagi su
anay sa gahem taena ha agkahanaw dà, labaw pa gayed ha
gamhanan sa bag-u ha harì en agkatapus.

12 Tumenged ta iyan haini taghinamen taw hurà day ka-
haldek hu pagsangyaw taini. 13 Kenà kay iling ki Moises ha
tinambunan din sa weleng din ta daw harì maahà hu mga
kaliwatan hi Israel su agkaawà en sa pagpangaluanlag din.
14 Duun taena natambunan sa madesen ha henà-henà dan
daw bisan iman ku tagbasa sidan taena ha daan ha kasabutan
harì dan gihapun agkasabut. Iyan dà sa pagtuu diyà ki Cristo
pakaawà hu intambun duun hu henà-henà hu etaw ta daw
makasabut. 15 Bisan iman ku agbasahen dan sa Kasuguan
hi Moises harì dan gihapun agkasabut ta natambunan pa sa
henà-henà dan. 16 Ba ku makatuu sa etaw hu Ginuu saena
ha harì din igpakasabut ag-awaen. 17 Sa Ginuu Balaan daan

ha Ispiritu daw sa etaw ha ulinan hu Balaan ha Ispiritu
nalibri en hu pagkaulipen din. 18 Sikuy sa mga tumutuu
hurà katambuni sa henà-henà taw aman agkasabut taw sa
pagkagamhanan hu Ginuu, daw pinaagi hu Ginuu ha iyan sa
Balaan ha Ispiritu nabalhin kuy en daw tag-iseg sa pagkailing
taw kandin.

4

1 Tumenged hu kahid-u hu Dios kanay pinilì kay kandin hu
pagpanunultul taena ha bag-u ha kasabutan aman madasi-
gen kay taini. 2 Hurà kay en iman gamit hu pinakagalugayhà
daw limbung ha paagi daw hurà day en lamudi sa lalang
hu Dios. Ba natun-an hu alan ha sa tigtudlù day iyan dà sa
kamatuuran daw natun-an daan haini hu Dios. 3 Ku amin
harì makasabut hu Maayad ha Tultulanen ha tigtudlù day
saena iyan gayed sa mga etaw ha tagkangalaag. 4 Hurà sidan
tuu ta tinambunan hi Satanas sa henà-henà dan ta daw harì
sidan mailawan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu
pagkagamhanan hi Cristo sa iling hu Dios. 5 Ta kenà day
iyan tigsangyaw sa kanay ha kaugalingen ba iyan si Jesu
Cristo ha Ginuu taw daw pinaagi kandin nabuhat kay daan
ha suluguen nuy. 6 Su tanghagaen hu Dios sa alan minikagi
haena ha “Humiwal sa kapawà duun hu kasukileman.” Iyan
haena nakailaw hu henà-henà taw ta daw matun-an taw sa
pagkagamhanan din ha impadayag din pinaagi ki Cristo.

Sa Kaluya Hi Pablo

7 Iling kay hu bangà ha tinaguan hu mahalen tungkay
ta bisan ku maluya kay ba saini ha katengdanan insalig
kanay hu Dios ta daw matun-an hu mga etaw ha sa adagi
ha gahem day kenà dini ta kanay napuun ba duun hu Dios.
8 Madakel gayed sa mga kasamukan day ba harì kay daan
agkadaeg. Usahay agkalibeg kay ku in-inuwen day haena
ba harì kay gayed daan agluyahan. 9 Ku agpasipalahan kay
harì kay igpatayà hu Dios. Tagbugelaen kay daan ba hurà
kay gayed kangamatay. 10 Iling kay ki Jesus ha sigi dà ngaay
aghimatayan su anay, ba pinaagi taena nadayag ha si Jesus
bubuhay ta iyan tagbulig kanay. 11 Iman agkabayaan kay
gayed aghimatayi hu mga etaw tumenged hu pagsangyaw
day mahitenged ki Jesus, ba pinaagi hu pagbulig din nadayag
gayed ha si Jesus bubuhay. 12 Aman sigi kay tagsalap hu
kamatayen, ba pinaagi taini amin nuy daan kinabuhì ha hurà
din katapusan.

13 Sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Tuminuu a
hu Dios aman tinultul ku sa impakatuu ku.” Iling daan
ha tuminuu kay daw tigpanunultul day daan sa impakatuu
day. 14 Natun-an day ha sa Dios ha iyan migbanhaw ki Jesus

ha Ginuu magbanhaw daan kanuy alan tumenged hu pag-pakigsabuwa taw ki Jesus, daw sa Dios iyan daan mag-uwit kanuy duun hu atubangan din. 15 Sa alan ha mga alantusen day makapaayad inyu ta pinaagi taena madakel gayed sa makatuu mahitenged hu grasya hu Dios daw madakel daan sa makagpasalamat daw magdayè hu Dios.

16 Aman madasigen kay gayed iman. Bisan ku tagluya en sa lawa day ba aldaw-aldaw tag-iseg sa pagtuu day. 17 Ta saini ha mababà dà ha mga alantusen harì makatepeng hu hurà din katapusan ha pagdayè kanay hu Dios. 18 Aman sa duun hu henà-henà day iman kenà iyan sa agkaahà taw duun taini ha kalibutan ba iyan sa harì taw pa agkaahà ha diyà ta langit. Ta sa agkaahà taw iman agkahanaw dà, ba saena ha harì taw pa agkaahà iman hurà din gayed katapusan.

5

Sa Langitnen Ha Lawa Taw

1 Natun-an taw ha ku matay en haini sa lawa taw amin taw bag-u ha lawa diyà ta langit ha ig-ila kanuy hu Dios ha harì en agkaledak. 2 Tumenged hu mga malegen iman tag-antus kuy hu pag-angat ha mailisan en haini sa lawa taw hu langitnen ha lawa. 3 Saena kenà bà dà gimukud ba laus gayed ha lawa. 4 Iman ha dini kuy pa ta kalibutan malegen gayed sa pagtimà taw. Ba harì kuy daan agkabayà ha matay kuy en ta sa agkabayaan taw iyan sa lawa ha diyà ta langit ha harì en agpatay. 5 Intagana en kanuy haena hu Dios daw in-ila din kanuy sa Balaan ha Ispiritu ha iyan timaan ha maangken taw gayed haena.

6 Aman madasigen kuy gayed iman. Natun-an taw ha ku dini kuy pa ta kalibutan hurà kuy pa makaamul hu Ginuu, 7 aman tag-antus kuy hu pag-angat taena pinaagi hu pagtuu kandin bisan ku hurà taw pa haena kaahà. 8 Iman madasigen kay gayed daw igpalabi day pa ha maawà kay duun taini ha kalibutan ta daw makaamul kay hu Ginuu. 9 Ku dini kuy ta kalibutan daw ku diyà kuy ba ta langit sa katuyuan taw iyan sa agkabayà-bayaan hu Dios. 10 Ta sa kada sabuwa kanuy kinahanglan gayed ha mangatubang diyà ki Cristo ta daw mahukuman daw balesan din sa kada sabuwa kanuy sumalà hu binuhat taw ha maayad daw madaet.

Sa Pagdapità Taw Hu Dios

11 Tumenged ta natun-an day ha pinakahaluhaldek gayed sa paghukum hu Ginuu agkabigen day sa mga etaw. Natun-an en hu Dios ha maayad sa katuyuan day daw agkabayaan ku ha matun-an nuy daan. 12 Harì nuy aghenhenaa ha dayeen

day en paman sa kaugalingen day. Iyan day dà agkabayaan ha malipay kaw tumenged kanay. Dayun makatubag kaw taena ha mga etaw ha tagpagalbu hu agkaahà ha mga buhat dan ha bà su maayad ba kenà iyan sa laus ha henà-henà dan. 13 Ku sa duma inyu taghenà-henà ha agkalibeg kay saini tumenged ta tagbuhaten day gayed sa insugù kanay hu Dios. Ba kenà kay libeg daw saini ha tagbuhaten day makapaayad gayed inyu. 14 Sa pagpalanggà kanay hi Cristo iyan paka-padasig kanay ta natun-an day ha si Cristo migpakamatay para hu kaet-etawan daw pinaagi taena bà su alan kuy en nangamatay. 15 Si Cristo minatay para hu kaet-etawan ta daw sikuy sa mga bubuhay harì taw iyan buhaten sa kanuy ha agkabayaan ba iyan taw buhaten sa igkabayà-bayà hi Cristo sa minatay daw nabanhaw para kanuy.

16 Aman iman harì day aghukuman sa etaw pinaagi hu kalibutanen dà ha paghukum. Su anay sa paghenà-henà day ki Cristo agkailing dà hu etaw, ba iman kenà en hayan iyan henà-henà day kandin. 17 Aman sa etaw ha nakigsabuwa ki Cristo bag-u en ha etaw ta sa daan ha pamatasan din nailisan en hu bag-u. 18 Saini ha alan binuhat hu Dios ta pinaagi ki Cristo impalikù din sa maayad ha pagdapità din kanuy daw insalig din daan kanay sa pagsangyaw duun hu mga etaw ta daw makalikù sa maayad ha pagdapità dan hu Dios. 19 Pinaagi ki Cristo impalikù hu Dios sa maayad ha pagdapità din duun hu kaet-etawan daw linipatan din en sa mga salà dan. Iyan haini insalig din ha igtultul day inyu. 20 Aman iyan kay mga sinaligan ha sinugù hi Cristo ta pinaagi kanay sa Dios taghangyù inyu. Pinaagi ki Cristo aghangyuen day inyu ha pandayai nuy ha makalikù sa maayad ha pagdapità nuy hu Dios. 21 Si Cristo sa hurà din salà iyan sinilutan hu Dios tumenged hu mga salà taw ta daw pinaagi hu pagpakigsabuwa taw kandin mabuhat kuy iman hu Dios ha matareng iling kandin.

6

1 Tumenged ta nakigsabuwa kay hu Dios hu buluhaten din aghangyuen day inyu ha harì nuy bà dà agkalkali sa grasya din inyu, 2 ta sa lalang hu Dios tagyanaen

“Duun hu natugun ha panahun pigpalilimanan ku inyu daw
duun hu hustu ha panahun hu pagluwas inyu binuligan ku inyu.”

Ikagiyen ku inyu ha iyan en iman haini natugun ha panahun ha pagpalilimanan kaw hu Dios daw iyan en daan haini hustu ha panahun ha agluwasen kaw kandin.

Sa Kahimtang Hi Pablo

3 Hurà kay magbuhat hu pakaelang hu mga etaw ta daw
hurà bisan sin-u ha makasaway hu buluhaten day. 4 Duun
hu alan igpaahà day gayed ha suluguen kay hu Dios. Mainan-
tusen kay duun hu mga malegen daw hu mga kasamukan.
5 Binunalan daw pinurisu kay, pinasipalahan kay daan hu
tagsinamuk ha mga etaw. Amin panahun ha malegen gayed
sa talabahu day, usahay agkapulang kay daw hurà day
pagkaen. 6 Ba tumenged ta suluguen kay hu Dios mahimpit
kay gayed daw nasabut day daan sa kamatuuran. Migpailub
daw migmaluluy-en kay, inulinan kay hu Balaan ha Ispiritu
daw tigpaahà day sa laus ha pagpalanggà duun hu bisan sin-
u. 7 Sa tigtudlù day kamatuuran gayed, ginaheman kay daan
hu Dios daw agkadaeg day daan sa madaet pinaagi hu pagka-
matareng. 8 Usahay agdayeen kay ba usahay agpagagayhaan
kay. Usahay madaet sa tultul mahitenged kanay ba usahay
maayad daan. Tag-ikagiyen dan ha limbungan kay bisan ku
harì kay gayed tagbidù. 9 Bà su harì kay kandan agkakilala
bisan ku agkakilala kay ngaay duun hu bisan hindu. Apit
kay en pamamatay ba bubuhay kay gihapun. Impaagi kay hu
Dios duun hu mga malegen ba hurà kay kangamatay. 10 Bisan
ku agkaguul kay ba malipayen kay gihapun. Makaluluuy kay
gayed ba madakel sa napanalanginan pinaagi kanay. Hurà
day mga butang ba bà su kanay en sa alan.
11-12 Sinyu sa mga suled day diyan ta Corinto, inikagi day
en inyu sa alan ha henà-henà day daw natun-an nuy ha adagi
gayed sa pagpalanggà day inyu. Ba bisan pa taini kulang
gayed sa pagpalanggà nuy kanay. 13 Aghangyuen ku inyu
iling ha mga batà ku inyu ha ipaahà nuy daan sa pagpalanggà
nuy kanay.

Sa Harì Pag-amulà Hu Maayad Daw Hu Madaet

14 Harì kaw gayed makigsabuwa hu kenà mga tumutuu
ta harì gayed mabaluy ha ipag-amulà sa matareng daw sa
makasasalà. Mabaluy ba diay ha ipag-amulà sa mapawà daw
masukilem? Harì gayed. 15 Harì daan mabaluy ha mag-uyun
si Cristo daw si Satanas. Iling daan ha harì mabaluy ha mag-
iling sa henà-henà hu tumutuu daw hu kenà tumutuu. 16 Harì
gayed daan mabaluy ha ipag-amulà sa timplo hu Dios daw sa
mga diyus-diyus. Sikuy sa mga tumutuu iyan kuy timplo ha
tagtimaan hu Dios ha bubuhay ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Magtimà a diyà ta kandan daw iyan a mabuhat ha Dios dan
daw mabuhat daan sidan ha mga etaw ku.”
17 Daw inikagi din daan ha
“Sumuway kaw duun hu kenà mga tumutuu daw harì kaw
en tagbuhat hu madaet dayun dawaten ku gayed inyu.
18 Mabuhat a ha Amay nuy daw mabuhat kaw daan ha

mga batà ku. Iyan haini inikagi hu Dios ha gamhanan
daw Magbabayà hu alan."

7

1 Minahal ku ha mga suled, tumenged taini ha insaad kanuy
hu Dios limpyuwan taw sa mga buhat taw daw bisan sa henà-
henà taw ta daw mahimpit kuy gayed pinaagi hu pagtahud
taw hu Dios.

Sa Paghinulsul Hu Mga Tumutuu

2 Palanggaa kay gayed inyu ta hurà kay magbuhat hu
kenà maayad duun hu bisan sin-u daw hurà inyu nakasalà
tumenged kanay daw hurà day daan limbungi sa bisan sin-u.
3 Saini ha pag-ikagi ku kenà paghukum inyu ta inikagi kud su
anay ha sa adagi gayed ha pagpalanggà day inyu harì gayed
maawà bisan ku bubuhay kay daw ku matay kay ba. 4 Adagi
gayed sa pagsalig ku inyu daw iyan kaw tigpagalbu ku. Aman
nadasig a daw bisan duun hu mga malegen adagi gayed sa
kalipay day tumenged inyu.

5 Bisan su makauma kay diyà ta probincia ta Macedonia
hurà kay en makahimlay ta dayun dà amin day kasamukan.
Bisan hindu kay duun agpayanaen amin pakigsabà kanay
daw agkasamukan day pa daan inyu. 6 Ba sa Dios ha iyan
tagdasig hu mga agkaguul migdasig daan kanay pinaagi hu
pagpakadini hi Tito sa napuun diyan ta inyu 7 daw iyan daan
adagi ha igkalipay day sa kalipay daan hi Tito mahitenged
inyu. Intultul din kanay sa kabulung nuy kanak daw sa
kaguul nuy daw sa kabayà nuy gayed hu pagbuhat hu insugù
ku inyu. Aman iyan gayed haini tungkay ku igkabayà-bayà.

8 Bisan en ku naguul kaw taena ha sulat ku inyu ba hurà ku
iman basuli ha nasulat ku haena. Su anay binasulan kud en
ta natun-an ku ha nakapaguul inyu hu mababà ha panahun.
9 Iman malipayen a tumenged ta sa kaguul nuy iyan naka-
pahinulsul inyu. Iyan haena katuyuan hu Dios aman su
sulat nakapaayad inyu. 10 Sa kaguul ha duun agkapuun
hu Dios agkahimu ha iyan pakapahinulsul hu etaw ta daw
maluwas. Ba sa kaguul hu etaw ha hurà makakilala hu Dios
duun pakapayanaen hu kamatayen. 11 Henhenaa nuy ku inu
sa binuhat inyu hu Dios pinaagi hu kaguul nuy ta nadasig
kaw hu pagbuhat hu maayad. Iman impaahà nuy gayed
ha hurà inyu makasaway, tinambagan nuy en su binuhat
hu nakasalà daw agkahaldek kaw iman ku makalagkes kaw
duun. Agkabulung kaw daan kanak daw agkabayaan nuy
gayed agbuhata sa insugù ku inyu daw pigsilutan nuy haena
sa etaw ha nakasalà. Pinaagi taena impaahà nuy iman ha
hurà nuy gayed labet hu mga salà din. 12 Saena ha sulat ku

inyu kenà para dà taena ha nakasalà daw hu nasalaan din,
ba natun-an hu Dios ha insulat ku haena ta daw matun-an
nuy ku inu kaadagi sa pagpalanggà nuy kanay. 13 Iyan haena
hinengdan ha nadasig kay gayed.

Nabayà-bayà kay daan hu kalipay hi Tito ta dinasig nuy.
14 Su anay impagalbu ku inyu diyà ki Tito. Maayad gayed ta
impaahà nuy ha laus haena aman hurà a kagayhai. Sa alan
ha inikagi day inyu laus gayed daw iling daan taena ha laus
sa inikagi day ki Tito mahitenged inyu. 15 Sa pagpalanggà
din inyu mig-iseg daan tumenged ta nahenhenaan din sa
pagkamatinumanen nuy daw dinawat nuy daan haena bisan
ku agkasamuk kaw gayed. 16 Iman malipayen a tumenged ta
agkasaligan ku gayed inyu.

8

Sa Pag-ila Hu Tumutuu

1 Mga suled, agkabayaan day ha matun-an nuy sa
mahitenged hu grasya hu Dios duun hu mga tumutuu diyà
ta Macedonia. 2 Bisan pa ku malegen gayed sa agkaul-ulahan
dan ba tungkay gihapun sidan malipayen, daw bisan ku
tungkay sidan makaluluuy ba migkalalagan pa gayed sidan.
3 Naahà ku ha mig-ila gayed sidan sumalà hu agkabaug dan
daw labaw pa dì taena. Saena ha pag-ila dan kandan dà ha
henà-henà 4 ta huminangyù sidan kanay ha ipaamul sidan
duun hu pagbulig hu mga taglised ha tumutuu. 5 Hurà day
paghinama ha mahimu dan sa iling taena, ba sa una ha
binuhat dan na intugyan dan sa kaugalingen dan duun hu
Ginuu daw dini daan ta kanay ta iyan haena agkabayaan hu
Dios. 6 Tumenged ta pigpuunaan hi Tito haini sa pag-amutà
nuy hinangyù day ha lumikù diyan hu pagbulig inyu ta daw
mapengahan haini. 7 Maayad kaw gayed duun hu bisan inu
ta mabis-ay sa pagtuu nuy daw maayad kaw hu pagpanudlù
ta natun-an nuy gayed sa kamatuuran. Naniguru kaw gayed
daw adagi daan sa pagpalanggà nuy kanay. Aman iman
agkabayaan day ha ipaahà nuy daan sa pagkakalalagan.

8 Saini ha inikagi ku inyu kenà pagpameges, ba igpaahà ku
inyu sa pagpaniguru hu duma ha mga tumutuu hu pagbulig
ta daw maahà ku laus ba daan sa pagpalanggà nuy. 9 Natun-
an nuy ku inu gayed sa grasya hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.
Bisan ku sapian diyà ta langit ba nabuhat ha makaluluuy
para inyu ta daw pinaagi taena mabuhat kaw daan ha sapian.

10 Iman taini sa salambagan ku inyu. Su minagi ha tuig iyan
kaw nauna ha mig-ila daw tungkay kaw gayed agkabayà hu
pag-ila. 11 Iling ha madasigen kaw gayed hu pagbuhat taena
pengahen nuy iman haena sumalà hu agkabaug nuy. 12 Ku

tungkay kaw agkabayà hu pag-ila sumalà hu agkabaug nuy iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios, ta harì din taghinamen sa hurà dini ta kanuy.

13-14 Kenà ku iyan tuyù ha mabegatan kaw tumenged hu pagbulig hu duma ha mga etaw. Ba tumenged ta amin nuy inyu iman ilahan nuy haena sa taglised. Ku mauma sa panahun ha iyan kaw en paman maglised daw amin dan daan mabuligan kaw kandan. Iyan haini paagi hu pagbinuligà 15 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Sa etaw ha nakatimù hu madakel hurà daan taena subra, daw saena ha atiyù dà sa natimù din tumanan dà daan haena.”

Si Tito Daw Sa Mga Duma Din

16 Tagpasalamatan ku sa Dios ta inilahan din si Tito hu kabayà hu pagbulig inyu iling hu kanak ha kabayà. 17 Su hangyuen day haena ha dumiyan ta inyu hurà day en kapagpeges ta tungkay daan agkabayà agdiyan. 18 Igpaduma day kandin diyan sa sabuwa ha suled taw ha dinayè hu mga tumutuu duun hu alan ha mga banuwa tumenged hu pagsangyaw din hu Maayad ha Tultulanen. 19 Kenà haini iyan dà ta napilì pa gayed haena hu mga tumutuu ha iyan igpaduma kanay ku ipan-ila day sa igbulig duun hu taglised. Agbuhaten day haini ta daw madayè sa Dios daw matun-an daan ha agkabayà kay gayed agbulig. 20 Igpaduma day haini ta agpanagana kay ha harì kay mahaledan mahitenged taini ha adagi ha amutà, 21 ta sa tuyù day iyan gayed sa buhat ha maayad duun hu Dios daw duun hu etaw.

22 Duma ki Tito igpadiyan day pa daan sa sabuwa ha suled taw ha kapila en sulaya ba nasusi ha maayad gayed, daw tungkay daan haini agkabayà agbulig na iman ayuwà pa gayed agkabayà hu pagbulig tumenged hu adagi ha pagsalig din inyu. 23 Si Tito iyan daan duma ku hu pagbulig inyu, daw saini ha agpamanduma kandin iyan mga sinaligan ha sinugù hu mga tumutuu duun hu migkalain-lain ha banuwa daw pinaagi kandan madayè gayed si Cristo. 24 Aman ipaahà nuy sa pagpalanggà nuy kandan ta daw pinaagi taini mapamatud-an hu alan ha mga tumutuu ha laus sa pagpalanggà nuy daw sa pagpagalbu day mahitenged inyu.

9

1 Kenà en kinahanglan ha sulatan ku pa inyu mahitenged hu pagbulig hu taglised ha mga tumutuu 2 ta natun-an kud en ha agkabayà kaw gayed agbulig. Aman impasigalbu kud inyu duun hu mga taga-Macedonia ta inikagiyan ku sidan ha sinyu sa diyan ta probincia ta Acaya nangandam kaw en sugud dà su nauna ha tuig. Tumenged hu adagi ha kabayà

nuy hu pagbulig nadasig daan sa kadakelà kandan. 3 Ba
agsuguen ku iman diyan haini sa mga suled taw ta daw sa
pagpasigalbu day mahitenged inyu kenà lalang dà ta laus ha
naandam kaw en gayed. 4 Ta kan ku amin dumuma kanak
ha taga-Macedonia daw maahà dan ha hurà kaw man diay
kaandam, aman magayhaan kay gayed daw bisan daan sinyu
tumenged hu pagsalig day inyu ha impagalbu day en. 5 Aman
nahenà-henaan ku iman ha kinahanglan ha ipauna ku diyan
haini sa mga suled taw ta daw mabuligan kaw kandan hu
pagpangandam taena ha insaad nuy. Ku maandam en haini
ku makadiyan a asem matun-an dan ha sa pag-ila nuy kenà
pineges ta inyu gayed ha pagbayà.

Sa Pagkakalalagan

6 Timan-i nuy ha sa atiyuay dà sa igpamegas din atiyuay dà
daan sa agkalegtay din, ba saena ha madakel sa igpamegas
din madakel daan sa agkalegtay din. 7 Kinahanglan ha sa
kada sabuwa mag-ila sumalà hu kandin ha agkabayaan, kenà
sinunul daw pineges ha paagi ta sa agkabayà-bayaan hu Dios
iyan haena sa malipayen hu pag-ila. 8 Sa Dios makahimu
gayed hu pag-ila inyu labaw pa dì hu kinahanglanen nuy ta
daw harì kaw pagkulangan daw magkalalagan kaw pa daan.
9 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

"Saena ha tag-ila duun hu makaluluuy sa pagkakalalagan din
harì gayed agkalipatan."

10 Sa Dios ha iyan tag-ila hu binhì duun hu agpamegas ta
daw amin din makaen mag-ila daan inyu hu bisan inu ha
kinahanglanen nuy daw dumakel pa gayed ta daw madakel
daan sa mabuligan nuy. 11 Panalanginan kaw hu Dios ta daw
sigi kaw kalalagan, daw tumenged taena ha bulig nuy ha
ighat-un day madakel gayed sa magpasalamat duun hu Dios.
12 Sa mga amut nuy makabulig en gayed hu mga ki-
nahanglanen hu mga tumutuu. Kenà iyan dà hayana ta
madakel pa sa magpasalamat duun hu Dios. 13 Ku natun-
an hu mga etaw ha kalalagan kaw dayeen dan gayed sa Dios
ta maahà dan ha matinumanen kaw tumenged ta tinuuwan
nuy sa Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo daw
kalalagan kaw diyà ta kandan daw duun hu duma ha mga
etaw. 14 Pinaagi taini palanggaen kaw kandan daw mag-
ampù sidan inyu tumenged hu adagi ha grasya ha in-ila inyu
hu Dios. 15 Pasalamatan taw gayed sa Dios tumenged hu pag-
ila din kanuy hu Batà din ha tungkay gayed mahal.

10

Sa Katarengan Hi Pablo Mahitenged Hu Katengdanan Din

1 Pinaagi hu pagkamaluluy-en hi Cristo amin ku ag-
ikagiyen inyu ta amin tag-ikagi ha mabalaw a ku madiyù a
ba gayhaan a ku diyan a ta inyu. 2 Aghangyuen ku inyu ha
pandayai nuy sa pamatasan nuy ta daw hurà en kinahanglan
ha maikagi ku sa magalhì ha mga lalang ku makadiyan a ta
inyu, ta baldengen ku gayed sa mga etaw ha taghenà-henà ha
sa katuyuan day kalibutanen dà. 3 Laus ha dini kay dà tagtimà
ta kalibutan, ba agbaldengen day gayed sa madaet kenà
pinaagi hu kalibutanen dà ha henà-henà 4 ta sa mga lalang
day kenà duun dà napuun hu etaw ba duun hu gamhanan
ha Dios daw pinaagi taini madaeg day gayed sa pakaelang hu
kamatuuran. 5 Agkadaeg day sa mga katarengan daw sa mga
limbung hu mga galbuwen ha mga etaw ha pakaelang hu
kaet-etawan ta daw harì dan makilala sa Dios, daw agkakabig
day daan sa henà-henà dan ta daw magtuman sidan ki Cristo.
6 Magmatinumanen kaw ta ku makadiyan kay asem andam
kay hu pagsilut taena ha hurà pa gayed magtuman.

7 Henhenaa nuy haini ha ku amin en diyan ta inyu tagtuu
ha mga sumusunud hi Cristo isipen dan daan ha laus kay ha
sumusunud din. 8 Bisan ku ipagalbu ku sa katenged ha in-ila
kanay hu Dios ba harì ku ikagayhà tumenged ta harì haena
makadaet hu pagtuu nuy ba makapalig-en duun. 9 Harì ku
agkabayaan ha mahinaldek ku inyu pinaagi hu mga sulat ku
10 ta sa duma tag-ikagi ha mabis-ay a sumaway inyu duun hu
sulat ku ba ku diyan ad maluyahen a daw manayù-nayù en sa
pag-ikagi ku. 11 Kinahanglan ha matun-an dan ha sa insulat
ku iyan dà daan ag-ikagiyen ku asem ku diyan kay.

12 Hurà pulus ku ipailing-iling day sa kaugalingen day duun
hu mga etaw ha tagdayè hu kaugalingen dan. Mga buang-
buang sidan ta sa paghukum dan hu kaugalingen dan sumalà
dà hu kandan ha panghenà-henà. 13 Ba ku tagpagalbu kay
iyan day dà igpagalbu sa igpabuhat kanay hu Dios lagkes en
sa tagbuhaten day diyan ta inyu. 14 Ku hurà kay pa ngaay
diyan ta inyu masubrahan sa pagpagalbu day. Ba nauna kay
gayed diyan ta inyu hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultula-
nen mahitenged ki Cristo. 15 Harì day daan tigpagalbu sa
pagtudlù hu duma ha mga etaw duun hu mga lugar ha hurà
isugù kanay hu Dios. Sa taghinamen day iyan sa dumayun
umiseg sa pagtuu nuy daw adagi pa gayed sa mabuhat day
diyan ta inyu 16 ta daw makasangyaw kay pa hu Maayad ha
Tultulanen duun hu madiyù pa ha mga banuwa. Ta harì
day agkabayaan igpagalbu sa napengahan en hu lain ha etaw
duun hu kandin ha lugar. 17 Sa lalang hu Dios tagyanaen “Ku
amin magpasigalbu kinahanglan ha iyan din ipasigalbu sa
binuhat hu Ginuu.” 18 Sa etaw ha agdawaten hu Dios kenà

iyan sa tagdayè hu kaugalingen din ta iyan gayed sa etaw ha tagdayeen hu Dios.

11

Si Pablo Daw Sa Tagpasibù-sibù Ha Mga Apostoles

1 Ima ku ngaay ha mag-antus kaw taini ha ag-ikagiyen ku inyu bisan ku bà su buang-buang a. 2 Agkasamukan ku gayed inyu iling hu kasamuk daan hu Dios ku sumuway kaw diyà ki Cristo, ta iling kaw iman hu laga ha insaad kud en ha igpaasawa hu sabuwa ha maama. 3 Ba kan ku mailing kaw ki Eva ha linimbungan hu bunsalagan na sa henà-henà nuy mahalin dà daw harì kaw dumayun magmatinumanen ki Cristo. 4 Ta ku amin makadiyan ta inyu ha lain en sa kandin ha pagtudlù mahitenged ki Jesus dì hu kanay daw lain en daan sa ispiritu ha ipaulin diyan ta inyu daw ku isangyaw din sa Maayad ha Tultulanen ha lain en daan dì hu kanay ha insangyaw, madalì kaw en dumawat taena. 5 Saena ha mga tagpasibù-sibù ha iyan labaw ha mga apostoles natun-an ku ha labaw a pa dì kandan. 6 Bisan ku kenà a gayed matatau umikagi ba natun-an ku sa kamatuuran. Saini intudlù day inyu duun hu bisan inu ha paagi.

7 Su magsangyaw a diyan ta inyu hu Maayad ha Tultulanen mahitenged hu Dios migpaubus a ta hurà a magpasuhul inyu ta daw mabuligan ku inyu. Madaet ba diay haena? 8 Su magtudlù a diyan ta inyu sa migbulig kanak iyan sa mga tumutuu duun hu lain en ha banuwa. 9 Su diyan a ta inyu ku amin ku kinahanglanen hurà a panayù ta daw harì kaw masamuk, ta iyan sa mga suled taw diyà ta Macedonia mig-ila kanak hu mga kinahanglanen ku. Aman hurà a gayed panayù daw harì a gayed magpanayuay diyan ta inyu ta daw harì kaw masamukan kanak. 10 Tumenged ta natun-an ku sa kamatuuran mahitenged ki Cristo ag-ikagiyan ku inyu ha sa pagpagalbu ku harì gayed mabalhin ta harì a gayed manayù duun hu bisan sin-u diyan ta probincia ta Acaya. 11 Henà-henà nuy gid iman ha kenà ku inyu palanggà ba natun-an hu Dios ha palanggà ku gayed inyu. 12 Dayunen ku gayed sa harì pagpanayuay diyan ta inyu ta daw saena ha bà dà tagpasibù-sibù ha mga apostoles harì makaikagi ha ipagbayad day sa mga etaw iling hu kandan ha tagbuhaten.

13 Saena ha mga etaw kenà laus ha mga apostoles ta bà dà sidan agpanlimbung pinaagi hu pagpasibù-sibù dan ha apostoles sidan hi Cristo. 14 Ba harì taw haena igkabeleng ta bisan si Satanas tagpaahà ha bà su balinsuguen hu Dios. 15 Aman harì taw mabelengan ku sa mga sakup din magpasibù-sibù

daan ha matareng ha suluguen hu Dios. Ba silutan dà sidan asem sumalà hu angayan hu binuhat dan.

Sa Pag-antus Hi Pablo

16 Isaben ku ikagiyen inyu ha harì kaw taghenà-henà ha buang-buang a. Ba ku iyan en hayan pagtuu nuy kanak dawata a inyu iling hu buang-buang ta daw makapasigalbu a hu mababà ha panahun. 17 Saini ha tag-ikagiyen ku hurà duun kapuun hu Ginuu tumenged ta iling a hu buang-buang daw galbuwen. 18 Ba tumenged ta madakel sa tagpasigalbu hu agkabuhat dan dini ta kalibutan tagpasigalbu a daan iling kandan. 19 Kagi nuy ha mga matatau kaw ba tagpaliliman kaw hu mga buang-buang. 20 Tag-antusen nuy man ganì sa mga tagpaag-agalen daw sa taglupig inyu, sa tagpanlimbung daw sa tagpaamani inyu daw sa taglaparu pa gayed inyu. 21 Mambung sidan dì kanay ta agkahimu dan hayana agbuhata diyan ta inyu.

Tumenged ta mabis-ay sidan hu pagpasigalbu magpasigalbu a daan iling kandan ha mga buang-buang. 22 Ku ipasigalbu dan ha pinilì sidan hu Dios ta mga kaliwat sidan hi Israel daw gin-apuan dan daan si Abraham, mig-iling kay dà. 23 Ku ipasigalbu dan ha suluguen sidan hi Cristo labaw a pa dì kandan. Agkailing a iman hu buang-buang ha tagikagi taini. Adagi pa sa kanak ha talabahu dì kandan daw kapila a pa gayed kapurisu. Harì en maiyap ha piglagkutà a daan daw kapila ad en daan apit en patay. 24 Kalalima ad lagkuti hu mga Judio hu tigkatluan daw siyam ha lagkut. 25 Katatulu ad en pagbunalai daw kasabuwa a daan batuwa ta aghimatayan a ngaay kandan. Katatulu ad en makalulan hu barko ha nangalened. Nangkaaldaw daw nangkadaleman sa pagletaw-letaw ku diyà ta dagat. 26 Duun hu mga paghipanaw ku nakaagi a hu mga katalagman iling hu bahà daw mga tulisan. Sinabà a hu mga Judio daw hu kenà mga Judio. Amin mga katalagman bisan hindu a duun bisan duun hu adagi ha mga banuwa daw duun hu pinakabulungbulung ha lugar daw diyà ta dagat. Sinupak a daan hu mga tagpasibù-sibù ha tumutuu. 27 Napedà-pedaan a daan hu pagtalabahu daw tagkapulangà a, nauhul daw nalauwan a. Mahies ad en harì pakakaen daw agkatinuan a daan ta hurà ku bisti. 28 Kenà iyan dà haini ba aldaw-aldaw agkasamuk a gayed mahitenged hu alan ha mga tumutuu duun hu bisan hindu. 29 Ku amin tumutuu ha tagluya tagluya a daan hu paghenà-henaay mahitenged kandin. Ku amin pakaduun hu salà masakit gayed sa gahinawa ku kandin.

30 Ku pegesen a hu pagpagalbu iyan dà gayed makapagalbu ku sa kaluya ku. 31 Sa Dios ha iyan Amay hi Jesus ha Ginuu

ha iyan tagdayeen hu hurà din katapusan nakatuen ha harì
a tagbidù. 32 Su diyà a pa ta Damasco sa gubernador ha pinilì
hi Harì Aretas migsugù ha bantayan sa mga pultahan taena
ha banuwa ta daw madakep a. 33 Ba intagù a hu mga duma
ku duun hu ambung daw hinawil duun hu kutà taena ha
banuwa ta daw malibri a.

12

Sa Impadayag Hu Dios Ki Pablo

1 Mapeges a hu pagpasigalbu bisan ku natun-an kud ha
hurà taini pulus, aman ag-ikagiyen ku iman inyu sa panan-
awen daw sa impadayag hu Ginuu. 2-3 Amin ku natun-an
ha tumutuu ki Cristo saena sampulù en daw haepat ha tuig
ha inuwit duun hu banuwa hu Dios diyà ta langit. Hurà
ku katun-i ku iyan en ba sa lawa din daw ku bà din dà ba
haena damugu ta iyan dà sa Dios nakatuen taena. Iyan dà
natun-an ku ha saini ha etaw nakaduun hu madagway ha
banuwa hu Dios. 4 Napaliman din diyà sa kenà angayan
ha ikagiyen hu etaw daw sa harì igtugut ha itultul. 5 Iyan
a haena sa etaw ha inuwit diyà ta langit aman igpagalbu
ku haini. Ba mahitenged hu kanak ha kaugalingen iyan dà
makapasigalbu ku sa kaluya ku. 6 Ku tagpagalbu a pa ngaay
harì maikagi ha buang-buang a ta laus gayed sa tag-ikagiyen
ku. Ba harì a agkabayà tagpagalbu ta agtambagan ku ha
mahenà-henà hu mga etaw ha labaw a pa dì hu kaahaa dan
kanak daw hu napaliman dan dini ta kanak.

7 Para ha harì a mabuhat ha galbuwen mahitenged taena
ha madagway gayed ha impadayag kanak tinugutan hu
Dios si Satanas ha ilahan a hu dalu hu pagpaantus kanak.
8 Katatulu ad mag-ampù ha maulian a 9 ba inikagiyan a
hu Dios ha “Sa bulig ku ikaw tumanan en ta daw makaan-
tus ka, ta pinaagi hu kaluya nu mapadayag sa gahem ku.”
Aman agkabayà-bayà a gayed hu pagpasigalbu mahitenged
hu kaluya ku ta daw magbis-ay a pinaagi hu gahem hi Cristo.
10 Igkalipay ku ku maluya a daw ku pagtameyesen a, bisan ku
pasipalahan a daw ipaantus a hu mga malegen daw hu mga
kasamukan tumenged hu pagsunud ku ki Cristo, ta natun-an
ku ha ku maluya a sa gahem hu Dios iyan tagpabis-ay kanak.

Sa Kasamuk Hi Pablo Hu Mga Tumutuu

11 Iling a iman hu buang-buang tumenged ta pineges a inyu
hu pagpasigalbu. Iyan kaw ngaay magdayè kanak ta bisan ku
iyan a kinahudiyanan ba labaw a pa dì taena ha tagpasibù-
sibù ha mga apostoles. 12 Su diyan a ta inyu naahà nuy sa
timaan ha apostol a tumenged ta migpailub a daw impaahà
ku inyu sa mga timaan daw belenganen. 13 Sa pagbulig ku

inyu iling gayed hu pagbulig ku hu mga tumutuu duun hu duma ha mga banuwa. Iyan dà kulang sa hurà a panayù diyan ta inyu ta daw harì kaw masamukan kanak. Madaet ba diay haini?

14 Iman tagpangandam a hu ikatulu en ha pagdiyan ku ta inyu. Ba harì a gihapun agpanayù diyan ta inyu ta sa agkinahanglanen ku iyan dà sa palanggaen a inyu. Henhenaa nuy ha sa amay kenà iyan agpanayù duun hu mga batà din, ba sa batà iyan agpanayù duun hu amay din. 15 Aman igkabayà-bayà ku sa pag-ila inyu hu alan ha mga butang ku daw bisan sa kinabuhì ku ta daw mabuligan ku inyu. Tumenged ta adagi gayed sa pagpalanggà ku inyu agkaalatan ba diay sa inyu ha pagpalanggà kanak?

16 Ag-uyun kaw gid ha harì a tagpanayù diyan ta inyu, ba kan ku amin umikagi ha bà ku dà inyu pig-ilad. 17 Ku iyan diay haini pig-inu-inu ku sa pag-ilad inyu? Linimbungan kaw ba diay taena ha sinugù ku diyan ta inyu? 18 Hinangyù ku gayed si Tito ha dumiyan ta inyu daw pinadumahan ku pa haini hu sabuwa ha tumutuu. Linimbungan kaw ba diay kandan? Lain en ba diay sa katuyuan daw pamatasan hi Tito dì hu kanak?

19 Henà-henà nuy iman ha bà day dà aglabani sa kaugalingen day. Ba natun-an gayed haini hu Dios ha sa inikagi day diyà gayed napuun ki Cristo daw sa katuyuan day iyan gayed sa pagpalig-en hu pagtuu nuy sinyu sa minahal ha mga suled ku. 20 Agkasamuk a ha ku makadiyan a maahà ku sa pamatasan nuy ha harì ku agkabayaan dayun maikagi ku daan sa agtambagan nuy. Ta amin gid diyan ta inyu tagsawalà daw masinahen, madalì mapauk daw agapan hu pag-uswag, tagpandaet hu dengeg daw tangituk, galbuwen daw tagsamuk-samuk. 21 Agkasamuk a daan ha ku makadiyan a bà a dà kagayhà duun hu Dios mahitenged inyu daw maguul a daan tumenged ta madakel pa inyu sa hurà pa gayed maghinulsul hu mga malaw-ay ha buhat dan daw hu pinakagalugayhà ha mga batasan dan.

13

Mga Panugun Hi Pablo

1 Iyan en haini ikatulu ha pagdiyan ku ta inyu. Ku amin taghenà-henà hu pagsumbung diyan ta inyu kinahanglan ha amin din daruwa daw ku tatulu ba ha mga tistigus. 2 Agisaben ku iman ag-ikagiyen su inikagi kud inyu su ikaduwa ha pagdiyan ku ha ku makalikù a silutan ku gayed sa nakasalà daw sa duma pa 3 ta iyan haini tagpamatuud ha diyà napuun ki Cristo sa inikagi ku. Sa alan ha binuhat hi

Cristo diyan ta inyu tagpaahà ha gamhanan gayed. 4 Bisan ku
bà su hurà din gahem su ilansang duun hu krus ba pinaagi
hu gahem hu Dios bubuhay gayed haena. Sikay daan sa
nakigsabuwa kandin bà su maluya kay daan, ba pinaagi hu
gahem hu Dios amin day daan kinabuhì iling kandin daw
katenged hu pagbayà inyu.
5 Susiya sa kaugalingen nuy ku laus ba gayed sa pagtuu
nuy. Hurà nuy ba diay katun-i ha si Jesu Cristo didiyan en ta
inyu? Ku hurà nuy katun-i kenà gayed laus sa pagtuu nuy.
6 Ima ku ha matun-an nuy ha sa katenged day laus gayed.
7 Iyan day tig-ampù duun hu Dios ha harì kaw magbuhat
hu madaet. Hurà kay mag-ampù taena ta daw maahà ha
amin day katenged, ta sa mahinengdanen iyan sa mabuhat
nuy gayed sa matareng bisan ku inisip kay iman ha hurà
day katenged. 8 Harì day gayed mahimu sa pagsupak hu
kamatuuran ta aglabanan day haena. 9 Iyan igkabayà-bayà
day ha bisan ku maluya kay ba malig-enan kaw. Aman tig-
ampù day ha magmahimpit kaw gayed. 10 Iyan haini insulat
ku diyan ta inyu ta daw ku makauma a asem diyan harì ku
magamit sa katenged ku hu pagsilut inyu, ta sa katenged ha
in-ila kanak hu Dios kenà para hu pagdaet inyu ba para gayed
hu pagpalig-en hu pagtuu nuy.

Sa Pagpangamusta

11 Mga suled ku, iyan dà haini. Paniguru kaw ha mahimpit
kaw gayed daw tumanen nuy sa salambagan ku inyu.
Magsabuwa kaw hu henà-henà nuy ta daw magmalinawen
sa pagdapità nuy. Ku buhaten nuy haini sa Dios ha iyan
puunaan hu pagpalanggà daw kalinaw magduma inyu.
12 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen.
13 Agpangamusta inyu sa alan ha mga tumutuu dini.
14 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu daw
matun-an nuy ha palanggà kaw hu Dios daw maayad sa
pagdapità nuy hu Balaan ha Ispiritu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Galacia

1-2 Iyan a si Pablo ha apostol sa migsulat taini duma hu
alan ha mga suled taw duun hu pagtuu ha duma kanak. Sa
katenged ku hu pagkaapostol kenà pinaagi hu etaw ha pagpilì
ta sa migpilì kanak iyan si Jesu Cristo daw sa Dios ha Amay
taw ha iyan migbanhaw kandin.
Sinulatan day inyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul ha
mga tumutuu diyan ta probincia ta Galacia.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw
mag-ila inyu hu grasya daw hu kalinaw. 4 Inhalad hi Jesu
Cristo sa kaugalingen din tumenged hu mga salà taw ta daw
malibri kuy duun hu madaet dini ta kalibutan iman sumalà
hu agkabayaan hu Dios ha Amay taw. 5 Aman dayeen gayed
sa Dios hu hurà din katapusan.

Sabuwa Dà Sa Maayad Ha Tultulanen

6 Agkabeleng a gayed ta harì en agkalugay agsuway kaw
en duun hu Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu pinaagi
hu grasya hi Cristo daw agkakabig kaw en paman hu lain en
ha tagngaranan daan hu Maayad ha Tultulanen. 7 Ba harì
gayed mahimu ha amin pa lain ha Maayad ha Tultulanen.
Amin mga etaw ha pakalibeg inyu ta agkabayaan dan ag-ilisi
sa Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo. 8 Ba bisan
sin-u bisan pa ku iyan kay en daw ku balinsuguen ha napuun
diyà ta langit sa magsangyaw hu Maayad kun ha Tultulanen
ba lain en dì hu insangyaw day inyu, silutan gayed hu Dios hu
hurà din katapusan. 9 Sa inikagi day inyu su anay ag-ikagiyen
ku dà iman inyu ha ku amin magsangyaw hu Maayad kun ha
Tultulanen ba lain en dì hu nadawat nuy ha insangyaw day
inyu, silutan gayed hu Dios hu hurà din katapusan.
10 Harì nuy taghenhenaa ha iyan ku agkabayaan sa dayeen
a hu mga etaw ta sa tuyù ku iyan sa Dios magdayè kanak.
Kenà ku iyan tuyù ha mabayà-bayà sa mga etaw ta ku iyan
pa hayan harì mahimu ha suluguen a hi Cristo.

Sa Pagkaapostol Hi Pablo

11 Mga suled, agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa
Maayad ha Tultulanen ha insangyaw ku hurà duun kapuun
hu etaw dà. 12 Hurà ku haena kapaliman duun hu etaw daw
hurà daan migtudlù taena kanak ba impadayag gayed kanak
hi Jesu Cristo.

13 Napaliman nuy en sa pamatasan ku su anay su duun a
pa hu tinuuwan hu mga Judio. Natun-an nuy ku pig-inu-inu
ku pagpasipala sa mga tumutuu ki Cristo daw inu daan sa
kabuhata ku hu pagdaet kandan. 14 Sa iling kanak kagulang
duun hu mga duma ku ha Judio hurà gayed makatepeng
kanak hu kadasig ku hu pagtuman hu mga tulumanen ha
imbilin hu mga gin-apuan day. 15 Ba tumenged hu grasya hu
Dios pinilì a kandin ha suluguen din bisan su hurà a pa ibatà.
16 Su ipadayag kanak hu Dios sa Batà din ha si Jesu Cristo
ta daw makasangyaw ku duun hu kenà mga Judio, hurà a
magpasambag hu bisan sin-u 17 daw hurà a daan makig-ahà
hu nauna dì kanak ha mga apostoles diyà ta Jerusalem. Ba
sagunà a duminiyà ta Arabia dayun human a luminikù diyà
ta Damasco.
18 Su maiwas sa tatulu ha tuig duminiyà a ta Jerusalem
hu pagpakig-ahà ki Pedro daw migtimà a diyà ta kandin hu
daruwa ha simana. 19 Iyan dà daan naahà ku ha apostol
si Santiago sa suled hi Jesus ha Ginuu. 20 Saini ha pigsulat
ku diyan ta inyu natun-an hu Dios ha laus gayed. 21 Dayun
duminuun a hu mga probincia ta Siria daw ta Cilicia. 22 Duun
taena ha panahun harì a pa agkakilala hu mga tumutuu ki
Cristo diyà ta probincia ta Judea. 23 Iyan dà natun-an dan sa
napaliman dan ha tagyanaen “Su migpasipala kanuy su anay
tagsangyaw en iman hu pagtuu ha iyan pigdaet din su anay.”
24 Aman pigdayè dan sa Dios tumenged kanak.

2

Sa Pag-uyun Hi Pablo Daw Hu Duma Ha Mga Apostoles

1-2 Su maiwas sa sampulù daw haepat ha tuig, sumalà hu
impadayag kanak hu Dios luminikù a diyà ta Jerusalem duma
ki Bernabe daw dinuma ku daan si Tito. Su makauma kay
diyà iyan ku dà inikagiyan sa mga pangulu hu mga tumutuu
mahitenged hu Maayad ha Tultulanen ha insangyaw ku duun
hu kenà mga Judio ta daw harì sidan makaikagi ha hurà pulus
hu pagtudlù ku. 3 Bisan ku sa duma ku ha si Tito kenà Judio ta
Griego hu kandin ba hurà dan en pegesa ha sirkunsidahan
daan 4 bisan ku sa duma agpameges ngaay. Saena ha ag-
pameges migpasibù-sibù ha mga tumutuu ha nakaamul dini
ta kanay, ba sa tuyù dan iyan sa pagpaniid mahitenged hu
pagkalibri taw duun hu Kasuguan pinaagi ki Jesu Cristo ta
daw maisab kuy dà kandan maulipen. 5 Ba hurà kay gayed
padaeg kandan hu bisan atiyuay ta daw magpabilin diyan ta
inyu sa kamatuuran mahitenged hu Maayad ha Tultulanen.

6 Duun taena ha panahun sa pigkilala ha mga pangulu hurà
dan en isabi sa inikagi ku. Bisan ku inisip sidan ha labaw ba

mig-iling kay dà ta sa Dios hurà din gayed igpalabi. 7 Natun-
an dan ha insalig kanak hu Dios sa pagsangyaw hu Maayad
ha Tultulanen duun hu kenà mga Judio sa hurà sirkunsidahi
iling daan ki Pedro sa sinaligan hu pagsangyaw duun hu
mga Judio sa sinirkunsidahan, 8 ta pinaagi hu gahem hu Dios
nabuhat si Pedro ha apostol duun hu mga Judio iling daan
kanak ha nabuhat ha apostol duun hu kenà mga Judio. 9 Si
Santiago, si Pedro daw si Juan kinilala ha mga pangulu, ba
su matun-an dan en ha in-ila kanak hu Dios sa katenged ku
nakigsabuwa sidan kanay ki Bernabe duun hu buluhaten
hu Dios daw mig-uyun kay ha siak daw si Bernabe dumuun
kay hu kenà mga Judio daw sidan dumuun daan hu mga
Judio. 10 Iyan dà inhangyù dan kanay ha buligan day sa mga
makaluluuy ha tumutuu diyà ta Jerusalem, ba iyan en daan
haena taghenhenaen ku ha buhaten ku.

Sa Kabaldenga Hi Pablo Ki Pedro

11 Amin panahun ha su diyà kay pa ta Antiokia sinupak ku
si Pedro ta nabuhat ha baldengen. 12 Ta su hurà pa makauma
diyà sa mga sinugù hi Santiago nakigsalu si Pedro hu kenà
mga Judio. Ba su makauma en su mga etaw uminendà si
Pedro hu pagkaen duma kandan ta nahaldek hu mga Judio
ha tagtudlù ha kinahanglan ha sirkunsidahan sa agtuu. 13 Sa
duma ha mga Judio nangiling-iling daan kandin ha migpa-
sibù-sibù daw bisan si Bernabe nakalagkes pa daan.

14 Su matun-an ku ha sa binuhat dan supak hu kamatuu-
ran mahitenged hu Maayad ha Tultulanen inikagiyan ku si
Pedro duun hu atubangan dan hu "Sikaw sa Judio, imbà nu
agpegesa sa kenà Judio ha mangiling-iling hu mga Judio ha
sikaw ganì agkailing ka man daan hu kenà Judio?

15 "Imbatà kuy ha mga Judio daw kenà kuy iling hu kenà
mga Judio ha inisip ha makasasalà ta kenà sidan sakup hu
Kasuguan. 16 Ba bisan pa taena natun-an taw ha harì gayed
isipen hu Dios ha matareng sa etaw pinaagi hu pagtuman hu
Kasuguan ta pinaagi dà gayed hu pagtuu ki Jesu Cristo. Aman
tuminuu kuy ki Cristo ta daw mabuhat kuy ha matareng
pinaagi hu pagtuu kandin kenà pinaagi hu pagtuman hu
Kasuguan, ta hurà gayed ag-isipen hu Dios ha matareng
pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan.

17 "Iman agkabayaan taw ha maisip kuy ha matareng
pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo. Ku pinaagi taena
masusi ha makasasalà kuy pa tagpasabut ba diay haini ha
pinaagi ki Cristo nabuhat kuy ha makasasalà? Kenà gayed.
18 Ba ku likuan ku dà iman sa inendaan kud en su anay
igpaahà ku pinaagi taena ha makasasalà a. 19 Natun-an ku
iman ha harì a mailahan hu kinabuhì pinaagi hu pagtuman

hu Kasuguan aman inendaan ku haena ta daw matuman ku sa agkabayaan hu Dios. 20 Iling a hu inlansang duun hu krus duma ki Cristo. Aman kenà ad en iyan tagbayà hu kinabuhì ku iman ba iyan en si Cristo sa tagtimà dini ta kanak, daw sa pagkinabuhì ku iman pinaagi en hu pagtuu ku hu Batà hu Dios ha iyan migpalanggà kanak daw migpakamatay para kanak. 21 Kinahanglan gayed ha dawaten ku sa grasya hu Dios ta ku pinaagi pa ngaay hu pagtuman hu Kasuguan ha isipen sa etaw ha matareng, hurà pulus hu kamatayen hi Cristo."

3

Sa Pagtuu Daw Sa Kasuguan

1 Sinyu sa mga buang-buang ha taga-Galacia, imbà kaw man agkalimbungi? Mapayag en gayed sa katudluanan day inyu mahitenged ki Jesu Cristo sa inlansang duun hu krus. 2 Iman ag-insaan ku inyu, nadawat nuy ba diay sa Balaan ha Ispiritu pinaagi hu pagtuman nuy hu Kasuguan? Kenà haena iyan ta natun-an nuy en ha nadawat nuy sa Balaan ha Ispiritu pinaagi hu pagtuu nuy hu napaliman nuy mahitenged ki Cristo. 3 Mga buang-buang kaw gayed. Su anay kaw makatuu suminalig kaw gayed hu Balaan ha Ispiritu, ba iman agsalig kaw en paman hu inyu dà ha mga tulumanen. 4 Hurà ba diay pulus hu mga inantus nuy en duun hu pagtuu? Ba ikagiyen ku inyu ha mapuslanen gayed haena. 5 Su paulinan kaw hu Dios hu Balaan ha Ispiritu daw su ipaahà din inyu sa mga belenganen, binuhat din ba haena pinaagi hu pagtuman nuy hu Kasuguan daw ku pinaagi ba hu pagtuu nuy hu napaliman nuy mahitenged ki Cristo?

6 Henhenaa nuy sa gin-apuan taw ha si Abraham. Saena tuminuu hu Dios daw tumenged taena inisip ha matareng. 7 Aman sabuta nuy ha sa amin din pagtuu iyan gayed laus ha kaliwat hi Abraham. 8 Daan en nakasulat duun hu lalang hu Dios ha bisan sa kenà mga Judio isipen gayed hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuu daw saini ha Maayad ha Tultulanen insangyaw en ki Abraham su anay ha tagyanaen "Pinaagi hu pagtuu nu mapanalanginan sa alan ha kaet-etawan." 9 Iling daan taena sa alan ha mga etaw ha amin din pagtuu mapanalanginan gayed iling ki Abraham.

10 Sa alan ha agsalig gayed hu pagtuman hu Kasuguan agsilutan hu Dios ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen "Agsilutan haena sa harì din gayed matuman sa alan ha Kasuguan." 11 Iman natun-an taw en ha hurà gayed isipen hu Dios ha matareng pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan ta inikagi haini ha "Sa etaw ha nabuhat hu Dios ha matareng

pinaagi hu pagtuu din makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan.” 12 Saena ha tagtuman hu alan ha Kasuguan kenà en kinahanglan ha amin din pa pagtuu ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa etaw ha makatuman gayed hu alan ha Kasuguan makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan.”

13 Ba natun-an taw en ha hurà gayed makatuman hu alan ha Kasuguan. Ba bisan ku masupak taw sa Kasuguan linibri kuy hi Cristo ta iyan en haena sinilutan para kanuy pinaagi hu kamatayen din duun hu krus, ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Sa etaw ha aghimatayan daw igtaud duun hu kayu sinilutan hu Dios.” 14 Linibri kuy hi Jesu Cristo ta daw pinaagi kandin sa mga etaw ha kenà mga Judio mapanalanginan daan hu Dios sumalà hu insaad din ki Abraham, daw pinaagi daan taena sikuy sa alan ha tuminuu ki Cristo makaangken kuy hu insaad hu Dios su anay ha iyan sa Balaan ha Ispiritu.

Sa Insaad Hu Dios Daw Sa Kasuguan

15 Mga suled, taini sa pananglitan. Ku amin kasabutan ha amin en duun kalig-enan saini harì en gayed mabengkag daw harì en daan maisaban hu bisan sin-u. 16 Iling daan taena su mga insaad hu Dios diyà ki Abraham daw duun hu kaliwat din. Hurà haena ikagiya ha “duun hu mga kaliwat din” ta kenà sidan madakel, ba inikagi din ha “duun hu kaliwat din” tumenged ta sabuwa dà haena ha iyan si Cristo. 17 Iyan haini igpasabut ku. Amin insaad hu Dios ki Abraham su anay pinaagi hu kasabutan ha linig-enan din. Su makauma sa 430 ha tuig in-ila hu Dios sa Kasuguan diyà ki Moises. Ba saena ha Kasuguan hurà makabengkag taena ha kasabutan su anay ta harì agkabaluy ha harì tumanen hu Dios sa insaad din. 18 Ku agkabaluy pa ngaay ha maangken taw sa kinabuhì pinaagi hu Kasuguan saena kenà en tumenged hu insaad hu Dios. Ba saini ha kinabuhì in-ila hu Dios diyà ki Abraham tumenged hu saad.

19 Ku iyan haena inu man diay sa katuyuan hu Kasuguan? Sa Kasuguan in-isab hu Dios duun hu saad din ta daw matun-an hu etaw ku inu sa salà. Ba saini duun dà taman hu pagpakauma taena ha kaliwat hi Abraham ha si Jesu Cristo ha iyan sinaaran hu Dios. Sa balinsuguen hu Dios iyan mig-ila taini ha Kasuguan diyà ki Moises daw si Moises iyan migpatuman duun hu mga etaw. 20 Ba su iila hu Dios sa insaad din diyà ki Abraham hurà en hu Dios isalig hu lain ta iyan en gayed migbuhat duun.

21 Agkasupak ba diay hu Kasuguan sa insaad hu Dios? Harì gayed ta ku mabaluy pa ngaay ha amin taw kinabuhì ha hurà din katapusan pinaagi hu Kasuguan mabuhat kuy

ngaay daan ha matareng pinaagi taena. 22 Ba natun-an taw
haini duun hu insulat ha lalang hu Dios ha sa kaet-etawan
ulipen gayed hu salà, aman pinaagi dà hu pagtuu ki Jesu
Cristo madawat taw sa kinabuhì ha insaad hu Dios.
23 Su hurà pa makauma sa panahun ha maangken taw sa
kinabuhì ha hurà din katapusan pinaagi hu pagtuu ki Cristo,
naulipen kuy gayed hu Kasuguan taman su makauma en sa
panahun ha impadayag en haena kanuy. 24 Aman sa Ka-
suguan iyan panulù taw payanaen duun hu pagpakauma hi
Cristo ta daw ku makauma haena mabuhat kuy ha matareng
pinaagi hu pagtuu taw kandin. 25 Iman ta nakatuu kuy en ki
Cristo kenà taw en iyan panulù sa Kasuguan.

Sa Mga Batà Hu Dios

26 Pinaagi hu pagtuu nuy ki Jesu Cristo nabuhat kaw ha
mga batà hu Dios. 27 Nabautismuwan kaw ha iyan timaan
ha sumusunud kaw ki Cristo aman sa kinaiya nuy iman iling
gayed kandin. 28 Iman hurà en kalainan hu mga Judio daw hu
kenà mga Judio, sa mga ulipen daw sa kenà, sa mga maama
daw sa mga bahi, tumenged ta sabuwa kaw dà pinaagi hu
pagpakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo. 29 Aman tumenged ta
sakup kaw iman hi Cristo inisip kaw gayed ha mga kaliwat
hi Abraham daw makaangken kaw hu insaad hu Dios diyà ta
kandin.

4

1 Iyan haini igpasabut ku. Sa batà ha iyan agpakaangken
hu mga kabilin hu amay din, ku atiyuay pa haena iling
dà hu ulipen 2 ta amin sinaligan hu pag-alima kandin daw
tagbantay hu mga kabilin taman ha mauma sa panahun ha
intugun hu amay din ha matimù din en sa intagana kandin
ha mga kabilin. 3 Iling kuy daan taena su anay ha bà su mga
batà kuy pa ha naulipen hu mga kalibutanen ha tulumanen.
4 Ba su makauma en sa natugun ha panahun impadini hu
Dios sa Batà din ta kalibutan ha imbatà hu etaw daw nasakup
hu Kasuguan 5 ta daw malibri kuy kandin sa mga naulipen
hu Kasuguan dayun mabuhat kuy daan ha mga batà hu Dios.
6 Tumenged ta mga batà kuy hu Dios pinaulinan kuy kandin
hu Balaan ha Ispiritu daw pakaikagi kuy en iman ha Amay
taw sa Dios. 7 Aman kenà kuy en mga ulipen ta mga batà
kuy en kandin daw pinaagi taena makaangken kuy daan hu
intagana din duun hu mga batà din.

Sa Kasamuk Hi Pablo

8 Su anay ha hurà nuy pa kakilala sa Dios naulipen kaw hu
mga diyus-diyus. 9 Ba iman ha nakilala nuy en sa Dios ha
iyan migpilì inyu, imbà kaw man aglikù duun taena ha harì

pakalibri inyu daw hurà din pulus ha mga tulumanen? Imbà kaw tagpaulipen dà paman taena 10 pinaagi hu pagsaulug hu mga tulumanen mahitenged hu mga aldaw, mga bulan daw mga tuig? 11 Agkasamukan ku gayed inyu ta sa intudlù ku diyan ta inyu bà su hurà taena pulus.

12 Mga suled, aghangyuen ku ha ilingan a inyu ta nailing ad inyu sa kenà mga Judio. Su anay pinandayaan a inyu 13 daw natun-an nuy ha su madaluwan a diyan iyan haena nauna ha pagsangyaw ku hu Maayad ha Tultulanen diyan ta inyu. 14 Bisan ku nasamukan kaw kanak tumenged ta natungkayan a hu dalu ba hurà a inyu bà dà bay-ani ta tinanul a gayed inyu iling ha balinsuguen a hu Dios daw iling ki Jesu Cristo. 15 Inu en man sa napayanan-an taena ha kalipay nuy su anay? Ta natun-an ku ha duun taena ha panahun ku agkabaluy pa ngaay iila nuy en kanak sa mata nuy. 16 Agkuntrahen ad ba iman inyu tumenged ta intudlù ku inyu sa kamatuuran?

17 Sa duma ha tagtudlù agpandayaan kaw gayed kandan, ba sa tuyù dan kenà maayad ta agkabayaan dan ha maka-suway kaw kanak daw iyan nuy en sidan pagpandayaan. 18 Maayad gayed ku amin ngaay tagpandayà inyu ha maayad daan sa katuyuan dan bisan ku hurà a diyan. 19 Pinalanggà ku ha mga batà duun hu pagtuu, tag-antus a iman iling hu bahi ha tagbatà taman ha mailingan nuy en sa kinaiya hi Cristo. 20 Agkabayaan ku ngaay ha makadiyan a ta inyu ta daw makaglalang-lalang kuy ta iman harì kud en agkatun-an ku in-inuwen ku inyu.

Sa Pananglitan Mahitenged Ki Sara Daw Ki Agar

21 Sinyu sa agkabayà gayed ha masakup hu Kasuguan, natun-an nuy ba sa igpasabut hu Kasuguan? 22 Ta inikagi duun hu insulat ha lalang hu Dios ha si Abraham amin din daruwa ha batà ha maama, sa sabuwa imbatà hu ulipen din daw sa sabuwa imbatà hu laus din ha asawa. 23 Sa batà taena ha ulipen imbatà iling hu duma ha mga batà, ba sa batà taena ha laus ha asawa din imbatà ta daw matuman sa insaad kandin hu Dios.

24 Saini ha daruwa ha bahi iyan pananglitan hu daruwa ha kasabutan hu Dios daw hu mga etaw. Si Agar iyan panangli-tan mahitenged hu Kasuguan ha in-ila hu Dios diyà ki Moises diyà ta Bubungan ta Sinai daw sa mga batà din nabuhat ha ulipen hu pagtuman taena ha Kasuguan. 25 Sa Bubungan ta Sinai ha diyà ta Arabia tagngaranan ta Agar daw bisan sa Jerusalem iman iling daan taena tumenged ta naulipen sidan hu pagtuman hu Kasuguan. 26 Ba si Sara agkailing hu Bag-u ha Jerusalem diyà ta langit daw iyan kuy daan mga batà din

ta kenà kuy ulipen hu Kasuguan. 27 Ta sa insulat ha lalang hu
Dios tagyanaen
“Sikaw sa bahi ha harì agpamatà, magmalipayen ka. Bisan
ku hurà ka makagedam hu kasakit taena ha tagbatà ba
malipayen ka gayed ta sikaw sa inawaan hu asawa din
madakel pa sa ikaw ha kaliwat dì hu bahi ha amin din
asawa.”
28 Sikuy iman mga suled, mga batà kuy en hu Dios tu-
menged hu saad din kanuy iling ki Isaac sa imbatà pinaagi
hu saad din diyà ki Abraham. 29 Duun taena ha panahun
si Isaac sa imbatà hi Sara pinaagi hu Balaan ha Ispiritu,
pinasipalahan ku suled din ha imbatà iling hu duma ha mga
batà. Iling daan iman kanuy agpasipalahan kuy taena ha
naulipen hu Kasuguan. 30 Ba sa insulat ha lalang hu Dios
tagyanaen “Ipaawà su bahi ha ulipen duma hu batà din ta
harì mabaluy ha iyan sa batà din makaangken hu bisan inu
ha kabilin ta intagana en haena hu batà hu laus ha asawa.”
31 Aman mga suled, kenà kuy en iling taena ha batà hu ulipen
ba iling kuy iman hu mga batà taena ha laus ha asawa.

5

Sa Kalibriyanan Pinaagi Ki Jesu Cristo

1 Iman nalibri kuy en hi Cristo hu pagkaulipen duun hu
Kasuguan. Aman maniguru kaw iman ta daw harì kaw en
maisab maulipen.

2 Magpaliliman kaw kanak. Ku iyan dà agsaligan nuy
ha igkaluwas nuy sa pagpasirkunsida binuhat nuy ha hurà
pulus hi Cristo. 3 Iman ag-isaben ku dà ag-ikagiyen inyu ha sa
etaw ha agsalig ha iyan dà igkaluwas din sa pagpasirkunsida
kinahanglan ha tumanen din gayed sa alan ha Kasuguan.
4 Aman sinyu sa taghenà-henà ha maisip kaw hu Dios ha
matareng pinaagi hu pagtuman hu Kasuguan nakadiyù kaw
gayed diyà ki Cristo daw hurà pulus hu grasya hu Dios
inyu. 5 Ba sikuy sa tuminuu tagsalap iman ha mabuhat
kuy ha matareng pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 6 Ta ku
makigsabuwa kuy en ki Jesu Cristo sa pigsirkunsidahan daw
sa hurà, mig-iling dà duun hu Dios. Iyan dà mahinengdanen
sa pagtuu taw ki Cristo daw sa pagpinalanggaay taw ha iyan
timaan taena.

7 Maayad en man sa pagtuman nuy hu kamatuuran su
anay. Sin-u man sa migbaldeng inyu taena? 8 Saena natun-
an ku ha hurà duun kapuun hu Dios ha iyan mighimu inyu ha
tumutuu. 9 Mag-andam kaw gayed hu biduen ha manunudlù
ta agkailing sidan hu atiyuay dà ha igpatulin ba pakalekep
duun hu madakel ha harina. 10 Tagtuu a gayed ha tumenged

hu pagpakigsabuwa taw hu Ginuu umuyun kaw taini ha tag-ikagiyen ku. Saena ha tagsamuk-samuk diyan ta inyu silutan gayed hu Dios.

11 Henhenaa nuy haini, mga suled, ha ku migtudlù a pa ngaay ha kinahanglan ha sirkunsidahan kuy gayed harì ad en ngaay pasipalahan kandan iman daw harì daan maka-pasamuk kandan sa pagtudlù ku mahitenged hu kamatayen hi Cristo duun hu krus. 12 Saena ha mga etaw ha tagsamuk-samuk inyu agkabayaan ku ha harì en maglabet-labet diyan ta inyu.

13 Mga suled, hinimu kaw gayed hu Dios ha tumutuu ta daw malibri kaw duun hu pagkaulipen hu Kasuguan. Ba kinahanglan ha harì nuy buhaten sa kalibriyanan nuy ha balibalan hu pagtuman hu makasasalà ha kinaiya nuy, ba pinaagi hu pagpinalanggaay magbinuligà kaw gayed. 14 Sa alan ha Kasuguan matuman gayed pinaagi hu sabuwa ha sugù ha tagyanaen “Palanggaa sa mga duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kaugalingen nuy.” 15 Ba ku bà kaw dà magsawalà daw magsabà mag-andam kaw ta iyan haena makabengkag hu pagkasabuwa nuy.

Sa Makasasalà Ha Kinaiya Daw Sa Balaan Ha Ispiritu

16 Iyan haini ag-ikagiyen ku ha iyan nuy ipagbayà sa Balaan ha Ispiritu duun hu kinabuhì nuy daw harì nuy agtumana sa kabayà hu makasasalà ha kinaiya nuy. 17 Ta sa makasasalà ha kinaiya supak hu Balaan ha Ispiritu daw sa agkabayaan hu Balaan ha Ispiritu supak gayed hu makasasalà ha kinaiya. Saini ha daruwa tagkuntra aman harì nuy gayed mabuhat sa agkabayaan nuy ngaay agbuhata. 18 Ba ku iyan en tagbayà inyu sa Balaan ha Ispiritu kenà kaw en sakup hu Kasuguan.

19 Agkakilala taw sa tagbayaan pa hu makasasalà ha ki-naiya ta iyan tagbuhaten din sa malaw-ay daw sa mahugaw, 20 tagsimba hu mga diyus-diyus daw tagpamarang, tagdumut daw pakigsabà, agkasina daw tagkapaukà, agapan hu pag-uswag daw agpakabengkag hu mga tumutuu, 21 agkaayat daw tagpasibeleng, tagbuhat hu pinakagalugayhà daw hu duma pa ha mga madaet ha iling taena. Iman ag-isaben ku dà inyu ag-ikagiyen ha bisan sin-u sa tagbuhat hu iling taena harì gayed maharian hu Dios.

22 Ba agkakilala taw daan sa tagbayaan hu Balaan ha Ispiritu ta amin din pagpalanggà duun hu mga duma din daw dayun dà malipayen daw malinawen daan, mapailuben daw mahid-uwen, buutan daw matinumanen, 23 maluluy-en daw tagpugung hu kaugalingen dan. Ku buhaten taw haena harì kuy makasupak hu Kasuguan. 24 Sa alan ha nakigsabuwa ki Jesu Cristo iling hu nakalansang en daan duun hu krus

sa makasasalà ha kinaiya din ha iyan sa tungkay kabayà hu alan ha madaet. 25 Tumenged ta amin taw bag-u ha kinabuhì pinaagi hu Balaan ha Ispiritu, kinahanglan ha sa Balaan ha Ispiritu iyan gayed magbayà kanuy. 26 Harì kuy gayed magpagalbu daw harì taw buhaten sa pakapasawalà daw harì kuy daan magpasina-sinahà.

6

Sa Pagbinuligà

1 Mga suled, ku amin nuy duma ha natun-an nuy ha nakasalà sinyu sa tagbayaan hu Balaan ha Ispiritu iyan kaw magbulig kandin duun hu maluluy-en ha paagi ta daw makaghinulsul haena. Ba mag-andam kaw ta kan ku makasalà kaw daan. 2 Magbinuligà kaw gayed duun hu mga kasamukan nuy ta pinaagi taena matuman nuy sa kasuguan hi Cristo. 3 Ku amin inyu taghenà-henà ha maayad en ba amin pa ikasaway kandin bà din dà nabidui sa kaugalingen din. 4 Sa kada sabuwa inyu kinahanglan ha magsusi hu kaugalingen din. Ku nakabuhat kaw hu maayad ikabayà-bayà nuy haena, ba kinahanglan ha harì nuy haena ipag-iling-iling hu buhat hu duma nuy 5 ta sa kada sabuwa iyan dà sinaligan hu kandin ha kaugalingen.

6 Saena ha natudluan hu lalang hu Dios kinahanglan ha mag-ila hu mga kinahanglanen taena ha migtudlù kandin.

7 Harì kaw palimbung ta hurà gayed buhat ha pakaheles duun hu Dios. Bisan inu sa igpamegas hu etaw iyan daan haena aglegtayen din. 8 Ku iyan buhaten hu etaw sa agkabayaan hu makasasalà ha kinaiya din saena silutan gayed hu Dios, ba saena ha iyan din tagbuhaten sa agkabayà-bayaan hu Balaan ha Ispiritu makaangken hu kinabuhì ha hurà din katapusan. 9 Aman harì kuy gayed magluya hu pagbuhat hu maayad ta makauma sa panahun ha ku harì kuy umendà makalegtay kuy gayed. 10 Aman duun hu bisan inu ha higayun buhaten taw sa maayad duun hu bisan sin-u labi en duun hu suled taw hu pagtuu.

Sa Hudiyan Ha Intugun Hi Pablo

11 Ahaa nuy haini ta adagi sa kasulata ku duun, ta iyan ad en gayed si Pablo sa migsulat taini.

12 Su mga manunudlù ha agpameges ngaay inyu hu pagpasirkunsida iyan dan agkabayaan ha dayeen sidan hu mga duma dan, ta agkahaldek sidan ku pasipalahan tumenged hu pagtuu dan hu kamatayen hi Cristo duun hu krus. 13 Ba bisan sidan sa nasirkunsidahan en harì dan agkatuman sa Kasuguan ba agkabayaan dan ha magpasirkunsida kaw ta

daw ikapasigalbu kaw kandan. 14 Siak iyan dà gayed tigpasigalbu ku sa kamatayen hi Jesu Cristo ha Ginuu taw duun hu krus, ta pinaagi taena kenà ad en iman ulipen hu kabayà ku hu mga kalibutanen ta harì kud en haena agkabayaan. 15 Sa pagpasirkunsida daw ku harì hurà din pulus ta sa mahinengdanen gayed iyan sa nabag-u kuy en ha etaw. 16 Sinyu sa alan ha mga etaw hu Dios sa Judio daw sa kenà ha tagtuman taini ha katudluanan, sa Dios mag-ila inyu hu kalinaw daw mahiduwan kaw daan kandin.

17 Harì ad en agsamuka hu bisan sin-u inyu ta amin en mga palì dini ta lawa ku ha iyan timaan ha suluguen a hi Jesus.

18 Mga suled, panalanginan kaw gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Efeso

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa
migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sa mga etaw hu Dios diyan ta Efeso ha
mga matinumanen ki Jesu Cristo.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Panalangin Duun Hu Pagpakigsabuwa Taw Ki Jesu Cristo

3 Dayeen gayed sa Dios ha iyan Amay hi Jesu Cristo ha
Ginuu taw ta tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo in-
ila din kanuy sa bisan inu ha mga langitnen ha panalangin
pinaagi hu pagkaulini taw hu Balaan ha Ispiritu. 4 Ta su hurà
pa tanghagaa sa kalibutan daan kuy en pinilì hu Dios ha mga
etaw din ta daw mahimpit kuy ha hurà din en makasaway
kanuy. 5 Tumenged hu pagpalanggà kanuy hu Dios daan
kuy en kandin pinilì ha mabuhat ha mga batà din pinaagi ki
Jesu Cristo sumalà hu katuyuan din. 6 Aman dayeen gayed
sa Dios tumenged hu adagi ha grasya ha in-ila din kanuy
pinaagi hu pagpakigsabuwa taw hu pinalanggà din ha Batà.
7-8 Tumenged hu uminagas ha langesa hi Cristo linibri kuy
kandin daw napasaylu sa mga salà taw sumalà hu grasya hu
Dios kanuy ha harì gayed masukud.
9 Pinaagi hu katatau daw hu pagsabut ha in-ila hu Dios
impadayag din kanuy sa inlilung ha nahenà-henà din su anay
sumalà hu katuyuan din ha agtumanen pinaagi ki Cristo.
10 Saena ha nahenà-henà din ha agtumanen duun hu natugun
ha panahun iyan si Cristo sa ipagharì duun hu alan diyà ta
langit daw dini daan ta kalibutan.
11 Mahimu hu Dios sa alan sumalà hu pagbayà din. Tu-
menged ta iyan haini katuyuan din, bisan su hurà pa tang-
hagaa sa bisan inu daan kuy en kandin pinilì ha mga etaw
din tumenged hu pagpakigsabuwa taw ki Cristo. 12 Aman
pinaagi kanay sikay sa nangauna ha tuminuu ki Cristo ma-
dayè gayed sa pagkagamhanan hu Dios. 13 Daw sinyu daan
su mapaliman nuy sa kamatuuran ha iyan sa Maayad ha Tul-
tulanen mahitenged hu kaluwasa inyu tuminuu kaw daan
kandin daw pinaulinan kaw hu Dios hu Balaan ha Ispiritu
ha iyan insaad din su anay. Timaan haena ha mga etaw
kaw gayed kandin 14 daw iyan daan timaan ha maangken

taw sa alan ha intagana hu Dios kanuy taman duun taena ha panahun ha matuman en sa alan. Aman dayeen gayed sa pagkagamhanan hu Dios.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

15 Tumenged taini sugud dà su mapaliman ku sa adagi ha
pagsalig nuy diyà ki Jesus ha Ginuu daw sa pagpalanggà nuy
hu alan ha mga tumutuu 16 sigi a daan tagpasalamat duun
hu Dios mahitenged inyu daw tagkahenà-henà ku inyu ku
tag-ampù a. 17 Sigi ku inyu tig-ampù ha sa Dios ha Amay hi
Jesu Cristo ha Ginuu taw daw Amay taw daan ha angayan
ha dayeen, iila din inyu sa katatau daw sa pagsabut pinaagi
hu Balaan ha Ispiritu ta daw mag-iseg sa pagpakatuen nuy
mahitenged hu Dios. 18 Daw tig-ampù ku daan ha mailawan
sa henà-henà nuy ta daw matun-an nuy sa madagway ha
tagsalapen nuy tumenged ta nabuhat kaw ha mga batà din,
daw matun-an nuy daan sa mga adagi ha panalangin ha
intagana din kanuy 19 daw sa harì masukud ha gahem hu
Dios ha dini ta kanuy sikuy sa tumutuu. Saena ha gahem
iyan daan sa gahem hu Dios 20 su banhawen din si Cristo
daw su ipapinuu din duun hu kawanan din diyà ta langit.
21 Aman si Cristo iman iyan kinatangkawan duun hu alan ha
amin din kagahem dini ta kalibutan daw diyà ta kalangitan
bisan sa mga ginsakupan hi Satanas, daw hurà gayed ngaran
ha labaw pa dì hu kandin ha ngaran iman daw bisan duun
hu hurà din katapusan. 22-23 Saena impagharì hu Dios duun
hu alan daw binuhat din haena ha ulu daw sa alan ha mga
tumutuu iyan lawa taena. Hurà gayed kulang hu pagpaulini
hi Cristo duun hu mga tumutuu daw duduun daan hu bisan
hindu.

2

Sa Grasya Hu Dios

1 Su anay bà su minatay kaw tumenged ta sinupak nuy sa
Dios daw nakasalà kaw. 2 Duun taena ha panahun iyan nuy
tagsunuren sa kalibutanen ha pamatasan ta tinuman nuy si
Satanas ha iyan tagbayà hu alan ha amin din kagahem diyà ta
kawanangan daw iyan daan agalen hu mga masinupaken ha
etaw. 3 Su anay iyan haena tagbuhaten taw ta tagtumanen
taw sa makasasalà ha kinaiya taw daw sa sumalà en ha
tungkay agkabayaan hu lawa daw hu henà-henà taw iyan en
daan pigtuman taw. Tumenged taena sa mapayanan-an taw
iyan sa agsilutan kuy hu Dios iling hu alan ha mga kenà pa
tumutuu.
4 Ba tumenged hu adagi ha kahid-u daw pagpalanggà
kanuy hu Dios, 5 bisan pa ku bà su minatay kuy ta sinupak

taw sa Dios ba pig-ilahan kuy kandin hu kinabuhì duma ki
Cristo ta naluwas kuy kandin tumenged hu grasya din. 6 Daw
pinaagi hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo impagharì
kuy daan duma kandin diyà ta langit 7 ta daw makapadayag
din sa harì masukud ha grasya din kanuy hu hurà din kat-
apusan pinaagi hu pagkamaluluy-en din tumenged ki Jesu
Cristo. 8 Tumenged hu grasya hu Dios naluwas kaw pinaagi
hu pagtuu nuy. Saini kenà diyan ta inyu napuun ta in-ila
inyu hu Dios, 9 daw kenà daan pinaagi hu pagbuhat nuy hu
maayad ta daw harì nuy haena bà dà ipasigalbu. 10 Pinaagi
hu pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo binag-u kuy kandin
ta daw mabuhat taw sa mga maayad sumalà hu daan en ha
katuyuan hu Dios para kanuy.

Sa Pagkasabuwa Diyà Ki Jesu Cristo

11 Sinyu sa kenà mga Judio, henhenaa nuy sa kahimtang
nuy su anay ha sa mga Judio ha pigsirkunsidahan tagn-
garanan kaw kandan ha hurà kasirkunsidahi. 12 Ta duun
taena ha panahun hurà nuy pa pagdapità ki Cristo daw hurà
kaw daan makalagkes duun hu mga kaliwatan hi Israel ha
pinilì hu Dios ha mga etaw din. Hurà nuy bahin hu insaad
hu Dios duun hu mga kasabutan. Hurà nuy pa daan hinam
taena ha kinabuhì ha hurà din katapusan daw hurà nuy daan
kakilala sa Dios. 13 Ba iman pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy
ki Jesu Cristo, bisan ku madiyù kaw su anay duun hu Dios ba
nakaubay kaw en iman tumenged hu uminagas ha langesa hi
Cristo.

14 Pinaagi kandin sikay sa mga Judio daw sinyu sa kenà
migmalinawen sa pagdapità taw tumenged ta pigsabuwa kuy
hi Cristo. Inawà din sa pagkuntrahà taw ha iyan nakaelang
kanuy. 15 Pinaagi hu kamatayen din naawà sa kagahem
hu mga tulumanen hu Kasuguan ta daw makagsabuwa sa
alan ha mga etaw tumenged hu pagpakigsabuwa dan kandin.
Pinaagi taena malinawen en sa pagdapità taw alan. 16 Aman
tumenged hu kamatayen hi Cristo duun hu krus hinusay din
sa madaet ha pagdapità hu mga Judio daw hu kenà daw
nasabuwa kuy alan. Pinaagi taena nakalikù sa maayad ha
pagdapità hu Dios daw hu mga etaw. 17 Si Cristo duminini ta
kalibutan daw migsangyaw mahitenged hu kalinaw diyan ta
inyu sinyu sa kenà mga Judio ha madiyù duun hu Dios daw
dini daan ta kanay sikay sa mga Judio ha mga etaw hu Dios.
18 Pinaagi kandin alan kuy pakaubay duun hu Dios ha Amay
taw tumenged hu Balaan ha Ispiritu.

19 Aman sinyu sa kenà mga Judio, iman kenà kaw en
mga langyaw ta mga etaw kaw en daan hu Dios daw sakup
kaw en hu pamilya din. 20 Iling kaw hu balay ha tinukud

duun hu batu ha iyan si Jesu Cristo sa insangyaw hu mga
apostoles daw hu mga propita. 21 Pinaagi ki Cristo nasabuwa
sa tinukud daw agkabuhat ha timplo ha duun agsimbaha
sa Dios. 22 Aman sinyu sa kenà mga Judio, tumenged hu
pagpakigsabuwa nuy ki Cristo bahin kaw en daan taini ha
balay ha duun tagtimà sa Dios pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

3

Sa Buluhaten Hi Pablo Duun Hu Kenà Mga Judio

1 Iyan haini hinengdan ha napurisu a ta migsangyaw a
mahitenged ki Jesu Cristo diyan ta inyu sinyu sa kenà mga
Judio. 2 Siguru gayed ha natun-an nuy en ha pinaagi hu
grasya hu Dios insalig kanak sa katenged hu pagsangyaw
inyu 3 ta impadayag din kanak sa inlilung din su anay ha
nakasulat kud en daan. 4 Aman ku basahen nuy haini matun-
an nuy gayed sa kasabuta ku taena ha inlilung mahitenged
ki Cristo. 5 Su anay hurà pa haena ipadayag duun hu kaet-
etawan, ba iman pinaagi hu Balaan ha Ispiritu impadayag en
duun hu mga apostoles daw hu mga tagsaysay hu igpaikagi
hu Dios. 6 Iyan haini inlilung su anay ha sa kenà mga Judio
pinaagi hu pagtuu dan hu Maayad ha Tultulanen amin dan
bahin duun taena ha kabilin para hu mga kaliwatan hi Israel
ha pinilì hu Dios ha mga etaw din, daw bahin daan sidan hu
lawa hi Jesu Cristo daw makalagkes daan sidan hu pagdawat
taena ha insaad hu Dios pinaagi ki Cristo.

7 Tumenged hu grasya hu Dios kanak daw pinaagi hu
gahem din nabuhat a ha suluguen din ta daw makasangyaw
ku sa Maayad ha Tultulanen. 8 Bisan pa ku kinahudiyanan
ad en duun hu mga etaw hu Dios ba pinilì a kandin hu
pagsangyaw duun hu kenà mga Judio hu Maayad ha Tultula-
nen mahitenged hu harì mategkad ha panalangin ha ig-ila hi
Cristo. 9 Pinilì a daan kandin hu pagpasabut duun hu kaet-
etawan mahitenged hu katumanan taena ha henà-henà hu
Dios. Sa Dios ha iyan migtanghagà hu alan miglilung taena
sugud dà su anay 10 ta daw sa alan ha amin din kagahem diyà
ta langit matun-an dan iman sa kaalam hu Dios ha igpaahà
duun hu lain-lain ha paagi pinaagi hu alan ha mga tumutuu.
11 Tinuman din haena sa henà-henà din pinaagi ki Jesu Cristo
ha Ginuu taw sumalà hu katuyuan din su hurà pa tanghagaa
sa bisan inu. 12 Iman tumenged hu pagpakigsabuwa taw
ki Cristo daw pinaagi hu pagtuu taw kandin harì kuy en
magayhà hu pag-atubang hu Dios. 13 Aman aghangyuen ku
inyu ha harì kaw magluya hu pagtuu nuy tumenged hu mga
malegen ha tag-antusen ku iman ta saini makapaayad inyu.

Sa Pagpalanggà Hi Jesu Cristo

14-15 Ku agkahenà-henà ku ku inu kaadagi haini sa henà-henà hu Dios, tag-ampù a gayed diyà ta kandin sa inisip
hu alan ha mga tumutuu ha Amay dan ku dini pa sidan ta
kalibutan daw ku diyà en ba sidan ta langit. 16 Aghangyuen
ku gayed ha sumalà hu pagkagamhanan din maglig-en kaw
duun hu pagtuu nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiritu 17 daw
pinaagi hu pagtuu nuy si Cristo magtimà gayed diyan ta inyu.
Tig-ampù ku ha manggamut daan sa pagpalanggà nuy 18 ta
daw sinyu daw sa alan ha etaw hu Dios makasabut gayed ku
inu kaadagi sa pagpalanggà hi Cristo 19 daw matun-an nuy
daan sa pagpalanggà din inyu bisan pa ku harì gayed haini
agkategkad hu henà-henà hu etaw ta daw ulinan kaw hu Dios
ha hurà gayed duun kulang.

20 Sa Dios ha pakahimu hu labaw pa dì hu agpanayuen taw
daw hu taghenhenaen taw pinaagi hu gahem din ha dini ta
kanuy 21 dayeen gayed hu hurà din katapusan pinaagi hu
alan ha mga tumutuu daw pinaagi ki Jesu Cristo.

4

Sa Pagsabuwa Hu Mga Tumutuu

1 Siak sa napurisu tumenged hu pagsunud ku hu Ginuu
aghangyuen ku inyu ha tumenged ta pighimu kaw hu Dios
ha tumutuu sa pamatasan nuy angayan gayed hu tumu-
tuu. 2 Magpaubus kaw daw magmaluluy-en kaw gayed daw
pinaagi hu pagpailub mag-inantusà kaw tumenged hu pag-
pinalanggaay nuy. 3 Paniguruwi gayed sa pagsabuwa nuy
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ta daw malinawen sa pagdapità
nuy. 4 Sikuy sa alan ha tumutuu, sabuwa kuy dà ha lawa daw
sabuwa dà daan ha Balaan ha Ispiritu sa uminulin kanuy.
Sabuwa dà daan sa taghinamen taw ha insaad kanuy hu Dios
su himuwen kuy kandin ha tumutuu. 5 Sabuwa dà daan sa
Ginuu taw daw iyan dà daan tinuuwan taw, daw sabuwa
dà daan sa bautismu taw. 6 Sabuwa dà sa Dios ha iyan
Amay hu alan ha mga tumutuu. Iyan haena tagbayà hu alan
daw duduun hu alan daw harì daan agsuway duun hu mga
tumutuu.

7 Sa kada sabuwa kanuy inilahan hu katatau sumalà hu
pagbayà hi Cristo, 8 ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Su lumigtu haena diyà ta langit inuwit din sa madakel ha
mga bihag daw inilahan din hu katatau sa sumusunud
din."

9 Sa inikagi ha "luminigtu diyà ta langit" tagpasabut ha
nakalugnà su anay dini ta kalibutan daw diyà daan ta Ka-
matayan. 10 Saena ha luminugnà iyan daan luminigtu duun

hu tagtimaan hu Dios diyà ta langit ta daw duduun gayed
hu bisan hindu. 11 Sa katatau ha in-ila din iyan haini. Sa
duma binuhat din ha apostoles daw sa duma pakasaysay
hu igpaikagi hu Dios. Sa duma tagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen, sa duma pangulu hu mga tumutuu daw amin
daan manunudlù. 12 Binuhat din haena ta daw sikuy sa
mga etaw hu Dios masangkapan hu pagbuhat hu insugù hu
Dios daw sa alan ha mga tumutuu ki Cristo ha iyan lawa din
malig-enan daan 13 taman ha masabuwa kuy duun hu pagtuu
daw hu pagpakatuen taw mahitenged ki Cristo sa Batà hu
Dios, dayun mag-iseg sa pagkailing taw kandin taman ha sa
kinaiya taw mailing gayed kandin.
14 Harì kuy en mailing hu mga batà ha tagkahalin-halin
sa pagtuu dan pinaagi hu pagpaliliman dan hu harì tag-iling
ha katudluanan hu mga etaw ha limbungan gayed. 15 Ba
iyan taw dà maikagi sa laus duun hu duma taw tumenged
hu pagpalanggà taw kandan. Pinaagi taena mag-iseg gayed
sa pagkailing taw ki Cristo ha iyan ulu 16 daw diyà ta kandin
nakasumpay sa alan ha bahin hu lawa sumalà duun hu
kandin ha dapit. Ku sa kada sabuwa taena magbuhat hu
katengdanan din sa lawa umadagi. Iling daan taena ha mag-
iseg gayed sa pagtuu taw ku magpinalanggaay kuy alan.

Sa Bag-u Ha Kinaiya

17 Ag-ikagiyen ku inyu ha tumenged hu pagpakigsabuwa
taw hu Ginuu kinahanglan ha endaan nuy sa madaet ha pa-
matasan ha iyan tagbuhaten hu kenà pa tumutuu, ta sa mga
henà-henà dan hurà din pulus 18 tumenged ta pigsukileman
sa pagsabut dan. Hurà dan kinabuhì ha napuun duun hu Dios
ta harì sidan pakasabut tumenged ta madesen gayed sa henà-
henà dan. 19 Hurà dan en gayed kagayhà daw babayaen dan
sa pagbuhat hu bisan inu ha mahugaw daw tag-iseg pa haena.
20 Ba kenà iyan haini paagi ha ingkakilala nuy ki Cristo.
21 Ta hurà nuy pa ba diay kapaliman daw hurà day ba daan
inyu tudlui en hu mahitenged ki Jesus sumalà hu kamatuu-
ran ha intudlù din? 22 Endai nuy en sa daan ha kinaiya nuy
ha nadaetan en tumenged ta nalimbungan kaw hu kabayà
nuy, 23 daw ipabag-u hu Dios sa mga henà-henà nuy 24 ta
daw mabag-u kaw ha etaw ha sa kinaiya nuy matareng daw
mahimpit iling hu Dios.
25 Aman endai nuy en sa pagbidù ta kinahanglan ha sa pag-
ikagi nuy duun hu mga duma nuy laus gayed tumenged ta
migsusuled kaw diyà ki Cristo. 26 Ku mapauk kaw andama
nuy ha harì kaw makasalà tumenged taena. Harì nuy en
agpadalemani sa kapauk nuy 27 daw harì nuy ag-ilahi hu
higayun si Satanas ha madaeg kaw kandin. 28 Saena ha takaw

kinahanglan ha umendà en hu pagpanakaw daw magtal-abahu en hu maayad ta daw mabuligan din daan sa taglised.

29 Harì kaw tag-ikagi hu mga malaw-ay ba kinahanglan ha
sa mga lalang nuy iyan sa makabulig taena ha tagpaliliman
inyu sumalà hu kinahanglanen dan daw iyan sa makapalig-
en hu pagtuu dan. 30 Harì nuy agsakita sa Balaan ha Ispiritu
ha sinugù hu Dios ta saena iyan timaan ha etaw kaw hu
Dios daw libriyen kaw gayed asem kandin. 31 Endai nuy sa
pagdumut, sa kapauk daw sa pagsawalà, sa pagpandaet hu
dengeg daw sa alan ha madaet ha henà-henà nuy duun hu
bisan sin-u. 32 Magmaluluy-en kaw daw magpinasayluwà
kaw iling ha pinasaylu kaw daan hu Dios tumenged ki Cristo.

5

Sa Kapawà Daw Sa Kasukileman

1 Tumenged ta mga batà kaw hu Dios ha pinalanggà din ilin-
gan nuy 2 daw magpinalanggaay kaw gayed iling ha si Cristo
pinalanggà kuy kandin daw migpakamatay para kanuy ha sa
kamatayen din iling hu mahumut ha inhalad duun hu Dios.

3 Tumenged ta mga etaw kaw hu Dios kinahanglan ha harì
kaw gayed magbuhat hu malaw-ay daw hu bisan inu en ha
mahugaw daw hu pagkaagapan. 4 Harì kaw daan mag-ikagi
hu mga malaw-ay daw hu mga binuang ha lalang ta kenà
haini angayan ha tagbuhaten hu mga tumutuu, ba sa buhaten
nuy iyan gayed sa pagpasalamat duun hu Dios. 5 Siguru gayed
ha sa tagbuhat hu mga malaw-ay daw hu mahugaw daw sa
agapan hu mga butang dini ta kalibutan ha bà su agkabuhat
en ha diyus dan, saena ha etaw harì gayed maharian hi Cristo
daw hu Dios. 6 Harì kaw gayed palimbung hu bisan sin-u
pinaagi hu mga lalang dan ha hurà din pulus ta tumenged
taena ha mga madaet ha buhat agsilutan hu Dios sa etaw
ha agpakasupak kandin. 7 Aman harì kaw maglabet-labet
kandan.

8 Su anay duun kaw pa hu kasukileman ba iman duun kaw
en hu kapawaan pinaagi hu pagpakigsabuwa nuy hu Ginuu.
Tumenged taena kinahanglan ha sa pamatasan nuy angayan
gayed duun hu kapawaan 9 ta sa tagbuhaten hu etaw ha
duun taghipanaw hu mapawà maayad daw matareng gayed
sumalà hu kamatuuran. 10 Paniguruwi ku inu sa igkabayà-
bayà hu Ginuu. 11 Harì kaw maglabet-labet duun hu hurà din
pulus ha mga buhat hu mga etaw ha duun pa hu kasukileman
ba ipaahà nuy sa maayad ha buhat ta daw maahà ha madaet
sa kandan ha buhat, 12 ta pinakagalugayhà gayed ha tagsub-
ayen haena sa tagbuhaten dan duun hu kasukileman. 13-14 Ba

sa kapawà iyan makailaw hu alan. Ta amin lalang hu Dios ha tagyanaen
“Pukaw kaw en sa tagtiduga daw bangun kaw en sa minatay
ta daw mailawan kaw hi Cristo.”
15 Mag-andam kaw hu pamatasan nuy daw
magmasinabuten kaw kenà iling hu mga buang-buang.
16 Ku amin higayun ha makabuhat kaw hu maayad buhata
nuy ta iman ha panahun tag-iseg en sa mga madaet. 17 Harì
kaw magbuhat hu hurà din pulus ba sabuten nuy ku inu
sa agkabayaan hu Dios ha buhaten nuy. 18 Harì kaw
tagpasibeleng ta sa mapayanan-an taena makadaet inyu.
Ba kinahanglan ha maulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu.
19 Magdinasigay kaw pinaagi hu mga Salmo daw hu duma
ha mga kanta ha pakadayè hu Dios. Magmalipayen kaw
gayed hu pagbuhat taini isip ha iyan sa Ginuu tagkantahan
nuy. 20 Sigi kaw magpasalamat duun hu Dios ha Amay taw
mahitenged hu alan ha mga agkaul-ulahan nuy tumenged ta
mga sumusunud kaw ki Jesu Cristo ha Ginuu taw.
21 Magmatinumanen kaw duun hu kada sabuwa inyu tu-
menged hu pagtahud nuy ki Cristo.

Sa Salambagan Duun Hu Mig-asawa

22 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu mga
asawa nuy isip ha iyan sa Ginuu tagtumanen nuy. 23 Ta sa
maama iyan gayed tagbayà hu asawa din iling ha si Cristo
iyan ulu daw sa alan ha mga tumutuu lawa din, daw si Cristo
iyan daan Manluluwas dan. 24 Iling daan ha sa mga tumutuu
matinumanen ki Jesu Cristo kinahanglan ha sa mga bahi
magmatinumanen duun hu asawa dan.
25 Sinyu sa mga maama, palanggaen nuy gayed sa mga
asawa nuy iling ha sikuy sa mga tumutuu pinalanggà kuy
daan hi Cristo daw migpakamatay para kanuy 26 ta daw
mabuhat kuy kandin ha mga etaw hu Dios ta nalimpyuwan
kuy kandin pinaagi hu pagbautismu daw hu pagtuu taw
hu mga lalang din. 27 Binuhat din haena ta daw mabayà-
bayaan kuy kandin tumenged ta hurà en ikasaway kanuy
daw hurà en mahugaw dini ta kanuy. 28 Iling daan taena
kinahanglan ha sa maama palanggaen din gayed sa asawa
din iling hu pagpalanggà din hu kaugalingen din. Sa maama
ha tagpalanggà hu asawa din palanggà din daan sa kandin ha
kaugalingen. 29 Ta hurà gayed etaw ha harì din tagtanulen
sa kaugalingen din ba ag-alimahan din gayed haena daw
igpakaen din daan. Iling taena si Cristo ha alimahan din daan
sa alan ha mga tumutuu 30 ta iyan kuy mga bahin hu lawa
din. 31 Sa lalang hu Dios tagyanaen “Iyan haini hinengdan

ha ag-awaan hu maama sa mga laas din daw duun en ag-amul hu asawa din ta nasabuwa en sidan sa daruwa ha etaw.”
32 Iyan haini kamatuuran ha impadayag kanuy. Sa kanak
ha tagsubayen iyan sa pagkasabuwa hi Cristo daw hu mga
tumutuu. 33 Ba tagpasabut daan haini mahitenged hu mig-
asawa, aman kinahanglan gayed ha sa maama palanggaen
din sa asawa din iling hu pagpalanggà din hu kaugalingen
din, daw sa bahi kinahanglan ha tumahud gayed hu asawa
din.

6

Sa Salambagan Duun Hu Mga Laas Daw Hu Mga Batà Dan

1 Sinyu sa mga batà, magmatinumanen kaw hu mga laas
nuy ta iyan haini hustu ha tagbuhaten hu mga tumutuu duun
hu Ginuu. 2 Sa nauna ha sugù hu Dios ha amin duun saad
tagyanaen “Tahura nu sa amay nu daw sa inay nu 3 ta daw
mapanalanginan ku ikaw daw lumugayad sa kinabuhì nu
dini ta kalibutan.”
4 Sinyu sa mga laas, harì nuy daan ag-ulit-ulita sa mga
batà nuy ba kinahanglan ha tudluan nuy sidan daw baldenga
sidan sumalà hu intudlù hu Dios.

Sa Salambagan Duun Hu Mga Agalen Daw Hu Mga Suluguen

5 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw hu
mga agalen nuy pinaagi hu adagi ha pagtahud daw
pagkamatinud-anen isip ha si Cristo iyan tagtumanen nuy.
6-7 Saini kenà bà dà pagtuman ta daw maahà hu agalen nuy
daw mabayà-bayà sidan, ba malipayen kaw hu pagbuhat
hu agkabayaan hu Dios isip ha suluguen kaw hi Cristo 8 ta
natun-an nuy en ha sa alan ha maayad ha tagbuhaten hu
etaw sa suluguen daw ku bisan sin-u agbalesan gayed hu
Ginuu.
9 Sinyu sa mga agalen, iling daan taena pandayai nuy gayed
sa mga suluguen nuy. Harì nuy sidan aghulgaa ta natun-
an nuy ha sinyu daw sa mga suluguen nuy amin nuy daan
Agalen diyà ta langit ha hurà din igpalabi.

Sa Hinagiban Hu Tumutuu

10 Iman paniguruwan nuy gayed sa pagsalig nuy hu Ginuu
daw duun hu adagi ha gahem din. 11 Gamita sa alan ha
hinagiban ha insalig inyu hu Dios ta daw harì kaw madaeg
hu limbung hi Satanas. 12 Ta sa pakigsabà taw kenà etaw dà
ba iyan gayed si Satanas daw sa mga ginsakupan din ha amin
din kagahem diyà ta kawanangan daw dini ta kalibutan daw
iyan daan punuan hu mga etaw ha duun hu kasukileman.
13 Aman tumenged taena gamita nuy gayed sa hinagiban ha

insalig inyu hu Dios ta daw makasukul kaw ku makauma sa
malegen ha panahun daw magmadaegen kaw gayed. 14 Iling
hu mga sundalu kinahanglan ha mangandam kaw gayed.
Ibakes nuy sa kamatuuran daw isul-ub nuy sa limbutung ha
iyan sa pagkamatareng. 15 Isuup duun hu mga paa nuy sa
pagpangandam hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
ha iyan tag-uwit hu kalinaw. 16 Ibiti nuy daan sa kalasag
ha iyan sa pagsalig nuy ki Cristo ta pinaagi taena harì kaw
masugat hu tagkalegdeg ha panà hi Satanas. 17 Saligi nuy
daan sa in-ila inyu hu Dios ha kaluwasan ta iling haena hu
kalù ha puthaw, daw gamita nuy gayed sa lalang hu Dios ha
iyan ispada nuy ha in-ila hu Balaan ha Ispiritu. 18 Duun hu
bisan inu ha panahun mag-ampù kaw pinaagi hu Balaan ha
Ispiritu daw hangyua nuy sa bulig hu Dios. Magpangandam
kaw gayed daw harì kaw umendà hu pag-ampù mahitenged
hu alan ha tumutuu.
19 Ampui a daan inyu ha buligan a hu Dios ta daw harì
a mahaldek hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ha
inlilung su anay. 20 Tumenged ta sinaligan a hu Dios hu
pagsangyaw taena napurisu a iman. Aman ampui a inyu ha
amin gayed gahem hu pagpanunultul ku.

Sa Pagpangamusta

21 Si Tikico sa minahal taw ha suled daw matinumanen ha
suluguen hu Ginuu iyan en manunultul inyu mahitenged hu
kahimtang ku dini ta daw matun-an nuy ku agkainu-inu ad
iman. 22 Sinugù ku haini diyan ta inyu ta daw matun-an nuy
sa kahimtang day iman daw madasig kaw daan kandin.
23 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-
ila inyu hu kalinaw daw mag-iseg sa pagpinalanggaay nuy
daw sa pagtuu nuy. 24 Sinyu sa mga suled ha hurà gayed
kabalhin sa pagpalanggà nuy ki Jesu Cristo ha Ginuu taw,
panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo
Duun Hu Mga
Taga-Filipos

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Timoteo sa mga
suluguen hi Jesu Cristo.
Sinulatan day inyu sa mga etaw hu Dios pinaagi hu pag-
pakigsabuwa nuy ki Jesu Cristo diyan ta Filipos daw sa mga
pangulu nuy daw sa mga diyakono.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw hu kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

3-5 Tagpasalamat a duun hu Dios kada mahenà-henà ku inyu
daw igkalipay ku gayed sa pag-ampù ku inyu tumenged hu
pagbulig nuy kanak hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultula-
nen sugud dà su makatuu kaw hangtud en iman. 6 Nasiguru
ku gayed ha sa Dios ha iyan migsugud hu maayad duun hu
mga henà-henà nuy su makatuu kaw dayunen din haena
taman ha mapengahan duun hu aldaw ha lumikù si Jesu
Cristo.
7 Angayan gayed ha palanggaen ku inyu alan ta nakabu-
lig kaw kanak hu impabuhat kanak hu Dios kenà duun dà
hu pagkapurisu ku ba duun daan hu pagpangatarengan ku
mahitenged hu Maayad ha Tultulanen ta daw mapamatud-
an ha saini laus gayed. 8 Natun-an hu Dios ha agkabulung
a gayed inyu ta sa pagpalanggà ku inyu agkailing daan hu
pagpalanggà inyu hi Jesu Cristo.
9 Aman iyan tig-ampù ku ha mag-iseg gayed sa pag-
pinalanggaay nuy daw sa pagpakatuen nuy hu kamatuuran
daw sa kaalam nuy 10 ta daw matun-an nuy ku inu sa maayad
ha agbuhaten dayun mahimpit kaw daw hurà makasaway
inyu ku lumikù si Cristo 11 ta mamunga kaw gayed hu
matareng ha buhat pinaagi ki Jesu Cristo daw madayè gayed
sa Dios.

Sa Pagdayè Ki Jesu Cristo Duun Hu Bisan Inu

12 Mga suled, agkabayaan ku gayed ha matun-an nuy ha sa
nahitabù kanak nakabulig daan hu pagsangyaw hu Maayad
ha Tultulanen 13 ta pinaagi taena sa alan ha mga sundalu ha
tagbantay dini daw sa duma pa ha mga etaw natun-an dan ha
napurisu a tumenged hu pagsunud ku ki Cristo. 14 Tumenged
daan taena sa kadakelà ha mga suled taw duun hu pagtuu
nadasig duun hu pagsalig dan hu Ginuu daw mig-iseg daan

sa pagsangyaw dan hu lalang hu Dios ha hurà dan gayed kahaldek.
15 Sa duma kandan tagpanunultul mahitenged ki Cristo
tumenged hu kasina dan kanak daw hu pagpalabaw-labaw,
ba amin daan duma ha tagtudlù pinaagi hu maayad gayed
ha katuyuan. 16 Tagtudlù sidan tumenged hu pagpalanggà
kanak ta natun-an dan ha pinilì a hu Dios hu paglaban
hu Maayad ha Tultulanen. 17 Ba sa katuyuan taena ha
tagpalabaw-labaw kenà laus ta agapan sidan hu pag-uswag
daw sa henà-henà dan ha saena makaisab hu pag-antus ku
dini ta purisuwan. 18 Ba bisan inu ha paagi, ku madaet sa
katuyuan daw ku maayad ba, alan haena ikalipay ku ku
matultul gayed sa mahitenged ki Cristo.
19 Iman agkabayà-bayà a daan ta natun-an ku ha pinaagi
hu pag-ampù nuy daw hu pagbulig hu Balaan ha Ispiritu
ha sinugù hi Jesu Cristo makaguwà a dà dini ta purisuwan.
20 Iyan taghinamen ku ha harì a magayhaan ba pinaagi hu
paniguru ku madayè gayed si Cristo dini ta kanak ku bubuhay
a pa daw bisan daan ku matay ad. 21 Ta sa labaw duun hu
kinabuhì ku iman iyan si Cristo na ku matay a daan saena
makapaayad kanak. 22-23 Ba ku duun hu pagkabubuhay ku
makabuhat a hu mapuslanen harì ku agkatun-an ku inu sa
pilien ku duun taini ha daruwa. Agkabayaan ku ngaay ha
matay ad ta daw makaamul a diyà ki Cristo ta saini tungkay
gayed maayad, 24 ba kinahanglan daan ha harì a pa iman
matay tumenged inyu. 25 Saini nasiguru ku gayed ta daw
mabuligan ku pa inyu ha mag-iseg sa kalig-en hu pagtuu nuy
daw malipayen kaw daan duun 26 daw pinaagi hu pag-amul
ku inyu malipay kaw gayed duun hu pagpakigsabuwa nuy ki
Jesu Cristo tumenged kanak.
27 Ba kinahanglan ha sa pamatasan nuy angayan gayed
hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Cristo ta daw ku
makadiyan a daw ku harì, mapaliman ku ha malig-en gayed
sa pagtuu nuy ta nasabuwa kaw ha madasigen duun hu
paglaban hu Maayad ha Tultulanen 28 daw harì kaw gayed
mahaldek hu agsupak inyu. Iyan haena timaan ha madaeg
nuy sidan pinaagi hu Dios. 29 Ta sa agkabayaan hu Dios
kenà iyan dà sa pagtuu nuy ki Cristo ba mag-antus kaw daan
tumenged kandin. 30 Iman duma kaw duun hu pag-antus ha
natun-an nuy ha naagiyan ku daw kamulu ku pa iman tag-
antusa.

2

Sa Kinaiya Hi Jesu Cristo

1 Tumenged ta nadasig kaw pinaagi hu pagpakigsabuwa
nuy ki Cristo daw hu pagpalanggà din inyu daw tumenged hu
pagdapità nuy hu Balaan ha Ispiritu daw hu pagkamaluluy-
en nuy, 2 magsabuwa kaw gayed hu henà-henà daw hu
katuyuan daw hu pagpinalanggaay ta iyan haini igkalipay
ku. 3 Bisan inu sa buhaten nuy kinahanglan ha kenà tu-
menged hu pagkaagapan hu pag-uswag daw ku pagpagalbu
ba hu kaugalingen nuy, ba kinahanglan ha magpaubus kaw
daw isipa nuy ha sa mga duma nuy labaw gayed dì inyu.
4 Harì nuy iyan dà taghenhenaa sa makapaayad inyu ba
henhenaa daan sa makapaayad hu mga duma nuy.

5 Kinahanglan ha sa panghenà-henà nuy iling hu ki Jesu
Cristo.

6 Bisan pa ku Dios haena ba hurà magpaagap-agap hu
katenged din isip ha Dios 7 ta inawaan din su katenged
din daw migpakaetaw iling hu suluguen. 8 Migpaubus
haena hu kaugalingen din daw migmatinumanen
hu Dios hangtud hu kamatayen din duun hu krus.
9 Tumenged taena impatangkaw hu Dios daw binuhat
din ha sa ngaran hi Jesus labaw gayed hu alan 10 ta daw
ku mapaliman sa ngaran hi Jesus sumimba kandin sa
alan ha diyà ta langit daw dini ta kalibutan daw bisan
pa sa diyà ta Kamatayan, 11 daw sa alan makaikagi ha si
Jesu Cristo na Ginuu gayed hu alan daw pinaagi taena
madayè sa Dios ha Amay din.

Sa Sulù Dini Ta Kalibutan

12 Minahal ku ha mga suled, iling ha migmatinumanen kaw
kanak su diyan a pa ta inyu su anay kinahanglan ha labaw pa
gayed sa pagkamatinumanen nuy bisan ku hurà ad en diyan.
Paniguruwi gayed sa kaluwasan nuy duma hu kahaldek hu
paghukum hu Dios taman ha mauma sa aldaw ha matuman
haini, 13 ta iyan sa Dios magbulig inyu ta daw mabayaan nuy
daw mabaluy nuy daan sa pagtuman hu agkabayaan din.

14 Harì kaw tagtamudmud daw tagsawalà duun hu bisan
inu ha agbuhaten nuy 15 ta daw harì kaw masaway daw
mahimpit kaw gayed ha mga batà hu Dios duun taini ha
kalibutan ha tagtimaan hu mga etaw ha masinupaken daw
suminuway hu pagkamatareng. Ba makailaw kaw iling hu
sulù diyà ta kandan 16 pinaagi hu pagpanunultul nuy kandan
hu lalang hu Dios ha tag-ila hu kinabuhì. Ku buhaten nuy
haini makapasigalbu ku asem inyu ku lumikù si Cristo ta sa
pagpaniguru ku hu mga buluhaten ku diyan ta inyu namunga
gayed.

17 Sa pagtuu nuy iling hu halad ha mabayà-bayaan hu Dios.
Ku mabayaan din ha sa kinabuhì ku ihalad daan saini igk-
abayà-bayà ku gayed. Sa pagtuu nuy pakapalipay kanak iling
ha pakapalipay daan inyu. 18 Aman ikalipay nuy daan sa
mapayanan-an ku iling ha ikalipay ku daan haena.

Si Timoteo Daw Si Epafrodito

19 Ku iyan pagbayà hi Jesus ha Ginuu laus ku igpadiyan si
Timoteo ta daw madasig a hu mga tultulanen din mahitenged
inyu. 20 Iyan dà gayed si Timoteo amin din laus ha kasamuk
hu kahimtang nuy 21 ta sa duma ha mga etaw iyan dan dà
taghenhenaen sa makapaayad kandan dì hu agkabayaan hi
Jesu Cristo. 22 Ba natun-an nuy en sa kinaiya hi Timoteo daw
iling haini hu batà ku ha tagbulig kanak hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen. 23 Aman ku matun-an kud asem ku
inu sa maul-ulahan ku dini ipadiyan ku si Timoteo 24 daw ku
iyan pagbayà hu Dios harì malugay makadiyan a dà daan ta
inyu.

25 Nahenà-henà ku daan ha kinahanglan ha ipaulì ku diyan
ta inyu sa suled taw ha si Epafrodito sa iling ku ha tag-
talabahu duun hu buluhaten hu Dios isip ha sundalu din
ha sinugù nuy dini hu pag-alima kanak. 26 Agkabulung en
inyu daw nasamuk daan tumenged ta napaliman nuy ha
nadaluwan. 27 Laus gayed ha nadaluwan haini daw apit en
patay. Ba nahid-uwan hu Dios daw sa Dios nahid-u daan
kanak ta harì din agkabayaan ha maisaban sa kaguul ku.
28 Aman agkabayaan ku gayed ha ipaulì haini diyan ta daw
malipay kaw ku maahà nuy daw maalatan daan sa kasamuk
ku inyu. 29 Ikalipay nuy gayed sa pagdawat kandin isip ha
suled nuy duun hu pagtuu hu Ginuu. Sa mga etaw ha iling
kandin kinahanglan ha tahuran gayed 30 ta tumenged hu
buluhaten din diyà ki Cristo apit en patay. Hurà din kanuguni
sa kinabuhì din ta daw mabuhat din sa hurà nuy kabuhat dini
ta kanak.

3

Sa Laus Ha Pagkamatareng

1 Mga suled, ag-ikagiyen ku pa haini inyu ha magmalipayen
kaw gayed tumenged hu pagpakigsabuwa nuy hu Ginuu.
Harì a agkapedaan hu pagsublì-sublì hu mga salambagan ku
inyu ta saini makapalig-en gayed inyu.

2 Magbantay kaw hu mga etaw ha iling hu asu daw tag-
buhat hu madaet, ta saena sidan tagtudlù ha kinahanglan
ha sirkunsidahan sa etaw ta daw mabuhat ha batà hu Dios.
3 Ba iyan kuy laus ha batà hu Dios ta sinimba taw sa Dios
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù din daw igkalipay

taw iman sa pagpakigsabuwa taw ki Jesu Cristo. Kenà taw
iyan sinaligan sa kalibutanen ha mga tulumanen 4 bisan ku
pakasalig a pa ngaay taena.
Ku amin taghenà-henà ha sumalig hu kalibutanen ha mga
tulumanen ta daw maluwas, labaw pa sa kanak ha pagsalig.
5 Ta su ikawalu en ha aldaw sa kabataa kanak pigsirkun-
sidahan a tumenged ta kaliwat a hi Benjamin sa batà hi
Israel. Laus gayed ha Judio a ta sa mga laas ku na Judio man
daw migtuman a gayed hu Kasuguan tumenged ta Fariseo
a daan. 6 Sa timaan hu pagkamadasigen ku taini iyan sa
pigpasipalahan ku sa mga tumutuu ki Cristo daw harì gayed
masaway sa pagtuman ku hu Kasuguan.
7 Sa alan ha abi ku su anay ha mapuslanen hu pagluwas
kanak inisip kud iman ha hurà din pulus ta daw maangken
ku si Cristo. 8 Laus gayed ha sa alan iman inisip kud ha
hurà din en pulus ta nailisan en haena hu labaw pa kamahal
ha iyan sa pagpakatuen ku mahitenged ki Jesu Cristo ha
Ginuu ku. Tumenged kandin inendaan ku sa alan daw
inisip ku haena ha bà dà mga putput ta daw maangken ku
si Cristo 9 daw makigsabuwa a diyà ta kandin. Inisip a
iman hu Dios ha matareng kenà tumenged hu pagtuman ku
hu Kasuguan ba tumenged hu pagtuu ku ki Cristo. Saini
ha pagkamatareng duun gayed napuun hu Dios pinaagi hu
pagtuu. 10 Sa agkabayaan ku iman iyan dà sa matun-an ku
gayed sa mahitenged ki Cristo daw gaheman a kandin iling hu
pagkabanhaw din, daw agkabayaan ku daan ha makaambit a
daan duun hu mga pig-antus din daw mailingan ku su ihalad
din sa kinabuhì din 11 ta daw mabanhaw a daan asem.

Sa Tagsalapen Taw Diyà Ta Langit

12 Harì haini tagpasabut ha natuman kud en sa alan daw
himpit ad gayed, ba buhaten ku iman sa taman ha mahimu
ku ta daw matuman sa katuyuan hi Jesu Cristo hu pagbuhat
kanak ha sakup din. 13 Mga suled, hurà ku isipa ha natuman
kud haena ba linipatan kud sa nangagi en daw tagpanigu-
ruwan ku iman sa diyà ta unahan. 14 Tagpadayun a duun hu
daeganan ta daw matimù ku sa bales kanak hu Dios ha iyan
in-umawa din kanak hu pagseled hu tagharian din pinaagi
hu pagpakigsabuwa ku ki Jesu Cristo.
15 Iyan gayed haena panghenà-henà taw sikuy sa mga mag-
ulang en duun hu pagtuu. Ku amin inyu lain en sa kandin
ha panghenà-henà saini igpadayag dà gihapun inyu hu Dios.
16 Ba kinahanglan ha padayunen taw gayed sa kamatuuran
ha natun-an taw iman.
17 Mga suled, dayunen nuy sa pagpangiling-iling nuy kanak
daw timan-i nuy haena sa mga etaw ha sa pamatasan dan

iling kanay. 18 Mahies kud en haini ikagiya su anay daw
agsublien ku dà iman duma hu pag-agalà ta madakel sa tag-
ikagi ha mga tumutuu ba sa pamatasan dan iyan timaan
ha pakigkuntra sidan ki Cristo sa migpakamatay duun hu
krus. 19 Ba sa mapayanan-an taena ha mga etaw iyan sa
silutan gayed sidan, ta sa diyus dan iyan dà sa kandan ha
agkabayaan daw sa igkagayhà dan ngaay tigpasigalbu dan.
Sa taghenhenaen dan iyan dà gayed sa kalibutanen ha mga
butang. 20 Ba sa kanuy ha banuwa iyan sa langit ha duun
agkapuun si Jesu Cristo ha Ginuu daw Manluluwas taw ha
tagsalapen taw iman. 21 Pinaagi hu gahem din ag-ilisan
din sa lawa taw ha agpatay dà hu lawa ha tagpangaluanlag
iling kandin, saena iyan su gahem ha pakahimu kandin hu
pagharì duun hu alan.

4

Mga Panugun Hi Pablo

1 Iman mga suled, pangesegi nuy gayed sa pagtuu nuy
hu Ginuu sinyu sa pinalanggà ku daw agkabulungan ku
tumenged ta iyan kaw iman igkabayà-bayà ku daw iyan kaw
daan bales hu buluhaten ku.

2 Aghangyuen ku inyu, Euodia daw Sintike, ha magsabuwa
kaw gayed tumenged ta migsuled kaw duun hu Ginuu. 3 Daw
sikaw sa matinumanen ha bulig ku, aghangyuen ku daan
ikaw ha buligan nu haini sa mga bahi ta naniguru sidan hu
pagbulig kanak hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen
duma ki Clemente daw hu alan ha mga duma ku duun hu
buluhaten hu Dios ha sa ngaran dan nakasulat en duun hu
libru hu kinabuhì.

4 Sigi kaw gayed magmalipayen tumenged hu
pagpakigsabuwa nuy hu Ginuu. 5 Ipaahà nuy sa
pagkamaluluy-en duun hu bisan sin-u ta laus en aglikù
sa Ginuu. 6 Harì kaw agkasamuk hu bisan inu ba mag-ampù
kaw duun hu Dios mahitenged hu alan ha kinahanglanen
nuy duma hu pagpasalamat. 7 Sa Dios mag-ila inyu hu
kalinaw ha iyan makapaawà hu mga kasamuk duun hu mga
henà-henà nuy tumenged hu pagpakigsabuwa nuy ki Jesu
Cristo. Saena ha kalinaw harì gayed agkasabut hu mga etaw.

8 Iman mga suled, ag-ikagiyen ku pa haini inyu ha kina-
hanglan ha henhenaen nuy sa alan ha mga maayad gayed
daw sa angayan hu pagdayè iling hu alan ha mga laus daw
saena ha agkatahuran, sa bisan inu ha matareng daw sa alan
ha mahimpit, sa igkabayà-bayà daw sa tagdayeen hu etaw.
9 Buhata nuy sa alan ha natun-an nuy duun hu napaliman

daw naahà nuy dini ta kanak, daw sa Dios ha tag-ila hu kalinaw magduma inyu.

Sa Pagbulig Ki Pablo

10 Adagi tungkay sa kalipay ku duun hu Ginuu tumenged ta iman inisab nuy dà impaahà sa kasamuk nuy kanak pinaagi hu pag-ila nuy. Natun-an ku ha amin nuy gayed kasamuk kanak bisan ku naendà sa pag-ila nuy su anay, ba saena tumenged ta hurà nuy paagi hu pagpauwit dini ta kanak. 11 Hurà ku haini kaikagi tumenged ta taglised a ta natun-an kud iman sa pagkalipay duun hu bisan inu ha kahimtang. 12 Naanad ad en hu makaluluuy ha kahimtang daw agkatun-an ku daan sa sapian ha kahimtang. Duun hu bisan inu ha kahimtang natun-an kud sa pagkalipay duun, ku madakel sa pagkaen daw ku tikauhul daan, sa pagkasapian daw sa pagkamakaluluuy. 13 Agkahimu ku sa alan pinaagi ki Cristo ha tag-ila kanak hu bis-ay.

14 Ba tagpasalamatan ku daan inyu hu pagbulig nuy kanak duun hu mga kasamukan ku. 15 Sinyu sa mga taga-Filipos, natun-an nuy en ha su umawà a diyà ta probincia ta Macedonia su sumugud a hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen, iyan kaw dà gayed tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha migbulig kanak pinaagi hu pag-ila. 16 Daw bisan su diyà a pa ta Tesalonica kapila a inyu pauwiti hu bulig nuy. 17 Kenà ku iyan tuyù sa in-ila nuy ba sa agkabayaan ku ha adagi gayed sa ibales inyu hu Dios. 18 Harì ad iman taglised ta sa impauwit nuy ki Epafrodito ha in-ila kanak labaw pa dì hu mga kinahanglanen ku. Saena ha in-ila nuy agkailing hu mahumut ha halad ha agkabayà-bayaan hu Dios. 19 Aman sa alan ha mga kinahanglanen nuy iila daan inyu hu Dios sumalà hu mga katigayunan din ha harì maasuy pinaagi ki Jesu Cristo.

20 Dayeen gayed sa Dios ha Amay taw hu hurà din katapusan.

Sa Pagpangamusta

21 Agpangamusta a inyu sinyu sa alan ha mga tumutuu ki Jesu Cristo diyan. Agpangamusta daan inyu sa mga suled taw ha duma ku dini. 22 Sa alan ha mga tumutuu dini labi en sa mga sakup hu panimalay hi Harì Cesar agpangamusta daan inyu.

23 Panalanginan kaw gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Colosas

1 Iyan a si Pablo sa pinilì hu Dios ha apostol hi Jesu Cristo sa
migsulat taini duma ki Timoteo sa suled taw duun hu pagtuu.
2 Sinulatan day inyu sa mga etaw hu Dios diyan ta Colosas
ha mga matinumanen ha suled day tumenged hu pag-
pakigsabuwa taw ki Cristo.
Sa Dios ha Amay taw mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pag-ampù Hi Pablo

3 Ku ig-ampù day inyu sigi kay gayed tagpasalamat duun
hu Dios ha Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu taw 4 ta napaliman
day sa mabis-ay ha pagtuu nuy diyà ki Jesu Cristo daw sa
pagpalanggà nuy hu alan ha mga tumutuu. 5-6 Saini tu-
menged hu hinam nuy taena ha intagana inyu diyà ta langit
ha napaliman nuy su anay makauma diyan sa kamatuuran
mahitenged ki Jesu Cristo. Saini ha Maayad ha Tultulanen
agpakalekep en dini ta kalibutan daw agpamunga duun hu
bisan hindu iling daan diyan ta inyu sugud su anay nuy ma-
paliman daw su masabut nuy en sa kamatuuran mahitenged
hu grasya hu Dios. 7 Saini intudlù inyu hi Epafras sa minahal
ha bulig day daw matinumanen ha suluguen hi Cristo pinaagi
hu pagbulig din inyu. 8 Iyan daan haena nanunultul kanay
mahitenged hu pagpalanggà nuy pinaagi hu Balaan ha Ispiri-
itu.
9 Aman sugud su mapaliman day haena hurà kay gayed
endà hu pag-ampù mahitenged inyu. Taghangyuen day duun
hu Dios ha matun-an nuy gayed sa agkabayaan din pinaagi
hu kaalam daw hu pagsabut ha napuun duun hu Balaan ha
Ispiritu 10 ta daw sa pamatasan nuy angayan hu tumutuu
duun hu Ginuu daw iyan nuy dà gayed mabuhat sa agkabayà-
bayaan din ha mamunga kaw hu maayad ha buhat daw mag-
iseg daan sa pagpakatuen nuy mahitenged hu Dios. 11 Tig-
ampù day ha pinaagi hu adagi ha gahem din malig-enan
gayed sa pagtuu nuy ta daw makapailub kaw hu pag-antus
hu bisan inu daw malipayen kaw gihapun taena, 12 daw
pasalamatan nuy daan sa Dios ha Amay taw ha iyan mighimu
inyu ha angayan ha madawat nuy haena sa intagana din hu
mga etaw din ha duun tagtimà hu kapawaan. 13 Ta iyan
sa Dios migluwas kanuy duun hu kasukileman ha tagharian
hi Satanas daw imbalhin kuy kandin duun hu tagharian hu

pinalanggà din ha Batà. 14 Pinaagi ki Cristo nalibri kuy daw
napasaylu sa mga salà taw.

Sa Kamatuuran Mahitenged Ki Cristo

15 Si Jesu Cristo iyan migpadayag hu harì agkaahà ha Dios
daw iyan daan tagbayà hu alan ha mga tinanghagà. 16 Ta
pinaagi kandin binuhat sa alan diyà ta langit daw dini ta
kalibutan, sa agkaahà daw sa harì agkaahà daw sa alan
ha amin din kagahem diyà ta kalangitan. Saini tinanghagà
pinaagi ki Cristo ta daw matuman sa katuyuan din. 17 Si
Cristo duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw
iyan daan taggahem hu alan. 18 Iyan haena ulu daw sa alan
ha mga tumutuu iyan lawa din. Iyan puunaan hu kinabuhì
hu mga tumutuu daw iyan nauna ha nabanhaw ha harì en
isab matay ta daw iyan gayed labaw hu alan. 19 Ingkabayà-
bayà hu Dios ha sa pagka-Dios din diyà en ki Cristo, 20 daw
pinaagi hu langesa din ha uminagas duun hu krus nakalikù
sa malinawen ha pagdapità hu Dios daw hu bisan inu dini ta
kalibutan daw diyà ta langit.

21 Su anay nakadiyù kaw duun hu Dios ta kinuntra nuy
haena pinaagi hu madaet ha mga henà-henà daw buhat
nuy. 22 Ba iman pinaagi hu kamatayen hi Cristo nakalikù
sa maayad ha pagdapità nuy ta daw mahimpit kaw ha mga
etaw din ha hurà din makasaway inyu duun hu atubangan
din asem ku malugay. 23 Ba kinahanglan ha malig-en gayed
sa pagtuu nuy daw harì kaw umendà duun hu taghinamen
nuy ha napaliman nuy en. Saini ha Maayad ha Tultulanen ha
napaliman nuy insangyaw duun hu bisan hindu daw iyan a
si Pablo sa sinaligan hu Dios hu pagpanunultul taini.

Sa Buluhaten Hi Pablo

24 Iman igkalipay ku sa pag-antus tumenged inyu ta mapen-
gahan ku sa kanak ha alantusen iling hu inantus hi Cristo,
daw saini makapaayad hu alan ha mga tumutuu ha iyan
lawa din. 25 Nabuhat a ha suluguen duun hu mga tumutuu
ta insalig haena kanak hu Dios ta daw makapadayag ku sa
lalang din. 26 Saini inlilung din su anay ba iman impadayag
en duun hu mga etaw din. 27 Sa katuyuan hu Dios iyan sa
pagpadayag kanuy hu belenganen ha paagi din duun hu kenà
mga Judio. Saena ha inlilung iyan sa didini ta kanuy si Cristo
daw pinaagi taini amin madagway ha tagsalapen taw diyà ta
langit.

28 Iyan si Cristo tigsangyaw day. Tagsambagan day daw
tagtudluan day sa alan ha mga etaw sumalà hu natun-an day
ta daw makagulang sa kada sabuwa duun hu pagtuu ki Cristo.

29 Iyan haini hinengdan ha agpaniguru a gayed pinaagi hu
gahem ha in-ila hi Cristo ha iyan tagbulig kanak.

2

1 Agkabayaan ku ha matun-an nuy sa pagpaniguru ku hu
pagtalabahu para inyu daw hu mga tumutuu diyà ta Laodicea
daw hu alan ha hurà pa makakilala kanak. 2 Sa tuyù ku iyan
sa madasig kaw daw makagsabuwa kaw daan duun hu pag-
pinalanggaay ta daw makasabut kaw gayed hu kamatuuran
daw matun-an nuy sa inlilung su anay hu Dios ha iyan sa
mahitenged ki Cristo, 3 ta iyan haena puunaan hu alan ha
kaalam daw pagsabut. 4 Inikagi ku haini diyan ta inyu ta daw
harì kaw malimbungan taena ha mga etaw ha bà su maayad
sa katarengan dan. 5 Ta bisan ku madiyù a diyan ta inyu ba bà
su didiyan a dà gihapun daw iyan igkalipay ku ta nasabuwa
kaw gayed daw malig-en sa pagtuu nuy ki Cristo.

Sa Kalibriyanan Pinaagi Hu Pagpakigsabuwa Taw Ki Jesu Cristo

6 Tumenged ta dinawat nuy en si Jesu Cristo ha Ginuu
dumayun kaw en duun hu pagpakigsabuwa kandin 7 daw
manggamut kaw diyà ta kandin. Dayun tumubù sa pagtuu
nuy daw malig-enan haena sumalà hu intudlù day inyu daw
sigi kaw gayed magpasalamat duun hu Dios.

8 Mag-andam kaw gayed ha harì kaw makabig hu bisan sin-
u pinaagi hu limbung ha katudluanan ha hurà din pulus ha
duun dà napuun hu kalibutanen ha tulumanen daw henà-
henà. Kenà haena iyan kamatuuran ta hurà diyà kapuun ki
Cristo.

9 Bisan su magpakaetaw si Cristo didiyà gihapun ta kandin
sa pagka-Dios din. 10 Tumenged hu pagpakigsabuwa nuy
kandin naangken nuy en sa pagkahimpit hi Cristo ha iyan
kinatangkawan hu alan ha amin din kagahem. 11 Tumenged
hu pagpakigsabuwa nuy ki Cristo iling ha pigsirkunsidahan
kaw, ba kenà pinaagi hu etaw dà ta pinaagi gayed ki Cristo ta
inawà din sa kinaiya nuy ha makasasalà. 12 Su bautismuwan
kaw iling hu inlebeng kaw duma ki Cristo daw nabanhaw
kaw daan duma kandin pinaagi hu pagtuu nuy taena ha
gahem hu Dios ha iyan migbanhaw ki Cristo.

13 Su anay bà su minatay kaw tumenged hu salà nuy daw hu
pagtuman nuy hu makasasalà ha kinaiya nuy, ba iman pig-
ilahan kaw hu Dios hu kinabuhì duma ki Cristo. Pinasaylu
din sa mga salà taw 14 ta su ilansang si Cristo duun hu krus
inawà hu Dios sa gahem hu Kasuguan ha iyan tagsilut kanuy
ku masupak taw haena. 15 Tumenged hu kamatayen hi Cristo

impadayag din sa kadaegan din ki Satanas daw hu mga ginsakupan taena.

16 Aman harì nuy ikatetenged sa lain en ha mga etaw ha agpameges ngaay inyu hu mga tulumanen dan mahitenged hu kalan-enen daw hu inumen daw hu mga pagsaulug dan bisan sa Aldaw hu Paghimlay. 17 Saini alan bà dà mga timaan hu agpakauma ha iyan en iman si Cristo. 18 Harì kaw daan tagpaliliman taena ha tagpaluuy-luuy daw tagsimba hu mga balinsuguen hu Dios ta iyan kun haena nadamugu dan. Saena ha mga etawa galbuwen ta kandan dà haena ha henà-henà. 19 Hurà dan labet ki Cristo ha iyan ulu daw sa alan ha mga tumutuu iyan lawa din ta diyà ta kandin agkapuun sa mga kinahanglanen ha iyan igtubù hu alan ha bahin hu lawa sumalà hu pagbayà hu Dios.

20 Tumenged ta minatay kaw en duma ki Cristo daw nalibri kaw en duun hu kalibutanen ha henà-henà, imbà nuy tagtumana pa sa mga tulumanen 21 ha tagyanaen “Harì kaw taini agkaen daw bisan ganì sa kaibiti duun.” 22 Saena hurà din gayed pulus ta agkahanaw dà daw duun dà napuun hu balaud daw katudluanan hu etaw. 23 Bisan ku sa tagbuhaten dan bà su madagway ta masinimbahen sidan daw tagpaluuy-luuy daw tagpasipalahan dan sa lawa dan, ba saena hurà din pulus ta harì haena iyan pakapugung hu pagbuhat hu madaet.

3

Sa Daan Daw Sa Bag-u Ha Kinaiya

1 Tumenged ta nabanhaw kaw duma ki Cristo henhenaen nuy gayed sa mga langitnen ha butang ta diyà en si Cristo tagpinuu hu kawanan hu Dios hu pagharì. 2 Iyan nuy gayed paghenhenaen sa mga langitnen ha butang dì sa dini dà ta kalibutan 3 ta iling ha nangamatay kaw en ba duun hu Dios sa kinabuhì nuy ta nasabuwa kaw diyà ki Cristo. 4 Ku magpadayag asem si Cristo sa puunaan hu kinabuhì nuy magpangaluanlag kaw daan duma kandin.

5 Aman endai nuy en sa kalibutanen ha kinaiya iling hu pagbuhat hu malaw-ay daw hu mahugaw, sa harì pagtigel hu madaet ha kabayà, sa kaayat daw sa pagkaagapan hu butang dini ta kalibutan ha bà su agkabuhat en ha diyus nuy. 6 Tumenged taena agsilutan gayed hu Dios sa agpakasupak kandin. 7 Su anay iyan haena tagbuhaten nuy ta iyan pa haena kinaiya nuy. 8 Ba iman kinahanglan ha endaan nuy en sa alan ha mga madaet iling hu kapauk daw hu henà-henà ha madaet duun hu duma ha etaw, sa pagpandaet hu dengeg

daw sa mga malaw-ay ha pag-ikagi. 9 Harì kaw tagpabidù-
biduay ta inendaan nuy en sa daan ha kinaiya 10 daw nabuhat
kaw en ha bag-u ha etaw na sa kinaiya nuy sigi dà mag-iseg
ha mailing hu Dios daw mag-iseg daan sa pagpakatuen nuy
mahitenged kandin. 11 Tumenged taini hurà gayed kalainan
hu mga Judio daw hu kenà Judio, saena ha nasirkunsidahan
daw sa hurà, sa langyaw daw sa hurà din kaalam, sa ulipen
daw sa kenà, ta sa mahinengdanen gayed iyan si Cristo sa
tagbayà hu alan daw duduun hu alan.
12 Tumenged ta pinilì kaw hu Dios ha mga etaw din
daw mga pinalanggà din kinahanglan ha magmahid-uwen
daw magpaubus kaw, magmaluluy-en daw magpailub kaw.
13 Mag-inantusay kaw gayed daw pasayluwa nuy sa nakasalà
diyan ta inyu. Iling ha pinasaylu kaw hu Ginuu kinahanglan
ha pasayluwen nuy daan sidan. 14 Labaw hu alan mag-
pinalanggaay kaw ta pinaagi taini makagsabuwa kaw gayed.
15 Sa kalinaw ha ig-ila hi Cristo iyan ipagharì duun hu
mga henà-henà nuy ta hinimu kaw hu Dios ha tumutuu ta
daw magmalinawen kaw tumenged hu pagpakigsabuwa nuy
hu pagtuu. Sigi kaw daan magpasalamat diyà ta kandin.
16 Iduun nuy hu mga henà-henà nuy sa mga katudluanan hi
Cristo. Magpatudluay kaw daw magdinasigà kaw sumalà
hu natun-an hu kada sabuwa inyu. Magkanta kaw daan hu
mga Salmo daw hu duma ha mga kanta ha pakadayè hu Dios
duma hu pagpasalamat nuy diyà ta kandin. 17 Bisan inu sa ag-
ikagiyen nuy daw sa agbuhaten nuy buhata haena tumenged
ki Jesus ha Ginuu daw pasalamatan nuy daan sa Dios ha
Amay taw pinaagi kandin.

Mga Salambagan Duun Hu Mga Tumutuu

18 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu mga
asawa nuy ta iyan haini angayan hu mga tumutuu hu Ginuu.
19 Sinyu sa mga maama, palanggaa nuy gayed sa mga
asawa nuy daw harì nuy sidan agsabaa.
20 Sinyu sa mga batà, magmatinumanen kaw hu mga laas
nuy duun hu bisan inu ta iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios.
21 Sinyu sa mga laas, harì nuy ag-ulit-ulita sa mga batà nuy
ta kan ku umendà sidan hu pagbuhat hu maayad.
22 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw hu mga
agalen nuy duun hu bisan inu. Saini kenà bà dà pagtuman
ta daw maahà hu agalen nuy daw mabayà-bayà sidan, ba
buhata nuy haena ha matinud-anen gayed tumenged hu pag-
tahud nuy hu Ginuu. 23 Bisan inu sa buhaten nuy paniguruwi
haena isip ha para hu Ginuu kenà para dà hu etaw 24 ta natun-
an nuy ha amin intagana hu Ginuu inyu ha bales tumenged ta
mga suluguen kaw hi Cristo ha Ginuu. 25 Saena ha tagbuhat

hu madaet agsilutan sumalà hu binuhat din ta sa Dios hurà din igpalabi.

4

1 Sinyu sa mga agalen, harì nuy agdaeg-daega sa mga
suluguen nuy ta henhenaa nuy ha amin nuy daan Agalen diyà
ta langit.

2 Paniguru kaw gayed hu pag-ampù, magpangandam kaw
daw magpasalamat kaw daan duun hu Dios. 3 Iampù kay
daan inyu ha himuwen hu Dios sa paagi ha makapadayag
day sa inlilung su anay mahitenged ki Cristo ta iyan haena
hinengdan ha napurisu a iman. 4 Aman iampù nuy ha
makasangyaw ku haini duun hu mapayag ha paagi.

5 Mag-andam kaw hu pamatasan nuy duun hu kenà mga
tumutuu. Ku amin nuy higayun tudlui daan sidan 6 daw
pandayai nuy gayed sa pag-ikagi nuy diyà ta kandan ta daw
mabayà-bayaan dan haena, daw kinahanglan ha matun-an
nuy daan sa hustu ha itubag duun hu bisan sin-u.

Mga Pangamusta

7 Si Tikico sa minahal taw ha suled daw duma day ha
matinumanen ha suluguen hu Ginuu iyan en magtultul inyu
mahitenged hu kahimtang ku dini. 8 Sinugù ku haini diyan
ta inyu ta daw matun-an nuy sa kahimtang day iman daw
madasig kaw daan kandin. 9 Sa duma hi Tikico iyan si Ones-
imo sa kasaligan daw minahal taw ha suled ha tagadiyan ta
inyu. Iyan en sidan manunultul hu alan ha agkaula-ula day
dini.

10 Agpangamusta inyu si Aristarco sa duma ku ha napurisu
daw si Marcos sa ig-agaw hi Bernabe. Natun-an nuy en sa
mga tugun day inyu aman ku makauma diyan si Marcos
dawata nuy gayed. 11 Agpangamusta daan inyu si Josue ha
tagngaranan daan ki Justo. Saini sidan iyan dà mga Judio ha
bulig ku hu pagpanunultul mahitenged hu pagharì hu Dios
daw iyan daan sidan nakadasig kanak.

12 Agpangamusta daan inyu si Epafras ha tagadiyan daan
ta inyu daw suluguen hi Jesu Cristo. Saini agpaniguru tag-
ampù ha gumulang sa pagtuu nuy daw matun-an nuy gayed
sa agkabayaan hu Dios mahitenged inyu. 13 Makaikagi a daan
ha si Epafras naniguru gayed duun hu buluhaten hu Ginuu
para inyu daw hu mga tumutuu diyà ta Laodicea daw ta
Hierapolis.

14 Agpangamusta daan inyu si Demas daw si Lucas sa
minahal taw ha mananambal.

15 Ipangamusta kay daan inyu hu mga suled taw diyà ta
Laodicea daw diyà daan ki Ninfa daw hu mga tumutuu ha
tagkaamul-amul duun hu balay din.
16 Ku mapengahan nuy haini basaha sa sulat ku inyu
ipabasa nuy daan hu mga tumutuu diyà ta Laodicea, daw
basaha nuy daan sa sulat ku diyà ta kandan.
17 Ikagiyi nuy si Arkipo ha pengahen din gayed sa bu-
luhaten ha insalig kandin hu Ginuu.
18 Iyan a si Pablo sa migsulat taini ha pangamusta. Harì nuy
aglipati ha dini a iman ta purisuwan.
Panalanginan kaw hu Dios.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Tesalonica

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Silas daw ki Timoteo.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Tesalonica ha nasabuwa duun hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu Cristo ha Ginuu.
Sa Dios mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagtuu Hu Mga Taga-Tesalonica

2-3 Sigi kay tagpasalamat duun hu Dios ha Amay taw mahitenged inyu. Ku tag-ampù kay agkahenhenaan day sa mga buhat nuy ha iyan timaan hu pagtuu nuy daw sa pagpaniguru nuy hu pagtalabahu tumenged hu pagpalanggà nuy kandin daw sa pagkamainantusen nuy tumenged hu hinam nuy ha aglikù dà gayed si Jesu Cristo ha Ginuu taw.
4 Mga suled ha pinalanggà hu Dios, natun-an day ha pinilì kaw kandin 5 ta su masangyawan day inyu hu Maayad ha Tultulanen kenà pinaagi dà hu kanay ha mga lalang ta ginaheman daan hu Balaan ha Ispiritu daw pinaagi taena natun-an nuy ha kamatuuran gayed haena. Su diyan kay pa ta inyu natun-an nuy en sa batasan day ha iyan makapaayad inyu. 6 Aman inilingan kay inyu daw sa Ginuu ta bisan pa ku malegen sa mga alantusen nuy ba dinawat nuy gayed ha malipayen sa Maayad ha Tultulanen pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 7 Tumenged taena iyan kaw iman nabuhat ha sampitan hu alan ha mga tumutuu diyan ta Macedonia daw diyà daan ta probincia ta Acaya. 8 Sa lalang hu Ginuu migsugud diyan ta inyu daw nakalekep diyan ta Macedonia daw diyà ta Acaya. Ba kenà duun dà taena ta sa pagsalig nuy duun hu Dios napaliman pa gayed duun hu bisan hindu. Aman hurà en kinahanglana ha tultulan day pa sidan mahitenged inyu 9 ta saena ha mga etaw iyan en nakatultul ha dinawat kay gayed inyu. Intultul dan daan ha inendaan nuy en sa mga diyus-diyus na sa tagsimbahen nuy iman iyan en sa laus daw bubuhay ha Dios 10 daw tagsalapen nuy en daan ha lumikù dà dini sa Batà din ha si Jesus su binanhaw din ha iyan daan asem aglibri kanuy ku silutan hu Dios sa kaet-etawan.

2

Sa Pagtudlù Hi Pablo

1 Mga suled, natun-an nuy ha sa pagdiyan day ta inyu amin
din gayed bunga. 2 Natun-an nuy en ku nangkainu sa pag-
antus day hu mga pasipala daw sa pagpagagayhai kanay diyà
ta Filipos daw human kay makadiyan. Ba sa Dios iyan migbu-
lig kanay aman hurà kay kahaldek hu pagsangyaw diyan ta
inyu hu Maayad ha Tultulanen ha diyà ta kandin napuun
bisan ku madakel sa migsupak kanay. 3 Sa pagwali day hurà
duun kapuun hu mga sayep daw madaet ha katuyuan daw
kenà day daan iyan tuyù sa pagbidù hu bisan sin-u, 4 ba sa
alan ha tag-ikagiyen day iyan sa igkabayà-bayà hu Dios ta
insalig din kanay sa pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.
Kenà day iyan tuyù ha mabayà-bayà sa mga etaw ba iyan sa
Dios ha nakasusi hu henà-henà day. 5 Natun-an nuy en ha
hurà day inyu bà dà daliga pinaagi hu mga binulak-bulakan
ha mga lalang ta daw dawaten kay inyu, daw sa pagtudlù day
kenà bà dà pagpasibù-sibù ta daw matimù day sa bisan inu
ha agkabayaan day diyan ta inyu. Natun-an haena hu Dios
ha laus gayed. 6 Kenà day iyan dà tag-agpasen ha dayeen kay
inyu daw hu duma ha mga etaw.

7 Angayan ngaay ha tahuran kay tumenged ta apostoles
kay hi Cristo, ba migmaluluy-en kay inyu iling hu inay
ha tag-alima hu mga batà din. 8 Sinangyawan day inyu
hu Maayad ha Tultulanen ha duun napuun hu Dios daw
kenà duun dà taena taman ta hurà day gayed kanuguni sa
kaugalingen day tumenged ta pinalanggà day inyu. 9 Mga
suled, henhenaa nuy ha su magsangyaw kay hu Maayad ha
Tultulanen mahitenged ki Cristo diyan ta inyu naniguru kay
gayed hu pagtalabahu ta daw harì kaw masamukan hu mga
kinahanglanen day.

10 Su diyan kay pa ta inyu natun-an nuy daw natun-an daan
hu Dios ha sa batasan day mahimpit daw matareng gayed ha
hurà ikasaway taena. 11 Natun-an nuy ha inisip day gayed
inyu ha mga batà day ta kada sabuwa inyu 12 pigdasig day
daw pigsambagan day ta daw sa batasan nuy mabayà-bayaan
gayed hu Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu ta daw
maharian kaw kandin daw makaambit kaw daan asem hu
pagkagamhanan din.

13 Sigi day daan tagpasalamatan sa Dios ta su magsangyaw
kay diyan hu lalang din dinawat nuy gayed haena kenà ta
lalang dà hu etaw ba kandin gayed hu Dios, daw saena ha
lalang hu Dios iyan pakapabis-ay inyu sinyu sa nakatuu en.
14 Mga suled, su naul-ulahan hu mga tumutuu ki Jesu Cristo
diyà ta Judea iyan daan naula-ula nuy ta inantus nuy gayed sa
pasipala hu mga kadumahan nuy iling hu mga tumutuu daan
diyà ta probincia ta Judea ha pigpasipalahan hu duma dan ha

mga Judio. 15 Ta saena ha mga Judio hinimatayan dan si Jesus
ha Ginuu daw sa mga propita daw inabug kay daan kandan.
Tagbuhaten dan sa agtambagan hu Dios daw tagkuntrahen
dan daan sa alan ha mga etaw 16 ta agbaldengen kay ngaay
kandan ta daw harì day matultulan sa kenà mga Judio daw
maluwas sidan. Aman sigi gayed tag-iseg sa pagpakasalà
taena ha mga Judio, ba amin en silut ha intagana kandan hu
Dios.

Sa Kabulung Hi Pablo

17 Mga suled, su umawà kay diyan sa gahinawa day didiyan
dà ta inyu. Bisan ku bag-u pa haena ba agkabulung kay en
gayed inyu daw naniguru kay ha makag-ahaay kuy dà 18 ta
agkabayà kay aglikù diyan, bisan siak kapila kud en sulaya
sa pagdiyan, ba si Satanas iyan nakaelang kanay. 19-20 Sa
hinengdan ha agkabayà kay pakig-ahà inyu tumenged ta iyan
kaw gayed taghinamen day daw igkabayà-bayà day daw bales
day ta makapagalbu day sa pagtuu nuy ku lumikù asem si
Jesus ha Ginuu taw.

3

1 Tumenged ta harì kay aghingan-an inyu nahenhenaan
day ha dini kay dà hu kanay ta Atenas. 2 Ba si Timoteo sa
suled taw duun hu pagtuu daw suluguen daan hu Dios ha
tagsangyaw daan hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki
Cristo igpadiyan day gayed ta inyu ta daw malig-enan din
sa pagtuu nuy daw magdasig daan inyu 3 ta daw harì kaw
magluya tumenged hu mga pasipala. Natun-an nuy en ha
iyan en haini agkapayanan-an hu mga tumutuu 4 ta su diyan
kay pa ta inyu inikagi day en ha pasipalahan kay daw natun-
an nuy ha nahitabù gayed haena kanay. 5 Tumenged ta
harì a aghingan-an inyu impadiyan ku si Timoteo ta daw
masusi kaw kandin ku mabis-ay kaw pa ba duun hu pagtuu
ta agkasamukan ku inyu ku panulayen kaw hi Satanas daw
hurà pulus hu pagtudlù day diyan ta inyu.

Sa Tultul Hi Timoteo

6 Iman nakalikù en si Timoteo dini ta kanay daw natultulan
kay kandin mahitenged hu pagtuu nuy daw hu pagpinalang-
gaay nuy. Intultul din daan ha harì kay inyu agkalipatan
daw agkabulung kaw daan kanay iling hu kanay ha kabulung
inyu. 7 Tumenged taena ha pagtuu nuy, mga suled, bisan ku
pigpasipalahan kay ba agkadasig kay dà mahitenged inyu.
8 Iman aghingan-an kay en ta natun-an day ha tagpangesegan
nuy gayed sa pagtuu nuy duun hu Ginuu. 9 Aman tagpasala-
matan day gayed iman sa Dios tumenged hu adagi ha kalipay

day mahitenged inyu. 10 Sigi day gayed tig-ampù ha makag-
ahaay kuy dà ta daw matudluan kaw pa gayed daw malig-
enan sa pagtuu nuy.
11 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesus ha Ginuu taw makaawà
hu pakaelang kanay ta daw makag-ahaay kuy dà. 12 Ipaiseg
hu Ginuu sa pagpalanggà nuy hu mga duma nuy daw duun
hu alan iling hu pagpalanggà day inyu 13 daw ipalig-en din
daan sa pagtuu nuy ta daw mahimpit kaw daw hurà ika-
saway inyu duun hu atubangan hu Dios ha Amay taw ku
lumikù asem si Jesus ha Ginuu taw duma hu alan ha mga
etaw din.

4

Sa Maayad Ha Batasan

1 Mga suled, tinudluan day en inyu hu batasan ha igkabayà-
bayà hu Dios ha iyan en tagbuhaten nuy iman. Ba tumenged
ta nakigsabuwa kuy en ki Jesus ha Ginuu taw hangyuen day
inyu ha ipaiseg nuy pa gayed haena. 2 Natun-an nuy en sa
intugun day inyu ha napuun diyà ki Jesus ha Ginuu taw.
3 Iyan haini agkabayaan hu Dios ha magmahimpit kaw.
Harì kaw gayed magbuhat hu malaw-ay 4 ba kinahanglan
ha sa mga maama mangasawa duun hu mahimpit ha paagi
5 kenà inagapan ha paagi iling hu kenà pa mga tumutuu ha
hurà makakilala hu Dios. 6 Kinahanglan ha hurà inyu gumiek
hu katenged hu suled nuy duun hu asawa din ta inikagi day
en inyu su anay ha sa tagbuhat taena silutan gayed hu Dios.
7 Ta hurà kuy himuwa hu Dios ha tumutuu ta daw magbuhat
kuy hu mahugaw ba sa tuyù din iyan sa mahimpit kuy gayed.
8 Aman sa harì agdawat taini ha katudluanan kenà iyan sa
etaw igsalikway din ba iyan sa Dios ha mig-ila kanuy hu
Balaan ha Ispiritu.
9 Mahitenged hu pagpinalanggaay nuy hurà en kina-
hanglan ha sulatan day pa inyu ta tinudluan kaw en hu Dios
ha magpinalanggaay kaw gayed 10 daw saini binuhat nuy
en duun hu mga suled nuy duun hu bisan hindu diyan ta
Macedonia. Ba mga suled, aghangyuen day gayed inyu ha
ipaiseg nuy pa haena.
11 Paniguruwi nuy iman sa pagtimà nuy ha malinawen.
Harì kaw ag-amul duun hu hurà nuy duun labet daw mag-
talabahu kaw gayed ta daw kaw mauyag. Natun-an nuy en
haini ta inikagi day en inyu su anay. 12 Ku buhaten nuy
haini matahuran kaw hu kenà pa mga tumutuu daw harì kaw
daan makagsalig hu duma nuy mahitenged hu inyu ha mga
kinahanglanen.

Sa Paglikù Hu Ginuu

13 Mga suled, kinahanglan ha matun-an nuy sa mahitenged
hu mga duma taw ha nangamatay en ta daw harì kaw
maglugul iling hu duma ha hurà dan paghinam. 14 Tumenged
ta tagtuu kuy ha si Jesus minatay ba nabanhaw dà iling daan
taena sa nangamatay en ha mga tumutuu banhawen dà daan
hu Dios daw makaduma ki Jesus ku lumikù.
15 Ag-ikagiyen day inyu ha sumalà duun hu lalang hu Dios
sa bubuhay pa duun hu paglikù hu Ginuu harì iyan mauna
taena ha nangamatay en. 16 Ta asem ku mulus sa Ginuu
ha napuun diyà ta langit mapaliman sa pangumaw daw sa
lageng hu labaw ha balinsuguen daw sa daging taena ha
trumpita hu Dios. Saena ha nangamatay en ha tumutuu diyà
ki Cristo mangabanhaw 17 dayun sa mga bubuhay pa makaa-
mul en daan kandan diyà tayà ha gabunan hu pagtalagbù hu
Ginuu. Duun taena harì kuy en gayed makagsusuwayà duun
hu Ginuu. 18 Aman maglinipayà kaw pinaagi taini ha inikagi
day.

5

1 Mga suled, kenà en kinahanglan ha sulatan day pa inyu
mahitenged hu katumanan taini ha panahun 2 ta natun-an
nuy en gayed ha sa paglikù hu Ginuu agkailing hu agpanakaw
ha tigkan pakauma ku daleman. 3 Duun taena mag-ikagi sa
mga etaw hu “Malinawen en iman sa pagtimà taw” ba tigkan
makauma diyà ta kandan sa silut ha harì dan mapulaguyan
iling hu bahi ha agbalilitan.
4 Ba sikuy mga suled, kenà kuy en duun hu kasukileman
aman harì kuy en makignat ku makauma sa silut hu Dios.
5 Iyan kuy iman taghipanaw duun hu kapawaan daw sa
masukilem hurà dini ta kanuy. 6 Aman kinahanglan ha
harì kuy magtiduga iling hu duma iman dini ta kalibutan
ba magbantay kuy daw magpugung kuy gayed, 7 ta sa mga
tagtiduga daw sa beleng-beleng duun gayed hu kasukileman.
8 Ba tumenged ta duun kuy hu kapawaan magpugung kuy
gayed. Isul-ub taw sa limbutung ha iyan sa pagtuu daw sa
pagpalanggà taw hu mga duma taw, daw isuup ta ulu taw sa
kalù ha puthaw ha iyan sa adagi ha hinam taw hu katumanan
hu kaluwasan taw. 9 Ta hurà kuy itagana hu Dios hu silut
ba pinilì kuy kandin ha maluwas pinaagi ki Jesu Cristo ha
Ginuu taw 10 ha iyan migpakamatay para kanuy ta daw
bisan ku matay kuy en daw ku bubuhay kuy pa ku lumikù
asem haena makaamul kuy gayed kandin hu hinangturan.
11 Aman maglinipayà kaw daw lig-eni nuy sa pagtuu hu kada
sabuwa inyu iling hu tagbuhaten nuy en iman.

Mga Panugun

12 Mga suled, aghangyuen day inyu ha tahuran nuy gayed
haena sa pinilì hu Ginuu ha pangulu nuy ha agpaniguru hu
pagtudlù. 13 Isipa sidan ha mahal tumenged hu pagtanul dan
inyu. Siguruwi nuy ha malinawen sa pagdapità nuy.
14 Mga suled, aghangyuen day daan inyu ha sambagan nuy
sa mga pugulen ha magtalabahu en sidan, dasigen nuy sa
agluyahan daw buligan nuy daan sa maluya pa hu pagtuu.
Magpailub kaw duun hu alan ha mga etaw. 15 Harì nuy gayed
balesan hu madaet haena sa tagbuhat hu madaet diyan ta
inyu, ba iyan nuy gayed sigi buhaten sa maayad duun hu
bisan sin-u.
16 Sigi kaw dà gayed magmalipayen 17 daw harì kaw tagluya
hu pag-ampù. 18 Sigi kaw magpasalamat duun hu bisan inu
ha maul-ulahan nuy ta iyan haini agkabayaan hu Dios ha
buhaten nuy sinyu sa nakigsabuwa en ki Jesu Cristo.
19 Harì nuy agsupaka sa Balaan ha Ispiritu 20 daw harì nuy
daan agtameyesa sa impaikagi din 21 ba susiya nuy sa alan.
Iyan nuy dawata sa maayad duun 22 daw magpakadiyù kaw
gayed duun hu alan ha madaet.
23 Sa Dios ha tag-ila hu kalinaw maghimpit inyu ta daw harì
kaw gayed asem masaway ku lumikù si Jesu Cristo ha Ginuu
taw. 24 Sa Dios ha iyan mighimu inyu ha tumutuu buhaten
din haena ta kasaligan gayed.
25 Mga suled, ampui kay daan inyu.
26 Magkinamustahay kaw gayed ha malipayen. 27 Saini ha
sulat kinahanglan gayed ha basahen duun hu alan ha mga
suled taw diyan.
28 Panalanginan kaw hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Duun Hu Mga Taga-Tesalonica

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini duma ki Silas daw ki Timoteo.
Sinulatan day inyu sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan ta Tesalonica ha nasabuwa duun hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu Cristo ha Ginuu.
2 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Matareng Ha Paghukum

3 Mga suled, kinahanglan gayed ha sigi kuy magpasalamat duun hu Dios mahitenged inyu tumenged ta tag-iseg pa gayed sa pagtuu nuy daw sa pagpinalanggaay nuy. 4 Aman tigpasigalbu day daan inyu duun hu mga tumutuu ki Cristo ha tag-amul-amul duun hu migkalain-lain ha banuwa tumenged hu pagtuu nuy daw hu pagkamainantusen nuy duun hu mga pasipala inyu.
5 Iyan haena timaan ha matareng gayed sa paghukum hu Dios ta tumenged taena mahimu kaw ha angayan ha tagharian hu Dios. 6 Sa Dios matareng gayed ta agbalesan din hu kasamukan sa tagpasipala iman inyu, 7 ba sikuy sa mga tag-antus iman ipahimlay kuy dà asem kandin ku lumikù si Jesus ha Ginuu ha tagpangaluanlag duma hu mga gamhanan ha balinsuguen din. 8 Saena ha hurà makakilala hu Dios daw harì agtuu hu Maayad ha Tultulanen mahitenged ki Jesus ha Ginuu taw agsilutan din gayed. 9 Sa igsilut kandan iyan sa hurà din katapusan ha mga alantusen daw makasuway daan sidan duun hu Ginuu daw duun hu pagkagamhanan din. 10 Duun asem taena ha panahun si Jesus dayeen gayed tumenged hu alan ha mga etaw din daw magdayè daan sidan kandin. Sinyu daan sa tuminuu hu intultul day makaamul kaw daan kandan.
11 Iyan haini hinengdan ha sigi kay tag-ampù inyu ha buhaten hu Dios taw ha angayan kaw duun hu paghimu din inyu ha tumutuu, daw pinaagi hu gahem din matuman nuy sa maayad ha mga buhat daw katuyuan nuy tumenged hu pagtuu nuy kandin. 12 Iyan haena pag-ampù day ta daw si Jesus ha Ginuu taw madayè tumenged inyu daw madayè kaw daan tumenged kandin sumalà hu grasya hu Dios taw daw ki Jesu Cristo ha Ginuu.

2

Sa Tungkay Labaw Ha Masinupaken Ha Etaw

1 Iman mahitenged hu paglikù ki Jesu Cristo ha Ginuu
taw daw hu pagkaamul-amul taw hu pagtalagbù kandin
aghangyuen day inyu, mga suled, 2 ha harì kaw sagunà dà
agluyahi daw agkasamuk ku mapaliman nuy ha nakauma
en sa Aldaw hu Paghukum hu Dios bisan ku impadayag kun
haena kandin hu Balaan ha Ispiritu daw bisan ku pinaagi ba
hu kanay ha tultul daw ku sulat day ba. 3 Harì kaw gayed
palimbung hu bisan sin-u ta sa Aldaw hu Paghukum harì
pa mauma ku harì mauna mahitabù sa pagsukul hu kaet-
etawan daw humiwal haena sa tungkay labaw ha masinu-
paken ha etaw ha tinaganahan daan hu alantusen diyà ta
Inferno. 4 Agsupaken din daw agpalabawan din sa bisan inu
ha agsimbahen hu etaw daw agpinuu haena duun hu Timplo
hu Dios daw umikagi ha iyan en Dios.

5 Nalipatan nuy en ba diay ha naikagi kud en man haini su
diyan a pa ta inyu? 6 Natun-an nuy ha iman amin pa tagpu-
gung kandin ta daw en haena igpahiwal ku makauma en sa
natugun ha panahun. 7 Sa paagi din hu pagkamasinupaken
dini en iman ta kalibutan, ba harì pa aghiwal su etaw hangtud
ha maawà en sa tagpugung kandin. 8 Duun asem taena
humiwal haena hu mababà ha panahun ta ku lumikù si Jesus
ha Ginuu, pinaagi hu pagkagamhanan din daegen din haena
daw silutan din gayed. 9 Tumenged ta su tungkay labaw
ha masinupaken ha etaw gaheman hi Satanas makapaahà
haena hu mga timaan daw mga belenganen 10 daw pinaagi hu
bisan inu ha bidù malimbungan din sa mga etaw ha tinagana-
han en hu silut tumenged ta hurà dan tuuwi sa kamatuuran
ha iyan ngaay igkaluwas dan. 11 Tumenged taena igtugut hu
Dios ha malimbungan sidan ta daw matuuwan dan sa mga
bidù 12 daw hukuman gayed hu silut haena sa harì agtuu
hu kamatuuran ta iyan dan agkabayà-bayaan sa pagbuhat hu
madaet.

Sa Pagpilì Hu Mga Tumutuu

13 Mga suled ha pinalanggà hu Ginuu, kinahanglan gayed
ha sigi day pasalamatan sa Dios mahitenged inyu ta su hurà
pa tanghagaa sa bisan inu pinilì kaw en kandin ha luwasen
pinaagi hu pagbuhat inyu ha himpit hu Balaan ha Ispiritu
daw hu pagtuu nuy daan hu kamatuuran. 14 Binuhat kaw
kandin ha mga etaw din pinaagi hu Maayad ha Tultulanen
ha insangyaw day inyu ta daw makaambit kaw hu pagk-
agamhanan hi Jesu Cristo ha Ginuu taw. 15 Aman mga suled,
paniguru kaw gayed duun hu pagtuu nuy daw pangesegi nuy

sa kamatuuran ha intudlù day inyu pinaagi hu pag-ikagi day daw bisan duun hu mga sulat day diyan ta inyu.

16-17 Si Jesu Cristo ha Ginuu taw daw sa Dios ha Amay taw maglipay inyu daw magpalig-en inyu ta daw maayad gayed sa alan ha mabuhat daw maikagi nuy, ta pinalanggà kuy kandin daw pinaagi hu grasya din inilahan kuy en kandin hu hurà din katapusan ha kalipay daw hu adagi ha hinam.

3

Sa Pag-inampuay

1 Iman mga suled, ampui kay gayed inyu ha sa lalang hu Ginuu laus dà makalekep dini ta kalibutan daw dawaten haena hu mga etaw iling hu pagdawat nuy duun su diyan kay pa ta inyu. 2 Daw ampui kay daan inyu ha malibri kay duun hu mga madaet ha etaw ta madakel sa harì agtuu. 3 Ba sa Ginuu agkasaligan gayed ha iyan makapabis-ay daw mag-bantay inyu ta daw harì kaw madaeg hi Satanas. 4 Tumenged hu pagsalig day hu Ginuu natun-an day ha harì nuy gayed endaan sa pagtuman hu intudlù day inyu. 5 Matun-an nuy sa pagpalanggà inyu hu Dios daw magmainantusen kaw daan pinaagi hu pagbulig hi Cristo.

Sa Mga Pugulen

6 Mga suled, pinaagi hu ngaran hi Jesu Cristo ha Ginuu taw ikagiyan day inyu ha harì kaw makigduma-duma hu bisan sin-u ha suled nuy ha pugulen ha sa pamatasan din kenà iyan su intudlù day inyu. 7 Natun-an nuy en ku inu sa agbuhaten nuy ta daw mailingan kay inyu. Ta su diyan kay pa ta inyu hurà kay magpapugul 8 daw hurà kay magsalig inyu hu mga kinahanglanen day ba naniguru kay hu pagtalabahu ta daw harì kaw masamukan kanay. 9 Bisan en ku amin day katenged hu pagpanayù diyan ta inyu ba naniguru kay hu pagtalabahu ta daw mailingan nuy sa pamatasan day. 10 Nalipatan nuy en ba diay sa inikagi day su diyan kay pa ta inyu ha sa pugulen harì gayed igpakaen? 11 Napaliman day ha amin pa diyan ta inyu mga pugulen ha bà dà taglabet-labet hu duma dan. 12 Pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu ikagiyan day haena sa mga pugulen ha magtalabahu gayed sidan ta daw mauyag daan sidan daw harì bà dà magsamuk-samuk duun hu duma. 13 Mga suled, harì kaw gayed tagluya hu pagbuhat hu maayad.

14 Ku amin diyan ta inyu harì magtuman hu inikagi day duun taini ha sulat harì kaw makigduma-duma kandin ta daw magayhaan. 15 Ba harì nuy haena ag-isipa ha kuntra nuy ba baldenga isip ha suled nuy.

16 Sa Ginuu mag-ila inyu hu kalinaw duun hu bisan inu ha
maul-ulahan nuy ta diyà ta kandin agkapuun sa kalinaw. Sa
Ginuu magduma inyu alan.
17 Iyan a si Pablo sa migsulat taini ha pangamusta. Sa pirma
ku iyan timaan hu alan ha mga sulat ku ha iyan a migsulat
duun.
18 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu taw.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Timoteo

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Apostol a hi Jesu Cristo
ha sinugù hu Dios ha Manluluwas taw daw hi Jesu Cristo sa
tagsalapen taw iman.
2 Sinulatan ku ikaw, Timoteo sa batà ku duun hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw
mahid-u daw mag-ila ikaw hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagbaldeng Hu Biduen Ha Manunudlù

3 Iman ag-isaben ku dà ag-ikagiyen ikaw sa inikagi kud en
su dumayun a diyà ta probincia ta Macedonia ha magtimà
ka gayed diyan ta Efeso ta daw mabaldeng nu sa mga etaw
ha tagtudlù hu mga bidù ha tinuuwan 4 daw paendai nu
daan kandan sa mga bidù ha tultulanen daw sa harì tag-
iling ha malugayad ha pamatbat hu gin-apuan dan. Sa
agkapayanan-an taena iyan dà sa pagsawalà daw harì daan
haena pakatudlù hu paagi hu Dios ta iyan dà sa pagtuu
ki Jesu Cristo. 5 Sa hinengdan ha tag-ikagiyen ku haini ta
daw madasig sidan hu pagpinalanggaay. Ba daw dà sidan
makagpinalanggaay ku mahimpit sidan daw hurà salà ha
makasamuk hu henà-henà dan daw ku amin dan daan laus
ha pagtuu. 6 Amin mga etaw ha suminuway duun daw bà
dà sidan nakigsawalà hu hurà din pulus. 7 Agkabayà ngaay
sidan tagtudlù hu Kasuguan ba harì dan agkatun-an sa tag-
ikagiyen dan daw sa katudluanan ha igpeges dan hu kaet-
etawan.
8 Natun-an taw ha sa Kasuguan maayad ku gamiten duun
hu hustu ha paagi. 9 Daw natun-an taw daan ha saini kenà
para hu mga matareng ha etaw ta intagana haini hu tagbuhat
hu madaet daw masinupaken, sa kenà matinahuren hu Dios
daw sa mga makasasalà, sa harì agtuu daw sa tagtameyes
pa gayed hu Dios, saena ha agpangimatay hu mga laas din
daw hu bisan sin-u, 10 sa mga tagbuhat hu malaw-ay daw
sa mga bay-ut, sa mga agpamihag daw sa mga biduen, sa
tagpanghaled daw sa bisan sin-u ha tagsupak hu kamatuuran
11 ha sumalà hu Maayad ha Tultulanen ha iyan angayan ha
tahuran daw insalig kanak ha napuun duun hu gamhanan ha
Dios.

Sa Grasya Hu Dios

12 Tagpasalamatan ku si Jesu Cristo ha Ginuu taw ha mig-ila
kanak hu bis-ay daw mig-isip kanak ha matinumanen aman

sinaligan a kandin hu pagsangyaw hu Maayad ha Tultulanen.
13 Bisan ku pigtameyes ku si Jesu Cristo daw pinasipalahan
ku daan sa mga tumutuu su anay ba nahid-uwan a dà hu
Dios ta nabuhat ku haena sa madaet tumenged ta hurà a
pa makakilala daw hurà a pa daan makatuu ki Jesus. 14 Sa
grasya ha in-ila kanak hu Ginuu taw adagi gayed tungkay
aman nakatuu a daw iman agkahimu kud sa pagpalanggà
tumenged kandin.
15 Saini ha mga lalang kasaligan gayed daw kinahanglan
ha tuuwan hu kaet-etawan ha si Jesu Cristo duminini ta
kalibutan hu pagluwas hu mga makasasalà. Iyan a gayed
labaw hu alan ha makasasalà, 16 ba nahid-uwan a gihapun
hu Dios ta daw makapadayag din duun hu mga etaw sa
pagkamapailuben gayed hi Jesu Cristo mahitenged kanak sa
makasasalà daw mabuhat a ha sampitan hu alan ha tumuu
kandin ha mailahan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.
17 Iman dayeen daw tahuren sa sabubuwa dà ha Dios ha hurà
taw pa iman kaahà ta Harì haena hu hurà din katapusan.
18 Sikaw Timoteo sa batà ku, ag-ikagiyen ku dà ikaw su
impanugun ikaw hu migsaysay hu impaikagi kandan hu
Dios ta daw pinaagi hu pagtuman nu taini makapaniguru
ka duun hu pagtuu isip ha buutan ha sundalu hi Jesu Cristo.
19 Pangesegi nu sa pagtuu nu daw harì ka magbuhat hu bisan
inu ha makapasamuk hu henà-henà nu. Amin mga etaw
ha nakatuen ku inu sa madaet ba tagbuhaten dan gihapun
haena aman pinaagi taena nakaendà sidan hu pagtuu. 20 Sa
daruwa kandan ha iyan si Himeneo daw si Alejandro intu-
gyan kud diyà ki Satanas ta daw matudluan sidan ha harì
gayed agkabaluy ha pagtameyesen sa Dios.

2

Sa Pagsimba Hu Mga Tumutuu

1 Iman una hu alan aghangyuen ku inyu ha mag-ampù kaw
ha buligan kaw hu Dios daw magpasalamat kaw daan kandin
mahitenged hu alan ha mga etaw daw ampui nuy ha buligan
din daan sidan. 2 Ampuan taw daan sa mga harì daw sa
panggubernuhan ta daw maangken taw sa kalinaw duun hu
pagtimà taw daw harì maelangan sa pagsimba taw hu Dios
daw sa pagbuhat taw hu matareng. 3 Saena maayad gayed
daw iyan pakapalipay hu Dios ha Manluluwas taw 4 ta iyan
gayed agkabayaan din ha sa alan ha mga etaw makatuen hu
kamatuuran daw maluwas daan. 5 Sabuwa dà sa Dios daw
sabuwa dà daan sa taghusay hu etaw duun hu Dios, saena
iyan si Jesu Cristo sa migpakaetaw 6 daw migpakamatay
ta daw mabawì kuy kandin. Pinaagi taena su mauma sa

natugun ha panahun nakapadayag din ha sa tuyù hu Dios
iyan sa pagluwas hu kaet-etawan. 7 Iyan haini hinengdan ha
pinilì a kandin ha apostol duun hu kenà mga Judio ta daw
makatuu sidan pinaagi hu pagsangyaw daw hu pagpanudlù
ku hu kamatuuran. Laus gayed haini sa inikagi ku.
8 Sa agkabayaan ku iyan sa bisan hindu tag-amul-amul
sa mga tumutuu iyan gayed sa mga maama mag-ampù, ba
kinahanglan ha mahimpit gayed sidan daw hurà kapauk daw
pagduwa-duwa duun hu henà-henà dan.
9 Agkabayaan ku daan ha sa mga bahi tumtumanan dà sa
pagpinaksuy dan daw kenà malaw-ay daw harì ipaglabay sa
dayan-dayan ta buhuk dan daw ta lawa dan pinaagi hu mga
bulawan daw mga perlas daw mahalen tungkay ha pinaksuy,
10 ta sa maayad ha dayan-dayan iyan gayed sa maayad ha
mga buhat. Iyan haini hustu ha buhat hu bahi ha tag-ikagi
ha tagsimba hu Dios.
11 Kinahanglan daan ha sa mga bahi magpaliliman gayed
daw magmatinumanen hu agalen dan. 12 Harì ku igtugut
ha sa bahi iyan magtudlù daw mangagalen hu maama ta
kinahanglan ha sa mga bahi bà dà magpaliliman duun hu
tagkaamul-amul ha mga tumutuu. 13 Ta su tanghagaen hu
Dios sa etaw iyan din inuna binuhat si Adan sa maama
daw human sa bahi ha iyan si Eva. 14 Sa bahi iyan una ha
linimbungan hi Satanas daw iyan daan una ha nabuhat ha
makasasalà. 15 Aman sa insilut hu bahi iyan sa masakit-
sakitan gayed ku magbatà. Ba luwasen gihapun sidan hu
Dios ku harì sidan umendà hu pagtuu daw palanggaen dan
sa mga duma dan daw himpit sa panghenà-henà dan pinaagi
hu pagpugung hu kaugalingen dan.

3

Sa Pangulu Hu Mga Tumutuu

1 Saini ha mga lalang kasaligan gayed ha ku amin etaw ha
agkabayà ha mabuhat ha pangulu hu mga tumutuu saena
ha agkabayaan din maayad gayed. 2 Ba kinahanglan daan
ha hurà ikasaway kandin daw sabuwa dà sa asawa din,
tagpugung gayed hu kaugalingen din daw matinahuren,
maalima hu mga langyaw daw matatau gayed hu pagtudlù,
3 kenà palainum hu binu daw kenà mapasipalahen, kenà
palasabà daw kenà balimbayaan hu salapì. Ba kinahanglan
ha maluluy-en 4 daw maayad daan mag-uwit hu pamilya din
na sa mga batà din daan matinumanen daw matinahuren
kandin, 5 ta ku harì din agkauwit sa pamilya din iyan
pa kan mauwit din sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu.
6 Kinahanglan ha saena kenà bag-u pa ha tumutuu ta kan

ku bà din dà ipasigalbu sa katengdanan din aman silutan haena hu Dios iling hu kasiluti ki Satanas. 7 Kinahanglan ha saena matahuran daan hu kenà pa mga tumutuu ta daw harì makabuhat hu mga salawayen ha mahulug paman duun hu lit-ag hi Satanas.

Sa Magbubulig Hu Mga Tumutuu

8 Iling daan sa mga diyakono ha iyan magbubulig hu mga tumutuu kinahanglan ha angayan sidan ha tahuran daw matinud-anen, kenà palainum hu binu daw harì tag-agpas ha magsapian. 9 Kinahanglan ha mangeseg gayed sidan duun hu kamatuuran ha impadayag dini ta kanuy daw hurà daan salà duun hu henà-henà dan. 10 Kinahanglan daan ha sulayen enà sa kinaiya dan daw ku masusi ha hurà gayed makasaway kandan human sidan pilia ha diyakono.

11 Iling daan sa mga asawa hu mga diyakono kinahanglan ha angayan sidan ha tahuran daw harì tagpandaet hu dengeg, ba magpugung sidan hu kaugalingen dan daw agkasaligan gayed hu bisan inu.

12 Sa diyakono kinahanglan gayed ha sabuwa dà sa asawa din daw maayad daan mag-uwit hu pamilya din. 13 Sa diyakono ha maayad sa kabuhata din hu katengdanan din matahuran gayed daw hurà din kahaldek hu pagpanunultul mahitenged hu pagtuu din ki Jesu Cristo.

Sa Kamatuuran Mahitenged Ki Jesu Cristo

14 Ima ku ha laus a dà makadiyan, ba insulat kud haini sa mga panugun ta daw 15 ku mayawat a hu pagdiyan matunan nud en ku inu sa maayad ku mag-amul-amul kaw hu pagsimba hu Dios. Ta sikuy sa mga tumutuu pamilya kuy hu Dios ha bubuhay daw mga tukud kuy daan ha duun sa kamatuuran. 16 Laus gayed ha labaw pa hu alan sa kamatuuran ha impadayag dini ta kanuy daw iyan tagtuuwan taw.

Si Jesu Cristo migpakaetaw daw saini pigtistigusan hu Balaan ha Ispiritu ha matareng. Nakilala daan hu mga balinsuguen hu Dios daw luminigtu diyà ta langit hu pagharì. Intultul daan duun hu alan ha kaet-etawan daw tinuuwan dini ta tibuuk ha kalibutan.

4

Sa Bidù Ha Katudluanan

1 Sa Balaan ha Ispiritu tag-ikagi ha duun hu hudiyan ha panahun amin gayed umendà duun hu pagtuu daw sumunud hu tinumanan hu mga limbungan ha inulinan hu mga busaw. 2 Saena ha biduen ha mga manunudlù bà dà tagpasibù-sibù daw harì dan igkasamuk sa pagpakasalà dan. 3 Sa tigtudlù dan iyan sa harì gayed mangasawa sa etaw daw amin daan

kalan-enen ha harì agkakaen. Ba sa alan ha kalan-enen binuhat hu Dios daw sa mga tumutuu ha nakasabut hu kamatuuran makakaen taena duma hu pagpasalamat. 4 Sa alan ha tinanghagà hu Dios maayad daw kinahanglan ha harì taw isalikway ba dawaten taw duma hu pagpasalamat 5 ta nabuhat haena ha maayad pinaagi hu pag-ampù sumalà hu lalang hu Dios.

Sa Matinumanen Ha Suluguen

6 Ku itudlù nu haini duun hu mga tumutuu matinumanen ka gayed ha suluguen hi Jesu Cristo daw sa pagtuu nu magligen pinaagi hu pagtuen gayed hu kamatuuran daw pinaagi hu hustu ha katudluanan ha tagsunuren nu. 7 Harì ka maglabet-labet duun hu mga bidù ha tultulanen ta binuang haena daw kalibutanen dà. Anara nu sa kaugalingen nu hu pagbuhat hu agkabayaan hu Dios. 8 Ku mag-anad-anad ki pagbitbit hu mga mabegat saena makapaayad hu lawa ta. Ba ayuwà gayed adagi sa pulus din ku maanad ki hu pagtuman hu agkabayaan hu Dios ta saini makapaayad hu pagtimà ta iman daw labaw pa gayed asem diyà ta langit.

9 Saini ha mga lalang kasaligan gayed daw kinahanglan ha tuuwan hu kaet-etawan. 10 Iman agpaniguru ki gayed bisan ku amin mga alantusen ta sa taghinamen ta iyan sa Dios ha bubuhay ha iyan Manluluwas hu kaet-etawan ha tumuu kandin.

11 Saini kinahanglan gayed ha itudlù nu duun hu mga etaw. 12 Bisan pa ku manguhed ka pa ba kinahanglan ha angayan ka gayed ha tahuran hu bisan sin-u. Mabuhat ka gayed ha sampitan hu mga tumutuu pinaagi hu pag-ikagi nu daw hu batasan nu ha maayad, duun hu pagpalanggà nu hu bisan sin-u, hu pagsalig nu ki Jesu Cristo daw hu pagkahimpit nu. 13 Sa harì a pa makadiyan kinahanglan ha basahen nu sa lalang hu Dios duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu dayun magwali ka daw magtudlù ka daan. 14 Harì nu agbaybayani sa katengdanan ha in-ila ikaw hu Dios su dampaen ka hu mga pangulu hu mga tumutuu ha tag-ikagi ha iyan ka pinilì hu Dios ha suluguen din. 15 Paniguruwi nu gayed sa buluhaten ha insalig ikaw ta daw maahà hu mga etaw sa paguswag nu duun. 16 Mag-andam ka gayed duun hu mga buhat nu daw duun hu pagtudlù nu ta ku buhaten nu haini kenà ka iyan dà maluwas ba madakel pa gayed sa maluwas pinaagi hu pagpaliliman dan ikaw.

5

Sa Katengdanan Hu Mga Tumutuu

1 Harì nu tagdasang-dasangi sa mga maama ha magulang
en ba sambagi nu sidan duun hu manayù-nayù ha paagi isip
ha amay nu. Sambagi nu daan sa mga manguhed pa dì sikaw
isip ha mga suled nu. 2 Iling daan sa mga bahi ha magulang
en sambagi nu sidan isip ha inay nu. Daw sa mga manguhed
pa dì sikaw ha bahi sambagi nu iling ha mga suled nu daw
kinahanglan ha malimpyu sa henà-henà nu kandan.
3 Pandayai nuy sa mga balu ha tagkalised-lised. 4 Ba saena
ha balu ku amin din mga batà daw ku mga apù ba tudluan
nu sidan ha katengdanan dan gayed sa pag-alima taena
ha laas dan, ta iyan en haena bales dan kandin daw iyan
agkabayaan hu Dios. 5 Ba ku amin balu ha hurà en gayed
bul-ug pakatanul kandin iyan dà tagsaligan din sa Dios daw
sigi daan tag-ampù ha mabuligan. 6 Ba saena ha tagpateyeng
hu kalibutanen ha kalipayan minatay en bisan ku bubuhay
pa ngaay. 7 Aman kinahanglan ha tudluan nu gayed sa mga
tumutuu ta daw hurà kandan masaway. 8 Ta ku amin harì
din tagtanulen sa mga kadumahan din labi en sa kandin
ha pamilya, saena suminuway duun hu kamatuuran daw sa
batasan din madaet pa dì hu kenà tumutuu.
9 Sa ilista nuy ha balu iyan haena sa laas en daw hurà
makasalà duun hu asawa din su anay. 10 Nakilala en ha
maayad sa mga buhat din ta inalimahan din gayed sa mga
batà din daw matanul daan hu mga langyaw, mapainubsa-
nen pagbulig hu mga tumutuu daw agbuligan din daan sa
taglised daw iyan din dà gayed tagbuhaten sa maayad.
11 Ba sa mga manguhed pa ha balu harì nuy ilista ta amin
kandan pakadiyù diyà ki Cristo tumenged ta iyan dà tagka-
henhenaay dan sa isab dà sidan tagpaasawa. 12 Ba bà dà sidan
kahukumi ta hurà dan katuman sa insaad dan ha mulig sidan
hu mga tumutuu. 13 Daw kenà iyan dà haena ta mabuhat
sidan ha pugulen daw sigi dà magpanumbalayà, magpangi-
tukà daan sidan daw maglabet-labet duun hu duma dan na
maikagi dan sa kenà maayad ha ag-ikagiyen. 14 Aman sa
salambagan ku iyan sa maayad gayed ku sa mga manguhed
pa ha balu magpaasawa dà daw alimahan dan sa pamilya
dan ta daw harì sidan masaway taena ha agsupak kanuy,
15 ta amin mga balu ha nakasuway en diyà ki Cristo daw
nakasunud en ki Satanas.
16 Ku amin tumutuu ha nabalu sa kadumahan din kina-
hanglan ha iyan en magtanul taena ha nabalu ta daw harì
mabegatan sa duma ha mga tumutuu daw iyan dan en mab-
uligan sa tagkalised-lised gayed ha balu.
17 Sa mga pangulu hu mga tumutuu ha maayad mangalima
hu mga sakup dan angayan gayed ha tahuran daw ilahan

daan hu tumanan ha suhul din labi en gayed sa agpaniguru tagwali daw tagtudlù. 18 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Harì nuy agbangeta sa baka ku tag-aradu kaw” daw inikagi daan ha “Sa tagtalabahu kinahanglan gayed ha suhulan.” 19 Harì nuy palilimanan sa madaet ha sumbung mahitenged hu pangulu hu mga tumutuu ku hurà daruwa daw ku tatulu ba ha makapanistigus mahitenged kandin. 20 Ku amin pangulu ha sigi tagbuhat hu salà baldenga nuy haena duun hu atubangan hu mga tumutuu ta daw sa duma ha mga pangulu mahaldek hu pagbuhat hu iling taena.

21 Duun hu atubangan hu Dios daw hi Jesu Cristo daw hu mga pinilì din ha balinsuguen din ikagiyen ku ikaw ha buhaten nu haini sa insugù ku ikaw ha hurà duun pagpalabi hu mga duma nu.

22 Harì ka gayed agkaana-ana hu pagpilì hu agsaligan duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu ta kan ku amin din salà daw makalagkes ka. Kinahanglan ha harì ka gayed taglabet-labet duun hu bisan inu ha madaet.

23 Kenà wahig dà sa inumen nu ba inum ka daan hu atiyuay ha binu ta daw maulian sa getek nu ha masakit daw sa duma ha mga dalu nu.

24 Amin mga etaw ha tagkaahà taw en sa salà dan daw natun-an taw ha saena hukuman gayed, ba sa duma harì taw pa agkaahà. 25 Iling daan ha amin mga etaw ha tagkaahà taw en iman sa maayad ha buhat dan, ba sa duma daw taw en kaahà asem.

6

1 Saena ha mga suluguen ha tumutuu kinahanglan ha isipen dan ha angayan gayed ha tahuran sa agalen dan ta daw hurà gayed makatameyes hu Dios daw hu mga katudluanan ta. 2 Ku tumutuu daan sa agalen dan kinahanglan ha harì dan awaen sa pagtahud dan tumenged ta migsuled dà sidan duun hu pagtuu. Ba ipalabaw dan pa gayed sa pagtalabahu ta sa agkabuligan dan iyan sa mahal dan duun hu pagtuu. Saini ha insulat ku diyan ta ikaw alan nu gayed itudlù.

Sa Bidù Ha Katudluanan Daw Sa Laus Ha Katigayunan

3 Ku amin magtudlù hu lain en ha tinuuwan dì hu intudlù day daw hu ki Jesu Cristo ha Ginuu taw 4 saena tagpagalbu ba hurà din gayed nasabut. Bà dà haena agkabayà hu pakig-sawalà daw hu pakigsabà mahitenged hu mga kahulugan hu mga lalang, saini duun pakapayanaen hu kasina daw hu pagsasabà, hu pagtameyes daw hu pagpanenged-tenged. 5 Sigi sidan tagsawalà tumenged ta migdaet en sa henà-henà dan daw nabutawanan dan en sa kamatuuran ta abi dan ha sa pagsunud hu Dios iyan en ipagsapian dan.

6 Sa pagsunud hu Dios amin adagi ha ganansiya duun hu
etaw ha agkalipay en hu bisan inu dà ha didiyà en ta kandin.
7 Su ibatà kuy hurà gayed bisan inu ha uwiten taw daw ku
matay kuy hurà taw daan mauwit ha bisan inu. 8 Aman
ku amin taw en pagkaen daw bisti ikalipay taw en haena.
9 Ba saena ha agkabayà pa gayed ku magsapian mahulug
sidan duun hu panulay ha iyan makalit-ag kandan. Madakel
sa agkabayaan dan ha katigayunan ha hurà din pulus daw
makadaet hu pagtimà dan na sa agkapayanan-an taena iyan
sa kamatayen. 10 Ta sa kabayà hu salapì iyan puunaan hu
alan ha mga madaet. Sa duma tumenged hu tungkay dan
gayed kabayà hu salapì nakasuway sidan duun hu pagtuu
daw tumenged taena migdakelà sa pakapaguul kandan.

Sa Mga Panugun Ki Timoteo

11 Sikaw sa suluguen hu Dios, harì nu agbuhata sa iling
taena. Paniguruwi nu gayed sa pagkamatareng daw sa pag-
tuman hu agkabayaan hu Dios, sa pagsalig nu kandin daw
sa pagpalanggà nu hu mga duma nu. Magmainantusen ka
hu bisan inu daw magmaluluy-en ka. 12 Maniguru ka gayed
duun hu pagtuu nu isip ha buutan ha sundalu daw siguruwan
nu sa kinabuhì ha hurà din katapusan ta hinimu ka hu Dios
ha tumutuu ta daw mailahan ka taena daw madakel daan sa
mga tistigus su ikagiyen nu sa pagtuu nu diyà ki Jesu Cristo.
13 Duun hu atubangan hu Dios ha iyan migbuhì hu alan daw
hu atubangan hi Jesu Cristo ha iyan mig-ikagi hu kamatuuran
diyà ki Poncio Pilato, ikagiyen ku ikaw ha 14 tumanen nu
haini sa mga kasuguan ha harì malamudan hu madaet ta
daw hurà duun ikasaway hangtud hu paglikù hi Jesu Cristo
ha Ginuu taw, 15 ta sa Dios duun hu natugun ha panahun
igpalikù din dà si Jesu Cristo dini ta kalibutan. Sa gamhanan
ha Dios iyan Magbabayà hu alan ta saena Harì hu mga harì
daw Magbabayà hu alan ha mga magbabayà. 16 Iyan dà
haena hurà din kamatayen daw duun tagtimà hu kapawaan
aman hurà bisan sin-u ha makaubay diyà ta kandin. Hurà pa
nakaahà kandin daw harì daan maahà hu bisan sin-u. Aman
dayeen sa Dios ha iyan Harì taw hu hinangturan.

17 Ikagiyi nu sa mga sapian ha harì sidan magpaad-adagi
daw harì dan saligan sa mga katigayunan dan ta saena
agkahanaw dà, ba iyan dan saligan sa Dios ha iyan tag-ila
kanuy hu bisan inu ha makapalipay kanuy ta saena kalala-
gan gayed. 18 Ikagiyi sidan ha iyan dan buhaten sa maayad
ta iyan haena laus ha katigayunan daw magkalalagan daan
sidan 19 ta pinaagi taena maamul-amul dan sa katigayunan
dan diyà ta langit ha harì en gayed mahanaw daw maangken
dan sa laus ha kinabuhì ha hurà din en gayed katapusan.

20 Timoteo, bantayi gayed sa insalig ikaw. Likayi nu sa mga
lalang-lalang ha pakasupak hu Dios daw sa pakasupak hu
kamatuuran ta abi dan ha laus en haena ha katatau, 21 ta
sa duma tag-ikagi ha amin dan katatau ha iling taena ba sa
napayanan-an dan nakasuway duun hu pagtuu.
Panalanginan ka hu Dios.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Timoteo

1 Iyan a si Pablo sa migsulat taini. Apostol a hi Jesu Cristo
ha pinilì hu Dios hu pagpanunultul mahitenged hu kinabuhì
ha insaad din pinaagi ki Jesu Cristo.
2 Sinulatan ku ikaw, Timoteo sa pinalanggà ku ha batà duun
hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu taw
mahid-u daw mag-ila ikaw hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagdasig Ki Timoteo

3 Sa Dios ha tag-alagaran ku hu himpit ha henà-henà iling
hu mga gin-apuan ku sigi ku tagpasalamatan ku tag-ampù
a daw tagkahenà-henà ku ikaw. 4 Ku agkahenà-henà ku
sa mga luhà nu agkabayà a gayed pakig-ahà ikaw ta iyan
haena kalipay ku. 5 Nahenhenaan ku sa laus ha pagtuu nu
iling hu pagtuu hi Apù nu ha si Loida daw hi Inay nu ha
si Eunice aman agkasiguru ku ha iyan gayed iman haini
pagtuu nu. 6 Tumenged taini ag-ikagiyen ku dà ikaw ha
harì nu gayed agbaybayani sa katengdanan ha in-ila ikaw
hu Dios su dampaen ku ikaw. 7 Ta sa Balaan ha Ispiritu ha
impaulin kanit hu Dios harì pakahimu ha mahinaldeken ki
ba tag-ila kanit hu gahem daw makapahimu daan kanit ha
mapinalanggaen daw makapugung ki daan hu kaugalingen
ta.
8 Aman harì ka agkagayhà hu pagpanunultul mahitenged
hu Ginuu taw daw harì a daan ikaw ikagayhà sa pinurisu
tumenged kandin. Ba pinaagi hu bis-ay ha in-ila ikaw
hu Dios dawaten nu daan sa mga alantusen tumenged hu
pagsangyaw nu hu Maayad ha Tultulanen 9 ta sa Dios iyan
migluwas kanit daw pinilì ki daan kandin ha suluguen din
kenà tumenged hu mga binuhat ta ha maayad ba tumenged
hu kandin ha katuyuan daw grasya. Su hurà pa tanghagaa sa
kalibutan daan din en nahenà-henà ha iila din kanit sa grasya
din pinaagi ki Jesu Cristo. 10 Iman impadayag din en haena
pinaagi hu pagdini hi Jesu Cristo ha Manluluwas taw. Si
Jesus nadaeg din en sa gahem hu kamatayen daw pinaagi hu
Maayad ha Tultulanen natun-an ta ha amin tad en kinabuhì
ha hurà din katapusan. 11 Pinilì a hu Dios ha apostol ta daw
magsangyaw daw manudlù a taini ha Maayad ha Tultulanen
12 daw iyan haini hinengdan ha tag-antus a iman. Ba harì kud
haini igkagayhà ta natun-an kud ku sin-u sa pigtuuwan ku

daw siguru a gayed ha mabantayan din sa insalig din kanak hangtud ha makalikù si Jesu Cristo.

13 Magpabilin ka gayed duun hu kamatuuran ha napaliman nu dini ta kanak daw pinaagi ki Jesu Cristo paniguruwi nu sa pagtuu nu kandin daw sa pagpalanggà nu hu mga duma nu. 14 Bantayi nu gayed sa kamatuuran ha insalig ikaw pinaagi hu pagbulig ikaw hu Balaan ha Ispiritu ha tagtimà dini ta kanit.

15 Natun-an nud ha sa alan ha mga tumutuu dini ha nangapuun ta probincia ta Asia uminawà en dini ta kanak bisan si Figelo daw si Hermogenes. 16 Ba mapanalanginan si Onesiforo daw sa pamilya din ta kapila ad kandin dasiga daw hurà din ikagayhà sa pagkapurisu ku. 17 Su makadini haena ta Roma pinan-ahà a gayed kandin hangtud ha natulen a kandin, 18 daw natun-an nud en daan ha binuligan a kandin hu bisan inu ha paagi su diyà a pa ta Efeso. Aman mapanalanginan haena ku lumikù sa Ginuu.

2

Sa Buutan Ha Sundalu Hi Jesu Cristo

1 Sikaw sa batà ku duun hu pagtuu, paniguru ka pinaagi hu grasya ha in-ila ikaw hi Jesu Cristo. 2 Sa nangapaliman nu ha intudlù ku duun hu madakel ha mga etaw isalig nu daan duun hu mga etaw ha agkasaligan nu ha magtudlù daan duun hu duma ha mga etaw.

3 Dawata nu sa bisan inu ha alantusen isip ha buutan ha sundalu hi Jesu Cristo. 4 Sa sundalu harì tagbuhat hu mga buluhaten hu kenà sundalu ta sa katuyuan din iyan sa mabayà-bayà gayed sa kapitan din. 5 Daw ku amin lumbà sa etaw harì gayed makadaeg ku harì magtuman hu mga balaud duun taena ha lumbaan. 6 Iling daan hu mag-uuma ha agpaniguru tagtalabahu na iyan daan maunahan mailahan hu kandin ha bahin. 7 Henhenaa nu gayed sa inikagi ku ikaw ta sa Dios iyan magpasabut ikaw taini.

8 Harì nu aglipati sa kaliwat hi David ha si Jesu Cristo ha minatay ba nabanhaw dà. Iyan haena insangyaw ku ha Maayad ha Tultulanen, 9 daw pinaagi taena tag-antus a hu mga malegen daw napurisu a pa iling hu makasasalà. Ba sa lalang hu Dios harì gayed agkapurisu. 10 Aman antusen ku sa alan ta daw sa mga pinilì hu Dios makaangken hu kaluwasan pinaagi ki Jesu Cristo daw makaambit daan sidan hu pagkagamhanan din ha hurà din katapusan. 11 Saini ha mga lalang agkasaligan gayed.

Ku matay kuy duma ki Jesu Cristo amin taw kinabuhì duma
kandin. 12 Ku mag-antus kuy magharì kuy daan duma
kandin. Ba ku harì taw angkenen si Jesu Cristo harì

kuy daan kandin angkenen. 13 Bisan ku kenà kuy
matinumanen ba sa Dios harì gayed agkabalhin ta
saena kenà biduen.

Sa Maayad Ha Suluguen

14 Saini ha inikagi ku ikaw sigi nu gayed ikagiyen duun
hu mga etaw. Ikagiyi nu daan sidan ha harì makigsawalà
mahitenged hu mga lalang ta saena hurà din pulus daw
pakadaet hu tagpaliliman. Iyan gayed sa Dios tistigus nu ku
ikagiyen nu haena. 15 Buhata gayed sa taman ha mahimu
nu ha makapabayà-bayà ka hu Dios isip ha suluguen ha
harì agkagayhà ta sa pagtudlù din hu kamatuuran hustu
gayed. 16 Likayi nu sa lalang-lalang ha pakasupak hu Dios
ta sa mapayanan-an hu mga etaw ha tagbuhat taena iyan sa
umiseg sa pagkamasinupaken dan hu Dios. 17 Sa katudluа-
nan taena ha maal en tag-ikagi agkailing hu dalu ha pakadaet
hu lawa. Sa daruwa kandan ha iyan si Himeneo daw si
Fileto 18 nakasuway en duun hu kamatuuran. Kagi dan ha
nabanhaw en sa mga minatay aman pinaagi taena dinaet dan
sa pagtuu hu duma. 19 Ba henhenaa nu ha sa kamatuuran
harì gayed tagkahalin-halin ta saena nakasulat en duun hu
lalang hu Dios ha tagyanaen “Sa Ginuu natun-an din sa alan
ha mga sakup din” daw inikagi daan ha “Sa tag-ikagi ha
tumutuu hu Ginuu kinahanglan ha umendà hu pagbuhat hu
madaet.”

20 Sa balay hu sapian amin duun mga galamiten ha binuhat
hu bulawan daw mga mahalen ha butang daw sa duma
binuhat hu kayu daw bugtà. Sa duma ha mga galamiten
mahinengdanen tungkay duun hu tag-iya ba sa duma kenà
daan ayuwà. 21 Ku amin etaw ha himpiten din sa kaugalingen
din mailing hu mahinengdanen ha galamiten tumenged ta
mapuslanen duun hu Ginuu ta nabuhat en ha himpit daw
andam en daan hu pagbuhat hu bisan inu ha maayad.

22 Aman magpadiyù ka duun hu madaet ha babayaen hu
mga batan-en daw paniguruwi nu sa pagkamatareng daw sa
pagsalig ki Jesu Cristo, sa pagpalanggà nu daan hu mga duma
nu daw sa malinawen ha pagdapità, ta iyan haini buhat hu
tagpabulig hu Dios pinaagi hu himpit ha henà-henà. 23 Harì ka
taglabet-labet duun hu mga pagsawalà ha binuang daw hurà
din pulus ta natun-an nud ha saena duun pakapayanaen hu
pagsabà. 24 Sa suluguen hu Dios kinahanglan ha kenà gayed
palasabà ba magmaluluy-en hu bisan sin-u daw mapailuben
daw matatau daan hu pagtudlù. 25 Kinahanglan ha agnayù-
nayuan din sa mga agsupak kandin ta kan ku sa Dios magbulig
kandan ha makahinulsul daw matun-an dan sa kamatuuran

26 daw makaawà sidan duun taena ha lit-ag hi Satanas ha iyan
mig-ulipen kandan hu pagbuhat hu agkabayaan din.

3

Sa Hudiyan Ha Panahun

1 Timan-i nu haini ha duun hu hudiyan ha mga aldaw
makauma sa malegen ha panahun. 2 Ta sa mga etaw iyan
dan dà mahenà-henà sa kandan ha kaugalingen daw balim-
bayaan sidan hu salapì, tagpaad-adagi daan daw mapasi-
palahen, masinukulen hu mga laas dan daw harì tagpasala-
mat, harì daan agtuu hu Dios, 3 kenà maluluy-en daw kenà
gayed mapinasayluwen, tagpandaet daan hu dengeg daw
harì pakapugung hu kaugalingen dan, madalì mapauk daw
agtambagan dan sa maayad, 4 limbungan daan daw haras-
haras, galbuwen daw babayaen hu kalibutanen ha kalipayan
dì hu pagpalanggà dan hu Dios, 5 tagpasibù-sibù sidan ha
tumutuu hu Dios ba harì dan agbuhaten sa agkabayaan din.
Magpadiyù ka duun hu mga etaw ha iling taena.
6 Sa duma kandan taglatun-latun duun hu mga balay
daw panlimbung hu mga bahi ha agkasamuk tumenged ta
madakel sa mga salà dan daw madalì dà sidan agkauwit duun
hu mga madaet. 7 Saini sidan tagpaliliman hu bisan sin-u ha
tag-ikagi ba harì gayed sidan pakatuen hu kamatuuran. 8 Sa
mga etaw ha tagsupak hu kamatuuran agkailing ki Janes daw
ki Jambres sa suminukul ki Moises su anay, ta sa henà-henà
dan migdaet en daw sa pagtuu dan kenà laus. 9 Ba saena ha
tagsupak hu kamatuuran harì gayed mag-uswag ta natun-an
en hu mga etaw ha buang-buang gayed sidan iling ki Janes
daw ki Jambres.

Mga Panugun

10 Sikaw Timoteo, natun-an nud en sa mga katudluanan ku
daw sa pamatasan ku, sa katuyuan ku daw sa pagsalig ku ki
Jesu Cristo, sa pagpailub ku daw sa pagpalanggà ku hu bisan
sin-u daw sa pagkamainantusen ku. 11 Bisan pa ku pinasi-
palahan a daw malegen sa naula-ula ku diyà ta Antiokia daw
ta Iconio daw ta Listra, ba naantus ku haena alan tumenged
ta sa Dios iyan migbulig kanak. 12 Laus gayed ha sa mga
tumutuu ki Jesu Cristo ha agkabayà tagbuhat hu agkabayaan
hu Dios tag-antus daan hu mga pasipala 13 ta sa mga madaet
ha etaw daw sa limbungan mag-iseg gayed sa kadaet dan.
Manlimbung sidan ba malimbungan daan sidan. 14 Ba sikaw
padayun ka gayed duun hu kamatuuran ha natun-an nud
daw iyan tinuuwan nu, daw henhenaa haena sa migtudlù
ikaw 15 ta su atiyuay ka pa natun-an nud en sa insulat ha
lalang hu Dios ha tagpasabut ikaw mahitenged hu kaluwasan

pinaagi hu pagtuu diyà ki Jesu Cristo. 16 Sa lalang hu Dios
insulat hu mga etaw ha ginaheman din daw mapuslanen
haini hu pagtudlù hu kamatuuran daw hu pagbaldeng taena
ha tagbuhat hu madaet, pagsambag taena ha agkasayep daw
hu pag-anad hu pagkamatareng 17 ta daw sa etaw hu Dios
mahimpit daw maandam gayed hu pagbuhat hu maayad.

4

1 Duun hu atubangan hu Dios daw hi Jesu Cristo ha iyan
maghukum hu mga minatay en daw hu mga bubuhay pa daw
tumenged ta aglikù si Jesus hu pagharì, ikagiyen ku ikaw ha
2 isangyaw nu sa lalang hu Dios daw andam ka gayed hu
pagbuhat taena bisan inu ha panahun. Sambagi nu haena
sa agkasayep daw baldenga nu daan sa tagbuhat hu madaet.
Dasiga nu sidan pinaagi hu pagpailub nu daw hu hustu ha
pagtudlù. 3 Ta makauma sa panahun ha sa mga etaw tumam-
bag magpaliliman hu kamatuuran ba magpatudlù sidan hu
lain ha manunudlù sumalà hu agkabayaan dan agpalilimani.
4 Harì en gayed sidan magpaliliman hu kamatuuran ta iyan
dan gayed sunuren sa bidù ha mga tultulanen. 5 Ba sikaw
magpugung ka gayed hu kaugalingen nu daw dawata nu sa
mga alantusen, dayuna daan sa pagsangyaw hu Maayad ha
Tultulanen daw tumana sa katengdanan nu ha in-ila ikaw hu
Dios.

6 Siak iman iling a hu ighalad ha inluntud en duun hu
halaran ta sa kamatayen ku na ubay en. 7 Dinawat ku sa alan
ha mga alantusen isip ha buutan ha sundalu hi Jesu Cristo,
nauma kud sa daeganan daw tagpadayun a iman hu pagtuu.
8 Aman intagana en kanak sa bales ha ig-ila kanak hu Ginuu
sa matareng ha Maghuhukum duun asem taena ha aldaw
tumenged hu mga matareng ha binuhat ku. Daw kenà a iyan
dà makadawat taena ta lagkes en daan sa alan ha tagsalap hu
paglikù din.

Sa Sugù Ki Timoteo

9 Timoteo, agpas ka dini ta kanak. 10 Ta inawaan a hi Demas
tumenged ta babayaen haena hu kalibutanen ha mga butang
aman duminiyà en ta Tesalonica. Si Crescente duminiyà ta
probincia ta Galacia daw si Tito duminiyà daan ta Dalmacia.
11 Iyan dà iman dini ta kanak si Lucas. Aman dumaha nu
dini si Marcos ta mapuslanen haena hu pagbulig kanak.
12 Impadiyan ku si Tikico ta Efeso. 13 Asem ku dumini ka
uwita nu su makepal ha pinaksuy ku ha nakabilin ku diyà
ta balay hi Carpo diyà ta Troas, daw uwita daan dini su mga
libru ku labi en sa mga sinulat ku.

14 Si Alejandro sa mananalsal pinasipalahan a gayed
kandin ba iyan en sa Dios magbales kandin taena ha binuhat
din. 15 Bantayi nu haena ta sinupak din gayed sa mga intudlù
ta.
16 Su anay ha mangatubang a duun hu hukmanan hurà
gayed luminaban kanak ta alan en sidan uminawà dini ta
kanak. Ba in-ampù ku duun hu Dios ha pasayluwen din
sidan. 17 Bisan pa ku inawaan a kandan ba sa Dios iyan
migbulig daw mig-ila kanak hu bis-ay hu pagsangyaw hu
Maayad ha Tultulanen ta daw makapaliman sa kenà mga
Judio. Duun taena aghimatayan ad gayed ngaay kandan ba
binuligan a gihapun hu Dios. 18 Aman bisan inu sa maul-
ulahan ku ba sa Dios iyan taglibri kanak hangtud ha uwiten
a kandin duun hu tagharian din diyà ta langit. Dayeen gayed
sa Dios hu hinangturan.
19 Ipangamusta a ikaw ki Priscila daw ki Akila daw duun
hu pamilya hi Onesiforo. 20 Si Erasto diyà dà ta Corinto.
Si Trofimo agkadaluwan aman intabun ku diyà ta Mileto.
21 Agpas ka gayed dini ha harì pa lumendeng.
Agpangamusta ikaw si Eubulo daw si Pudente, si Lino daw
si Claudia daw sa alan ha mga suled ta ha tumutuu dini.
22 Panalanginan ka gayed hu Ginuu.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Tito

1 Iyan a si Pablo ha suluguen hu Dios daw apostol daan
hi Jesu Cristo sa migsulat taini. Sinugù a hu Dios duun hu
mga etaw ha pinilì din ta daw malig-enan sa pagtuu dan daw
makaiseg sa natun-an dan mahitenged hu kamatuuran ha
iyan tinuuwan taw 2-3 daw mahinam dan daan sa kinabuhì
ha hurà din katapusan ha insaad kanuy hu Dios su hurà
pa tanghagaa sa kalibutan. Sa Dios ha Manluluwas taw
harì gayed tagbidù, aman duun hu natugun ha panahun
impadayag din haena pinaagi hu pagpanunultul ku hu lalang
din ha insalig din kanak.
4 Sinulatan ku ikaw, Tito sa batà ku duun hu pagtuu.
Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Manluluwas taw
mag-ila ikaw hu grasya daw kalinaw.

Sa Buluhaten Hi Tito Diyà Ta Creta

5 Sa hinengdan ha intabun ku ikaw diyan ta Creta ta
daw mabuhat nu sa hurà pa kapengahi ha buluhaten daw
makapilì ka hu mga pangulu hu mga tumutuu duun hu
alan ha mga banuwa. Harì nu aglipati haena sa intudlù
ku ikaw su anay ha 6 sa pilien nu ha pangulu kinahanglan
ha hurà ikasaway kandin. Sabuwa dà sa asawa din daw
sa mga batà din tumutuu ha harì maikagi hu mga etaw ha
tagpateyeng sidan hu kalibutanen ha kalipayan daw kenà
daan sidan masinupaken. 7 Tumenged ta saini sinaligan
duun hu buluhaten hu Dios kinahanglan ha hurà ikasaway
kandin. Harì tagpaad-adagi daw kenà madalì mapauk, kenà
pa daan palainum hu binu daw kenà mapasipalahen daw
harì tag-agpas ha magsapian. 8 Ba kinahanglan ha matanul
gayed hu langyaw daw babayaen hu pagbuhat hu maayad,
maligden daan daw matareng, mahimpit daw tagpugung
daan hu kaugalingen din. 9 Kinahanglan ha pangesegan din
sa kamatuuran ha intudlù en ha kasaligan ta daw madasig
din sa duma ha mga etaw pinaagi hu laus ha tinuuwan, daw
saena ha agsupak hu kamatuuran agsaysayan din ta daw
matun-an dan ha nasayep sidan.
10 Madakel iman ha mga etaw sa masinupaken gayed daw
aglimbungan dan sa mga etaw pinaagi hu mga lalang dan ha
hurà din pulus. Sa mga etaw ha tagbuhat taini kadakelà kan-
dan iyan sa mga Judio ha nakatuu en ba tagtudlù gihapun ha
kinahanglan gayed sa pagsirkunsida. 11 Saini ha mga etawa

kinahanglan ha ipahagteng gayed ta iyan sidan pakabengkag
hu mga pamilya tumenged taena ha pagtudlù dan hu hurà
dan ngaay katenged hu pagtudlù duun, ta tagbuhaten dan
haena ta daw magsapian sidan. 12 Bisan su sabuwa ha
manalagnà dan tagyanaen “Sa mga taga-Creta mga biduen
gayed daw mga mapasipalahen daw pugulen daan ha agapan
pa.” 13 Laus gayed sa inikagi din. Aman paniguruwi nu
sa pagsaway nu taini ha mga etawa ta daw matul-idan sa
pagtuu dan 14 daw harì en sidan magpaliliman hu bidù ha
mga tultulanen hu gin-apuan dan ha Judio daw isalikway dan
sa kasuguan hu mga etaw ha hurà dawat hu kamatuuran.
15 Sa mahimpit ha mga etaw tagpadayun gayed duun hu
mahimpit, ba sa mga etaw ha madaet daw harì agtuu hurà
gayed mahimpit diyà ta kandan ta sa henà-henà dan migdaet
en gayed daw harì dan igkasamuk sa pagpakasalà dan. 16 Tag-
ikagi sidan ha nakilala dan sa Dios ba tagpaahà ha kenà sidan
tumutuu pinaagi hu mga buhat dan, ta sa tagbuhaten dan
iyan sa agtambagan hu mga etaw daw masinupaken daan
sidan daw harì gayed sidan pakahimu tagbuhat hu maayad.

2

Sa Pamatasan Hu Tumutuu

1 Sikaw Tito, kinahanglan ha sa pagtudlù nu harì gayed
makasuway duun hu kamatuuran. 2 Tudlui nu sa mga mag-
ulang ha maama ha magtigel sidan hu pag-inum daw iyan
dan buhaten sa ikatahuri kandan hu mga etaw, magpugung
daan sidan hu kaugalingen dan daw sa pagtuu dan matul-id
gayed, amin dan laus ha pagpalanggà hu mga duma dan daw
magmainantusen gayed sidan.

3 Tudlui nu daan sa mga magulang ha bahi ha kinahanglan
ha sa pamatasan dan matareng gayed. Harì sidan mandaet
hu dengeg daw kenà sidan palainum hu binu. Sa itudlù dan
iyan sa maayad 4 ta daw sa mga manguhed pa ha bahi makat-
uen hu pagpalanggà hu asawa dan daw hu mga batà dan.
5 Daw tudluan daan hu mga magulang sa mga manguhed
ha magpugung hu kaugalingen dan daw magmahimpit, al-
imahan dan daan sa pamilya dan, magmaluluy-en sidan daw
matinumanen duun hu asawa dan ta daw harì masaway hu
bisan sin-u sa lalang hu Dios.

6 Tudlui daan sa mga manguhed pa ha maama ha magpu-
gung sidan hu kaugalingen dan. 7 Kinahanglan ha iyan ka
sampitan diyà ta kandan pinaagi hu pagbuhat nu hu maayad.
Ku tagtudlù ka kinahanglan ha matul-id sa tigtudlù nu ha
amin duun kaligden, 8 daw gamita nu sa mga lalang ha harì

masaway ta daw saena ha mga agsupak ikaw bà dà kagayhai
ta hurà dan gayed ikasaway kanit.
9 Tudlui sa mga suluguen ha magmatinumanen sidan hu
agalen dan duun hu bisan inu. Harì sidan magsukul-sukul
ba iyan dan gayed buhaten sa igkabayà-bayà hu agalen dan.
10 Harì daan sidan magsaup hu butang taena ha agalen dan,
ba ipaahà dan ha kasaligan gayed sidan ta sa buhat ha iling
taena iyan dayan-dayan hu katudluanan mahitenged hu Dios
ha Manluluwas taw.
11 Sa Dios impaahà din kanuy sa grasya din ta daw mahimu
ha maluwas sa alan ha kaet-etawan. 12 Pinaagi hu grasya
tagtudluan kuy kandin ha endaan taw sa pakasupak hu
Dios daw sa kalibutanen ha kabayà, daw kinahanglan ha
magpugung kuy hu kaugalingen taw daw magmatareng
kuy ta iyan haena pamatasan ha agkabayà-bayaan hu Dios.
13 Buhaten taw haena iman ha tag-angat kuy pa hu pagdini hu
gamhanan ha Dios taw ha si Jesu Cristo sa Manluluwas taw
14 ha migpakamatay para kanuy ta daw malibri kuy duun hu
pagkaulipen taw hu salà, daw aghimpiten kuy kandin ta daw
mabuhat kuy ha mga etaw din ha madasigen hu pagbuhat hu
maayad.
15 Itudlù nu haini sa insulat ku diyan ta ikaw. Gamita sa
katenged ha in-ila ikaw hu Dios hu pagdasig kandan daw
sawaya sa buhat taena ha harì tagtuman. Kinahanglan ha
harì ka maminusan hu bisan sin-u.

3

Mga Salambagan

1 Ikagiyi nu dà sa mga tumutuu ha magmatinumanen
gayed sidan hu mga pangulu daw hu panggubernuhan
daw maandam daan sidan hu pagbuhat hu maayad.
2 Kinahanglan ha harì sidan mandaet hu dengeg daw harì
makigsawalà, ba magmaluluy-en sidan daw magtinahuren
gayed hu bisan sin-u.
3 Bisan sikit su anay mga buang-buang ki daan daw mas-
inupaken ha nalaag duun hu kamatuuran daw nabuhat ha
ulipen taena ha kabayà ta hu bisan inu ha madaet daw
kalibutanen ha kalipayan. Dayun dà madaet sa henà-henà
ta duun hu duma daw amin ta kasina, sigi ta tagkuntrahen
sa mga etaw daw kuntra ki daan kandan. 4 Bisan pa ku
iyan haena mga buhat ta su anay ba sa Dios ha Manluluwas
taw impaahà din kanit sa pagkamaluluy-en din daw sa pag-
palanggà din kanit 5 ta linuwas ki kandin. Sa ingkaluwas
ta kenà tumenged hu matareng ha binuhat ta ba tumenged
dà gayed hu kahid-u din kanit. Linuwas ki kandin pinaagi

hu paglimpyu kanit ha iyan nakapahimu ha in-isab ki dà imbatà daw pinaagi daan hu Balaan ha Ispiritu ha mig-ila kanit hu bag-u ha kinabuhì. 6 Iman hurà tad en kulang ta in-ila en kanit sa Balaan ha Ispiritu pinaagi ki Jesu Cristo ha Manluluwas taw 7 ta daw pinaagi hu grasya din nabuhat ki ha matareng, aman tagsalapen ta iman sa katumanan hu kinabuhì ha hurà din en katapusan. 8 Saini ha mga lalang kasaligan gayed. Agkabayaan ku ha ipanday nu gayed haini itudlù ta daw sa mga tumutuu hu Dios maniguru hu pagbuhat hu maayad ta saini hurà duun sayep daw mapuslanen hu bisan sin-u.

9 Harì ka makig-amul-amul hu pagsawalà ha binuang daw hu pamatbat hu gin-apuan daw hu pagsawalà mahitenged hu Kasuguan ta saena hurà pulus ta bà dà pakadaet. 10 Ku amin diyan sigi dà pakigsawalà ta daw mabengkag sa mga tumutuu baldenga nu haena. Ku harì magpaliliman baldenga nu hu ikaduwa. Ba ku harì pa gayed tumuu ikaw bay-anan nud en 11 ta siguru gayed ha sa etaw ha iling taena nakasuway en duun hu pagkamatareng daw makasasalà en gayed. Ba sa mga salà din iyan en maghukum kandin hu silut.

12 Igpadiyan ku ta ikaw si Artemas daw ku iyan ba si Tikico. Ku makauma haini diyan sal-awen a ikaw diyà ta Nicopolis ta asem ku tilendeng diyà a tagtimà. 13 Buligi gayed si Zenas ha abugado daw si Apolos hu alan ha mga kinahanglanen dan ku dumayun sidan hu paghipanaw. 14 Tudlui nu sa mga etaw ha maniguru sidan magbuhat hu maayad ta daw mabuligan dan haena sa etaw ha taglised. Ku buhaten dan haena mapuslanen gayed sidan.

15 Agpangamusta ikaw sa alan ha mga duma ku dini. Ipangamusta kay daan duun hu tagpalanggà kanay duun hu pagtuu.

Panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol Pablo Diyà Ki Filemon

1 Iyan a si Pablo ha napurisu tumenged hu pagsangyaw ku
mahitenged ki Jesu Cristo sa migsulat taini duma ki Timoteo
sa suled taw hu pagtuu.
Sinulatan day ikaw, Filemon sa minahal ha bulig day duun
hu buluhaten hu Dios 2 daw si Apia ha suled taw ha bahi duun
hu pagtuu, si Arkipo ha duma day daan ha sundalu hi Jesu
Cristo daw sa mga tumutuu ha tag-amul-amul hu pagsimba
diyan ta balay nu.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo ha Ginuu mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Pagtuu Daw Sa Pagpalanggà Hi Filemon

4 Sigi ku tagpasalamatan sa Dios ku agkahenà-henà ku ikaw
duun hu pag-ampù ku 5 ta napaliman ku ha adagi gayed
sa pagsalig nu ki Jesu Cristo ha Ginuu daw tagpalanggaen
nu daan sa alan ha mga tumutuu. 6 Iyan iman tig-ampù
ku ha maniguru ka hu pagpanunultul nu hu pagtuu nu ta
daw masabut taw gayed sa alan ha mga panalangin taw
tumenged hu pagpakigsabuwa taw diyà ki Cristo. 7 Suled
ku, adagi gayed sa kalipay ku daw nakadasig daan kanak su
mapaliman ku sa pagpalanggà nu hu alan ha mga etaw hu
Dios diyan daw sa pagdasig nu kandan.

Sa Hangyù Hi Pablo Mahitenged Ki Onesimo

8 Tumenged hu katenged ha in-ila kanak hi Cristo mahimu
ku gayed sa pagsugù ikaw hu agkabayaan ku ha buhaten nu.
9 Ba tumenged ta palanggà ku ikaw, bà ku dà ikaw aghangyua
bisan pa ku laas ad en daw purisu a iman tumenged hu
pagtuu ku ki Jesu Cristo.
10 Sa ighangyù ku ikaw iyan sa mahitenged hu ulipen nu
ha si Onesimo sa batà ku daan duun hu pagtuu tumenged
ta nakatuu daan pinaagi hu pagtudlù ku kandin dini ta
purisuwan. 11 Su anay hurà nu pulus ki Onesimo ba iman
mapuslanen en gayed ikaw daw kanak.
12 Igpaulì ku iman si Onesimo diyan ta ikaw bisan en ku
agkabulung a pa ngaay kandin. 13 Agkabayà a ngaay ha dini
dà magtimà ta kanak ta daw iyan makabulig kanak ilis ikaw
iman ha dini a pa napurisu tumenged hu pagsangyaw ku hu
Maayad ha Tultulanen. 14 Ba harì ku haini aghawidan dini
ku harì ka magtugut ta daw sa bulig nu kanak kenà pineges.

15 Kan ku sa hinengdan ha nakaawà si Onesimo diyan ta ikaw
hu mababà ha panahun ta daw ku makalikù diyan ta ikaw
harì kaw en makagsuwayà. 16 Iman saini kenà nud en ulipen
ba nabuhat en ha suled nu duun hu pagtuu. Saini palanggà
ku tungkay ba ayuwà pa gayed mahal diyan ta ikaw ta ulipen
nu daw suled nu pa gayed duun hu pagtuu hu Ginuu.
17 Aman ku isipen nu ha migsuled ki duun hu pagtuu
dawata nu gayed si Onesimo iling hu pagdawat nu kanak.
18 Ku amin din salà daw ku utang ba diyan ta ikaw isipen
nu ha kanak en haena ha utang 19 ta iyan a si Pablo sa
migsulat taini ha magbayad hu mga utang din diyan ta ikaw.
Ba henhenaa nu daan ha nakautang ka dini ta kanak ta
pinaagi kanak amin nu kinabuhì ha hurà din katapusan.
20 Aman buhata nu haena tumenged hu pagtuu ta hu Ginuu
ta daw madasig a duun hu pagkasabuwa ta diyà ki Cristo.
21 Tagsiguruwen ku gayed ha magpaliliman ka kanak daw
natun-an ku daan ha buhaten nu sa labaw pa dì hu hinangyù
ku diyan ta ikaw.
22 Iman amin pa aghangyuen ku ha taganahi a diyan hu
aghidegaan ku, ta tumenged hu pag-ampù nu ima ku ha
makaguwà a dini ta purisuwan daw makadiyan a daan ta
ikaw.
23 Agpangamusta ikaw si Epafras sa duma ku ha napurisu
daan tumenged hu pagtuu din ki Jesu Cristo. 24 Daw agpanga-
musta daan ikaw si Marcos daw si Aristarco, si Demas daw si
Lucas ha iyan bulig ku duun hu buluhaten hu Dios.
25 Panalanginan ka gayed hi Jesu Cristo ha Ginuu.

Sa Sulat Duun Hu Mga Hebrohanen

Sa Batà Hu Dios Labaw Dì Hu Balinsuguen

1 Su anay sa Dios mig-ikagi duun hu mga gin-apuan taw
pinaagi hu mga propita duun hu hurà mag-iling ha mga
paagi, 2 ba iman taini ha panahun mig-ikagi dini ta kanuy
pinaagi hu Batà din. Pinaagi kandin tinanghagà hu Dios sa
alan daw iyan daan haena tinaganahan din hu alan. 3 Sa
pagpangaluanlag hu Dios impadayag pinaagi hu Batà din ta
iling dà gayed sidan, daw iyan sa Batà din tagbayà hu alan ha
tinanghagà pinaagi hu gahem hu pag-ikagi din. Su mapalas
din en sa mga salà hu kaet-etawan pinaagi hu kamatayen din,
luminikù diyà ta langit daw duun mininuu hu kawanan hu
Dios ha gamhanan. 4 Aman sa Batà hu Dios nadayag ha labaw
gayed dì hu mga balinsuguen hu Dios, daw sa ngaran hu Batà
hu Dios gamhanan pa dì hu ngaran hu mga balinsuguen.

5 Hurà gayed balinsuguen ha inikagiyan hu Dios ha
"Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpadayag ku ha iyan a
Amay nu."
Daw hurà daan balinsuguen ha sinubay din ha
"Iyan a Amay din daw Batà ku daan."
6 Ba su ipadini hu Dios sa gamhanan ha Batà din ta kalibutan
minikagi haena hu
"Sa alan ha mga balinsuguen ku sumimba gayed kandin."
7 Mig-ikagi daan sa Dios mahitenged hu mga balinsuguen din
hu
"Sa mga balinsuguen ku maalistu gayed hu pagtuman kanak
daw iling sidan hu kalamag daw hu tagkalayab-layab
ha legdeg."
8 Ba sa inikagi hu Dios duun hu Batà din iyan haini
"Sikaw sa Dios, hurà gayed katapusan hu pagharì nu daw
sa pagkaharì nu matareng gayed. 9 Babayaen nu sa
pagkamatareng daw agtambagan nu sa pagkamasin-
upaken. Tumenged taini siak sa Dios ha iyan Mag-
babayà nu binuhat ku ha labaw ka dì hu mga duma nu
daw malipayen ka gayed."
10 Daw minikagi daan sa Dios hu
"Sikaw sa Ginuu, iyan ka migtanghagà ta langit daw ta kalibu-
tan. 11 Saini mangahanaw dà ba sikaw magpabilin ka
gayed. Malegdak daan haini iling hu pinaksuy 12 daw
ilisan hu bag-u, ba sikaw harì ka gayed mabalhin daw
hurà nu gayed katapusan."
13 Ba sa mga balinsuguen hu Dios hurà din ikagiyi hu

"Dini ka pinuu ta kawanan ku hangtud ha madaeg ku sa mga
kuntra nu."
14 Sa mga balinsuguen bà dà sinugù hu Dios hu pagbulig taena
ha agluwasen.

2

Sa Kaluwasan

1 Tumenged ta iling taena sa pagkagamhanan hu Batà hu
Dios kinahanglan ha palilimanan taw gayed sa kamatuuran
ha intudlù kanuy ta daw harì kuy makasuway duun. 2 Ta
ku malig-en man sa Kasuguan ha impadayag hu mga balin-
suguen hu Dios duun hu mga gin-apuan taw daw matareng
gayed sa pagsilut kandan sumalà hu nasupak dan, 3 in-
inuwen taw man paglikay hu paghukum hu Dios ku bay-
anan taw sa kamatuuran mahitenged hu mahinengdanen
gayed ha kaluwasan? Sa nauna ha migpadayag taini ha
kaluwasan iyan sa Ginuu dayun sa mga etaw ha nakapaliman
kandin nanunultul dini ta kanuy. 4 Pigpamatud-an haini hu
Dios pinaagi hu mga timaan daw hu hurà mag-iling ha mga
belenganen daw hu mga katatau ha in-ila din sumalà hu
pagbayà din pinaagi hu Balaan ha Ispiritu.

Si Jesus Nabuhat Ha Iling Hu Mga Suled Din

5 Asem ku malugay ag-ilisan hu Dios haini sa kalibutan. Ba
hurà pilia hu Dios sa mga balinsuguen din ha iyan magharì
taini 6 ba pinilì din sa mga etaw, ta amin inikagi ha tagyanaen
"Inu man diay sa etaw imbà nu man taghenhenaa daw tag-
pandayai? 7 Binuhat nu ha ubus sa kahimtang din dì
hu mga balinsuguen duun hu mababà ha panahun. Ba
makauma sa panahun ha ipatangkaw nu daw dayeen
8 daw buhaten nu ha iyan magharì hu alan."
Saini ha inikagi ha "iyan magharì hu alan" tagpasabut ha
hurà gayed tinanghagà ha harì pagharian asem hu etaw.
Iman harì taw pa haini agkaahà. 9 Ba sa naahà taw en iman
iyan si Jesus ha binuhat ha ubus sa kahimtang din dì hu mga
balinsuguen hu Dios duun hu mababà ha panahun ta daw
tumenged hu grasya hu Dios magpakamatay para hu kaet-
etawan. Ba iman impatangkaw daw dinayè tumenged hu
mga pag-antus din hu kamatayen.

10 Sa Dios ha iyan migtanghagà hu alan ta daw magdayè
kandin angayan daan ha impaantus din si Jesus ta pinaagi
taena makapadayag sa pagkahimpit hi Jesus daw mahimu
iman ha madakel sa maisip ha batà hu Dios daw makaambit
hu pagkagamhanan din, ta si Jesus iyan gayed paagi hu
kaluwasan. 11 Sikuy sa nakasalà ha pinamalas en daw si Jesus
sa impamalas sabuwa dà sa Amay taw. Aman harì agkagayhà

si Jesus ha ngaranan kuy kandin ha mga suled din 12 ta inikagi haini duun hu Dios ha
"Ikagiyan ku sa mga suled ku mahitenged ikaw daw dayeen ku ikaw duun hu mga tagkaamul-amul hu pagsimba ikaw."
13 Daw inikagi din pa ha
"Saligan ku gayed sa Dios."
Daw inikagi din daan ha
"Taini a iman duma hu mga suled ku ha batà hu Dios ha in-ila din kanak."
14 Tumenged ta sikuy sa mga batà hu Dios etaw kuy dà, si Jesus migpakaetaw daan ta daw mailing haena kanuy. Binuhat din haena ta daw mabaluy ha magpakamatay daw pinaagi taena madaeg din si Satanas sa iyan puunaan hu kamatayen, 15 daw sikuy sa dayun dà tagkahaldek hu kamatayen malibri kuy kandin duun hu kahaldek. 16 Natun-an taw ha kenà din iyan tagbuligan sa mga balinsuguen ba iyan kuy gayed sa mga inisip ha laus ha mga kaliwat hi Abraham. 17 Aman si Jesus migpakaetaw gayed ta kinahanglan ha makaagi hu bisan inu ha alantusen ta daw mabuhat ha maluluy-en daw matinumanen ha tungkay labaw ha sinaligan hu mga etaw duun hu Dios daw mapalas din sa mga salà hu kaet-etawan. 18 Tumenged ta mig-antus haena su panulayen hi Satanas mahimu din daan sa pagbulig hu agpanulayen iman.

3

Si Jesus Labaw Dì Ki Moises

1 Mga suled sinyu sa hinimu daan hu Dios ha mga etaw din, henhenaa nuy gayed si Jesus sa apostol ha sinugù hu Dios daw nabuhat ha tungkay labaw ha sinaligan hu mga etaw duun hu Dios sumalà hu tinuuwan taw. 2 Si Jesus migmatinumanen hu Dios ha migpilì kandin iling daan ha si Moises migmatinumanen hu pag-alima hu mga Judio ha pamilya hu Dios su anay. 3 Ba si Jesus inisip gayed ha labaw pa dì ki Moises iling taena ha tagbalay ha labaw daan dì hu agbalayen din. 4 Sa kada balay amin migbalay taena ba sa alan binuhat gayed hu Dios. 5 Si Moises matinumanen gayed ha suluguen hu pag-alima hu pamilya hu Dios su anay, ba saena ha binuhat din alung dà hu igpadayag hu Dios ku malugay. 6 Ba si Cristo kenà bà dà suluguen ta Batà gayed hu Dios daw matinumanen hu pag-alima iman hu pamilya hu Dios. Iyan kuy en iman pamilya din ku pangesegan taw sa pagsalig taw kandin daw sa taghinamen taw ha iyan igkalipay taw.

Sa Paghimlay Ha Intagana Hu Dios

7 Henhenaa nuy sa inikagi hu Balaan ha Ispiritu ha tagyanaen
“Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios 8 harì nuy igpadesen sa henà-henà nuy iling hu mga gin-apuan nuy ha migmasinupaken kandin, ta sinulay dan sa pagpailub din su duun sidan taena ha pinakabulung-bulung ha lugar. 9 Bisan pa su kapatan ha tuig ha naahà dan en sa mga belenganen ha binuhat din ba sinulay dan pa gayed haena. 10 Aman napaukan din gayed sidan ha migyanaen ‘Sigi dà agsuway kanak sa henà-henà dan daw harì dan agbuhaten sa pamatasan ha agkabayaan ku. 11 Tumenged ta napaukan ku sidan nanumpà a ha harì sidan makaduun taena ha himlayà ha ig-ila ku ngaay kandan.’ ”
12 Mga suled, mag-andam kaw ha hurà madaet ha henà-henà duun hu bisan sabuwa inyu daw makasupak hu pagtuu, ta iyan haena ipakasuway nuy duun hu bubuhay ha Dios. 13 Ba magpasambag-sambagà kaw aldaw-aldaw ta daw hurà inyu malimbungan hu salà ta iyan haena makapadesen hu henà-henà nuy. 14 Ku padayunen nuy sa pagsalig ki Cristo hangtud en hu katapusan masabuwa kuy diyà ta kandin. 15 Iling taena ha lalang hu Dios ha insulat kud en ha
“Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios harì nuy igpadesen sa henà-henà nuy iling hu mga gin-apuan nuy ha migmasinupaken kandin.”
16 Sin-u man haena sa nakapaliman hu lalang hu Dios ba migmasinupaken? Iyan haena sa mga gin-apuan taw ha pigagalenan hi Moises hu pag-awà diyà ta Ehipto. 17 Daw sin-u man haena sa mga etaw ha napaukan hu Dios seled hu kapatan ha tuig? Iyan gihapun sidan sa sigi dà pakasalà aman sinilutan sidan hu Dios daw nangamatay sidan duun taena ha pinakabulung-bulung ha lugar. 18 Daw iyan daan sidan su pigpanumpaan hu Dios ha harì makaduun hu himlayà ha ig-ila din ngaay kandan ta migmasinupaken sidan. 19 Aman natun-an taw ha hurà sidan makaduun tumenged ta hurà sidan tuu.

4

1 Ba bisan pa taena hurà awaa hu Dios sa saad din ha amin mga etaw ha makaduun taena ha himlayà duma kandin. Aman magbantay kaw gayed ha hurà bisan sabuwa inyu ha harì makaduun taena ha himlayà. 2 Ta napaliman taw daan sa Maayad ha Tultulanen iling hu mga gin-apuan taw, ba hurà taini pulus kandan ta hurà dan tuuwi. 3 Sikuy sa tuminuu makaduun kuy taena ha himlayà, ba saena ha harì agtuu sa lalang hu Dios tagyanaen

“Tumenged ta napaukan ku sidan nanumpà a ha harì sidan
makaduun taena ha himlayà ha ig-ila ku ngaay kandan.”
Saini ha himlayà intagana en hu Dios kanuy su hurà pa
tanghagaa sa kalibutan, 4 ta sa lalang hu Dios tagyanaen
“Duun hu ikapitu ha aldaw sa Dios mighimlay ta napengahan
din en sa alan ha mga binuhat din.” 5 Daw inikagi daan hu
Dios ha harì sidan makaduun taena ha himlayà ha ig-ila din
ngaay kandan.

6 Sa mga etaw su anay ha iyan nauna nakapaliman hu
Maayad ha Tultulanen mahitenged taini hurà makaduun
taena ha himlayà ta migmasinupaken sidan. Ba amin pa
mga etaw ha makaduun taena. 7 Natun-an taw ha amin pa
panahun ha natugun hu Dios ha sa mga etaw makaduun
taena ha himlayà, ta su maiwas en sa malugayad ha panahun
migsulat si David ha tagyanaen

“Ku mapaliman nuy iman sa lalang hu Dios harì nuy igpade-
sen sa henà-henà nuy.”

8 Saini ha himlayà kenà iyan su bugtà ha duun inagaleni hi
Josue su mga gin-apuan taw, ta ku iyan pa haena harì en
ngaay mag-ikagi ha amin pa lain ha panahun. 9 Aman natun-
an taw ha sikuy sa mga etaw hu Dios makaduun kuy taena
ha himlayà ha ig-ila din kanuy. 10 Sa etaw ku makaduun
taena ha himlayà umendà daan hu kandin ha buluhaten
iling hu Dios ha huminimlay su mapengahan din sa alan
ha tinanghagà din. 11 Aman paniguruwan taw gayed sa
pagduun taena ha himlayà daw magbantay kuy daan ha harì
kuy mailing taena ha mga etaw su anay ha migmasinupaken.

12 Sa lalang hu Dios gamhanan gayed. Saini magalang
pa dì hu ispada ta aglagbas haini duun hu henà-henà daw
gahinawa hu etaw daw tagpadayag hu agkabayaan daw hu
katuyuan din. 13 Hurà gayed makaheles duun hu Dios ta
sa alan agkaahà din daw agpanubag kuy diyà ta kandin ku
malugay.

Sa Tungkay Labaw Ha Sinaligan Hu Paghalad

14 Pangesegan taw gayed sa pagtuu taw tumenged ta amin
taw gamhanan daw tungkay labaw ha sinaligan duun hu
atubangan hu Dios ha iyan si Jesus sa Batà din. 15 Maluluy-
en haini ta natun-an din sa kaluya taw tumenged ta nakaagi
daan hu bisan inu ha panulay iling kanuy, ba hurà gayed hu
kandin makasalà. 16 Aman harì taw ikagayhà sa pag-ubay
duun hu Dios pinaagi hu pag-ampù ta daw mahid-uwan kuy
kandin daw ipaahà din kanuy sa grasya din duun hu bisan
inu ha panahun ha kinahanglanen taw sa bulig din.

5

1 Sa etaw ha mapilì ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad iyan tagpataliwarà duun hu Dios daw hu etaw ta
iyan taghalad ta daw mapalas sa salà hu mga etaw. 2 Saini
maluluy-en gayed taena ha mga etaw ha hurà dan agkasabut
daw tagkangalaag pinaagi hu pagpakasalà dan, ta etaw dà
haini ha tagpakasalà daan. 3 Tumenged taena sa paghalad
din kenà para dà hu kaet-etawan ba para daan hu kandin ha
kaugalingen.
4 Hurà gayed etaw ha iyan en tagpilì hu kaugalingen din
ha mabuhat ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad
ta sa Dios iyan dà tagpilì taena iling hu kapilia din ki Aaron.
5 Iling daan taena ha si Cristo kenà iyan migpilì hu kaugalin-
gen din ha iyan mabuhat ha tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad ta sa Dios iyan migpilì kandin, ta migyanaen haena
“Batà ku ikaw na iman taini ha aldaw igpadayag ku ha iyan a
Amay nu.”
6 Daw amin daan lalang hu Dios ha tagyanaen
“Sa pagkasinaligan nu hu paghalad hurà din gayed katapu-
san iling daan ki Melkisedec.”
7 Su dini pa si Jesus ta kalibutan mig-ampù ha tag-agalà
hu madaging ta hinangyù din sa Dios ha malibri ngaay hu
kamatayen. Tumenged hu pagkamatinumanen din duun
hu Dios napaliman sa pag-ampù din. 8 Bisan pa ku Batà
gayed hu Dios ba migtuen haena hu pagkamatinumanen
pinaagi hu mga malegen ha alantusen. 9 Su madayag en
sa pagkahimpit din nabuhat haena ha Manluluwas ha iyan
tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan duun hu alan ha
matinumanen kandin, 10 daw pigngaranan haena hu Dios
ha iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad iling ki
Melkisedec.

Sa Pag-endà Hu Pagtuu

11 Madakel pa ngaay sa agkabayaan day ag-ikagiya
mahitenged taini, ba malegen ha agsaysayen inyu ta harì
kaw pakasabut. 12 Iman makagtudlù kaw en ngaay ba
kapagtudluan kaw pa bisan sa malumu dà ha katudluanan
duun hu lalang hu Dios. Agkailing kaw pa hu batà ha harì
pakaalap hu kalan-enen. 13 Sa etaw ha iling taena harì pa
agpakatuen ku inu sa matareng ta atiyuay pa man ha batà.
14 Ba saena ha magulang pakatuen en ku inu sa maayad daw
sa madaet. Iling haena hu etaw ha pakaalap en hu madesen
ha kalan-enen.

6

1 Aman harì taw iyan dà henhenaen sa nauna ha katud-
luanan mahitenged ki Cristo ba ipaiseg taw sa natun-an

taw ta daw kenà iyan dà matun-an taw sa pagtuu duun hu
Dios pinaagi hu paghinulsul hu mga salà taw ha iyan ngaay
tag-uwit kanuy duun hu kamatayen, 2 daw kenà iyan dà
daan sa mga katudluanan mahitenged hu bautismu daw sa
pagpaulin hu Balaan ha Ispiritu, sa pagkabanhaw hu mga
minatay daw sa silut ha hurà din katapusan. 3 Buligan kuy
gayed hu Dios ta daw makaiseg sa pagpakatuen taw.
4-6 Ku amin etaw ha nailawan en hu Dios sa henà-henà
din daw nakadawat en hu mga panalangin, ginaheman daan
hu Balaan ha Ispiritu daw natun-an din en sa kadagway hu
lalang hu Dios daw naahà din daan sa gahem taena ha igpa-
dayag duun hu hudiyan ha panahun, ba ku umendà harì en
mabaluy ha umisab dà maghinulsul ta iling ha iglansang din
dà ig-isab sa Batà hu Dios duun hu krus ta daw pagtameyesen
hu kaet-etawan.
7 Sa bugtà ha sigi ag-udanan ha sa pamulahen duun agtubù
gayed daw mapulusan sa migpamula duun, saena ha bugtà
tagpanalanginan hu Dios. 8 Ba sa bugtà ha iyan dà tumubù
duun sa hilamunen daw sampinit hurà taena pulus aman
maendaan haena.
9 Minahal ku ha mga suled, bisan pa ku iyan haini inikagi
day inyu ba nasiguru day ha maayad gayed sa mapayanan-
an nuy ta mapuslanen gayed sa pagluwas hu Dios inyu. 10 Sa
Dios matareng gayed aman harì din aglipatan sa mga maayad
ha binuhat nuy daw sa pagpalanggà nuy kandin ha nadayag
pinaagi hu pagbulig nuy hu mga tumutuu ha sigi nuy pa
tagbuhaten iman. 11 Sa agkabayaan day iyan sa kada sabuwa
inyu maniguru gayed hu pagtalabahu taman ha matuman
sa taghinamen nuy. 12 Harì kaw magpapugul ba ilingan nuy
haena sa mga etaw ha tagpailub hu pagtuu aman tumenged
taena madawat dan sa insaad kandan hu Dios.

Sa Insaad Daw Sa Panumpà Hu Dios

13 Su magsaad sa Dios diyà ki Abraham su anay nanumpà
haena pinaagi hu kaugalingen din tumenged ta hurà en lain
ha labaw pa dì kandin. 14 Saena tagyanaen “Panalanginan ku
gayed ikaw daw ipadakel ku sa kaliwat nu.” 15 Si Abraham
migpailub hu pag-angat taena aman nadawat din gayed su
insaad kandin hu Dios.
16 Ku amin etaw ha manumpà saena agpanumpà pinaagi
hu ngaran hu labaw pa dì kandin ta daw sa pagpanumpà
din iyan makahusay hu alan ha pagsawalà dan. 17 Iling
daan taena ha sa Dios nanumpà ta daw matun-an gayed hu
pigsaaran din ha mga etaw ha sa katuyuan din harì gayed
mahalin. 18 Sa Dios harì tagbidù ta sa insaad din daw sa
impanumpà din agkasaligan gayed. Aman sikuy sa uminabut
diyà ta kandin nadasig hu pagsalap taena ha insaad din

kanuy. 19-20 Malig-en gayed sa paghinam taw taena ha insaad
hu Dios tumenged ta si Jesus uminuna en duun hu atubangan
hu Dios para kanuy dayun nabuhat ha iyan tungkay labaw ha
sinaligan taw hu hurà din katapusan iling ki Melkisedec su
anay.

7

Si Melkisedec

1 Saini si Melkisedec iyan harì ta Salem daw sinaligan haini
hu paghalad duun hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu
alan. Su tag-ulì en si Abraham sa nakigsabà daw nadaeg din
en sa mga harì tinalagbù hi Melkisedec daw pigpanalanginan
din. 2 Dayun inilahan daan hi Abraham hu ikasampulù ha
bahin hu alan ha mga butang ha nangaagaw din. Sa kahu-
lugan hu Melkisedec na Harì hu Katareng, daw tumenged
ta harì daan haena ta Salem tagpasabut ha iyan Harì hu
Kalinaw. 3 Si Melkisedec hurà katun-i sa kapuun din daw sa
mahitenged hu kamatayen din. Iling hu Batà hu Dios ha hurà
din puunaan daw sa pagkasinaligan din hu paghalad harì en
agkatapus.

4 Henhenaa nuy ku inu gayed kabantugan haini ta bisan
si Abraham sa bantugan ha gin-apuan taw mig-ila diyà ta
kandin hu ikasampulù ha bahin taena ha alan ha mga butang
ha naagaw din. 5 Sa Kasuguan hi Moises tagyanaen ha sa mga
kaliwat hi Levi ha mga sinaligan hu paghalad iyan tumimù
taena ha ikasampulù ha bahin duun hu mga duma dan bisan
ku kaliwat daan sidan hi Abraham. 6 Ba saini si Melkisedec
kenà kaliwat hi Levi ba tuminimù daan hu ikasampulù ha
bahin taena ha mga butang hi Abraham daw pigpanalangi-
nan din daan si Abraham sa sinaaran hu Dios. 7 Natun-an taw
ha sa tagpanalangin labaw gayed dì hu agpanalanginan din.
8 Sa mga sinaligan hu paghalad ha iyan agdawat hu ikasam-
pulù agpatay dà, ba si Melkisedec sa inilahan hi Abraham
hu ikasampulù bubuhay gayed sumalà hu lalang hu Dios.
9 Agkasabut taw daan ha bisan si Levi sa iyan tagdawat hu
ikasampulù mig-ila daan hu ikasampulù pinaagi ki Abraham
10 ta su tumalagbù si Melkisedec ki Abraham iling ha duun en
daan taena si Levi ta kaliwat man daan haena hi Abraham.

Si Jesus Sa Iling Ki Melkisedec

11 Pinaagi hu kaliwatan hi Levi in-ila sa Kasuguan duun
hu mga Judio. Ku pinaagi pa ngaay hu pagtuman taena
mahimu en ha mahimpit sa etaw kenà en ngaay kinahanglan
ha amin pa lain ha sinaligan hu paghalad iling ki Melkisedec
sa kenà duma hi Aaron ha kaliwat hi Levi. 12 Ku ag-ilisan sa
pagkasinaligan hu paghalad kinahanglan ha ilisan daan sa

Kasuguan. 13-14 Timan-i nuy ha si Jesus ha Ginuu taw sa in-ilis
ha sinaligan hu paghalad kenà kaliwat hi Levi ba sabubuwa
dà haini ha kaliwat hi Juda daw nabuhat ha sinaligan hu
paghalad bisan ku si Moises hurà magtudlù ha amin kaliwat
hi Juda ha mabuhat ha sinaligan hu paghalad.
15 Laus gayed ha ilisan en sa Kasuguan ta nakahiwal en
iman si Jesus sa sinaligan hu paghalad iling ki Melkisedec.
16 Sa pagkasinaligan din kenà pinaagi hu Kasuguan ha iyan
dà mabuhat ha sinaligan hu paghalad sa kaliwat hi Levi,
ba pinaagi gayed hu gahem hu kinabuhì din ha harì gayed
matapus. 17 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen “Sa pagkasinali-
gan nu hu paghalad hurà din gayed katapusan iling daan ki
Melkisedec.”
18 Natun-an taw ha sa Kasuguan inilisan hu bag-u ta hurà
taena pulus daw kenà haena kasaligan hu pagbulig kanuy
19 tumenged ta harì agkahimu ha mahimpit sa etaw pinaagi
hu pagtuman taena. Ba iman amin labaw pa ha paagi ha
agkasaligan taw ta daw makaubay kuy duun hu Dios.
20-21 Sa pagkasinaligan hi Jesus hu paghalad labaw pa
gayed dì hu mga sinaligan duun hu kaliwatan hi Levi ta hurà
bisan sabuwa kandan ha pinanumpaan hu Dios, ba diyà ki
Jesus nanumpà sa Dios ha tagyanaen
“Siak sa Magbabayà hu alan, ikagiyen ku ha iyan ka sinaligan
hu paghalad hu hurà din katapusan na sa inikagi ku
harì gayed mabalhin.”
22 Tumenged taena ha panumpà natun-an taw ha pinaagi ki
Jesus labaw gayed sa bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu
kaet-etawan.
23 Sa nangauna ha mga sinaligan hu paghalad madakel
tungkay daw agpatay dà sidan aman kapag-ilisan. 24 Ba si
Jesus harì gayed agkailisan ta hurà katapusan hu kinabuhì
din. 25 Aman pinaagi taena mabaluy ha maluwas din sa
bisan sin-u ku umubay duun hu Dios pinaagi kandin, ta
hurà katapusan hu kinabuhì din daw iyan daan sinaligan hu
mga etaw ha mangatubang duun hu Dios hu pag-ampù para
kandan.
26 Si Jesus iyan tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha
tagkinahanglanen taw gayed ta himpit daw hurà makasaway
kandin tumenged ta kenà iling hu etaw ha makasasalà daw
impatangkaw haini labaw hu alan. 27 Harì daan agkailing
hu duma ha mga sinaligan ha kada aldaw taghalad para hu
kandan ha kaugalingen daw para daan hu duma ha mga
etaw, ta si Jesus kasabuwa dà maghalad pinaagi hu pagpaka-
matay din duun hu krus. 28 Daw saena ha tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad pinaagi hu Kasuguan sigi dà pakasalà,
ba sa pinilì hu Dios pinaagi hu panumpà din ha in-ilis hu

Kasuguan iyan sa Batà din ta hurà din gayed salà daw hurà katapusan hu pagkasinaligan din.

8

Sa Bag-u Ha Kasabutan

1 Sa kahulugan hu tag-ikagiyen day inyu iyan sa amin taw
en iman tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad ha duun
tagpinuu hu kawanan hu Dios ha gamhanan diyà ta langit.
2 Duun tag-alagad hu laus ha Tabernaculo ha kenà binuhat
hu etaw dà ba kandin gayed hu Dios.

3 Sa alan ha tungkay labaw ha sinaligan iyan tagsuguen hu
paghalad aman iling daan ki Jesu Cristo ha kinahanglan ha
amin din gayed ihalad. 4 Ku dini pa ngaay si Jesus ta kalibutan
harì mabuhat ha sinaligan hu paghalad ta amin en mga
sinaligan hu paghalad sumalà hu Tabernaculo Kasuguan.
5 Ba sa tagbuhaten dan alung dà hu laus ha pagsimba diyà
ta langit. Iyan haini hinengdan ha su magbuhat si Moises su
anay hu Tabernaculo inikagiyan haena hu Dios ha tagyanaen
"Ilingi nu gayed sa kabuhata taena ha impaahà ku ikaw diyà
ta bubungan." 6 Ba labaw pa gayed iman sa pagkasinaligan
hi Cristo dì hu duma ha sinaligan hu paghalad ta sa bag-u ha
kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan malig-en gayed ha
mga saad dì ku daan.

7 Ku kenà pa ngaay kulang su daan ha kasabutan kenà en
kinahanglan ha ilisan pa hu bag-u. 8 Tumenged ta naahà hu
Dios ha harì haena mabaluy hu etaw minikagi hu

"Makauma sa panahun ha buhaten ku sa bag-u ha kasabutan
duun hu alan ha kaliwatan hi Juda sa batà hi Israel.
9 Saena ha bag-u ha kasabutan kenà iling hu daan ha
kasabutan ha binuhat ku duun hu mga gin-apuan dan
su ipaawà ku sidan diyà ta Ehipto, ta saena sinupak
dan aman binay-anan ku sidan. 10 Iyan haini bag-u ha
kasabutan ha agbuhaten ku duun hu mga kaliwatan hi
Israel. Iugsak ku sa mga sugù ku duun hu henà-henà
dan daw magtuman sidan taena dayun mabuhat a kan-
dan ha Dios daw mga sakup ku daan sidan. 11 Kenà en
kinahanglan ha magpatudluay pa sidan mahitenged
kanak ta alan en sidan makakilala kanak sugud hu
tungkay ubus sa kahimtang dan payanaen en duun hu
kinatangkawan. 12 Agpasayluwen ku sa mga madaet
ha buhat dan daw aglipatan ku sa mga salà dan."

13 Tumenged ta inikagi hu Dios ha amin bag-u ha kasabutan
tagpasabut ha sa daan hurà din en pulus, daw natun-an taw
ha sa hurà din en pulus agkahanaw dà.

9

Sa Pagsimba Duun Hu Tabernaculo

1 Duun ku daan ha kasabutan amin mga balaud
mahitenged hu pagsimba daw hu kabuhata hu Tabernaculo.
2 Su buhaten sa Tabernaculo daruwa haena ha kwarto. Sa
sabuwa tagngaranan hu Balaan ha Lugar ha duun in-ugsak
sa sulù daw sa lamisahan ha inugsakan hu supas ha ighalad
duun hu Dios. 3 Sa dibaluy taena ha in-elang ha manggad
tagngaranan hu Tungkay Balaan ha Lugar 4 ta duun sa
bulawan ha halaran ha duun daan tagsunuga sa insenso
daw amin daan duun kahun ha tinaguan hu mga timaan
taena ha daan ha kasabutan hu Dios daw hu mga etaw. Su
kahun hinal-epan hu bulawan daw duun daan intagù sa
bulawan ha bahandi ha tinaguan hu kalan-enen ha mana,
daw intagù daan duun su nanalingsing en ha sugkud hi
Aaron daw su daruwa ha batu ha sinulatan hu Kasuguan.
5 Saini ha kahun linuntudan daan hu daruwa ha larawan
ha sa pakpak dan iyan pakalambung hu taliwarà taena ha
kahun ta iyan timaan ha duduun sa Dios daw duun daan
agpamalasa sa salà hu mga etaw. Ba harì pa mabaluy ha
dayunen day en saysayen sa alan mahitenged taini.

6 Ku naandam en sa alan sa mga sinaligan hu paghalad
aldaw-aldaw agseled duun taena ha Balaan ha Lugar hu
pagbuhat hu katengdanan dan. 7 Ba saena ha Tungkay
Balaan ha Lugar iyan dà pakaseled duun sa tungkay labaw
ha sinaligan hu paghalad daw kasabuwa dà daan agseled
duun hu nangkatuig ha tag-uwit hu langesa ha ighalad din
duun hu Dios para hu kaugalingen din daw hu kaet-etawan
tumenged hu pagpakasalà dan. 8 Pinaagi taena tagpasabut
sa Balaan ha Ispiritu ha ku iyan dan pa taggamiten sa Balaan
ha Lugar harì pa makaduun sa mga etaw taena ha Tungkay
Balaan ha Lugar. 9 Iyan haini timaan ha sa mga halad
harì gayed makaawà hu pagpakasalà taena ha mga etaw
ha tagsimba 10 tumenged ta sa pagsimba dan pinaagi dà hu
mga tulumanen hu kalan-enen daw hu mga inumen daw hu
migkalain-lain ha pagpangenaw. Saini ha mga tulumanen
duun dà hu lawa daw taman dà hu panahun ha ilisan en hu
Dios.

Sa Halad Hi Jesu Cristo

11 Iman nakauma en si Cristo ha iyan tungkay labaw ha
sinaligan hu paghalad pinaagi hu bag-u ha paagi, daw sa
Tabernaculo ha sineledan din kenà binuhat hu etaw ta kenà
haena dini dà ta kalibutan. 12 Kasabuwa dà si Cristo seled
duun taena ha Tungkay Balaan ha Lugar daw hurà daan
mag-uwit hu langesa hu mga kambing daw hu mga baka

ha ighalad din ba iyan en gayed sa kandin ha langesa daw
pinaagi taena linibri kuy kandin hu hurà din katapusan. 13 Ku
sa pagpesik-pesik hu langesa hu mga kambing daw hu mga
turu ha baka daw hu tap-ung hu nati ha baka pakahimpit hu
etaw ha nakasalà su anay, 14 labaw pa gayed sa mahimu hu
langesa hi Cristo. Ta pinaagi hu bulig hu Balaan ha Ispiritu
ha hurà din katapusan inhalad din sa himpit ha kaugalin-
gen din duun hu Dios ha bubuhay ta daw angayan kuy hu
pagsimba kandin ta inawà din sa kasamuk taw mahitenged
hu pagpakasalà taw ha iyan ngaay tag-uwit kanuy duun hu
kamatayen.

15 Aman si Cristo iyan sinaligan hu bag-u ha kasabutan ta
daw sa mga hinimu hu Dios ha tumutuu makaangken hu
hurà din katapusan ha panalangin ha insaad din kandan.
Saini mahimu gayed ta tumenged hu kamatayen hi Cristo
nalibri sa mga etaw duun hu alan ha mga salà dan su sakup
pa sidan duun ku daan ha kasabutan.

16 Ku amin agpanugun mahitenged hu kabilin din kina-
hanglan ha amin manistigus ha minatay en su nanugun, 17 ta
sa tugun harì pa tagpulus ku bubuhay pa sa nanugun. 18 Iling
daan taena sa daan ha kasabutan hurà din pulus ku harì
mapamalas hu langesa hu mananap. 19 Su maikagi en hi
Moises sa alan ha Kasuguan duun hu mga etaw tuminimù
haena hu langesa hu baka daw hu kambing dayun linamu-
dan din hu wahig, daw tuminimù daan hu panga hu isupo
dayun imbedbed din duun sa impaligà ha bulbul hu karniro.
Pinaagi taena pinesik-pesikan din sa mga etaw daw su libru
hu Kasuguan 20 hu kagi din “Saini ha langesa iyan timaan
hu kasabutan mahitenged hu insugù hu Dios iman.” 21 Iling
daan ha pinesik-pesikan din hu langesa haena sa Taber-
naculo daw sa alan ha galamiten hu pagsimba. 22 Sumalà
hu Kasuguan apit en sa alan ha mga butang agpamalasen
hu langesa, ta sa pagpasaylu hu salà pinaagi dà gayed hu
pagpamalas hu langesa.

23 Saini ha Tabernaculo daw sa mga galamiten duun alung
dà hu laus ha Tabernaculo diyà ta langit daw kinahanglan
ha pamalasen haena hu langesa hu mananap. Ba saena
ha langitnen ha Tabernaculo kinahanglan ha pamalasen hu
labaw pa kamahal ha halad. 24 Aman sa inhalad hi Cristo iyan
gayed sa lawa din daw saena ha Tabernaculo ha sineledan
din kenà dini dà ta kalibutan ha binuhat hu etaw ba iyan
gayed sa laus ha Tabernaculo diyà ta langit. Iman iyan haena
agpangatubang duun hu Dios para kanuy. 25 Sa tungkay
labaw ha sinaligan hu paghalad kada tuig agseled duun hu
Tungkay Balaan ha Lugar duun hu Tabernaculo hu paghalad

hu langesa hu mananap. Ba si Cristo hurà magsublì-sublì hu paghalad hu kaugalingen din, 26 ta ku iyan pa haini kinahanglan ha masublì-sublì daan sa pag-antus din hu kamatayen sugud dà su tanghagaen sa kalibutan. Ba duun hu natugun ha panahun kasabuwa dà haena magpakamatay hu pagpamalas hu mga salà taw. 27 Harì gayed malikayan ha sa etaw agpatay dayun aghukuman hu Dios. 28 Iling daan taena si Cristo kasabuwa dà magpakamatay hu pagpamalas hu salà hu kaet-etawan. Ku lumikù asem haena sa tuyù din kenà en iyan sa pag-uwit duun hu krus hu salà hu kaet-etawan ba iyan en sa katumanan hu kaluwasan taena ha tagsalap kandin.

10

1 Tumenged ta sa Kasuguan alung dà man hu agpakauma ha maayad ha kahimtang pinaagi ki Cristo, sa pagsublì-sublì hu paghalad kada tuig harì gayed pakahimpit hu tagtuman taena. 2 Ta ku agkahimpit pa sidan nakaendà en ngaay sidan maghalad daw harì dan en gan taghenhenaen sa mga salà dan ta napengahan en haena. 3 Ba sa pagsublì-sublì hu paghalad kada tuig iyan tagpasabut ha sigi dà sidan pakasalà 4 ta sa langesa hu mga turu ha baka daw hu mga kambing harì gayed pakaawà hu mga salà.

5 Aman tumenged taena su agdini en si Cristo ta kalibutan inikagiyan din sa Dios hu

“Kenà nu iyan agkabayaan sa mga mananap ha ighalad ba
binuhatan a ikaw hu lawa ha iyan ighalad ku 6 ta harì
nu agkabayà-bayaan sa mga halad ha nasunug ha mga
mananap ta daw maawà sa mga salà hu mga etaw.
7 Aman tumenged taini inikagiyan ku ikaw su anay
‘Taini ad en hu pagtuman hu agkabayaan nu sumalà
hu insulat ha lalang nu mahitenged kanak.’ ”

8 Sa una ha inikagi hi Jesus ha “Harì nu agkabayà-bayaan sa mga halad ha nasunug ha mga mananap ta daw maawà sa mga salà hu mga etaw” inikagi din haena bisan ku iyan haena insugù hu Kasuguan. 9 Dayun inikagi din ha “Taini ad en hu pagtuman hu agkabayaan nu.” Aman natun-an taw ha sa daan ha paagi inilisan din hu bag-u. 10 Tumenged ta natuman hi Jesu Cristo sa agkabayaan hu Dios nahimpit kuy pinaagi hu kasabuwa dà ha paghalad din hu kaugalingen din.

11 Sa mga sinaligan hu paghalad aldaw-aldaw taghalad hu iyan dà gihapun ha halad ha harì pakaawà hu mga salà. 12 Ba si Cristo kasabuwa dà maghalad para hu alan ha mga salà hu kaet-etawan dayun mininuu duun hu kawanan hu Dios 13 daw tag-angat iman hangtud ha madaeg hu Dios sa mga

kuntra din. 14 Aman pinaagi hu sabuwa dà ha paghalad saena
ha napalas sa mga salà din nahimpit hu hurà din katapusan.
15 Inikagi daan hu Balaan ha Ispiritu duun hu lalang hu
Dios ha
16 “Iyan haini bag-u ha kasabutan ku duun hu kaet-etawan.
Iugsak ku sa mga sugù ku duun hu henà-henà dan daw
magtuman sidan taena.”
17 Inikagi din pa daan ha
“Aglipatan ku sa mga salà dan.”
18 Tumenged ta pinasaylu en haena hu Dios hurà en kina-
hanglana sa lain pa ha halad para hu salà.

Sa Pag-ubay Duun Hu Dios

19 Mga suled, pinaagi hu uminagas ha langesa hi Jesus harì
kuy mahaldek hu pagseled duun taena ha Tungkay Balaan ha
Lugar, 20 ta pinaagi hu lawa din hurà en makaelang kanuy
hu pagpakig-atubang taw hu Dios. 21 Tumenged ta sikuy sa
mga etaw hu Dios amin taw tungkay labaw ha sinaligan hu
paghalad 22 umubay kuy iman duun hu Dios pinaagi hu laus
ha pagsimba daw kenà duwa-duwa ha pagtuu tumenged ta
nalimpyu en sa henà-henà taw daw nabautismuwan kuy en
ha iyan timaan taena. 23 Harì kuy gayed magduwa-duwa
ba pangesegan taw haena sa taghinamen taw ta natun-an
taw en ha matinumanen gayed sa Dios hu insaad din kanuy.
24 Maghenà-henà kuy ku in-inuwen taw sa pagdinasigà taw
duun hu pagpinalanggaay taw daw hu pagbuhat hu maayad.
25 Harì kuy sumuway duun hu tagkaamul-amul ha mga
tumutuu iling hu tagbuhaten en iman hu duma inyu, ba
magdinasigà kuy gayed labi en iman ta natun-an taw ha ubay
en sa paglikù hu Ginuu.
26 Ku natun-an taw en sa kamatuuran ba tuyuen taw pa
gayed sa pagbuhat hu madaet, hurà en lain ha halad hu
pagpalas taena 27 daw sa agkapayanan-an taena iyan dà
sa pinakahaluhaldek ha silut tumenged hu kapauk hu Dios
duun hu alan ha mga kuntra din. 28 Su anay sa etaw ha
pakasupak hu Kasuguan hi Moises harì en gayed agkahid-
uwan ta aghimatayan haena ku amin daruwa daw ku tatulu
ba ha tistigus. 29 Labaw pa gayed kabegat sa silut hu mga
etaw iman ha hurà dawat taena ha Batà hu Dios daw tag-isip
ha hurà pulus taena ha langesa hi Cristo ha iyan timaan hu
bag-u ha kasabutan ha iyan ngaay makahimpit kandan, daw
pigtameyes dan daan sa Balaan ha Ispiritu ha iyan mig-ila hu
grasya dini ta kanuy. 30 Natun-an taw en ha sa Dios tagyanaen
“Iyan ad agbales hu pagsilut” daw inikagi din daan ha “Iyan
a taghukum hu mga etaw ku.” 31 Pinakahaluhaldek gayed sa
paghukum hu Dios ha bubuhay.

32 Timan-i nuy su nauna ha panahun ha nailawan kaw hu
kamatuuran daw inantus nuy gayed sa mga malegen ha naul-
ulahan nuy. 33 Amin panahun ha pigpagagayhaan kaw duun
hu atubangan hu mga etaw daw pigpasipalahan kaw kandan.
Usahay pakalagkes kaw hu duma nuy ha pigpasipalahan dan.
34 Nahid-uwan nuy daan haena sa mga napurisu, daw su
agawen dan sa mga butang nuy bà kaw dà nabayà-bayà ta
natun-an nuy ha tungkay gayed maayad sa kahimtang nuy
asem diyà ta langit duun hu hurà din katapusan.
35 Aman harì kaw tagduwa-duwa hu pagsalig nuy ta saini
amin nuy gayed adagi ha bales. 36 Ba kinahanglan ha mag-
pailub kaw ta daw matuman nuy sa agkabayaan hu Dios daw
madawat nuy haena sa insaad din, 37 ta sa lalang hu Dios
tagyanaen
"Saena ha tagsalapen nuy madani en daw harì en haena
tagyawat. 38 Sa mga etaw ku ha nabuhat ha matareng
makaangat gayed taini pinaagi hu pagtuu, ba ku harì
sidan makaantus harì ku gayed sidan igkabayà-bayà."
39 Kenà kuy duma taena ha agpaman-endà daw agsilutan ta
amin taw pagtuu aman naluwas kuy.

11

Sa Pagtuu

1 Sa pagtuu iyan sa pagsiguru taw ha madawat taw gayed sa
taghinamen taw daw iyan sa katuen taw ha duduun en haena
sa mga butang bisan ku hurà taw pa kaahà. 2 Tumenged hu
pagtuu sa mga gin-apuan taw nadayè sidan hu Dios.
3 Tumenged hu pagtuu natun-an taw ha sa alan ha tinang-
hagà pinaagi gayed hu lalang hu Dios. Aman natun-an taw
ha sa agkaahà taw iman duun napuun hu hurà pa magpaahà
kanuy.
4 Tumenged hu pagtuu si Abel mighalad hu nabayà-bayaan
hu Dios dì hu ki Cain. Tumenged hu pagtuu hi Abel inisip
haena ha matareng ta dinawat hu Dios sa inhalad din. Bisan
ku nalugay en sa pagpatay hi Abel ba sa pagtuu din tagtudlù
pa iman kanuy.
5 Tumenged hu pagtuu si Enoc inuwit diyà ta langit ha hurà
en patay. Hurà kaahà hu bisan sin-u ta tinimù hu Dios. Su
hurà pa haena timua dinayè en hu Dios ta nakapabayà-bayà
kandin. 6 Sa etaw ha hurà din pagtuu harì gayed pakapabayà-
bayà hu Dios, ta saena ha ag-ubay diyà ta kandin kinahanglan
ha tumuu gayed ha amin Dios daw balesan din haena sa
tagpan-ahà kandin.
7 Tumenged hu pagtuu si Noe su ikagiyan hu Dios
mahitenged hu lenep tuminuu en bisan ku hurà din pa

haena kaahà. Aman tinuman din sa insugù kandin hu Dios ha magbuhat hu arka ta daw malibri sa pamilya din. Pinaagi hu pagkamatinumanen hi Noe nakapadayag ha sa makasasalà ha etaw angayan gayed ha silutan ba si Noe inisip hu Dios ha matareng tumenged hu pagtuu din.

8 Tumenged hu pagtuu si Abraham migmatinumanen hu sugù hu Dios ha dumuun hu bugtà ha insaad kandin, aman inawaan din sa banuwa din bisan ku hurà din katun-i ku hindu duun agpayanaen. 9 Tumenged hu pagtuu din, bisan su makauma en diyà iling haena hu langyaw ta duun dà migtimà hu lawig. Iling daan hu batà din ha si Isaac daw sa apù din ha si Jacob ha duun dà daan migtimà hu lawig bisan ku insaad en kandan hu Dios haena sa bugtà ha maangken dan, 10 ta sa taghinamen dan iyan gayed sa banuwa ha tinukud hu Dios diyà ta langit.

11 Tumenged hu pagtuu si Sara ha asawa hi Abraham nabedes bisan ku magulang en tungkay ha hurà pamatà, ta tinuuwan din gayed sa insaad kandin hu Dios. 12 Aman si Abraham sa magulang en tungkay nabuhat gayed ha gin-apuan hu madakel tungkay ha mga kaliwatan ha iling kadakel hu bituen diyà ta langit daw hu harì maiyap ha pantad ta dagat.

13 Saini ha mga etaw alan pa nangamatay daw human katuman sa insaad kandan hu Dios. Ba pighinam dan haini daw pigdawat dan ha bà dà sidan langyaw dini ta kalibutan. 14 Sa mga etaw ha iling taena tagpaahà ha amin dan taghinamen ha banuwa ha kandan gayed. 15 Ku iyan dan pa ngaay taghenhenaen haena sa banuwa ha napun-an dan lumikù dà ngaay sidan duun. 16 Ba sa taghinamen dan iyan sa tungkay madagway ha banuwa diyà ta langit. Aman sa Dios harì gayed agkagayhà ha pagngaranan dan hu Dios dan ta napengahan din en sa banuwa ha agpatimaan din kandan.

17-18 Sa insaad hu Dios diyà ki Abraham iyan sa pinaagi hu batà din ha si Isaac dumakel sa kaliwatan din. Amin panahun ha sinulay hu Dios si Abraham ku malig-en ba sa pagsalig din aman inikagiyan din si Abraham ha ihalad din si Isaac. Ba tumenged hu pagtuu hi Abraham taena ha saad hu Dios hurà haena pamalibad 19 ta tinuuwan din ha mabanhaw dà hu Dios sa etaw, aman pig-isip din ha si Isaac iling hu nabanhaw.

20 Tumenged daan hu pagtuu si Isaac pigsaaran din hu panalangin sa mga batà taena ha si Jacob daw si Esau.

21 Tumenged hu pagtuu si Jacob su agpatay en nangibit duun hu sugkud din daw pigpanalanginan din sa mga apù din ha mga batà hi Jose dayun suminimba duun hu Dios.

22 Tumenged hu pagtuu si Jose su apit en agpatay nasubay
din ha sa mga kaliwatan hi Israel umawà dà diyà ta Ehipto,
aman nanugun ha uwiten dan dà sa tul-an din.

23 Tumenged hu pagtuu sa mga laas hi Moises hurà ka-
haldek hu sugù taena ha Harì ta Ehipto ha himatayan sa batà
ha mga maama. Aman su ibatà si Moises inheles dan seled hu
tatulu ha bulan ta naahà dan ha madagway gayed haena ha
batà.

24 Tumenged hu pagtuu si Moises su adagi en hurà kabayà
ha ngaranan ha batà hu batà ha bahi hi Faraon sa Harì ta
Ehipto. 25 Iyan din impalabi sa mga alantusen duma hu
mga etaw hu Dios ha pigpasipalahan dì hu mababà dà ha
mga kalipayan hu pagpakasalà. 26 Inisip din ha maayad
ku pagtameyesen tumenged hu pagsalig din taena ha ag-
pakauma ha si Cristo dì hu alan ha katigayunan diyà ta
Ehipto, ta sa taghinamen din iyan sa bales. 27 Tumenged hu
pagtuu si Moises uminawà diyà ta Ehipto ha hurà kahaldek
hu kapauk taena ha Harì, daw mig-antus ta natun-an din ha
tagdumahan hu Dios bisan ku harì din agkaahà. 28 Tumenged
hu pagtuu din, su hurà pa awà diyà ta Ehipto pigsaulug
din sa Aldaw hu Paglabay daw insugù din ha pesik-pesikan
hu langesa hu karniro sa mga balay hu mga kaliwatan hi
Israel ta daw sa balinsuguen hu Dios harì humimatay hu
kamagulangan ha batà dan ha maama.

29 Tumenged hu pagtuu sa mga kaliwatan hi Israel lumi-
nayun duun taena ha Maligà ha Dagat ha nabuhatan hu
dalan. Ba su umagi en duun sa mga taga-Ehipto nangalemes
sidan.

30 Tumenged hu pagtuu sa mga kaliwatan hi Israel su
makauma duun hu kutà ta Jerico miglibut-libut sidan duun
kada aldaw seled hu nangkasimana dayun nangatempag
haena.

31 Tumenged hu pagtuu si Rahab sa madaet ha bahi diyà
ta Jerico hurà patay duma hu mga masinupaken ta binuligan
din su daruwa ha etaw ha sinugù hu pagpaniid taena ha
banuwa.

32 Iyan dà haini ta hurà en panahun hu pagpanunultul
mahitenged hu pagtuu hu mga etaw iling ki Gideon daw
ki Barak, ki Samson daw ki Jepte, ki David, ki Samuel daw
hu mga propita. 33 Ta pinaagi hu pagtuu sa duma kandan
nakadaeg hu mga pakigsabà kandan daw sa duma matareng
sa pagkaharì dan aman nadawat dan sa mga insaad kandan
hu Dios. Sa duma nadaeg dan sa mga liyon 34 daw sa duma
hurà kasunug hu mapasù tungkay ha hapuy. Amin kandan

hurà kapatay pinaagi hu magalang daw sa mga maluya kandan nakabis-ay. Nangabuhat sa duma ha mabalaw hu pagpakigsabà daw nadaeg dan sa mga sundalu ha napuun duun hu migkalain-lain ha nasud. 35 Amin daan nangamatay ha mga batà ha impalikù dà duun hu mga inay dan ta nabanhaw.

Ba sa duma hurà endà hu pagtuu dan aman pigpasipalahan sidan taman ha mangamatay, ta natun-an dan ha ku mabanhaw sidan tungkay pa gayed maayad sa kahimtang dan. 36 Sa duma mig-antus hu mga pagtameyes daw hu mga paglagkut, sa duma pigpusasan daw napurisu. 37 Sa duma kandan binatu taman ha matay daw sa duma tinamped pinaagi hu gabas daw sa duma hinimatayan pinaagi hu magalang. Sa duma kandan migpinaksuy hu langgit hu mga karniro daw hu mga kambing daw mig-antus sidan hu kauhul, pigpasipalahan sidan daw pigdaeg-daeg. 38 Tagkangalaag sidan duun hu pinakabulung-bulung ha mga lugar daw duun hu mga bubungan daw duun dà sidan tagtimà hu mga liyang, ta sa kalibutan kenà angayan ha pagtimaan dan.

39 Saini sidan nadayè gayed hu Dios bisan ku hurà dan kadawat sa insaad kandan 40 tumenged ta amin pa tungkay madagway ha intagana din ta daan din nahenà-henà ha daw din en haena agtumana ku makalagkes kuy en duun.

12

Sa Pagbaldeng Hu Dios Hu Mga Batà Din

1 Saini ha madakel ha mga etaw iling iman ha nakalibut sidan ha tag-ahà kanuy. Aman kinahanglan ha awaen taw sa bisan inu ha pakaelang kanuy daw sa salà ha iyan pakabakus kanuy, daw maniguru kuy mulalaguy taman ha makauma kuy duun hu daeganan. 2 Iyan taw dà gayed saligan si Jesus sa puunaan daw sa igkahimpit hu pagtuu taw, ta inantus din sa kalansanga kandin duun hu krus daw hurà gayed kagayhà taena tumenged hu kalipay din ku maiwas en haena daw iman duun tagpinuu hu kawanan hu Dios. 3 Henhenaa nuy si Jesus sa mig-antus hu pagsupak kandin hu mga makasasalà ta daw harì kaw luyahan hu mga alantusen nuy.

4 Sa pagsukul nuy iman hu salà harì pa pakapatay inyu. 5 Nalipatan nuy en ba sa inikagi inyu hu Dios isip ha mga batà kaw kandin ha tagyanaen

“Sikaw sa batà ku, harì nu agtameyesa sa pagbaldeng ku daw
ku paukan ku ikaw harì ka bà dà agluyahi. 6 Ta sa alan
ha palanggà ku daw inisip ha batà ku agbaldengen ku
gayed.”

7 Aman antusa nuy sa pagbaldeng inyu ta iyan haena timaan ha mga batà kaw hu Dios. Amin ba diay palanggà ha

batà ha harì agbaldengen hu amay din? 8 Ku ipatayà kaw hu
Dios kenà kaw laus ha mga batà din. 9 Bisan sa mga amay taw
agbaldengen kuy kandan daw agtahuran taw sidan. Labaw
pa gayed ha magmatinumanen kuy duun hu Amay taw diyà
ta langit ta pinaagi kandin amin taw kinabuhì ha hurà din
katapusan. 10 Sa amay taw dini mababà dà sa kabaldenga dan
kanuy sumalà hu agkahenhenaan dan ha maayad, ba sa Dios
agbaldengen kuy kandin ta saena makapaayad kanuy daw
mahimpit kuy iling kandin. 11 Ku agbaldengen kuy iman harì
kuy agkalipay duun. Ba ku mapengahan haena iyan pakaila
kanuy hu matareng ha pamatasan daw hu malinawen ha
paghenà-henà.
12 Aman harì kaw tagluya-luya ba maniguru kaw gayed.
13 Duun kaw maghipanaw hu kamatuuran ta daw saena ha
maluya hu pagtuu makabis-ay daan.

Sa Pasidaan Mahitenged Hu Pagsupak Hu Dios

14 Buhata nuy sa mahimu nuy ta daw malinawen sa pag-
pakigdapità nuy duun hu bisan sin-u daw mahimpit kaw, ta
sa etaw ha kenà mahimpit harì din gayed maahà sa Ginuu.
15 Mag-andam kaw gayed ha hurà makasuway inyu duun
hu grasya hu Dios daw hurà daan pagdumut ha tumubù
diyan ta inyu ha iyan makapasamuk inyu dayun madakel
ha mga etaw sa mabuhat ha madaet. 16 Mag-andam kaw
daan ha hurà inyu makabuhat hu malaw-ay daw hurà inyu
makasupak duun hu Dios iling ki Esau su anay sa imbaylu din
hu kalan-enen dà sa pagkamagulang din. 17 Ba natun-an nuy
ha su malugay en agkabayaan din dà ngaay ha panalanginan
ba hurà en kabaluy ta hurà en paagi ha mabawì din dà sa
pagkamagulang din bisan ku minagalà en haena.
18 Sa paagi nuy hu pag-ubay duun hu Dios kenà iling hu mga
gin-apuan nuy, ta sa kandan ha inelegan iyan sa Bubungan
ta Sinai ha tagkalegdeg daw migsukilem duma hu maseleg
ha kalamag 19 dayun napaliman dan sa trumpita daw sa
lageng hu Dios. Huminangyù sidan ha humagteng en sa Dios
20 ta nangahaldekan gayed sidan hu inikagi din ha tagyanaen
"Bisan sin-u sa makaubay duun taini ha bubungan bisan
ku mananap kinahanglan ha batuwen taman ha matay."
21 Saena pinakahaluhaldek gayed ta nakaikagi si Moises hu
"Hinugdunan a gayed hu kahaldek ku."
22 Ba sinyu makaubay kaw duun hu Bubungan ta Sion
daw duun hu banuwa hu Dios ha bubuhay ha iyan sa Bag-
u ha Jerusalem diyà ta langit ha duun naamul-amul sa
harì maiyap ha balinsuguen hu Dios ha malipayen gayed.
23 Makaduun kaw daan taena ha tagkaamul-amul ha nan-
gauna ha mga batà hu Dios ha sa mga ngaran dan nakasulat

duun hu libru diyà ta langit. Makaubay kaw duun hu Dios sa Maghuhukum hu alan, daw makaamul kaw daan duun hu mga matareng ha mga etaw ha nangamatay en su anay ha nabuhat ha himpit. 24 Makaamul kaw daan diyà ki Jesus ha iyan sinaligan hu bag-u ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-etawan, ta pinaagi hu langesa din napalas sa mga salà nuy. Sa langesa din iyan timaan hu grasya hu Dios kenà iling hu langesa hi Abel su anay ha iyan timaan hu pagpanimales.

25 Mag-andam kaw gayed ha harì kaw makasupak hu lalang hu Dios. Ku sinilutan hu Dios sa mga etaw su anay tumenged ta hurà sidan magpaliliman ki Moises, labaw pa gayed sa igsilut kanuy hu Dios ku harì taw pagpalili-manan sa tag-ikagiyen din diyà ta langit. 26 Su mag-ikagi sa Dios nahuyung sa kalibutan, ba inikagi din iman ha amin panahun ha huyungen din dà sa kalibutan lagkes en sa kalangitan. 27 Sa kahulugan taena iyan sa ag-awaen din sa alan ha mga tinanghagà ha agkahanaw dà ta daw iyan dà masamà sa harì en agkahanaw.

28 Aman pasalamatan taw gayed sa Dios ta iyan kuy kandin tagharian duun hu hurà din katapusan. Simbahen taw sa Dios duun hu paagi ha agkabayà-bayaan din daw tahuran taw gayed sa paghukum din, 29 ta sa kapauk hu Dios iling hu tagkalayab-layab ha legdeg.

13

Sa Hudiyan Ha Mga Panugun

1 Mga suled, dayuna nuy sa pagpinalanggaay nuy isip ha migsususuled kaw duun hu pagtuu. 2 Harì nuy agbay-ani sa pagdawat hu mga langyaw ta sa duma taena kan ku hurà nuy kakilala ba balinsuguen man diay hu Dios. 3 Henhenaa nuy sa mga napurisu isip ha napurisu kaw daan duma kandan, daw saena ha pigpasipalahan isip ha pigpasipalahan kaw daan duma kandan.

4 Kinahanglan ha tahuran nuy sa pag-asawa nuy daw hurà makasalà inyu ta agsilutan gayed hu Dios haena sa tagbuhat hu malaw-ay daw sa tagpanapaw.

5 Andama nuy ha harì kaw mabuhat ha agapan hu salapì, ba bisan inu ha didiyan ta inyu tumanan en haena ta inikagi hu Dios ha

“Harì ku gayed inyu ag-endaan daw igpatayà.”

6 Aman adagi gayed sa pagsalig taw duun hu Dios ha makaik-agi kuy hu

“Sa Dios iyan tagbulig kanak aman harì a agkahaldek hu bisan inu ha buhaten kanak hu etaw.”

7 Harì nuy aglipati haena sa mga pangulu nuy ha iyan migtudlù inyu hu lalang hu Dios. Timan-i sa maayad ha

kinaiya dan daw ilingi nuy sa pagtuu dan. 8 Si Jesu Cristo harì
agkabalhin sugud dà su anay bisan iman daw duun hu hurà
din gayed katapusan.

9 Harì kaw magpalimbung hu migkalain-lain ha katudlu-
anan. Sa makapadasig kanuy iyan dà gayed sa grasya hu
Dios kenà pinaagi hu harì pagkaen hu mga kalan-enen, ta sa
pagtuman taena harì daan makapaayad kanuy. 10 Amin taw
inhalad ha harì mabaluy ha kan-en hu sinaligan hu paghalad
duun hu Tabernaculo.

11 Sa tungkay labaw ha sinaligan hu paghalad tag-uwit
hu langesa hu mananap duun taena ha Tungkay Balaan ha
Lugar ta daw mapalas sa mga salà, ba sa lawa taena ha
mananap agsunugen diyà ta guwà. 12 Iling daan taena si
Jesus migpakamatay diyà ta guwà taena ha banuwa ta daw
mapalas sa mga salà hu kaet-etawan pinaagi hu langesa din.
13 Aman dumuma kuy kandin diyà ta guwà daw antusen
taw duma kandin sa pagpagagayhai kandin. 14 Ta dini ta
kalibutan hurà taw laus ha banuwa, ba amin taw iman
taghinamen ha banuwa ha hurà din katapusan.

15 Aman pinaagi ki Jesu Cristo sigi taw ihalad duun hu Dios
sa pagdayè pinaagi hu pag-ikagi taw hu mga pagpasalamat
kandin. 16 Harì nuy agbay-ani sa pagbuhat hu maayad daw
sa pagkakalalagan ta iling haini hu halad ha agkabayà-bayaan
hu Dios.

17 Magmatinumanen kaw gayed hu mga pangulu nuy daw
tahuri nuy sidan ta iyan sidan tag-alima inyu duun hu pagtuu
daw iyan daan sidan agpanubag duun hu Dios ku pig-inu-inu
dan sa katumana hu katengdanan dan. Magmatinumanen
kaw kandan ta daw malipayen sidan duun hu buluhaten dan,
ta ku harì kaw magtuman luyahan sidan daw sa mga buhat
dan harì magpulus inyu.

18 Ampui kay gayed inyu. Nasiguru day ha hurà gayed
makasaway hu buluhaten day ta sa katuyuan day iyan dà
sa pagbuhat hu maayad. 19 Aghangyuen ku gayed inyu ha
iampù a inyu ta daw laus a dà makalikù diyan.

20-21 Sa Dios ha iyan puunaan hu kalinaw mag-ila inyu
hu bisan inu ha kinahanglanen nuy hu pagtuman hu agk-
abayaan din, daw buhaten din diyan ta inyu sa makapabayà-
bayà kandin pinaagi ki Jesu Cristo ha Ginuu taw sa binanhaw
din daw nabuhat ha bantugan ha magbalantay taw isip ha
karniro kuy kandin, ta sa langesa hi Jesu Cristo iyan timaan
hu hurà din katapusan ha kasabutan hu Dios daw hu kaet-
etawan. Aman dayeen gayed hu hurà din katapusan.

22 Mga suled, aghangyuen ku gayed inyu ha magpailub kaw
taini ha salambagan ku ta saini ha sulat ku mababà dà.

23 Agkabayaan ku ha matun-an nuy ha sa suled taw ha si
Timoteo impaguwà en. Ku makaagpas haena dini agduma-
hen ku diyan hu pagpakig-ahà inyu.
24 Ipangamusta kay duun hu mga pangulu nuy daw hu alan
ha mga etaw hu Dios diyan. Agpangamusta inyu sa mga suled
taw dini ta Italia.
25 Panalanginan kaw alan hu Dios.

Sa Sulat Hi Apostol Santiago

1 Iyan a si Santiago ha suluguen hu Dios daw hi Jesu Cristo
ha Ginuu sa migsulat taini.
Kamusta kaw sinyu sa mga etaw hu Dios ha nakag-
susuwayà duun hu bisan hindu.

Sa Pagsulay

2 Mga suled, ikalipay nuy gayed ku makauma diyan ta inyu
sa migkalain-lain ha pagsulay 3 ta natun-an nuy ha pinaagi hu
pagsulay hu pagtuu nuy magmainantusen kaw. 4 Ku maantus
nuy iyan haena makapagulang inyu ta daw mahimpit kaw
gayed. 5 Ba ku amin inyu nakulangan hu kaalam kinahanglan
ha manayù duun hu Dios ta iila din haena inyu tumenged
ta sa Dios kalalagan gayed daw harì kaw kandin agpaga-
gayhaan. 6 Ba ku manayù kaw kinahanglan ha harì kaw
gayed tagduwa-duwa ha madawat nuy haena, ta sa etaw ha
tagduwa-duwa agkailing hu baled ha bisan hindu dà duun
ag-uwita hu kalamag. 7 Sa etaw ha iling taena harì gayed
magsalap ha ilahan hu Dios 8 tumenged ta tagkahalin-halin
sa henà-henà din aman harì agkasaligan hu bisan inu.

Sa Kalipay Hu Makaluluuy Daw Sapian

9 Sa tumutuu ha makaluluuy kinahanglan ha malipayen
gayed ta iyan haena matangkaw duun hu atubangan hu
Dios. 10 Daw sa sapian ha tumutuu malipayen daan ha hurà
din makapasigalbu, ta matay dà haena iling hu bulak 11 ha
agkadaetan daw agkagangu ku aggulabungen. Iling daan
taena sa sapian tigkan agpatay bisan ku kamulu pa ngaay
tagpatigayun.

Sa Panulay

12 Malipayen gayed sa etaw ha makaantus hu alan ha
pagsulay, ta ku maiwas haena madawat din sa bales ha iyan
sa kinabuhì ha hurà din katapusan ha insaad hu Dios duun
hu mga etaw ha tagpalanggà kandin.

13 Ku amin etaw ha mauma hu panulay harì din haena
henhenaen ha duun napuun hu Dios, ta sa Dios harì agka-
panulayan aman harì din gayed sulayan sa etaw ta daw
makasalà. 14 Ba sa panulay hu etaw iyan dà sa henà-henà din
ha tungkay agkabayà hu madaet. 15 Ku harì din lipatan haena
sa madaet duun hu henà-henà din agpamatà haena hu salà
dayun sa salà agpamatà daan hu kamatayen.

16 Minahal ku ha mga suled, harì kaw gayed agpalimbung.
17 Sa alan ha maayad daw mahimpit duun gayed agkapuun
hu Dios ha Amay taw ha iyan migtanghagà hu alan ha tagsiga-
siga diyà ta langit ha usahay tagkahalin-halin sa agkaugsakan
dan daw sa kasiga dan. Ba sa Dios harì gayed tigbal agka-
halin. 18 Pinaagi hu kandin ha pagbayà nabuhat kuy ha mga
batà din tumenged hu pagtuu taw hu kamatuuran ta daw
iyan kuy kinatangkawan duun hu alan ha tinanghagà din.

Sa Laus Ha Pagpaliliman

19 Minahal ku ha mga suled, henhenaa nuy haini ha sa kada
sabuwa inyu kinahanglan ha magpanday magpaliliman daw
harì maal en mag-ikagiyà daw harì daan madalì mapauk
20 ta sa agkapayanan-an hu kapauk hu etaw kenà iyan sa
pagkamatareng ha agkabayaan hu Dios. 21 Aman endai sa
alan ha mahugaw daw sa mga madaet ha iyan tagpasulabi
diyan ta inyu, daw pinaagi hu pagpaubus dawata nuy sa
lalang hu Dios ha intudlù inyu ta iyan haena makaluwas inyu.
22 Harì kaw tagpalimbung hu kaugalingen nuy pinaagi hu
bà dà pagpaliliman hu lalang hu Dios, ba kinahanglan ha
tumanen nuy daan haena. 23 Ta ku amin bà dà magpaliliman
hu lalang hu Dios ba harì tagtuman taena, agkailing haini hu
nangispihu ngaay 24 ba bà din dà binay-ani ku agkainu-inu sa
weleng din. 25 Ba ku amin etaw ha magsusi gayed hu himpit
ha kasuguan hu Dios ha iyan pakalibri kandin daw timan-an
din ha sigi din gayed tumanen haena panalanginan hu Dios
sa tagbuhaten din.
26 Ku amin taghenà-henà ha masinimbahen duun hu Dios
ba harì din agkatigelan sa pag-ikagi hu madaet, saena bà
din dà nabidui sa kaugalingen din daw sa pagtuu din hurà
din pulus. 27 Sa etaw ha laus sa pagtuu din tagpadiyù duun
hu mga madaet dini ta kalibutan daw tagbuhat haini hu
maayad iling hu pagtanul taena ha mga ilu daw mga balu
ha tagkalised-lised, ta iyan haini agkabayà-bayaan hu Dios ha
Amay taw.

2

Igbaldeng Sa Pagpalabi

1 Mga suled ku ha tumutuu ki Jesu Cristo sa gamhanan
ha Ginuu taw kinahanglan gayed ha hurà nuy ipalabi duun
hu mga etaw. 2 Pananglitan amin sapian ha amin din mga
bulawan ha sising daw madagway daan sa pinaksuy din ha
tumampu duun hu tag-amul-amulan nuy, daw nakatampu
daan sa makaluluuy ha etaw ha madaet sa pinaksuy din. 3 Ku
saena ha madagway sa pinaksuy din duun nuy ipapinuu hu
madagway ha pinun-ayà ba su makaluluuy ha etaw bà nuy

dà ipahitindeg diyà ta suyuk daw ku diyà dà ba ipapinuu
ta saeg, 4 kenà ba madaet haena sa binuhat nuy? Ta amin
nuy impalabi kandan daw nabuhat kaw ha maghuhukum ha
madaet sa henà-henà nuy.
5 Minahal ku ha mga suled, palilimani nuy haini. Kenà
ba iyan pinilì hu Dios sa mga makaluluuy ha etaw dini ta
kalibutan ta daw mabuhat sidan ha sapian duun hu pagtuu
dan? Daw iyan daan sidan tagharian hu Dios sumalà hu mga
saad din duun hu tagpalanggà kandin. 6 Ba sinyu tagpaa-
maniyan nuy gayed sa mga makaluluuy. Kenà ba iyan man sa
mga sapian taglupig inyu daw iyan daan tagsumbung inyu?
7 Kenà ba iyan man sidan tagtameyes hu ngaran hi Jesu Cristo
ha Agalen nuy?
8 Ku tumanen nuy sa insulat ha lalang hu Dios ha tagyanaen
"Palanggaa sa duma nuy iling hu pagpalanggà nuy hu kau-
galingen nuy" saena maayad gayed. 9 Ba ku amin nuy
igpalabi makasalà kaw gayed daw hukuman kaw isip ha
masinupaken hu Kasuguan. 10 Ta ku masupak nuy sa bisan
sabuwa dà duun hu Kasuguan naamin nuy en nasupak sa
Kasuguan. 11 Sa Kasuguan tagyanaen "Harì kaw manapaw"
daw "Harì kaw daan mangimatay." Bisan ku hurà kaw
panapaw ba nangimatay kaw iling din dà ha nabuhat kaw ha
masinupaken hu Kasuguan.
12 Aman mag-andam kaw hu pag-ikagi nuy daw hu mga
buhat nuy ta sa Kasuguan ha iyan pakalibri inyu iyan dà
daan ighukum inyu hu Dios. 13 Sa Dios hurà din en gayed
kahid-u hu etaw ha hurà din daan kahid-u hu duma din, ba
saena ha agkahid-u hu duma din harì gayed agkahaldek ha
mahukuman.

Sa Laus Ha Pagtuu

14 Mga suled, hurà gayed pulus ku mag-ikagi sa etaw ha
amin din pagtuu ba hurà dumahi hu maayad ha mga buhat.
Sa pagtuu ha iling taena harì makaluwas kandin. 15 Ku amin
nuy suled ha taglised gayed tumenged ta hurà din en bisti
daw hurà din en daan pagkaen 16 daw bà nuy dà ikagiyi hu
"Bà kad ulì en daw ka agkaenà" ba hurà nuy en ilahi hu
kinahanglanen din, saena ha pag-ikagi nuy hurà din gayed
pulus. 17 Iling daan ku bà kaw dà tag-ikagi ha amin nuy
pagtuu ba hurà dumahi hu maayad ha mga buhat, sa pagtuu
nuy kenà laus.
18 Ba amin gid umikagi hu "Amin nu pagtuu ba siak maayad
sa mga buhat ku."
Ipaahà nu kanak ku agkainu-inu sa pagtuu ha hurà duun
maayad ha mga buhat, ta igpaahà ku daan ikaw sa mga buhat
ha maayad ha iyan timaan hu pagtuu ku. 19 Ku agtuu ka ha sa

Dios sabuwa dà laus hayan, ba kenà pa hustu ha pagtuu ta
bisan sa mga busaw agtuu daan daw aghugdunan sidan hu
kahaldek dan.
20 Buang-buang kaw gayed. Hurà nuy ba diay katun-i
ha ku hurà maayad ha buhat duma hu pagtuu saena hurà
din pulus? 21 Henhenaa sa gin-apuan taw ha si Abraham.
Saena inisip hu Dios ha matareng tumenged hu maayad ha
buhat din ta tinuman din sa sugù hu Dios mahitenged hu
paghalad taena ha batà din ha si Isaac. 22 Natun-an taw ha sa
pagtuu hi Abraham dinumahan gayed hu maayad ha buhat,
ta sa pagtuu agkatuman pinaagi hu maayad ha buhat. 23 Sa
insulat ha lalang hu Dios tagyanaen “Si Abraham tuminuu
hu Dios na tumenged taena inisip hu Dios ha matareng” daw
pigngaranan daan si Abraham ha Amigu hu Dios. 24 Iman
natun-an taw ha sa etaw isipen gayed ha matareng kenà
pinaagi dà hu pagtuu ba pinaagi daan hu maayad ha mga
buhat.
25 Iling daan ki Rahab sa madaet ha bahi ba inisip haena hu
Dios ha matareng tumenged hu maayad ha buhat ta pigtanul
din sa mga sinugù hi Josue ha maniid daw binuligan din sidan
ha makapulaguy ta tinuenan din sidan hu lain ha dalan ta
daw harì madakepan.
26 Aman sa pagtuu ha hurà dumahi hu maayad ha buhat
agkailing hu etaw ha hurà din en gahinawa.

3

Sa Dilà Hu Etaw

1 Mga suled, maayad ku atiyuay dà inyu sa mabuhat ha
manunudlù ta natun-an nuy ha sikay sa tagtudlù ayuwà pa
gayed mabegat sa igsilut kanay ku masayep sa pagtudlù day.
2 Alan kuy pa gayed agkasayep, ba saena ha harì en gayed
pakasalà pinaagi hu pag-ikagi din hurà taw makasaway
kandin tumenged ta pakapugung en hu kaugalingen din.
3 Iling hu kabayu ha pigbukaduwan ha bisan hindu duun
agwalinga duun en daan agpayanaen. 4 Daw iling daan
hu barko ha bisan ku maumahan hu maseleg tungkay ha
kalamag ba pinaagi hu atiyuay ha bansalan saena duun
gayed pakapayanaen hu agwalingan duun. 5 Iling daan sa
dilà bisan ku atiyuay gayed tungkay ha bahin hu lawa ba
saena tagpagalbu hu bisan inu. Henhenaa nuy ha sa palitu hu
posporu pakabigsul hu maluag tungkay ha kalasan. 6 Sa dilà
hu etaw iling gayed hu hapuy ha pakadaet ta duun agkatubù
sa mga lalang ha pakadaet hu etaw daw saena iyan tigsunugà
hi Satanas hu etaw ku bubuhay pa.
7 Maayad pa sa mga mananap daw sa mga tagbis bisan sa
mga bunsalagan daw sa mga isdà ta agkatagam pa. 8 Ba sa

dilà hu etaw harì gayed agkamansu ta sigi dà pakabuhat hu madaet iling hu hilu ha pakapatay hu etaw.

9 Sa dilà agkagamit taw ku agdayeen taw sa Dios ha Amay taw, ba iyan daan agkagamit taw hu pagpanungayaw taena ha tinanghagà hu Dios ha iling hu dagway din. 10 Duun hu bàbà aghiwal sa pagdayè daw sa pagpanungayaw. Ba saini, mga suled, kenà gayed maayad. 11-12 Mahimu ba ha tumugà duun hu sabuwa dà ha tuburan sa maayad daw sa mapait ha wahig? Harì gayed. Daw harì daan mahimu ha sa bugkà mamunga hu libas.

Sa Laus Ha Katatau

13 Amin ba diyan ta inyu matatau daw masinabuten gayed ha etaw? Kinahanglan ha ipaahà din haena pinaagi hu maayad ha batasan daw maayad ha mga buhat duma hu pagpaubus. 14 Ba sa etaw ku amin din kasina daw agapan hu pag-uswag kinahanglan ha harì din ipagalbu su katatau din ta supak haena hu kamatuuran. 15 Saena ha katatau hurà duun kapuun hu Dios ba dini dà ta kalibutan ta impahenà-henà haena kandin hi Satanas. 16 Ku hindu duun sa kasina daw pagkaagapan hu pag-uswag hurà duun taena kalinaw ta duun sa alan ha mga madaet.

17 Ba sa etaw ha sa katatau din napuun duun hu Dios mahimpit gayed sa henà-henà din daw malinawen sa pag-dapità din duun hu mga duma din, matinahuren gayed daw malumu ha aglalangen, mahid-uwen daan daw sa buhat din pulus maayad, hurà din igpalabi daw harì bà dà tagpasibù-sibù. 18 Sa etaw ha tagbuhat hu kalinaw namegas hu kalinaw aman lumegtay daan hu matareng ha mga buhat.

4

Sa Pagkababayaen Hu Kalibutanen

1 Inu man sa agkapuunaan hu pagsasabà nuy? Kenà ba iyan man sa adagi ha kabayà nuy? 2 Amin mga butang ha agkabayaan nuy ngaay ba harì nuy agkatimù aman agpangi-matay kaw paman. Amin daan agkaayatan nuy ha mga butang ba harì nuy agkatimù aman pakigsabà kaw. Ba saena harì nuy gayed agkatimù ta harì kaw man agpanayù duun hu Dios. 3 Bisan daan ku agpanayù kaw ba harì din haena ig-ila inyu ta madaet sa katuyuan nuy ta para dà hu inyu ha kaugalingen.

4 Kenà kaw gayed mga matinumanen ha etaw. Hurà nuy ba diay katun-i ha sa pagkababayaen hu kalibutanen iyan pakakuntra hu Dios? Ta bisan sin-u haena sa iyan din igpalabi sa kalibutanen agkabuhat ha kuntra hu Dios. 5 Henà-henà nuy ba ha hurà pulus hu insulat ha lalang hu Dios ha

tagyanaen “Sa Balaan ha Ispiritu ha impatimà hu Dios dini ta
kanuy agkabayà ha iyan taw dà gayed palanggaen sa Dios.”
6 Ba tungkay pa gayed adagi sa grasya kanuy hu Dios ta sa
insulat ha lalang din tagyanaen
“Agsupaken hu Dios sa tagpalabaw-labaw ba agbuligan din
sa tagpaubus.”
7 Aman itugyan nuy duun hu Dios sa kaugalingen nuy.
Sukuli nuy si Satanas daw mapulaguyan kaw kandin. 8 Abut
kaw duun hu Dios daw umubay daan inyu. Sinyu sa dayun
pa tagbuhat hu madaet, endai en haena. Sinyu sa tagduwa-
duwa pa, himpiten nuy en sa henà-henà nuy. 9 Ikaguul
nuy gayed sa mga salà nuy. Harì kaw bà dà tagpatawahà
mahitenged taena ba basuli nuy gayed. 10 Ku magpaubus kaw
duun hu atubangan hu Dios ipatangkaw kaw kandin.

Sa Pagtameyes

11 Mga suled, harì kaw magpadaet-daetà hu dengeg ta
sa tagtameyes daw sa taghukum hu duma din iling dà ha
tagtameyes daw taghukum hu Kasuguan. Ba ku taghukuman
nuy sa Kasuguan nasupak nuy haena daw hurà nuy en daan
katahuri. 12 Sa Dios iyan mig-ila hu Kasuguan daw iyan dà
daan Maghuhukum ha amin din gahem hu pagluwas daw hu
pagsilut. Aman sin-u kaw sa taghukum-hukum hu mga duma
duy?

Sa Pagpagalbu Hu Mahitabù Asem

13 Magpaliliman kaw kanak, sinyu sa tag-ikagi hu “Agduun
kay hu sabuwa ha banuwa hu nangkatuig daw magsapian
kay diyà.” 14 Natun-an nuy en ba diay ku inu asem sa
mahitabù? Ta sa gahinawa hu etaw agkailing dà hu alisusu
ha agkaahà taw ba harì en daan agkalugay-lugay agkahanaw
dà. 15 Sa angayan ha ikagiyen nuy iyan haini “Ku kandin ha
pagbayà hu Ginuu ha bubuhay kay pa iyan haini buhaten
day.” 16 Ba sinyu bà kaw dà tagpagalbu ku inu sa buhaten
nuy. Sa pag-ikagi ha iling tayana madaet gayed. 17 Bisan sin-
u haena sa nakatuen en hu maayad ha agbuhaten ba harì din
haena agbuhaten, saena ha etawa nakasalà.

5

Sa Sapian Ha Mga Etaw

1 Sinyu sa sapian ha mga etaw, magpaliliman kaw kanak ta
amin asem aldaw ha makag-ulahuay kaw tumenged hu mga
alantusen ha makauma diyan ta inyu, 2 ta sa mga katigayu-
nan nuy maledak dà daw sa pinaksuy nuy maketket dà 3 daw
sa mga salapì nuy tangisen daan. Saena ha tangis iyan timaan
ha kimpulen kaw ta bà nuy dà inamul-amul sa katigayunan

nuy. Iling daan taena ha tangis sa hapuy ha kumetket hu lawa
nuy ku silutan kaw hu Dios. 4 Ta linimbungan nuy sa mga
migtalabahu duun hu uma nuy daw sa agalà hu namanlegtay
napaliman daan hu Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu
alan. 5 Iman sa pagtimà nuy duun taini ha kalibutan hayahay
gayed daw ben tagpateyeng kaw en hu kalipayan, ba iling
kaw hu babuy ha bà dà impalambù ta amin aldaw ha ag-
iyawen haena. 6 Hinukuman nuy daw hinimatayan nuy sa
matareng ha mga etaw ha hurà gayed sukul inyu.

Sa Pagpailub Daw Sa Pag-ampù

7 Tumenged taini magpailub kaw hangtud hu paglikù hu
Ginuu. Henhenaa nuy sa mag-uuma ha tagpailub hu pag-
angat taena ha nauna daw hudiyan ha udan dayun human
makalegtay. 8 Kinahanglan daan ha sinyu magpailub kaw
gayed daw lig-ena sa gahinawa nuy ta sa paglikù hu Ginuu
ubay en. 9 Harì kaw magtamudmud hu mga duma nuy ta daw
harì kaw mahukuman hu Dios ta sa paghukum din ubay en.

10 Mga suled, henhenaa nuy sa mga propita ha iyan
migsaysay hu impaikagi hu Dios. Iyan haena buhaten
nuy ha sampitan ta migpailub sidan hu mga alantusen.
11 Natun-an nuy ha malipayen gayed sidan iman tumenged
ta migmainantusen sidan. Napaliman nuy sa pagpailub hi
Job daw natun-an nuy daan sa mga katuyuan hu Dios pinaagi
hu mga bunga taena ha pag-antus din, ta sa Dios maluluy-en
gayed.

12 Mga suled, kinahanglan ha harì kaw gayed manumpà
pinaagi hu langit daw hu kalibutan. Ku mag-ikagi kaw hu
“Hee” na “Hee” gayed, ba ku “Harì” na “Harì” daan ta daw
harì kaw hukuman hu Dios hu silut.

13 Ku amin inyu taglised mag-ampù gayed. Ku amin mali-
payen ipagkanta taena ha pakadayè hu Dios. 14 Ku amin
inyu agkadaluwan paelegan din sa mga pangulu hu tumutuu.
Dayun haplasan dan haena hu lana daw ampuan dan duun
hu Ginuu, 15 ta sa pag-ampù ha dinumahan hu pagsalig
makaulì gayed hu agkadaluwan daw ku amin din salà ma-
pasaylu daan. 16 Aman magpasinugidà kaw hu mga salà nuy
daw mag-inampuay kaw daan ta daw maulian kaw, ta sa pag-
ampù hu etaw ha matareng amin gayed duun gahem.

17 Iling ki Elias sa propita ha iling dà daan kanuy ha etaw.
Mig-ampù gayed ha harì umudan aman hurà labi udan seled
hu tatulu ha tuig daw tengà. 18 Su maiwas en haena mig-
ampù dà paman ha umudan aman uminudan daan daw
namanubù sa mga pamulahen.

19 Mga suled, ku amin inyu nakasuway duun hu kamatu-
uran maayad gayed ku amin inyu makapalikù kandin duun

hu pagtuu, 20 ta timan-i nuy haini ha saena ha makapaawà kandin duun hu madaet ha mga buhat iyan makalibri kandin duun hu silut ta sa mga salà agpasayluwen.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Pedro

1 Iyan a si Pedro ha apostol hi Jesu Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sinyu sa mga pinilì hu Dios ha nakag-
susuwayà duun hu mga probincia ta Ponto, ta Galacia daw
ta Capadocia, ta Asia daw ta Bitinia. 2 Daan kaw en pinilì
hu Dios ha Amay taw ta daw mabuhat kaw ha mga etaw din
pinaagi hu Balaan ha Ispiritu daw magmatinumanen kaw ki
Jesu Cristo daw mahimpit kaw daan pinaagi hu langesa din.
Sa Dios mag-ila gayed inyu hu grasya daw kalinaw.

Sa Adagi Ha Hinam

3 Dayeen sa Dios ha iyan Amay hi Jesu Cristo ha Ginuu
taw. Tumenged hu adagi ha kahid-u din kanuy in-isab kuy
imbatà pinaagi hu pagbanhawa din ki Jesu Cristo. Aman
iman amin taw adagi ha hinam 4 ta sa tagsalapen taw iyan
sa intagana hu Dios kanuy diyà ta langit ha harì en gayed
agkadaet daw harì en daan agkaledak daw harì en gayed
daan agkahanaw. 5 Tumenged hu pagtuu taw tagbantayan
kuy hu Dios pinaagi hu gahem din hangtud ha madayag sa
katumanan hu kaluwasan taw duun hu hudiyan ha panahun.
6 Aman iyan gayed haena iman adagi ha igkalipay nuy
ta bisan pa ku amin migkalain-lain ha pagsulay ba saini
mababà dà. 7 Sa katuyuan taini ha mga pagsulay iyan sa
pagsusi ku laus ba gayed sa pagtuu nuy. Iling hu bulawan
ha agkadaetan dà ba saena limpyuwan gihapun pinaagi hu
hapuy. Ba sa pagtuu nuy labaw pa dì hu bulawan. Ku
makaantus kaw taena ha pagsulay dayeen kaw gayed daw
tahuran kaw asem ku lumikù si Jesu Cristo. 8 Bisan pa ku
hurà nuy haena kaahà ba pinalanggà nuy daw tinuuwan nuy
en, aman iyan haini adagi ha kalipay nuy ha harì en gayed
agkaasuy 9 ta nadawat nuy sa kaluwasan ha bunga hu pagtuu
nuy.
10 Sa mga propita ha iyan migtagnà su anay mahitenged
hu grasya ha ig-ila kanuy hu Dios migsusi gayed taini ha
kaluwasan 11 ta ginaheman sidan hu Balaan ha Ispiritu
hu pagtagnà mahitenged hu mga malegen ha ag-antusen
hi Cristo daw hu pagkagamhanan din ku maiwas sa mga
alantusen din. Sinusi dan gayed daan haini ku kan-u
agkahitabù daw inu sa maul-ulahan ku makauma en si
Cristo. 12 Impadayag hu Dios diyà ta kandan ha kenà pa
haini para kandan ba para iman kanuy, ta sa intultul dan
su anay iyan sa Maayad ha Tultulanen ha tigsangyaw daan

iman inyu hu mga etaw ha ginaheman hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios. Saini ha kaluwasan agkabayaan ngaay hu mga balinsuguen hu Dios ha matun-an dan.

Sa Pagkahimpit Hu Tumutuu

13 Iman andamen nuy sa henà-henà nuy duun hu bisan
inu ha buluhaten, magpugung kaw daan hu kaugalingen
nuy daw hinamen nuy gayed sa mga panalangin ha ig-ila
inyu hu Dios ku lumikù si Jesu Cristo. 14 Kinahanglan ha
magmatinumanen kaw ha mga batà hu Dios daw harì nuy
en buhaten sa mga madaet ha babayaen nuy su anay ha hurà
nuy pa katun-i sa kamatuuran. 15 Ba magmahimpit kaw duun
hu bisan inu ha tagbuhaten nuy iling ha mahimpit sa Dios
ha mighimu inyu ha tumutuu, 16 ta sa insulat ha lalang hu
Dios tagyanaen "Kinahanglan ha magmahimpit kaw ta siak
sa Dios himpit gayed."

17 Tumenged ta tag-ampù kaw duun hu Dios ha Amay
nuy ha hurà din gayed igpalabi tahura nuy gayed iman ha
langyaw kaw pa dini ta kalibutan, ta iyan haena taghukum
hu kada sabuwa sumalà hu binuhat din. 18 Natun-an nuy
en ha linibri kaw duun hu hurà din pulus ha pamatasan ha
imbilin hu mga gin-apuan nuy. Sa impalit din inyu kenà iyan
sa salapì daw sa bulawan ha agkahanaw dà, 19 ba iyan sa
tungkay gayed mahal. Saena iyan si Cristo sa migpaagas hu
langesa din ha inhalad iling hu nati hu karniro ha hurà gayed
madaet duun. 20 Daan en pinilì hu Dios su hurà pa tanghagaa
sa kalibutan ba iman impadayag en para inyu. 21 Pinaagi
kandin nakatuu kaw duun hu Dios ha iyan migbanhaw ki
Cristo daw inlikù diyà ta kandin sa pagkagamhanan din su
anay. Aman sa pagsalig nuy daw sa taghinamen nuy iman
iyan dà gayed sa Dios.

22 Iman nahimpit kaw en pinaagi hu pagkamatinumanen
nuy hu kamatuuran ta daw laus gayed sa pagpalanggà nuy
duun hu mga duma nuy. Aman ipaiseg gayed sa pagpinalang-
gaay nuy 23 ta in-isab kaw imbatà kenà pinaagi hu agpatay dà
ha etaw ba pinaagi hu hurà din katapusan ha lalang hu Dios
ha iyan tag-ila hu kinabuhì. 24 Ta sa lalang hu Dios tagyanaen

"Sa untung hu etaw iling dà hu hilamunen daw sa kadagway
din iling dà daan hu bulak. Sa hilamunen laus dà
agkagangu daw sa mga bulak din agkangahulug dà,
25 ba sa lalang hu Dios tagpadayun hu hinangturan."

Saini ha lalang iyan en su Maayad ha Tultulanen ha in-
sangyaw diyan ta inyu.

2

1 Aman endai nuy sa alan ha madaet ha henà-henà duun
hu duma daw sa pagbiduay, sa pagpasibù-sibù daw sa kasina
daw sa alan ha pakadaet hu dengeg. 2 Iling hu bag-u pa
imbatà ha agpan-ahà gayed hu gatas pan-ahaa nuy daan sa
gatas ha iyan sa lalang hu Dios ta daw gumulang kaw duun hu
pagtuu ha nakaluwas inyu. 3 Iyan haena timaan ha natun-an
nuy en sa pagkamaluluy-en hu Dios.

Sa Mapuslanen Ha Batu Daw Sa Mga Etaw Hu Dios

4 Harì kaw tagpadiyù diyà ki Jesu Cristo ha bubuhay daw
iyan tag-ila hu kinabuhì. Saena iling hu batu ha inlambeg hu
mga etaw ta abi dan ha hurà din en pulus ba pinilì haena hu
Dios ta iyan man diay gayed mapuslanen. 5 Iling kaw daan hu
mga batu ha inilahan hu kinabuhì ha aggamiten hu Dios hu
pagbuhat hu balay din ta daw iyan kaw himpit ha sinaligan
din daw pinaagi ki Jesu Cristo taghalad kaw hu kaugalingen
nuy duun hu Dios ha iyan agkabayà-bayaan din. 6 Ta sa insulat
ha lalang hu Dios tagyanaen

“Amin ku pinilì ha mapuslanen ha batu, saena in-ugsak ku ha
iyan makapalig-en hu balay ku diyà ta Sion daw sa alan
ha tumuu kandin harì gayed mapagagayhaan.”

7 Sinyu sa tuminuu, mahal gayed haena inyu. Ba saena ha
harì agtuu matuman gayed sa lalang hu Dios ha tagyanaen

“Sa batu ha bà dà inlambeg ta abi hu mga tagbalay ha hurà
din pulus iyan man diay pakapalig-en hu balay.”

8 Daw inikagi daan ha

“Iyan haini batu ha masipà hu mga etaw ta daw makakagpà
sidan.”

Makakagpà sidan ta harì sidan agtuu hu lalang din, ba iyan
en daan haena katuyuan hu Dios.

9 Ba sinyu iyan kaw iman hinimu hu Dios ha tumutuu
daw mga sinaligan ha tag-alagad hu Harì daw mga etaw
kaw kandin ha mahimpit gayed ta daw madayè nuy sa Dios
pinaagi hu pagpanunultul nuy taena ha belenganen ha bin-
uhat din, ta iyan migpaguwà inyu duun hu kasukileman
payanaen duun hu kapawaan diyà ta kandin. 10 Su anay kenà
kaw kandin ha mga etaw daw hurà nuy katun-i sa kahid-u din
inyu, ba iman mga etaw kaw en kandin tumenged hu kahid-u
din.

11 Minahal ku ha mga suled, tumenged ta mga langyaw kaw
dini ta kalibutan aghangyuen ku inyu ha likayan nuy gayed
sa mga madaet ha agkabayaan hu lawa nuy ta iyan haena
pakadaet hu pagtuu nuy. 12 Kinahanglan ha sa pamatasan
nuy maayad gayed ta daw bisan ku butang-butangan kaw hu
kenà mga tumutuu ba maahà dan sa maayad ha buhat nuy

dayun madayè dan sa Dios asem ku aldaw hu pagbulus din duun hu kaet-etawan.

Sa Pagtahud Duun Hu Pangulu

13 Magmatinumanen kaw gayed hu alan ha mga pang-
gubernuhan ta daw harì matameyes sa ngaran hu Ginuu.
Tumanen nuy sa sugù hu harì 14 daw hu mga gubernador
ha iyan sinaligan hu harì hu pagsilut taena ha tagbuhat
hu madaet daw hu pagdayè taena ha matareng. 15 Ta sa
agkabayaan hu Dios iyan sa pinaagi taena ha pagbuhat nuy
hu maayad makahagteng sa mga etaw ha maal en tag-ikagiyà.
16 Kenà kaw en iman mga ulipen hu salà ta nalibri kaw en.
Ba saini ha kalibriyanan harì nuy buhaten ha katarengan
hu pagbuhat hu madaet ba magmatinumanen kaw gayed
isip ha suluguen hu Dios. 17 Magmatinahuren kaw duun hu
bisan sin-u daw palanggaa nuy sa suled nuy duun hu pagtuu.
Kahaldeki nuy sa paghukum hu Dios daw tahuri nuy gayed
sa harì.

Si Jesus Iyan Sampitan

18 Sinyu sa mga suluguen, magmatinumanen kaw daw
magmatinahuren kaw duun hu mga agalen nuy ku buutan
daw ku mabalaw ba, 19 ta agdayeen hu Dios sa etaw ha
tag-antus gayed hu pasipala tumenged ta natun-an din ha
iyan sa Dios tagbayà. 20 Hurà gayed dengeg hu etaw ha
tag-antus tumenged hu binuhat din ha madaet, ba saena ha
tagpailub duun hu mga pasipala tumenged ta tagbuhat hu
matareng agdayeen gayed hu Dios. 21 Iyan en haini agkaul-
ulahan taena ha hinimu hu Dios ha tumutuu, ta si Cristo
mig-antus para kanuy daw iyan sampitan ha tagsunuren
taw iman. 22 Saena hurà gayed makasalà daw hurà daan
magbidù. 23 Su tameyesen hurà en gayed magtubag-tubag.
Su mag-antus daan hu pasipala hurà en panhulgà ba insalig
din en sa kaugalingen din duun hu Dios ha iyan matareng ha
Maghuhukum. 24 Inuwit en hi Cristo sa mga salà taw duun hu
krus ta daw harì kuy en magbuhat hu salà daw sa pamatasan
taw matareng gayed. Pinaagi hu pag-antus din nalibri kaw.
25 Su anay nailing kaw hu mga karniro ha nangalaag ba iman
nakaulì kaw dà duun hu Dios ha iyan magbalantay daw tag-
alima inyu.

3

Sa Pagdapità Hu Mig-asawa

1 Sinyu sa mga bahi, magmatinumanen kaw duun hu
asawa nuy ta daw ku amin pa kandan hurà tuu hu lalang
hu Dios makabig sidan tumenged hu maayad ha batasan
nuy. Kenà en kinahanglan ha ikagiyan nuy pa sidan 2 ta

agkaahà dan en sa kahimpit nuy daw sa pagkamatinahuren nuy. 3 Harì nuy ipaahà sa kadagway nuy pinaagi hu mga dayan-dayan ta buhuk nuy daw ta mga lawa nuy daw hu mga mahalen ha pinaksuy 4 ta sa laus ha ikadagway hu bahi iyan gayed sa pagkamaluluy-en daw sa pagkabuutan din, saini harì agkahanaw daw tungkay mahal duun hu Dios. 5 Iling taini sa mga bahi su anay ha suminalig hu Dios dinayan-dayanan dan sa kaugalingen dan daw migmatinumanen sidan hu asawa dan. 6 Iling ki Sara sa migmatinumanen diyà ki Abraham ha inisip din haena ha agalen din. Iyan kaw en iman mga batà din ku matareng sa tagbuhaten nuy daw hurà nuy gayed ikahaldek hu bisan inu.

7 Sikuy daan sa mga maama, alimahan taw sa asawa taw ta maluya sidan dì kanuy, daw tahuran taw sidan ta ag-ilahan daan sidan hu Dios taena ha kinabuhì ha hurà din katapusan. Buhaten taw haini ta daw harì maelangan sa mga pag-ampù taw.

Sa Pag-antus Tumenged Hu Pagkamatareng

8 Iman magsabuwa kaw duun hu henà-henà nuy. Magmaluluy-en daw magpinalanggaay kaw isip ha migsususled, magmahid-uwen daw magpaubus kaw daan. 9 Harì nuy balesi hu madaet sa tagbuhat hu madaet diyan ta inyu daw harì nuy daan tameyesen haena sa tagtameyes inyu ba panalangini nuy sidan, ta inikagi hu Dios ha sa katuyuan hu paghimuwa din inyu ha tumutuu ta daw mapanalanginan kaw gayed kandin. 10 Ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen

“Sa etaw ha agkabayà hu maayad ha pagtimà kinahanglan
ha magtigel hu pag-ikagi hu madaet daw hu pag-
bidù. 11 Kinahanglan ha igsalikway din sa madaet
daw buhaten din sa matareng daw siguruwan din
daan gayed sa malinawen ha pakigdapità duun hu
mga etaw. 12 Ta sa Dios tagbantay hu matareng ha
mga etaw daw agkapaliman din sidan ku tag-ampù, ba
agsupaken din sa tagbuhat hu madaet.”

13 Sin-u man sa magpasipala inyu ku madasigen kaw gayed hu pagbuhat hu matareng? 14 Ba bisan ku pasipalahan kaw tumenged hu binuhat nuy ha matareng magmalipayen kaw daan. Harì kaw mahaldek hu mga hulgà hu tagpasipala inyu daw harì kaw daan agkasamuk 15 ba tahuren nuy gayed si Cristo ha Ginuu nuy. Sigi kaw managana hu igtubag nuy ku amin manginginsà inyu mahitenged hu pagsalig nuy duun hu Dios. 16 Buhaten nuy haena pinaagi hu pagpaubus daw pagkamatinahuren. Kinahanglan ha hurà gayed salà ha makasamuk hu henà-henà nuy ta daw saena ha tag-ikagi hu

madaet mahitenged hu maayad ha pamatasan nuy tumenged hu pagsunud nuy ki Cristo, bà dà kagayhai tumenged hu pagpandaet dan hu dengeg nuy. 17 Maayad pa sa pag-antus tumenged hu pagbuhat hu matareng ku iyan haini pagbayà hu Dios dì hu pag-antus tumenged hu mga salà. 18 Si Cristo kasabuwa dà magpakamatay daw iyan haena matareng ha migpakamatay para hu kenà matareng ta daw mabuhat kuy ha mga etaw hu Dios. Migpakamatay haena ba bubuhay pinaagi hu Balaan ha Ispiritu 19 daw nanunultul duun hu mga etaw diyà ta Kamatayan. 20 Saena sidan iyan su hurà gayed tuu bisan ku migpailub sa Dios hu pag-angatà kandan duun hu panahun ha migbuhat si Noe hu arka, aman walu dà sa etaw ha hurà kalemes. 21 Iling iman hu pagbautismu ha iyan makaluwas kanuy. Saena ha pagbautismu kenà paghenaw hu mahugaw dini ta lawa taw ba iyan timaan ha hurà salà ha makasamuk hu henà-henà taw ta napasaylu en hu Dios. Naluwas kuy pinaagi hu pagkabanhaw hi Jesu Cristo 22 ha duminiyà en ta langit daw duun iman tagpinuu hu kawanan hu Dios, daw iyan haena tagbayà hu mga balinsuguen hu Dios daw hu alan ha amin din kagahem diyà ta kalangitan bisan sa mga ginsakupan hi Satanas.

4

Sa Bag-u Ha Batasan

1 Tumenged ta si Cristo mig-antus gayed mangandam kaw daan hu alan ha alantusen, ta sa etaw ha tag-antus harì en taghenà-henà hu pagbuhat hu salà. 2 Aman harì din en buhaten sa madaet ha babayaen duun taini ha nasamà iman ha panahun hu pagtimà din dini ta kalibutan, ba iyan din en gayed buhaten sa agkabayaan hu Dios. 3 Su anay iyan nuy binuhat sa mga madaet iling hu tagbuhaten hu kenà pa tumutuu ha iyan sa mga kalaw-ayan daw sa mga pinaka-galugayhà, sa pagpasibeleng daw sa pagsimba hu mga diyus-diyus ha agtambagan gayed hu Dios. 4 Iman saini ha kenà mga tumutuu agkabeleng gayed ta harì kaw en tagtampu kandan duun hu mahugaw ha mga buhat aman tameyesen kaw en kandan. 5 Ba saini sidan manubag gayed duun hu Dios ha andam en hu paghukum taena ha mga bubuhay daw hu mga minatay en. 6 Iyan haini hinengdan ha sa Maayad ha Tultulanen nakasangyaw duun hu mga minatay en ta bisan ku harì dan agkalikayan sa kamatayen ha igsilut hu Dios hu kaet-etawan ba amin dan gihapun kinabuhì ha hurà din katapusan iling ha bubuhay sa Dios.

7 Sa katapusan hu alan ubay en. Aman pandayai sa henà-henà nuy daw magpugung kaw hu kaugalingen nuy ta daw

makaampù kaw. 8 Labaw hu alan siguruwan nuy gayed sa
pagpinalanggaay nuy, ta sa laus ha pagpalanggà pakatam-
bun hu salà. 9 Magpatanul-tanulà kaw ha hurà pagtamud-
mud. 10 Bisan inu sa katatau nuy ha in-ila inyu hu Dios
gamiten nuy ta daw makabulig kaw hu duma nuy ta sinaligan
kaw taena ha grasya ha in-ila inyu. 11 Ku amin tag-ikagi
kinahanglan ha mag-ikagi hu hustu ha lalang hu Dios. Ku
amin tagbulig buhaten din haena pinaagi hu bis-ay ha in-ila
kandin hu Dios ta daw duun hu alan ha mga buhat madayè
gayed sa Dios pinaagi ki Jesu Cristo, ta iyan dà haena angayan
ha madayè daw magharì duun hu hurà din en katapusan.

Sa Mga Alantusen

12 Minahal ha mga suled, harì kaw mabeleng hu mga
malegen ha pagsulay ha tag-antusen nuy en iman ha bà su
kenà angayan ha maul-ulahan nuy. 13 Ba magmalipayen
kaw gayed ha makaambit kaw hu mga alantusen hi Cristo
ta daw adagi gayed sa kalipay nuy asem ku ipadayag en sa
pagkagamhanan din. 14 Magmalipayen kaw ku pagagayhaan
kaw tumenged hu pagsunud nuy ki Cristo ta iyan haena
timaan ha sa Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios didiyan en
gayed ta inyu. 15 Ku mag-antus kaw kenà gayed ngaay iyan
hinengdan din ta nakapatay kaw daw ku nanakaw kaw ba
daw pinaagi ba hu buhat nuy ha madaet daw hu paglabet-
labet duun hu hurà nuy duun labet. 16 Ba ku tag-antus kaw
tumenged hu pagtuu nuy ki Cristo harì nuy gayed haena
igkagayhà ba dayeen nuy sa Dios pinaagi taena.

17 Iman nakauma en sa panahun ha susiyen hu Dios sa
mga batà din pinaagi hu mga alantusen. Ba ayuwà pa gayed
malegen sa maul-ulahan asem taena ha hurà tuu hu Maayad
ha Tultulanen ha napuun duun hu Dios, 18 ta sa insulat ha
lalang hu Dios tagyanaen

“Ku malegen ha aglibriyen sa etaw ha matareng ayuwà pa
gayed malegen sa maul-ulahan hu makasasalà daw sa
etaw ha kenà matinahuren hu Dios.”

19 Aman saena ha tag-antus tumenged ta iyan pagbayà hu
Dios kinahanglan ha dayunen dan gayed buhaten sa maayad
daw isalig dan sa kaugalingen dan duun hu kasaligan ha Dios
ha migtanghagà kandan.

5

Sa Tagkaamul-amul Ha Mga Tumutuu

1 Sinyu sa mga pangulu hu mga tumutuu, tumenged ta
sabuwa a daan ha pangulu daw naahà ku gayed sa pag-antus
hi Cristo daw makaambit a daan asem hu pagkagamhanan
din, aghangyuen ku inyu ha 2 alimahan nuy gayed sa mga

tumutuu ha insalig inyu hu Dios iling hu magbalantay ha
tag-alima hu mga karniro din. Sa pagtanul nuy kandan
kenà pineges ba inyu ha pagbayà ha iyan agkabayà-bayaan
hu Dios, kenà daan tumenged hu kabayà nuy hu suhul ba
tumenged ta agkabayà kaw agbulig, 3 kenà daan pagpalabaw
hu mga kaugalingen nuy duun hu mga etaw ha insalig inyu
ba kinahanglan ha maayad kaw ha sampitan diyà ta kandan.
4 Ku lumikù si Jesu Cristo sa labaw ha magbalantay balesan
kaw kandin ta makaambit kaw hu harì en gayed agkahanaw
ha pagkagamhanan din.
5 Sinyu daan sa mga manguhed pa, magmatinumanen kaw
hu mga magulang. Alan kaw magpaubus duun hu mga duma
nuy ta sa insulat ha lalang hu Dios tagyanaen
"Agsupaken hu Dios sa tagpalabaw-labaw ba agbuligan din
sa tagpaubus."
6 Aman magpaubus kaw duun hu gamhanan ha Dios ta daw
ipatangkaw kaw kandin ku mauma sa natugun ha panahun.
7 Itugyan nuy sa alan ha mga kasamukan nuy diyà ta kandin
ta iyan en haena tag-alima inyu.
8 Magpugung kaw hu kaugalingen nuy daw magpangan-
dam kaw ta sa kuntra nuy ha si Satanas taglibut-libut diyan
ta inyu iling hu taghinigel ha liyon ta tagpan-ahà hu makagat
din. 9 Sukuli nuy haena ha malig-en sa pagtuu nuy ta natun-
an nuy ha sa alan ha mga suled taw duun hu pagtuu dini ta
tibuuk ha kalibutan nakaagi daan taini ha alantusen.
10 Ku mapengahan sa mababà ha mga alantusen sa Dios
maghimpit inyu daw makapalig-en hu pagtuu nuy ta daw
harì kaw madaeg hu bisan inu, ta sa Dios tag-ila hu grasya
daw iyan mighimu inyu ha tumutuu ta daw makaambit kaw
duun hu hurà din katapusan ha pagkagamhanan hi Cristo.
11 Dayeen gayed sa Dios ha gamhanan ha Harì hu hurà din
katapusan.

Sa Pagpangamusta

12 Si Silas sa kasaligan ha suled ku migbulig kanak hu
pagsulat taini ta daw madasig ku inyu duun hu pagtuu daw
matun-an nuy ha iyan haini laus ha grasya hu Dios. Aman
paniguruwan nuy haini.
13 Agpangamusta inyu sa mga tumutuu dini ta Babilonia ha
pinilì daan hu Dios, daw agpangamusta daan inyu si Marcos
sa batà ku duun hu pagtuu. 14 Magkinamustahay kaw gayed
ha malipayen.
Sa Dios mag-ila inyu hu kalinaw sinyu sa nakigsabuwa ki
Cristo.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Pedro

1 Iyan a si Simon Pedro ha suluguen daw apostol hi Jesu
Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sa amin din pagtuu ha iling kamahal hu
kanay ha pagtuu pinaagi ki Jesu Cristo sa matareng ha Dios
daw Manluluwas taw.
2 Sa Dios mag-ila gayed inyu hu grasya daw kalinaw pinaagi
hu pagpakatuen nuy mahitenged kandin daw ki Jesu Cristo
ha Ginuu taw.

Sa Laus Ha Pagtuu

3 Pinaagi hu gahem hu Dios nadawat taw sa alan ha ki-
nahanglanen taw ta daw sa pamatasan taw iyan sa agk-
abayaan din. Nabaluy haena ta nakilala taw en sa Dios ha
iyan mighimu kanuy ha tumutuu ta daw makaambit kuy hu
pagkamatareng daw hu pagkagamhanan din. 4 Tumenged
taena in-ila din kanuy sa mahal daw adagi ha mga saad ta
daw makalikay kuy duun hu pakadaet kanuy ha iyan sa
babayaen hu kalibutanen daw amin taw daan matareng ha
kinaiya iling hu Dios.
5 Aman siguruwi nuy ha duun hu pagtuu nuy makaisab sa
maayad daw sa pagkamasinabuten, 6 sa pagpugung hu kau-
galingen nuy, sa pagkamainantusen daw sa pagbuhat hu agk-
abayaan hu Dios, 7 sa pagkamaluluy-en isip ha migsususled
kaw daw sa pagpalanggà duun hu bisan sin-u. 8 Ta ku mag-
uswag sa kabuhata nuy taena pakabuhat haini inyu ha ma-
puslanen kaw gayed duun hu pagpakatuen nuy mahitenged
ki Jesu Cristo ha Ginuu taw. 9 Ba saena ha harì tagbuhat taini
agkailing hu buta daw nalipatan din ha linimpyuwan en hu
mga salà din.
10 Aman mga suled, buhata nuy gayed sa taman ha mahimu
nuy ta daw maahà ha pinilì kaw gayed hu Dios ha iyan
mighimu inyu ha tumutuu. Ta ku buhaten nuy haini harì
kaw gayed malaag 11 ba adagi sa kalipay nuy ku ipaseled kaw
en kandin duun hu tagharian hi Jesu Cristo sa Ginuu daw
Manluluwas taw.
12 Aman agsublien ku dà sa pag-ikagi inyu bisan ku natun-
an nuy en haini daw malig-en kaw en gayed duun hu kamatu-
uran. 13 Iman ha bubuhay a pa sigi ku inyu igpahenà-henà
haini sa inikagi kud su anay 14 ta impadayag kanak hi Jesu
Cristo ha Ginuu taw ha laus ad en matay. 15 Aman buhaten
ku gayed sa taman ha mahimu ku ta daw bisan pa ku matay
ad asem harì nuy haini malipatan.

Sa Nakaahà Hu Pagkagamhanan Hi Jesu Cristo

16 Sa intudlù day inyu mahitenged hu pagkagamhanan hi
Jesu Cristo ha Ginuu taw ku lumikù asem kenà bà dà bidù, ta
naahà day gayed sa pagkagamhanan din su anay 17 su dayeen
hu Dios ha Amay din ha tagyanaen "Iyan haini pinalanggà
ku ha Batà ha tigkabayà-bayà ku." 18 Napaliman day gayed
sa lageng ha napuun diyà ta langit ta nakaduma kay ki Jesu
Cristo duun ku balaan ha bubungan.

19 Tumenged taena natuuwan day gayed sa inikagi hu mga
propita. Aman palilimani nuy gayed haena ta sa intudlù dan
agkailing hu sulù ha suminiga duun hu kasukileman hangtud
ha maselem en dayun suminiga daan sa makabugwas diyan
ta inyu. 20 Kinahanglan ha masabut nuy ha hurà gayed etaw
ha makasaysay hu lalang hu Dios ha insulat hu mga propita
pinaagi hu kandin dà ha kaugalingen, 21 ta sa lalang hu Dios
hurà duun kapuun hu henà-henà hu etaw ba su mga propita
minikagi taini tumenged ta ginaheman sidan hu Balaan ha
Ispiritu.

2

Sa Biduen Ha Manunudlù

1 Su anay amin naman-ikagi ha mga propita sidan ba
kenà man diay laus. Iling daan ha amin mga biduen ha
manunudlù diyan ta inyu. Ighinay-hinay dan igtudlù sa
makadaet daw mga bidù ha katudluanan. Igsalikway dan
gayed sa Ginuu ha Manluluwas dan ngaay. Tumenged taena
tigkan sidan agsilutan. 2 Madakel sa sumunud hu mga pinak-
agalugayhà ha buhat dan daw pinaagi taena tameyesen hu
mga etaw sa kamatuuran. 3 Tumenged hu pagkaagapan dan
hu salapì limbungan kaw kandan hu mga bidù ha katarен-
gan. Ba sa Dios ha iyan maghukum kandan nalugay en sa
kataganahi din kandan hu silut.

4 Ta bisan sa mga balinsuguen hu Dios ha nakasalà su
anay hurà bà dà ipatayà hu Dios ba inlambeg sidan duun hu
tungkay gayed madalem ha bitu. Didiyà pa iman sidan ha
kinadinahan duun hu kasukileman ha tag-angat hu Aldaw hu
Paghukum. 5 Daw hurà daan ipatayà hu Dios sa masinupaken
ha kaet-etawan su anay ta linimasan din sa kalibutan. Iyan
dà si Noe sa migtudlù hu matareng daw pitu daan sa duma
din ha naluwas. 6 Sinilutan daan hu Dios sa mga etaw diyà
ta Sodoma daw ta Gomora daw sinunug din sa banuwa dan
ta daw mabuhat haena ha sampitan hu maul-ulahan asem
hu mga etaw ha kenà matinahuren hu Dios. 7 Ba linibri
hu Dios si Lot sa matareng ha etaw daw naguul gayed hu
mga mahugaw ha binuhat hu mga masinupaken. 8 Si Lot

nakagtimà diyà duma kandan aman dayun dà naguul taena ha mga madaet ha agkaahà din daw hu mga agkapaliman din. 9 Aman agkahimu gayed hu Dios sa paglibri hu etaw ha agtahud kandin duun hu kasamukan dan, daw agkahimu din daan sa pagbakus hu makasasalà hangtud hu Aldaw hu Paghukum 10 labi en haena sa babayaen hu pagbuhat hu kalaw-ayan daw agsupak daan hu amin din katenged.

Sa mga biduen iman ha manunudlù mabalaw daw galbuwen daw bisan sa mga balinsuguen hu Dios agtameyesen dan. 11 Ba bisan sa balinsuguen hu Dios ha gamhanan pa dì ku mga biduen ha manunudlù hurà dan tameyesa sa lain ha mga balinsuguen duun hu atubangan hu Dios. 12 Ba saini ha mga etawa tagtameyesen dan sa bisan inu ha harì dan agkasabut. Agkailing sidan hu mga mananap ha hurà dan kagayhà ba sa agkapangkusan taena iyan sa dakepen daw iyawen sidan. Iling daan sa agkapangkusan taini ha mga etawa ta hukuman sidan hu silut hu hurà din katapusan.

13 Masilutan sidan hu mga alantusen iling hu tagbuhaten dan duun hu kaet-etawan ta iyan dà haena igkabayà-bayà dan sa pagbuhat hu kalaw-ayan bisan aldaw. Ku pakaamul sidan inyu ku tagkaen kaw igkalipay dan sa pinakagalugayhà ha buhat dan. 14 Iyan dan dà taghenhenaen sa pagbuhat hu madaet duun hu bisan sin-u ha bahi ha agkaahà dan daw harì sidan pakatigel pagbuhat hu salà. Aglimbungan dan sa etaw ha maluya pa sa pagtuu din daw iyan en batasan dan sa pagkaagapan. Ba agsilutan gayed sidan hu Dios. 15 Suminuway sidan duun hu kamatuuran daw nangalaag sidan ta inilingan dan sa batasan hi Balaam sa batà hi Beor ha babayaen hu suhul bisan ku madaet sa igpabuhat kandin. 16 Ba sinaway haena pinaagi hu asno ha nakaikagi diyà ta kandin daw binaldeng haena hu pagkabuang-buang din.

17 Saini ha mga etawa iling hu tuburan ha namadahan daw iling daan hu gabun ha bà dà tagkauwit-uwit hu maseleg ha kalamag. Ba intagana en kandan hu Dios sa masukilem ha lugar 18 ta tagpagalbuwà sidan daw pinaagi hu mga kalaw-ayan agpanulayen dan sa bag-u pa suminuway duun hu mga duma dan ha tagbuhat hu madaet. 19 Sinaaran dan haena ha malibri ba sidan daan nabuhat en ha ulipen hu madaet ha batasan ha iyan makadaet kandan, ta sa etaw ulipen hu bisan inu ha nakabihag kandin. 20 Sa mga etaw ha nakaendà en hu madaet duun taini ha kalibutan tumenged hu pagpakatuen dan mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu daw Manluluwas taw, ku lumikù dà sidan duun hu madaet ha buhat daw madaeg dà sidan taena ayuwà pa malegen sa maula-ula dan dì su anay. 21 Maayad pa ngaay ku hurà dan en bul-ug katun-

i sa pagkamatareng dì sa natun-an dan haena ba insalikway
dan dà sa kasuguan ha napaliman dan. 22 Saini ha agkaula-
ula dan iyan katumanan hu lalang ha tagyanaen “Sa asu
agkan-en din dà sa utà din daw sa babuy bisan pakaglanguy
en tagtunà dà gihapun.”

3

Sa Insaad Hu Ginuu

1 Minahal ku ha mga suled, iyan haini ikaduwa ha sulat ku
diyan ta inyu. Iyan tuyù ku duun hu mga sulat ku ha madasig
kaw hu paghenà-henà hu maayad. 2 Agkabayaan ku ha harì
nuy lipatan sa inikagi hu mga propita daw sa mga kasuguan
hi Jesu Cristo ha Ginuu daw Manluluwas taw ha intudlù day
inyu sikay sa mga apostoles.

3 Una hu alan timan-i nuy ha duun hu hudiyan ha mga
aldaw makauma sa mga etaw ha iyan dà agsunuren dan sa
mga madaet ha kabayà daw bà kaw dà kandan pagpatawahai
4 hu kagi dan “Aglikù dà man gid haena dini na hindu en
man duun? Sa mga gin-apuan taw nangamatay en ba iyan
man gihapun iman ha hurà kabalhin sa panahun sugud dà su
tanghagaen sa bisan inu.” 5 Ba sa mga tag-ikagi taini harì dan
en tagbaliyen ha sa Dios pinaagi hu lalang din natanghagà
sa langit daw duun hu wahig impahiwal din sa bugtà. 6 Sa
wahig daan iyan inlimas hu kaet-etawan dini ta kalibutan su
anay. 7 Ba pinaagi daan hu lalang din sa kalangitan daw sa
kalibutan intagana din en iman hu hapuy ha iyan aggamiten
din hu pagdaet taena duun hu Aldaw hu Paghukum daw
silutan sa mga etaw ha harì agtahud hu Dios.

8 Ba sinyu sa minahal ku ha mga suled, harì nuy gayed haini
aglipati ha sa nangkaaldaw daw sa nangkalibu ha tuig mig-
iling dà duun hu Dios. 9 Sa Ginuu harì tagyawat hu mga saad
din ha iyan taghenhenaayen hu duma ha mga etaw. Harì pa
iman aglikù tumenged ta tagpailub pa inyu ta harì din gayed
agkabayaan ha amin sabuwa ha masilutan ba sa agkabayaan
din iyan sa maghinulsul sa alan.

10 Sa paglikù hu Ginuu agkailing hu takaw ha harì nuy
agkatagadan. Duun asem taena ha panahun mahanaw sa
kalangitan dengan hu kadaging hu daheneg daw manga-
sunug sa alan duun, daw sa tibuuk ha kalibutan mabigsulan
daan.

11 Tumenged ta iyan haena paagi ha mangadaet sa alan
kinahanglan gayed ha paniguruwan nuy sa pagsunud hu
Dios daw himpiten nuy sa batasan nuy 12 iman ha tag-angat
kaw pa taena ha Aldaw hu Paghukum hu Dios. Buhaten nuy
sa taman ha mahimu nuy ta daw laus en matuman haena.

Duun asem taena sa kalangitan mabigsulan daw mahanaw,
13 ba taghinamen taw iman sa insaad hu Dios ha iyan sa bag-
u ha kalangitan daw sa bag-u ha kalibutan ha duun magtimà
sa mga matareng ha etaw.
14 Aman minahal ku ha mga suled, tumenged ta taghina-
men nuy pa haena sa panahun buhaten nuy gayed sa taman
ha mahimu nuy ta daw hurà gayed madaet diyan ta inyu daw
hurà daan ikasaway inyu duun hu atubangan hu Dios daw
malinawen daan sa pakigdapità nuy kandin. 15 Isipen nuy
ha sa kayawat hu paglikù hu Ginuu taw iyan daan higayun
hu mga etaw ta daw maluwas sidan. Iyan daan haini insulat
inyu hu minahal taw ha suled ha si Pablo sumalà hu katatau
ha in-ila kandin hu Dios. 16 Sinubay din haini duun hu alan
ha mga sulat din. Sa duma duun malegen ha agsabuten
aman sa mga etaw ha hurà dan pagsabut hu kamatuuran daw
maluya sa pagtuu dan agkasayep sa pagtudlù dan taena iling
hu kasayep dan duun hu duma ha insulat ha lalang hu Dios.
Ba silutan gayed sidan.
17 Aman minahal ku ha mga suled, tumenged ta natun-
an nuy en haini magbantay kaw gayed ha harì kaw mauwit
hu mga bidù taini ha mga masinupaken ha manunudlù daw
harì kaw malaag duun hu laus ha pagtuu. 18 Kinahanglan
ha tumubù gayed sa pagtuu nuy pinaagi hu grasya daw hu
pagpakatuen nuy mahitenged ki Jesu Cristo ha Ginuu daw
Manluluwas taw. Dayeen si Jesu Cristo iman hangtud hu
hurà din katapusan.

Sa Nauna Ha Sulat Hi Apostol Juan

Sa Tag-ila Hu Kinabuhì

1 Sa tigtultul day duun taini ha sulat iyan sa mahitenged ki
Jesu Cristo ha tagngaranan hu Lalang ha pakaila hu kinabuhì.
Saena duduun en su hurà pa tanghagaa sa kalibutan, daw
su dini pa ta kalibutan naahà daw napaliman day en ta
nakigduma-duma kanay. 2 Su magpakaetaw haena naahà
day aman agkaikagi day ha laus gayed. Sa tigtultul day iman
inyu iyan sa mahitenged ki Jesus sa puunaan hu kinabuhì ha
hurà din katapusan daw iyan daan duma hu Dios ha Amay
taw ba iman migpaahà en kanay. 3 Aman sa naahà day daw
sa napaliman day diyà ta kandin iyan daan tigtultul day iman
diyan ta inyu ta daw amin taw pakigdapità daw amin taw
daan pakigdapità hu Dios ha Amay taw daw diyà ki Jesu
Cristo sa Batà din. 4 Sinulatan day inyu ta daw tungkay kuy
gayed malipay.

Sa Etaw Duun Hu Mapawà

5 Iyan haini napaliman day diyà ki Jesu Cristo aman igtultul
day diyan ta inyu ha sa Dios iyan sulù ha tag-ila hu kapawà
daw hurà en gayed bul-ug masukilem duun. 6 Ku tag-ikagi
kuy ha amin taw pakigdapità hu Dios ba sa tagbuhaten taw
iyan pa sa mga buhat hu kasukileman bà kuy dà tagbiduay
ta sa pamatasan taw kenà sumalà hu kamatuuran. 7 Ba ku
sa tagbuhaten taw iyan sa mga buhat duun hu kapawaan
ha duun daan sa Dios amin taw pakigdapità daw sigi kuy
taglimpyuwi duun hu mga salà taw pinaagi hu langesa hi
Jesus sa Batà din.

8 Ku tag-ikagi kuy ha hurà taw gayed salà bà taw dà binidui
sa henà-henà taw daw sa kamatuuran hurà pa gayed dini ta
kanuy. 9 Ba ku isugid taw duun hu Dios sa mga salà taw
agpasayluwen din daw aglimpyuwan kuy kandin duun hu
mga madaet ha buhat taw, ta matinumanen daw matareng sa
Dios. 10 Ku tag-ikagi kuy ha hurà taw gayed bul-ug salà hurà
taw tuuwi sa lalang din daw binuhat taw sa Dios ha biduen.

2

Sa Pagtuman Hu Mga Kasuguan

1 Pinalanggà ku ha mga batà, insulat ku haini diyan ta inyu
ta daw harì kaw en makasalà. Ba ku amin inyu makasalà
amin taghusay taena duun hu Dios ha Amay taw. Saena

iyan si Jesu Cristo sa matareng gayed 2 daw inhalad din sa
kaugalingen din ta daw mapalas sa mga salà taw daw hu alan
ha kaet-etawan.
3 Sa timaan ha agkakilala taw sa Dios iyan sa pagtuman
taw hu mga sugù din. 4 Ku amin tag-ikagi ha agpakakilala
hu Dios ba harì tagtuman hu mga sugù din saena biduen
gayed. 5 Ba bisan sin-u sa magtuman hu lalang din mahimpit
gayed sa pagpalanggà taena hu Dios. Iyan haini timaan
ha nakigsabuwa kuy gayed hu Dios 6 ku sa batasan taw
matareng iling ki Jesus su dini pa ta kalibutan.

Sa Bag-u Ha Kasuguan

7 Minahal ku ha mga suled, saini ha insulat ku diyan ta inyu
kenà bag-u ha sugù ta napaliman nuy en haini su anay kaw
makatuu ki Jesus ha magpinalanggaay kuy gayed. 8 Ba saini
bà su bag-u ta agpamawà en daw kenà en masukilem. Saena
ha sugù tinuman hi Jesus aman kinahanglan ha tumanen taw
daan.
9 Bisan sin-u sa tag-ikagi ha duun en tagtimà hu mapawà ba
tagkuntrahen din pa sa mga duma din saena duun pa tagtimà
hu kasukileman. 10 Saena ha tagpalanggà hu mga duma
din duun tagtimà hu kapawaan aman harì gayed haena
makasipà. 11 Ba sa agpanguntra hu mga duma din duun
gayed tagtimà hu kasukileman aman harì din agkatun-an ku
hindu agpayanaen ta agkailing haena hu buta.
12 Sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, sinulatan ku inyu ta
napasaylu en sa salà nuy pinaagi ki Jesus.
13 Sinyu sa mga magulang, sinulatan ku inyu ta nakilala
nuy en haena sa duduun en su hurà pa tanghagaa sa kalibu-
tan.
Sinyu sa mga manguhed pa ha mga etaw, sinulatan ku inyu
ta nadaeg nuy en si Satanas.
Sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, sinulatan ku inyu ta
nakilala nuy en sa Dios ha Amay taw.
14 Sinyu sa mga magulang, sinulatan ku inyu ta nakilala
nuy en haena sa duduun en su hurà pa tanghagaa sa kalibu-
tan.
Sinyu sa mga manguhed pa ha mga etaw, sinulatan ku inyu
ta mabis-ay kaw hu pagtuu tumenged ta sa lalang hu Dios
didiyan en ta inyu daw nadaeg nuy en daan si Satanas.

Sa Pagkababayaen Hu Mga Kalibutanen

15 Harì nuy gayed igpalabi sa kalibutanen ta ku iyan haena
babayaen nuy kenà nuy gayed palanggà sa Dios ha Amay
taw. 16 Ta iyan haini batasan dini ta kalibutan sa pagk-
ababayaen hu bisan inu ha madaet daw sa kaayat hu bisan
inu ha agkaahà daw sa pagpagalbu hu kaugalingen daw hu

katigayunan. Saini kenà kandin hu Dios ha Amay taw ba kandin dà ta kalibutan. 17 Saini ha kalibutan agkahanaw dà daw sa bisan inu ha agkabayaan hu mga etaw duun, ba saena ha matinumanen hu Dios amin din kinabuhì ha harì gayed agkahanaw.

Mga Kuntra Hi Cristo

18 Pinalanggà ku ha mga batà, ubay en sa katapusan hu panahun. Napaliman nuy en ha humiwal sa labaw ha kuntra hi Cristo. Bisan iman madakel en sa aghiwal ha pakigkuntra kandin. Iyan haena timaan ha ubay en sa katapusan hu panahun. 19 Saini ha mga etaw suminuway dini ta kanuy tumenged ta kenà taw duma, ta ku mga duma taw pa ngaay sidan hurà ngaay sidan suway kanuy. Ba tumenged ta suminuway en man sidan kanuy natun-an taw ha kenà taw gayed sidan mga duma.

20 Ba sinyu inulinan kaw hu Balaan ha Ispiritu daw natun-an nuy sa alan. 21 Sinulatan ku inyu ta natun-an nuy en sa kamatuuran daw natun-an nuy en daan ha hurà gayed bidù duun hu kamatuuran.

22 Sin-u man sa biduen? Saena iyan sa tag-ikagi ha si Jesus kenà iyan su Mesiyas. Iyan haena pakigkuntra ki Cristo ta hurà tuu hu Dios ha Amay taw daw ki Jesu Cristo sa Batà din. 23 Sa etaw ha harì agtuu hu Batà hu Dios harì daan pakakilala hu Dios ha Amay taw, ba sa etaw ha tumuu hu Batà hu Dios pakakilala hu Dios ha Amay taw.

24 Paniguruwi nuy gayed sa katudluanan ha napaliman nuy en su anay kaw makatuu. Ku buhaten nuy haena harì kaw gayed makasuway hu Dios ha Amay taw daw ki Jesu Cristo sa Batà din. 25 Ta sa insaad kanuy hi Jesus iyan sa kinabuhì ha hurà din katapusan.

26 Sinulatan ku inyu iman ta daw makilala nuy sa mga etaw ha tagpasuway ngaay inyu duun hu kamatuuran. 27 Ba sinyu inulinan kaw en hu Balaan ha Ispiritu daw kenà en kinahanglan ha magpatudlù kaw pa hu lain, ta sa Balaan ha Ispiritu iyan en tagtudlù inyu hu alan daw saena kamatuuran gayed. Aman kinahanglan ha harì kaw gayed sumuway ki Jesus sumalà hu intudlù din inyu.

Sa Mga Batà Hu Dios

28 Iman pinalanggà ku ha mga batà, harì kaw gayed sumuway ki Jesu Cristo ta daw harì kaw mahaldek daw magayhaan ku lumikù haena dini.

29 Tumenged ta natun-an nuy en ha si Jesus matareng gayed natun-an nuy en daan ha sa alan ha tagbuhat hu matareng iyan mga batà din.

3

1 Adagi gayed tungkay sa pagpalanggà kanuy hu Dios ha
Amay taw ta inisip kuy en kandin ha mga batà din daw laus
gayed haena. Iyan haini hinengdan ha sa mga etaw dini ta
kalibutan harì pakakilala kanuy ta hurà dan daan kakilala
sa Dios. 2 Minahal ku ha mga suled, iyan kuy gayed iman
mga batà hu Dios. Inlilung pa iman kanuy ku inu gayed sa
kadagway taw asem ku malugay, ba natun-an taw en ha ku
lumikù si Jesus mailing kuy kandin ta maahà taw en haena.
3 Sa etaw ha tagsalap hu paglikù din taghimpit gayed hu
kaugalingen din iling ki Jesus ha mahimpit.

4 Bisan sin-u sa makasalà pakasupak gayed hu Kasuguan
ta sa salà iyan sa pagkamasinupaken. 5 Ba natun-an nuy
en ha sa pagdini hi Jesus ta kalibutan iyan sa pagpalas hu
mga salà taw ta hurà din gayed bul-ug salà. 6 Aman sa
etaw ha pakigsabuwa kandin harì en tagpadayun duun hu
salà. Saena ha tagpadayun duun hu salà hurà din pa gayed
kakilala si Jesus.

7 Pinalanggà ku ha mga batà, mag-andam kaw gayed ta daw
harì kaw malimbungan hu bisan sin-u. Saena ha tagbuhat hu
matareng mailing gayed ki Jesus ha matareng. 8 Ba sa etaw
ha tagpadayun duun hu salà sakup hi Satanas ta si Satanas
tagpadayun duun hu salà sugud dà su anay. Sa hinengdan ha
duminini sa Batà hu Dios ta kalibutan ta daw daetan din sa
mga buhat hi Satanas.

9 Sa nabuhat en ha mga batà hu Dios harì gayed tagpadayun
duun hu salà ta sa kinaiya hu Dios ha Amay dan diyà en
ta kandan aman harì gayed mabaluy ha dayunen dan sa
pagbuhat hu madaet. 10 Iyan haini timaan ku sin-u sa batà
hu Dios daw ku sin-u daan sa sakup hi Satanas ta bisan sin-u
sa tagbuhat hu matareng daw tagpalanggà hu mga duma din
iyan gayed haena batà hu Dios.

Sa Pagpinalanggaay

11 Iyan haini napaliman nuy su anay kaw makatuu sa
kinahanglan ha magpinalanggaay kuy gayed. 12 Harì nuy
ag-ilingi si Cain sa sakup hi Satanas ta hinimatayan din su
manghud din. Sa inhimatayi din ku manghud din iyan sa
migbuhat haena hu matareng na sa kandin ki Cain madaet
gayed.

13 Aman mga suled, harì kaw agkabeleng ku kuntrahen
kaw hu kenà pa mga tumutuu. 14 Su anay iling kuy hu mi-
natay ba iman amin taw en kinabuhì ha hurà din katapusan
na sa timaan taena iyan sa amin taw pagpalanggà hu mga
duma taw. Saena ha harì tagpalanggà hu mga duma din iling
hu minatay en. 15 Bisan sin-u sa agpanguntra hu mga duma

din inisip en hu Dios ha talamunù na natun-an nuy en ha sa talamunù hurà din gayed kinabuhì ha hurà din katapusan.

16 Iyan haini timaan hu laus ha pagpalanggà ha si Jesu Cristo migpakamatay para kanuy. Aman sikuy daan harì taw gayed manugunan sa kinabuhì taw para hu mga duma taw. 17 Bisan sin-u sa amin din ngaay pakabulig taena ha duma din ha taglised ba hurà din kahid-u duun, saena hurà din gayed pagpalanggà ha agkapuun duun hu Dios. 18 Pinalanggà ku ha mga batà, kinahanglan ha sa pagpinalanggaay taw kenà duun dà hu lalang ba maahà gayed pinaagi hu buhat. 19 Ku buhaten taw haena iyan timaan ha duun kuy hu ka-matuuran daw harì kuy magayhaan duun hu atubangan hu Dios 20 bisan ku sa henà-henà taw ha angayan kuy ngaay ha silutan. Ba aghingan-an kuy en iman ta natun-an taw ha sa paghukum hu Dios labaw gayed dì hu kanuy ha henà-henà ta natun-an din en sa alan.

21 Minahal ku ha mga suled, ku hurà en ikahukum kanuy hurà taw en kahaldek hu pagpanayù duun hu Dios. 22 Bisan inu sa panayuen taw ig-ila din kanuy ta tagtumanen taw man sa mga sugù din daw tagbuhaten taw sa igkabayà-bayà din. 23 Iyan haini sugù kanuy hu Dios sa tuuwan taw si Jesu Cristo ha Batà din daw magpinalanggaay kuy ta iyan daan haini sugù kanuy su anay hi Jesus. 24 Bisan sin-u sa magtuman hu mga sugù din saena sigi dà pakigsabuwa hu Dios, daw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu ha in-ila din kanuy matun-an taw ha sa Dios didini en ta kanuy.

4

Sa Mga Bidù Daw Sa Kamatuuran

1 Minahal ku ha mga suled, harì kaw sagunà dà agtuu hu bisan inu ha igtudlù inyu hu mga etaw ha tag-ikagi ha inulinan sidan hu Balaan ha Ispiritu, ba unahen nuy susiyen haena ku duun ba napuun hu Dios ta nakalekep en iman dini ta kalibutan sa mga biduen ha manunudlù. 2 Iyan haini timaan ha matun-an nuy ku sin-u gayed sa inulinan hu Balaan ha Ispiritu ha sinugù hu Dios. Ku itudlù dan ha si Jesu Cristo iyan en Batà hu Dios ha migpakaetaw saena ha katudluanan dan duun napuun hu Dios. 3 Ba ku iyan dan itudlù ha si Jesus kenà Batà hu Dios ha migpakaetaw saena ha katudluanan dan hurà duun kapuun hu Dios ta iyan en haena katudluanan hu labaw ha kuntra hi Cristo. Saena napaliman nuy en ha humiwal dini ta kalibutan daw iman sa mga katudluanan din nakauma en dini.

4 Ba sinyu sa pinalanggà ku ha mga batà, iyan kaw iman
etaw hu Dios daw nadaeg nuy en sa mga biduen ha ma-
nunudlù, ta sa Balaan ha Ispiritu ha uminulin diyan ta inyu
mabis-ay gayed dì ki Satanas sa ag-ulin daan duun hu kenà
mga tumutuu. 5 Sa biduen ha manunudlù kenà gayed tumu-
tuu daw sa tignau dan iyan sa kalibutanen aman agtuuwan
daan sidan hu kenà mga tumutuu. 6 Ba sikay sa manunudlù
ha sinugù hu Dios agpalilimanan kay hu mga etaw ha pakak-
ilala en hu Dios, ba sa kenà mga etaw hu Dios harì gayed
tagpaliliman kanay. Iyan haena timaan ha matun-an taw ku
hindu duun sa kamatuuran daw sa mga bidù.

Sa Laus Ha Pagpalanggà

7 Minahal ku ha mga suled, magpinalanggaay kuy gayed
ta sa pagpalanggà duun agkapuun hu Dios. Saena ha tag-
palanggà hu mga duma din iyan gayed sa nabuhat en ha
batà hu Dios daw nakakilala en kandin. 8 Ba saena ha harì
tagpalanggà hu mga duma din harì pakakilala hu Dios ta sa
kinaiya hu Dios iyan gayed sa pagpalanggà. 9 Impaahà kanuy
hu Dios ha palanggà kuy kandin ta impadini din ta kalibutan
sa sabubuwa dà ha Batà din ta daw mailahan kuy kandin hu
kinabuhì ha hurà din katapusan. 10 Sa laus ha pagpalanggà
kenà iyan sa kanuy ha pagpalanggà hu Dios ba iyan sa pag-
palanggà din kanuy, ta impadini din ta kalibutan sa Batà din
ta daw pinaagi hu paghalad din hu kaugalingen din mapalas
din sa mga salà taw. 11 Minahal ku ha mga suled, tumenged ta
iyan haini pagpalanggà kanuy hu Dios kinahanglan daan ha
magpinalanggaay kuy gayed. 12 Hurà pa nakaahà hu Dios, ba
ku magpinalanggaay kuy didini gayed sa Dios ta kanuy aman
mahimpit daan sa pagpalanggà hu Dios dini ta kanuy.

13 Natun-an taw gayed ha nakigsabuwa kuy en hu Dios ta
in-ila din kanuy sa Balaan ha Ispiritu. 14 Daw sikay sa mga
apostoles makapanistigus kay daan ha impadini hu Dios ha
Amay taw sa Batà din ta kalibutan ta daw iyan Manluluwas
hu kaet-etawan. Sa hinengdan ha pakapanistigus kay taena
ta naahà day gayed si Jesus. 15 Bisan sin-u sa tag-ikagi ha
si Jesus iyan gayed Batà hu Dios saena nakigsabuwa gayed
hu Dios. 16 Aman natun-an taw en gayed ha adagi sa pag-
palanggà kanuy hu Dios.

Sa kinaiya hu Dios iyan gayed sa pagpalanggà. Bisan sin-u
sa mapinalanggaen saena nakigsabuwa gayed hu Dios. 17 Sa
pagpinalanggaay taw taghimpiten en iman aman harì kuy
magayhaan duun taena ha Aldaw hu Paghukum tumenged
ta iman sa kinaiya taw agkailing ki Jesus. 18 Saena ha himpit
ha pagpalanggà hurà duun kahaldek ta iyan haena pakaawà

hu kahaldek hu silut. Saena ha agkahaldek kenà mahimpit sa pagpalanggà din.

19 Pinalanggà taw sa Dios ta iyan nauna ha migpalanggà kanuy. 20 Ku amin tag-ikagi ha tagpalanggaen din sa Dios ba tagkuntrahen din sa mga duma din saena biduen gayed. Ta ku harì din ganì agkapalanggà sa duma din ha tag-ahaen din dà iyan pa kan sa Dios sa harì din agkaahà. 21 Iyan haini sugù kanuy hu Dios ha bisan sin-u ha tagpalanggà hu Dios kinahanglan daan ha magpalanggà hu mga duma din.

5

Sa Pagtuu Diyà Ki Jesus

1 Bisan sin-u sa tuminuu ha si Jesus iyan en su Mesiyas saena batà gayed hu Dios. Daw bisan sin-u sa tagpalanggà hu amay palanggaen din daan sa mga batà din. 2 Sa timaan ha palanggà taw sa mga batà din iyan sa pagpalanggà taw hu Dios daw sa pagtuman taw hu mga sugù din, 3 ta sa laus ha pagpalanggà taw hu Dios iyan sa pagtuman hu mga sugù din. Daw saini kenà malegen kanuy 4 ta sa alan ha nabuhat en ha mga batà hu Dios agkadaeg dan gayed sa madaet dini ta kalibutan. Sa pakapadaeg hu madaet dini ta kalibutan iyan sa pagtuu taw. 5 Sin-u sa agpakadaeg taena ha madaet? Iyan gayed sa tuminuu ha si Jesus Batà hu Dios.

Sa Tistigus Mahitenged Ki Jesu Cristo

6 Si Jesu Cristo duminini ta kalibutan daw nakilala taw haena pinaagi hu kabautismuwi kandin diyà ta wahig daw hu uminagas ha langesa din duun hu krus. 7 Sa Balaan ha Ispiritu iyan tistigus taena ta sa Balaan ha Ispiritu kamatuuran gayed. 8 Iyan haini tatulu ha timaan, sa Balaan ha Ispiritu daw sa wahig daw sa langesa hi Jesus. Saena miguyun gayed mahitenged ki Jesus. 9 Tagtuu kuy hu duma taw ku agpanistigus, ba ayuwà pa ku iyan en sa Dios manistigus mahitenged hu Batà din. 10 Saena ha tuminuu gayed ki Jesus ha Batà hu Dios nakatuen ha laus gayed haini, ba sa etaw ha hurà tuu hu inikagi hu Dios mahitenged hu Batà din binuhat din sa Dios ha biduen. 11 Iyan haini inikagi hu Dios ha ilahan kuy kandin hu kinabuhì ha hurà din katapusan ha napuun duun hu Batà din. 12 Aman sa etaw ha nakigsabuwa en hu Batà hu Dios amin din kinabuhì, ba hurà kinabuhì hu etaw ha harì makigsabuwa kandin.

Sa Pagdapità Taw Hu Dios

13 Sinyu sa mga tuminuu ki Jesu Cristo sa Batà hu Dios, sinulatan ku inyu ta daw matun-an nuy ha amin nuy en kinabuhì ha hurà din katapusan. 14 Iman harì kuy gayed

mahaldek hu pagpanayù duun hu Dios ta natun-an taw ha palilimanan din gayed sa pag-ampù taw ku sa agpanayuen taw duun sumalà hu kandin ha pagbayà. 15 Ku natun-an taw ha sa pag-ampù taw napaliman din siguru gayed ha sa agpanayuen taw makaila din daan.

16 Ku matun-an nuy ha sa suled nuy nakasalà ba harì pa tag-uwit kandin duun hu kamatayen ampuan nuy ha pasayluwen daw mailahan hu Dios hu kinabuhì. Ba sa etaw ha nakasalà hu pakauwit kandin duun hu kamatayen harì ku inyu agsuguen ha iampù nuy haena. 17 Sa alan ha mga buhat ha madaet salà duun hu Dios ba amin salà ha agkapasaylu pa.

18 Natun-an taw en ha bisan sin-u ha nabuhat en ha batà hu Dios harì gayed tagpadayun duun hu salà ta si Jesus sa Batà hu Dios iyan tagbantay kandan ta daw harì madaetan hi Satanas. 19 Natun-an taw en ha mga batà kuy hu Dios bisan ku tagharian pa hi Satanas sa kalibutan. 20 Natun-an taw daan ha sa Batà hu Dios duminini ta kalibutan daw nailawan din sa henà-henà taw ta daw makilala taw ku sin-u sa laus ha Dios. Iman sabuwa kuy dà hu Dios daw ki Jesu Cristo sa Batà din ha Dios daan daw puunaan hu kinabuhì ha hurà din katapusan.

21 Pinalanggà ku ha mga batà, magpadiyù kaw duun hu mga diyus-diyus.

Sa Ikaduwa Ha Sulat Hi Apostol Juan

1 Iyan a sabuwa ha pangulu hu mga tumutuu sa migsulat taini.
Sinulatan ku ikaw sa bahi ha pinilì hu Dios daw sa mga batà nu ha mga pinalanggà ku. Sa alan ha nakatuu hu
kamatuuran tagpalanggà daan inyu 2 tumenged ta sa ka-
matuuran didini en ta kanuy iman daw hangtud en hu hurà
din katapusan.
3 Sa Dios ha Amay taw daw si Jesu Cristo sa Batà din mahid-
u inyu daw mag-ila inyu hu grasya daw kalinaw tumenged ta
didini daan ta kanuy sa kamatuuran daw sa pagpalanggà.
4 Adagi gayed sa kalipay ku su mapaliman ku ha sa mga
duma ha batà nu tagsunud en hu kamatuuran sumalà hu
sugù hu Dios ha Amay taw. 5 Saini ha insulat ku diyan ta inyu
iman kenà bag-u ha sugù ta napaliman taw en haini su anay
kuy makatuu ki Jesus ha magpinalanggaay kuy gayed. 6 Saini
ha pagpalanggà iyan sa pagtuman taw hu mga sugù hu Dios.
Napaliman nuy en haini su anay kaw makatuu aman alan
kuy gayed magpinalanggaay.
7 Nakalekep en dini ta kalibutan sa mga biduen ha ma-
nunudlù ha tag-ikagi ha si Jesu Cristo hurà magpakaetaw.
Saini sidan iyan maglimbung hu kaet-etawan daw mga kun-
tra sidan hi Cristo. 8 Aman mag-andam kaw gayed ha harì
malaag sa bales asem hu pagpaniguru nuy iman. 9 Bisan sin-
u sa harì dumayun duun hu katudluanan hi Cristo sumin-
uway duun hu Dios, ba saena ha tagpadayun duun taena ha
katudluanan iyan nakigsabuwa duun hu Dios ha Amay taw
daw hu Batà din. 10 Ku amin makadiyan ta inyu ha tagtudlù
hu kenà kamatuuran harì nuy agdawata 11 ta sa dumawat
kandin makalagkes hu buhat din ha madaet.
12 Madakel pa ngaay sa agkabayaan ku ag-ikagiya inyu, ba
harì kud en igsulat ta taghinam a ha makadiyan a asem daw
makaglalang kuy dà daw malipay kuy gayed.
13 Agpangamusta daan ikaw sa mga batà hu suled nu ha
pinilì daan hu Dios.

Sa Ikatulu Ha Sulat Hi Apostol Juan

1 Iyan a sabuwa ha pangulu hu mga tumutuu sa migsulat taini.

Sinulatan ku iman ikaw, Gayo sa minahal ku ha suled duun hu pagtuu.

2 Minahal ku ha suled, tig-ampù ku gayed ha maayad sa pagtimà nu daw maayad ka daan hu paglawa iling hu kabisay hu pagtuu nu. 3 Nalipay a gayed su makadini sa mga suled taw ha tumutuu ta natultulan a kandan ha matinumanen ka hu pagsunud hu kamatuuran. 4 Iyan ku gayed adagi ha kalipay ku mapaliman ku ha sa mga batà ku duun hu pagtuu tagsunud hu kamatuuran.

5 Minahal ku ha suled, maayad tungkay sa pagtanul nu hu mga suled taw ha tumutuu bisan ku langyaw sidan diyan. 6 Tinultulan dan sa tagkaamul-amul ha mga tumutuu dini mahitenged hu pagtanul nu kandan. Maayad ngaay iman ku buligan nuy sidan hu mga kinahanglanen dan ku dumayun sidan hu paghipanaw ta iyan haini angayan ha buhaten duun hu mga suluguen hu Dios. 7 Ta sa paghipanawà dan iyan sa pagpanunultul mahitenged ki Jesu Cristo daw kenà dan iyan tagsalapen sa bulig kandan hu kenà pa mga tumutuu. 8 Aman kinahanglan ha sikuy sa mga tumutuu ilahan taw sidan ta daw magbinuligà kuy duun hu pagpanunultul hu kamatuuran.

9 Su anay migpauwit a hu sulat duun hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyan, ba saena hurà atimana hi Diotrefes ta harì agdawat kanay tumenged ta iyan din ngaay agkabayaan ha iyan labaw. 10 Aman ku makadiyan a asem ag-ikagiyen ku inyu sa alan ha binuhat din ta pigbutang-butangan a kandin. Kenà iyan dà haena ta harì din daan agdawaten sa mga suled taw ha tumutuu ku pakadiyan. Bisan haena sa agtanul ngaay kandan agbaldengen din daw sa tag-alima kandan igpaawà din diyan ta inyu ku tag-amul-amul kaw.

11 Minahal ku ha suled, harì nu gayed ag-ilingi sa madaet ba iyan nu sa maayad. Sa etaw ha tagbuhat hu maayad iyan batà hu Dios, ba saena ha tagbuhat hu madaet harì din agkakilala sa Dios.

12 Si Demetrio tagdayeen hu alan ha mga etaw daw pinaagi hu buhat din agkatun-an taw ha duun gayed tagsunud hu kamatuuran. Bisan sikay agkadayè day daan haena daw natun-an nu ha laus gayed sa tag-ikagiyen ku.

13 Madakel pa ngaay sa agkabayaan ku ag-ikagiya ikaw,
ba harì kud en igsulat 14 ta taghinam a ha madani ad en
makadiyan daw makaglalang ki dà.
15 Sa Dios mag-ila ikaw hu kalinaw. Agpangamusta ikaw sa
mga amigu nu dini. Ipangamusta a daan ikaw duun hu alan
ha mga amigu ku diyan.

Sa Sulat Hi Apostol Judas

1 Iyan a si Judas ha manghud hi Santiago daw suluguen
daan hi Jesu Cristo sa migsulat taini.
Sinulatan ku inyu sinyu sa hinimu hu Dios ha Amay taw ha
tumutuu. Pinalanggà kaw kandin daw binantayan kaw daan
hi Jesu Cristo.
2 Sa Dios mahid-u daw magpalanggà gayed inyu daw mag-
ila daan inyu hu kalinaw.

Sa Biduen Ha Manunudlù
3 Minahal ku ha mga suled, agsulatan ku ngaay inyu
mahitenged hu pagluwas kanuy hu Dios ba nahenhenaan
ku ha iyan gayed isulat ku diyan ta inyu sa paghangyù ha
sukulan nuy sa mga etaw ha ag-ilisan dan sa kamatuuran ha
intudlù en duun hu alan ha mga etaw hu Dios, ta sa kamatu-
uran harì en gayed maisaban. 4 Sa hinengdan ha sinulatan
ku inyu ta amin en nakaamul diyan ta inyu ha tagpasibù-sibù
ha tumutuu sidan ba harì sidan tagtahud hu Dios. Tag-ikagi
sidan ha mabaluy taw en buhata sa sumalà en ha malaw-ay
tumenged ta sa Dios maluluy-en gayed aman pasayluwen kuy
daan kandin, ba saini ha mga etaw insalikway dan gayed si
Jesu Cristo ha iyan dà Ginuu. Sa igsilut kandan insulat en
duun hu lalang hu Dios.
5 Natun-an nuy en haini ba agsublien ku dà ha sa mga etaw
hu Dios bisan ku linibri din sidan su anay diyà ta Ehipto ba
su malugay en sa kada sabuwa kandan ha hurà tuu kandin
hinimatayan dà hu Dios. 6 Daw bisan sa mga balinsuguen
hu Dios ha hurà tuman hu katengdanan dan daw inawaan
dan sa tagtimaan dan kinadinahan sidan hu Dios duun hu
kasukileman hangtud ha silutan din sidan asem ku Aldaw
hu Paghukum. 7 Iling daan sa mga etaw diyà ta Sodoma
daw Gomora daw duun hu ubayà taena ha banuwa nakasalà
daan ta sa binuhat dan malaw-ay daw migpaasawahà sa alan
dà maama. Nabuhat sidan ha sampitan hu mga agsilutan
pinaagi hu hapuy ha harì en gayed agkapedengan.
8 Iling daan taena saini ha mga etaw tagbuhat hu malaw-
ay duun hu kaugalingen dan daw harì daan sidan agtahud hu
bisan sin-u daw tagtameyesen dan pa sa balinsuguen hu Dios
diyà ta langit. 9 Ba bisan si Miguel sa kinatangkawan ha balin-
suguen hu Dios su magsawalà sidan ki Satanas mahitenged
hu lawa hi Moises hurà din tameyesa si Satanas ba bà din
dà inikagi ha “Iyan en sa Dios magbaldeng ikaw, Satanas.”

10 Ba saini ha nakaamul iman inyu bisan inu ha harì dan
agkasabut tagtameyesen dan, daw agkailing daan sidan hu
mananap ha bisan inu dà sa agkabayaan hu lawa dan sagunà
dan en agbuhaten. Ba iyan dà daan haena pakadaet kandan.
11 Kahid-u dan gayed ta inilingan dan sa batasan hi Cain,
daw iling daan sidan ki Balaam ha bisan ku natun-an din
en ha kenà maayad sa igpabuhat kandin ba binuhat din
gihapun haena tumenged ta babayaen hu salapì. Iling daan
ha sinilutan si Core ta sinupak din sa Dios. Aman silutan
gayed daan sidan.
12 Saini sidan ku pakaamul inyu duun hu pagkaen pinak-
agalugayhà gayed sa buhat dan ta iyan dan dà tag-agpasen
sa kandan ha agkabayaan. Iling sidan hu gabun ha harì
ig-udan ha bà dà tagkauwit-uwit hu kalamag. Iling daan
sidan hu kayu ha bisan ku tingpamunga en ngaay ba hurà
pamunga ta napilay daw nagangu en. 13 Sa buhat dan ha
pinakagalugayhà harì gayed agpakaheles ta agkailing sidan
hu maadagi ha baled ha tag-uwit-uwit hu madaet ha bulà-
bulà. Iling pa gayed sidan hu mga bituen ha agkangahulug
duun hu kasukileman ta iyan haena intagana hu Dios ha
duun sidan agsilutan hu hurà din katapusan.
14 Si Enoc sa ikapitu ha kaliwatan hi Adan daan din en
haini inikagi su anay mahitenged taini ha mga etaw hu
kagi din “Agdini gayed sa Ginuu duma hu libu-libuwen ha
mga balinsuguen din 15 ta daw mahukuman sa kaet-etawan.
Silutan din haena sa kenà matinahuren hu Dios tumenged hu
mga madaet ha buhat dan ha agtambagan gayed hu Dios daw
tumenged hu pagtameyes dan kandin.” 16 Saini ha mga etaw
sigi dà tagtamudmud daw tagbasulen dan sa mga duma dan
daw tagtumanen dan daan sa mga madaet ha kabayà dan.
Mga galbuwen sidan daw agdaligen dan daan sa duma dan
pinaagi hu binulak-bulakan ha mga lalang ta daw matimù
dan sa agkabayaan dan.

Mga Salambagan

17 Minahal ku ha mga suled, harì nuy gayed aglipati sa inik-
agi inyu hu mga apostoles ha sinugù hi Jesu Cristo ha Ginuu
taw 18 ha tagyanaen “Duun hu hudiyan ha panahun humiwal
gayed sa mga etaw ha magtameyes hu tumutuu daw iyan dan
agbuhaten sa kandan dà ha agkabayaan ha agtambagan hu
Dios.” 19 Saini ha mga etaw iyan makabengkag hu maayad ha
pagdapità nuy daw kalibutanen dà gayed sa taghenhenaen
dan ta sa Balaan ha Ispiritu hurà diyà ta kandan.
20 Ba sinyu sa minahal ku ha mga suled, paniguruwi nuy
sa pagbinuligà nuy ta daw malig-en sa pagtuu nuy daw mag-
ampù kaw pinaagi hu Balaan ha Ispiritu. 21 Magpabilin kaw

duun hu pagpalanggà inyu hu Dios iman ha tag-angat kaw pa
hu katumanan taena ha kinabuhì ha hurà din en katapusan
ha ig-ila kanuy hi Jesu Cristo ha Ginuu taw tumenged hu
kahid-u din kanuy. 22 Kahid-uwi nuy daw dasiga haena sa
mga etaw ha tagduwa-duwa duun hu pagtuu dan. 23 Sakmita
nuy sa duma iling taena ha agkahulug en duun hu hapuy
ta daw maluwas sidan. Sa duma kandan ha nakasalà hu
tungkay mahugaw buligi nuy, ba andama nuy ha harì kaw
makasalà duma kandan.

Sa Pagdayè Duun Hu Dios

24 Sa Dios magbantay inyu ta daw harì kaw mahulug duun
hu salà daw ku ipaatubang kaw kandin asem malipayen kaw
gayed ta hurà ikasaway inyu. 25 Dayeen sa Dios ta iyan dà
Magbabayà ha makaluwas kanuy pinaagi ki Jesu Cristo ha
Ginuu taw sa Harì ha gamhanan hu alan sugud dà su hurà
pa tanghagaa sa bisan inu hangtud iman daw duun hu hurà
din en katapusan.

Sa Impadayag
Hi Jesu Cristo Diyà Ki Apostol Juan

1 Iyan haini impadayag hi Jesu Cristo ha insalig kandin hu
Dios ta daw matun-an hu mga etaw din ku inu sa madani en
ha maula-ula. Impadayag haini hi Jesu Cristo duun hu su-
luguen din ha si Juan pinaagi hu balinsuguen hu Dios. 2 Aman
insulat hi Juan sa alan ha naahà din, saini lalang gayed hu
Dios daw kamatuuran ha intudlù hi Jesu Cristo. 3 Malipayen
gayed sa etaw ha magbasa taini ha libru daw malipayen
daan haena sa magpaliliman daw tumuu, ta madani en sa
panahun ha matuman haini.

4-5 Iyan a si Juan sa migsulat taini.

Sinulatan ku inyu sa pitu ha punduk hu tagkaamul-amul
ha mga tumutuu diyan ta probincia ta Asia.

Sa Dios daw sa Balaan ha Ispiritu daw si Jesu Cristo mag-ila
inyu hu grasya daw kalinaw. Sa Dios duduun en su hurà pa
tanghagaa sa bisan inu daw duduun pa iman daw hangtud hu
hurà din katapusan. Daw duun hu atubangan taena ha trono
hu Dios sa Balaan ha Ispiritu tagpadayag hu pagkagamhanan
din duun hu pitu ha paagi. Si Jesu Cristo agkasaligan gayed sa
mga lalang din daw iyan nauna ha nabanhaw ha hurà en isab
patay daw tagharian din daan sa mga harì dini ta kalibutan.

Pinalanggà kuy kandin daw pinaagi hu langesa din pina-
malas din sa mga salà taw 6 daw binuhat kuy kandin ha
tagharian din daw mga sinaligan ha tag-alagad hu Dios ha
Amay din. Dayeen gayed si Jesu Cristo sa Harì hu hinangtu-
ran.

7 Timan-i nuy ha ku lumikù si Jesus diyà tayà ha gabunan
maahà gayed hu alan-alan bisan haena sa migdughang
kandin su anay. Duun asem taena maglugul gayed sa alan ha
kaet-etawan dini ta kalibutan tumenged kandin. Matuman
gayed haena.

8 Sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ha duduun
en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw duduun pa iman
daw hangtud hu hurà din katapusan tagyanaen “Iyan a puu-
naan daw iyan a daan katapusan hu alan.”

Sa Panan-awen Hi Juan

9 Iyan a si Juan ha suled nuy duun hu pagtuu daw iyan
a daan duma nuy duun hu pagpailub hu mga malegen ha
alantusen ta sabuwa kuy dà ha tagharian hi Jesus. Sinilutan a
iman duun taini ha pulù ta Patmos tumenged hu pagsangyaw
ku hu lalang hu Dios daw hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus.

10 Amin sabuwa ha Dominggo ha ginaheman a hu Balaan
ha Ispiritu dayun napaliman ku sa lageng ha agkailing hu
trumpita duun hu agkatalikudan ku 11 ha tagyanaen “Isu-
lat sa agkaahà nu daw ipauwit duun hu pitu ha punduk
hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu ha diyà ta Efeso daw
ta Esmirna, ta Pergamo daw ta Tiatira, ta Sardis daw ta
Filadelfia daw diyà daan ta Laodicea.”
12 Dayun luminingì a ta ag-ahaen ku ku sin-u sa tag-ikagi
ba iyan ku naahà sa pitu ha sulù ha pulus bulawan. 13 Duun
hu taliwarà taena ha mga sulù amin daan duun agkailing
hu etaw ha sa pinaksuy din pakagahit dini ta bugtà daw
nabungkusan sa kagpa din hu bulawan. 14 Sa ulu din daw
sa buhuk din tungkay maputì iling hu maputì ha manggad
daw sa mata din bà su hapuy ha tagkalegdeg. 15 Sa mga paa
din iling hu galang ha tagsinlang duun hu salsalan daw sa
lageng din iling hu dagulus hu kahulugan. 16 Sa alima din ha
kawanan tagbalabad hu pitu ha bituen daw diyà ta bàbà din
nakahiwal sa magalang ha ispada. Sa weleng din agkailing
kasiga hu aldaw ku agkaugtu.
17 Su maahà ku haena bà a su minatay en ha naligid duun
hu atubangan din. Ba inibitan a kandin ta kawanan din
daw migyanaen “Harì ka agkahaldek ta iyan a su puunaan
daw sa katapusan hu alan. 18 Migpakamatay a su anay ba
iman bubuhay ad en hu hinangturan daw iyan a sinaligan hu
kamatayen daw amin ku kagahem diyà ta Kamatayan.
19 “Aman isulat nu sa naahà nu iman daw sa igpaahà ku
ikaw ha maul-ulahan asem ku malugay. 20 Ikagiyen ku iman
ikaw sa kahulugan taena ha pitu ha bituen ha naahà nu
ha tigbalabad ku dini ta kawanan ku daw ku pitu ha sulù
ha pulus bulawan. Sa pitu ha bituen iyan haena sa mga
balinsuguen hu Dios ha tagbantay ku pitu daan ha punduk
hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu. Su pitu ha sulù iyan sa
pitu ha punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu.

2

Sa Sulat Diyà Ta Efeso

1 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha
tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Efeso
“Iyan a su tagbalabad dini ta kawanan ku hu pitu ha bituen
daw iyan a daan duun ku pitu ha sulù ha pulus bulawan.
Taini sa mga lalang ku inyu. 2 Natun-an ku sa tagbuhaten
nuy daw sa pagpaniguru nuy hu talabahu daw sa pagka-
mainantusen nuy. Natun-an ku daan ha harì nuy igtugut sa
pagduma-duma inyu hu mga madaet ha etaw, daw sinusi nuy
daan sa pag-ikagi dan ha mga apostoles sidan aman natun-an

nuy gayed ha bà dà sidan tagbidù. 3 Natun-an ku ha tagpailub
kaw hu mga malegen ha alantusen tumenged hu pagtuu nuy
kanak daw hurà kaw gayed luyahi.
4 “Ba amin nuy daan buhat ha harì ku agkabayaan ta
inendaan nuy en sa pagpalanggà nuy ha iling su anay. 5 Aman
henhenaa nuy ku nangkainu kaadagi sa pagpalanggà nuy
su anay. Hinulsuli nuy en gayed sa mga madaet ha buhat
nuy dayun likui dà su nauna ha pagpalanggà nuy. Ku harì
nuy hinulsulan elegan ku inyu daw awaen ku sa sulù nuy
duun hu inugsakan duun. 6 Ba amin daan agkabayaan ku
ha tagbuhaten nuy ta agtambagan nuy sa mga buhat hu
Nicolaita ha mga etaw iling hu kanak ha katambagi duun.
7 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena ha
madaeg din sa madaet ilahan ku hu katenged hu pagkaen
taena ha bunga hu kayu ha pakaila hu kinabuhì ha duun hu
madagway ha banuwa hu Dios.’ ”

Sa Sulat Diyà Ta Esmirna

8 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios
ha tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta
Esmirna
“ ‘Iyan a su puunaan daw sa katapusan hu alan. Minatay ad
en ba nabanhaw a dà. Taini sa mga lalang ku inyu. 9 Natun-an
ku sa malegen ha alantusen nuy iman daw sa pagkamakalu-
luuy nuy, ba sapian kaw gayed asem diyà ta langit. Natun-an
ku daan ha tagtameyesen kaw hu mga tagpasibù-sibù ha mga
Judio ba mga sakup diay sidan hi Satanas. 10 Harì kaw gayed
mahaldek hu malegen ha ipaantus inyu hu harì en malugay
ta ipapurisu hi Satanas sa duma inyu ta daw masulayan
sa pagtuu nuy, daw malegen gayed sa alantusen nuy duun
hu sampulù ha aldaw. Magmatinumanen kaw gayed kanak
bisan duun hu kamatayen ta ag-ilahan ku inyu hu kinabuhì
ha hurà din katapusan ha iyan bales inyu hu pagpakadaeg
nuy.
11 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena
ha madaeg din sa madaet harì gayed masilutan duun hu
ikaduwa ha kamatayen.’

Sa Sulat Diyà Ta Pergamo

12 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios
ha tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta
Pergamo
“ ‘Iyan a sa amin din magalang ha ispada. Taini sa mga
lalang ku inyu. 13 Natun-an ku ha sa banuwa nuy tagharian
en hi Satanas. Bisan pa taena ba migmatinumanen kaw

kanak. Hurà kaw gayed endà hu pagtuu bisan su panahun ha hinimatayan diyan si Antipas sa matinumanen hu pagpanunultul taena ha mga lalang ku.

14 “ ‘Ba amin daan mga buhat nuy ha agtambagan ku ta sa duma inyu tagsunud hu mga katudluanan hi Balaam ha iyan migtudlù ki Balak hu paagi ta daw makasalà sa mga kaliwatan hi Israel pinaagi hu pagkaen taena ha inhalad duun hu mga diyus-diyus daw pinaagi hu pagbuhat hu malaw-ay. 15 Daw sa duma inyu tagsunud daan taena ha katudluanan hu mga Nicolaita ha mga etaw. 16 Aman hinulsuli nuy gayed haena. Ta ku harì nuy hinulsulan laus ku inyu elegan daw sabaa su mga etaw pinaagi hu magalang ha ispada ha dini ta bàbà ku.

17 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu. Saena ha madaeg din sa madaet ag-ilahan ku hu mana ha iyan kalanenen ha harì agkaahà, daw ilahan ku daan hu maputì ha batu ha duun nakasulat sa bag-u ha ngaran din ha iyan dà pakatuen duun sa mailahan taena.’

Sa Sulat Diyà Ta Tiatira

18 “Isulat nu daan haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Tiatira

“ ‘Iyan a su Batà hu Dios ha sa mata ku bà su hapuy ha tagkalegdeg daw sa paa ku iling hu galang ha tagsinlang. Taini sa mga lalang ku inyu. 19 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy, sa pagpalanggà nuy daw sa pagsalig nuy kanak, sa pag-alagad nuy kanak daw sa pagpailub nuy duun hu mga alantusen. Daw natun-an ku daan ha ayuwà pa maayad sa buhat nuy iman dì su anay kaw makatuu.

20 “ ‘Ba amin daan agtambagan ku ha mga buhat hu duma inyu ta tinugutan nuy ha magtudlù diyan ta inyu si Jezebel sa tagpasibù-sibù ha propita. Saena aglimbungan din sa mga etaw ku pinaagi hu pagtudlù din ha mabaluy en ku magbuhat sidan hu malaw-ay daw kumaen hu inhalad duun hu mga diyus-diyus. 21 Nalugay en sa pag-angatà ku ha maghinulsul si Jezebel hu mga buhat din ha malaw-ay, ba harì din gayed haena agkabayaan ag-endai. 22 Aman silutan ku haena hu masakit tungkay ha dalu. Sa mga sakup din mag-antus daan gayed hu mga malegen ku harì sidan maghinulsul 23 daw himatayan ku daan sa sumusunud din. Dayun matun-an hu alan ha mga tumutuu ha iyan a pakasusi hu henà-henà daw hu gahinawa hu etaw daw agbalesen ku sa kada sabuwa sumalà hu tagbuhaten din. 24 Ba sinyu sa duma ha mga tumutuu diyan ta Tiatira ha hurà makasunud hu madaet ha

katudluanan daw hurà daan nakatuen hu madalem kun ha
katudluanan hi Satanas, hurà ku gayed igsugù inyu. 25 Iyan
dà sa pangesegan nuy sa sumalà ha natun-an nuy taman ha
makalikù a.
26 “ ‘Saena ha madaeg din sa madaet daw magmatinuma-
nen kanak hangtud hu katapusan ilahan ku hu kagahem ha
magharì duun hu alan ha kaet-etawan 27 daw sa pagharì
din malig-en gayed. Hurà en bul-ug makadaeg duun ta sa
kagahem ha in-ila kanak hu Dios ha Amay ku iila ku daan
diyà ta kandin. 28 Daw iila ku daan kandin sa bituen ha
makabugwas.
29 “ ‘Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.’ ”

3

Sa Sulat Diyà Ta Sardis

1 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios ha
tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta Sardis
“ ‘Iyan a su tagbayà hu Balaan ha Ispiritu ha tagpadayag
hu pagkagamhanan din duun hu pitu ha paagi daw iyan a
daan tagbalabad hu pitu ha bituen. Taini sa mga lalang ku
inyu. Natun-an ku sa tagbuhaten nuy. Abi hu mga etaw ha
amin nuy en kinabuhì ba sa mga buhat nuy iyan timaan ha
mga patay kaw pa. 2 Aman bangun kaw en daw lig-eni sa
nasamà ha pagtuu nuy ta daw harì maadaw ta sa nabuhat
nuy en kenà pa gayed himpit duun hu Dios. 3 Henhenaa nuy
sa napaliman nuy ha intudlù inyu su anay. Tumana haena
daw hinulsuli sa mga madaet ha buhat nuy. Ta ku harì nuy
hinulsulan elegan ku inyu hu pagsilut inyu iling hu takaw ha
harì nuy matun-an ku kan-u agdiyan.
4 “ ‘Amin daan inyu diyan ta Sardis ha hurà kahugawi sa
bisti dan. Iyan sidan angayan ha dumuma kanak sa mga
maputì sa bisti dan. 5 Saena ha madaeg din sa madaet
mapinaksuyan hu maputì daw harì daan mapanas sa ngaran
din duun hu libru hu kinabuhì. Angkenen ku haena duun hu
atubangan hu Dios ha Amay ku daw duun hu mga balinsug-
uen din. 6 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi
hu Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.’

Sa Sulat Diyà Ta Filadelfia

7 “Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios
ha tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta
Filadelfia
“ ‘Iyan a sa kasaligan ha pinilì hu Dios. In-ila kanak sa
kagahem hu pagharì iling hu kagahem hi David su anay. Ku
amin etaw ha ipaseled ku duun hu tagharian ku hurà bisan

sin-u ha makabaldeng taena, daw sa sirahan ku harì daan
mapuwaan hu bisan sin-u. Taini sa mga lalang ku inyu.
8 Natun-an ku sa tagbuhaten nuy. Bisan ku atiyuay kaw dà
ba tinuman nuy sa mga lalang ku daw hurà nuy iheles sa
pagtuu nuy kanak. Aman pinuwaan ku sa pultahan ha ag-
agiyan nuy daw harì daan haena masirahan hu bisan sin-
u. 9 Su mga tagpasibù-sibù ha mga Judio ba mga sakup hi
Satanas ipaluhud ku gayed duun hu atubangan nuy daw
matun-an dan ha palanggà ku gayed inyu. 10 Tumenged ta
matinumanen kaw hu mga sugù ku daw migpailub kaw hu
mga alantusen bantayan ku gayed daan inyu ku mauma sa
panahun ha sulayen hu tungkay malegen ha alantusen sa
alan ha kaet-etawan dini ta tibuuk ha kalibutan.
11 " 'Laus ad en aglikù. Aman pangesegi sa pagtuu nuy ta
daw hurà makaagaw hu igbales inyu. 12 Saena ha madaeg
din sa madaet buhaten ku ha iling hu tukud hu Timplo hu
Dios daw harì en makayug duun. Isulat ku diyà ta kandin
sa ngaran ku ha bag-u daw sa ngaran hu Dios daw sa ngaran
hu Bag-u ha Jerusalem sa banuwa hu Dios ha makabulus ha
napuun diyà ta kandin.
13 " 'Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.'

Sa Sulat Diyà Ta Laodicea

14 "Isulat nu haini duun taena ha balinsuguen hu Dios
ha tagbantay hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu diyà ta
Laodicea
" 'Iyan a su matinumanen daw agkasaligan gayed ta ka-
matuuran sa mga lalang ku daw pinaagi kanak tinanghagà
hu Dios sa alan. Taini sa mga lalang ku inyu. 15 Natun-an ku
sa tagbuhaten nuy ha kenà kaw mapasù daw kenà kaw daan
matinù. Maayad pa ngaay ku mapasù kaw gayed daw ku
tungkay kaw ba daan matinù, 16 ba tumenged ta bagainaldaw
kaw dà ig-utà ku inyu. 17 Kagi nuy ha sapian kaw daw maayad
en sa pagtimà nuy ta duduun en sa alan, ba hurà nuy katun-
i ha iyan kaw pinakahaluhid-u daw tungkay makaluluuy,
mga buta kaw daan daw nayag-awan pa gayed. 18 Aman
agsambagan ku inyu ha palit kaw dini ta kanak hu bulawan
ha piglimpyuwan pinaagi hu hapuy ta daw magsapian kaw.
Palita nuy daan sa maputì ha bisti ta daw harì kaw magayhà
tumenged ta yag-aw kaw. Daw palita nuy daan sa bulung hu
mata ta daw makaindan kaw.
19 " 'Sa alan ha pinalanggà ku agbaldengen ku. Aman
paniguru kaw gayed daw hinulsuli sa mga madaet ha buhat
nuy. 20 Taini ad en ta pultahan sa tagpangumaw. Ku amin

makapaliman kanak daw puwaan din sa pultahan sumeled a
duun daw salu kandin.
21 " 'Saena ha madaeg din sa madaet ag-ilahan ku hu
katenged hu pagharì duma kanak iling ha nadaeg ku daan
si Satanas daw tagharì a duma hu Dios ha Amay ku.
22 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi hu
Balaan ha Ispiritu duun hu alan ha mga tumutuu.' "

4

Sa Pagsimba Diyà Ta Langit

1 Su maiwas haena naahà ku ha napuwaan sa pultahan
ta langit. Daw napaliman ku dà su lageng ha agkailing hu
trumpita ha tagyanaen "Latun ka dini ta igpaahà ku ikaw
sa maul-ulahan asem ku malugay." 2 Sagunà a ginaheman
hu Balaan ha Ispiritu daw naahà ku diyà ta langit sa trono
ha amin duun tagpinuu. 3 Sa weleng din tagsinlang iling hu
batu ha haspi daw kornalina. Saena ha trono nalingkusan hu
balugtu ha mahilaw iling hu batu ha ismiralda. 4 Nakalibut
duun taena ha trono sa kaluwaan daw haepat ha trono
ha duun daan tagpinuu sa kaluwaan daw haepat ha mga
magulang. Sa pinaksuy dan pulus maputì daw sa ulu dan
sinuupan hu korona ha bulawan. 5 Duun taena ha trono
tagkasalasab sa kilat daw tagdaheneg sa lugung daw sa
dagsang. Amin daan pitu ha sulù duun hu atubangan ku
trono ha tagkalegdeg ha iyan sa pitu ha paagi ha makapa-
dayag sa pagkagamhanan hu Balaan ha Ispiritu. 6 Daw naahà
ku daan duun taena sa dagat ha ben kating-aw en iling hu
salamin.

Duun hu taliwarà taena ha trono amin duun haepat ha
tinanghagà ha nalekep hu mga mata sa lawa dan. 7 Sa sabuwa
agkailing hu liyon daw sa ikaduwa agkailing hu turu ha
baka, sa ikatulu agkailing sa weleng din hu etaw daw sa
ikaepat agkailing hu agila ha taglayang. 8 Saena ha haepat ha
tinanghagà tighaenem sa mga pakpak dan ha nalekep daan
hu mga mata. Aldaw daw ku daleman iyan dà buhat dan sa
pagkanta hu harì agkapangkus ha tagyanaen

"Balaan gayed sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan.
Duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw
duduun pa iman daw hangtud hu hurà din katapusan."

9 Su haepat ha tinanghagà sigi dà tagkanta duun hu Dios
ha bubuhay hu hinangturan ha tagpinuu duun hu trono ta
daw madayè daw matahud daw mapasalamatan dan. Kada
buhaten dan haena 10 su kaluwaan daw haepat ha mga magu-
lang agpamanluhud duun hu atubangan hu Dios ha bubuhay
hu hinangturan hu pagsimba kandin. Ig-ugsak dan daan sa

mga korona dan duun hu atubangan taena ha trono hu kagi dan
11 “Dios ha Magbabayà day, gamhanan ka gayed ta iyan ka
migtanghagà hu alan daw pinaagi ikaw nahimu sa
alan ha amin din kinabuhì. Aman angayan ka gayed
ha dayeen daw tahuren.”

5

Sa Balasahen

1 Su tagpinuu duun hu trono naahà ku diyà ta kawanan
ha alima din sa linulun ha balasahen ha sinulatan sa
masigdibaluyà din daw amin daan duun pitu ha timaan ha
impadeket ta daw harì mapuwaan. 2 Amin daan gamhanan
ha balinsuguen hu Dios ha minikagi hu madaging ha “Sin-u sa
angayan hu pag-awà taini ha timaan daw sin-u sa magbekal
taini ha balasahen?” 3 Ba hurà gayed bul-ug angayan ha
makabekal taena ha balasahen daw magbasa duun bisan
diyà ta langit daw dini ta kalibutan daw diyà ta Kamatayan.
4 Nakaagalà a gayed ta hurà en bisan sabuwa ha angayan hu
pagbekal taena ha balasahen daw magbasa duun. 5 Dayun
inikagiyan a hu sabuwa duun taena ha mga magulang hu
“Harì ka tag-agalà ta sa Liyon ha iyan nabantug ha Kaliwat
hi David daw hi Juda iyan nakadaeg ki Satanas. Aman iyan
amin din katenged hu pag-awà taena ha pitu ha timaan daw
hu pagbekal taena ha balasahen.”

6 Dayun naahà ku sa Nati ha Karniro ha duun tagtiyadeg
hu taliwarà taena ha trono daw linibutan ku haepat ha
tinanghagà daw ku mga magulang. Saini ha Karniro amin
din mga palì ha bà su hinimatayan su anay. Sa sungay din
pitu ha buuk daw pitu daan sa mata din ha iyan sa pitu
ha paagi ha makapadayag sa pagkagamhanan hu Balaan ha
Ispiritu ha sinugù hu Dios dini ta tibuuk ha kalibutan. 7 Sa
Nati ha Karniro uminubay duun taena ha trono daw timua
su balasahen duun hu kawanan ha alima taena ha tagpinuu
duun. 8 Su timuen din haena namanluhud daan su haepat ha
tinanghagà daw su kaluwaan daw haepat ha mga magulang
duun hu atubangan taena ha Nati ha Karniro. Kada sabuwa
kandan tagbalabad hu arpa daw yahung ha bulawan ha
napunù hu insenso ha tagsunugen ta iyan haini pag-ampù
hu mga etaw hu Dios. 9 Migkanta daan sidan hu bag-u ha
kalantahen ha tagyanaen
“Iyan ka dà gayed angayan hu pagtimù ku linulun ha bal-
asahen daw pag-awà taena ha impadeket duun ha
timaan ta hinimatayan ka daw pinaagi hu uminagas
ha langesa nu binawì nu sa mga etaw para hu Dios.
Saena ha mga etaw duun napuun hu migkalain-lain

ha kaliwatan daw mga nasud daw hu alan ha mga
inikagiyan. 10 Nabuhat sidan ha tagharian nu daw mga
sinaligan daan ha tag-alagad hu Dios daw ipagharì
daan sidan diyà ta kalibutan.”
11 Dayun uminahà a dà daw napaliman ku sa kanta hu
mga balinsuguen hu Dios ha ben libu-libuwen en sa kadake-
len dan. Saena sidan nakalibut duun taena ha trono daw
duun ku haepat ha tinanghagà daw ku mga magulang ha
12 tagkanta hu madaging gayed ha tagyanaen
“Su Nati ha Karniro ha hinimatayan angayan ha simbahen ta
gamhanan gayed. Kandin sa alan bisan sa kaalam daw
sa bis-ay aman tahuren daw dayeen taw.”
13 Daw napaliman ku daan sa alan ha tinanghagà diyà ta
langit daw dini ta kalibutan, diyà ta Kamatayan daw ta dagat
ha tagkanta ha tagyanaen
“Saena ha tagpinuu duun hu trono daw sa Nati ha Karniro
dayeen daw tahuren daan hu hinangturan tumenged
ta iyan gayed sidan gamhanan.”
14 Su haepat ha tinanghagà tuminubag hu “Matuman gayed
haini” dayun saena ha mga magulang namanluhud hu
pagsimba.

6

Sa Haenem Ha Mga Timaan

1 Tag-ahaen ku su awaen hu Nati ha Karniro sa una ha
timaan ku balasahen. Dayun napaliman ku sa sabuwa duun
ku haepat ha tinanghagà ha sa lageng din bà su dagsang
ha tagyanaen “Guwà ka duun tayan.” 2 Sagunà nakahiwal
sa maputì ha kabayu ha sa taglulan duun tagbalabad hu
panà. Inilahan daan hu korona dayun huminipanaw ta daw
madaeg din sa mga kuntra din ta iyan haena mandadaeg.
3 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikaduwa ha timaan
taena ha balasahen napaliman ku su ikaduwa ha tinanghagà
ha tagyanaen “Guwà ka duun tayan.” 4 Sagunà nakahiwal sa
maligà ha kabayu ha sa taglulan duun inilahan hu malayat
ha ispada. Intugut kandin ha awaen din sa kalinaw dini ta
kalibutan ta daw makagpahimhimatayà sa kaet-etawan.
5 Su maawà hu Nati ha Karniro sa ikatulu ha timaan
ku balasahen napaliman ku su ikatulu ha tinanghagà ha
tagyanaen “Guwà ka duun tayan.” Sagunà nakahiwal sa
maitem ha kabayu ha sa taglulan duun tagbalabad hu tim-
bangan. 6 Dayun napaliman ku sa lageng ha duun napuun ku
haepat ha tinanghagà ha tagyanaen “Sa inaldawan hu etaw
tatulu ha salmon ha trigo daw ku nangkagantang ba daw
tengà ha sibada, ba harì nuy halinen sa bali hu lana hu kayu
ha olibo daw sa bali hu binu.”

7 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikaepat ha timaan
taena ha balasahen napaliman ku sa lageng ku ikaepat ha
tinanghagà ha tagyanaen “Guwà ka duun tayan.” 8 Sagunà
nakahiwal sa kabayu ha mapus-aw ha sa taglulan duun tag-
ngaranan hu Kamatayen daw sa taglupug kandin iyan sa Ka-
matayan. Inilahan sidan hu kagahem ta daw mahimatayan
dan sa ikaepat ha bahin hu kaet-etawan pinaagi hu gira daw
hu kauhul, mga dalu ha pakapatay daw hu agpamangagat ha
mga kalanggaman.
9 Su maawà en hu Nati ha Karniro su ikalima ha timaan
taena ha balasahen naahà ku duun hu sileb taena ha halaran
sa mga gimukud hu mga etaw ha pinanhimatayan tumenged
ta matinumanen sidan hu pagpanunultul hu lalang hu Dios.
10 Minikagi sidan hu madaging ha “Dios ha gamhanan daw
Magbabayà hu alan sa balaan daw agkasaligan, kan-u nu pa
diay agsiluti su mga etaw ha mighimatay kanay?” 11 Dayun
sa kada sabuwa kandan inilahan hu maputì ha pinaksuy
daw inikagiyan sidan ha mag-angat enà sidan hangtud ha
mapatay en haena sa mga suluguen hu Dios ha aghimatayan
daw makaamul daan kandan.
12 Tag-ahaen ku su awaen taena ha Nati ha Karniro sa
ikaenem ha timaan ku balasahen. Sagunà miglinug hu
tungkay mabis-ay daw suminukilem sa aldaw, migligà sa
bulan iling hu langesa 13 daw nangahulug daan sa mga bituen
diyà ta bugtà iling taena ha mga bunga hu igira ha agkan-
gapudu ku agkalamagen hu tungkay maseleg. 14 Sa langit
tigkan nahanaw iling hu balasahen ha piglulun daw sa alan
ha bubungan daw sa mga pulù diyà ta dagat nangakahalin.
15 Dayun sa mga harì daw sa mga pangulu daw sa mga
kapitan hu mga kasundaluwan, sa mga sapian daw sa mga
mabis-ay ha mga etaw, sa mga ulipen daw sa bisan sin-u
namanheles duun hu mga liyang daw duun hu mga adagi
ha batu diyà ta bubungan. 16 Inumaw dan haena sa mga
bubungan daw su mga batu ha kagi dan “Kalunawi kay en ta
daw harì kay maahà taena ha tagpinuu duun hu trono diyà
ta langit daw harì daan makauma dini ta kanay sa kapauk
hu Nati ha Karniro, 17 ta sa panahun ha pinakahaluhaldek
nakauma en ha masilutan sa kaet-etawan daw hurà en gayed
makapulaguy duun.”

7

Sa Mga Etaw Ha Ag-ugsakan Hu Timaan

1 Su maiwas en haena naahà ku sa haepat ha balinsuguen
hu Dios ha duun tagtiyadeg hu haepat daan ha suyuk ta
kalibutan ta daw harì kalamagen sa bugtà, sa dagat daw sa
mga kayu. 2 Dayun naahà ku sa sabuwa ha balinsuguen

hu Dios ha diyà napuun ta sinibwalan ha tagbalabad hu timaan hu Dios ha bubuhay. Duun hu madaging ha lageng inikagiyan din su haepat ha balinsuguen ha inilahan hu kagahem hu pagdaet ta bugtà daw ta dagat 3 hu kagi din "Harì nuy pa enà agdaeti sa bugtà, sa dagat daw sa mga kayu ta ag-ugsakan day pa hu timaan sa mga tangad taena ha suluguen hu Dios." 4 Dayun inikagiyan a hu kadakelen hu mga etaw ha ag-ugsakan taena ha timaan hu Dios, saena 144 ha libu ha nangapuun duun hu sampulù daw daruwa ha kaliwatan hi Israel. 5 Sa mga kaliwat hi Juda sampulù daw daruwa ha libu sa ag-ugsakan hu timaan. Sa mga kaliwat hi Ruben sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Gad sampulù daw daruwa ha libu. 6 Sa mga kaliwat hi Aser sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Neftali sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Manases sampulù daw daruwa ha libu. 7 Sa mga kaliwat hi Simeon sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Levi sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Isacar sampulù daw daruwa ha libu. 8 Sa mga kaliwat hi Zebulon sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Jose sampulù daw daruwa ha libu. Sa mga kaliwat hi Benjamin sampulù daw daruwa ha libu.

Sa Madakel Ha Mga Etaw Diyà Ta Langit

9 Su maiwas en haena naahà ku sa mga etaw ha harì tad en gayed agkaiyap ha duun nangapuun hu migkalain-lain ha kaliwatan daw mga nasud daw hu alan ha mga inikagiyan. Duun sidan tagtiyadeg hu atubangan taena ha trono daw hu atubangan hu Nati ha Karniro. Saena sidan migpinaksuy hu maputì daw tagbalabad hu mga palwa 10 sa tagkulahì ha tagyanaen

"Sa Dios ha tagpinuu duun hu trono daw sa Nati ha Karniro
dayeen gayed ta naluwas kuy en kandan."

11 Sa alan ha mga balinsuguen hu Dios ha nangakalibut duun ku trono ha duun daan sa mga magulang daw su haepat ha tinanghagà namanluhud hu pagsimba hu Dios 12 ha tagyanaen

"Sa Dios dayeen gayed daw pasalamatan daw tahuren
ta kandin sa kaalam daw sa bis-ay tumenged ta
gamhanan gayed. Aman angayan ha dayeen hu hi-
nangturan."

13 Dayun ininsaan a hu sabuwa taena ha mga magulang hu "Sin-u hayana sa mga migpinaksuy hu maputì daw hindu man sidan duun nangapuun?"

14 Saena tinubag ku hu "Ikagiya nu kanak ta harì ku agkatun-an."

Dayun inikagiyan a kandin hu “Sayana ha mga etaw iyan
su nakaagi hu pinakahaluhaldek ha kasamukan diyà ta
kalibutan. Maputì sa bisti dan ta hinenawan en hu langesa
taena ha Nati ha Karniro. 15 Aman duun sidan tagtiyadeg
iman hu atubangan hu trono hu Dios daw tag-alagad sidan
kandin duun hu Timplo aldaw daw ku daleman, daw sa Dios
ha duun tagpinuu hu trono iyan bantay dan. 16 Harì en gayed
sidan mauhul daw harì en daan sidan malauwan, harì en
daan sidan masunug hu aldaw daw bisan inu ha mapasù,
17 ta sa Nati ha Karniro duun hu taliwarà ku trono iyan
magbalantay dan daw iyan daan panulù dan duun ku mga
tuburan ha tag-ila hu kinabuhì ha hurà din katapusan. Daw
awaen hu Dios sa alan ha mga pakapaguul kandan.”

8

Sa Ikapitu Ha Timaan

1 Su maawà en hu Nati ha Karniro sa ikapitu ha timaan
taena ha balasahen ben kahagteng en sa kalangitan hu
mababà ha panahun.
2 Dayun naahà ku sa pitu ha balinsuguen ha tagtiyadeg
duun hu atubangan hu Dios. Sa kada sabuwa kandan inila-
han hu trumpita.
3-4 Amin pa nakahiwal ha balinsuguen hu Dios ha tu-
miniyadeg abay ku halaran. Saena tagbalabad hu yahung ha
bulawan daw inilahan hu madakel ha insenso ta agsunugen
haena duun ku bulawan ha halaran duun hu atubangan
hu trono ku tag-ampù sa alan ha mga etaw hu Dios. Sa
ebel ku insenso ha sinunug nakadiyà ta sampaw duma hu
mga pag-ampù taena ha mga etaw hu Dios. 5 Dayun su
balinsuguen pinunù din haena sa yahung hu mga baga ha
napuun duun ku halaran daw ilambeg diyà ta kalibutan.
Sagunà duminaheneg sa lugung daw dagsang, nasalasab sa
kilat daw miglinug daan hu mabis-ay.

Sa Haenem Ha Trumpita

6 Nangandam su pitu ha mga balinsuguen hu Dios hu
paghiyup taena ha mga trumpita.
7 Su nauna ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha
trumpita. Sagunà nangahulug diyà ta kalibutan sa mga
giyaw daw hapuy ha nasahug hu langesa. Aman nabigsulan
sa ikatulu ha bahin ta bugtà daw sa ikatulu daan ha bahin hu
mga kayu daw nabigsulan sa alan ha mga sagbet.
8 Su ikaduwa ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha
trumpita. Dayun amin tagkalegdeg iling hu matangkaw ha
bubungan ha nakaagbul diyà ta dagat. Aman sa ikatulu ha
bahin ta dagat nabuhat ha langesa 9 daw sa ikatulu ha bahin

hu alan ha tagtimà diyà ta dagat nangamatay, daw nangadaet daan sa ikatulu ha bahin hu mga barko.

10 Su ikatulu ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Sagunà nahulug sa adagi ha bituen ha tagkalegdeg ha nakatanà duun hu ikatulu ha bahin hu mga wahig daw hu mga tuburan. 11 Sa ngaran taena ha bituen Mapait aman migpait sa ikatulu ha bahin hu mga wahig daw madakel ha mga etaw sa minatay ta nakainum taena.

12 Su ikaepat ha balinsuguen hiniyup din sa kandin ha trumpita. Dayun napedengan sa ikatulu ha bahin hu siga hu aldaw daw hu bulan daw hu mga bituen aman suminukilem sa ikatulu ha bahin hu daleman daw hu aldaw.

13 Su tag-ahà a napaliman ku sa agila ha taglayang diyà ta ugtuwan sa tagkulahì ha tagyanaen “Kahid-u gayed hu mga etaw diyà ta kalibutan ku hiyupen sa hudiyan ha trumpita hu tatulu ha balinsuguen.”

9

1 Dayun su ikalima ha balinsuguen hu Dios hiniyup din sa kandin ha trumpita. Naahà ku sa balinsuguen ha bà su bituen ha nakabulus diyà ta kalibutan. Saena inilahan hu yawi ha igpuwà ku bitu ha tungkay gayed madalem. 2 Su mapuwaan din en haena sagunà huminiwal duun sa ben kalabung en ha ebel aman nalingedan sa aldaw hu ebel daw sagunà suminukilem sa kalibutan. 3 Dayun huminiwal duun ku ebel sa madakel tungkay ha talangas. Saena nakalekep ta bugtà daw inilahan hu kagahem hu pagpasipala hu etaw pinaagi hu pagkagat ta saena iling kalalas hu banayaw. 4 Inikagiyan sidan ha harì dan daetan sa mga sagbet daw sa mga kayu daw bisan inu ha mga pamulahen ta iyan dà pasipalahan dan sa mga etaw ha hurà timaan hu Dios duun hu tangad dan. 5 Hurà sidan tuguti ha himatayan dan sa etaw ba bà dan dà haena ipaantus duun hu lalima ha bulan pinaagi hu pagkagat dan ha iling kalalas hu banayaw. 6 Duun asem taena ha panahun sa mga etaw agkabayà en ngaay ha matay en sidan ba harì haena agkahimu.

7 Saena ha mga talangas agkailing hu mga kabayu ha andam en hu pakigsabà. Diyà ta ulu dan amin duun bulawan ha korona daw sa weleng dan bà su etaw. 8 Sa buhuk dan malayat daw sa ngipen dan iling hu ngipen hu liyon. 9 Sa kagpa dan inapidan hu puthaw daw sa wageswes hu pakpak dan agkailing hu madakel ha kabayu ha tagpulalaguy ha tagguyud hu kalesa duun hu gira. 10 Sa ikug dan agkailing hu banayaw ha pakakagat daan daw iyan igpasipala dan hu mga etaw duun hu lalima ha bulan. 11 Amin dan daan harì ha iyan tagbayà taena ha bitu ha tungkay gayed madalem.

Saena balinsuguen hu Dios ha sa ngaran din duun hu Hebreo ha inikagiyan si Abadon daw duun hu Griego si Apolion ha sa kahulugan din Mandadaet.

12 Napengahan en sa una duun hu pinakahaluhaldek ha hitabù ba amin pa gayed daruwa.

13 Su ikaenem ha balinsuguen hu Dios hiniyup din sa kandin ha trumpita. Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun duun hu haepat ha suyuk ku bulawan ha halaran duun hu atubangan hu Dios. 14 Saena inikagiyan din su ikaenem ha balinsuguen hu "Ipaawà en su haepat ha balinsuguen ha binakus duun hu adagi ha Wahig ta Eufrates." 15 Aman sagunà din impaawà su haepat ha balinsuguen ha intagana taena ha aldaw hu paghimatay ku ikatulu ha bahin hu kaet-etawan. 16 Inikagiyan a hu kadakelen taena ha mga sundalu ha taglulan duun hu mga kabayu, saena mga daruwa ha gatus ha libu.

17 Agkailing taini sa mga kabayu duun hu panan-awen ku. Sa taglulan duun inapidan sa kagpa dan hu puthaw ha maligà daw mahilaw daw makalawag. Sa ulu taena ha mga kabayu agkailing hu liyon daw agpamanhiwal diyà ta bàbà dan sa hapuy daw ebel ha asupri. 18 Pinaagi taena ha hapuy daw ebel ha asupri agpatay sa ikatulu ha bahin hu kaet-etawan. 19 Sa igpasipala taena ha mga kabayu iyan sa bàbà dan daw sa mga ikug dan. Sa ikug dan iling hu bunsalagan ha agpamanengkà hu etaw.

20 Ba sa mga etaw ha hurà patay pinaagi taena ha pasipala hurà dan gayed endai sa pagsimba hu mga busaw daw hu mga diyus-diyus ha binuhat dan hu bulawan, salapì daw galang, batu daw mga kayu, saena harì pakaindan daw harì pakapaliman daw harì daan pakahipanaw. 21 Daw sa mga etaw hurà dan daan hinulsuli sa pagkatalamunù dan daw sa pagkabarangan dan, sa pagbuhat dan hu malaw-ay daw sa pagpanakaw dan.

10

Sa Atiyuay Ha Balasahen

1 Naahà ku sa lain en paman ha gamhanan ha balinsuguen hu Dios ha tagpakabulus ha napuun diyà ta langit, saena nabungkusan hu gabun daw napayungan hu balugtu. Sa weleng din iling hu aldaw daw sa mga paa din bà su tukud ha tagkalegdeg. 2 Saena tagbalabad hu atiyuay ha balasahen ha binekal. Sa kawanan ha paa din diyà ta dagat daw sa gibang diyà ta bugtà. 3 Nangumaw haena hu madaging ha lageng ha bà su huminigel ha liyon dayun tinubag hu pitu ha dagsang. 4 Igsulat ku ngaay su napaliman ku ba amin lageng

ha diyà napuun ta langit ha tagyanaen “Harì nu pa igsulat sa kahulugan taena ha pitu ha dagsang.”

5 Dayun su balinsuguen ha naahà ku ha tagtiyadeg diyà ta bugtà daw ta dagat imbayaw din diyà ta sampaw sa kawanan ha alima din 6 daw nanumpà duun hu Dios ha bubuhay hu hinangturan ha iyan daan migtanghagà hu langit daw hu bugtà, hu dagat daw hu nakatagù taena ha tagyanaen “Harì en gayed malugay 7 hiyupen en taena ha ikapitu ha balinsuguen hu Dios su kandin ha trumpita daw tumanen en hu Dios sa inlilung din su anay ha inikagi din duun hu mga propita.”

8 Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun diyà ta langit ha tagyanaen “Elegi nu su balinsuguen ha tagtiyadeg diyà ta bugtà daw diyà ta dagat daw timua sa tigbalabad din ha balasahen ha nabekal.”

9 Aman inelegan ku haena sa balinsuguen daw panayua su balasahen. Saena indawag din kanak daw minikagi hu “Kan-a nu haini. Iling kaemis hu degà diyan ta bàbà nu ba ku makauma en ta getek nu tungkay mapedes.” 10 Aman tinimù ku su atiyuay ha balasahen daw kan-a. Maemis labi iling hu degà dini ta bàbà ku ba su makauma en ta getek ku tungkay mapedes. 11 Dayun inikagiyan a kandin hu “Kinahanglan ha iisab nu dà isaysay sa igpaikagi ikaw hu Dios mahitenged hu mga harì daw hu mga nasud daw hu migkalain-lain ha kaliwatan daw hu hurà mag-iling ha inikagiyan.”

11

Sa Daruwa Ha Manunultul

1 Inilahan a hu sukud ha agkailing hu sugkud daw inikagiyan a ha “Sukuda nu sa Timplo hu Dios daw sa halaran duun daw iyapa nu daan sa mga etaw ha tagsimba duun. 2 Ba harì nu agsukuda sa lama taena ha Timplo ta intagana haena hu mga etaw ha kenà Judio. Agtakunaan dan sa balaan ha banuwa ta Jerusalem duun hu kapatan daw daruwa ha bulan. 3 Agsuguen ku sa daruwa ha manunultul ha magpinaksuy hu saku daw magsaysay sidan hu igpaikagi kandan hu Dios duun hu 1,260 ha aldaw.”

4 Su daruwa ha manunultul agkailing hu daruwa ha kayu ha olibo daw hu daruwa ha sulù ha nakaugsak duun taena ha atubangan hu Dios ha iyan Magbabayà ta kalibutan. 5 Ku amin agpasipala ngaay kandan aghiwal sa hapuy diyà ta bàbà dan ha iyan makapatay taena ha kuntra dan. 6 Iila daan kandan sa kagahem hu pagbaldeng hu udan ku panahun ha tagsaysay sidan hu igpaikagi kandan hu Dios. Amin dan daan kagahem ha sa wahig mabuhat ha langesa daw amin dan

daan kagahem hu pagsugù hu mga dumadagmalà hu bisan inu ha panahun ha mabayaan dan.

7 Ku makapenga sidan manunultul taena ha igpaikagi kandan hu Dios amin pinakahaluhaldek ha mananap ha humiwal duun ku bitu ha tungkay gayed madalem daw sabaen din daw himatayan din haena sa daruwa ha nanunultul. 8 Sa mga lawa dan diyà dà mangakatayhad ta dalan taena ha nabantug ha banuwa ha duun daan inlansang hu krus sa Ginuu dan. Saena ha banuwa sampitan ta Sodoma daw ta Ehipto. 9 Sa mga etaw duun hu bisan hindu ha nasud daw mga kaliwatan daw hu migkalain-lain ha inikagiyan umahà taena ha nangakatayhad ha lawa duun hu tatulu ha aldaw daw tengà ba harì dan haena ilebeng. 10 Tungkay gayed malipay sa kaet-etawan duun taena ha panahun hu pagpatay ku daruwa ha migsaysay taena ha impaikagi kandan hu Dios aman agsaulugen dan haena daw tagpaila-ilahà sidan ta su daruwa iyan nakaila kandan hu mga malegen ha alantusen.

11 Ba su maiwas sa tatulu ha aldaw daw tengà binanhaw dà hu Dios su daruwa ha nanunultul. Su makahitindeg en sidan tungkay gayed nangahaldek sa alan ha nakaahà kandan. 12 Dayun napaliman ku daruwa sa madaging ha lageng diyà ta langit ha tagyanaen "Latun kaw en dini." Su tag-ahà pa kandan sa mga kuntra dan nabatun sidan payanaen diyà ta langit ha nabungkusan daan hu gabun.

13 Sagunà miglinug hu mabis-ay tungkay daw nangadaet sa ikasampulù ha bahin hu mga balay duun taena ha banuwa. Pitu ha libu sa nangamatay ha etaw. Sa hurà patay duun taena tungkay gayed nahaldek aman dinayè dan sa pagkagamhanan hu Dios diyà ta langit.

14 Napengahan en sa ikaduwa duun hu pinakahaluhaldek ha hitabù ba laus en sa ikatulu.

Sa Ikapitu Ha Trumpita

15 Su ikapitu ha balinsuguen hu Dios hiniyup din su kandin ha trumpita. Napaliman ku sa mga madaging ha lageng diyà ta langit ha tagyanaen

"Sa kagahem hu pagharì duun hu kaet-etawan kandin dà hu
Dios ha Magbabayà day daw kandin daan hu Mesiyas
ha pinilì din ha magharì hu hinangturan."

16 Dayun su kaluwaan daw haepat ha mga magulang ha tagpinuu duun hu mga trono dan duun taena ha atubangan hu Dios luminuhud hu pagsimba kandin 17 ha tagyanaen

"Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ha
duduun en su hurà pa tanghagaa sa bisan inu daw
duduun pa iman tagpasalamatan day ikaw iman hu
pagpaahà nu hu gahem nu ta tagsugud kad en hu

pagharì nu. 18 Sa kenà ikaw ha mga etaw tungkay
gayed napauk ta nakauma diyà ta kandan sa pagsilut
nu. Nakauma en sa panahun ha hukuman nu sa
mga buhat hu mga minatay en daw balesan nu su
mga suluguen nu ha mga propita daw sa alan ha mga
etaw nu ha tagtahud ikaw sa matangkaw daw sa ubus
sa kahimtang dan. Iyan en daan haini panahun ha
silutan nu sa mga etaw ha migdaet ta kalibutan.”

19 Dayun napuwaan haena sa Timplo hu Dios diyà ta langit
daw naahà diyà ta seled sa kahun ha tinaguan hu mga
timaan taena ha daan ha kasabutan hu Dios daw hu mga
etaw. Nasalasab sa kilat daw migdaheneg sa lugung daw mga
dagsang, miglinug daan hu mabis-ay daw uminudan hu mga
giyaw.

12

Sa Bahi Daw Sa Dragon

1 Nakahiwal diyà ta langit sa gamhanan daw belenganen
ha timaan. Amin bahi ha napinaksuyan hu aldaw daw
sa bulan na diyà ta paa din. Nasuupan daan sa ulu din
hu korona ha amin duun sampulù daw daruwa ha bituen.
2 Saena agbalilitan aman tag-agelè. 3 Nakahiwal daan sa lain
ha belenganen diyà ta langit. Saena adagi tungkay ha dragon
ha maligà daw pitu sa ulu din ha natukid hu korona daw sam-
pulù daan sa mga sungay din. 4 Pinaagi hu ikug din ginuyud
din sa ikatulu ha bahin hu mga bituen daw ilambeg dini ta
kalibutan. Saena duun tuminiyadeg hu atubangan ku bahi
ha kamulu en agbaliliti ta daw makaen din su batà ku ihimus-
ag. 5 Su ihimus-ag en haena sa batà na maama ha iyan tagharì
duun hu alan ha mga nasud daw hurà en bul-ug makadaeg
kandin ta malig-en gayed sa pagharì din. Sagunà haena
nabatun diyà ta langit duun hu trono hu Dios. 6 Saena ha
bahi nakapulaguy daw abut duun hu pinakabulung-bulung
ha lugar ha intagana kandin hu Dios ta daw maalimahan diyà
seled hu 1,260 ha aldaw.

7 Duun taena ha panahun amin gira diyà ta langit. Si
Miguel ha balinsuguen hu Dios daw sa mga ginsakupan din
migpakigsabà taena ha dragon. Saena ha dragon duma hu
mga ginsakupan din suminukul daan 8 ba nadaeg sidan.
Aman hurà en tuguti hu Dios ha makaisab pa sidan makadiyà
ta langit. 9 Su dragon iyan su Yawà ha bunsalagan su anay
daw tagngaranan ki Satanas ha iyan daan miglimbung hu
alan ha kaet-etawan dini ta kalibutan. Aman saena daw sa
mga ginsakupan din hinulug dini ta kalibutan.

10 Dayun napaliman ku sa madaging ha lageng diyà ta
langit ha tagyanaen
“Iman nakauma en sa katumanan hu kaluwasan. Impaahà
en hu Dios sa pagkagamhanan din hu pagharì daw sa
kagahem hu Mesiyas sa pinilì din ha magharì, ta si
Satanas sa sigi dà tagsumbung duun hu Dios hu mga
suled taw duun hu pagtuu aldaw daw ku daleman
inabug en diyà ta langit. 11 Saena ha mga suled taw ha
tumutuu nadaeg dan en si Satanas pinaagi hu langesa
hu Nati ha Karniro daw pinaagi daan hu pagpanunul-
tul dan hu lalang hu Dios ta hurà dan kanuguni sa
kinabuhì dan bisan duun hu kamatayen. 12 Aman
sinyu sa tagtimà dini ta langit, magmalipayen kaw
gayed. Ba sinyu sa diyan ta kalibutan daw ta dagat,
kahid-u nuy gayed ta si Satanas nakalugnà en diyan
ta inyu ha tungkay gayed agkapauk ta natun-an din ha
mababà en sa kandin ha panahun.”
13 Su mahulug en haena sa dragon dini ta kalibutan linasay
din su bahi ha inay ku batà ha maama. 14 Ba su bahi inilahan
hu pakpak iling hu adagi ha agila ta daw makaabut duun ku
pinakabulung-bulung ha lugar ha intagana kandin ha harì
en mauma taena ha dragon ta daw maalimahan diyà hu
tatulu ha tuig daw tengà. 15 Dayun imbula taena ha dragon
sa madalem tungkay ha wahig ta daw maanud ngaay su
bahi. 16 Ba migbeka sa bugtà aman naamin dà suminenep
su wahig ha imbula ku dragon. 17 Saena ha dragon tungkay
gayed agkapauk ku bahi aman iyan din en paman inele-
gan sa nasamà ha mga kaliwatan taena ta daw masabà din
sidan. Saena ha mga kaliwatan ku bahi iyan su mga etaw ha
matinumanen hu mga sugù hu Dios daw tagpangeseg daan
duun hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus. 18 Su dragon diyà
tuminiyadeg ta baybay ta dagat.

13

Sa Pinakahaluhaldek Ha Mananap Ha Napuun Ta Dagat

1 Naahà ku sa pinakahaluhaldek ha mananap ha taghiwal
diyà ta dagat. Saena pitu sa ulu din na kada sabuwa ha
ulu sinulatan hu ngaran ha pakatameyes hu Dios. Sampulù
daan sa sungay din ha natukid hu korona. 2 Saena ha
mananap ha naahà ku agkailing hu leopardo, sa mga paa
din agkailing hu paa hu usu daw sa bàbà din agkailing hu
bàbà hu liyon. Su dragon mig-ila hu kagahem din duun ku
pinakahaluhaldek ha mananap hu pagharì. 3 Sa sabuwa ha
ulu ku mananap naulian en sa adul duun ha agpakapatay
ngaay kandin. Nangabeleng sa alan ha kaet-etawan aman

suminunud kandin. 4 Sinimba dan su dragon tumenged
ta inilahan din hu kagahem haena sa pinakahaluhaldek ha
mananap daw sinimba dan daan su mananap hu kagi dan
“Hurà en gayed makalabaw taini ha mananap daw hurà en
daan makadaeg kandin.”
5 Saena ha mananap tinugutan ha makaikagi hu pagpa-
galbu ha pakatameyes hu Dios daw magharì daan duun hu
kapatan daw daruwa ha bulan. 6 Tinameyes din sa Dios daw
sa langit daw sa alan ha tagtimà diyà ta langit. 7 Tinugutan
daan haena sa mananap ha sabaen din sa mga etaw hu
Dios daw madaeg din sidan. Daw inilahan daan haena
hu kagahem ha iyan magbayà hu bisan inu ha kaliwatan
daw bisan hindu ha nasud daw hu bisan inu ha inikagiyan.
8 Simbahen haena hu alan ha mga etaw ha hurà makasulat sa
mga ngaran dan duun taena ha libru hu kinabuhì ha kandin
ku hinimatayan ha Nati ha Karniro. Saena ha libru daan en
nasulatan hu mga ngaran su hurà pa tanghagaa sa kalibutan.
9 Henhenaa nuy gayed sa napaliman nuy ha inikagi ku.
10 Sa etaw ha iyan maagiyan din sa agdakepen madakep
gayed. Sa etaw ha iyan ipatay din sa magalang matay gayed
duun. Aman kinahanglan ha sa mga etaw hu Dios mag-
pailub duun hu mga alantusen daw magmatinumanen gayed
kandin.

Sa Pinakahaluhaldek Ha Mananap Ha Napuun Ta Bugtà

11 Naahà ku sa lain en paman ha mananap ha taghiwal
diyà ta bugtà. Amin din daruwa ha sungay ha agkailing
hu nati hu karniro daw sa pag-ikagi din agkailing taena ha
dragon. 12 Ginamit din sa kagahem ku nauna ha mananap
daw pineges din sa kaet-etawan hu pagsimba ku nauna ha
mananap ha naulian en sa adul din. 13 Su ikaduwa ha
mananap migpaahà hu mga belenganen ha timaan ta bisan
sa hapuy diyà ta langit impabulus din duun hu atubangan
hu mga etaw. 14 Tumenged ku mga timaan ha impaahà din
duun hu atubangan ku nauna ha mananap nalimbungan
din sa mga tagtimà dini ta kalibutan. Sinugù din sa mga
etaw ha magbuhat hu larawan ku nauna ha mananap ta daw
masimba dan haena sa naadulan hu ispada ba hurà patay.
15 Su ikaduwa ha mananap inilahan daan hu kagahem hu
pagpagahinawa daw pagpaikagi ku larawan taena ha nauna
ha mananap ta daw mapatay din sa bisan sin-u ha harì
sumimba kandin. 16 Pineges din daan sa alan ha mga etaw,
sa matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din, sa sapian daw
sa makaluluuy, sa ulipen daw sa bisan sin-u ha ugsakan hu
timaan sa kawanan ha alima dan daw ku diyà ba ta tangad
dan 17 ta daw saena ha hurà din timaan ha ngaran ku nauna

ha mananap daw ku numiro ba ha iyan timaan hu ngaran din harì gayed makapalit daw harì daan makabaligyà.

18 Kinahanglanen gayed sa kaalam ta daw masabut haini. Saena ha mailahan hu kaalam makasabut hu kahulugan taena ha numiro hu mananap ta saena ngaran hu etaw. Saini ha numiro iyan sa 666.

14

Sa 144,000 Ha Mga Etaw

1 Naahà ku sa Buntud ta Sion ha duun tagtiyadeg su Nati ha Karniro duma hu 144 ha libu ha mga etaw ha sinulatan sa tangad dan hu ngaran taena ha Nati daw ngaran hu Dios ha Amay din. 2 Daw napaliman ku daan sa lageng ha napuun diyà ta langit ha agkailing hu dagulus hu kahulugan daw hu daheneg hu lugung, daw agkailing daan haena kagulub hu madakel ha mga etaw ha tagsunata hu arpa. 3 Su 144 ha libu ha linuwas duun tagtiyadeg hu atubangan taena ha trono hu Dios daw ku haepat ha tinanghagà daw taena ha mga magulang. Kinanta dan sa bag-u ha kanta ha iyan dà sidan pakatuen duun. 4 Saena mga maama ha himpit ta hurà gayed makasalà duun hu bahi. Sigi dà sidan taglupug taena ha Nati ha Karniro bisan hindu duun agpayanaen. Duun hu alan ha kaet-etawan iyan sidan linuwas iling hu lagunen ha inhalad duun hu Dios daw duun hu Nati ha Karniro. 5 Hurà gayed sidan bul-ug makagbidù daw hurà gayed ikasaway kandan.

Sa Tatulu Ha Balinsuguen Hu Dios

6 Naahà ku sa lain en paman ha balinsuguen hu Dios ha taglayang diyà ta ugtuwan. Saena migsangyaw hu Maayad ha Tultulanen ha hurà din katapusan duun hu alan ha tagtimà dini ta kalibutan ha duun napuun hu alan ha mga nasud daw mga kaliwatan daw hu bisan inu ha inikagiyan. 7 Minikagi haena hu madaging hu "Tahura nuy gayed sa Dios daw dayea daan sa pagkagamhanan din ta nakauma en sa panahun ha hukuman din sa alan ha kaet-etawan. Simbaha nuy sa Dios ha iyan migtanghagà hu langit daw hu bugtà, hu dagat daw hu mga tuburan."

8 Luminupug sa ikaduwa ha balinsuguen hu Dios daw minikagi hu "Nadaetan gayed haena sa bantugan ha banuwa ta Babilonia ta pinaagi taena ha banuwa sa alan ha kaet-etawan mig-inum hu binu din ha iyan sa mga buhat ha mahugaw."

9 Luminupug daan sa ikatulu ha balinsuguen daw minikagi hu madaging ha "Bisan sin-u sa sumimba taena ha mananap daw hu larawan din daw amin pa daan timaan ku mananap diyà ta tangad dan daw mga alima dan, 10 ipainum gayed hu

mapait ha binu ha iyan sa kapauk hu Dios. Saena ha mga
etaw ipaantus gayed hu kasakitan duun hu tagkalegdeg ha
asupri daw tag-ahaen sidan taena ha Nati ha Karniro daw
ku mga balinsuguen hu Dios. 11 Su hapuy ha igsilut kandan
tagkalegdeg ha harì en gayed agkapedengan. Aldaw daw ku
daleman harì sidan makahimlay hu kasakitan tumenged ta
sinimba dan haena sa mananap daw sa larawan din daw
nasulatan sidan hu ngaran taena ha mananap."

12 Kinahanglan ha sa mga etaw hu Dios ha tagtuman hu
mga sugù din magpailub duun hu mga alantusen daw mag-
matinumanen daan ki Jesus.

13 Dayun napaliman ku sa lageng ha napuun diyà ta langit
ha tagyanaen "Isulat nu haini sa 'Malipayen gayed sa mga
minatay ha mga tumutuu hu Ginuu.' "

Tuminubag sa Balaan ha Ispiritu hu kagi din "Laus gayed
ha malipayen sidan ta makahimlay en sidan hu mga bu-
luhaten dan daw agbalesan en sidan hu maayad ha binuhat
dan."

Sa Sangget Hu Balinsuguen

14 Naahà ku daan sa gabun ha maputì ha duun tagpinuu sa
agkailing hu etaw daw sinuupan sa ulu din hu bulawan ha
korona. Saena tagbalabad hu magalang ha sangget. 15 Dayun
amin pa lain ha balinsuguen hu Dios ha guminuwà duun hu
Timplo diyà ta langit daw inikagiyan din hu madaging haena
sa tagpinuu duun ku gabun ha tagyanaen "Panggalab kad en
ta nahinug en sa legtayen ta kalibutan." 16 Aman su tagpinuu
duun ku gabun nanggalab dini ta kalibutan.

17 Guminuwà daan sa lain ha balinsuguen hu Dios duun
ku Timplo diyà ta langit ha tagbalabad daan hu magalang ha
sangget. 18 Dayun guminuwà pa gayed sa lain ha balinsuguen
duun taena ha halaran diyà ta Timplo ha iyan tagbayà taena
ha hapuy duun. Inikagiyan din hu madaging haena sa balin-
suguen ha tagbalabad hu magalang ha sangget hu "Diyà kad
en ta kalibutan daw panimua sa paras ta nahinug en haena."
19 Aman pinanimù taena ha balinsuguen hu Dios sa mga
paras dini ta kalibutan daw itagù duun hu adagi ha bangbang
ta duun din haena agpangemesi. Su bangbang iyan sa adagi
tungkay ha kapauk hu Dios. 20 Ginunas su paras duun ku
bangbang diyà ta guwà ta banuwa daw tuminugà duun sa
langesa ha bahà ha nakauma duun hu 320 ha kilomitro daw
sa kadalem din nangkamitros daw tengà.

15

Sa Mga Balinsuguen Ha Tag-uwit Hu Pitu Ha Alantusen

1 Naahà ku diyà ta langit sa lain en paman ha belenganen
ha timaan. Amin pitu ha balinsuguen hu Dios, sa kada
sabuwa kandan tag-uwit hu pinakahaluhaldek ha mga alan-
tusen hu etaw. Ku matapus haena mapengahan human sa
pagsilut hu Dios hu kaet-etawan dini ta kalibutan. 2 Daw
naahà ku sa dagat ha mating-aw iling hu salamin ha nalamu-
dan hu hapuy. Duun hu kilid taena naahà ku sa tagtiyadeg ha
mga etaw ha nakadaeg ku pinakahaluhaldek ha mananap ta
hurà dan simbaha sa larawan din daw hurà sidan kasulati hu
numiro taena. Tigbalabad dan su arpa ha in-ila kandan hu
Dios 3 daw tagkanta daan sidan hu mga kalantahen taena ha
suluguen hu Dios ha si Moises daw hu kanta taena ha Nati ha
Karniro ha tagyanaen

"Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan,
gamhanan gayed daw belenganen sa alan ha mga
buhat nu. Iyan ka Harì hu alan ha kaet-etawan daw
matareng daw kamatuuran sa alan ha mga buhat nu.
4 Talahuren ka hu alan ha mga etaw daw dayeen daan
sa pagkagamhanan nu ta iyan ka dà gayed balaan.
Agsimbahen ka hu alan ha kaet-etawan ta naahà dan
sa mga buhat nu ha matareng."

5 Su maiwas en haena naahà ku ha napuwaan sa Timplo
diyà ta langit daw naahà ku sa tagtimaan hu Dios diyà ta
seled. 6 Dayun guminuwà duun taena ha Timplo su pitu ha
mga balinsuguen hu Dios ha tag-uwit hu pinakahaluhaldek
ha alantusen hu mga etaw. Saena sidan napinaksuyan hu
tungkay malimpyu ha tagpangaluanlag daw nabungkusan
daan sa kagpa dan hu bulawan. 7 Dayun sa sabuwa ku
haepat ha tinanghagà mig-ila diyà ta kandan hu pitu ha
yahung ha pulus bulawan ha tinaguan hu kapauk hu Dios
ha bubuhay hu hinangturan. 8 Saena ha Timplo naheet hu
ebel ha napuun duun hu anlag daw gahem hu Dios daw hurà
en gayed pakaseled duun taena hangtud ha mapangkus su
alantusen ha tag-uwiten taena ha pitu ha mga balinsuguen.

16

Sa Yahung Ha Tinaguan Hu Kapauk

1 Napaliman ku sa madaging ha lageng duun ku Timplo
diyà ta langit ha tagyanaen duun ku pitu ha mga balinsuguen
hu Dios ha "Ihudhud nuy diyà ta kalibutan su mga yahung ha
tinaguan hu kapauk hu Dios."

2 Su nauna ha balinsuguen hinudhud din su tigbalabad din
ha yahung diyà ta kalibutan aman namanubù sa miglabay
kasakit ha mga kaluli duun hu mga etaw ha naugsakan hu
timaan taena ha mananap daw suminimba hu larawan din.

3 Su ikaduwa ha balinsuguen hinudhud din daan su kandin
ha yahung diyà ta dagat. Dayun sa dagat sagunà nabuhat
ha langesa iling hu langesa hu minatay aman nangamatay sa
alan ha tagtimà diyà ta dagat.
4 Su ikatulu ha balinsuguen hu Dios hinudhud din su
kandin ha yahung duun hu mga wahig daw mga tuburan daw
nabuhat daan haena ha langesa. 5 Dayun napaliman ku su
balinsuguen ha iyan tagbayà hu mga wahig ha tagyanaen
"Sikaw sa balaan ha Dios ha duduun en su hurà pa tanghagaa
sa bisan inu daw duduun pa daan iman, saini ha
paghukum nu hu kaet-etawan matareng gayed. 6 Ta
iyan haini sidan mighimatay ku mga propita daw hu
mga etaw nu aman igpainum nu iman kandan sa
langesa ta iyan haena angayan ha bales kandan."
7 Dayun napaliman ku sa lageng duun ku halaran ha
tagyanaen
"Sikaw sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan, kasali-
gan daw matareng gayed sa paghukum nu hu kaet-
etawan."
8 Su ikaepat ha balinsuguen hu Dios hinudhud din daan
su kandin ha yahung duun hu aldaw aman sa kapasù taena
ha aldaw nakasunug hu etaw. 9 Ba su masunug en sidan
tinameyes dan sa Dios tumenged ta iyan amin din kagahem
duun taena ha mga pinakahaluhaldek ha alantusen daw
hurà dan gayed hinulsuli sa madaet ha mga buhat dan daw
hurà dan daan dayea sa pagkagamhanan hu Dios.
10 Su ikalima ha balinsuguen hinudhud din daan su kandin
ha yahung duun taena ha trono hu pinakahaluhaldek ha
mananap. Sagunà suminukilem sa ginharian din daw nan-
gakagat hu mga etaw sa mga dilà dan tumenged hu mga
kasakitan. 11 Pigtameyes dan pa gayed sa Dios diyà ta langit
tumenged taena ha mga kaluli daw kasakitan ba hurà dan
gihapun hinulsuli sa mga madaet ha buhat dan.
12 Su ikaenem ha balinsuguen hu Dios hinudhud din su
kandin ha yahung duun hu adagi ha Wahig ta Eufrates.
Saena sagunà namadahan ta daw makalayun sa mga harì ha
agkapuun diyà ta sinibwalan. 13 Dayun naahà ku sa tatulu
ha mga busaw, saena mahugaw gayed ha agkailing hu mga
bakbak. Sa sabuwa duun napuun ku bàbà taena ha dragon, sa
ikaduwa duun napuun ku bàbà taena ha pinakahaluhaldek
ha mananap, daw sa ikatulu duun napuun hu bàbà ku biduen
ha propita. 14 Saena ha mga busaw agkahimu dan sa pag-
paahà hu mga belenganen daw sinaligan sidan hu pag-amul-
amul hu alan ha mga harì daw hu mga kasundaluwan dan
dini ta tibuuk ha kalibutan ta daw sabaen dan sa gamhanan
ha Dios, ta iyan haena inandam ha aldaw hu adagi ha gira.

15-16 Aman inamul-amul dan en haena duun hu lugar ha
tagngaranan duun hu inikagiyan ha Hebreo hu Armagedon.
Kagi hi Jesus "Sa paglikù ku harì agkatun-an iling hu takaw.
Malipayen gayed sa etaw ha sigi dà pupukaw daw nabistiyan
ta daw harì mayag-awan daw magayhaan."
17 Su ikapitu ha balinsuguen hu Dios hinudhud din daan su
kandin ha yahung duun hu kalamag. Dayun napaliman ku sa
madaging ha lageng ha napuun duun ku trono diyà ta Timplo
ha tagyanaen "Napengahan en." 18 Sagunà nasalasab sa kilat
daw migdaheneg sa lugung daw dagsang daw miglinug daan
hu tungkay gayed mabis-ay. Hurà pa linug ha iling taena
kabis-ay sugud dà su tanghagaen sa kalibutan. 19 Aman su
bantugan ha banuwa napanday gayed nagebà daw nabahin
hu tatulu daw nangadaet daan sa mga banuwa duun hu alan
ha mga nasud. Nahenhenaan hu Dios sa mga etaw ha tagtimà
diyà ta Babilonia aman impainum din kandan sa tasa ha
napunù-punù hu kapauk din. 20 Sa alan ha mga pulù diyà ta
dagat daw sa mga bubungan nangahanaw. 21 Nangahulug
daan duun hu mga etaw sa giyaw ha tigkalimahan ha kilo.
Tumenged taena tinameyes dan sa Dios ta pinakahaluhaldek
gayed sa insilut din kandan.

17

Sa Bantugan Ha Madaet Ha Bahi

1 Inikagiyan a hu sabuwa duun ku pitu ha balinsuguen hu
Dios ha mig-uwit hu pitu ha yahung ha tagyanaen "Dumini
ka ta igpaahà ku ikaw sa kasiluti ku bantugan ha madaet ha
bahi ha tagpinuu duun hu madakel ha mga wahig. 2 Sa mga
harì dini ta kalibutan nakigsabuwa kandin hu mahugaw ha
mga buhat daw pinaagi taena sa mga kaet-etawan migbuhat
daan hu mga mahugaw."
3 Dayun pinaagi hu Balaan ha Ispiritu inuwit a taena ha
balinsuguen hu Dios duun hu pinakabulung-bulung ha lugar.
Naahà ku diyà su bahi ha taglulan duun hu maligà ha man-
anap. Sa lawa taena ha mananap nasulatan hu mga ngaran
ha pakatameyes hu Dios daw amin din pitu ha ulu daw
sampulù daan sa sungay din. 4 Saena ha bahi migpinaksuy hu
maligà daw dinayan-dayanan sa lawa din hu mga bulawan
daw hu tagsiga-siga ha batu daw mga perlas. Tagbalabad
haena hu tasa ha bulawan ha tinaguan hu mahugaw daw
pinakagalugayhà ha mga buhat din. 5 Sa tangad din sinulatan
hu harì agkatun-an sa kahulugan din ha iyan sa "Sa bantugan
ha banuwa ta Babilonia iyan inay hu alan ha mga madaet ha
bahi daw hu pinakagalugayhà ha mga buhat dini ta kalibu-
tan." 6 Naahà ku haena sa bahi ha nabeleng hu langesa

taena ha mga etaw hu Dios ha pighimatayan din tumenged hu pagpanunultul dan mahitenged ki Jesus.

Su maahà ku haena nabelengan ku gayed. 7 Ba inikagiyan a taena ha balinsuguen hu Dios ha “Imbà nu agkabelengi haena? Saysayen ku ikaw sa kahulugan taena ha bahi daw ku mananap ha taglulanan din ha pitu sa ulu din daw sampulù daan sa sungay din. 8 Saena ha mananap ha naahà nu duduun en su anay ba naawà dà daw ag-isab dà asem agguwà duun ku tungkay gayed madalem ha bitu, ba duun asem taena silutan diyà ta Inferno. Su mga etaw ha hurà makasulat sa ngaran dan duun taena ha libru hu kinabuhì su hurà pa tanghagaa sa kalibutan mangabeleng gayed ku maahà dan dà haena sa mananap ha duduun en su anay ba naawà dà daw makahiwal dà duun taena ha panahun.

9 “Kinahanglanen gayed sa kaalam ta daw masabut haini. Su pitu ha ulu ku mananap iyan sa pitu ha buntud ha duun tagpinuu su bahi. Amin daan pitu ha mga harì. 10 Sa lalima kandan hurà en duun, sa ikaenem kamulu pa tagharì daw sa hudiyan hurà pa magharì ba ku makauma haena mababà dà daan sa pagharì din. 11 Sa mananap ha duduun en su anay ba hurà en iman duun, iyan ikawalu ha harì daw iyan haena sumuhì ku pitu ha harì ba silutan diyà ta Inferno.

12 “Su sampulù ha sungay iyan daan su sampulù ha harì ha hurà pa magharì iman daw ag-ilahan sidan hu kagahem ha magharì duma taena ha mananap, ba mababà dà ha panahun. 13 Sabuwa dà sa katuyuan dan daw ag-ilahan dan hu kagahem hu pagharì su mananap. 14 Dayun sabaen dan su Nati ha Karniro, ba madaeg din sidan ta saena ha Nati iyan Magbabayà hu alan ha mga magbabayà daw Harì hu alan ha mga harì. Sa duma din iyan sa mga hinimu hu Dios ha tumutuu ha pinilì din daw matinumanen daan kandin.”

15 Dayun inikagiyan a ku balinsuguen hu Dios ha “Su madakel ha mga wahig ha naahà nu ha duun daan tagpinuu su madaet ha bahi iyan sa mga nasud daw kaet-etawan ha napuun duun hu bisan hindu ha kaliwatan daw bisan inu ha inikagiyan. 16 Su sampulù ha mga harì daw su mananap agkuntrahen dan su madaet ha bahi aman ag-agawan dan haena hu alan ha mga butang din daw lebasan dan, kan-en dan sa mga sapù din daw sunugen dan. 17 Agkabuhat dan haena ta igpahenà-henà kandan hu Dios ta daw matuman dan sa katuyuan din pinaagi hu pag-uyun ha ilahan dan hu kagahem hu pagharì su mananap hangtud en ha matuman sa lalang hu Dios. 18 Su bahi ha naahà nu iyan daan su bantugan ha banuwa ha tagharì hu alan ha mga harì dini ta kalibutan.”

18

Sa Kabigsuli Ta Babilonia

1 Su maiwas en haena naahà ku sa lain en paman ha balin-
suguen hu Dios ha tagpakabulus ha napuun diyà ta langit.
Saena adagi tungkay sa kagahem din daw tagpangaluanlag
daan aman nailawan sa tibuuk ha kalibutan. 2 Migkulahì
haena ha tagyanaen

"Nadaetan en gayed su bantugan ha banuwa ta Babilo-
nia daw nabuhat en iman ha tagtimaan hu mga bu-
saw daw hu mga madaet daw mahugaw daan ha
mga tagbis. 3 Ta pinaagi ku bahi sa alan ha kaet-
etawan migbuhat hu mga mahugaw daw sa mga harì
nakigsabuwa kandin duun hu malaw-ay ha mga buhat
daw saena ha tagpanapì migsapian pinaagi taena ha
bahi ha miglabay gayed tungkay kahayahay sa pag-
timà din."

4 Dayun napaliman ku sa lain ha lageng ha napuun diyà ta
langit ha tagyanaen

"Sinyu sa mga etaw ku, awà kaw diyà ta kandin ta daw harì
kaw makatampu duun hu mga madaet ha buhat din
daw harì kaw makalagkes hu alantusen ha igsilut ku
kandin, 5 ta nakagsampawà en sa mga salà din daw
nakasungkù en diyà ta langit aman harì gayed haini
malipatan hu Dios. 6 Sa buhat din diyan ta inyu ha
madaet iyan daan buhaten nuy diyà ta kandin, ba
piluen nuy pa sa ibales nuy kandin ha madaet. 7 Su
anay migpagalbu ha sa pagtimà din tungkay gayed
mahayahay iling hu sapian daw kagi din 'Iyan a rayna
daw kenà a balu aman harì ad gayed maglugul.' Ba
saena balesan nuy hu tungkay adagi ha mga kalugul
daw mga malegen ha alantusen. 8 Tumenged taena
ha pagpagalbu din tigkan maumahan hu mga alan-
tusen ha iyan sa mga dalu ha pakapatay daw sa
kauhul daw kalugul. Nasunug haena tumenged ta
gamhanan gayed sa Dios ha Magbabayà hu alan ha
iyan maghukum kandin."

9 Su mga harì dini ta kalibutan ha nakigsabuwa kandin
duun hu mahugaw ha mga buhat daw hu kahayahay ha
pagtimà din makaulahù hu kalugul ku maahà dan sa ebel
hu kabigsuli taena ha banuwa. 10 Mahaldek sidan ku
makalagkes hu pagbigsul taena ha banuwa aman magpadiyù
dà sidan daw magyanaen "Pinakahaluhaldek gayed sa naul-
ulahan ku bantugan daw gamhanan ha Babilonia ta tigkan
naumahan hu silut."

11 Saena daan ha tagpanapì dini ta kalibutan makaulahù
hu kalugul tumenged taena ha banuwa ta hurà en makapalit
hu baligyà dan. 12 Hurà en makapalit hu mga bulawan daw
salapì, mga perlas daw mga mahal ha batu, mga manggad
ha maputì daw maligà daw sida, sa alan ha kalasi ha mga
kayu ha mahumut daw sa bisan inu ha binuhat hu marpil,
mahal ha kayu, mga galang, puthaw daw marmul, 13 sa mga
panaket, sa insenso daw sa mira, sa mga binu daw mga lana,
sa harina daw trigo, mga baka daw mga karniro, sa mga
kabayu daw mga kalesa daw bisan sa mga ulipen.

14 Saena ha mga tagpanapì makaikagi gayed duun taena
ha bahi hu “Nahanaw en sa alan ha agkabayaan nu ngaay
daw sa alan ha mga katigayunan nu daw sa sumalà en
ha makapalipay ikaw. Saena harì nud en gayed maisab
maahà.” 15 Sa tagpanapì ha migsapian en duun taena ha
banuwa magpadiyù gayed ta mahaldek sidan ku makalagkes
hu pagbigsul taena ha banuwa. Makaulahù daan sidan hu
kalugul 16 daw magyanaen “Pinakahaluhaldek gayed sa naul-
ulahan ku bantugan ha banuwa ta sa mga etaw ha migtimà
duun tagpinaksuy hu madagway ha maputì daw maligà daw
pigdayan-dayanan dan sa lawa dan hu mga bulawan daw
hu tagsiga-siga ha batu daw hu mga perlas. 17 Ba tigkan
haena nabigsulan daw hurà en gayed nasamà hu alan ha mga
butang duun.”

Bisan sa mga kapitan hu barko daw sa taglulan duun, sa
mga suluguen taena daw sa tagpanapì diyà ta dagat mag-
padiyù sidan duun taena. 18 Ku maahà dan sa ebel hu
kabigsuli taena ha banuwa magyanaen sidan ha “Hurà pa
gayed banuwa ha makailing hu kabantug taini.” 19 Dayun
bukbukan dan hu aliyabuk sa mga ulu dan daw paman-ulahù
tumenged hu kalugul dan ha magyanaen “Pinakahaluhaldek
gayed sa naul-ulahan ku bantugan ha banuwa ta sa alan ha
amin din barko migsapian en pinaagi taena ha banuwa ba
tigkan haena nabigsulan.”

20 Sinyu sa tagtimà diyan ta langit, magmalipayen kaw ta
nadaetan en haena sa banuwa. Sinyu sa mga etaw hu Dios
daw mga apostoles daw mga propita, magmalipayen kaw ta
sinilutan en gayed haena hu Dios tumenged hu binuhat din
inyu.

21 Dayun amin gamhanan ha balinsuguen hu Dios ha tu-
minimù hu batu ha iling kaadagi hu galingan daw ilambeg
haena diyà ta dagat ha migyanaen “Iling taini sa pagkagebà
hu bantugan ha banuwa ta Babilonia na harì en gayed haena
maisab maahà. 22 Sa lageng hu tagkanta daw sa tagpamulalà,
sa trumpita daw sa mga sunata hu arpa harì en gayed maisab

mapaliman. Hurà en duun maahà ha mga talabahanti daw
hurà en daan duun mapaliman ha keneg-keneg hu galingan.
23 Hurà en daan duun ilaw hu sulù daw hurà en daan duun
kaamulan. Ta su nanapì duun iyan bantugan dini ta kalibu-
tan daw pinaagi hu pagkabarangan dan nalimbungan dan sa
kaet-etawan."
24 Hinukuman en sa Babilonia ta duun tuminugà sa langesa
hu mga propita daw hu mga etaw hu Dios daw hu alan ha
pinanhimatayan dini ta kalibutan.

19

1 Su maiwas en haena napaliman ku diyà ta langit sa
tungkay magulub ha nangulahì ha tagyanaen
"Dayeen gayed sa Dios ha iyan sa gamhanan daw bantu-
gan ha Manluluwas. 2 Matareng daw kasaligan sa
paghukum din ta sinilutan din haena sa bantugan ha
madaet ha bahi tumenged ta hinugawan din sa kalibu-
tan pinaagi hu malaw-ay ha mga buhat. Sinilutan daan
haena ta hinimatayan din sa mga suluguen hu Dios."
3 Minisab sidan nangulahì hu
"Dayeen gayed sa Dios ta sa ebel-ebel taena ha banuwa harì
matapus hangtud hu hurà din katapusan."
4 Dayun su kaluwaan daw haepat ha mga magulang daw
su haepat ha tinanghagà namanluhud hu pagsimba taena
ha tagpinuu duun hu trono ha tagyanaen "Dayeen gayed sa
Dios."

Sa Kaamulan Diyà Ta Langit

5 Napaliman ku sa lageng ha napuun duun hu trono ha
tagyanaen
"Sinyu sa mga suluguen hu Dios daw sinyu daan sa tagtahud
kandin, sa matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din,
dayeen nuy gayed sa Dios."
6 Dayun napaliman ku sa iling hu mga etaw ha tungkay
magulub daw iling daan hu dagulus hu kahulugan daw iling
hu dagsang ha tagkulahì ha tagyanaen
"Dayeen sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan ta
iyan en tagharì. 7 Magmalipayen kuy daw dayeen taw
sa pagkagamhanan din ta nakauma en sa panahun
hu kaamulan hu Nati ha Karniro daw sa ag-asawahen
din naandam en 8 ta inilahan hu maputì ha bisti ha
tungkay malimpyu daw tagpangaluanlag."
Saena ha bisti iyan sa mga matareng ha buhat hu mga etaw
hu Dios.
9 Dayun inikagiyan a ku balinsuguen hu Dios ha "Isulat nu
haini sa 'Malipayen gayed su inimbita duun hu kaamulan hu

Nati ha Karniro.' " Daw sinumpayan din haena hu "Iyan haini lalang hu Dios daw kamatuuran gayed."

10 Duun taena luminuhud a duun hu atubangan din ta agsimbahen ku ngaay, ba inikagiyan a kandin hu "Harì a ikaw iyan agsimbaha ta siak daw sikaw daw sa alan ha nangeseg hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus mig-iling kuy dà ha suluguen hu Dios. Iyan nu dà gayed simbahen sa Dios."

Sa kamatuuran ha intudlù hi Jesus iyan daan impaikagi hu Dios taena ha mga propita din.

Sa Kinahudiyanan Ha Gira

11 Naahà ku sa langit ha napuwaan daw amin duun maputì ha kabayu ha sa taglulan duun tagngaranan hu Matinumanen daw Kasaligan. Matareng gayed sa paghukum din daw sa pagpakigsabà din. 12 Sa mata din bà su tagkalegdeg daw sa ulu din nasuupan hu madakel ha mga korona. Amin ngaran ha nakasulat diyà ta kandin ba iyan dà nakatuen hu kahulugan taena. 13 Sa pinaksuy din inteleb duun hu langesa daw sa ngaran din iyan sa Lalang hu Dios. 14 Sa alan ha mga kasundaluwan ta langit namanlupug kandin ha taglulan duun hu mga maputì ha kabayu daw migpinaksuy sidan hu maputì ha tungkay malimpyu. 15 Saena ha taglupugen din taghiwal diyà ta bàbà din sa tungkay magalang ha ispada ha iyan aggamiten din hu pagdaeg taena ha kaet-etawan. Sa pagharì din malig-en gayed ta hurà en bul-ug makadaeg kandin. Ipaahà din kandan sa kapauk hu Dios ha gamhanan pinaagi hu paggunas din taena ha agsabà kandin iling hu kakemesi hu paras. 16 Duun hu pinaksuy din daw diyà ta bubun din sinulatan hu "Harì hu alan ha mga harì daw Magbabayà hu alan ha mga magbabayà."

17 Dayun naahà ku sa balinsuguen hu Dios ha duun tagtiyadeg hu aldaw daw kinulahì din sa mga tagbis ha taglayang diyà ta ugtuwan ha tagyanaen "Mag-amul-amul kaw dini ta amin madagway ha igpakaen inyu hu Dios. 18 Dini kaw en daw kan-a sa sapù hu mga harì, hu mga kapitan daw hu mga kasundaluwan, bisan sa lawa hu mga kabayu daw sa taglulan duun daw sa lawa hu alan ha mga etaw, sa mga ulipen daw sa kenà, sa matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din."

19 Dayun naahà ku su pinakahaluhaldek ha mananap duma hu mga harì dini ta kalibutan daw hu mga kasundaluwan din ha mig-amul-amul hu pagpakigsabà taena ha taglulan duun hu maputì ha kabayu daw hu kandin daan ha mga sundalu. 20 Ba nadakep su mananap daw su biduen ha propita ha migpaahà hu mga belenganen duun hu atubangan din. Tumenged ku mga belenganen nalimbungan din su

mga etaw ha naugsakan hu timaan taena ha mananap daw suminimba hu larawan din. Dayun saena ha mananap daw su biduen ha propita inlambeg ha bubuhay duun hu linaw ha tagkalegdeg hu asupri. 21 Sa mga kasundaluwan dan nangamatay pinaagi ku ispada ha huminiwal duun hu bàbà taena ha taglulan duun hu maputì ha kabayu, aman su mga tagbis nangabuhì daan hu mga sapù dan.

20

Sa Nangkalibu Ha Tuig

1 Naahà ku sa lain en paman ha balinsuguen hu Dios ha tagpakabulus ha napuun diyà ta langit. Saena tagbalabad hu adagi tungkay ha kadina daw hu yawi taena ha tungkay gayed madalem ha bitu. 2 Dinakep din su dragon ha iyan sa Yawà ha bunsalagan su anay daw tagngaranan ki Satanas dayun pigkadinahan din seled hu nangkalibu ha tuig. 3 Hinulug din haena duun ku madalem ha bitu daw tangebi dayun ugsaki hu timaan ta daw harì en makapanlimbung hu kaet-etawan hangtud ha matapus sa nangkalibu ha tuig. Ku maiwas en haena ipaawà dà si Satanas hu mababà ha panahun.

4 Naahà ku daan sa mga trono ha sa tagpipinuu duun pinan-ilahan hu katenged ha maghukum. Daw naahà ku pa gayed daan sa gimukud ku mga etaw ha pinamungulan tumenged hu pagpanunultul dan hu lalang hu Dios daw hu kamatuuran ha intudlù hi Jesus. Iyan haena sidan hurà simba ku mananap daw taena ha larawan din daw hurà daan kaugsaki sa mga tangad dan daw sa alima dan hu timaan taena ha mananap. Duun taena nangabanhaw sidan daw migharì duma ki Cristo hu nangkalibu ha tuig. 5 Iyan haena nauna ha pagkabanhaw. Ba sa duma ha mga nangamatay daw en kabanhaw ku matapus en sa nangkalibu ha tuig. 6 Mahimpit daw malipayen gayed sa nauna nangabanhaw ta harì en sidan makalagkes duun hu ikaduwa ha kamatayen. Iyan sidan mga sinaligan ha tag-alagad hu Dios daw ki Cristo daw magharì sidan duma kandin duun hu nangkalibu ha tuig.

Sa Pagkadaeg Hi Satanas

7 Ku maiwas en sa nangkalibu ha tuig igpaawà dà si Satanas duun ku pigpurisuwan kandin. 8 Dayun dumuun dà paman haena hu alan ha kaet-etawan dini ta tibuuk ha kalibutan hu paglimbung kandan. Su mga etaw ha tagngaranan ta Gog daw Magog amul-amulen hi Satanas ta agsabaen dan sa Dios. Sa kadakelen dan iling hu pantad ta dagat. 9 Duun sidan mangapuun hu bisan hindu dayun libutan dan su banuwa

ha pinalanggà hu Dios ha duun daan tagtimà sa mga etaw din. Ba sa mga sundalu hi Satanas mahulugan hu hapuy ha mapuun diyà ta langit aman mangamatay sidan. 10 Dayun si Satanas sa iyan miglimbung kandan iglambeg duun ku tagkalegdeg ha linaw hu asupri ha duun daan inlambeg su mananap daw su biduen ha propita. Diyà sidan mag-antus hu mga kasakitan aldaw daw ku daleman hu hurà din en gayed katapusan.

Sa Katapusan Ha Paghukum

11 Naahà ku sa labaw daw maputì ha trono daw sa tagpinuu duun. Sa langit daw sa kalibutan nangahanaw en duun hu atubangan din ta natapus en sa alan. 12 Naahà ku daan sa alan ha nangamatay en sa matangkaw daw sa ubus sa kahimtang din ha tagtiyadeg duun hu atubangan taena ha trono. Dayun binekal haena sa mga libru daw su libru hu kinabuhì. Sa mga etaw mahukuman gayed pinaagi ku mga libru ha sinulatan hu alan ha mga binuhat dan. 13 Saena ha nangamatay diyà ta dagat daw ta bugtà daw ta Kamatayan nangabanhaw dayun hinukuman sa kada sabuwa sumalà hu binuhat din. 14 Sa kamatayen daw sa banuwa ta Kamatayan inlambeg en duun hu linaw ha tagkalegdeg, saena iyan en ikaduwa ha kamatayen. 15 Bisan sin-u haena sa hurà makasulat sa ngaran din duun ku libru hu kinabuhì iglambeg duun hu linaw ha tagkalegdeg.

21

Sa Bag-u Ha Jerusalem

1 Naahà ku sa bag-u ha langit daw sa bag-u ha kalibutan ta sa nauna ha langit daw sa nauna ha kalibutan nahanaw en, daw hurà en daan dagat. 2 Naahà ku daan sa balaan ha banuwa ha iyan sa Bag-u ha Jerusalem ha tagpakabulus ha napuun duun hu Dios daw tungkay gayed madagway iling hu ag-asawahen ha nabistiyan. 3 Daw napaliman ku sa madaging ha lageng ha napuun duun hu trono ha tagyanaen “Iman sa Dios umamul hu kaet-etawan. Mabuhat en sidan ha mga etaw din daw iyan en daan Dios dan. 4 Awaen hu Dios sa alan ha pakapaguul kandan ta hurà en duun kamatayen daw hurà en daan kalugul, hurà en daan pag-agalà daw hurà en kasakitan ta saena nangahanaw en.”

5 Dayun minikagi haena sa tagpinuu duun ku trono ha “Iman bag-uwen kud en sa alan.” Daw inikagiyan a daan kandin hu “Isulat nu haini sa agkapaliman nu ta saini ka-matuuran daw kasaligan gayed.

6 “Natuman en iman sa alan. Iyan a puunaan daw iyan a daan katapusan hu alan. Bisan sin-u sa agkalauwan

igpainum ku duun ku tuburan ha tag-ila hu kinabuhì ha
hurà din bayad. 7 Bisan sin-u sa makadaeg hu madaet
makaangken taena ha kinabuhì daw iyan a kandin Dios daw
iyan en daan batà ku. 8 Ba saena ha agkahaldek hu pagsunud
kanak daw sa kenà matinuuwen, sa mga pinakagalugayhà sa
mga buhat dan daw sa mga talamunù, sa mga tagbuhat hu
malaw-ay daw sa mga barangan, sa tagsimba duun hu mga
diyus-diyus daw sa alan ha mga biduen, alan sidan iglambeg
duun ku linaw ha tagkalegdeg hu asupri ha iyan en daan
ikaduwa ha kamatayen."

9 Dayun sa sabuwa duun ku pitu ha balinsuguen hu Dios
ha tagbalabad hu yahung ha tinaguan hu mga alantusen
inikagiyan a kandin hu "Dini ka ta igpaahà ku ikaw sa tag-
asawahen taena ha Nati ha Karniro." 10 Pinaagi hu Balaan
ha Ispiritu inuwit a ku balinsuguen duun ku matangkaw
tungkay ha bubungan dayun impaahà din kanak sa Bag-u ha
Jerusalem su balaan ha banuwa ha tagpakabulus ha napuun
duun hu Dios. 11 Tagpanggila-gila haena ta agkaanlagan hu
Dios ha sa kasiga din iling hu mahal ha batu ha haspi daw
mating-aw iling hu salamin. 12 Saena ha banuwa nalibut
hu kutà ha tungkay matangkaw daw amin din sampulù daw
daruwa ha pultahan ha duun daan tagbantay sa sampulù
daw daruwa ha mga balinsuguen hu Dios. Duun taena ha
mga pultahan nakasulat sa ngaran ku sampulù daw daruwa
ha kaliwatan hi Israel. 13 Saena ha banuwa tigtatulu sa
pultahan duun hu masigkakilid 14 daw saena ha kutà duun
nakaluntud hu sampulù daw daruwa ha batu. Saena ha mga
batu sinulatan daan hu mga ngaran ku sampulù daw daruwa
ha apostoles taena ha Nati ha Karniro.

15 Su balinsuguen hu Dios ha tag-ikagi dini ta kanak tag-
balabad daan hu sukud ha bulawan ta agsukuden din haena
sa banuwa daw sa kutà din daw sa mga pultahan taena.
16 Sa kaluag daw sa kalugayad daw sa katangkaw taena
2,400 ha kilomitro. 17 Sinukud din daan sa kutà taena ha
banuwa, sa katangkaw taena kaeneman ha mitros sumalà
hu kandin ha tigsukud. 18 Saena ha kutà binuhat hu batu ha
haspi daw saena ha banuwa pulus daan bulawan ha mating-
aw iling hu salamin. 19 Su mga batu ha linuntudan taena
ha kutà tinukud daan hu mga batu ha hurà mag-iling sa
kasiga din ha indayan-dayan duun. Sa una ha batu iyan
sa haspi, sa ikaduwa sapiro, sa ikatulu kalsidoni, sa ikaepat
ismiralda, 20 sa ikalima sardonika, sa ikaenem kornalina,
sa ikapitu krisolito, sa ikawalu birilo, sa ikasiyam topasyo,
sa ikasampulù sopraso, sa ikasampulù daw sabuwa hasinto,
daw sa ikasampulù daw daruwa amatista. 21 Su sampulù daw

daruwa ha pultahan binuhat hu mga perlas, sa kada sabuwa ha pultahan sabuwa daan ha perlas. Sa dalan duun taena ha banuwa pulus dà gayed bulawan ha mating-aw iling hu salamin.

22 Hurà ku naahà duun ha Timplo ta sa Dios ha gamhanan daw Magbabayà hu alan daw sa Nati ha Karniro iyan en tagsimbahen duun. 23 Hurà en daan kinahanglana sa aldaw daw sa bulan ta sa anlag hu Dios daw su Nati ha Karniro iyan en sulù ha pakailaw duun taena. 24 Sa alan ha kaet-etawan mailawan hu anlag taena ha banuwa daw uwiten hu mga harì hu alan ha nasud sa mga katigayunan dan duun taena. 25 Saena ha mga pultahan din harì en tagsirahan ta hurà en diyà daleman. 26 Sa mga mahalen ha mga butang daw sa katigayunan hu alan ha mga nasud maamul en duun. 27 Ba hurà en gayed duun igpaseled ha mahugaw daw sa tagbuhat hu pinakagalugayhà daw sa limbungan ta iyan dà makaseled duun sa mga etaw ha nakasulat sa ngaran dan duun hu libru hu kinabuhì ha kandin ku Nati ha Karniro.

22

1 Dayun impaahà daan kanak ku balinsuguen hu Dios sa wahig ha tag-ila hu kinabuhì. Saena tagsinlang ha agkailing hu salamin daw duun agkapuun ku trono hu Dios daw hu Nati ha Karniro 2 daw duun tagtugà hu taliwarà ku dalan taena ha banuwa. Duun hu masigkakilid taena ha wahig amin duun tuminubù ha kayu ha tag-ila hu kinabuhì daw agpamunga kada bulan. Sa dahun din bulung ha pakaulì hu kaet-etawan. 3 Sa intungayaw hu Dios hurà en daan duun taena ha banuwa ta duun taena sa trono hu Dios daw hu Nati ha Karniro. Sa mga suluguen din magsimba kandin. 4 Maahà dan sa weleng din daw agsulatan sa mga tangad dan hu ngaran din. 5 Hurà en duun daleman daw hurà en kinahanglana sa siga hu aldaw ta iyan en sulù sa Dios daw Magbabayà hu alan. Daw magharì daan sidan hu hinangturan.

Laus En Aglikù Si Jesus

6 Inikagiyan a ku balinsuguen ha “Su lalang ha napaliman nu kamatuuran daw agkasaligan. Sa Dios daw Magbabayà hu alan ha mig-ila hu Balaan ha Ispiritu duun hu mga propita din sinugù din daan sa balinsuguen din hu pagpaahà taena ha mga etaw din ku inu sa madani en ha maula-ula.”

7 Kagi hi Jesus “Laus ad en aglikù. Malipayen gayed sa etaw ha tumuu hu intagnà ha insulat duun taini ha libru.”

8 Iyan a si Juan sa nakapaliman daw nakaahà taini. Su maiwas en haena luminuhud a hu pagsimba ngaay ku balinsuguen hu Dios ha migpaahà kanak taini. 9 Ba inikagiyan a

kandin hu “Harì a ikaw iyan agsimbaha ta siak daw sikaw, sa mga duma ha mga propita daw sa alan ha tuminuu hu lalang duun taini ha libru, mig-iling dà ha mga suluguen hu Dios. Iyan nu dà gayed simbahen sa Dios.”

10 Daw inikagiyan a kandin hu “Harì nu gayed iglilung haini sa mga intagnà ha insulat taini ha libru ta madani en sa panahun ha matuman haini. 11 Bisan sin-u sa tagbuhat pa hu madaet ipadayun din, daw bisan sin-u sa tagbuhat pa hu mahugaw ipadayun din daan. Ba saena ha tagbuhat hu matareng ipadayun din, daw saena ha tagbuhat hu mahimpit ipadayun din daan.”

12 Kagi hi Jesus “Laus ad en aglikù. Ag-uwiten ku sa igbales ku hu kada sabuwa sumalà hu mga binuhat din. 13 Iyan a puunaan daw iyan a daan katapusan hu alan.”

14 Malipayen gayed sa mga etaw ha nahenawan en sa salà dan ta tumenged taena amin dan katenged ha makakaen hu bunga ku kayu ha pakaila hu kinabuhì daw makaseled daan sidan duun hu pultahan taena ha banuwa. 15 Ba diyà dà ta guwà su mga etaw ha pinakagalugayhà sa mga buhat dan daw sa mga barangan, sa mga tagbuhat hu malaw-ay daw sa talamunù, sa tagsimba hu mga diyus-diyus daw sa mga babayaen hu pagpanlimbung.

16 “Iyan a si Jesus sa migsugù taena ha balinsuguen ku hu pagpanunultul taini diyan ta inyu sinyu sa mga punduk hu tagkaamul-amul ha mga tumutuu. Iyan a su Kaliwat hi David daw bituen ha makabugwas.”

17 Sa Balaan ha Ispiritu daw sa tag-asawahen taena ha Nati ha Karniro tagyanaen “Dumini ka.” Sa alan ha makapaliman taena umikagi daan ha “Dumini ka.” Bisan sin-u sa agkalauwan dumini daw bisan sin-u sa agkabayà hu wahig ha pakaila hu kinabuhì mailahan ha hurà din bayad.

18 Iyan a si Juan sa tag-ikagi inyu sinyu sa nakapaliman hu intagnà duun taini ha libru. Ku amin bisan sin-u ha isaban din haini isaban daan hu Dios sa silut kandin sumalà hu mga alantusen ha insulat duun taini. 19 Daw ku amin daan alatan din sa mga intagnà ha insulat taini ha libru awaen hu Dios sa kandin ha bahin duun hu bunga ku kayu ha tag-ila hu kinabuhì daw awaen daan diyà ta kandin sa katenged hu pagtimà duun hu balaan ha banuwa.

20 Si Jesus ha iyan nakapanistigus hu alan duun taini tagyanaen “Laus ad en aglikù.”

Jesus ha Ginuu, maayad ku laus kad en lumikù.

21 Panalanginan kaw alan hi Jesu Cristo ha Ginuu sinyu sa mga etaw hu Dios.